
UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 00368413 1

NYELVEMLÉKTÁR.

XII.

1884

NYELVEMLÉKTÁR.

RÉGI MAGYAR CODEXEK

ÉS

NYOMTATVÁNYOK.

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

NYELVTUDOMÁNYI BIZOTTSÁGA.

XII. KÖTET.

DÖBRENTEI CODEX. — TELEKI CODEX.

BUDAPEST.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVKIADÓ HIVATALA.

1884.

RÉGI
MAGYAR CODEXEK:

DÖBRENTEI CODEX. — TELEKI CODEX.

KÖZZÉTESZI

VOLF GYÖRGY.

BUDAPEST.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVKIADÓ HIVATALA.

1884.

FRANKLIN-TARSULAT NYOMDÁJA.

ELŐSZÓ.

A Nyelvemléktár XII. kötetében foglalt két régi magyar kézirat közül a Teleki Codexből eddig még mutatvány sem volt közölve; a Döbrentei Codexből azonban megjelentek a következő részek: «Virag vaſarnapon Paſſio» (Máte XXVI. XXVII.), «Keddi paſſio» (Márk XIV. XV.), «Zeredan paſſio» (Luk. XXII. XXIII.), «Nagpenteki Paſſio» (Ján. XVIII. XIX.) és «Nag zombaton Evangelium» (Máté XXVIII. 1—7.) Toldy Ferencz Régi magyar passiójában (Pest 1856.); továbbá Jób könyvéből az első három fejezet, a LXIV., XCVI. és CVI. zsoltár, az Énekek éneke («Salamon Inekleſe») IV—VI. fejezete és «Viz kerezt napian Epiſtola» (Izs. LX. 1—5.) ugyancsak Toldy Ferencz Ó s középkori magy. nemz. irodalom története I. kötetében (3. kiad. Pest 1862.), végre a «Hvgak felſeges zerzőie», «Felſeges ige zarmazvan», Jői nemzetnek valtoia», «Nap keletnek kezdeſetől», «Attatol ihletek», »Tytk zokaſnak tanoſagabol», »Criſtus ki vag nap es vilag», «Kiral zazloi teriednek» és «Dičőſeges viadalnak ńelve» kezdetű hymnusok a Szilády Áron szerkesztette Régi magyar költők tára I. kötetében; valamennyi mai helyesírással és nyelvjegyzetekkel. A Teleki Codexet egyáltalában, a Döbrentei Codexet pedig teljesen és hiven most először veszi a közönség.

A kiadás az előbbi kötetekből ismeretes eljárás szerint történt. Az eredetiek hűség kedvéért itt is íráshibáikkal, törléseikkel és igazításaikkal együtt vannak közölve. A külsőségek sem változtak. Az eredeti lapszám elejét a külső lapszélre tett vastag szám, végét pedig a szövegbe iktatott || jelöli; (?) olvashatatlan vagy kétes olvasatú szót jelent; az olvasható törlések szögletes rekeszjelbe vannak foglalva, az olvashatatlanokat [?], az üresen hagyott helyeket [ ] mutatja; a nyomtatásban fel nem tüntethető rövidítések, valamint a pótolható csonkulások dőlt betűkkel vannak kiegészítve, a pótol-

hatatlanok helye pedig ki van pontozva; az eredetiekben vörössel írott helyek ritkítva vannak szedve s a szentírásbeli versek berekesztett dőlt számokkal vannak jelölve. Az átírások közül az ő mindig ǫ alakú, az ů, v̊, ẘ fölül vesszős u, v. w, a č némileg hasonlít az ʟ-hez s az y fölött rendesen két pont van. Egyéb betűkre nézve nincs eltérés. Áttérek a két kézirat leirására.

A **Döbrentei Codex** kerekbe átmenő rideg barátgót írású 262 nyolczadrét papiros levélből áll és mindvégig Halabori Bertalan pap műve, ki az eredetinek mostani 230. lapján olvasható saját állítása szerint a zsoltárt, tehát a mostani 15—230. lapot, 1508-ban «irta». Nem fontos, hogy Toldy Ferencz (Az ó s középk. magy. nemz. irod. története. 3. kiad. Pest 1862. II. köt. 81. l.) a codexnek a valónál egygyel több levelet tulajdonít. Valamint az sem nagy hiba, hogy hátúl semmi, elűl meg «pár levél híát» említ, holott elül csak egy s hátul is egy levél szakadt ki. A codex ugyanis mai állapota szerint 1 csonka (7 leveles), 15 ép (16 leveles) és megint egy csonka (15 leveles) ternióból áll. A fűző szálak helyzete mutatja, hogy az első ternióban 8, az utolsóban 16 levélnek kellene lenni. Minthogy pedig amott a fűző szál előtt 4 helyett 3, emitt meg a fűző szál után 8 helyett 7 levél van, a veszteség az első terniónak első s az utolsónak második felére esik. Minthogy továbbá az első ternióban csak az utolsó, az utolsó ternióban pedig csak az első levél árva, a többi meg mind összefügg a párjával, az elpusztult levelek csakis az első terniónak első s az utolsónak utolsó levele lehetnek. Pontos meghatározás szerint tehát a codexnek két levél hia; az egyik legelül, a másik leghátul szakadt ki. Nyilvánvaló veszteség azonban csak az előbbi, mert írás volt rajta; míg az utolsónak minden jel szerint üresnek kellett lenni, legfeljebb későbbi kezektől eredő bejegyzések, tollpróbák s több efféle tarkíthatták. Az első levél már régen elveszhetett, mivel a mostani 1. lap jóval piszkosabb a következőknél.

Hogy az első ternió csak félakkora mint a többi, annak valószinű magyarázata az, hogy Bertalan pap alkalmasint utólag iktatta a codex elejére. Erre mutat az is, hogy írása sem oly gondos, meg az is, hogy utolsó lapja (a mai 14. lap) üres, holott Bertalan pap az üres helyeket, a mennyire csak lehet, kerüli. Igy

«moifes profeta ineklefe dagalos zidokra» után a 256. lapon maradt volna egy kis üres hely, de azt irja rá: «Haromzor ŏtven pfalmoft dauid zerzet verf ket ezer. hat zaz es hath», a mi inkább a zsoltárok végére való lett volna, és vonatkozással a következőre még ezt: «Teftben elmeben halalra itiletre iftennek iŏveti ez neǵ adventi evangelivmba vaǵon». Hasonló laptöltelékek még a 430. lapon a «penteket ez okaert boitolik», a 483. lapon levő «Mefe» és a 494. lap eme jegyzete: «En mvnkamert leǵen aťanak dičŏfeg Es fivnak tizteffeg Es zent leleknek vygafag Mikent vala kezdetben. es imar es minkenkor es ŏrŏknek ŏrŏkig Amen». Mind annyiszor látszik, hogy a következő darabot nem akarta lapmaradékon kezdeni; de üres helyet sem akarván hagyni, a fentebb mondott módon segített baján. Csak az 510. lap két harmadrészét felejtette üresen; az 524. vagyis utolsó lap négy sornyi üres helyét alkalmasint be sem akarta tölteni. A 2—13. és a 15. ternió utolsó lapja alsó jobb sarkában őr van, mely a következő terniónak szalagba foglalt első szavából vagy szavaiból áll. Ez őr csak a 14. és 16. ternió végéről hiányzik; hogy az elsőn sincs meg, az meglehet abból magyarázható, hogy utolsó lapja üres, de nyilván szintén csak azt bizonyítja, a mit már fentebb említettem, hogy e terniót Bertalan pap utólag iktatta könyve elejére. Nevezetes, hogy a terniók első és utolsó lapja piszkosabb a többinél; a codexnek tehát egy ideig beköttetlenül kellett használatban forognia. Nem lehet tudni, hogy Bertalan, minthogy a lapszámozás még jóval későbben sem dívott, azért is tett-e a terniók végére őrszót, hogy könyvének köttetlen állapotban való használatára számított, vagy pedig csak azért, hogy a könyvkötőnek kijelölje, mit hová fűzzön. A páratlan lapokra czeruzával írt számok mai kéztől erednek.

A codex kötése két kemény, szúette fa tábla, melyek közül az első külön vált, kivűl vörhenyes, kopott bőrrel bevonva és elül középen rézkapocsnak meg átfogó szijacskának nyomát mutatva. A táblákat borító bőrön három egyközépű négyvonalas ráma, melyeknek közeire czifraság van sajtolva; a háttakaró bőrön a négy fűző fonál hurkája által három mezőcske támad, melyekre szintén négyvonalas rámával körülkerített díszítés van sajtolva. A lapszélmetszetre is úgy látszik díszítés volt róva, de ma már

nagyon elkopott a nyoma. Több helyen pergamen lapozó fülecske maradványa; így fölülről lefelé menve a 8., 25., 36., 46., 55., 65., 76. és 88., és ismét fölülről kezdve a 99., 118., 129., 210., 216., 237., 242., 248. és 256. levél szélén. E kötés, minthogy egészen a codex korának charakterét mutatja és más bekötésnek nyoma sincs, kétségkívül első, eredeti kötése a codexnek, a mit egyébiránt már Keserű Mózes 1833. szept. 19. Döbrenteihez intézett levelében is gyanított. Fájdalom mind az első, mind a hátulsó tábla belsejéről le van fosztva a borító levél; elűl még nyoma se maradt, hátul is épen csak annyi látszik, hogy ikre is volt. Föltünő, hogy a codexnek belül semmi hia, ellenben az első és utolsó levélen kívül még a borító levelek is ikreikkel együtt elvesztek. Úgy látszik ezeken följegyzések voltak, melyeket valaki készakarva tüntetett el. Még talán szerencse, hogy belül semminemű bejegyzés nincs; mert még ott is rombolás érhette volna a codexet. A kár csak az, hogy így múltjáról nem tudhatunk semmit.

A codex első megemlítője Kazinczy Ferencz volt, a ki egyik Erdélyi Levelében 1817. aug. 19. azt irja «Károly Fejérvár»-ról (Tud. Gyüjt. 1817. IV. köt. 35. l.), hogy ott a «Bibliothécában», melyet «Gróf Batthyáni Ignátz Püspök» ajándékozott a «Hazának 38,200 forint árú fekvő jószággal, 's azon tilalommal, hogy azt sem egészben sem darabjaiban elajándékozni ne lehessen», van «XVI. Kötet Eredeti Kézírások, Magyar dolgokra tartozók», melyek, úgy hiszi, ide «a' néhai Székely Sámuel Gyűjteményéből jöttek». «Nekem», folytatja egy kis közbevetés után, «legnagyobb figyelmemet voná magára eggy Magyar Psalterium. Meg van benne mind a' 150 Zsoltár, 's túl azon még a' Passio a' négy Evangyélium szerént, e' jegyzéssel: *Bertalan pap bereg Vármegei halabori faluból nemzett: ez zoltárt irta ziletes után ezer öt zaz niolt esztendőben.* A fordítás nem az a' mellynek darabjaival bennünket a' Nemzeti Újság' tiszteletre méltó Kiadója ajándékoz meg». Itt a Kulcsár Codex (megj. a Nyelvemléktár VIII. köt.) és Kulcsár István van értve. A Kulcsár Codexből a Hasznos Mulatságok 1817. évi folyama I. fele 1. számában megjelent XCVII. zsoltár, bár mily rövid, könnyen meggyőzhette Kazinczyt, hogy a Döbrentei Codex fordítása egészen más. Két évvel későbben (Tud. Gyüjt. 1819. III. köt.

75—81. l.) Cseresznyés András kanonok, a «Károly Fejérvári Püspöki, vagy is az Erdély Országi Nagy Bibliotheka» őre, ismertette bővebben tartalmát, egyik másik darabjáról véleményt is mondva és befejezésűl némi mutatványokat közölve annak bizonyságáúl, «melly betű szerént való és sok hellyet hibás ezen fordítás». Szerinte a 256. lapon «az Adventi Evangeliumoknak foglalatja (argumenta) illyen nem jól hangzó magyar Versben tétetnek ki :

Testben elmeben halalra itiletre istennek
ioveti ez neg' adventi evangelivmba vag'on».

Hogy miért itéli ezt versnek, bajos elgondolni. A 419. lapon «ziz Marianak tizteſſegere» kezdett beszédről azt mondja : «Ezen ditséret itten S. Ágostonnak, de hibáson tulajdoníttatik», valamint a 495. lapon kezdődő szent Jeromosnak tulajdonított beszédről «Nag bod azzon napiara» is úgy vélekedik, hogy «ez sem az igaz munkái közül való Sz. Hieronymusnak». Végűl pedig ily itéletet mond: «A' mi magát az egész munkát illeti, a' Szerző Bertalan Pap mind a' Zsoltárok fordításában, mind pedig egyebekben követte a' Deák Vulgata Bibliát, abból szórol szóra fordíttotta a' Zsoltárokot, és az egyébb szent könyveknek részeit ; de sok hellyen a Deák szavakot nem értvén igen hibáson alávaló módon, és nevetségesen ejtette a' magyarázatot a' mint e' számtalan példákból kitetzik». Megemlítendő, hogy a codex első darabjáról, talán mivel csonka, teljesen hallgat.

Hosszú idő múlva azután «1833-ik eſztendőben Károlyfejérvári negyedik évi nevendék pap Elekes János a' Magyar Tudós Társaság számára lemásolta», mondja a másolásra felügyelő Keserű Mózes már fentebb idézett, 1833. szept. 19. Döbrenteihez írt s a másolat elé kötött levelében. Minthogy ez Toldy szerint (id. h. I. köt. 174. l.) «Döbrentei szorgalmazására» történt, a codexet «nyelvemlékeink újabb buzgó gyűjtője iránti elismerésből» az Akadémia is Döbrentei Codexnek nevezte el. Elekes János másolata, mely most az Akadémia kézirattárában M. Cod. 8-rét 2. szám alatt található, korántsem oly jó, mint a milyennek Keserű Mózes dicséri. Mind a mellett, hogy «az említett lemásoló előre olvasván az eredetit a' másolatnak egy réſzét Buczy Emil a' Magyar Tudos

Társaság l. Tagja, a' más réfzét pedig theologiai profefsor Keserű Moyses hafonlitották öfzve amazzal», számtalan benne a hibás olvasás. A mire nézve azonban Szilády Áronnak a Régi magy. költők tára I. köt. 355. és 363. lapján kétsége van, azt az eredeti mégis igazolja. Továbbá helyre kell igazítanom Toldynak egy ugyancsak e másolatra vonatkozó tévedését, a ki Régi magy. passiójában (Pest 1856. Bevez. IX. l. jegyz.) azt állítja, hogy a Krisztus kínszenvedéséről szóló csonka darab, melylyel a codex kezdődik s melyet Keserű nagypénteki beszédnek mond, «az akadémia számára készíttetett másolatban» nincs meg; e miatt azután, úgymond, nem határozhatta meg, egy-e az Érsekújvári Codex «Siketpéntekre való predikációja», melyet idézett munkája 171—178. lapján közöl, a Döbrentei Codex «csonka predikációjával». Először is megvan ez a csonka darab, csakhogy a másolat bekötésekor a 238. lap mögé tévedt, legújabban azonban már helyére van iktatva; másodszor pedig itt egészen mellékes ugyan, de a «siketpéntek», melyet Toldy a 171. lapon világosan is nagypénteknek magyaráz, épen a Döbrentei Codex tanúsága szerint («letare: Neǵed gvfal ṽtő vafarnap» 307. l., «Siket őtőd vafarnap» 310. l.) nem az, hanem a mai fekete péntek.

Döbrentei fölszólítására Bertalan papról Keserű is mond itéletet, a mely Cseresznyésétől nagyon elüt. Szerinte annyit adatok hián is «méltán hihetni rolla, hogy neki, a' ki az akkori diákos üdőben ilyes miről gondoskodot, a' nép elme derüléfe 's erkölcfi tökélye fzivén feküt, 's ennélfogva papi hivatását értetteis érzetteis. — Tovább aztis méltán feltehetni, hogy Bertalan pap ezen munkájában némelly más az ő ideje előtt kéfzűlt forditásokat helyen helyen hafznált, 's talán némelly darabokat épen ugy tett által munkájába, a' mint azokat lelé a' már létező fordításokban; ezt annál hihetőbben gyaníthatni: mert némelly helyeken némi külömbséget sejdíthetni a' befzéd módban 's azon kívül maga Bertalan papis a' zsoltárok végén nem azt jegyzé fel, hogy e zsoltárt f o r d í t o t t a, hanem azt hogy i r t a; ennélfogva nem oknélkűl álíthatni azt: hogy ezen kézirat a' Magyar nyelv' nemcfak 1508 körüli, de az előtti állapotjárólis tanuskodhatik». Hogy Bertalan pap olyan felvilágosodott fő volt-e, hogy «a' nép elme derüléfe 's erkölcfi tö-

kélye ſzivén feküt», az nagy kérdés, különösen mikor még az is fölötte kétséges, hogy az akkoriban olvasni nem tudó nép számára irta volna művét. Fontosabb, hogy Csereszny éssel szemben, a ki egyáltalában nem kételkedik, hogy a szentírásbeli daraboknak nem csak írása, hanem fordítása is Bertalan paptól ered, Keserű azt sejti, hogy Bertalan már meglevő fordításokból is vett át egyes darabokat. Még annyira ugyan nem megy, hogy egészen másolónak tartsa, de már az is haladás, hogy legalább részben annak hiszi. Toldy már azt mondja (Régi magy. passió VII. l.): «Fölösleges megjegyeznem, hogy Bertalan pap itt nem mint író, hanem mint másoló szerepel». És Toldynak igaza van, habár állításának alapját elhallgatja. Bertalan papot számos íráshibája, törlése és igazítása csakugyan másolónak bizonyítja. Igy irja: Bizon mondom neked h o z ez napon en velem lez paradičomban (5. l.); és: ki hallot valamikoron illeten nag čodalatos dolgot h o z az fogloknac zabadoitoia meg fogattaſſec (9. l.), a hol hoz világos íráshiba hog helyett és csak úgy magyarázható, hogy Bertalan pap előtt magyar eredeti volt, melyben a szóvégi g és z igen hasonlítottak egymásra. Szintén hibás olvasásra vezetendők vissza a következő törlések: Őrőmbe es őrvendeſbe [zo] hozatnak elő (101. l.), eſ te [ze] rezedet paraznakkal veted vala (107. l.), Ki főldre tekent: es vͤtet [ze] rezketteti (184. l.), Es [az] artatlan vert őttenek (190. l.), tiz [hvzv] hvrv kintornaban dičőſeitek neked (223. l.), a hol a következő szó mutatja, mit minek nézett Bertalan pap, mikor gondatlanul másolt. A hozatnak szó h-ját talán azért olvasta először z-nek, mivel az ő z-jéhez hasonlított; a többi példában meg talán azért nézte hamarjában az r-et z-nek, mivel ez a két betű magában az eredetiben nagyon hasonló volt. A régi másolók rendes hibája Bertalan papnál is gyakori. Ez nem egyéb mint a t-nek k-t jelentő c-vel és megfordítva a c-nek t-vel való összetévesztése. Példák az előbbire: kik v r a k feltek (vrat h. 125. l.), iſten ki eǵ vͤgőkőt: hazban l a k o z t a k (lakoztat h. 127. l.), Veǵetek pſaltert es aǵǵatok k i n t o r n a k (kintornat h. 152. l.), őrvenek es foľo vizek alǵatok v r a k (vrat h. 231. l.), Vrnak papi alǵatok v r a k (u. o.), es vͤ l d ő z i k e k varaſokrol varaſokra (vͤldőzitek h. 273. l.), ne k e v a ń ń a k kőzelednek marhait (kevańńat azaz kevańńad h. 288. l.), kereſſen beket. es

koͤveſſe vͤ k e t (vͤtet h. 355. l.), k e l e k mellet kit adot iacob vͤ fianak ioſefnek (telek h. 484. l.). Hogy a c-t t-nek nézte, arra csak ezt az egy példát találtam: kik engem ingén ǵ vͤ l oͤ l t e t (ǵvͤloͤltec h. 129. l.). Másoló voltát mutatják még különösen azok a rendesen pirossal irott magyarázatfélék, melyekkel úgy a sor fölött iparkodik elavúlt szövegét érthetőbbé tenni. Ilyen sűrűn található a 350., 368. és 369. lapon; továbbá elszórtan a 365., 388., 433., 435., 438., 458., 469. és 494. lapon, a hol a bvzvldvg, kereſi, kelendek, apolandok, Binhoͤttem, idoͤ, emberoͤl és tapaztala szók fölé ezeket irja: idetlen, kivannia, tamadandok, čokolandok, vetkeztem, hora, ſidoiol és illete. Ezek minden élénk képzeletnél és erős hitnél jobban bizonyítják, hogy Bertalan pap csak egyszerű másoló volt és így egészen se Keserű szép dicsérete, se Csereszny és sujtó itélete nem illeti.

Hogy kiknek volt szánva e codex, azt csak sejthetjük. Maga Bertalan pap egy szóval sem árulja el, kinek írta. Toldy szerint a codex «némileg breviáriomot képez valamely nőklastom számára» (Régi magy. passió VII. l.). E mellett szól az, hogy a többi zsoltáros könyv is (az Apor-, Keszthelyi, Kulcsár-Codex) mind kétségtelenűl apáczák használatára készült. Talán a tartalomból is szabad erre következtetni. Föltünő ugyanis, hogy a «Mind eztendoͤnked zentekroͤl valo» evangéliomok közt (389—419. l.) csakis három Mária-napinak, a «Viſitacio», «kiſazzoń» és «Goͤmoͤlč olto bodog azzon» napi evangéliomnak van meg a leczkéje is. Ehhez járúl, hogy a codexnek még két Mária-beszéde is van, «ziz Marianak tizteſſegere odecos Agoſton» (419—424. l.) és «Zent Jeronimos bezede Naǵ bod azzon napiara» (495—510. l.). A Mária-cultus pedig különösen apáczakolostorokban virágzott. Mind ez tehát elfogadhatóvá teszi, hogy a Döbrentei Codex csakugyan apáczák számára készült; de hogy miféle szerzetbeliek számára, azt már épenséggel nem lehet tudni. Halabori Bertalan mind a mellett, hogy nem fráternek, hanem papnak mondja magát, bizonyára csak ugy mint a Lányi Codex egyik írója Kálmáncsei László, ki szintén papnak (presbyternek) mondja magát (l. Nyelvemléktár VII. köt. XLVIII. l.), nem világi, hanem szerzetes pap volt; mert a könyvmásolás kiváltképen a szerzetesek foglalkozásához tartozott. De hogy melyik

szerzetnek lehetett tagja, azt semmivel sem árulja el. Pedig ha ezt tudnók, arra is következtethetnénk, hogy kiknek, miféle apáczáknak írhatta munkáját. De még azt sem tudjuk, kik bírták és így minden alap hián vagyunk. Én ugyan találtam benne egy levélnyi ősnyomtatványt, egy domonkosrendi officium első levelét, mely innenső lapján képecskékkel van díszítve és a rövidítések kiegészítésével így kezdődik: «Incipit officium diurnum ſecundum ordinem fratrum predicatorum». De erre építeni nem merek; mert lehet ugyan, hogy az a levélke domonkosiaknál került bele s akkor a codexet valaha domonkosiak, valószinűleg apáczák birták; de kétségkívül beletévedhetett másutt is.

Azt sem tudjuk, hogyan, mikor, honnan, kitől jutott a codex a gyulafehérvári püspöki könyvtárba, a hol már Keserű idejében L. 5. VI. 6. jegy alatt őrizték. Kazinczy a «XVI. Kötet Magyar dolgokra tartozó Eredeti Kézírásokról» azt hiszi, hogy «ide a' néhai Székely Sámuel Gyűjteményéből jöttek»; de a «Magyar Psaltériumot» egészen külön említi, a minthogy az nem is «Magyar dolgokra tartozó», a magyar történetre vonatkozó «Kézírás». Gyanítása tehát Bertalan pap művét nem érinti. Cseresznyés sem szól e kérdésről, csak Keserű mondja többször idézett levelében: «Ez a' kézirat a' KFvári Nagy könyvtárba jutot a' mult ſzázad végén, midőn a' könyvtárt dicső emlékű erdélyi püspök Grof Battyáni Ignácz alapítá, de hogy honnan kerűlt ide, arra semmi adat nem lévén, még hozzávetőleg sem gyaníthatom, mert a' boldog emlékű alapító a' könyvtárt minden honnan törekedett gyarapítani». A codex múltja tehát egészen ismeretlen. Lemásolása óta kétszer tette meg az utat Erdélyből a fővárosba és vissza. Első alkalommal Toldy Ferencznél volt, a ki «a benne lévő Zsoltárok szövegét a Régi M. Nyelvemlékek VI. kötetében» akarta kiadni (l. Toldy: Az ó s középk. magy. nemz. irod. tört. I. köt. 177. l. és II. köt. 82. l.). Toldy 1875 elején lemondva szándékáról a codexet visszaküldte, mely alkalommal eltévedt. Mint «tévedőben lévőt» említi Szilády Áron 1877-ben (Régi magy. költők tára I. köt. 355. l.) s magam mint «négy éve elveszettet» 1879-ben (Budap. Szemle 42. sz. 420 l.). Pedig igen jó, igen biztos helyen volt, csak nem a könyvtárban. De végre ismét előkerült és 1882-ben másodszor

vándorolt föl a könyvkiállításra s itt maradt tavaly őszig, míg a jelen kiadás készült.

Hogy a Döbrentei Codex kivált nyelvtudományi tekintetben egyik legbecsesebb régi emlekünk, azt már Toldy Ferencz fölismerte, a ki a régi magyar bibliafordításokat méltatva (Az ó s középk. magy. nemz. irod. tört. I. 177—180. l.), a Bécsi és Müncheni Codexszel egy sorban említi és a Jordánszky Codex fölé helyezi. Szilády Áron meg hymnusfordításait emeli ki, általánosságban így nyilatkozva róluk (Régi magy. költők tára I. köt. 353. l.): «A Döbr. codexben foglalt hymnusok általában a legrégibb fordítású magyar versek közül valók. Részben rímtelen s egynek kivételével négy soros versszakokból álló latin énekeknek lehető hű és gondos fordításai. Rímekkel a fordító még nem törődött, de folyvást szem előtt tartotta a iambikus dimetert, melyet a keresztyén hymnologiának Hilarius nyomán megteremtő atyja, Ambrosius ültetett át az egyházi költészetbe. Ezen szem-előtt tartást ugyan korántsem vehetjük a szótagok rövidségére s hosszúságára vonatkozólag oly szigorúan, mint azt azon négy hymnusban látjuk, melyek kétségtelenűl Ambrosius művei; sőt annyira sem, mint az Ambrosiusnak tulajdonított pongyolább verselésűeken tapasztaljuk; mert ezen magyar hymnusokban a szabályszerűség próbáját talán egyetlen sor sem állaná ki, sőt egészben véve inkább trochaicus lejtés jellemzi őket, mintsem az ellenkező. De a mennyiben a tömör nyelvezet kevesebbszer lép túl a szótagok számán, mint azt prozódiánk akkori fejlettségétől várni lehetne; az alaki hűség ezen részének legalább elhanyagolásával épen nem vádolhatjuk a fordítót. A nemzeti rhythmus által már akkor is bizonyosan követelt sormetszettel szintén csak néha találkozunk s még sem lehet tagadni, hogy van ezen darabos sorokban valami, a mit a fordítóval együtt hallunk és érzünk». Megjegyzem, hogy e hymnusokat, minthogy Szilády Áron már versekre és szakokra osztva adta ki, én csak úgy, a hogy a codexben vannak, egyfolytában nyomattam; a tartalomjegyzékben azonban figyelmeztetésűl csillaggal jelöltem.

Nekem egyébiránt az a nézetem, hogy régi hymnusfordításaink közül azok, melyek nem rímesek, még ha a szótagszám megtartásán fáradoznak is, vers számba alig vehetők. Maguk codex-

íróink annyira nem nézték verseknek, hogy egyetlen egy rímtelen fordítást sem hagytak egynél több kéziratban reánk; ellenben rímes hymnust, eredetit és fordítottat, két-két codexben (Sz. Bernát hymnusát a Cseh és Thewrewk, a szent lélekről való imádságot a Gyöngyösi és Gömöry, Vársárhelyi András énekét a Peer és Thewrewk Codexben). A rímtelenek a hány kéziratban, annyiféle fordításban maradtak fenn. Tehát egyik rímtelen fordítás sem vergődött csak annyi elismerésre is, a mennyire kétségkívűl a mondott rímes hymnusok emelkedtek. Templomban való éneklésre bizonyára nem is készültek, hanem csak olvasásra és egyszerű elmondásra. A kath. egyház a hymnusokat nem csak énekli, hanem imádságkép is mondja; így a missale csöndes imádságai közt számos a latin verses hymnus. Figyelemre méltó, hogy rímtelen hymnusfordításaink nagy többségét zsoltáros könyvekbe iktatva és hórákba szőve találjuk. E zsoltáros könyvek apáczák számára készűltek és a zsoltárokat úgy csoportosítják, a hogy hetenkint egyszer végig kellett mondani. Egy-egy zsoltárcsoport után elmondták aztán az alkalomra tartozó hymnust is. A hórákban sem énekelték a hymnusokat valamint azokban a szerzetekben, melyekben hórákat mondanak, ma sem szokás, legfeljebb hangosabban s a rhythmust éreztetve mondják el. Ez magyarázza, miért törekedtek hymnusfordítóink, mind a mellett hogy az énekelhetőséggel nem gondoltak, mégis bizonyos szótagszám határai közt maradni és miért mellőzték a rímet. Az isteni tiszteleten az apáczák is csak úgy mint a férfi szerzetesek a deák hymnusokat énekelték. Rímtelen hymnusfordításaink tehát véleményem szerint rhythmicus imádságokúl, részint pedig magyarázatokúl készűltek, hogy a deáktalan apáczák értsék a templomban énekelt latin hymnusokat, és így egyszerűen csak elmondásra és elolvasásra voltak szánva. Ha más czélra kellett volna szolgálniok, nevezetesen ha versekűl akarnának tekintetni, bizonyára a rímet sem kerülik és a szótagszámot sem vétik el annyiszor. Abban az időben, mikor a fennebb említett három valóban szépen verselt rímes hymnus készűlt, Szabács viadala, a verses Katalin-legenda és Apáti Ferencz feddő éneke korában különb fordításokat is tudtak volna teremteni. Nem is a nehézség okozta itt a tökéletlenséget, hanem csak a czél nem kö-

vetelte a tökéletességet. Ezzel régi rímtelen hymnusfordításaink számára az eddiginél úgy hiszem igazságosabb mértéket nyerünk. Hogy mégis semmi kétségünk ne lehessen, minek tekintették codexíróink a hymnus-fordításokat és apáczáink hogyan éltek velük, íme a sok közül két nagyon világos példa. Az «Ave virgo gloriosa» kezdetű szép Mária-éneket a Teleki Codexben a 361—363. lapon, mind a mellett hogy a magyar fordítás előtt ott van a latin eredeti is, egész határozottan mint imádságot találjuk közölve («Nyolchad Innocencius papa felſeges Erſebth Iſpaniabely kyralne azzonnak ő kereſere engedet myndeneknek valakyk ez ala meg yrt ymadſagot aytatoſſagual meg mondyak mynden bynenek telyesſeguel valo bochanatot val myndenzer»), és ugyanígy, csak a latin eredeti nélkül és még egy másik imádsággal együtt, az elveszett Pozsonyi Codex hiteles másolatában a 31—32. lapon («Valaky ez ymachyagokath aytatoſſagal azzonywnk maria kepe eleth megh monghya terden alwa, Innocencius nyolczad Papa enghedeth kenthwl, ees bynthől walo thelyes Bochwth Annezor menyzer megh mongya, de wgh hogh megh gyowonth, ees thoredelmes legyen»). A másik példa az, hogy a Peer Codexben nem csak a «Salve benigne rex Ladislae», hanem közvetetlenűl utána a 325—330. lapon az «Imperatrix glorioſa» is, a hol pedig kétségtelenűl a latin az eredeti, úgy van írva, hogy minden egyes latin versszak után nyomban következik a magyar, a hogy tehát még akkor sem énekelhették volna, ha a magyar fordítás nem olyan énekelhetetlen, mint a milyen. E két példa elég világosan mutatja, hogy hymnus-fordításaink általában csakugyan nem énekekűl, hanem csupán imádságokúl és magyarázatokúl készűltek.

A **Teleki Codex**, melyet a marosvásárhelyi Teleki-könyvtár 374[c] szám alatt bir, 191 *) levélnyi, papirosra írt, részint rideg részint folyóba átmenő barátgót betűjű kis nyolczadrét kötet. Még kétségkívül eredeti, meglehetős ép kötése két fatábla barna bőrrel bevonva, csinos sajtolással és két kapocs nyomával. A szöveg hat helyen csonka ; elül 2 levél szakadt ki, a többi helyen 1-1 levélnyi

---

*) Toldy Ferencz (Az ó s középk. magy. nemz. irod. tört. II. kö. 94. l.) hibásan csak 187-re teszi.

hézag van. E hézagok kiadásunkban meg vannak jelölve. Nyoma van még több elpusztult levélnek; így a 150. lap után 2, a 320. lap után 1, a 322. lap után 10 s a codex végén még egynehány kivágott levélnek a maradványa. Ezek azonban a szöveget nem csonkítják, s így lehetséges, hogy üresek voltak, a mint üresen volt hagyva a 150., 317—322. és 338. lap, melyek közül az utóbbi üresen is maradt mind máig. A 318. lapig a veszteséget biztosan meg lehet határozni a terniók állapotából. Addig ugyanis a terniók 8 levelesek; 4 levél a fűző szálon innen esik, 4 pedig túl. A hol nincs annyi, ott akkora a hézag, a hány levélnyi hia a terniónak. A 2—13. ternió az első lapja alsó jobb sarkán meg is van jelölve; a 2—10. piros 2—10 számmal, a 11—13. fekete a b c betűvel. E jegyek a codex mostani 11., 27., 43., 59., 75., 91., 107., 123., 139., 151., 167. és 183. lapján vannak. A 323. lapon túl a terniók 5+5 azaz 10 levelesek. A 150. lap most 1659-ről való latin fohászkodásokkal van tele írva; a 317—318. lapon XVII. századbeli irású latin litánia van, minden szentek litániája, de nem teljesen; a 319—322. lapon szintén XVII. századbeli, de magyar írás van, még pedig az elején, körülbelül a 319. lap közepéig «Reggeli imadsagok s koniorges», azontúl mind végig székely pörös tudnivalók. Az azután következő kivágott leveleknek maradványai közül egy szélesebb csík innenső oldalára a hét napjai vannak írva; de látszik, hogy ez írás csak akkor került oda, mikor a levél már ki volt vágva. A 323. laptól fogva a tenta rozsdás és több helyt kiette a papirost, úgy hogy lyukak estek benne; a 128. levélnek meg le van tépve a felső külső sarka, miáltal a 255. és 256. lapon hézagok támadtak, melyeket kiadásunkban ki kellett pontozni.

A codex maga, a későbbi bejegyzéseket nem számítva, négy kéz írása. Melyik író hol kezdi munkáját, az kiadásunkban mindenütt meg van jelölve. Az első három nem nevezi meg magát; a negyedik az utolsó lapot így fejezi be: «Fr Ferench ſepſy zengőrgy veztegette». Ez meg viszont elhallgatja az évszámot, melyet a többi világosan kitesz, sőt az első még a helyet is. Ez a 149. lapon ugyanis így fejezi be szent Anna legendáját: «e kőnőuecke: ezer: őth zaz: huzon hath eztendőbe: irattatot: vaſarhelt: es vr eſtyn» (május 30-án) «vegeztetőt el: all*eluia*». Nem

lehet kétség, hogy e «vaſarhel» Marosvásárhely; mert a «Fr» (=frater) és «ſepſy zengőrgy» kolostorra, még pedig a «Ferench» tanúsága szerint ferenczrendi kolostorra, és a székely földre utal; de itt más Vásárhely, hol egyáltalában kolostor lett volna, nem található. Ádám és Éva legendáját, mely pedig a codexben hátrább esik, ugyancsak az első kéz egy évvel előbb írta; mert a 237. lapon így fejezi be: «ekőnőuecke hee huſuetba harom het alat irattatot: ezer őth zaz huzon őth eztendőbe». Husvét vasárnapja akkor április 16-ra esett. Hogy a 151—206. lapon levő rész, mely Ádám és Éva legendáját közvetetlenűl megelőzi, szintén 1525-ben «huſuetba» az alatt a «harom het alat» készűlt, az abból bizonyos, hogy a ternióknak abc-vel való jelölése épen a 151. lapon kezdődik. A második kéz a 270. lapon így végzi írását: «ezer őt zaz harminch eztendőben 1530»; a harmadik meg nyomban ugyancsak a 270. lapon «Criſtus vrunknak emberſegenek mas fel ezer harmynch egy eztendeyeben» kezdi meg szent Macarius legendáját. Noha Sepsi-Szentgyörgyi Ferencz frater az írását nem nagyon dicséri (»Jhollehet hogy legen kwlomb kwlomb fele iras: Demaga mind egy fereg makalta auagy veztegette: ne*m* irta: tanoluan rayta» 323. l.), mégis az övé a legszebb és leggyakorlottabb a négy közt és magában véve is csinosnak mondható. Ez abban is különbözik, hogy férfias charakterű fractura, míg a többi folyóba átmenő nőies írás. Szerintem apáczakéztől ered mind a három. Figyelemre méltó dolog, hogy ezek hárman 8 leveles terniókra írnak, a rozsdás tentájú frater Ferencz pedig 10 leveleseket használ. Ez tehát egészen külön válik tőlük, ők pedig még úgy is szorosabban egyesűlnek, hogy sem a második, sem a harmadik nem kezd új terniót, sőt a második új levelet se s a harmadik még új lapot se. Az első kéz Ádám és Éva legendáját a 16. ternió 6. levelének páratlan lapján (a mostani 237. lapon) végzi s a pároson (a mostani 238. lapon) már a második kéz váltja föl; ez meg a 18. ternió 6. levelének páros lapja elején (a mostani 270. lapon) hagyja abba írását s nyomban még ugyanazon a lapon fog a harmadik kéz szent Macarius legendájába. Nyilvánvaló, hogy ez a három író közös helyen tartózkodott; Sepsi-Szentgyörgyi Ferencz frater pedig más kolostorban élt, a mi nem zárja ki, hogy ezt is

Marosvásárhelyre ne tegyük. Mert frater Ferenczet, a ki három kétségtelenűl Marosvásárhelyen tartózkodóval egy könyv írására szövetkezik és szent Ferenczet*) valamint a ferenczrendi szent Bonaventurát mindig «attyanc»-nak mondja (325., 366., 368., 371., 372. és 376. l.), teljes valószinűséggel szintén Marosvásárhelyen levőnek és okvetetlenűl ferenczrendi szerzetesnek kell tartanunk. Marosvásárhelyen pedig a ferenczieknek már 1410 óta volt kolostoruk (l. Rupp: Magyarország helyrajzi története. Budapest 1876. III. köt. 279. l.). Ha már most az első három író nem férfi, hanem nő, akkor csak apácza, még pedig csak a ferencziekkel testvér clarissaapácza lehet, mivel másodikuk a 254. lapon szent Bonaventurát «atyank»-ként említi. Ezt az első legalább annyiban támogatja, a mennyiben a 191—197. lapon szent Domonkost vagy tízszer nevezi, annélkül hogy csak egyszer is atyánknak mondaná. Rupp ugyan nem említi, de ott helyben hallottam, hogy Marosvásárhelyt hajdan clarissaapáczák is voltak, és tisztelt barátom Koncz József, collegiumi pædagogarcha és könyvtárnok a helyet is megmutatta, a hol laktak. Azért kétségtelennek tartom, hogy a három első író csakugyan marosvásárhelyi clarissaapácza volt. Bizonyára ők és társaik azok a «harmad zerzedbely hugok», kiknek Sepsi-Szentgyörgyi Ferencz frater a 366—374. lapon szent Bonaventura reguláját írja. Az minden esetre kétségtelen, hogy a codex apáczák, még pedig clarissaapáczák számára készült, mivel frater Ferencz nem csak a «harmad zerzedbely hugoknak regulaya»-ban szólítja olvasóját «Criſtuſnak ŏw iegyeſſe: es zolgalo leyanya»-nak, «ky moſtan yőttel az zerzetben» (368. l.) és helyezi magával egy szerzetbe, mikor azt mondja: «ez az zerzeteſſeg mynalunk» (u. o.), hanem a 374. lapon kezdődő és a codex végéig folyó «Minden zerzetesſecnec regu*la*ia es elete»-ben is folytonosan csak a «hugoc»-hoz fordúl (376—379. l.) és szent Bonaventurát vele közös atyjuknak mondja («zent Bonaue*n*tura atianc» 376. l.).

*) Egyszer, de csak egyetlen egyszer, szent Domonkost is «atyank»-nak mondja (325. l.) s ez egyszer is olyan legendában, mely a szent Ferencz és szent Domonkos alapította két rendnek testvériségét példázza. Még ezt is jóvá teszi azzal, hogy szent Ferenczet ugyanott háromszor is «atyank»-nak nevezi.

Hogy a Teleki Codex darabjai latinból vannak fordítva, arról tanúskodnak a minden lapon bőven termő kézzelfogható latinismusok. Sepsi-Szentgyörgyi frater Ferencznek két utolsó darabjáról az úgy sem lehet kétséges, mikor maga is szent Bonaventurát vallja forrásának («Vrunk Jeſuſnak ŏ zent neuebe kezdetyk a harmad zerzedbely hugoknak regulaya zent Bonauentura attyanknak mondasa zerent» 366. l., «Wed iol ezedbe zent Bonauentura atianc Mikeppen imaron tanit monduan» stb. 376. l.). A mód azonban, a hogy teszi, a folytonos közbeszólás és szent Bonaventurára való hivatkozás átdolgozásra engednek következtetnünk. Kevesebb szabadságot mutat a többi darab, habár egyikben másikban szintén találni közbeszólást, mint pl. a 233. lapon, a hol az első író annak elmondását, hogy Ádám halálakor Szet «es mend az ŏ fiay megh čokolac az atťoknac teſteth», azzal egészíti ki, hogy «azert az olahoc innet vŏttec eredetŏt: hog mikor temetnec. me*n*d feienked meg čokollac a halottat». Ez annyira helyi természetű megjegyzés, hogy a latin eredetiből nem kerűlhetett. A harmadik író is a három barát elbeszéléséhez, hogy napkelet felé abba az országba jutottak, «hol loknak az apro emberek», a 247. lapon azt a magyarázatot fűzi, hogy azokat az apró embereket «az magyarok lywky embereknek» hívják. Ez bizonyára szintén nem a latin eredetiből való. Megemlítendő még, hogy az első kéz szent Anna legendája «tizŏn hetedic reſze»-ben a 141—142. lapon megemlíti, hogy «vrnac zv̊leteſetŏlfogua: mikor irnanac: ezer: neg zaz: hethuen ńolč eztendŏbe Bizon leueleknec ketſeg nekv̊l valo tanubizonſagaual: olaz orzagbol: paris nev̊y varaſbol: ſcent an*n*a azzo*n*nac erecley: tuna mynt: az ŏ vya: nymet orzagba: nag kolonya nev̊y varaſba hozatanac». E legenda eredetije tehát vagy legaláb e részének eredetije 1478-nál régibb nem lehet. Egyébként codexünk darabjai még fordításnak sem eredetiek, hanem csak másolatok. Az első író már orthographiájával is elárulja, hogy régibb magyar eredetit követ; mert az olyanok mint ſcent (rendesen így), reſce (35. l. és még többször), halaſtotta (30. l.), puſtabol (32. l.), tiſtelŏe (92. l.), paſtornac (109. l.), vigaſtald (173. l.), vonſa (82. l.), Boſſu (109. l.), ſeki (171. l.), ſocſor (206. l.), v̊dnŏſittŏd (164. l.), verz (14. l.), duznac (84. l.), vizelz (98. l.), keſer-

uezőn (204.1.), zent, reze, halaztotta, puztabol, tiztelőe, paztornac, vigaztald, vonza, Bozzu, zeki, ſoczor, v̄duőzittőd, vers, duſnac, viſelz, keſerueſőn helyett, csak régibb orthographiai stádium maradványa lehet. De van egyéb bizonyíték is, nevezetesen a következő íráshibák: mert zandokoztam vala zv̄zeſegbe meg maradnom: de atőruen*n*ec kezelitteſeuel: es iſte*n*nek zerzeſeuel: meg h a z a ſ u l e t (hazaſulec h. 66. l.), yőy en hozyam f i a z (fiam h. 153. l.), en vagoc ate fiad yme f e l t a m a t t a z (feltamattam h. 154. l.), e g z e z pillantaſban (eg zem h. 167. l.), meg őle k a y z abelt (kaym h. 223 l.). A *c*-nek *t*-vel és a *z*-hez hasonló pontosvessző féle XV. századbeli *m* et jelentő rövidítő jelnek *z*-vel való összetévesztése magyar eredetinek másolására vall. A második írónak következő helyei: [Iraſarol] Iaraſarol (258. l.), [ez] es (260. l.), [orzahgat] orchayat (263. l.), törléseikben szintén magyar eredetinek hibás olvasását bizonyítják, valamint ugyanaz a magyarázata ez íráshibájának is: O azert m e r r e nog ſiralom lezen otth (mene h. 265. l.), mely abból származott, hogy az eredetinek gót fracturás ꞃ-je ꝛꝛ-nek azaz *rr*-nek látszott. A harmadik kéz is ezt írja: woſſarnapra wyradolan eyel az azzontol bwchwt [weg] wek (291. l.), a hol [weg] észrevett és kitörült hibás olvasás. Ez tehát előzőihez hasonlóan szintén csak magyar eredetire utal. De másoló volt frater Ferencz is; mert egy helyt ilyen hibát követ el: az koroknac kedeg vruſſag adattatyc Es az z a z a n d o k o k n a ſegedelem (zarandokoknac h. 234. l.). Ez csak úgy magyarázható, hogy ő előtte is magyar eredeti volt, melyben a *z* és *r* összetéveszthetően hasonlítottak egymásra. Ő különben azt is megtette, hogy első darabját, a Mária nevében levő betűkről való tanítást nem is az elején, hanem a második betűről való elmélkedés példáján kezdi. Hogy ez a darab csakugyan nem azért csonka, mintha az eleje elveszett volna, arról tanúskodik már az, hogy a ternió 2. levelével kezdődik, holott ennek megvan 1. levele is, még pedig mind két oldalán (323. és 324. l.) ugyancsak frater Ferencz írásával, mely úgy látszik csak probatio pennæ et atramenti, mivel az egyik lapon csak 3, a másikon meg épen csak 2 sort tesz, holott mindenikre még 10—12 sor férne. Azután kitünik abból is, hogy a szent Ferencz és szent Domonkos hivatásáról szóló példát frater Ferencz nem mint többi

darabjait egyszerű betűvel, hanem tőle telhető szép initialéval kezdi meg. Világos tehát, hogy a kérdéses darabnak csakugyan elejtette az elejét és valamivel hátrább kapott bele. De az ilyen is inkább másolón mint fordítón eshetik meg. Mellékesen megemlítem itt, hogy frater Ferencz három imádsága közül az első, mely magában a codexben (361—363. l.) egyfolytában van írva, mivel latin Mária-éneknek fordítása és eddig sem a Peer Codexban (288—289. l.), sem a Gyöngyösi Codexben (25. l.) nem volt fölismerve, eredetijével együtt versesen nyomattam.

A codex történetéről keveset tudunk, mind össze annyit, a mennyit némely bejegyzésekből lehet következtetni. Belsejében csak XVII. századbeli bejegyzések vannak. A 323. lap alsó részére lábbal frater Ferencz írása felé ez a bűnbánó versike van írva: «Kenyuem Forafsi f aradasi Induliatok nyofolyamat asztassatok Kezek Labak s minden tagok büneimet sirasatok». De ez nem szolgáltat adatot. Három helyen a lap alján szintén lábbal a szöveg felé fordúlva ezek olvashatók: «Is liber p*er*tinet uale*n*tinu*m* cog*no*mine forlai» (248. l.), «Is liber p*er*tinet adme Matia*m* cognomine Gurzo» (272. l.) és «Stephanus Albert de Kason» (382. l.). Ebből csak annyit tudunk meg, hogy a XVII. század folyamában háromszor változott a gazdája. A 319–322. lapon levő XVII. századbeli székely pörös tudnivalók bizonyára a székely földön jutottak bele s így a codex a XVII. században is még a székely földön volt. Az első tábla és az első lap közé illesztett két levél a codexnek rajta levő gyarló tartalomjegyzékével együtt jelen századbeli és adatot nem szolgáltat. Az első tábla belső oldalan levő bejegyzések 1598-ról, 1629-ről és 1631-ről valamint a hátulsó tábla belsején levők 1591-ről és 1626-ról szintén nem árulnak el a codexről semmit. Annál fontosabb az a jelen századbeli bejegyzés, mely az első tábla belső oldalán nyomban az első bejegyzés, az «Anno Doñi 1598» után következik. Ebből alig látszott valami, mivel a könyvtári etiquette borította; de miután Horváth Gáspár könyvtárigazgató úr kértemre szíves volt azt onnét lefejteni, olvasható lett az Aranka György kezétől való négy rövid soros bejegyzés, mely így szól: «S G Teleki Sámuel Ev Exlja Gyüjteménnyei közé ajánllya Tisztelettel Aranka György mp». A codex tehát Aranka György ajándékából került a

Teleki-könyvtárba és úgy látszik Marosvásárhelyt és környékét készűlése óta még sohasem hagyta el. Kiadásunknak az eredetivel való összevetése is, correcturája és revisiója f. é. április hóban ott helyben történt. Hogy Arankához kitől, mikor, hogyan kerűlt a codex, azt nem tudni, valamint azt sem, mikor ajándékozta Teleki Sámuel grófnak. Az utóbbit azonban, ha nem is pontosan, de legelább körülbelül mégis meg lehet állapítani. A codexet a Teleki-könyvtár lajstromában először csak 1819-ben találjuk megemlítve (Bibliothecæ Samuelis com. Teleki de Szék Pars Quarta novas accessiones ad tres priores partes complexa. Viennæ MDCCCXIX. «Szentek Életeiről Magyar Kézírások régi Orthographiával. 1525. 1530. 1531. Esztendőbéli Ms. in 8.» 28. l.). De Aranka, mint sajátkezű bejegyzése mutatja, még éltében adta oda, tehát mindenesetre 1817. márczius 11. előtt, mert akkor halt meg Marosvásárhelyt 80 éves korában. Minthogy azonban a Teleki-könyvtár lajstromának 1811-ben megjelent III. része még nem tud a codexről, Aranka ajándékát 1811 és 1817 közé kell tennünk. A kifödött bejegyzés még más tekintetben is fontos. Toldy Ferencz (Az ó s középk. magy. nemz. irod. tört. II. köt. 100. l.) azok közt a régi magyar kéziratok közt, melyeknek «csak emlékezetök maradt fenn», említ egy «Aranka-codexet» is, melyről azt írja, hogy «szentek életei, 1526, egykor Aranka György tulajdona. Hollétét az akadémia siker nélkül nyomozta». A «Szentek életei» elnevezés, mely a Teleki-könyvtár lajstromában is előfordúl, az 1526, mely a codexnek hely szerint első évszáma, és Aranka György mint egykori tulajdonos, kétségtelenné teszik, hogy az «Aranka-codexnek» nem csak az «emlékezete maradt fenn», hanem őt magát is bírjuk a Teleki Codexben. Meghalt mint Aranka Codex és föltámadt mint Teleki Codex. Azt hiszem, ezentúl nem kell nyomozni.

Döbrentei Gábor már 1841-ben tett lépéseket a codex lemásoltatása végett. Kérésére azután kibédi Péterfi József, marosvásárhelyi reform. pap másoltatta le Albert Lajos, marosvásárhelyi reform. collegiumi tanulóval 1843-ban. E másolat, mely a négyféle írásról átlátszó másoló papirosra vett facsimiléket is közöl, Döbrentei 1844-ben mutatta be a Magy. Tud. Társaság nagygyűlésén (l. Magy. Acad. Értesítő IV. év. 236—238. l.). Az eredetivel való

összevetés megmutatta, hogy Albert Lajos másolata, mely most a magy. tud. Akadémia kézirattárában M. Cod. 8rét 10. szám alatt található, igen sok tekintetben nem mondható hűnek. Számos benne a hibás olvasás, lapszámbeli eltérés, kisebb-nagyobb hézag, melyek közt lapokra menő is akad. Hogy Toldy Ferencz (id. h. 94. l.) az eredetit, melyet nyilván sohasem látott, 191 helyett csak 187-re teszi és több codexnek hajlandó tartani, egyenesen a másolat rovására írandó. Ezzel a Teleki Codex ismertetését is befejezhetem.

Végűl mindjárt kijavítva és az első számmal a kiadás lapját, a másodikkal pedig ennek sorát jelölve, ide iktatom a jelen kötet következő sajtóhibáit: **1**, 10 *i*gaznac (az eredetiben az *i*-t kiette a szú); **4**, 31 aleytaſſec; **7**, 6 goͦmoͤlčyt; **9**, 31 yel; **41**, 16 fvͤſt; **47**, 30 ebvr; **55**, 16—17 toͦviſſetek; **56**, 28 cipelľoͦſoͦm; **158**, 29 es kezde; **210**, 25 tetneiek; **251**, 28 lepeſid[nek]; **307**, 4 goͦmoͤlčoͦtle*n*ne. Kérem az olvasót, hogy mind ezt a szövegben kijavítani szíveskedjék.

Budapest, 1884. augusztus 31-én.

Volf György.

TARTALOM.

DÖBRENTEI CODEX.

TELEKI CODEX.

DÖBRENTEI CODEX.

palaſtodba es teſtődbe mindőnőſtól elvirőſólven es elſebeſólvin monda Ecce homo Ime laſſatoc ez embőrt mikeppen meg verettettem es meg gőttrőttem mindőn bozzutokat meg allottam elegogetőc meg vele meg fenőgetem es el bočatom őtet De ók edős vram ieſus ſemmit raytad nem kőńőrólvin ezőn meg ſem előgődven de čak feiedőn es halalodon akarnac meg elegődni Azert ellened fel kaialtvan es nag zoval mondanac Ha ezt el bočatandod te čazarnak baratta ſoha nem lezh Mert mindőn ki magat keraľa tezi ez čazarnak ellenſege Es hog ezőket halla pilatos rayta meg iede es legottan vizet hozata meg moſdec es monda En ez gaznac viretól artatlan vagok ti laſſatoc mit teztők Es ók nag felzoval mondanac Az ő vire miraytőnc es mind mi fionkon legőn čak hog fezehed es őľed meg őtet Pilatos kedeg latvan edős vram ieſus hog ſemit nem haznalhatna az meg zabadeytaſba akarattoc||nac en- 2
gede es az ytilő zegbe yle es tigődet vram ieſus mint az artatlan barant eleibe hozata es a halalnac kemenſeges ſentenciaiat feiedre ki ada ekkeppen mondvan Jeſus mind atte nemzetőd azt valiak es azt bizońoitac hog te a nepet az igaz tőrvenről el fordeitottad. es čazarnac adoiat meg tiltottad es magadot keralia tőtted es ez orzagot magadnac foglauni akartad ki vagon čazari tőrvennek ellene. es ki mind ennel nagob magadot iſtenne tőtted ki vagon moiſes tőrveńenek ellenne Azert en ki vagoc ſido orzagba čazarnac vizette akarom es paranćoloc hog ez embőr kinec neve Jeſus az egeb gonozrul tevekkel az igaſſagnac helire ki viteſſek es oth ammith erdőmlőt neki meg adaſſek Es ezenkeppen vram ieſus a tolvaiokhoz zamlaltatal a barſon palaſtbol meg foztatal es az tennőn ruhadba őltőztetinec hog mindőnőktől meg iſmerteſſel azert hog [enneles] enneles inkab meg zidalmaztaſſal es az akazto || fat hatadra fel emelec es a tőviſket kit te zent feiedből ki 3
zaggattac vala a barſon palaſtbol meg foztaſert es az tennőn rv-

hadba valo őltőzeſert ezt eſmeg te zent feiedbe ńomac es ezőnkep-
pen a tolvaiokal a varoſbol ki vitettetel az akaztofanac helire Es
ot vram ieſus ez nag vtalatos helen meg foztanak es vgan mezei-
telen mikeppen az edőſſegős ziled ez vilagra zilt az keſerőſegnec
ágara le fekőtinec. ſőt inkab vg mongac edős vram ieſus hog atte
zent haiadnal ragadvan le rantanac es a hatalmaſſagos zent kezei-
det kikel főldet meńńet birod ketfele vonac es a kemenſeges vas
zegekkel erőſſen a fahoz zegezek ezőnkeppen atte zentſeges labaidat
kiknec čak az ńomdeka es tiztőltetik es imattatic Es ezőnkeppen a ke-
reztfanak akaztofaiara fel fezytven a főldről fel emeltetel mind faſtul
az eǵbe vg mikeppen az ellenſeggel viaſkodoknac gőződelmes zazloia
4 kitől ellenſeg meg yed es igen kőńńen meg gőzettetik Es || ezőnkeppen
vram ieſus az egbe fel emelven atte zent viredet kimeletlen min-
dőnőſtől ki ontad es mi keppen regőnte az meńńeknec ereit meg
ńitad es ez főldnec kutfeieit fel faggatad es ekeppen ez vilagra viz
őzőnt hozal es ennec miatta az főldről a bint el moſad Ezőnkeppen
edőſſeges vram ieſus atte zent kinodnac es halalodnac idein te
ſentſeges teſtednec ereit meg ńitat es ezőn zentſegős főldnec kut-
feieit ki faggatad es a mennei tarhazat fel tőrid a zent patikat fel
zeged a meńnei kapukat meg nitad es onneton ez vilagra malazt-
nac őzőnet ontad es ig az binnek kőtelevel meg ſvlt lelkőket meg
zabadeitad es ez vilagnak adoſſagat ezonkeppen edős vram ieſus
meg fizeted es ennec felette zerető vram ieſus atte naǵ [?] irgal-
maſſagodnac bőſeges kenčet enneles inkab nekőnc binőſőknek meg
5 ielőnted || Mikoron a tegőd meg fezeitőkirt es a tegőd meg őlőkert
imačagot tel. es ennec főlőtte ṽket te zent attadnac előtte a binből
meg mented ekeppen monduan Attam bočaſſad meg nekic mert
nem tudgac mit teznec. es haluan ezt vram ieſus atte Jogod felől
figgő tolvay hog atte ellenſegedert illen hivőn kőnorgel. legottan a
bizon hitnec miatta hozzad tere es a bizon remenſegnec miatta
benned bizec magat meg alazvan es magat bineſnec eſmerven el
tavvl monda Vram emlekezieſ meg en rvlam mikoron ivtandaz a
te orzagodba Ime vram ieſus legottan erdemle hallania atte zent
ergalmaſſagos Igeidet Bizon mondom nekőd hoz ez napon en velem
lez paradičomban Es ennec vtanna kegőſſeges vram ieſus az
edőſſegős es keſerueſſeggel el farradott ziledet hagad teſtamen-
tomba a tegedet zereto Janoſnac es ṽtet hagad erőtted neki fiivivl
hog vele bannec gonǵat viſelne es ṽ neki zolgaſon Es ennec vtanna

edős vram Jeſus atte zent zadot a merőggel eǵelőlt ecettel || keſer- 6
getec mikoron a nag keſerő kinnac kőzőtte azt mondad. zomeho-
zom es mindőneket el vegezven valami zikſeg vala mi idveſſegőnkre
nag hozianc valo zent zerettel es nag tőkelleteſſeggel mondad edős
vram ieſus e zentſeges iget Conſumatum eſt magarſaga ez Elve-
geztetec tőkelletőſſeggel ez velagnac vančaga Es ennec vtanna edős
vram ieſus atte zent attadnac től panazt hog v̊ tegődet Ilen nag
keſerőſegős kinodban es iſen naǵ vtolſo zikſegődben te neked ſemmi
ſegedelmet es kőńńebſeget nem ten. es a panaz ekeppen len En
iſtenem en iſtenőm de mire haǵal el engőmet Es vegezetre vram
ieſus te zent atťadnac kezeibe ayanlad te zent lelkődet es ſeied le
figeztven nag kayaltaſſal ki bočatad Es ezenkeppen edős vram ieſus
zenveded a nag keſerőſegős kint es a nag zőrńő halalt ez velagnak
valčagaert es ekeppen ez meg holt velagot meg eleveneited, meń-
orzagot meg || Nitad es embőri nemzetnec az eſ vezőt őrőkſegőt 7
meg kereſed. es nekonc meg adad kiről őrőkke valo nag hala
adas adaſſec te felſegődnec edőſſegős vram ieſus mind főldőn meń-
ńen valo embőrőktv̊l es angaloktol Ezt es ved iol ezedbe mert az
artattlan barannac zent kińńat es halalat lattatec hog mind ez zilős
velag meg ſirata mind okos allat mind oktalan allat: Mert te rai-
tad edős vram ieſus mind főld meń kőnőrűle A feńőſſegős nap te
raytad kőnőrv̊le mert az v̊ velagoſſaganac zőmet meg hvńa es az
eg telles harom horaig meg ſetitűle. es az kv̊ zikklac haſadoz-
van meg repedőzinec. es a templomban az ſuporla főlől mind
foldig ala haſada, es a főld meg indula. es mind velagot mia meg
rendűle koporſoc ńilanac. es halottac tamadanac. es halottac
fel tamadvan a zent varoſban ſokaknac meg Jelőninec mind
annac peldazatťara. hog ez te zent kinodnac es halalodnak
miatta halottac meg elevenőttec || Es az őrők dičőſegre fel tamo- 8
danac mind azoc kik igaz hidbe es Jo remenſegbe eź velag-
bol ki mvltanac Azert mind ez főlűl mondottacbol minemv̊
haznalatoſſag legőn kerlec iriad meg zivedbe es tarčad meg az el-
medben Mert ha kevanod az iſtent zeretnőd es ő malaztťat bevőn
vallanod. ennel altalb vtat hoźa nem lelz Mert mind ezőǵbe edőſ-
kődnie es oluaſni az lelkődnec hoz aytatoſſagot, az elmenec bizon
velagoſſagot, malaztoknac es iſteni bőlčeſegnec őregbvletit Irdő-
moknec beuſeget. Iletnec zentſeget, haboruſagot zenvedőknec vi-
gaztalaſat es bekeſeget Es ki mind ezeknel naǵob az őrőc hazaba

aǵǵa a zent haromſagnac mind örökke valo lataſat Mert az kriſ-
tuſnac kińńa es ṽ zent halala az lelöknec tulaidon ſaiat Jozaga es
ṽ kenče mert ſemmiert egebert nem zenvette ha nem čak az le-
lökert Azert valamely lelők incab gőńőrködic ez ſent ſeges kińńa-
nac kivőle egeb allatokban ez illeten lelőc el idegenṽlt es meg foz-
9 tatot || az ṽnnőn tulaidon Jozagatvl es ṽ kenčetől Mind ezekről iǵ
mond zent pal apaſtal Ennekőm ninčen dičekődeſem egeb alla-
tokba ha nem čak mi vronknac criſtuſnac ieſuſnac kinnaba hala-
laba Ith immar veſſed iol reaia az elmedet es ńiſvan meg eſmerőd
minemṽ bint tenec embőrőc criſtoſon, es criſtuſ mel igőn nag Jot
ten ennec ellene embőrőknec Azert valakic kevańńac az iſtennec
ielős malaztťat es binnec el tavoztataſat, iol ezekbe vegeć az iſten-
nec nag čvdaiat kit tőth ez ṽ zent kinnanac zenvedeſebe Mert mi-
koron volna Illen nag felſegős hatalmaſſag ennere magat ala vete
es meg alaza, hog embőrők nagob bozzvſagot es naǵob zegőnſeges
kint raita nem tehettenec annal, a mit tőnek ṽ kedeg embőrőknec
naǵob iot annal nem tehete ammit tőn Iay iay vram ieſus ki hal-
lot valamikoron illeten nag čvdalatos dolgot hoz az fogloknac zaba-
doitoia meg fogattaſſec. angaloknac dyčőſege meg mővetteſſec,
mindőnőknec iſtene meg oſtoroztaſſec ziznec fia meg veretteſſek ||
10 ki hallotta volt valamikoron ezt hog az zentőknec coronaia [ſe]
tőviſkel coronaztaſſec, ez velagnac idvőzytőie meg ſebőſőiteſſec,
zizeknec ekőſſege meg ǵőttretteſſec, kihallotta volt ezt hog az tő-
kelletős zepſeg zőrńő legőn, az nag erőſſeg erőtlenne legőn, Az
edőſſeg meg keſerőǵǵec, es az tőkelletős vigaſag meg zomoroggec
ki hallotta volt ezt valamikoron hog keraloknac kerala nakon
veretteſſec. es [vralkodoknac] vraknac vralkodoia arcel es ala
fel veretteſſec ki latta volt vaſon ez nag čodalatos dolgot hog
az zőmőc kik mindőnt ńiſvan latnac ezők be kőtőzteſſenec
vallon ki hallotta volt hogy az mindőnhato atťanac bőlčeſege
balgatagnac aleylaſſec es hog az őrőc velagoſſagnac fenőſſege meg
rvtoltaſſec. ki latta volt valon ezt hog a zeplőtelen tikőr arcel
pőgdőſteſſec a bizonſag meg vtaltaſſec es az igaſſag meg vetteſſec
vaſon ki hallotta volt ezt hog az igaz biro meg iteltteſſec az binte-
len binteſſec es az artattlan meg galaztaſſec es ṽ io hire meg főr-
tőzteſſec valon ki hallotta volt ezt hog az iſten meg karomlattaſſec
11 es a terőmtő karhoztaſſec a zent zeretet || gylőlteſſec es a nag
felſegős io ne zeretteſſec, az iſten es embőr fel akaztaſſec es igaſſag-

nac napia meg homaľoſoggec a zep hoo meg feketv̊lo̊n es a čillagoc el ozlattaſſanac, a kriſtus meg ńomottaſſec es a zenteknec zente atkoztaſſec es gonoznac mondaſſec, a mendo̊nhato meg ńomorettaſſec. es vegezetre az halotťaknac eleveneito̊ie meg o̊letteſſec Azert ez nag čvdalatos gonoſſagot mind ember teve criſtuſnak kibo̊l ńilvan meg teccik hog embo̊r v̊nno̊n tv̊le menibe raita alla nagob gonoſſagot nem tehete criſtoson annal a mit ťo̊n kriſtus kedeg az ergalmaſſaganac es mindo̊n ionak beuſeges kutfeie nagob iot embo̊rnec annal nem tehete a mit to̊n kit meg ielo̊nt ńilvan valo bizonſag ekeppen monduan Criſtus ieſusnak io̊ueti mihoźanc ko̊zelyte az ziznec mehebe valo zent foganatia minket meg tiztoita es meg zento̊le az v̊ ziletese meg bizońoita zolhatatlanſaga minket taneita ero̊tlenſege ero̊ſo̊ite zegenſege kazdago̊ita mezeitelenſege ruhaza, eho̊zeſe itete zomehſaga itata. zomoruſaga vigaztala. ſiraſa o̊ro̊met ada fogſaga meg zabadeita. ſarratſaga meg ńvgota|| ko̊to̊zeſe meg oldoza vadolaſa meg mente, vereſege go̊no̊rko̊ttete. **12**
Sebei meg vigaztanac v̊ vire meg feiereite keſero̊ſege meg edo̊ſo̊ite az v̊ kińńa dičo̊ſeget hoza, v̊ galazťa tizto̊ſſeget ada Ektelenv̊leſe meg eko̊ſo̊ite, v̊tet meg ńomoreitas minket fel emele, v̊ zent alazatoſſaga minket fel magaztala Es az v̊ zent halala minket meg elevenite Es mind ezenkeppen a meg homaľoſult minket inkab vilagoſeita. es a meg alvt tv̊z inkab melegeite Ezo̊nt bizońoiťa zent agoſton doctor es ekeppen monduan Jo̊ue hozianc a meńńei kompolar venni maganac zegenko̊do̊ bozzuſagot es [Jo̊ve hozianc] adnia mi neko̊nk tizto̊ſſeget Jo̊ue hozianc venni maganac zidalmaſſagot es nekonc adnia dičo̊ſeget Jo̊ue hoźanc magat halalnac alaia vetnie es neko̊nc adnia o̊ro̊k iletet Ezo̊n zent agoſton doctor meeg ennel ielo̊ſben monga menere minket zerete az vr iſten zolvan ekeppen Bizuan mondom miert lego̊n az iſten mindo̊n teheto̊ embo̊roknec annal nagobbat nem adhata ammit ada Miert v̊ legon || **13**
Nag felſego̊s bo̊lčeſeg. iobbat annal nem tuda adnia ammit ada Miert lego̊n mindo̊nbe igo̊n kazdag to̊bbet annal nem adhata a menet ada Tudnia miert az v̊ zent fiat: Haľad mit zol zent bernard doctores criſtuſnak kepeben monduan Embo̊rt ennel incab nem zerethetec ammenere zeretem mert az eneimet mind meńńeieket mind fo̊ldeieket neki adam, az eget madaraual a vizet halaual es az fo̊ldet mind v̊ haznaual es go̊mo̊lčyvel, en angalimat neki o̊rizetre zamlalam, es ki mind ennel nagob enno̊n magamot

ő idueſſegeirt halarra adam Azert mel igoͤn zerete vr iſten az embőrt vronc vͤnnoͤn maga meg ieloͤnte es meg bizońoita ekeppen monduan : Iǵ zerete iſten ez velagot hog az vͤ eǵǵetlen eg fiat adna erőtte hog mi idoͤn ki vͤ benne hizoͤn el ne veźoͤn de oͤroͤk iletet valľon Engeǵǵe nekoͤn atťa fiu zent lilek amen maria iſtennek zileie||

z e n t h D a u i d z i d o ſ a g n a k k i r a ľ a z e r z e t t e z o l t a r **15**

I.

1) Bodog ember ki nem iart keǵőtleneknek tanačaba: es ki do̊gnek zekiben nem v̊lt *2)* de v̊ akaratťa vrnak to̊rveńiben yel es nappal: v̊neki to̊rveńebe gondolkodik *(3)* Es oľan lezen mikint: foľo vizek mellet v̊ltetet fa: ki v̊ idein: v̊ čőmo̊lčyt aǵa. Es v̊ levele el nem hvll: es valamit teiend zerenčeztetik *(4)* Nem iǵ keǵetlenek: nem iǵ: de mikint por kit zel el vet fo̊ldnek zinirv̊l *(5)* Azert itiledben: keǵetlenek fel nem tamadnak: bineſek ſem igazaknak tanačaba *(6)* Mert vr igazaknak vtat iſmerte es keǵetleneknek iart vtok el vezs Dičőſig: atťanak es fionak: es zent lileknek: mikent vala kezdedbe imar: es mindenkor: es mind o̊rőkől: o̊ro̊ke amen.

q u a r e f r e m v e r u n t g e n t e s

II.

(1) Mire zo̊ndőlinek a nemzetek: es nepek hyſagokot gondolanak *(2)* Fo̊ldi kiraľok elo̊ allanak: eſ feiedelmek eǵbe ǵv̊linek vrnak ellene: es kriſtuſnak ellene. || *(3)* Zaggaſſuk meg v̊ ko̊teleket: **16**
es v̊ igaiokot hańńuk el mi rvlonk *(4)* Ki meńekben lakozik meg moſoľgia v̊ket: es azokot vr meg meveti *(5)* Tehat haragiaban nekik zol: es v̊ mergebe meg haboriťa v̊ket *(6)* En kedeg v̊ zen ſion heǵen v̊ tv̊le zerzet kiraľa vaǵok: v̊ parančolatťat hirzeto *(7)* Vr monda en nekem: te en fiam vaǵ: en teged ma zililek: *(8)* Ko̊veſſed tv̊lem te o̊rőko̊do̊t: es neked nemzeteket adok: es te valalodot: fo̊ldnek vigit *(9)* Vezzo̊be birod v̊ket: es meg to̊ro̊d v̊ket: mikent fazekǵartonak edińit *(10)* Es tv̊ kiraľok erčetek imar gorombaſag kvlvl leǵetek: kik fo̊ldet itilitek *(11)* Felelemben zol-

gallǐatok vrnak: es rezketve ȯrvenǵetek neki *(12)* Ragadoziatok feǵelmet: hoǵ vr valaha meg ne haragoǵik: es igaz vtbol el veziek *(13)* Mikoron v̄ haragia rȯviden ki harſadand: bodogok mind kik v̄ benne biznak

domine quid m*u*ltiplicati

III.

(2) Wram hoǵ mire ſokaſoltanak meg kik engem ńomorgat-
17 nak ſokak mondnak en || ellenem *(3)* Sokak monǵak en lelkȯmnek ninčen neki idueſſeg ȯ iſteneben *(4)* Vram te kedeg engem fogado vaǵ: en dičȯſegem: es en fẹiemet fel magaztato *(5)* En zommal vrra kaialtoc: es ȯnnȯn zent heǵyrȯl engȯm meg halgata *(6)* En el alvm es el baǵadek: mert vr engȯm fogada es meg fel tamodek. *(7)* Nepnek ezeretȯl ſem filek kik engem kȯrnȯl vȯttek: Vram tamaǵ fel, en vram iſtenem idvezeyč engemet *(8)* Mert te minden oktalan velem ingerkedȯket verel: meg tȯred binȯſȯknec fogokot

[domi*n*e quid m*u*ltiplicati ſunt zoltar]
Cu*m* in vocarem

IV.

(2) En igaſſagomnac iſtene meg halgata engȯmet. mikoron hozaia kialtanec ńomoruſagban teriegetel en nekem: Irgalmaz en nekem es en imačagomot halgaſſad meg *(3)* Embȯrȯknek fiay mig leztek nehez zyvel: hoǵ mit zerettek hyſagot: es hazugſagot kereſtek *(4)* Es tuǵatok hoǵ vr ȯ zentit čvdaſeyťa: vr meghalgat engem
18 mikoron rea kaialtandok: || *(5)* Haragoǵatok es ne akariatoc bint tenni: es ti zivetegben meľeket mondotok azokot ty kȯnȯkleſtekben meg zańńatok *(6)* Igaſſagnak aldomaſat aldoziatok, es vrban remenkeǵetek ſokan monǵak ki mutatot nekȯnk iokot *(7)* Vram te zinednek vilaga mi raytonk ieǵezven vaǵon en zivembe ȯrȯmet attal *(8)* Gabonanak ǵȯmȯlčytȯl ó nekik bor es olay meg ſokaſultanak *(9)* Ennȯn [remenſegȯm] bennem [kik] bikebe el alozom es el ńvgozom *(10)* Mert [en] vram te engemet remenſegbe eǵǵeſen zerzettel

verba mea dauid

V.

(2) URam [ha] te fóleddel ved ezedbe en imačagomat erčed meg
en óvo̊lteſemet *(3)* En kiraľom es en iſtenem óǵekeziel en imača-
gomnac zovahoz *(4)* Mert vram en te rad imadkozom reggel te
meg hallod en zomot *(5)* Reggel elo̊dbe allok es meg latom mert
te nem vaǵ hamiſſag akaro iſten *(6)* Atkozott ſem lakik te mel-
letted es hamoſſak ſem maradnak meg te zemeid elo̊t *(7)* Te
mindo̊n || hamiſſag mivelkedo̊ket ǵólo̊ltel es mindo̊n hazugſag be- 19
zillo̊ket el veztez Vr virlengo̊t es čalard embo̊rt meg vtal, *(8)* en
kedeg te irgalmadnac ſokaſſagaba Bel meǵek te hazadba te ſilel-
medbe te zent templomodra imatkozom *(9)* Vram vezes engem en
ellenſigimert, te igaſſagodba en vtamot igazgaſſad te elo̊dbe
(10) Mert o̊ zaiokban ninčen bizonſag hyw o̊nekik zivek *(11)* v̈
nekik torkok ńilt koporſo o̊ ńelvekkel čalardul teznekuala iſten
itild meg o̊ket O̊ gondolatiokbol zóńńenek meg o̊ kego̊tlenſego̊knek
ſokaſſagaent ózd ki o̊ko̊t mert vram teged bozzontanak *(12)* Es kik
benned reminkednek mind óróľľenek o̊ro̊kke o̊rvendenek eſ o̊ ben-
nek lakozol Es valakik te nevedet hirzetik te benned dičekednek
(13) mert te igazat meg aldaz Vram minket koronaztal ment
kedues payſſal

do*mi*ne ne *in* furor*e*

VI.

(2) URam ne feǵ meg engem te mergedbe es te haragodba
meg ne reagaſſ *(3)* Vram irgalmaz. || Velem mert en beteg vaǵok 20
vram vigazz meg engem mert mindo̊n tetemeim meg haborottak
(4) Es en lelkem igen meg haborvlt de vram es te mig varz
(5) Fordul ide vram es ragaǵad ki en lelkemet tenno̊n irgalmadert
iduo̊zo̊h engo̊met *(6)* Mert ninčen ki rulad halalban emleko̊ziek.
pokolban kedeg ki vall neked *(7)* En mvn[l]kalkodom en zo̊po̊geſóm-
ben leplemet minden *y*el meg moſom en aǵamot meg harmatozom
en ko̊ńveimmel *(8)* Meregtól en zemo̊m meg haborult. meg aggek
mindo̊n ellenſegim ko̊zo̊t *(9)* El tavoziatok en tólem mind kik ha-
maſſagot mivelkettek. mert vr en ſiraſomnak zovat meg halla

(10) Vr en kőńőrgeſemet meg halla vr fogada en imaćagomat *(11)* En ellenſegim mind igen ziǵe*n*lyk, es igen haborvľanak naǵ hamarſaggal meg forduľanac es zyǵenlek

do*m*i*n*e deus meus in te ſperaui

VII.

21 *(2)* En vram iſtenem te benned remenkettem || Te idvőzőh en-
gőm mindőn haborgatoktul es zabadoić meg engőmet *(3)* hoǵ valaha
en lelkemet el ne ragaǵǵa ment orozlań mikoron ninćen ki meg
valćon ſem ki iduőzőhőn *(4)* En vram iſtenem es ha en ezt tőttem
ha en kezeimben hamoſſag vaǵon: *(5)* Ha en gőnozt fizettem en-
nekem fizetőknec en ellenſegimtől meltan hevon le eſſem *(6)* El-
lenſegőim ózze en lelkemet es meg fogia es en iletemet főldőn meg
ńomoǵa es en dićőſegőm porra teǵe *(7)* Vram tamaǵ fel tennőn
haragodba, es en ellenſegimnek hatariba magaztaſſal fel Es en
vram iſtenem tamaǵ fel a ṗaranćoladban kit ózentel, *(8)* es nepek-
nec ǵólekezeſe kőrńől vezen teged Es a ǵólekeſert meg fel meń
magaſſagra *(9)* nepeket vr itil Vram itiľ engem en igaſſagoment,
es en ram en artatlanſagoment *(10)* Binőſeknec alnokſagoc foǵat-
22 koziec || meg: es igazgaſſ igazat, iſten ziveket es veſeket meg tuda-
kozo *(11)* En igaz ſegedſegem vrtul ki iduőzeit eǵenes zivőkőt *(12)* Iſten igaz biro erőſ es terelmes, mi nem naprul napra meg haragozik *(13)* Ha meg nem fordulandotok ő tőret meg randoitotta. yyet fel vette es meg zerzette ótet *(14)* Az yybe halalnac edińyt zerzette ő ńilait igőknec előtte tőtte *(15)* Ime hamoſſagot zile banatot fogada eſ zile iktelenſeget *(16)* Meg ńita az vermet es meg vaia őtet, es bele eſek a verembe kit tőt vala *(17)* Ő banatťa őnnőn feiere fordula, es ő hamoſſaga őnnőn feiere zaal *(18)* En vrnac őnnőn igaſſagaint valloc, es felſegős iſten nevenec dićőſeitec.

do*m*i*n*e do*m*i*n*u*s* *noster*

VIII.

(2) URam ki mi nekőnc vronc vaǵ meľ ćvdalatos te neued mind vilagot mia Mert te nagſagod meńńeknek felette emelke-

det *(3)* De zopo zolhatlanoknak zaiokbol || tőkellettel dičeretet te 23
ellenſegidert. hoǵ ellenſegedt es bozzu allot meg tőrih *(4)* Mert en
meg latom te meńńedet, te viaidnac mivelkedetit holdot es čylla-
gokot kiket te allattal *(5)* Mi allat ember hoǵ ő rula emlekezel.
avaǵ ember fia hoǵ meglatod őtet *(6)* Angaloknal keueſſe kiſſebbe
tóted őtet, dičőſeggel es tizteſſeggel koronaztad őtet *(7)* es te ke-
zeidnec mvnkain zerzetted őtet *(8)* Mindent ő labai ala engez-
teltel. minden ivhot es tehent. ennec felőtte mezőnec čordait
(9) Meńńek madarit es tengőrnec halit. kik meg iariak tengőrnek
őſvenit *(10)* Vram ki mi nekőnk vronk vaǵ meľ čvdalatoſ te neved
mind vilagoc mia

confitebor

VIIII.

(2) URam en minden telľes zivemből vallok te nekőd, min-
den čvdaidot hirzetem *(3)* Őrólők es őrvendek te benned o felſeg
te neuednec dičőſeitek *(4)* En ellenſegemet || hatra fordytaſodban 24
te zined előt megbetegőlnec eſ el veznec *(5)* Mert te en itiletemet
eſ en igemet tćd itilo zegbe elől ki igaſſagot itilz *(6)* Nemzeteket
meg feddel, es keǵetlen el veze. ő neveket le vakarad mind őzőnig
es őrőkől őrőke *(7)* Tőr mia ellenſegek foǵatlan meg foǵanac, es ő
nekik ő varoſit megtőred *(8)* Hangoſſaggal ő emleitetek el veze. eſ vr
őroke meg marad *(9)* Ő itilő zekit itiledbe zerze eſ ő főldnec zelet
eǵeneſſegbe itili: nepeket igaſſaggal itil *(10)* Es vr zegennec hie-
delme lőn zókſegben. es ńomoruſagban ſegedelm *(11)* Es mind kik
te neuedet iſmertec benned remeńkegenec. mert tiged kereſőket meg
nem haǵal *(12)* kintornaľatoc vrnac ki ſionban lakozik ő inčelke-
deſet hirdeſſetek nemzetec kőzőt *(13)* Mert emlekőzek ő vereket
meg kereſni. zegeneknec óvőltiſeket nem felede el. *(14)* Vram ir-
galmaz nekem, laſſad en ellenſegimtől valo alazatomat || *(15)* Ki 25
halalnac kapuiaről felmagaztacz engem hoǵ a kapvn: ſion leańinak
hirdeſſem minden te bezedidet *(16)* En te idueſſegedbe őrvendec,
nepek azon vezedelembe zegeztettenek kit tőttek volt Azon haloba
kit el reitettek volt. őnnőn labok meg fogtatek *(17)* Vr itiletben
meg iſmertetik. bineſ őnnőn kezinek mvnkaiaba meg fogtatek
(18) Bineſek forduľanak pokolba. minden nemzet ki iſtent elfeled
(19) Mert zegent ſoha el nem feled zegeneknek tőriſe ſoha el nem

vez *(20)* Vram tamaǵ ſel. ember ne alľon ellened. nemzetek itil-
teſſenek te elo̊tted *(21)* Vram zerez o̊ raiok to̊rven tudo meſtert,
hoǵ nemzetek tuǵak hoǵ ók emberek

X.

(1) Vram am mire tavozal el zikſegbe. ňomoruſagba meg
vtalz *(2)* Mikoron keǵetlen keuelkedik. zegen meg geried. meľ ta-
načokban gondolkodnak Azomban meg fogatnak *(3)* Mert bino̊s o̊
lelkinek kivanſagiban dičertetik. eſ a hamoſ aldatik. *(4)* Bineſ vrat
26 el || almeita nem kereſkedik o̊ haragianak ſokaſſagaent *(5)* Iſten
ninčen o̊ elo̊tte. o̊ neki vtai minden iden megzeplo̊ſóltek O̊ orczaia-
rul te itiletid el vetetnek. minden ellenſegin vralkodik *(6)* Mert
monda o̊ ziviben gonoznalkil, nemzetbo̊l nemzetbe nem indulok
(7) kinec zaia atkozaſſal eſ keſero̊ſeggel. eſ alſaggal telľes o̊ ňelve
alatt mvnka eſ banat *(8)* Titkon kazdagokval alſagban ól, hoǵ ar-
tatlant meg ȯlľo̊n *(9)* O̊ neki zemei zegenre neznek. titkon vǵan
olalkodik mikent orozlan o̊nno̊n kvťaiabol Olalkodik hoǵ zegent
meg ragaǵon, zegent meg ragadnia mikoron o̊ hozzaia hvzza o̊tet
(10) O̊ tóreben meg alazia o̊tet. le hayťa magat. eſ eſik mikoron
zegeneken [vrlik] vralkodandik *(11)* Mert monda o̊nno̊n ziveben.
iſten el felette. orczaiat elfordeitotta, hoǵ ſoha ne laſſa *(12)* Tamaǵ
fel vram iſten es emelkeǵǵek fel te kezed zegineket el ne feleǵǵen
27 *(13)* keǵetlen mire bozzonta iſtent, mert o̊ || ziveben monda. meg
nem kereſi *(14)* Latod hoǵ te munkat es banatot gondolz, hoǵ
o̊ko̊t te kezedbe akaztalľad Zegen neked vaǵon haǵvan. arvanak te
lez ſegedelm *(15)* Bino̊ſnek eſ atkozonak zaiat meg to̊rd. o̊ neki
kereſtetik eſ meg nem leletik *(16)* Vr o̊zo̊nig orzagol. eſ o̊ro̊ko̊l
o̊ro̊ke. nemzetek el veztek o̊ fo̊ldebo̊l *(17)* Zegeňeknek kivanaťat
vr meg halgata. o̊ ziveknec zerzeſet te filed meg halla *(18)* Ar-
vaknac alazatoſoknac itiľ, hoǵ to̊bbe ember fo̊ldo̊n magat ne ma-
gaztalľa

In d*omi*no co*n*fido dauid kiral zidok

X. a)

(2) En vrban bizom, hoǵ mondotok en lelko̊mnek. valtozial
el fel a heǵre mikent vereb *(3)* Mert ime a bino̊ſo̊k yyet huztak. o̊

ńilokot tegezbe zerzettek. hoǵ ſetitbe. igaz zivókőt meg lőienek
(4) Mert meg tőrek kiket te tőkillettel vala. igaz kedeg mit tőt
(5) Vr őnnőn templomaban. vr meńben ő zeki Ő zemei zegenre
neznek. ő zemfedeli emberfiait kerdezik || *(6)* Vr igazat es keǵet- 28
lent meg kerdez, ki kedeg hamoſſagot zeret őnnőn lelket ǵólőli
(7) Bineſekre kőteleket eſſesz, tóz kenkő haboro zellet ő poharok-
nac reze *(8)* Mert vr igaz eſ igaſſagokot zeret, ő zine eǵeneſſege-
ket lata

dauid

XI.

(2) Vram iduezeič engem. mert zent meg foǵa mert bizonſa-
gok ember fiaitul meg kiſſebbőlenec *(3)* ki mind ő baratťanak
hywſagokat zola čalard aiakok zibe es zibe zolnac *(4)* Vr minden
čalard aiakat el vezeſſen *(5)* es naǵ zolo ńelueket kik mondanak
mi ńeluőnkőt naǵyťuk mi aiakonk mi tólőnk vadnac ki volna mi
vronk *(6)* Mag nalkil valoknak novoľaiokert es zegeneknek ohaita-
ſokert. vǵ mond vr Imar feltamadok en te iduőſſegődbe vetek biz-
van tezek ő benne *(7)* Vrnak zep bezedi, tizta bezedek tózzel ke-
ſertett ezóſt hetzer meg lattatot ercz meg tiztőlt. *(8)* Vram te tar-
taz minket eſ őriz minket || ez nemzettől fogua mind őrőke *(9)* Ke- 29
ǵetlenek kőrńőľ iarnac tenon magaſſagodent. ſokaſeitottad embő-
rők fiait

Uſq*ue*q*u*o do*mi*ne obliviſceris.

XII.

(1) VRam mig felecz mindenkor el engem, mig fordytod el te
orcadot en tólem *(2)* Mig veſſek tanačokot en lelkembe. banatot en
zivembe napeſtig *(3)* En ellenſegőm mig emelkedik en raitam
(4) en vram iſtenem tekenč ram eſ halgaſ meg engem En zemei-
met vilagyčad meg. hoǵ ſoha holtomba el ne zvńoǵǵak. *(5)* hoǵ
ſoha en ellenſegem ne mondhaſſa meg ǵőzem őtet Kik engem ńo-
morgatnac őrvendenec ha meg indulnek *(6)* en kedeg te irgal-
madban remenkedtem En zivem te iduőſſegődbe őruend. en vrnak
ineklec. ki nekem iot tőtt eſ felſeges iſten nevenek dičőſeitők

d i x i t i n ſ i p *i e n* s

XIII.

(1) Hyth monda o̊no̊n zivibe. ninčen iſten. O̊no̊n inčelkede-
ſegben meg rothadanak. es utalatoſſa lónec. ninčen ki iot teǵen.
30 ninčen. || čak eǵǵes (2) Vr meńbo̊l tekente ember fiaira hoǵ lat-
naia ha ertelmeſ volna. avaǵ iſtenth kereſo̊ (3) Eǵetembe mind el
hailottak. haznalatlanok. ninčen ki iot teǵen. ninčen čak eǵes O̊
nekik torkok ńilt koporſo o̊ neľuekel čalardul teznec vala. parlagi
kiǵo merge o̊ aiakoc alath Kiknec zaiok atkozaſſal eſ keſero̊ſegel
telľes. o̊ labok ǵorſ vert o̊tteni : To̊reteſ es bodogtalanſag o̊ vtogba.
et bikeſegnec vtat meg nem iſmertek. iſtennek o̊ filelme ninčen o̊
zemek elo̊t (4) Nem de mind kik hamoſſagot teznec meg iſmerik.
a kik en nepemet vgan be ńelik mikent itek keńeret (5) Iſtent
nem kialtak, felelembe ot rezketenek, hul felelm nem volt (6) Mert
igaz nemzetbe vaǵon vr. voǵotlannac tanačat meg poreitad. mert vr
o̊ neki remenſege (7) Sionbol ki ad Iſraelnek iduo̊ſſeget mikořon vr
o̊ nepenek fogſagat tauoztatanǵa Jakob tehat o̊ruend eſ iſrael o̊röl

d o *m i n* e q u i ſ h *a b* i t a b *i* t ||

31 XIV.

(1) WRam te hailokodba ki lakozando. auaǵ te zent he[ľ]geden ki allando : (2) Ki zeplo̊telenbe miǵen eſ igaſſagot mivelkedik (3) ki o̊ ziviben igazat zol ki o̊ ńelvebe čalardſagot nem to̊t. eſ o̊no̊n baratťanak ſem to̊t. eſ o̊ rokoni ellen valo irrengeſt nem fogadot (4) O̊ elo̊tte atkozo ſemmie lón. vr filo̊ko̊t kedeg dičo̊ſeit Ki rokonanak eſkezik eſ meg nem čalľa. (5) ki o̊ penzet vſurara nem atta es artatlanokon aiandekokot nem vo̊tt Ki ezeket tezi o̊ro̊ke ſem haragozik

C o n ſ e r u a m e d o *m i n* e

XV.

(1) VRam tarč meg engem. mert te benned remenkettem. (2) en mondam vrnac te en iſtenem vag. mert en iommal zikes nem vaǵ (3) Meľ zentek o̊ fo̊ldeben vadnac. minden akaratimot

čvdaſiťa o̊ bennec *(4)* O̊ nekik betegſigek megſokaſvla. az vtan ſerenkedenek. En o̊ kez ǵólekeſeſeket verbo̊l meg nem ǵo̊item. en aiakim altal o̊ nevekro̊l ſem emlekezem *(5)* Vr en o̊ro̊kſegemnek reze eſ en poharomnac te vaǵ ki || nekem en ero̊kſegemet meg 32
adod *(6)* Az dragagba kotelek eſenec en nekem. iſo̊t bizoṅaval en o̊ro̊ko̊m nekem draga *(7)* Az vrat aldom ki ennekem ertelmet adot. annac felette yig ſeddenec engem en aǵikim *(8)* Mindenkor elo̊ttem vrra nizek vala mert nekem iogom felo̊l vaǵon hoǵ meg ne induľak *(9)* Azert o̊róle en zivem es en ṅelvem o̊rvende. es annac felette en teſtem eſ remenſegbe ṅvgozik *(10)* Mert en lelkem pokolba meg nem haǵad. eſ te zentednec rothatſagot nem hacz latni *(11)* Eletnek vtait nekem eſmerthe tótted vigaſaggal engem te orcaddal meg to̊ltez, te iogod felo̊l mind vegig ǵo̊ṅo̊rko̊deſ vaǵon

exaudi d*omi*ne iuſtitiam david kiraľ

XVI.

(1) URam halgaſd meg en igaſſagomot. eſ óǵekezel en ko̊ṅo̊rgeſenhez Vram filedel ved ezedbe en imačagomot. nem čalard aiakadbol *(2)* En itiletem te orczattul zarmazik te zemeid eǵeneſſegeket laſſanac *(3)* En zivemet || Meg kiſirtid. eſ yiel meg latad. 33
engem tózzel meg kerdezel, eſ en bennem hamoſſag nen leletek *(4)* Hoǵ en zam embo̊ro̊knec mielkedetit ne zoľa. te aiakidnac igiiert en kemeṅ vtakot o̊rizig *(5)* To̊killed meg en iaraſimot te o̊ſueṅidbe. hoǵ en ṅomaſimnac heľe ne induľanac *(6)* Iſten mert en kialtik meg hallal engemet. hajčad nekem filedet eſ hallľad meg en igiimet: *(7)* čvdaſſa teǵed te irgalmidot, ki benned remenkedo̊ko̊t idvo̊zeitez *(8)* Te iog kezed ellen alloktul o̊riz meg engem, ment zemo̊dnec fiṅit Te zarṅadnac arṅika alatt oltalmaz engem *(9)* Keǵetleneknec orcaiatul kik engem keſereitenec En lelkemet en ellenſegim ko̊rṅo̊l fogtak. *(10)* o̊ velo̊io̊ko̊t el reitettec. o̊ zaiok keviľſiget zola *(11)* Imar engem el vetven, engem ko̊rno̊l vo̊ttek to̊killec hoǵ o̊ zemeket fo̊ldre haičak: *(12)* Mikent ragadaſra kizólt orozlan. vǵan || foga engemet, eſ mikent reitegben lakozo orozlan ko̊ľk 34
(13) Vram tamaǵ fel ved elo̊l óto̊t es čald meg óto̊t, az keǵetlentól ragad ki en lelkemet, te ket elo̊ to̊ro̊do̊t. *(14)* te kezeidnec ellenſigitól Vram fo̊ldról ez keueſbo̊l oziad el o̊ko̊t. o̊ iltekbe. te el ro̊ito̊ttidbo̊l. o̊ haſoc be to̊lt Fiakba meg elegedenec. eſ o̊ maradekokot

oztak ő aproǵoknak. *(15)* En kedeg te elȍtted igaſſagban ielenem. meg eligedem minden te dićőſiged ielenendik

d i l i g a *m* t e d *o m i* n e

XVII.

(2) URam en erőm zeretlek tigedet. *(3)* vram en erȍſſegem. eſ en hiyedelmem. eſ engem zabadyto En iſtenem en ſegedelmem. eſ ő benne remenkedem En oltalmam es en iduȍſſegemnec zarua. eſ engem fogado : *(4)* Dićirvin vrra kialtoc. eſ en ellenſegimtól zabad lizek *(5)* Halalnac banati kȍrńȍl vőnec engem. eſ hamoſſagnac arya meg haborgata engem *(6)* pokolnac banati kȍrnȍl vőnec ||
35 engem halalnac kőteli meg foglalanak engem *(7)* En ńomoruſagomba vrra kialtek. eſ en iſtenemre óvȍltec. es ő zent templomabol en zomat meghalla. eſ ő elȍtte valo kialtaſom. be mine ő fólibe *(8)* Fȍld meg rimȍle. es meg rezkete, heǵeknec feniki meg haborodanac. eſ meg indulanac. mert raiok meg haragutt. *(9)* Ȯ haragiaba fóſt fel mene. eſ ő zemebȍl tóz ki harſana tóle zenec meg ǵulanac *(10)* Meńńeket le haita eſ ala zalla eſ ő labai alat ſetet felleg *(11)* Es kerubin anǵalon fel mene eſ el repȍle zeleknec zarńain hamarkodek *(12)* Es ő ſetitte tiue ő reiteket ő hailoka őnnȍn kȍrńȍle. egnek fellegebe ſetit viz *(13)* Ȯ neki fińeſſegtól ő elȍtte fellegec elmennek kó eſſ eſ tóznec zeni *(14)* es vr meńbȍl hangoſſagot tȍn. eſ felſeg ő zauat ada, Kó eſſeſ tóznek zeni *(15)* Eſ el boćata ő ńilait eſ ȍkȍt meg puzteyta Meńńei kőueket ſokaſyta. eſ meg haboryta őket *(16)* Eſſ viz feiek ielenenec. eſ zeleſ fȍldnec ő
36 feneki ki Ieleninec || Vram te feǵelmettȍl te haragod zelletenec fuvallaſatul *(17)* Mindőnec felȍle kȍlde. eſ hozia vőn engem. eſ ſok vizbȍl fel vőn engemet. *(18)* eſ azoktul kik ǵólȍltek engem. mert ók meg batorultak en raitam *(19)* En ǵetrelmemnek napian elȍl vőnec engem. eſ vr ennekem oltalmam lȍn *(20)* Es ő ki vón engem tagaſra. mert ő akara engem, engemet iduezyte *(21)* Es vr en nekem fizet en igaſſagoment: eſ en kezeimnek tiztaſagaent fizet en nekem *(22)* Mert en vrnak vtait ȍrizim. eſ en keǵetlenȍl ſem tȍtem en iſtenemtȍl *(23)* Mert ő itileti minden en elȍttem. eſ ő igaſſagit en tȍlem el nem óztem *(24)* Es en ő vele zeplȍtelen lezek. eſ en hamoſſagomtól magamot meg ȍrizem *(25)* Eſ vr en nekem meg fizet en igaſſagoment es en kezemnek ő elȍtte valo tiztaſagaint

meg fizet en nekem *(26)* Te zentel zent lez. eſ artatlan embőrrel
artatlan lez *(27)* Eſ te valaztot emborrel valaztot lez *(28)* Mert
te alazatoſt || iduezytez. eſ keviľeknec zemeket alazod *(29)* Mert 37
vram en zővidnekemet te meg vilagoſytod. en iſtenem vilagoſyhad
meg en ſetitemet. *(30)* Mert en te benned kiſirtetből ki zabadu-
lok. eſ en iſtenben kó falon altal meǵek *(31)* En iſtenem ő vta
zeplőtelen. vrnak zep bezedi tózzel kerdeztetek ő benne reminke-
dőknek mindennek oltalm *(32)* Mert vrtől meg valva ki iſten! auaǵ
ki iſten mi iſtenőnktől meg valva *(33)* Iſten ki engőm erővel őved-
zet eſ en vtaimot zeplőtelenne tőtte *(34)* ki en labaimot tőkille-
teſſe tőtte. ment zarvaſoket. eſ ő engem ennőn magaſſimra allato
(35) ki en kezeimet viadarra taniťa. eſ te en kezeimet oľanna tőt-
ted ment erczbeli ijet *(36)* Es te idveſſigednec oltalmat adad en
ńekem. eſ te iog kezed fogada engemet Es te feǵedelmed mind vigig
meg ťedde engemet eſ te feǵedelmed az engem meg tanit *(37)* El
teriezted iaraſimot en alam. eſ en ńomaſim meg nem betegőlenec
(38) En ózőm ellenſigimet eſ || meg fogom őkőt eſ meg nem for- 38
dulok mig nem meg foǵnak *(39)* En meg tőrőm őkőt ellenem ſem
alhatnak. en labaim ala eſnek *(40)* Es te engem erőuel viadarra
meg ővedzettel eſ em ram tamadokot. en alam čalogatal *(41)* Es
te en elleſigimet nekem hatra adad, eſ engem ǵólőlőkőt el veztel
(42) Ővőltenek es nem vala ki őkót iduezyteneie vrra, eſ meg ſem
halla őkőt *(43)* Es en őkőt vǵan meg ńomodam ment port zelnek
előtte eſ en le vakarom őkőt ment vcaknak ſarait *(44)* Te engem
nepnek vetekedeſektől kiragacz. nemzetőknek főie zerzez *(45)* Meľ
nepet en nem iſmertem az zolgalt en nekem fóle hallaſaba engedet
en nekem *(46)* Ennekem idegen fiak hazudanak idegen fiak meg
agganak. eſ ő őſvenekből ki ſantalanak *(47)* Il vr eſ aldot en vram
iſtennem eſ fel magaztaſſek en idueſſegemnek iſtene *(48)* Iſten ki
en nekem diadalmakat adcz. es en alam nepeket engeztelz. en ha-
ragoſ ellenſegimtől engem || zabadito *(49)* Eſ en ram tamodoktul 39
engem fel magaztacz. hamoſ emberektől [meg] ki mentez engemet
(50) Azert vram. en nemzetek kőzőt neked vallok. es en te neued-
nek dičőſeiteſt mondok *(51)* Ő kiraľanac idueſſeget naǵoit[vk]van.
eſ ő kriſtuſanak dauidnak irgalmakot teven eſ magzatťanak eſ mind
őrőkig Dičőſeg aťanak

Celi enarant gloriam dei

XVIII.

(2) Istennek dičőſeget meńńek ki hirzetik. es ő kezeinek
munkait erőſſ allat meg ózeni *(3)* Nap napnak igiet torſ. es y ynek
tudomant mutat *(4)* Nynčenek ſem zok ſem bezedek. kiknek ő
zovi ne hallaſſanak *(5)* Ő nekik hangoſſagok minden főldre ki ter-
iede. eſ ő nekik igiek zileſ főldnec vigire *(6)* Őnőn haylokat a
napba vette. eſ ő el iar ment terembelől ki vepők vőlegeń Ő vǵan
őrvende harmariat futnia mikent oriaſ. *(7)* ki iővete meńnek ma-
gaſſagabol Es ő meg teriſe meńnek magaſſagaig. ninčen ki ő hevitól
40 magat elreyče *(8)* Vrnak tőrvine zeplőtelen || lelkeket meg fordito,
vrnak ő haǵaſa hy. ifiaknac ezet ado *(9)* Vrnac igaſſagi eǵene-
ſek. ziveket vigaztaloc. vrnak parančolatťa [őrőke meg marad] vi-
lagoſ. zemeket meg vilagitok *(10)* vrnak zent filelme őrők-
től őrőke meg marad bizońok vrnac itiletj. őnnőn bennec meg
igazóltac *(11)* Arańnac es draga kónec főlőtte kiuanatoſbac, eſ miz-
nel. eſ miz zinnel edeſbek *(12)* De mert te zolgad azokot őrizi.
azoknak őrizetibe ſok meg fizeteſ. *(13)* Ki erth meg vetkezeteket,
en titkon valombol tiztoh meg engem. *(14)* eſ idegenekről bočaſſ
te zolgadnak Ha en raitam nem vralkodandonac. tehat zeplőtelen
lezek. es ki tiztulok igen naǵ vetkezetekből *(15)* Eſ en zamnak [?]
zep bezidi vǵ leznek. hoǵ kelleſſenec. eſ en zivemnec gondolatťa
mindőn te előtted Vr en ſegedelmem eſ engem meg valto

Exaudiat te do*minu*s

XIX.

(2) UR teged ńomoruſagnac napian meg halgaſſon Jacob
41 iſtenenek neve oltalmazon || teged *(3)* Zentól kólgőn neked ſegyt-
ſiget eſ. Sionbol oltalmazon teged. *(4)* Minden aldozaſodrul emle-
keziek. es kőver leǵen bónert valo aldozaſod : *(5)* Fizeſſen neked
te zivedent. eſ erőſſőhe minden tanačodot *(6)* Mi te idueſſegeden
őrólőnk. es mi iſtenőnknec nevebe naǵólonk *(7)* Vr betelľeſehe
minden kiriſedet. immar meg iſmertem. hoǵ vr iduezeitőtte őnőn
kriſtuſat Őnőn zent meńńybelől meg halgatťa ótőt. ő iogia idvőſſe-

genek hatalmaba *(8)* Ezek zekeregbe ezek lovagba, mi kedeg mi vronk iſtenoͤnknek nevebe kialtonk. *(9)* Oͤk meg koͤteleztettenec es eſenek. mi kedeg fel kelenk. eſ fel igazulank *(10)* Vram iduezehed kiralt. eſ halgaſ meg minket meľ napon kialtandonk.

d*o*m*i*n*e* i*n* virtute

XX.

(2) URam kiraľ. oͤról te oͤrómedbe eſ te idueſſegeden igen oͤr-
vend *(3)* Oͤ zivinek kivanatťat attad oͤ neki. eſ oͤ aiakinak akaratťa-
tul ótoͤt nem čaltad *(4)* Mert ótoͤt idveſſegnek || aldomaſival eloͤl voͤt- 42
ted. oͤ feibe draga koͤbeli koronat toͤttel. *(5)* Toͤled iletet kire. napok-
nak hozzuſagat attad neki. mind oͤroͤke. es oͤroͤkel oͤroͤke *(6)* Oͨ
[idueſſege] dičoͤſege naǵ te idueſſegedbe dičoͤſeget. eſ naǵ ekoͤſſeget
veccz oͤ rea *(7)* Mert oͤtoͤt oͤroͤkoͤl aldotta adod. oͤtoͤt oͤroͤlteted vi-
gaſagba te orcaddal *(8)* Mert kiraľ[i] vrban reminkedik es felſeg-
nek irgalmaba meg nem haragozek *(9)* Te kezed meg leleſſek
minden ellenſegednec. te iog kezed meg lelien mindent kik tiged
góloͤltek *(10)* Oľľatanna tezed oͤkoͤt. mint igoͤ kemencze te orczad-
nak idein. vr oͤnnoͤn haragiaba meg haboreiťa oͤkoͤt. eſ oͤkoͤt tóz be
ńeli *(11)* Oͤ goͤmoͤlčoͤkoͤt foͤldról el vezted. eſ ember fiai koͤzzoͤl oͤ
magzatťokot *(12)* Mert te read gonozokot haitogatanak. oľ tana-
čokot gondolanak kiket nem allathatanak *(13)* Mert oͤkoͤt hatra
veted. te maradekidban oͤ orczaiokot megzerzed *(14)* Vram tenoͤn
eroͤdben [eroͤkeǵǵel] emelkeǵel || fel. mi te eroͤdoͤt eſ dičoͤſegedet 43
inekľvͤk

prima hora d*eus* d*eus*

XXI.

(2) En iſtenem en iſtenem tekenč ram. mire hattal meg tavól en idueſſegemtoͤl. en vetkezetemnek zoua *(3)* En iſtenem nap eſtig kialtok es meg ſem hallaz. es yiel. es nem hytſagomra *(4)* Te kedeg iſraelnek dičerete. zentben lakozol *(5)* mi atťaink te benned reminkettek. remenkoͤttek es oͤkoͤt meg zabadeitottad. *(6)* Te rad kialtottak es iduoͤzoͤltek. te benned remenkettek es nem ziǵenoͤltek *(7)* En kedeg fireg vaǵok es nem emboͤr. embereknek vtalťa. es

nepnek el vette. (8) Engem lato mind meg mevete. aiakokal zola-
nak. eſ feieket indoitak (9) Vrban remenkedek. Ki ragaǵǵa oͦtoͦt,
iduezehe oͦtoͦt. mert akaria oͦtoͦt (10) Mert te vaǵ ki engem haſbol
ki hvztal, en remenſegem : en ańamnak emleitoͦl (11) En ańam-
nak haſatoͦl fogva. te vaǵ en iſtenem el ne tavozial en toͦlem
44 (12) Mert ńomorvſag koͦzel vaǵon : eſ ninčen ki || ſegyčen (13) Sok
boriv voͦt engem koͦrńoͦl koͦver bikak engem meg zallottak (14) Oͤ
zaiokoth ram tattak. ment ragadozo ryvo orozlań (15) En ki oͦt-
letem. ment viz. eſ el ozlatanak minden tetemeim Oſ loͦn en zivem
ment laǵ viaz. en haſamnak koͦzepin (16) En eroͦm meg azza ment
čerip. es en ńelvem. en ińemhez ragada. eſ te engem halalnak po-
roba vezetel (17) Mert ſok ebek engem koͦrnoͦl voͦnek, atkozottak-
nak tanača meg zalla engem En kezeimet eſ labaimot meg vaiak
(18) koͦloͦl zamlalak minden tetememet Oͦk kedeg gondolkodanak.
eſ ram nizinek. (19) en oͦltoͦzetimet. magoknak meg oztak. eſ en
oͦltoͦzetemen zerenčet vetenek (20) Vram te kedeg te ſegedelme-
det. toͦlem el ne tavoztaſd niz engem menekedeſre (21) Iſten ved
meg en lelkemet az ket elvͤ toͦrtoͦl. eſ ebnek kezibeloͦl en eǵetlene-
45 met (22) Menč meg || engem orozlań zaiabol : es eǵ zarvoknak zarv-
ioktul en alazatoſſagomot (23) En te nevedet atťamfianak hirde-
tem : gvͤlekezes koͦzoͦtt dičerlek teged (24) kik vrat filtek. dičerie-
tek vͤtet : iakobnak minden magzatťa dičoͦſoͦhetek vͤtet (25) Iſraelnek
minden magzatťa fiľie vͤtet : mert zegennek koͦnoͦrgeſet nem vtalľa
kelletlen ſem nize. vͤ orcaiat rolam el ſem fordeita. es mikoron rea
kaialtanek meg halgata engem (26) Naǵ goͦlekezeſbe nalad vaǵon.
en dičeretem. en fogadaſimot. meg fizetem vͤtet. fvͤloͦknek eloͦtte
(27) Zegenek eznek eſ meg eligednek. es kik vrat kereſnek dičerik
vͤtet. vͤ zivoͦk yl oͦroͦkoͦl oͦroͦke (28) foͦldnek minden vegi. meg em-
lekeznek es vrhoz fordolnak Es minden nemzetnek ſokaſſaga vͤ
eloͦtte imatkozik (29) Me[g]rt orzag vre. es vͤ nemzeteken vralko-
dik (30) foͦldnek minden koͦveri. oͦnek. eſ imatkozanek vͤ eleibe ||
46 eſnek mind kik foͦldre zallanak (31) Es en lelkem annak ilendoͦ. es
en magzatom vͤ neki zolgalando (32) Ioͦvendoͦ nemzet vrnak koͦ-
vetkoͦzik es vͤ igaſſagat meńńek hirzetik zilendoͦ nepnek, kit vr toͦtt

d o m i n u s r e g i t m e e t n i h i l

XXII.

(1) Vr bir engem. ſemmibe nem foǵatkozom *(2)* ilő főldnek
heľen ot v̊ltetet engem. eltette vizen ſel nevele engem *(3)* en lel-
kem meg fordeita Igaſſagnak őſveńin el vezete engem őnőn neveirt
(4) Mert es ha en halalnak arńika kőzepin iarnik. gonoſt ſem filek
mert te en velem vaǵ. Te veſződ es te iſtapod. azok vigaztalnak
engemet *(5)* Aztalt zerzettel. en előmbe. azok ellen kik engem
ńomorgatnak Olayba en ſemet meg kővereityd : es meľ fińes engem
rezegeitő pohar *(6)* Es te irgalmad. en iltemnek minden napian
engem kővet ‖ Engem kővet *(7)* Es hoǵ napoknak hozzuſagaig en 47
vrnak hazaban lakozzam [c e l i e n a r a n t]

d *o m* i n i e ſ t

XXIII.

(1) Főld es v̊neki telľeſſege vre. Főldnek kerek zile, eſ mind
kik ő benne lakoznak *(2)* Mert őtőt vr tengeriben allata, es őtőt
foľo vizeben meg zerzette *(3)* Vrnak ő hegire ki haǵ, auaǵ ki al ő
zent heľen, *(4)* kezeivel artatlan es zivivel tizta Ki ő lelket hyaba
nem vőtte, es ő rokonanak čalarčagba nem eſkott, *(5)* Ez vrtol
aldomaſt vezen, es [idueſſeget] irgalmat. őnőn idueſſegeſ iſtenetől
(6) Ez az őtőt [keſe] kereſő nemzet, Jakob iſtennek zinet kere-
ſők *(7)* Feiedelmek ńiſſatok fel ti kapuktokat, es őrők kapuk emel-
keǵǵetek fel, es dičőſegnek kiraľa be meǵen *(8)* ki az dičőſegnek
kiraľa, erőſſ es hatalmaſ vr, vr hatalmaſ viadalban *(9)* Feiedel-
mek ńiſſatok fel ti kapuktokot, es őrők kapuk emelkeǵǵetek fel, es
dičőſignek kiraľa belmeǵen. *(10)* ki ez dičőſegnek kiraľa iozagok-
nak vra ő az dičőſegnek kiraľa

a d t e d *o m i n e* l e u a u i a *n* i *m* a m ‖

XXIV. 48

(1) URam en lelkem te rad emeltem, *(2)* en iſtenem en te
benned bizom, ne zyǵőnőľek. *(3)* En ellenſegim meg ſe meveſſe-
nek engem, mert bizoń valakik teged tv̊rnek nem zigenőlnek

(4) Ziǵeno̊ſenek mind hamoſſag tivo̊k hyaba Vram te vtaidot mu-
taſd meg en nekem. es te o̊ſvenidre tanič meg engem *(5)* Igazgaſſ
engem te bizonſagodba, es tanič engem, mert iſten te vaǵ en id-
uezeito̊m, es nap estig tiged [túr] tv̊rilek *(6)* Vram emlekeziel te
ko̊ńo̊rv̊liſedrv̊l, es te irgalmidrv̊l, kik o̊ro̊ktv̊l fogvan vadnak *(7)* En
iffiuſagomnak vitkezetit, es en tudatlanſagimot ne emlehed, Vram
tennen Iozagodert emlekezel rulam, te irgalmadent *(8)* Vr edo̊s
es keǵeſ. es eǵeneſ azert vton vetkezo̊knek to̊rvent ad *(9)* Zelideket
itiledbe igazgat. keǵeſeket o̊ vtaira tanyt *(10)* Vrnak minden vtai
irgalmaſ es bizonſag o̊ haǵaſat es o̊ haǵaſit meg kereſo̊knek
(11) Vram teńo̊n nevedert keǵelmez' en bineimnek mert ſok
49 *(12)* Ki az ember ki vrat fyl, az [vtlan] vtban || kit valaztot, to̊r-
vent zerzet neki, *(13)* O̊ lelke iozagogba vezteg lakozik, eſ o̊ mag-
zatťa fo̊ldyt o̊ro̊kyti *(14)* Vr o̊ko̊k filo̊knek. ero̊ſ allat. es o̊ haǵaſa,
hoǵ nekik meg ieleńik *(15)* En zemeim mindenkor vrra mert o̊
en labaimot ko̊telbo̊l ki oldozia *(16)* Tekenč en ram, es irgalmaz
velem, mert en eǵedo̊l, es zegen vaǵok *(17)* En zivemnek ńomo-
ruſagi meg ſakaſultak, veǵ ki engem en zikſegimbo̊l *(18)* Laſſad
en alazatoſſagomot, es en mvnkamot es meg bočaſſad minden vet-
kezetimet *(19)* Nizzed en ellenſegimet, hoǵ ſokaſultak meg, es
engem hamoſ ǵv̊lo̊ſiggel ǵv̊lo̊linek, *(20)* O̊rizd en lelkem es oǵǵ
meg engem, ne ziǵenlem, mert te benned reminkedem *(21)* Artat-
lanok es eǵenesek hoziam zerkezinek, mert tiged tv̊rilek *(22)* Iſ-
raelnek iſtene. zabadoh meg minden ńomorgataſokbol

Iudica me do*m*i*n*e *quon*i*a*m dauid kiral zova

XXV.

(1) VRam itiľ meg engem. mert en artatlanſagomba be
mǵek, es vrban remenkedven meg nem betegv̊lo̊k *(2)* Vram tuǵ meg
50 engem || es kiſirč meg, igeſd en veſimet. es en zivemet *(3)* Mert te
irgalmad en zemeim elo̊t vaǵon, es en te bizonſagodot keduelem
(4) Hyſagnak tanačaval nem v̊ltem, es hamoſ tivo̊kel be nem mi-
ǵek *(5)* En atkozoknak ǵv̊lekeſeſeket ǵv̊lo̊lo̊m, es en keǵetlenekel
nem v̊lo̊k *(6)* En kezeimet artatlanok ko̊zo̊tt moſom meg, es ko̊r-
ńo̊l vezem vram te oltarodot *(7)* Hoǵ te dičiretidnek zauat haľam
es ki hirdeſſem minden čudaidot *(8)* Vram en te hazaidnak ikeſſe-

get zerzettem, es te dičo̊ſigednek lakozo hel'et *(9)* Iſten keǵetle-
nekel ne vezeſd en lelkemet eſ en iletemet verlengo̊ embo̊ro̊kel
(10) Kiknek kezegben hamoſſagok vannak. o̊ iog kezek meg to̊lt
aiandekokal *(11)* En kedeg en artatlanſagomba bel meǵek valč
meg engem. es irgalmaz velem *(12)* En labam igazan allot, vram
en teged ǵv̊lekeziſegben aldlak

deus in no*min*e ſaluum p*ri*ma

LIII.

(3) Iſten iduezo̊lh engem te neuedbe, es zabadoh engem te-
no̊n ero̊dbe *(4)* Iſten en imačagomot hal'ad meg en zomnak igeit
fóleddel ved ezedbe *(5)* Mert ‖ idegenek en ellenem fel tamattak. 51
es lelkemet ero̊ſſek [kereſık] kereſtek, es o̊ eleigbe iſtent nem vettek
(6) Mert ime iſten meg ſegeit engemet : es vr en lelkemet fogado
(7) Fordyč gonozokot en ellenſigimre, es teno̊n bizonſagodba
oziad el o̊ko̊t, *(8)* En akaratoſt aldozok neked. mert io. en te ne-
vednek vallok *(9)* Mert minden ńomoruſagbol ki ragadal engem,
es en zemem, en ellenſigimet meg vtalvan nyze

confite*mini* primara

CXVII.

(1) Val'l'atok vrnak. mert io. mert o̊ irgalmaſſaga mind
o̊ro̊kig *(2)* Monǵ immar izrael mert io mert o̊ irgalmaſſaga mind
o̊ro̊kig *(3)* Monǵ immar aaronnak haza. mert io. mert o̊ irgal-
maſſaga mind o̊ro̊kig, *(4)* Monǵak immar kik vrat filtek. mert io.
mert o̊ irgalmaſſaga mind o̊ro̊kig *(5)* Nomoroſagbol vrra kialtek.
es vr engem zileſſigben meg halgata *(6)* Vr nekem ſegid. nem
filek. hoǵ ember nekem. mit teǵen *(7)* Vr nekem ſeged, eſ en meg
vtalom en ellenſegimet *(8)* Io embernek vrban biznia. hoǵ nem
emberben biznia ‖ *(9)* Io vrban remenkednie. hoǵ nem feiedel- 52
mekben remenkedni *(10)* Minden nemzet ko̊rńo̊l vo̊n engem es
vrnak neveben. mert bozzot allek o̊ raitok *(11)* Ko̊rńo̊ko̊zven ko̊r-
ńo̊l vo̊nek engem. es vrnak neveben. mert bozzot allek o̊ raitok
(12) Ko̊ńo̊l vo̊nek engem mikent mihet. eſ ki harſaganak mikent

tv̈z tőviſben. eſ vrnak neveben. mert bozot allek ő raitok *(13)* v̊ztőkben meg tereitenek hoǵ eſnem. eſ vr fogada engem *(14)* En erőſſegem. es en dičeretem vr : es ő lőn [?] nekem idueſſegre *(15)* Ŏrvendeſnek eſ idueſſegnek zoua. igazaknak hailokiban *(16)* Vrnak iogia tőn erőt. vrnak iogia magaztala engem. vrnak iogia tőn erőt *(17)* Ne hallyak de illek. es ki hizetem vrnak dolgit *(18)* Gőtőrven gőtre engem. es halalnak engem nem ada *(19)* Niſſatok meg nekem igaſſagnak kapuit. es beleiek menven vrnak vallok *(20)* ez vrnak kapuia. igazak mennek ő bele *(21)* Vram neked vallok. mert meg halgatal engem. es en nekem idueſſegre lől *(22)* Meľ
53 kővet || rakok : meg gonozlanak. az zegeletnek feire lőn *(23)* es čvda mi zemőnkben, *(24)* Ez az nap melľet vr iſten tőn : őrvengőnk. es őrv̈lőnk ő benne *(25)* O vram iduezeh engem. O vram iol zerenčezzel *(26)* Aldot ki vrnak neveben. iővendő vaǵ : Aldank nektek vrnak hazabol. *(27)* iſten vr. es finlek mi nekőnk zerezietek vigaſagoſ napot reitekben. oltarnak zegeig *(28)* Te en iſtenem vaǵ eſ neked vallok. en iſtenem te vaǵ. es fel magaztallak teged Neked vallok. mert meg halgatal engem. eſ en nekem idueſſegre lől *(29)* Valľatok vrnak mert io. mert ő irgalmaſſaga mind őrőkig

b*ea*ti imac*u*lati: primara valo dičiret

CXVIII.

(1) Bodogok kik vrnak tőrvinibe. vton zeplőtelen [iar] iarnak *(2)* Bodogok kik ő neki hagaſin tvdakoznak. őtet telľeſ ziben meg kereſik. *(3)* Mert kik hamoſſagot teznek ő neki vtaiban nem iarnak *(4)* Te parančoltad te paračolatidot igen őrizni *(5)* Oh
54 igazoltaſſanak en vtaim. te igazvlaſidnak őrizetire *(6)* Tehat || Mikoron minden parančolatidba nyzendek, en nem ziǵenőlők *(7)* En zivemnek eǵeneſeiteſebe vallok neked. abba hoǵ en te igaſſagodnak itiletit tanoltam *(8)* En te igazvlaſidot őrizem. engem ſem eǵ fele. meg ne haǵǵ *(9)* Iffiu legeń miben feddi meg ő vtat. te bezedidnek őrizetibe *(10)* En telľeſ zivembe teged ki kereſelek engem te parančolatittul el ne[m] v̈zz *(11)* Es te zep bezedidet. en zivembe el reitem. hoǵ neked ne veſſek. *(12)* Vram te aldot vaǵ taneič engem te igazvlaſidra *(13)* En aiakimba kimondam. te zadnak minden itiletit. *(14)* Te hagaſidnak vtaba gőńőrkődőm. mikent min-

den kazdagſagba. *(15)* Te parančolatidba tőrekedem. es en te vtaidot gondolom *(16)* Te igazvlaſidba gondolkodom. te bezididet el nem feledem

retribue ſeruo tuo: primara

(CXVIII, 17) Fizes meg te zolgadnak, eleveneh meg engem,
es en te bezedidet őrizem *(18)* Niſſad meg en zemeimet. es en te tőrvi-
nedből čuda||ľatoſokot gondolkodom *(19)* En főldőn lakozo vaǵok te 55
parančolatidot en tőlem el ne rehed *(20)* En lelkem kivana te igazv-
ſidot. kivanńa minden iden *(21)* Kevileket meg feddil : atkoztak kik
te parančolatidről el haylonak *(22)* Szeǵent. es vtalatoſſagot. veǵ
el en rvlam mert en te haǵaſidot ki kereſem *(23)* Mert Ime feie-
delmek v̊linek : es en ellenem zolnak vala : te zolgad kedeg tőreke-
dik vala. te igazvlaſidba *(24)* Mert en gondolatim te haǵaſid. es
en tanačom te igaſſagid *(25)* En lelkem padimontomhoz ragadot.
te igid zerint eleveneh meg engemet *(26)* En vtaimot ki hirzetem.
es engem meg hallal. taneh engem te igazvlaſidra *(27)* Te igazv-
laſidnak vtara taneh meg engem. es en te čudalatoſidba tőrekedem
(28) En lelkem tvńaſagert el zvńodoza te igidbe erőſſeh meg engem
(29) Hamoſſagnak vtat tavoztaſd el en tőlem. es te tőrvinedről
irgalmaz en nekem *(30)* En bizonſagnak vtat valaztottam. en te
itiletidet el nem felettem. *(31)* Vram te || haǵaſidhoz ragadek. ne 56
zeǵeneh engem *(32)* En te parančolatidnak vtat foľam mikoron en
en zivemet ǵőńőrkteted *)

konſtantinapolbeli Atanaſius piſpek irta kalixtuſ papanak:

Valaki iduőzőlni akar mindennel elő dolga ez. hoǵ tarčon kőzőnſegeſ hitőt : Kit valaki telľeſen eſ zegetlen nem tartand ketſignel kv̊l őrőke el vezs Ez kedeg az kőzőnſegeſ hit. hoǵ eǵ iſtent haromſagba. es haromſagot eǵſegbe bečv̊llőnk Sem zemeľeket eǵbe elveǵeitven. ſem allatot meg valaztvan Mert eǵeb atťanak zemiľe, eǵeb fiunak, eǵeb zent lileknek De atťanak es fiunak, eſ zent lileknek : eǵ iſtenſeg eǵenlő dičőſeg eǵbe őrők felſeg Minemő atťa, olľan fiu, olľan zent lilek Atťa teremtetlen, fiv teremtetlen, zent lilek

---

*) Folytatása az eredetinek 59. lapján.

teremtetlen Merhetlen atťa, merhetlen fiv, merhetlen zent lilek
Atťa őrők. fiv őrők. zent lilek őrők De maga nem harom őrők. de
57 eǵ őrők : || Mikent nem harom terentetlen. ſem harom mirhetlen.
de eǵ teremtetlen, es eǵ mirhetlen : Meg vǵan mindent tehető atťa,
mindent tehető fiv, mindent tehető zent lilek, De maga nem ha-
rom mindent tehető, de eǵ mindent tehető Vǵan atťa iſten, fiv
iſten, zent lilek iſten De maga nem harom iſten, de eǵ iſten vaǵon
Vǵan atťa vr, fiv vr, zentlilek vr De maga nem harom vr de eǵ vr
vaǵon Mert mikent kerezťenſegi bizonſaggal, mindenik zemeľt,
kezerytetőnk kv̊lőn kv̊lőn vallanonk, iſtennek, es vrnak. vǵan
eǵeſſegbeli tőrvińel. tiltatonk harom iſtent. avaǵ harom vrat
mondanonk Atťa ſenkitől nem lőt ſem teremet, ſem ziletet Fiv
čak atťatv̊l őnőn magatvl vaǵon, nem lőt. ſem termet de ziletet
Zent lilek atťatul es fivtvl nem lőt, ſem teremt ſem ziletet, de zar-
mazo, Azert eǵ atta nem harom atťa, eǵ fiv, nem harom fiak, eǵ
zentlilek, nem harom zent lilek Es ez haromſagba ſemmi előſeg
58 avaǵ vtolſag, ſemmi naǵvb avaǵ kiſſeb, de telľeſ || Harom zemel őnőn
magcknak eǵbe őrőkők. es eǵenlők Vǵ hoǵ mindenbe mikent immar
felől mondvan vaǵon Eǵǵeſſeg haromſagba es haromſag eǵǵeſſegbe
leǵen bečőletes Azert ki iduezőlni akar, haromſagrvl iǵen erzien de
őrők idueſſegre ez es zikſeg, hoǵ vronknak ieſuſ criſtuſnak teſtv̊li-
ſet hiven hiǵe Azert igaz hv̊t ez hoǵ hiǵǵv̊k, es valľvk hoǵ mi vronk
ieſuſ kriſtuſ iſtennek fia, iſten es ember ligen. Iſten atťanak allat-
ťabol, őrőkők előt ziletet, es ember ańanak allatťabol időben zile-
tet Tőkelletes iſten, tőkelletes ember, Okoſ lilekől eſ emberi teſt-
ből allapot Iſtenſegint atťahoz eǵenlő, emberſegent atťanal kv̊ſſeb
Ki iolehet iſten leǵen es ember, de maga nem kettő de eǵ kriſtuſ
vaǵon Eǵ kedeg, nem iſtenſegnek teſbe fordulaſval, de emberſeget
iſtembe vitellel Mindeneſtől eǵ, allatnak nem elveǵeyteſevel, de
zemiľnek eǵeſſegevel, Mert mikent okoſ lilek es teſt eǵ ember, vǵan
59 iſten es ember eǵ kriſtus || Ki mi idueſſegőnkert ǵőtretek, le zalla
poklokra, harmadnapon holtabol fel kele Fel mene mеńekbe, v̊l
mindenhato atťanak ioggа felől Innet iővendő itilni eleveneket
holtakot es : kinek el iővetire, minden embernek fel kelete lezen,
őnőn teſtekel őzve, es okot adandok ő tulaydon tőttőkrv̊l Es kik iot
tőttek ; mennek őrők iletre, kik kedeg ǵonozt, őrők tv̊zbe Ez az kő-
zőnſeges hit, kit valaki, hiven eſ erőſſen, nem hijend, nem id-
uezv̊lhet

T e r c i a

(CXVIII.)

(33) URam te igazvlaſidnak vtat nekem tőrveńńe veſſed, es
en azt minden iden ki kereſem *(34)* Aǵ en nekem ertelmet, es en
te tőrveńeden tvdakozom, es en telľes zivemből őrizem őtet
(35) Vezeſſ engem te parančolatidnak őſveńin, mert en azt aka-
rom *(36)* En zivemet hayčad te haǵaſidra. eſ ne főſvinſigre
(37) Fordyč el en zemimet [lg] hoǵ hyſagot ne laſſanak. te vtadba
eleveneh meg engem *(38)* Te bezededet allaſſad te zolgadnak.
te filelmedbe *(39)* Az ziǵenemeth || kit alytek tőlem. meſd el [en 60
tv̊lem] merth te itiletid kedveſek *(40)* Ime en te parančolatidot
kivantam. te eǵeneſſegedbe. eleveneh meg engem *(41)* Es vram te
irgalmad Iővin en ram. te idvőſſeged, te bezidedint *(42)* Es en
iget ſelel[y]ek engem bozzontoknak. mert en te bezidedbe remin-
kettem. *(43)* Es bizonſagnak igyet. en zambol ſem eǵ félee ki ne
viǵed mert te itiletedbe igen reminkedim *(44)* Es en mindenkor.
te tőrvińedet őrizim. őrőke. es őrőkkől őrőkke *(45)* Es en zilleſ-
ſigbe iarok valik. mert en té parančolatidot [kővettem] ki kereſim
(46) Es en kiraľok élőt, te haǵaſidbol bezellek vala. eſ nem ziǵeńő-
lők vala *(47)* Es en meľ parančolatidot zerettem azokban gondol-
kodom vala *(48)* Es en kezeimet fel emelem az parančolatokra ki-
ket zerettem eſ en te igazvlaſidban tőrekedem.

m e m o r e ſ t o v e r b i t u i

(CXVIII, 49) Zolgadnak emlekeziel te bezidedről. kiben ne-
kem reminſiget attal *(50)* Ez engem en alazatoſſagomba meg vi-
gaztala. mert te edeſ bezided || engem meg eleveneyte *(51)* Kevi- 61
lek ide eſ tova hamoſſan. teznek va. en kedeg te tőrvińedről el nem
[allek] haylek *(52)* Vram őrőktől fogva te itiletidről emlekezem.
eſ meg vigadegk *(53)* Engem te tőrvińedet el haǵo bineſekert, fo-
ǵatkozaſ tarta *(54)* Te igazvlaſid en nekem Ineklendők valanak en
zarandokſagomnak heľyn *(55)* Vram en te nevedről ijel emleke-
zim. eſ őrizim te tőrvińedet *(56)* Ez arra lőn en nekem. mert en
ki kereſem te igazvlaſidot *(57)* Vram mondik en. en ryzem te tőr-

vinedet őrizni *(58)* En te [tőrviñedet] zinedet telľeſ zivemből igen kirtem. te zep bezidedint irgalmaz nekem *(59)* Eſ meg gondolam en utaimot eſ en labaimot. te hağaſidra fordytam *(60)* En kizs vağok. eſ meg nem haboratam. hoğ te parančolatidot őrizzem *(61)* Bineſeknek kőteli engem kőrñől pokazanak. es en te tőrviñedet el nem feledem *(62)* En y felin neked vallanom felkelek vala. te igazvlaſidnak itiletin *(63)* En kedeg fylőkel mindennel
62 rizeſ || Vağok. eſ te parančolatidot őrizőkel *(64)* Vram te irgalmaddal főld telľes. taneh engem te igazvlaſidra

b o n i t a t e m f e c i ſ t i c u m ſ *e* r u o t u o

(CXVIII, 65) URam te [igazvlaſident] bezidedint te zolgaddal iozagot tőttel *(66)* Taneh engem iozagra. es érkőlčre. es tudomañra mert te parančolatidnak hvttem *(67)* En mi előt alaztatnam. en vetkezem. mert en te zep bezidedet őrizim *(68)* Io vağ te. es tenőn iozagodba taneh engem te igazvlaſidra *(69)* Kevileknek hamoſſagok en raytam meg ſokaſult. en kedeg. en telľes zivembe. te parančolatidon tudakozom *(70)* Ő zivők meg alvt mint tey: En kedeg te tőrvinidet gondolam *(71)* Io en nekem. mert meg alazal engem. hoğ te igazvlaſidot tanuľam *(72)* Te zodnak tőrvine iobbak en nekem. arannak es ezóſtnek ezerinel *(73)* Vram te kezeid tőttek. es zerzettek engem ağ nekem ertelmet. hoğ tanoľam
63 te parančolatidot *(74)* Kik tiged || filnek latnak engem. eſ őrőlnek. mert te bezididbe igen reminkedim *(75)* Vram iſmertem hoğ eğeneſſeg te itiletid. eſ engem te bizonſagodba alazal *(76)* Leğen te irgalmad hoğ vigaztaľon engemet. te zolgadnak. tenőn bezidedint: *(77)* Iőienek nekem te kőñőrólifid. eſ meg ylek mert en gondolatom te tőrviñed Kevilek *(78)* porytaſſanak. mert hamoſſan ektelenſeget tőnek en bennem. en kedég te parančolatidban tőrekedem *(79)* Fordvľanak hozam tiged filők eſ kik te hağaſidot iſmertek *(80)* En zivem leğen zeplőtelen te igazvlaſidba. hoğ ne porytaſſam

ſ e x t a

(CXVIII, 81) En lelkem te [te] idvezeitiſedre meg foğatkozek. eſ en te igidbe igen remeñkettem *(82)* En zemeim meg foğa-

nak te bezidbe: mondvan. mikorra vigaztalz engem *(83)* Mert en
olľan lők. mikent harmadba tőmlő. en te igazvlaſidot el nem felet-
tem *(84)* Te zolgadnak hań meg nappia. mikorra [engem] en rv-
lam haborytokrvl itiletet tezs *(85)* Hamoſſak || En nekem foľo be- 64
zedeket hirzetenek. de nem olľant meľ te tőrvińed. *(86)* Minden
parančolatod bizonſag, ſegeh engem, hamoſſak haborgatanak en-
gem *(87)* Keveſſenne meg emiztinek engem főldőn. en kedeg. te
parančolatidot. meg nem hagam *(88)* Te irgalmaſſagodent eleve-
neh meg engem, eſ: en te zodnak hagaſit őrizem *(89)* Vram te
yged. minden őrőke meńbe marad *(90)* Te bizonſagod nemziſről
nemziſre. főldet allatal. es meg marad *(91)* Te zerziſedbe napok
meg maradnak. mert mindenek zolgalnak neked *(92)* čak hoǵ te
tőrvińed en gondolatom tahat ken el veztem volna, en alazatoſſa-
gomba *(93)* En te igaſſagidot őrőke ſem feledem mert azogba en-
gem meg elevenejtel: *(94)* En tied vaǵok, idvőzőh engemet. mert
te igazvlaſidot ki kereſem *(95)* Bineſek vartak engem, hoǵ engem
el vezteninek, en te hagaſidot meg ertem *(96)* Minden fogaſnak
veget latam, igen zileſ te parančolatod

quo*modo* dilexi ||

(CXVIII, 97) VRam hoǵ zerettem te tőrvińedet. telleſ nap- 65
eſtig. en gondolaſom *(98)* En ellenſigimen engem bőlče tvl, te
parančolatodba. mert őrőke vaǵon nekem *(99)* Minden tanytoym-
nak felette ertek. mert [te parančolatidot kereſem] en gondolatim
te hagaſid *(100)* Vinek felett ertek mert te parančolatidot kereſem
(101) En labaimot minden [gozon] gonoz vttől meg tyltam hoǵ
en te bezididet őrizzem *(102)* Te itiletidrvl el nem haylottam,
mert te en nekem tőrvent vettel *(103)* Te zep bezidid meľ ideſek
en ińemnek, en zamnak meznel edeſbek *(104)* En te parančolatid-
bol ertim, azirt hamoſſagnak minden vtat ǵvlőltem *(105)* Te igyd
en labaimnak zővidneke. es en őſveńimnek vilaga *(106)* En eſkőm
es meg tőkillim, te igaſſagidnak itiletit őrizem *(107)* Vram en
mind ide. es mind tova. meg alaztattam. te eleveneh meg engem.
te igident *(108)* En zamnak io akaratit vram kedveſſe teǵed, es
taneh engem te itiletedre. *(109)* En lelkem mindenkor en ke-
zeimbe. eſ en te tőrvińedet el nem felettem || *(110)* Binőſők ne- 66

kem halot vettenek, es en te parančolatidbol nem tiveľgyk *(111)* En o̊ro̊kſegbe kereſim te haǵaſidot. mert en zivemnek o̊k vigaſagi *(112)* En lé hajtottam en zivemet te igazvlaſidot tenni mind o̊ro̊ke meg fizetiſert

Iniquos odio habui

(CXVIII, 113) En hamoſſakot ǵv̊lo̊ltem, es kedeg te parančolatidot zerettem *(114)* Te en ſegedelmem. es éngém fogado vaǵ, es en te igidbe igen remeńkettem *(115)* Tavoziatok el en to̊lem atkoztak, es en iſtennek parančolatin tudakozom *(116)* Fogaǵ engem te zep bezededent, es elek, es en varaſomrvl meg ne ziǵeneh engen *(117)* Segeh engem. es idvo̊zo̊lo̊k. es te igazvlaſidba gondolkodom mindenkor *(118)* Te igaſſagidrvl el meno̊ko̊t. mindent vtaltal. mert nem igaz o̊ gondolaťok *(119)* En fo̊ldnek minden bino̊ſet el haǵoknak alytek, azirt zerette*m* te haǵaſidot *(120)* Te filelmeddel zegezd meg en teſtimet. mert en filtem te itiletitto̊l *(121)* Itiletet es igaſſagot to̊ttem ne aǵǵ engem hamoſſoytoknak *(122)* Fogaǵǵad ioba te zolgadot. kévilek ne hamoſſohanak en-
67 gemet ‖ *(123)* En zemeim te idvo̊ſſego̊dbe meg foǵanak, eſ te igaſſagodnak zep bezedebe *(124)* Teǵ te zolgaddal te irgalmadent, eſ te igazvlaſidra taneh meg engem *(125)* En te zolgad vaǵok, aǵǵ nekem ertelmet, hoǵ tvǵam te haǵaſidot *(126)* Vram tevo̊nek ideie. te to̊rvińedet meg zaggatta *(127)* Azert arańnak es topaſiuſnak felette zerettem te parančolatidot *(128)* Azokert minden parančolatidra igazvlok vala en minden hamoſ vtat ǵv̊lo̊ljk

mirab*i*lia Nona hora

(CXVIII, 129) URam čudalatoſok te haǵaſid. azert o̊ rolok en lelkem tudakozik vala *(130)* Te bezedidnek meg ielentiſe vilagoſyt, es iſſiaknak értélmet ad, *(131)* En zamot meg taatam. es lelekzetet vo̊k. mert te parančolatidot kivanom vala *(132)* Tékenč ram es irgalmaz nekem. tiged zereto̊knek itiliſeint *(133)* En lipiſimet igazgaſd te zep bezidedent. eſ en raitam minden hamoſſag ne vralkoǵgik *(134)* Valč meg engem embereknek hamoſſeitaſogbol. hoǵ en o̊rizem te parančolatidot *(135)* Te orcadot vilago-

had te || zolgadon. es taneh[ad] engem te igazvlaſidra *(136)* En 68
zemeim vizeknek ki foľaſit vézétek. mert te tőrvińedet nem őriztek *(137)* Vram te igaz vaǵ es te itileted eǵenes *(138)* Te haǵaſidot igaſſagol parančoltad. es igen te bizonſagodot *(139)* En kedveliſem engem meg lankaztala. mert en ellenſigim. te igydet el felettek *(140)* Te zep bezide[t]d igen tv̊zes. es azt zerette te zolgad *(141)* Iſſiv legeń vaǵok. es meg vtalt. te igazvlaſidot. el nem felettem *(142)* Te igaſſagod őrők igaſſag. es te tőrvińed bizonſag *(143)* Nomorvſag es keſerv̊ſeg lelinek engemet, en gondolatim te parančolatid: *(144)* Te haǵaſid őrőke eǵeneſek. aǵǵ ennekem ertelmet. es ilek

Clamaui in toto corde

(CXVIII, 145) WRam teľľes zivembe v̊vőltők halgaſſ meg engemet. te igazvlaſidot meg kereſem *(146)* En kialtek te rad. idvőzeh engem hoǵ őrizem te parančolatidot *(147)* En elől vőlek [irliſbe] irleliſbe. es v̊vőltek. mert te igidbe igen remenkettem *(148)* En zemeim || teged holval elől vőnek. hoǵ te zep bezididet 69
gondolnam *(149)* Vram halľad meg en zomot. te irgalmadent. es te itiletedent eleveneh meg engem *(150)* Emgem haborytok. hamoſſaghoz kőzeleitenek. te tőrvińedtől kedeg tavol [lőle] lőnek *(151)* Vram te kőzel vaǵ. es bizonſag minden te vtaid. *(152)* Te haǵaſidrol meeg eleb meg eſmerim. mert őkőt őrőke aľlattad *(153)* Laſſad en alazatoſſagomot. eſ ragaǵ ki engemet, mert te tőrvińedet el nem felettem *(154)* Itild meg en itiletemet. es valč meg engem tennen zep bezededert eleveneh meg engem *(155)* Idvőſſeg tavől binőſőktől. mert te igazvlaſidot. meg nem kereſek *(156)* Vram ſok te irgalmad. tenen itiletedent eleveneh meg engem *(157)* Sokak vannak kik engem haborgatnak. es ńomorgatnak te haǵaſidrvl. el nem haylek. *(158)* Félén iarokot latek eſ en meg lankadok vala. mert te zep bezididet nem őriztek *(159)* Vram laſſad. hoǵ te parančolatidot zerettem te irgalmadban. eleveneh meg engemet. *(160)* Te igidnek kezdiſe. bizonſag. minden igaſſagidnak itileti őrőke || *(161)* Feiedelmek ingen haborgatanak 70
engem. eſ en zivem te igyttől meg iyede *(162)* En te zep bezididen őrőlők. mint ki ſok ńereſiget lelt *(163)* En hamoſſagot gv̊lőltem, es meg vtaltam, te tőrvińedet kedeg zerettem *(164)* En te

neked nappal hetzer mondek dičiretet, te igaſſagidnak itiletint *(165)* Sok bikeſeg. te tőrvińedet zeretőknek. es nekik ninčen tivelgiſek *(166)* Vram en te idveſſegedet varom vala. es te parančolatidot zerettem *(167)* En lelkem te haǵaſidot őrizte, azokot igen zerette *(168)* En te parančolatidot. es haǵaſidot tartam mert minden vtaim te előtted *(169)* Vram en kőńőrgeſem kőzelehen. te elődbe. te zep bezidedent aǵǵ en nekem. ertelmet *(170)* En kirelmem meńńen be te elődbe. te zep bezidedent ragaǵ ki engem *(171)* En aiakim zerzett[ek] ineket torlanak. mikorom engem te igaſſagidra tanytandaz *(172)* En ńelvem te zep bezididet kizolſa. mert eǵeneſek minden parančolatid *(173)* Leǵen te [bezeded hog]

71 kezed hoǵ idvőzőhőn engemet. mert en te par||ančolatidot valaztottam *(174)* Vram en te idvőſſegedet kivantam, es te tőrvińed en gondolatom *(175)* En lelkem ilendő. es teged dičyr, es te itiletid ſegeitnek engem *(176)* En tivőlgek, mikent ivh ki elveſzet, vram kereſd meg zolgadot. mert te tőrvińedet el nem felettem

Imar zoltarnak maſod reze el kezdetik dominus illuminacio

XXVI.

(1) UR en vilagoſſagom: es en idvőſſegem. kit filek Vr en
iletemnek oltalma. kitől rezketek *(2)* My időn artandok ram kő-
zeleytenek. hoǵ nekem hvſomot eǵyk En ellenſigim kik engem ha-
borgatanak. azok meg betegőlinek. es le eſenek *(3)* Ha en elle-
nem varak allananak, en zivem ſem fil Ha en ellenem viadal ta-
madna. en ebbe remenkedem *(4)* Vrtvl eǵet kertem. azt meg
kereſem. hoǵ en iletemnek minden nappjan. vrnak hazaban lakoz-
iam Hoǵ vrnak akaratťat laſſam es meg nyziem ő templomat
(5) Mert gonozoknak napian el rejte engem ő főlhazaba. őnőn
főlhazanak reitekebe oltalmaza engemet *(6)* Erős || kővőn fel ma- 72
gaztala engem. es imar en ſemet. minden ellenſegim felőt magaz-
tala Zoza[k]tnak aiandokat ayanlam, ő felhazat kőrńől iaram. Inek-
lek. es dičőſytek vrnak *(7)* Vram halľad meg en zomot. kivel rad
kaialtek. irgalmaz nekem. es halˊ meg engem *(8)* En zivem neked
monda. en orcam ki kereſé teged Vram te orcadot meg kereſem.
(9) Te orcadot rvlam el ne fordyčad haragba zolgadtvl el ne
haiolľ[on] En ſegedelmem leǵ. meg ne haǵǵ engem, en idvőſſegeſ
iſtenem meg ſe vtalˊ engem *(10)* Mert en atťam. es en ańam el
haǵanak engem. Vr kedeg fel fogada engemet *(11)* Vram te vtadba
veſſ nekem tőrvint. es en ellenſigemert igazgaſſ engem. eǵenes
őſveńbe *(12)* Ne aǵ engem. engem haborgatoknak lelkekbe. Mert
en ram iktelen tanok tamattak. eſ ő nekik iktelenſeg hazvdot
(13) Vrnak iovit hizem laktomot. ilőknek főldibe *(14)* Varj vrat.
hvſvl miveľ batorvľſon meg zived. eſ tvrj vrat

ad te domine clamabo

XXVII.

73 *(1)* VRam te rad kaialtok. en iſtenem ne čen||deſſőľ en rvlam
Mert ha rvlam vezteglez, tovabba zallokhoz haſſońlom. verembe
(2) Vram haľyad meg en kőńőrgeſem[et]nek zovat. mikoron rad
imadok. mikoron en kezeimet. te zent templomodra terieztem
(3) Egetembe binőſőkel engem el ne ag, es iktelen tivőkel engem
el ne vezeſſ Kik ö rokoninal biket zolnak. es ő zivőkbe kedeg go-
nozt *(4)* Ag nekik őnőn mivelkedetekent. es őnőn lelemeſeknek
alnokſagaent Őnőn kezek mvnkaiaent fizeſ nekik. meg fizeſ ö nekik
ö fizetiſekent *(5)* Mert vrnak mivelkedetit nem ertek, es őnőn ke-
zek mvnkaiba. meg tőrőd ökőt. es ökőt nem rakod *(6)* Vr aldott.
mert meg halla en kőnőrgeſemnek zavat *(7)* Vr nekem ſegedelm es
oltalm. es en zivem ö benne remenkedet: es meg ſegytettem Es
en teſtem meg viragozek. es en akaratombol ö neki vallok. *(8)* Vr
ö nepenek erőſſege, eſ ö kriſtuſa id[vőſſe]vőzőiteſenek oltalma
(9) Vram idvőzőhet te nepedet. es algad te őrőkődet: es biriad
74 ökőt: es fel||magaztaľad mind őrőkig

afferte domino fili dei

XXVIII.

(1) IStennek fiai hoziatok be Vrnak. hoziatok be koſoknak
fiait *(2)* Vrnak hoziatok dičőſeget es tizteſſeget. hoziatok dičőſeget
ö nevenek imagatok vrat. őnőn zent pitvaraba *(3)* Vrnak zava
vizeken: felſegnek iſtene: hangoſſagot tőn ſok vizeken *(4)* Vrnak
zava erőbe: vrnak zava nageitaſba *(5)* Vrnak zova cedrus fanak
tőrőie. es vr libannak cedrus fait meg tőri *(6)* Es ökőt vgan meg
tőri ment libannak bikaiat: es zerettetes mikent eg zarvoknak fia
(7) Vrnak zova teznek langiat oztoia. *(8)* vrnak zova puztak meg
tőrdelőie es vr meg indoiťa kadeſnek puztaiat *(9)* Vrnak zova
zarvaſok[nak zerzeye] zerzőie: es egbe zőventet meg [ili] ielent.
es ö templomaba mind dičőſiget mondnak *(10)* Vr arvizet ben
lakoztat: es vr kiraľ mind őrőke v̄l. *(11)* Vr ö nepenek erőt ad:
vr ö nepenek bekeſegbe ald

Exaltabo te domine quoniam

XXIX.

(2) VRam fel magaztatlak tegedet: mert fogadal engem: es
en ellenſegemet nem: ǵo̊||ńo̊rko̊tteted en raitam *(3)* En vram iſte- 75
nem rad kialtek: es meg vigaztalal engemet *(4)* Vram pokolbol
ki hozad en lelkemet. toba zalloktvl idvo̊zytel engemet *(5)* Vrnak
kintornaĺĺatok mind o̊ zenti: es valĺatok o̊ zentſegeſ emleitetenek
(6) Mert harag o̊ mergebe: es ilet o̊lo̊ akaratťaba Eſtig ſiralm lako-
zik: es hoĺvalra vigaſag *(7)* En kedeg mondek en bo̊ſegembe.
mind o̊ro̊ke ſem indvlok *(8)* Vram te akaratodba: en ekeſſegemnek
ero̊t adal Orcadot en rvlam el fordytad: es en meg haborodam
(9) Vram te rad kaialtok: es en iſtenemre ko̊ńo̊rgo̊k *(10)* Mi kel-
lemeſſeg vaǵon en verembe: mikoron le zallok rothadatoſſagra Mi
nem por vall neked: avaǵ por hirdeti te bizonſagodot *(11)* Vr halla
es ko̊ńo̊rv̊le raitam Vr en nekem ſegedelm lo̊n *(12)* En ſiralmamoth
vigaſagra fordytad: en ſaarkomot meg zaggatad es o̊ro̊mmel ko̊r-
ńo̊l vol engemet *(13)* Hoǵ en dyčo̊ſigem inekelĺen neked: es ne
zigeno̊lĺek en vram iſtenem mind o̊ro̊ke neked vallok

In te do*min*e ſperaui ||

XXX. 76

(2) URam te benned remenkettem: ne poritaſſam mind
o̊ro̊ke te igazvlaſodba zabadyč meg engemet *(3)* Fv̊ledet hayčad
en ram: ſyieſſ hog véǵǵ meg engemet leǵ en nekem [iſte] oltalmam
iſtentv̊l: es hiyedelm hazzol: hoǵ idvo̊zo̊h engemet *(4)* Mert en
ero̊ſſegem: es en hiyedelmem te vaǵ: es te nevedert el [vezeſd en
ero̊ſſigemet es en] vezecz es fel nevelzs engem *(5)* Ki vézs engem az
ko̊telbo̊l kit nekem el reitettek: mert en oltalmam te vaǵ *(6)* Vram
en lelkemet te kezedbe ayanlom meg valtal engem bizońſagnak
vra iſtene *(7)* Hyſagokot heiaba o̊rizo̊kert: ǵyv̊lo̊ltel: en kedeg
vrba remenkedem: o̊rvendo̊k es o̊rv̊lo̊k te irgalmadba *(8)* Mert en
alazatoſſagomot meg tekented: en lelkemet zikſegekbo̊l idvo̊zited
(9) Es engem ellenſeg kezebe ſem rekeztel. en labaimot tér heĺen
heĺheted *(10)* Vram irgalmaz nekem: mert ńomorvltatom en ze-

77 mem haragba meg haborodot: en lelkem: es en haſam || *(11)* Mert
en iletem banadba meg foǵa: es en eztendo̊m zo̊po̊geſegbe En ero̊m
zeginſegbe meg betego̊le: es en tetemeim meg haborottak *(12)* En
zomzidimnak igen ziǵembe lo̊ttem: minden ellenſigim fo̊lo̊t: es
filelm en iſmeröimnek Kik engem latnak vala. en to̊lem ki fvtanak
(13) en zivemtv̊l el feleytettem mikent holt Oľan lo̊k ment veſzet
eden. *(14)* Mert ſok ko̊rńo̊lem lakozoknak zytkyat hallam Abba
mikoron eǵbe gv̊lnenek tanačot tartanak. en lelkemet vennie
(15) Vram en kedeg benned remenkedjm: mondam en iſtenem te
vaǵ: *(16)* en zerenčem te kezeidbe Ragaǵ ki engem en ellenſigim-
nek kezekbo̊l: es engem v̊zo̊kto̊l *(17)* Finleſſed te orcadot te zol-
gadon: es vram idvo̊zo̊h engem. te irgalmadba *(18)* ne ziǵeńo̊lek.
mert teged kialtalak Ziǵenv̊lľenek keǵetlenek. es viteſſenek pokolba
(19) nimoľanak meg čalard ńeľvek kik igaz ellen iktelenſeget zol-
nak kevelſegbe es vtalatoſſagba *(20)* Vram te ideſſegednek ſokaſ-
78 ſaga meľ naǵ: kit el reytettel teged filo̊knek || Meg to̊killetted azok-
nak kik emberfiai elo̊t benned remenkednek *(21)* Teno̊n orcadnak
reitekebe el reited o̊ko̊t. embereknek haboritaſatol Oltalmazod
o̊ko̊t teno̊n hailokodba: ńelveknek vetelkediſito̊l *(22)* Vr aldot
mert v̊ irgalmat nekem čodaſyta: ero̊ſſyto̊tt varoſba *(23)* En kedeg
en elmemnek remo̊ltebe mondek: en te zemeidnek zine elo̊l: el vet-
tettem Azert en ko̊ńo̊rgeſemnek zavat meg hallad mi ido̊n rad
kaialtanek *(24)* Zereſſetek o̊to̊t mind o̊ zenti: mert vr bizonſagot
meg kereſ: es bo̊ven meg fizet. keviľen tivo̊knek *(25)* Hv̊ſv̊l teǵe-
tek: es batoruľon ti zivetek: mind kik vrban remenkettek

beati quor*um*

XXXI.

(1) Bodogok kiknek o̊ iktelenſigek megbočatvan vannak: es
kiknek bino̊k bel fedeztettek *(2)* Bodog ember kinek vr bint nem pa-
nazlot. ſem čalardſag o̊ elmeyben ninčen *(3)* Mert vezteglek: en tete-
meim meg agganak holott minden napon v̊vo̊ltenek *(4)* Mert te ke-
zed yiel es nappal raytam nehezv̊lt: meg fordvlek en banatomba ||
79 En banatomba: mikoron az to̊viſ belem ǵakdo[z]ſtatik *(5)* En
vetkezetemet neked iſmerte to̊m: es en hamoſſagomot el nem reitem
Mondam en ellenem vrnak en hamoſſagomot: ki vallom: es te meg

bočatad en binőmnek keǵetlenſeget *(6)* Azert kellő időn: minden
zent te rad imatkozik De maga bizoń ſok viznek aryaba. iſtenhez
nem kőzeleitenek *(7)* Te vaǵ en hiedelmem a ńomorvſagrvl. ki kőrńől
vőtt engem: en őrvendeſem: ragaǵ ki engem engem kőrnől vőttek-
től *(8)* Te neked ertelmet adok es meg tanytolak tiged az vtba:
kibe yarzs: es en zemeimet raytad erőſitem *(9)* Ni leǵetek mikent
lo: es őzvir: kikben ertelm ninčen Hamvtba es fekbe tőrd meg ő
alokot: kik hoziad nem kőzeleitenek *(10)* Binőſnek ſok oſtora:
vrban kedeg remenkedet: irgalm kőrńől vezen *(11)* Igazak őrőľe-
tek: es őrvenǵetek vrban: es eǵeneſ zivek mind dičekeǵetek

exultate iuſti in domino rectos

XXXII.

(1) Igazak őrvengetek vrban: eǵetembeli tiztelett eǵeneſſeket
illet *(2)* Hegedőbe vallľatok vrnak || tiz [zevrő] zerv̊ kintornaban 80
dičőſehetek neki *(3)* Vy ineket inikeľetek neki hangoſ zoba iol di-
čőſehetek neki *(4)* Mert eǵenes vrnak igije: es hv̊tbe vaǵon min-
den mivelkedeti *(5)* Irgalmat es itileteth zereth. vrnak irgalmaval
főld teľľes *(6)* Vrnak igeyevel meńńek erőſv̊ltek: es v̊ nekik min-
den iozagok: v̊ zaianak zelletevel *(7)* Tengernek vizeit eǵbe gőite:
mikint tőmlőbe: melſigeket kenčekbe vetven *(8)* Minden főld fiľen
vrat: v̊ tv̊le kedeg: minden főldon lakozok meg induľanak *(9)* Mert
v̊ mondaa es lőnek: parančola es termenek *(10)* Vr nemzeteknek
tanačit meg zaggatťa: nepeknek kedig gondolatťokot meg hyia:
es meg hyvan feiedelmeknek tanačokot *(11)* Vrnak kedeg tanača
mind őrőke marad: v̊ zivenek gondolati: nemzetrv̊l nemzetre
(12) Bodog nemzet: kinek vr v̊ iſtene: nep kit maganak őrők-
ſegre valaztot *(13)* Vr meńből tekente: es lata minden embernek
fiait *(14)* Őnőn. meg zerzet lako heliből nize mindenekre. kik fől-
det lakoziak *(15)* Ki ő zivőkőt kv̊lőn kv̊lőn ieǵzette ki minden ||
mivelkedeteket erti *(16)* Kiraľ ſok erővel nem idvőzől es orias 81
nem idvőzvlendő őnőn ereinek ſokaſſagaba *(17)* Lo hazvg idvőſ-
ſegre: es őnőn ereinek kedeg bőſigebe nem idvőzv̊l *(18)* Ime vr-
nak zemei v̊tőt filőkőn es azokon. kik v̊ irgalman reminkednek
(19) Hoǵ halalbol ő lelkeket ki ragaǵa: es ehſegbe őkőt ilteſſe
(20) Mi lelkőnk vrat tv̊r: mert mi ſegedelmőnk: es mi oltalmonk

(21) Mert mi zivőͦnk vͦ benne őrvend: es vͦ zent nevebe remenkettőnk *(22)* Vram leǵen mi raitonk te irgalmad: azonkent mikent benned renkettőnk

XXXIII.

(2) En minden időͦn aldok vrat: vͦ tizteſſege mindenkor en
zamba *(3)* En lelkem vrba tizteſkedik: hallľak zelidek es őͦrőͦlnek
(4) Velem őzve naǵohatok vrat: es vͦ nevet minkőͦzőͦttőnk magaz-
taſſvk *(5)* Vrat meg kereſik: es meg halla engemet es minden ha-
borvſagimbol ki ragada engemet *(6)* Meńńetek hozia: es vilago-
ſvliatok meg: es tvͦ orcatok nem porytatnak *(7)* Ez zegen kialta:
es vr vͦtet meg halla: es minden ńomorvſagabol idvőͦzeite vͦtet
(8) vͦtet filőͦknek: kőrńvͦle anǵalit ki kvͦldi: es ki ragaǵa vͦket
82 *(9)* Koſtolľatok: es laſſatok || hoǵ vr ideſſeges: bodog ember ki vͦ
benne remenkedik *(10)* Vrnak őnőn zenti mind fiľietek vͦtet: mert
vͦtet filőͦknek ninčen zikſegek *(11)* Kazdagok zikőͦſők lőͦnek es ehe-
zenek: vrat kedeg meg kereſők: ſemmi iozagba meg nem kiſſebvͦl-
nek *(12)* Fiaim iőietek es engem halgaſſatok: vr filelmire tanytlak
tikteket *(13)* Ky az ember, ki iletet akar: io napokot zeret latnia
(14) Nelvedet tilčad meg gonozrvl: es aiakidot: es čalarčagot ne
zoľianak *(15)* Terj el a gonozrul: es tiǵ ioth kereſ biket: es kőveſ-
ſed vͦtet *(16)* Vrnak zemei igazakon: es vͦ fvͦli vͦ imačagokon
(17) Gonozvl tivőͦkőn kedeg. vrnak nehez tekentiſe: hoǵ főldrvͦl vͦ
emleiteteket el vezeſſe *(18)* Igazak kialtanak: es vr vͦket meg
halla: es minden ńomoruſagokbol ki zabadita vͦket *(19)* Azoknak
vr mellettek. kik zivőͦkbe meg ńomorvltak: es lelki alazatoſokot
idvőͦzit *(20)* Igazaknak ſok nomorvſagok: es vr mind azokbol
vͦket ki zabadyľa *(21)* Vr minden tetemeket őrizi: azoknak eǵyk
ſem tőͦretik *(22)* Binőͦſőͦknek igen gonoz halalok es kik igazat ǵvͦl
őͦlnek vitkeznek *(23)* Vr vͦ zolgainak lelkeket meg valľa: es azo-
83 kot meg nem haǵa kik || benne remenkednek

Iudica domine nocentes

XXXIV.

(1) URam itild engem artokot: wyd meg engem wivokot *(2)* Ragaǵ feǵvert: es payſt: es tamaǵ fel en nekem ſegedſegre *(3)* Őͦſd ki

kenčedet (frameam): es rekezd azok ellen: kik engem v̊znek:
monǵad en lelkemnek: en vaǵok te idvőſſeged *(4)* Poritaſſanak es
ziǵeno̊ľenek eǵetembe. kik en lelkem kereſik. hoǵ v̊tet el veǵik
Ziǵenkeǵenek: es pironkoǵanak: kik nekem gonozt gondolnak
(5) Liǵenek mikint por zel elo̊tt: es vrnak anǵala v̊zie v̊ket
(6) Leǵen nekik ſetet ſaros ſik vtok: es vrnak anǵala v̊ket keſe-
reitő *(7)* Mert v̊ ko̊teleknek vezedelmet: inǵen reitek el en nekem
heiaba bozzontak en lelkemet *(8)* Ko̊tel kit nem eſmer: az iőiőn
neki: es ragaǵa őtet. az fogſag kit el reiteth: es benne kőtelbe eſſek
(9) En lelkem kedeg vrban o̊rvend: es o̊no̊n idvőſſegen ǵo̊no̊rkő-
dik: *(10)* En [tem] tetemeim mind monǵak: vram ki hoziad ha-
ſonlo Vaǵotlan zegent. nalanal erőſbeknek kezegbo̊l ki zabadito.
novoľaſt. eſ zegent. v̊tet foztoktv̊l *(11)* Iktelen tanok fel kelven: oľion
kerdenek kit nem tvdok vala *(12)* Iokert gonozokot fizetnek vala
nekem || en lelkemnek zsirtalan voltat *(13)* En kedeg mi időń: engem 84
zomorytananak. zo̊r ingbe o̊ltőzo̊m vala En lelkemet bo̊itbe alazom
vala: es en imčagom eno̊n o̊blo̊mbe fordvl *(14)* Mikent rokonon-
kot. es atťank fiat. vǵan engeztelem vala: mikent ſiro: es meg zo-
morvlt: vǵan alaztatom vala *(15)* Es o̊rv̊lnek: es en ellenem eǵbe
ǵv̊linek: oſtorokot en ram ǵo̊itőttenek: es en nem tudam *(16)* Meg
ozlanak: es ingen nem banak: kiſirtinek engem: karomlaſſal karom-
lanak engem, o̊no̊n fogokval en ram čikorgatanak *(17)* Vram mi
ido̊n meg nezed ad meg en lelkemet. v̊ meg to̊killet gonoſſagokbol
en eǵetlenemet. az orozlańoktv̊l *(18)* Naǵ ǵv̊lekezeſbe neked val-
lok: nehez neppbe tiztellek tegedet *(19)* Ne vigaǵanak en raitam
kik iktelen velem ellenkednek: kik engem gv̊lo̊ltek: es zemekel in-
tinek *(20)* Mert lehet nekem bikebe zolnak vala: es haragba fo̊ld-
nek zolvan: čalarčagokot gondolnak vala *(21)* Es v̊ zaiakot en
ram fel tatak: mondanak: o̊rv̊ľ o̊rv̊ľ. mi zemeink lattak *(22)* Vram
te lattad: ne vezteglj ne tavozial tv̊lem *(23)* Tamaǵ fel: es v̊ǵe-
keziel en itiletemnek: en iſtenem. es en vram: en v̊ǵembe *(24)* En ||
vram iſtenem. itiľ engem teno̊n igaſſagodent. es ne vigaǵanak en 85
raitam *(25)* Ne monǵak o̊ zivőkbe o̊ro̊ľ o̊ro̊ľ mi lelko̊nknek: ſe
monǵak be neľv̊k o̊ko̊t *(26)* Szeǵenkeǵenek. es pirongianak kik
en gonozimnak o̊ro̊lnek Poreitaſba. es ziǵenbe o̊ltőzienek: kik ram
atkokat zolnak *(27)* O̊roľenek. es o̊rvenǵenek te raitad. teged ke-
reſo̊k. es monǵak mindenkor. naǵeitaſſek vr. kik o̊ zolgainak: be-

keiet akariak : *(28)* Es en ńelvem napeſtig gondolia te igaſſagodot.
es ťe tizteſſegedet

dixit invſtus

XXXV.

(2) Hamos monda önön benne hoǵ vitkezniek iſtenni filelm
ö zeme elöͤt ninčen : *(3)* Mert ö elötte čalardul ten. hoǵ ö hamoſ-
ſaga ǵvͤlöſigre leleſſek *(4)* Öͤ zaianak bezide. hamoſſag. es čalard-
ſag. erteni nem akara. hoǵ iol tenne. *(5)* Öͦnön hailokaba hamoſ-
ſagot gondola. nem io vtra mindenre alla. gonoſſagot kedeg nem
ǵvͤlöle *(6)* Vram te irgalmad meńben. es te bizonſagod fellegig
(7) Te igaſſagod mikent iſtennek heǵe. te itileted. ſok milſeg
Vram embereket es barmokot idvözytez. *(8)* iſten mikent ſokaſy-
86 tottad te irgalmadot Embereknek fiai || kedeg te zarńaidnak fede-
zeſe alľaba remenkednek *(9)* Te hazadnak ǵöͤnörvͤſigeböl meg
rezegölnek eſ te ǵönörködeſednek ariabol itatod öͤköt *(10)* Mert
iletnek kvta nalad vaǵon. eſ vilagot te vilagodba iöͤvendöͤre meg
latonk *(11)* Vram teged iſmeröknek te irgalmadot. meg teryez-
zed : es te igaſſagodot. azoknak Kik eǵeneſ zivök *(12)* keveľſegnek
laba nekem ne iöͤiöͤn. es binöͤſnek keze ne indohon engem *(13)* Oth
eſtek. kik keǵetlenſeget teznek ki vͤzetenek, megh ſem alhatanak

Noli emulari

XXXVI.

(1) Atkozokba ne ǵöńörköǵel. hamoſſan tivöket ſe kedveľ
(2) Mert hamar [h] vǵan hirvadnak ment zeena. es mikent ſivek-
nek viragai vǵan le hvllanak *(3)* Remenkeǵel vrban es teǵ iozagot
es lakozial földöͤn [öröͤköl öröke ǵöͤnörköͤǵel vrban es teǵ iozagot]
es iltetel vͤ kazdagſagaba *(4)* Göńörköͤǵel vrban es neked te zived-
nek kirelmet aǵǵa *(5)* Te vtadot ielenčed meg vrnak es remenke·
ǵel vͤ benne. es vͤ tezy *(6)* Es te vilagodot ki hozia ment regyelt.
es te itiletedet ment deelt *(7)* engedelmes leǵ vrnak. es imaǵad
87 vͤtöͤt Ne ǵöńörköǵel || abban ki önön vtaba zerenčes. es hamoſſago-
kot teven emberben *(8)* Szvͤńel meg haragtvl. es merget haǵ meg

ne ǵo̊ńőrko̊ǵel. hoǵ ne atkoztaſſal *(9)* Mert kik atkozodnak. hatar kv̊lől vettetnek. vrat kedeg tv̊rők azok fo̊ldet magoknak őrőkeitik *(10)* Es im keves idő. es binós nem lezen. heľyt kereſed. meg ſem leled *(11)* Szelidek kedeg földet öröke vezik. es bikeſegnek ſokaſſagaban ǵo̊ńőrkodnek *(12)* Binós igaz ellen olalkodik. v̊ ria fogaival čikorǵat. *(13)* Vr kedeg meg meveti v̊tet. mert latťa hoǵ el iővő v̊ napia *(14)* Bino̊ſők tőrt [k] hv̊veľből ki hvzanak. v̊ yeket fel vetek Hoǵ zegent. es novoľaſt meg čalľanak. hoǵ zi beli eǵeneſeket. meg nomoǵanak *(15)* v̊ nekik tőrők meńńen v̊ zivőkbe: es v̊ yek meg tőreſſek *(16)* Iob igaznak keves. binőſőknek ſok kazdagſaganal *(17)* Mert binőſőknek kariok meg tőretik vr kedeg igazakot meg erőſyt *(18)* Iſmerte vr zeplőteleneknek v̊ napokot. es v̊ őrökſegek őro̊ke lezen *(19)* Gonoz napon. nem zeǵenőlnek. es ehſegnek napian meg elegednek *(20)* Mert binőſők el veznek Vrnak kedeg ellenſigi meľ hamar tizteſſegben leznek || es fel emelkednek. foǵvan meg 88
foǵnak. mikent fv̊lt *(21)* Binos kölčönlő es meg nem fizeti: igaz kedeg kőńőrv̊l. es meg fizet *(22)* Mert v̊tet aldok. földet őrőkeytenek. v̊tet kedeg atkozok. el puztvlnak *(23)* Embereknek vta. vrhoz igazvl. es v̊ vtat akaria *(24)* Mikoron eſendik. nem tőretik. mert vr v̊ kezeit alaja veti *(25)* Ifiab valek. es ime meg [nem] venhőttem. es nem lattam. meg haǵot igazat. ſem v̊ magzatťat keńyr kereſőnek *(26)* Mind nap eſtig Irgalmaz. es kőlčőľ. es v̊ magzatťa aldot lezen *(27)* Tery meg gonozrvl. es teǵ iot. es lakozial őrőkől őrőke *(28)* Mert vr itiletet zeret. es v̊ zentit meg nem haǵǵa mind őrőke tartatnak Hamoſſak ǵőtretnek. es keǵetleneknek magia el vez *(29)* Igazak kedeg földet lakoziak. es őrőkől őrőke raita lakoznak *(30)* Igaznak zaia bőlčeſeget gondol: es v̊ ńelve. tőrvent zol *(31)* O̊ iſtenenek tőrveńe v̊ neki zivebe. es v̊ lipeſej meg nem čalatnak *(32)* Binőſ gondoľa az igazat. es kereſi v̊tet meg őlni *(33)* Vr kedeg v̊tet kezebe nem haǵǵa. es nem karhoztatťa. mi időn neki itiltetik *(34)* Vary vrat. es őrizd v̊ vtat. es fel magaztal teged || hoǵ 89
földet őrőkbe veǵ. meg latod mi iden binőſők el veznek *(35)* En latek keǵetlent fel magaztaltat es fel emelkettet. mikent libannak cedruſ fai *(36)* Es el menek. es ime nem vala. kereſem v̊tet. es v̊ neki heľe ſem leletek *(37)* O̊riz artatlanſagot. es laſſ eǵeneſſeget. mert ezek bikeſeges embereknek erekľek *(38)* Hamoſſak kedeg ǵőtretnek es keǵetleneknek magzatťok el vez *(39)* Igazaknak kedeg idvőſſegek vrtol. es v̊ nekik oltalmok ńomorvſagnak idein *(40)* Es

vr vͤket meg ſegeiti. es meg zabadeiťa vͤket. es binőſöktől ki vezi
vͤket es idvőzeite vͤket azert hoǵ vͤ benne remenkettek

XXXVII.

(2) Uram ne ſeǵ engem meg te mergedbe: es te haragodba
meg ſe feǵelmezi (3) Mert te ńilaid belem tvͤdőſtik. es te kezedet
en raitam meg erőſſeitetted (4) En teſtembe ninčen egeſſeg. te ha-
ragodnak orcaiatvl. en bineimnek orcaiatvl ninčen beke tetemeim-
nek (5) Mert en hamoſſagim feiemet felől mvltak. es mikent ter-
hek nehez. en raitam meg nehezvͤltek (6) En hytſagomnak
orcaiatvl meg bvͤzhvͤnek. es meg rothadanak. ſebimnek heľy
90 (7) Meg || navaľolek. es mind vegig meg görbölek mind nap eſtig
keſervͤſegel [ua] iarok vala (8) Mert en aiakim karomlaſſal be től-
tek. es en teſtembe ninčen egeſſeg (9) Igen ǵötrettem. es igen
alaztattam. en zivemnek zepegeſetől. vǵan rivok vala (10) Vram
minden kivanatom elötted. es en oheitaſom töled el nem reitezet
(11) En zivem meg haborodek en bennem. en erőm meg haǵoth
engemet. es en zemeimnek vilaga. es az en velem ninčen (12) En
baratim. es en rokonim. en ellenem közeleitenek es allanak Es kik
en mellettem valanak. tavől allanak. (13) es kik en lelkemet kere-
ſik vala. erőt teznek vala Es kik en nekem gonozt kereſnek vala.
hyſagokot zolnak vala. es mind nap eſtig čalardſagokot gon-
nak vala (14) En kedeg nem hallom vala ment ſiket: es mikent
zaiat meg nem ńito nema (15) Es olľan lők mikent hallatlan em-
ber. es kinek vͤ zaiaba ſegedelm ninčen (16) Mert vram te benned
remenkettem te en vram iſtenem. meg halgaſſ engemet (17) Mert
91 mondam hoǵ || ſoha en ellenſegim raitam ne vigaǵanak. es mikoron
en labaim meg indvlnak. en ram naǵokot zolanak (18) Mert en
oſtorokra kyz vaǵok. es en banatom mindenkor en előttem
(19) Mert en hamoſſagomot elő hirzetem. es gondolkodom en bi-
nemert (20) En ellenſigim kedeg ilnek. es raitam meg erőſſvͤltek.
es meg ſokaſvltak. kik engem hamoſſan ǵvͤlöltek (21) kik gonozo-
kat iokert fizetnek. ragalmaznak vala engem. mert iozagot követek
vala (22) En vram iſtenem, meg ne haǵ engem. tőlem el ſe ta-
vozial (23) vͤgekeziel en ſegedſegemre en idvőſſegemnek vra

dixi cuſtodiam

XXXVIII.

harmad nocturnos keddi veternere

(2) Hoǵ en ńelvembe ne vetkeziem. mondam en vtaimot
o̊rizem Mikoron binoſ en ellenem allana. en zamnak o̊rizetet vetik.
(3) Meg nimolek. es alazatoſolek. es iokrvl vezteglek. es en bana-
om meg vyola *(4)* En zivem en bennem meg hevo̊le. en en gon-
dolatomba tv̊z ki harſana *(5)* Zolek en ńelvembe. Vram teǵed
nekem iſmerette en vigezetemet. es napimnak zamat meľ. hoǵ
tuǵam || mibe vaǵon nekem foǵatkozaſom *(6)* [Es] ime en napimot. 92
mirhetőve to̊d. es en allatom. ment ſemmi te elo̊tted De maga bi-
zoń. minden ilo̊ ember. mind hyſag *(7)* De maga bizoń ember
kepben el mvlik de es heiaba haborodigk Kenčez eſ nem tvǵa kinek
ǵo̊iti v̊tet *(8)* Es ime imar meľ en varalmam. nem de vr e. eſ en
allatom te nalad vaǵon *(9)* Minden hamoſſagimbol ki viǵ engem.
hyhtnak vtalato̊ſſa attal engem *(10)* Meg nemolek. zamot fel ſem
ńitam. mert te to̊d *(11)* veddel en rolam te čapaſidot *(12)* Feǵel-
mekbe en meg foǵatkozam. te kezednek ereitv̊l embert hamoſſagert
feddyl Es v̊ lelket meg lankaztad. mikent pokot. de maga bizoń
minden ember. heiaba haborodik *(13)* Vram halľad meg en imača-
gom. es en ko̊ńo̊rǵeſem te fv̊leiddel ved ezedbe. en ko̊ńvezeſemet
Mert en idegeń es zarandok vaǵok. mikent mind. en atťaim. ne
veztegľj ; *(14)* Bočaſſ meg nekem hoǵ hyvo̊iteziem. mi elo̊t el me-
ǵek es to̊bbe nem lezek

Expectans exp*e*cta*v*i

XXXIX.

(2) Varvan vrat meg varek. es ennekem v̊ǵekezek || *(3)* Es en 93
imačagimot meg halla. es a ńovoľanak tavabol ki vo̊n engemet : es

ſeprőnek ſarabol. Es en labaimat kő zalra allata. es en miniſimet
igazgata *(4)* Es vy ineket bočata en zamba. mi iſtenőnknek zerzet
ineket Igazak latťak ſokak. es ſilelmnek: es vrban remenkednek
(5) Bodog ember kinek ů remenſege. vrnak neve. es nem nizet
hyſagokra es hamoſ hyhtſagokra *(6)* En vram ſok čvdakot tőttel te.
es te gondolatidba ninčen. ki hoziad haſonlo leǵen Zolek es meg
hirzetem. zamnak felette ſokaſvlanak *(7)* Aldozaſt es aiandekot
nem akaral. ſilemet kedeg nekem meg tőkelled Es binert valo aldo-
maſt. ſem kővetel. *(8)* tehat mondek en. ime el iővők En rvlam
kőńőnek feiebe vaǵon irvan *(9)* en iſtenem. akaram. hoǵ te akara-
todot tennem: es te tőrveńedet. en zivemnek kőzepyn *(10)* Naǵ
ǵvlekezeſbe hirdetem te igaſſagodot. vram te tvttad hoǵ ime en aia-
kimot. meg nem tiltom *(11)* Te igaſſagodot. en zivembe el nem rei-
tem. en te bizońſagodot: es te idvőſſegedet mondam Nem reitem
94 el || ſok tanalčtol. te irgalmadot. es te bizońſagodot. *(12)* Vram te
kedeg. te kőńőrvleſidet. tvlem tavol ne teǵed. te irgalmad. es te
bizońſagod. minden iden be fogattak engem *(13)* Mert engem
zamtalan ſok gonozſagok vőttenek kőrńől. Enőn hamoſſagim meg
ſoktanak engem. es nem tehetem hoǵ lathatnam En feiemnek haiai
felőt ſokaſvltak. es en zivem. engem meghaǵa *(14)* Vram kelleſſek
neked hoǵ. zabadoh meg engem vram nezy engem ſegidſegre
(15) Poritaſſanak es ziǵenvľenek eǵetembe. en lelkemet kereſők
Fordvľanak hatra. eſ ziǵenľenek. kik nekem gonozt akarnak *(16)*
Hamarſaggal viſelľek ů ziǵeneket. kik mondnak nekem őrőľ őrőľ
(17) Őrvenǵenek es őrőľenek. te raytad minden teged kereſők. es
monǵak mindenkor naǵoytaſſek vr. kik te idvőſſegedet zeretik
(18) En kedeg koldos vaǵok. es zegeń. vr en nekem zorgalmas En
iſtenem en ſegedelmem. es oltalmam te vaǵ. ne keſſel

XL.

(2) Bodog ki vaǵotlanon es zegenen ertekezik. vr vtet gonoz
napon. meg zabadyťa *(3)* Vr vtet meg tartia, es meg elevenyti. es
95 főldőn vtet bodogga tezi || es ů ellenſeginek lelkibe nem aǵǵa vtet
(4) Vr ů banatťanak aǵan. neki ſegedelmet tezen. ů betegſegebe.
minden aǵat meg forgatad *(5)* En mondam vram irgalmaz nekem.
vigaziad meg en lelkemet mert vitek te ellened *(6)* En ellenſegim.
nekem gonozokot mondanak. ha hal meg. es elvez ů neve *(7)* Es

ha be io̊ vala latnia. heyſagokot zol vala. v̊ zive o̊no̊n maganak hamoſſagot ǵo̊ite ki meǵen vala *(8)* es meg azont zoľa vala En ellenſegim mind en ellenem zvgnak vala, en ellenem, nekem gonozokot gondolnak vala *(9)* Hamos zot zerzenek en ellenem nem de ki alozyk. nem fel akare kelnj *(10)* Mert ime en bikemnek embere. kibe bizam. ki en keńeremet erzi vala. en raitam čalardſagot naǵoita *(11)* Vram te kedeg. irgalmaz nekem. es tamazi meg fel. es meg fizetem nekik *(12)* Ebbe iſmerem. hoǵ engem akaral mert en ellenſegem raitam nem vigad *(13)* Engem kedeg artatlanſagert fogadal. es engem te elo̊tted mind o̊ro̊kig meg ero̊ſejtel *(14)* Aldot izraelnek vra iſtene o̊roko̊l o̊ro̊ke leǵen leǵen

quem admodum || 96

XLI.

(2) Mikent kivankozik zarvaſ kvt feiekre: vǵan kivankozik en lelkem te hoziad iſten *(3)* En lelkem iſtenre zomehozek eleven kutra mikoron io̊iek. es ielenńem iſtennek zine elo̊t *(4)* En ko̊ńveim napal es yel keńerek valanak ennekem. mikoron naponked mondatik nekem hul vaǵon te iſtened *(5)* Ezekrv̊l emlekezem. es be o̊ttem en lelkemet en belem. mert el meǵek čvdalatoſ ſatornak heľere. iſtennek hazaig O̊rvendeſnek zovaba: es vallaſnak. to̊lto̊zo̊knek hangoſſaga *(6)* En lelkem mire vaǵ zomorv. es mire haboritaz engem Remenkeǵel iſtenben. mert meg es v̊ neki vallok. en zinemnek idvo̊ſſege *(7)* es en iſtenem En lelkem eno̊n ram meg haborolt Azokert meg emlekezem te rvlad, iordan fo̊ldero̊l, es hermon fo̊ldero̊l eǵ kiſ hegro̊l *(8)* O̊rveń o̊rvent kialt. te fellegednek zovaban Minden felſegeſid. eſ te habid. en raitam mvltak *(9)* Vr nappal v̊ irgalmaſſagat paranc̆olta. es iyel v̊ ineket En élo̊ttem iſtennek imac̆ag eno̊n nalam *(10)* mondom iſtennek. te vaǵ engem
fogado Mire || felettel el engemet. es mire iarok zomorvan. miko- 97
ron ellenſeg engem ǵeter *(11)* Mikoron en tetemeim meg to̊retnek bozonto[k]nak engem. en ellenſegim. kik engem ńomorgatanak Mikoron naponked. monǵak nekem. hol vaǵon te iſtened *(12)* en lelkem mire vaǵ zomorv. es mire haboritaz engem Remenkeǵel iſtenben. mert meeg es v̊. neki vallok en zinemnek idvo̊ſſege. es en iſtenem

Judica me

XLII.

(1) Ur iſten itiľ engem. es valazd el en v̊ǵemet nem zent
nemzettv̊l. ektelen es alnok embertv̊l. zabadoh meg engem *(2)* Mert
iſten te vaǵ en erőſſegem : mire v̊ztel el engemet. es mire iarok zo-
morvan. mikoron ellenſeg. engem ǵo̊to̊r *(3)* Bočaſſad ki te vilago-
dot. es te bizonſagodot. v̊k engem el vezetenek. es fel vv̊nek. te
zent heǵedre : es te zent ſatoridba *(4)* Es be meǵek iſtennek olta-
rahoz. az iſtenhez ki en ifivſagomot vigaztaľa En iſtenem en iſte-
nem hegedöbe neked vallok *(5)* en lelkem mire vaǵ zomoro es
mire haboritaz engem Remenkeǵel iſtenben mert meeg es v̊ neki
98 vallok. en orcamnak idvőſſege || es en iſtenem

deus auribus noſtriſ audiui*mus*

XLIII.

(2) ISten mi fv̊lo̊nkel hallottvk. mi atťank hirdette neko̊nk
Dolgot kit to̊ttel v̊ ideiekbe. es regi ido̊kbe *(3)* Te kezed nemze-
teket pvzteita. es v̊ket v̊lteted : nepeket ǵo̊tro̊ttel. es ki v̊zted
v̊ket *(4)* Mert nem : önön to̊ro̊kkel birtak fo̊ldet. es v̊ko̊t v̊nön to̊ro̊k
nem idvőzőitette. De te iog kezed. es te karod. es te orcadnak vilagoi-
taſa mert kelletel v̊ bennek *(5)* Te vaǵ az en kiraľom. es en iſtenem.
ki iakob hazanak idvőſſegeket v̊zenz. *(6)* Mi ellenſigo̊nko̊t te ben-
ned kv̊rtel ozťvk. es te nevedbe mi rank tamadokot meg vtalonk
(7) Mert nem yiembe remeńkedem es en to̊ro̊m éngem meg nem
idvőzőit *(8)* Mert minket ǵo̊tro̊ktv̊l minket meg zabadytottal. es
minketh ǵv̊lo̊lo̊ket meg ziǵeneitettel *(9)* Mind napeſtig iſtenbe tiz-
telkedönk. eſ te nevedbe mind öröke neked vallonk *(10)* Imar ke-
deg minket el v̊ztel. es meg ziǵeneitettel iſten es mi ero̊nkbe ki
nem meeǵ *(11)* Minket hatra vettel mi ellenſego̊nk vtan. es kik
minket ǵv̊lo̊ltek önön magoknak ragadoznak vala *(12)* Vǵan adal
99 minket || mint ivhoknak etkeet. eſ el oztal minket nemzetekben
(13) Te nepedet ivtalmnalkv̊l arvlad el. es v̊ valčagokba nem volt
ſokaſſag *(14)* Vtalatoſſagra vettil minket. mi zomzidinknak. ka-
romlaſt es megvetef azoknak kik ko̊rńv̊lo̊nk vannak *(15)* Poga-

noknak kepre vettel minket. nep ko̊zo̊t fv̊ ingataſra *(16)* En zige-
nem mind napeſtig elo̊ttem vaǵon. es en orcamnak zemerme be
fedo̊ze engem *(17)* Panazlonak es ragalmazonak zavatv̊l. ellenſeg-
nek: es v̊zo̊nek orcaiatvl *(18)* Ezek mind rank ivtanak. teged meeg
ſem feletto̊nk el. es te haǵaſodba hamoſſan nem tv̊to̊nk *(19)* es
mi zivo̊nk vizha nem ment: es te vtadbol mi o̊ſveńo̊nko̊t felre
haitottad *(20)* Mert ǵetrelmnek heľen alazal minket. es minket
halalnak arńika be fedeze *(21)* Ha mi iſtenonk nevet el feletťv̊k.
es ha mi kezo̊nket emeltv̊k idegen iſtenre *(22)* Nem de iſten eze-
ket meg kereſi e. mert v zv̊nek rejto̊kit eſmerte Mert mind napeſtig
te eretted o̊ldo̊ktetо̊nk. intiztetonk halni valo ivhokhoz *(23)* Ta-
maǵ fel. mire zuńocz el vram tamaǵ fel eſ ne v̊zi el mind vegiǵ
(24) Te orcadot mire fordytod el: el. || feledede. mi zikſego̊nket. **100**
es mi ńomoroſaginkot *(25)* Mert mi lelko̊nk porba alaztatott. mi
haſonk fo̊ldo̊n eǵbe ragadot *(26)* Vram tamaǵ fel. ſegeľ minket. es
teno̊n magadert valč meg minket

Eructauit cor meu*m*

XLIV.

(2) En dolgimot kiraľnak mondom. mert en zivem io igyt
torla En ńelvem hamaran iro meſter tollaval iriad *(3)* Emberfiai-
nak fo̊lo̊tte termettel dizeſb. te aiakidba malazt ki o̊tlo̊tt. mert iſten
o̊ro̊ke meg aldot tegedet *(4)* Hatalmaſul teno̊n farodon o̊vezziel
meg. teno̊n to̊ro̊ddel *(5)* Te dizeddel. es te zepſegeddel zerenčeſv̊l
v̊gekeziel. tamaǵ elo̊. es orzagoľ Bizońſagert es zelidſegert. es igaſ-
ſagert. es te iog kezed čvdaſvl el vezet tegedet *(6)* Eleſek te ńi-
laid. nepek te alattad eſnek. kiraľi ellenſegeknek zivo̊kre *(7)* Iſten
te zeked. o̊ro̊ko̊l o̊ro̊ke. igazyto vezzo̊. te orzagodnak vezzeie
(8) Igaſſagot zerettel. es hamoſſagot ǵv̊lo̊ltel. azert iſten. te iſte-
ned. feleid felo̊tt meg kent tegedet o̊ro̊mnek olaiaval *(9)* Mirra es
gutta es kaſſia te o̊lto̊zetidbo̊l. eb vr hazakbol *(10)* kikbo̊l ki||raľok- **101**
nak leańi kedvelenek. te tizteſego̊dbe kiraľne azzoń felemaſſynguel.
ko̊rńiko̊zven arańaſ o̊lto̊zedbe. te iog feledre allapek *(11)* Halgaſ
leańom. es laſ. es hayčad le fv̊ledo̊t. es feledd el te nepedet es
atťadnak hazat. *(12)* Es kiraľ kivanńa te ekeſſegedet: mert v̊ te
vrad iſtened. es v̊tet imaǵak *(13)* Es tyrvſnak leańi aiandekokban.

es nepnek minden gazdagi te orcadnak ko̊nörgnek *(14)* Kiraľ leańanak minden dičo̊ſege belo̊l vaǵon arańas peremekben *(15)* tarka zinben Kiraľi leańok vtanna hozatnak. v̊ rokoni neked elo̊ hozatnak *(16)* Örömbe es örvendeſbe [zo] hozatnak elo̊. kiraľnak templomaba vitetnek *(17)* Atťaidert neked fiak zv̊lettek. minden fo̊ldo̊n. feiedelmekke zerzed v̊ket *(18)* Te nevedrv̊l emlekeznek. minden nemzetrv̊l nemzettre Mert nepek [teged] neked öro̊ke vallonak. eſ öro̊kv̊l öröke

deus refugium

XLV.

(2) Isten mi hiedelmo̊nk. es ero̊nk. ńomorvſagokba kik minket igen lelenek. ſegedelm *(3)* Mert mikoron fo̊ld meg haborodik.
102 nem felo̊nk. es heǵek tenger zivebe. || valtozandnak *(4)* O̊ nekik vizek hangoſvlanak es meg haborodanak ö neki ereibe. heǵek eǵbe haborodanak *(5)* Foľo viznek hertelenſege iſtennek varoſat meg vigaztalľa. felſeg v̊ hailokat meg zentelé *(6)* Iſten o̊no̊n ko̊zepin. meg nem indul. iſten regiel holval meg ſegeiti v̊tet *(7)* Nemzetek meg haborvlanak. es orzagok ala hailanak. zovat ada. es fo̊ld indvla *(8)* Iozagoknak iſtene mi velo̊nk. iakob iſtene. minket fogado *(9)* Iöyetek es laſſatok vrnak mivelkedetit. ki čvdakot fo̊ldo̊n to̊n *(10)* hadakot fo̊ldnek vegeig el vv̊n Iyet meg to̊r. es feǵvereket eǵbe tór : es paiſokot tv̊zbe eget *(11)* Nvgoǵatok es laſſatok. hoǵ en vaǵok iſten. nemzetekbe fel magaztatom. es fel magaztatom fo̊ldo̊n *(12)* Iozagoknak iſtene velo̊nk iakobnak iſtene minket fogado

O*m*nes gentes

XLVI.

(2) Tapſoľatok kezekkel minden nemzet iſtennek o̊rvendeſnek zovaval vigaǵatok: *(3)* Merth felſeges vr yiedetes naǵ kiraľ minden fo̊ldo̊n *(4)* Nepeket neko̊nk alank vete. es nemzeteket mi
103 labonk || ala *(5)* O̊ o̊ro̊ket neko̊nk valazta. iakobnak termetet kit zereteth *(6)* Iſten fel mene. vig inekbe. es vr fel mene kv̊rt zoba *(7)* Kintornaľatok [kintornaľatok] mi iſteno̊nknek kintornaľatok. Kintornaľatok mi kiraľonknak kintornaľatok *(8)* Mert minden

főldnek kiraľa iſten. kintornaľatok bőlčen : *(9)* iſten nemzeteken orzaglando Iſten ŏnŏn zent zekin v̊l. *(10)* Nepeknek feiedelmi. abraham iſtenevel meg ǵv̊ltek. mert főldnek erőſ iſteni igen fel emelkettek.

Magnus dominus:

XLVII.

(2) Vr naǵ. es igen tizteleteſ. mi iſtenŏnknek varoſaba. ŏnŏn
zent heǵen *(3)* Minden főldnek ŏrvendő allatoia ſion heǵe fel zel-
nek oldala naǵ kiraľnak varoſa *(4)* Iſten ŏnŏn hazaiba iſmertetik
mi iden fel fogadanǵa v̊tet *(5)* Mert ime főldnek kiraľi ǵv̊lekeztek.
eǵbe ǵv̊ltek *(6)* Ŏk iǵ latvan čvdalkodanak. meg haborvlanak. eſ
meg indvlanak *(7)* rezketeg lele v̊ket Oth banatok : ment zilŏnek :
(8) hertelen naǵ zelbe tarſai haiokot meg tŏrz *(9)* Mikent hallank
vǵan latok || Iozagok vranak varoſaba mi iſtenŏnknek varoſaba **104**
iſten v̊tet mind[en] ŏrŏke allatta *(10)* Iſten te irgalmadot fogadok.
te templomodnak kőzepin *(11)* Iſten tenŏn nevedent. vǵan te di-
čereted : főldnek vegeig. te iogod telľes igaſſaggal *(12)* Sion heǵe
ŏrŏlľŏn. Ivdaſ leańi ŏrvengenek: vram te itiletidert *(13)* Veǵetek
kŏrńŏl ſiont. ŏleľetek meg v̊tet. hirdeſſetek ŏnŏn torńaba *(14)* Ti
ziveteket veſſetek v̊ ereibe. es oziatok el v̊ hazait hoǵ zoľatok maſ
nemzetbe *(15)* mert it vaǵon iſten mi iſtenŏnk. mind ŏrŏke bir
minket

auribus

XLVIII.

(2) Ezeket mind nemzetek halgaſſatok fv̊lel eztegbe veǵetek.
mind kik ez vilagba lakoztok *(3)* Mind főldi nemzet zomzedok. eſ
embereknek fiai. gazdag es zegen mind eǵetembe *(4)* en zam ezt
zolando. es en zivemnek gondolatťa bőlčeſeget *(5)* Pelda bezedre
haitom en fvlemet : dyčőſeiteſbe ki ńitom en tőkellet[es] bezede-
met *(6)* Gonoz napon mire en felelmem. en ſark ńomaſomnak ha-
moſſaga kŏrnŏl vezen engemet *(7)* Kik ŏnŏn ere||iekbe biznak. es **105**
v̊ kazdagſagoknak ſokaſſagakba dičekednek *(8)* Atťa fiv meg nem
valt. valt meg ember. e. es v̊ kŏńŏrgeſet iſtennek nem aǵa *(9)* Es
ŏnŏn lelke valčagnak ivtalmat. es ŏrŏke mvlkalkodik *(10)* es meeg

vegig il *(11)* Nem lat [vegid] vezedelmet. mikoron meg halo. ezze-
ſeket latand eztelen es hyht eǵetembe el veznek Es vͦ kazdagſago-
kot. el haǵak idegeneknek *(12)* eſ vͦ koporſoiok. vͦ hazok. mind
oͦroͦke vͦ hailokok magzatrvl magzatra. foͦldekoͦn vͦ neveket nevezek
(13) Es ember mi iden tizteſſegben volna nem ertee. haſollatek
eztelen barmokhoz *(14)* vͦ vtok vͦ nekik tevelgeſek. eſ az vtan oͦnoͦn
zaiokba kelletenek. *(15)* Pokolba vettettek. mikent ivhok halal
emezti meg vͦket Eſ igazak holval vͦ raitok vralkodnak.· es vͦ ſeged-
ſegek pokolba meg av[oͦ]ol vͦ dičoͦſegektoͦl *(16)* De maga bizoń iſten
en lelkemet meg valťia pokolnak markabol. mi idoͦn el veiend en-
gemet *(17)* Ne feleľmiel mi iden ember kazdagga lezen. es miko-
106 ron vͦ hazanak || dičoͦſege meg ſokaſvland *(18)* Mert mikoron meg
haland. nem vezen mindent. es vͦ dičoͦſege ala ſem zal vele
(19) Mert vͦ lelke vͦ iltebe aldatik mi idoͦn neki iot tendez. tahat
teged ald *(20)* Be meǵen vͦ atťanak nemzetſegebe. eſ mind oͦroͦke
nem lat vilagot *(21)* Es ember mi idoͦn tizteſſegbe volna nem
ertee haſſollatek eztelen barmokhoz. es veloͦk eǵelloͦ loͦn

deus deorum dominus

XLIX.

(1) Vr iſtennek iſtene zola : es hiva foͦldet : Nap kelettoͦl fog-
van. nap ńvgatig. *(2)* ſionbol vͦ ekeſſegenek dizzee *(3)* Iſten lato-
maſt ioͦ. mi iſtenoͦnk. es nem veztegl Tvͦz vͦ eloͦtte ki harſag. es vͦ
koͦrńvͦle naǵ tehetoͦ veezs *(4)* Meńńet feloͦl es foͦldet eloͦ hiva. meg
valaztania vͦ nepet. *(5)* Goͦhetek meg neki vͦ zentit. kik vͦ haǵaſat
aldozaſokon zerzik *(6)* Es meńńek eloͦ hirdetik vͦ igaſſagat. mert
iſten biro *(7)* Halgaſſ en nepem. es iſraelnek zolok. es im neked
tanoſagot tezek. iſten te iſtened en vaǵok *(8)* The aldozaſidba nem
107 feǵlek teged. te aldomaſid minden idoͦn en eloͦttem || vannak *(9)* Te
hazadbol boriokot nem vezek. ſem bakokot te čordaidbol *(10)* Mert
erdoͦknek vadai mind eneim heǵekbe barmok es oͦkroͦk *(11)* Meń-
ńei madarat mindent iſmertem. es parlagnak zepſege velem vaǵon
(12) Ha ehezendem neked nem mondom mert foͦldnek zele enem.
eſ vͦ neki vͦ telſeſſege *(14)* Aldoziad iſtennek. tizteſſegnek aldoma-
ſat. eſ felſegnek fizeſd meg te fogadaſidot *(13)* Mi nem bikaknak
hvſat ezem. avaǵ bakoknak veret izom *(15)* Es hyvy engem ńo-

morvſagod[b]nak napian. ki zabadytlak teged. eſ tiztels engem
(16) Bino̊ſnek kedeg monda iſten. mire hirdetet ki en igaſſagimot.
te zad altal vezed[em] en haǵaſomot *(17)* Te kedeg erko̊lčo̊t ǵv̊lo̊l-
tel. es hatra vetted en bezedimet *(18)* Ha orvot latz vala v̊ vele
fvtz vala eſ te [ze] rezedet paraznakkal veted vala *(19)* Te zad
alnokſaggal bevo̊le eſ te ńelved čalardſagokot ynekel vala *(20)* v̊l-
ven te atťad fia ellen zolaz vala. eſ te ańad ǵermeke ellen vezedel-
met vetz vala *(21)* ezeket to̊d. eſ en vezteglek Ektelen alytad hoǵ
hoziad haſonlo || lezek. meg fedlek teged. es te orcadnak eleibe 108
ihtatom *(22)* Kik iſtent el feleditek. erčetek ezeket. valaha el ne
ragaǵon es ne leǵen ki meg zabadohon *(23)* Dičeretnek aldozaſa
tiztel engem. es ott az vth. kin v̊neki mvtatom iſtennek idvo̊ſſeget

Miſerere mei deus

L.

(3) ISten irgalmaz nekem. teno̊n naǵ irgalmaſſagodent Es
teno̊n ko̊ńo̊rv̊liſed[ent]nek ſokaſſagaent. vakard el en hamoſſagomot
(4) Tovabba moſſ meg engem en hamoſſagombol. es en bino̊mbo̊l
tiztoh meg enge*m* *(5)* Mert en hamoſſagomot en meg iſmerem. es
en bino̊m. minden iden en ellenem vaǵon *(6)* Čak teno̊n magadnak
veteek. es te elo̊tted. gonozt to̊ttem. hoǵ te bezedidbe igazuľ. es ǵo̊zi
mikoron itiltetnel *(7)* Mert im en hamoſſagogba fogantam. es en
ańam binokbe fogadot engemet *(8)* Mert im[e] bizońſagot zerettel.
es teno̊n bo̊lčeſegednek ketſegeſit. eſ titkit nekem meg ielentetted
(9) Vram harmatozi engem iſoppal. es meg tiztvlok. moſſ meg
engem. eſ honal ionkab feiero̊lo̊k *(10)* Vigaſagot es o̊ro̊met adcz
en hallaſomnak. eſ alazott tetemek o̊rvendnek: || *(11)* Te orcadot 109
fordyč el en bino̊mro̊l. es vakard el minden ham[i]oſſagimot
(12) Iſten tizta zivet teremč en bennem. es en belimbe igaz zel-
letet viyoh *(13)* Te orcad elo̊l el ne haǵoič engem. es te zent lel-
kedet. en tv̊lem el ne veǵed *(14)* Te idvo̊ſſegednek o̊ro̊meet aǵad
meg en nekem. eſ yeleſ malaztval ero̊ſſo̊h meg engemet *(15)* ha-
moſſakot te vtaidra tanytok. eſ keǵetlenek te hoziad fordvlnak
(16) Iſten en idvo̊ſſegemnek iſtene. oǵ meg engem veerlengo̊ktv̊l.
es en ńelvem te igaſſagidot o̊rvendi *(17)* Vram meg ńitod en aia-
kimot. es en zam hirdeti te tizteſſego̊det. *(18)* Mert ha akartad

volna bizońaval aldomaſt attam volna aiandekokba nem gőńőrkedel *(19)* Iſtennek valo aldozat. tőrődelmeſ malazt. meg tőrőt zivet. eſ alaztat. iſten nem vtalzs *(20)* Te io akaratodba teǵ keǵeſv̊l ſionnal. hoǵ iervſalemnek kő fali rakattaſſanak meg *(21)* Tahat be vezed igaſſagnak aldomaſat. aiandekokot es aldozatokot tehat te oltarodra fel vetnek borivkot

LI.

110 *(3)* TE ki hamoſſagokba hatalmaſ vaǵ. mith || dičekedel hamoſſagba *(4)* Te ńelvéd mind nap eſtig hamoſſagot gondola. čalardſagot től mikent eleſ beretva *(5)* Gonoſſagot keǵeſſeg felőtt zeretel zolnod ionkab hamoſſagot hoǵ nem eǵeneſſeget *(6)* Minden le eitő bezedet zerettel. čalard ńelvel *(7)* Azokert iſten vegig el vezt tegedet. ki irt kedeg es ki vezt teged hailokodbol. es ilőknek főldeből tenőn ǵőkeredet *(8)* Latťak igazak. es felemnek. es mevetnek v̊ raita. es monǵak *(9)* ime ember ki nem vette iſtent v̊ ſegedſegere De őnőn kazdagſaganak ſokaſſagaba remenkedek: es őnőn heyſagaban hatalmazek *(10)* En kedeg miken ǵőmőlčőſſ olai fa. vrnak hazaba: iſtennek irgalmaba remenkettem. mind őrőke. es őrőkől őrőke *(11)* Őrőke neked vallok : mert ezt tőd : es vram te nevedet zentid előt: mert io

dixit inſipiens kedre valo

LII.

(1) Hyt monda őnőn zivebe : ninčen iſten *(2)* Őnőn inčelkedeſekbe meg rothattak es vtalatoſſa lőttek: ninčen ki iot teǵen *(3)* Iſten
111 tekente meńből : ember fiaira. hoǵ laſſa ha ertelmeſ || ha ertelmeſ volna avaǵ iſtent meg kereſő. *(4)* Mind felen hailottak : eǵetembe kellettlenne lőttek. ninčen ki iot teǵen : ninčen čak eǵ es : *(5)* Nem de meg tvgak e: mind kik hamoſſagot teznek : Kik en nepemet vǵan be ńelik : ment. keńer etket *(6)* Iſtent nem kialtanak. ot rezketenek felelmbe hvl felelm nem vala Mert iſten el oztotta azoknak tetemeket. kik embereknek kellenek ziǵenkedenek. mert iſten meg vtala v̊ket *(7)* Sionbol ki ad idvőſſeget : mikoron vr v̊ nepenek fogſagat meg tereiti iakob őrvend : es iſrael őről

e x a u d i

LIV.

(2) ISten haľad meg en imačagomot : es meg ne vtaľad [me]
en koͦńoͦrgeſemet *(3)* es vͤgekeziel nekem es halgaſſ meg engemet
En toͦrekedeſembe meg zomorodam : es meg haborodam : *(4)* el-
lenſegnek zavatvl : eſ bineſnek ńomoreitaſatvl Mert en ram hamoſ-
ſagokot haitogatanak : es haragba engem bantnak vala *(5)* En
zivem en bennem meg haborodot. es en ram halalnak felelme eſek
(6) Felelm es rezketeg ioͦvenek en ram : es ſetetek || engem be fe- 112
denek *(7)* Es mondek en. ki ad nekem tollakot : mikent galamb-
nak : eſ elrepoͦloͦk : es meg ńvgozom *(8)* Ime fvtvan eltavozam : eſ
lakozam kiietlembe *(9)* Varom vala azt. ki engem lelki approdſag-
bol idvoͦzeite : es habozaſbol : *(10)* Vram hertelenkeǵel ozd meg
vͤ ńelveket : mert hamoſſagot : es vetekedeſt latek az varoſba
(11) vͤtet hamoſſag yiel es nappal oͦnoͦn koͦ falin koͦrńoͦl vezi es
oͦnoͦn koͦzepin mvnka : eſ hamoſſag *(12)* Es vͤ neki vcairol vſvra es
čalardſag meg nem foǵa *(13)* Mert ha en ellenſegem engem atko-
zot volna bizońaval el tvrtem volna Es ha az ki engem ǵvͤloͦlt
volna : en ram naǵokot zolt volna : Ne talantan toͦle magamot el
reitettem volna : *(14)* Te kedeg eǵ vͤgoͦ ember : nekem vezerem : es
iſmeroͦm *(15)* Ki oͦzve velem : edeſ etkeket vez vala iſten hazaba :
eǵ akaradba iaronk vala *(16)* Halal ioͦioͦn azokra : eſ elevenen po-
kolba zaľanak Mert vͤ nekik hailokokba alnokſag vͤn koͦzepettek
(17) En kedeg vrra kaialtek : es vr engem idvoͦzite || *(18)* Delleſt 113
es holval : eſ delbe hirdetem : eſ meg vͤzenem : es vͤ en zomot meg
halia *(19)* En lelkemet betegſegbe meg valťa, azokot kik hoziam
koͦzeleitenek : mert ſokak koͦzoͦt voltak velem *(20)* Iſten meg halia :
es ki oͦroͦk elet vaǵon oͦkoͦt meg alazia Mert vͤ nekik valčagok nin-
čen. es iſtent nem felenek. *(21)* fizeteſbe kezet ki teriezte vͤ haǵa-
ſath meg zeploͦſeitek. *(22)* vͤ orcaianak haragiatol meg ozlanak : es
vͤ zive be koͦzelyte vͤ bezedeket olainal ionkab laǵoitak. es maga
oͦnoͦn magok ńylak *(23)* Te irgalmazaſodot haǵǵad vrra : eſ vͤ el
iltet teged es igaznak mind oͦroͦke ſem ad teveľgeſt *(24)* Iſten vͤket
kedeg. te halalnak kvtaba vezeted Verlengoͦ emberek es čalardok vͤ
napokot nem feleytik. vram en kedeg benned remenkettem

Miſerere mei

LV.

(2) ISten Irgalmazi nekem : mert ember engem meg ńomoda. napeſtig viaſkodvan ńomorgata engemet (3) En ellenſegim mind napeſtig ńomodanak engem mert ſok hadakozo vaǵon en ellenem (4) Napnak hozioſagatvl felek en kedeg te benned remeńkedem ||
114 (5) En bezedimet iſtenbe dičerem : en iſtenbe remenkettem. nem felek hoǵ valameľ teſt mit nekem teǵen (6) En igyim mind nap eſtig en ellenem bozzonkodnak vala v̊ nekik minden gondolattok gonozra (7) Ben lakoznak : es el ro̊itik v̊k. en ſark ńomaſomot meg o̊rizek Mikent en lelkemet v̊k pokolba tv̊rek : (8) ſemmiert idvo̊zeited v̊keth nepeket haragodba meg to̊rzs (9) Iſten en iletemet neked meg hirdetem. te en ko̊ńvemet elo̊dbe vetted (10) Mikent te fogadaſodban. tehat en ellenſegim hatra fordvlnak Valameľ napon kialtandlak teged : ime [te] en meg iſmereem : mert te en iſtenem vaǵ (11) Iget iſtenbe dičerek : bezedet vrba dičerek : nem felek hoǵ ember mit teǵen nekem (12) Iſten neked fogadaſim benned vannak : dičeretek kiket neked meg fizetek (13) Mert en lelkemet halalbol ki ragattad : eſ en labaimot eſeſrv̊l : hoǵ ilo̊knek vilagaba. iſtennek elo̊tte kelleſem

mise*re*re

LVI.

(2) ISten irgalmaz nekem : irgalmaz nekem : mert en lelkem te benned bizik Es te zarńaidnak arńekaba remenkedem : mig
115 nem hamoſſag || el meǵen (3) En felſegeſ iſtenre kaialtok : iſtenre ki en nekem iot to̊n (4) Meńbo̊l kv̊lde : es engem meg zabdeita : ziǵenbe adaa engem ńomodokot Iſten v̊ irgalmat es bizonſagat kv̊lde (5) es en lelkemet orozľan ko̊lkek ko̊zv̊l. ki ragada, haborvlvan el alok Embereknek fiai v̊ fogok feǵverek es ńilok es v̊ ńelvek eles to̊r (6) Iſten meńńek felo̊t fel magaztaſſal : eſ te dičo̊ſeged minden fo̊ldo̊n (7) En labaimnak ko̊telet zerzenek : es en lelkemet meg horgaſeitak En orcam elo̊t. vermet vaianak : eſ bele eſenek (8) Iſten en zivem meg zerzet : kyz en zivem ineklek : es dičo̊ſeiteſt mondok (9) En dičo̊ſegem tamaǵ fel : tamaǵ fel dičo̊-

ſeito̊ : es hegedo̊ zoval regiel felkelek *(10)* Vram nepek ko̊zo̊t : neked vallok es nemzetek ko̊zo̊t neked dičo̊ſeiteſt mondok : *(11)* Mert te irgalmad meńńek felo̊tt naǵvlt : es te bizońſagod fellegig *(12)* Iſten magaztaſſal meńńek felo̊tt : eſ te dičo̊ſeged minden fo̊ldo̊n

Si vere

LVII.

(2) Embereknek fiai ha bizonaba igazat zoltok igazan iteľe-
tek *(3)* Mert im fo̊ldo̊n zibe hamoſſagokot mivelytek : tv̊ kezeitek
hamoſſagokoth || pepečelnek *(4)* Bino̊ſo̊k valagtvl el idegeno̊ltek : 116
az mehto̊l el tiveľgenek : hamoſſagokot zolanak *(5)* Yiedeſ v̊ nekik
kiǵonak kepezeſeint : mikent ſiket parlag kiǵoe : es v̊ fv̊let be dvga-
zoloie : *(6)* Ki baioſoknak zavat nem haľa : es bo̊lčen baiolonak v̊
baiolaſat *(7)* Iſten v̊ fogokot o̊no̊n zaiokba meg to̊ri : orozlańoknak
zaap fogokot meg to̊ri *(8)* Semmiie leznek mint foľo viz : v̊ yiet fel
hvza mig meg nem betego̊lnek *(9)* Elvitettenek mikent hvllo viaz :
felo̊l tv̊z raiok eſek : eſ napot nem latanak *(10)* Mi elo̊tt tv̊ to̊viſ-
ſeket čemetet ertetnenek : mikent eleveneket haragiaba vǵan meg
emezti v̊ket *(11)* Igaz. mido̊n. diadalmat latand o̊ro̊l : o̊ kezeit bi-
no̊ſo̊knek verebe moſſa *(12)* Es tehat monǵa ember. Bizońaval ha
igaznak fo̊ldo̊n ǵo̊mo̊lč vaǵon : bizońaval fo̊ldo̊n v̊ket itilo̊ iſten
vaǵon

Eripe me inimiciſ meiſ deus

LVIII.

(2) En iſtenem oǵ meg engem : en ellenſegimtv̊l : es ram
tamadoktvl zabadoh engemet *(3)* Oǵ meg engemet alnokſagot mi-
velkedo̊ktv̊l : es verlengo̊ emberektv̊l idvo̊zo̊h engem || *(4)* Mert 117
ime en lelkem meg fogak : ero̊ſſek toldvlanak en ram *(5)* Vram
en nekem ſem hamoſſagom : ſem bino̊m. hamoſſagnalkv̊l ſietek eſ
igazgatek *(6)* Tamaǵ fel en elo̊mbe : es laſſad es te vram iozagok-
nak iſtene. iſraelnek iſtene Iǵekeziel minden nemzetet meg latnod :
ſenkin ne ko̊ńo̊rv̊ľ : kik hamoſſat mivelkednek *(7)* Delleſtre meg
fordvlnak : es ehſeget tvrnek : ment ebek : es a varoſt ko̊rńo̊l iariak
(8) Ime o̊no̊n zaiokba zolnak : es v̊ aiakokba to̊r : mert ki hallotta

(9) Es vram te meg meveted v̊ket: es minden nemzetet ſemmie
tezs *(10)* En erőmet te rad őrizem mert te engem fogado iſten vaǵ.
(11) en iſtenem : v̊ irgalma engem elől vezen *(12)* Iſten nekem
en ellenſegimről mvtata: v̊ket meg ne őľied: hoǵ valaha en ne-
peim el ne felednek Tenőn erődbe oziad el v̊ket vram: es en oltal-
mam vefd le v̊ket *(13)* Ő zaioknak vetkezeteet: ő aiakoknak beze-
deet: es foktaſſanak meg v̊nőn [a] keǵetlenſegekbe Es az bozontaſről
es hazugſagrvl: *(14)* vegezetembe hirdetettetnek: vegezetnek ‖
118 haragian: es nem leznek Es meg tvǵak hoǵ iſten iakobon vralko-
dik: es főldnek vegen *(15)* Delleſtre meg fordvlnak: eſ ehſeget
tv̊rnek: ment ebek: es a varoſt kőrńől iariak *(16)* Ők el ozlanak
enniek: ha kedeg meg nem elegeznek tahat morognak *(17)* En
kedeg te erődőt ineklem es te irgalmadot holval fel magaztalom
Mert te engem fogado lől: es en hiedelmem. en ńomorvſagomnak
napian *(18)* En ſegedelmem. neked dičőſytek mert te engem fo-
gado Iſten vaǵ: en iſtenem en irgalmam

deus repuliſti nos et deſtrux*is*ti

LIX.

(3) Isten el v̊zyl minket: es meg tőryl minket: meg haragvl
es kőńőrőltel raitonk *(4)* Főldet megindytad: es meg haboritad
v̊tet: vigazd meg tőriſit: mert meg indvlt *(5)* Te nepnek kemenek
mvtatal: minket ǵakdoſaſnak boraval itatal *(6)* Teged felőknek
iſmereſt adal: hoǵ yynek zinetől fvſſanak *(7)* Hoǵ te zeretőid za-
badvľanak: te iogoddal idvőzőh engem: es hal meg engemet *(8)* Iſten
zola v̊ zentibe: őrőlők: es ſikimat meg oztom: es az ſatoroknak
vőlget meg mirem *(9)* Galaad enem: es manaſſeſ es enem: eſ eff-
119 raim ‖ en feiemnek erőſſege Ivda en kiraľom *(10)* moab en re-
menſegemnek fazoka En zipelľőſőm el terieztem Idvmeaba: ide-
genek en nekem: alam vettettek *(11)* ki vezet engem. meg erőſſv̊lt
varoſba: ki vezet engem idvmeaig *(12)* Nem de te e: iſten ki el v̊ztel
minket: es iſten mi erőnkbe ky nem meeǵ *(13)* Az ńomorvſagrvl
aǵ nekőnk ſegedelmet: mert hy v̊ embernek idvőſſege *(14)* Mv̊
iſtenbe iozagot tezőnk es v̊ mi ellenſegőnket ſemmie tezi

Exaudi deus

LX.

(2) ISten haľad meg en ko̊ńo̊rgeſem: vͤgekeziel en imača-
gomhoz *(3)* Fo̊ldnek vegero̊l te. rad: kialtek mi ido̊n en zivem
keſergene: ko̊vo̊n engem fel magaztatal *(4)* El vezetel engem:
mert en remenſegem lo̊l ero̊ſſegnek torńa. ellenſegnek orcaiatvͤl:
(5) Mind o̊ro̊ke te hailokodba lakozom: te zarńaidnak fedezeſibe
oltalmaztatom *(6)* Mert en iſtenem te meg hallod en imačagomot:
te nevedet feloknek o̊ro̊ko̊t attal *(7)* Kiraľnak napira. napokot tol-
daz. vͤ eztendeit: nemzeſnek nemzeſi napig *(8)* O̊ro̊ke iſtennek
elo̊tte marad. vͤ irgalmat es bizońſagat ki kereſi meg *(9)* Iǵ en
dičo̊ſyteſt mondok te nevednek || o̊ro̊ko̊l o̊ro̊ke: hoǵ en fogadaſimot 120
naprol napra meg fizeſſem Dičo̊ſeg atťanak

Nonne deo

LXI.

(2) Nem de en lelkem iſtennek alaia vetet lezen e mert en
idvo̊ſſegem vͤ to̊le *(3)* Mer vͤ en iſtenem: eſ en idvo̊zyto̊m engem
fogado to̊o̊bbe nem indvlok *(4)* Mig toldvltok emberre. tvͤ mind
o̊lto̊k ment ala hailot falnak: es meg haǵot haſadeknak *(5)* De
maga bizoń en ivtalmamot. el haǵnia gondolak: zomehſagba fv-
tek: zaiokkal aldnak vala es vͤ zivo̊kel atkoznak vala *(6)* De maga
bizoń en lelkem iſtennek alaia vetet leǵen. mert en tvreſem vͤ to̊le
(7) Merth vͤ en iſtenem. eſ idvo̊zyto̊m en ſegedelmem: ki nem
mvlom *(8)* En idvo̊ſſegem es en dičo̊ſegem iſtenbe. en ſegedſegem-
nek iſtene: es en remenſegem iſtenbe vaǵon *(9)* Nepnek minden
ǵvlekezeſe. vͤ benne remenkeǵetek: tvͤ ziveteket o̊ſſetek ki vͤ elo̊tte:
iſten o̊ro̊ke mi ſegedelmo̊nk *(10)* De maga bizoń embereknek fiai
hivok: embereknek fiai mertekekbe hazvgok hoǵ vͤk hyſagbol: o̊no̊n
magokot megčalľak *(11)* Hamoſſagba ne remeńkeǵetek: es raga-
dozaſt || ne kivańńatok: kazdagſagok ha felo̊tte bivo̊ltek ziveteket 121
ne veſſetek raia *(12)* Iſten zola edcer: kettőt azt hallam: mert ha-
talm iſtene *(13)* es vram irgalm te neked: mert kinek mind o̊no̊n
mivelkedetekent fizecz

deus deus meus ad te

LXII.

(2) En iſtenem en iſtenem vilagert te rad. viǵazok En lelkem te benned zomehozek : meľ ſok keppen neked en teſtem *(3)* Az puzta vtatlan močar fŏldŏn : zentro̊l vǵ ielenem neked : hoǵ latnam te ero̊det : es te dičo̊ſegedet *(4)* Mert ileteknel iob te irgalmad : en aiakim dičyrendŏk tegedet *(5)* Iǵ en iletembe aldolak tegedet : es en kezeimet te nevedbe fel emelem *(6)* En lelkem meg telľek : mikent velo̊vel es ſirval : es en zam *(7)* o̊rvendo̊ aiakakkal dičer Ha holval en aǵamon : rvlad emlekezem vala : benned gondolkodom vala : *(8)* mert en ſegedelmem valal Es en te zarńaidnak fedezeſebe remenkedem. *(9)* en lelkem vtannad ragada : te iog kezed fogada engem *(10)* v̈k kedeg hyaba kereſek en lelkemet : fŏldnek alſo rezybe mennek. *(11)* to̊rnek kezebe adatnak ||
122 ravazoknak rezi le'znek *(12)* Kiraľ kedeg iſtenbe o̊ro̊l : dičertetnek mind. kik v̈ benne eſkeznek Mert be rekeztettek. hamoſ zolonak zaia

Exau*d*i

LXIII.

(2) Isten hallľad meg en imačagom, mi idŏn ko̊ńo̊rgo̊nk : ellenſegnek felelmeto̊l : ragadd ki en lelkemet *(3)* Atkozoknak ǵvlekezeſekto̊l engem meg oltalmaztal : hamoſſat tevo̊knek fogſagatol : *(4)* Mert ŏnŏn ńelveket meg fenek : mikent to̊rt yiet keſero̊ allatot hvzanak : *(5)* hoǵ ſetetbe titkon zeplo̊telent meg lo̊ienek *(6)* Hertelen meg lo̊vik v̈tet : es nem felnek : alnok bezedet ero̊ſeitettek magoknak Zolľak vala hoǵ el reitenenek ko̊teleket : es mondanak ki latťa meg v̈ket. *(7)* Hamoſſagokon tvdakozanak : tudakozaſ kereſtegbe meg foǵanak *(8)* Ember el meǵen magaſſ zibe es iſten fel magaztatik *(9)* v̈ nekik vagaſok ǵermekeknek ńilai lo̊nek : es v̈ ńelvek : v̈nŏn ellenek meg betegv̈lenek Valakik v̈tet latťak vala. meg haborvlanak : *(10)* eſ minden ember meg felelmek Es ki hirdetek iſtennek mivelkedetit es v̈ dolgit meg ertek *(11)* Igaz
123 vrban o̊ro̊lendo̊ : eſ || v̈ benne remenkedik : es minden eǵeneſ zivo̊k dičertetnek

Te decet himnus, deus in ſion

LXIV.

(2) Isten zerzet inek teged illet ſiomba: es iervſalembe.
neked fogadaſ meg fizettetik *(3)* En imačagom halľad meg: min-
den teſt te hoziad io̊vendo̊ *(4)* Hamoſſaknak igey meg ǵo̊zenek
minket: es te kedeg mi keǵetlenſeǵo̊nkro̊l keǵelmezs *(5)* Bodog kit
valaztottal: es fel vo̊ttel: te pitvarodban meg lakozik Te hazadnak
iozagibol meg telo̊nk: te templomod zent: eǵeneſſegbe *(6)* čvdalatos
Iſten mi idvo̊zyto̊nk: haľ meg minket: minden fo̊ld veginek remen-
ſege es meeg mezze vala tengerig *(7)* Ki heǵeketh te ero̊dbe meg
zerzez: hatalmal meg o̊vedzettel *(8)* Ki tengernek feneket meg
haborgatod: es v̊ habinak hangoſſagat Nemzetek meg haborolnak:
(9) eſ kik hatart latnak. meg felelmnek holvalnak es delleſtnek
vegezetin ǵo̊ńo̊rko̊del *(10)* Fo̊ldet meg latal: eſ v̊tet megrezegeited
ſokaſeital v̊tet meg kazdagoitanod Iſten foľo vize: vizekel meg te-
lek: meg zerzed v̊ etkeket ∥ Mert vǵ vaǵon v̊ meg zerzeſe *(11)* v̊ 124
čergetegit meg bo̊vo̊itvent: meg ſokaſehad: v̊ termo̊ ǵv̊kerit teremt-
ven. v̊ čepegeſebe o̊ro̊l *(12)* Te keǵeſſegednek eztendo̊it meg aldod:
es te mezo̊id bo̊ſeggel be telnek *(13)* Puztaknak zepi meg ko̊verv̊l-
nek: es dombok o̊rvendeſſel o̊vedzenek: *(14)* Ivhoknak koſai meg
o̊lto̊ztek: es vo̊lǵek gabonaval bevo̊lnek: Kialtnak: es bizońaval
zerzet inekét mondonak

Jubilate deo omnis terra

LXV.

(1) Minden fo̊ld: lelki edeſ ineket: inekelľen iſtennek: *(2)* v̊
nevenek mońgatok dičo̊ſegeth v̊ dičeretinek aǵǵatok dičo̊ſeget
(3) Mońgatok iſtennek. vram meľ yiedetes te mivelkedetid te
ero̊dnek ſokſagaba: te ellenſegid neked hazudnak *(4)* Iſten min-
den fo̊ld imaǵon teged: es neked dičo̊ſehen: te nevednek [dic] di-
čo̊ſeget mońgon *(5)* Io̊ietek es laſſatok: vrnak mivelkedetit:
yiedetes tanalčaba: ember fiai felo̊th *(6)* Ki tengert zarrazza for-
dyt: labon: foľo viz altal mennek ot v̊ benne o̊ro̊lo̊nk *(7)* Ki v̊
ereibe o̊ro̊ke vralkodik: v̊ zemei nemzetekre neznek: kik bozzvľak ∥

125 o̊no̊n bennek. fel nem emelkednek *(8)* Nemzetek alǵatok mi iſteno̊nket: es v̊ dičeretenek zavat hallatta teǵetek: *(9)* ki en lelkemet elo̊tte vetee: es en labaimot indvlaſra nem ada *(10)* Mert iſten te minket meg kereſtel: minket ko̊zel meg kerdezel: mikent kiſirtetik ezvſt *(11)* Mikent haloba vezetel mi hatonkra ńomorvſagot vetel *(12)* mi feio̊nkre embereket vettel Tv̊z es viz altal menenk: es ki[v̊]vv̊l minket hiiedelemre *(13)* Binert valo: aiandekal be meǵek te hazadba: *(14)* meľ fogadaſokot: en aiakim valogattak. azokot neked meg fizetem *(15)* Es en ńomoroſagomba zola en ńelvem: mezes aldozatot aldozok neked koſoknak fv̊ſtivel: o̊kro̊ko̊t v̊ro̊ko̊t: aldozok neked *(16)* Io̊ietek halgaſſatok mind: es meg mondom: kik vrak feltek: menet vr en lelkemel to̊n *(17)* En zammal raia kaialtek: es en aiakom alat o̊rvendek *(18)* Ha en zivembe hamoſſagot meg nem nezek vr meg nem halgat *(19)* Azert iſten meg halla: es en ko̊ńo̊rgeſemnek zovahoz v̊ǵekezek *(20)* Vr aldot ki el nem v̊z en imačagomot: es o̊no̊n irgalmat en to̊lem ||

126 deus miſ*ereatur*

LXVI.

(2) ISten irgalmazon velo̊nk: es alǵon meg minket: v̊ orcaiat vilageha mi raitonk: es irgalmazon neko̊nk *(3)* Hoǵ fo̊ldo̊n te vtadot meg iſmeriek: minden nemzetegbe. te idvo̊zo̊ito̊det *(4)* Iſten nepek neked valľanak: minden nepek neked valľanak *(5)* Nemzetek o̊ro̊ľenek. es vigaǵanak mert nepeket eǵeneſſegbe itilzs: es fo̊ldo̊n nemzeteket igazgacz *(6)* Iſten nepek neked valľanak: minden nepek neked valľanak *(7)* fo̊ld v̊ go̊mo̊lčet ada Iſten: mi iſteno̊nk: meg alǵon minket *(8)* iſten alǵon meg minket: es fo̊ldnek minden vege felľe v̊tet

exurgat

LXVII.

(2) Tamaǵon fel iſten: es v̊ ellenſegi ozoľanak el es fvſſanak v̊ zine elo̊l: kik v̊tet ǵv̊loltek *(3)* Mikent fv̊ſt meg foǵ: vǵan meg foǵǵanak: mikent hullo viazs tv̊z [ellen] zine ellen: bino̊ſo̊k vǵan el vezienek iſtennek zine elo̊l *(4)* Es o̊ro̊ľenek: es o̊rvenǵenek iga-

zak iſtennek elo̊tte : es o̊ro̊mbe ǵo̊ńo̊rko̊ǵenek *(5)* Iſtennek inekľe-
tek : es vͤ nevenek monǵatok dičo̊ſeget : aǵatok vtat : annak ki fel
meǵen nap nvgatra : vͤ neki neve vr vͤ elo̊tte o̊rvenǵetek vͤ zine elo̊l
meg haborvlnek *(6)* arvaknak atťatvl || es ózveǵeknek biroiatvl 127
Iſten o̊no̊n zent heľen *(7)* iſten ki eǵ vͤǵo̊ko̊t : hazban lakoztak Ki
ereivel fogľokot ki hoz : meg vǵan azokot : kik bozzonkodnak : kik
koporſokban lakoznak *(8)* Iſten mi ido̊n te neped elo̊tt meǵ vala :
mi iden kietlenen altal meǵ vala *(9)* Fo̊ld meg indvla : es ſo̊t bizo-
ńaval meńńek čepegenek ſinai iſtennek zine elo̊tt : iſrael iſtenenek
zine elo̊l *(10)* Iſten te o̊ro̊ko̊dnek : kedveſ eſſet : ki valaztazs : es
meg betego̊le : es te kedeg vͤko̊t meg to̊kelled *(11)* Te lelkeſid ben-
ne lakoznak iſten zegennek te edeſſegedbe zerzed *(12)* Vr iot hir-
deto̊knek iget ad. naǵ iozaggal *(13)* Iozagoknak kiraľa zereto̊k
zereto̊k : es zep : haznak ńereſeget oztania *(14)* Ha tanolt emberek
ko̊zo̊t alandotok : galambnak ezvͤſto̊ſvͤlt tolla : es vͤ neki hata vtoľa :
arańnak hamaľoſſagaba *(15)* Mi ido̊n meńńei valtogatand raita
ſeľmonba kiraľok. hoval feio̊rvͤlnek *(16)* Iſtennek heǵe. ko̊ver heǵ
Be homorvlt heǵ. ko̊ver heǵ *(17)* minek aleitotok. be homorvlt
heǵekel Heǵ kibe kedveſ iſtennek lakoznia : es vr bizońaval vegig
lakozia *(18)* Iſtennek zekere. tiz ezerrel ſokaſſ. ezer o̊ro̊lo̊ bennek :
vr vͤ bennek || ſinaba zentbe *(19)* Magaſſagra fel hagal : fogſagot 128
fogal emberekbe aiandekokot vo̊l Es bizońaval vr iſtenben lakozonak
nem hivok *(20)* Vr minden napon aldot. mi idvo̊ſſego̊nknek iſtene
zerenčeſ vtat tezen neko̊nk : *(21)* Mi iſteno̊nk iſten idvo̊zeiteni
vre halal ki menetenek vraie *(22)* De maga bizoń vr vͤ ellenſegi-
nek. feieket be to̊ri o̊no̊n vétkezeſekbe iaroknak : haioknak teteiet
(23) Vr monda baſambol fordeitok. tengernek fenekere fordeitom
(24) Hoǵ te labad verbe martozik. vͤ tvͤle : te [ebed] ebeidnek
ellenſegeto̊l valo ńelve *(25)* Iſten lattak te benetedet : en iſtenem-
nek be menetet : en kiraľomet ki zentben vaǵon *(26)* Feiedelnek
dičo̊ſeito̊khez ko̊zo̊ſvͤlven : elo̊l vo̊nek templomnak vigado leańok
ko̊zo̊t *(27)* Go̊lekezeſegbe alǵatok vr iſtennek : iſraelnek : kvtibol
(28) Ot ho̊ſſ beniamin elmiienek melſegebe vͤ nekik vezeri ivda
feiedelmi : zabvlon feiedelmi neptalimnak feiedelmi *(29)* Iſten pa-
rančoľ te ero̊dnek iſten ero̊ſſehed meg. mit mi benno̊nk mivelket-
tel : *(30)* Iervſaľembeli templomodbol. kiraľok neked aiandekokot
aianlonak *(31)* Feǵǵed meg naadnak || vadit : bikaknak ǵvͤleke- 129
zeſe : nepnek teheni ko̊zo̊t. hoǵ ki tolľak azokot : kik ezvſtel keſer-

tettek Nemzeteket kik hadakot akarnak. ozd el. *(32)* egiptombol
kővetek iőnek: iſtennek etiopia ꝟ kezet elől vezi *(33)* Fődnek or-
zagi inekelľetek iſtennek vrnak dičőſehetek Dičőſehetek iſtennek
(34) ki meńńek meńere fel hag nap keletre Ime ꝟ zovanak: iozag-
nak zovat aǵǵa *(35)* Iſtennek aǵǵatok dičőſeget ꝟ naǵſaga iſrae-
len: es ꝟ ereie fellegegbe *(36)* Iſten ꝟ zentibe čvdalatoſ: iſraelnek
iſtene ꝟ: ꝟ nepenek iozagot es erőt ad: aldott iſten

Salvum me fac

LXVIII.

(2) ISten ꝟdvőzőh engemet: mert vizek. be menenek mind
en lelkemig *(3)* Meľnek ſaraba zegeztettem es allat ninčen Tenger-
nek magaſſagara menek: es hab engem el boryta *(4)* Kialtvan
[mvlk] mvnkalkodam: en yńém be rekedenek: en zemeim meg
foǵanak: mig en iſtenembe remenkedem *(5)* En feiem haianak
felette ſokaſvltak: kik engem inǵen ǵvlőltet En ellenſegim: kik
engem hamoſſan ꝟldőznek. meg batorvltak tahat azokot fizetem
130 vala meg kiket nem ragadoztam || *(6)* Iſten te tvdod en [azokot
fizettem vala meg kiket] hytſagomot: es tꝟled en vetkezetim. el nem
reiteztek *(7)* Vram en bennem ne ziǵenkeǵenek kik teged. vrnak.
iozagoknak vra Iſraelnek iſtene ne poreitaſſanak en raitam. kik te-
ged kereſnek: *(8)* Mert en te eretted bozzoſagot tꝟrek: en orcamot
poreitas be fede *(9)* En atťamfiainak idegene lők. es en ańam ǵer-
mekinek. zaarandoka *(10)* Mert te hazadnak kedveleſe. meg eőn
engemet: es neked panazloknak bozzontaſa. en ram eſſenek
(11) Es en: bőidbe en lelkemet be fedezeem: es en nekem bozzo-
ſagra lőn *(12)* En őltőzetemet zőr imegre tꝟm: es ꝟ nekik pelda
bezedre lők *(13)* Azok kik a kapvn ꝟlnek vala. en ellenem zolnak
vala: es kik bort iznak vala. en ram tapſolnak vala *(14)* Vram en
kedeg en imačagomot te rad: iſten iotetelnek ideie vaǵon Te irgal-
madnak ſokaſſagaba halgaſ meg engem te idvőſſegednek bizonſa-
gaba *(15)* Ragaǵ ki engem az ſarbol. hoǵ benne ne zegezteſſem: oǵ
meg engem azoktꝟl kik engem ǵvlőltenek: es vizeknek meľſegeből
131 *(16)* Vizeknek naǵ haba engem el ne || bvrohon: meľſeg engem el
ſe ńelľen: es kvt ꝟ zadat ram ne zoroha *(17)* Vram halgaſ meg
engem: mert te irgalmad keǵeſſeges te [kőńőrge] kőńőrőleſednek

ſokaſſagaent neez en ram *(18)* Es te orcadot el ne fordyčad te zol-
gattol. mert ńomoroltatom. hamar meg haľ engem *(19)* Iǵekeziel
en lelkemnek es ood meg vͦtet: en ellenſegimert ragaǵ ki engemet
(20) Te tvdod en ram: panazlaſt: es en ziǵenemet es en bečőlete-
met *(21)* Mind te előtted vannak kik engem ńomorgatnak: en lel-
kem panazt: es ńavoľat lata Es en tvrven varom vala. ki en velem
meg zomorolna: es nem vala. ki vigaztalna: es nem leleek *(22)* Es
en etkembe merget adanak: es en zomehſagomba engem ecettel
itatanak: *(23)* vͦ előttők őnőn aztalok. leǵen nekik kőtélre es meg
fizeteſre: es teveľgeſre *(24)* vͦ zemek meg homaľoſolľanak, hoǵ ne
laſſanak: eſ vͦ nekik hatokot mindenkor meg gőrbezzed *(25)* Őſd
ki vͦ raiok te harago[d]t: es te haragodnak vͦ merge meg fogia vͦket
(26) vͦ lako helľek leǵen puzta: es vͦ hailokokba ne leǵen ki lakoz-
iek *(27)* Mert kit te vereel. azt haborgatak: es en ſebeimnek ba-
natťat || tolǵak vala *(28)* Tolǵ hamoſſagot vͦ hamoſſagokhoz: es te 132
igaſſagodba be ne ioienek *(29)* Előknek kőńvebol vakartaſſanak le:
es igazakal ne irtaſſanak: *(30)* En zegen es banatoſ vaǵok: iſten te
idvőſſeged fogada engemet *(31)* Iſtennek nevet. zerzet ineket diče-
rem: es tizteſſegebe vͦtet naǵeitom *(32)* Es iſtennek felette kelle-
tik: zarv eſ kőrőm nevelő borional *(33)* Laſſak zegenek: es őrőľe-
nek: kereſſetek iſtent. es tvͦ lelketek elendő *(34)* Mert vr zegeneket
meg halla es vͦ fogľait meg nem vtala *(35)* Meńńek es főldek di-
čeriek vͦtet: tenger eſ mind bennek repeſő *(36)* Mert iſten ſiont
idvőzeiti. es iudanak varoſi raktatnak Es ot meg lakoznak: es vͦtet
őrőkſegbe kereſik: *(37)* Es vͦ zolgainak magzatťa biria vͦket: es kik
vͦ nevet zeretik. vͦ benne lakoznak.

d e u s i n a d i u t o r i u m

LXIX.

(2) Isten vͦǵekeziel en ſegedſegemre. vͦram ſieſſ ſegeitened
engem *(3)* Poreitaſſanak es ziǵenőľenek eǵetembe en lelkemet ke-
reſők *(4)* Terienek hatra. es ziǵenőľenek kik nekem gonozt akar-
nak Terienek vizha maitan zeǵenekbe. kik mońǵak nekem vae vae
(5) Őrvenǵenek: es őrőľenek te raitad: mind teged kereſők: es ||
mońǵak: mindenkor. naǵeitaſſek vr: kik te idvőſſegedet zeretik 133
(6) En kedeg vaǵtalan es zegen vaǵok iſten ſegeh engemet The
vaǵ en ſegedelmem es engem zabadyto: vr ne kiſſeel

In te do*min*e spe*r*aui

.LXX.

(1) Vram en te benned remenke[dem]ttem [mind] mind o̊ro̊ke ne poreitaſſam *(2)* te irgalmadba veǵ meg es zabadeič meg engemet: Fo̊ldet haičad en hoziam: es idvőzo̊h engem *(3)* Leǵ en nekem oltalm iſteno̊l. es erőſſv̊lt heľv̊l. hoǵ idvőzo̊h engemet: Mert te vaǵ en ero̊ſſegem. es en hyedelmem. *(4)* En iſtenem ragaǵ ki engem bino̊ſnek kezeből. es to̊rveń ellen tevo̊knek. es hamoſnak kezeből *(6)* En ańam haſanak mehetv̊l fogvanꝛ te benned erőſſőltem. te vaǵ en oltalmam En ineklesem mindenkor te benned *(7)* ſokaknak alľan lo̊ttem. ment čőda. es te ero̊ſ ſegedelm vaǵ *(8)* En zam diceredbe telľek meg. hoǵ napeſtig. te dičőſegedet. es te naǵſagodot inekeľlem *(9)* Venſegnek idein engem el ne veſſ. engem meg ne haǵ. mikoron en ero̊m meg foǵan *(10)* Mert en ellenſegim mondnak nekem: es kik eǵbe tanalčot tartottak:
134 *(11)* mondvan Iſten elhatta || v̊tet v̊zietek es fogiatok meg v̊tet: mert ninčen ki meg veǵǵe *(12)* Iſten en tv̊lem el ne tavozial en iſtem nezi en ſegedelmemre *(13)* Poreitaſſanak es meg foǵǵanak. en lelkemet ragalmazok: poreitaſba es zemerembe o̊lto̊zienek. kik en nekem gonozokot kereſnek *(14)* En kedeg mindenkor remenkedem. es minden dičeretedet toldom *(15)* En zam te igaſſagodot hirdeti napeſtig te dičeretedet Mert iraſt en nem eſmertem *(16)* be meǵek vrnak hatalmiba. vram tenőn igaſſagodrvl emlekezeem: *(17)* Iſten engem en yſſioſagomtvl fogvan tanytottal es mind ez ideig ki mondom te čvdaidot *(18)* Es iſten engem meg ne haǵ venſegig: es venőltig [Iſten] Mig nem minden iővendo̊ nemzetnek. meg hirdeſſem te karodot Iſten te hatalmadot *(19)* es te igaſſagodot. te felſeges naǵſagodig. kiket to̊ttel iſten es ki hoziad eǵenes *(20)* Mene ſok naǵ ńomoroſagokot gonozt mvtattal. en nekem: es meg fordvlvan engem meg eleveneitettel: es fo̊ldnek fenekeből meg ki hoztal *(21)* Te naǵſagodot ſokaſeitottad. es megfordvlvan vi-
135 gaztaltal engemet *(22)* Mert im en es dičőſeito̊knek || edeńeben vallom neked. te bizońſagodot. iſraelnek zent: hegedőbe dicőſeitek neked *(23)* Mikoron neked ineklendek. en aiakim o̊rvendeznek. es en lelkem es [kik] kit meg valtottal *(24)* Iſo̊t en ńelvem es te igaſſagodot gondolľa: es te dičiretedet napeſtig

d*eu*s iudici*um*

LXXI.

(2) Isten te itiletedet kiraľnak aǵǵad : es te igaſſagodot kiraľ
fianak Te nepedet igaſſagba itilni. es te zegenidet to̊rveń tetelbe
(3) Heǵek fogaǵanak beket az nepnek : es dombok igaſſagot
(4) Nepnek zegenit meg itili. es zegeneknek fiait idvo̊zeiti es ha-
moſſan kereſo̊t meg alaz *(5)* Es vͤ nappal es holdnak elo̊tte meg
marad nemzetro̊l nemzetre *(6)* Es vǵan zal le. mikent eſſ ǵapivͤra :
es mikent čepego̊ hvͤlladekok ſo̊ldre *(7)* vͤ ideibe igaſſag ki kel : es
bekenek bo̊ſege. mig nem hold elvitteſſek : *(8)* Es tengerto̊l ten-
gerig vralkodik : es az foľo viztо̊l fogvan mind fo̊ld zilenek vigeig
(9) Zerečennek eleibe eſnek : es vͤ ellenſegi fo̊ldet ńalnak *(10)*
Tarſiai : es zigetbeli kiraľok. aiandekokot aianlonak : Arabiai : es ſa-
bai kiraľok adomańokot hoznak *(11)* Es vͤtet fo̊ldnek minden kiraľi
imaǵǵak. vͤ neki || minden nemzet zolgalando *(12)* Mert zegenth **136**
hatalmaſťol meg zabadeita : es zegent kinek [ninčen] ſegedelme
nem va *(13)* Es zegennek es vaǵotlannak enged. es zegeneknek
lelkeket idvo̊zeiti *(14)* Es vͤ lelkeket vſvrabol. es hamoſſagbol :
meg valťa. es vͤ elo̊tte. azoknak nevek tizteletes *(15)* Es vͤ il. es vͤ
neki arabiai arańban adatik : es abbol vͤtet mindenkor imaǵak.
mind napeſtig alǵak vͤtet *(16)* Fo̊ldo̊n ero̊ſſ allat lezen. heǵeknek
magaſſin. es vͤ ǵvͤmo̊lče libannak felette fel magaztatik : es az va-
roſbol viragoznak. mikent fo̊ldnek zenaia *(17)* Aldot leǵen o̊ro̊ke
vͤ neve. napnak elo̊tte marad vͤ neve Es vͤ benne minden fo̊ldi ter-
iedes aldatik. vͤtet minden nemzetek naǵoitťak : *(18)* Aldot iſrael-
nek iſtene vra ki čvdakot o̊no̊n maga tezen *(19)* Es aldot o̊ro̊ke vͤ
felſegenek neve : es vͤ felſegevel minden fo̊ld meg telik leǵen leǵen

Qnam bo*nus*

LXXII.

(1) Israelnek iſtene meľ io azoknak kik eǵeneſ[ek] zivel van-
nak *(2)* En labaim kedeg keveſſe nem. mind meg indvltak. en le-
peſim. keveſſe nem ki o̊tlenek *(3)* Mert bino̊ſo̊knek bekeieket lat-
van, hamoſſakot || el kedvelek [Embereknek mvnkaiaba] *(4)* Mert **137**

vͤ halalokra ninčen nezes : es vͤ zivo̊kbe ninčen ero̊ſſeg *(5)* Embe-
reknek mvnkaiba ninčenek. es emberekkel nem oſtorlatnak *(6)* Azert
keveľſeg tarta vͤket o̊no̊n hamoſſagokkal : es kegetlenſegekkel fedo̊z-
tetenek *(7)* vͤ nekik hamoſſagok zarmazek : mikent velo̊bo̊l zivo̊k-
nek kivanatťaba iaranak *(8)* Gondolkodanak : eſ alnokſagot zola-
nak. felſegbe hamoſſagot [z]zolanak *(9)* vͤ zaiokot meńbe veteek : es
vͤ neľvek fo̊ldo̊n mene *(10)* Azert az en nepem meg fordvl : es vͤ
bennek teľľes napok leletnek *(11)* Es mondanak. hoǵ tvǵa iſten.
es ha felſegbe tvdomań vaǵon : *(12)* Ime az bino̊ſo̊k : es ez vilag-
ban biveſek. kazdagſagokot biranak *(13)* Es mondek mert en oka
nalkvͤl igazoitottam en zivemet. es en kezeimet artatlanok kozot
moſtam *(14)* Es en mind napeſtig oſtorlatam : es en ǵo̊trelmem
holvalokon *(15)* ha mondom vala : iǵen en meg hirdetem Ime te
fiaidnak nemzeteet gonozlottam *(16)* Azt alytom vala. hoǵ en
iſmernem. az elo̊ttem valo mvnka *(17)* Mig nem iſtennek zentſe-
138 gebe meǵek es vͤ || nekik vegeken meg erčem *(18)* De maga bizoń
čalarčagokert vetted nekik. le veted o̊ket mikoron emelkdnenek
(19) Hoǵ lo̊nek puztaſagra. hirtetelen meg foǵanak. vͤ hamoſſagokert
el vezenek *(20)* Vram mikent felkelo̊knek almat. te varoſodba vͤ
kepeket meg ſemmie teǵed *(21)* Mert en zivem : meg geriedeth :
es en veſeim meg valtoztak *(22)* es en ſemmie lo̊k : es nem tvdam
(23) Te nalad oľan lo̊k mikent barom : es en mindenkor te veled
(24) En iog kezemet tartad : es el vezetel te akaratodba : es fel
fogadal dičo̊ſeggel *(25)* Azert meńben mym vaǵon en nekem : es
fo̊ldo̊n tvͤled mit akartam *(26)* En teſtem es en zivem meg foǵa.
en zivemnek iſtene : es iſten o̊ro̊ke en rezem *(27)* Mert ime kik
tvͤled el tavoznak. elveznek el veztettel mindet. kik tvͤled el paraz
nalkodnak *(28)* En nekem kedeg io iſtenhez zerkhennem. es en
remenſegemet iſtenbe vetnem Hoǵ minden hirdeteſidet ki zoľam
kapukon ſion leańinak

Vt quid deus

LXXIII.

(1) Isten mire vͤzel el mind vegig. te merged meg haragutt
139 te barom ilo̊ || fo̊ldednek ivhira *(2)* Te o̊ro̊ko̊dnek vezzeyet meg
valtotad. ſion heǵe kibe vͤ benne lakoztal *(3)* Emeld fel te kezei-
det : mind vegig vͤ keveľſegekre : ellenſeg zent ellen meńit atkozo-

dek *(4)* Es kik teged ǵv̊loltek. te naǵ inneped kózo̊t dičekedenek
Ieǵeket v̊ ieǵeket vetek : *(5)* es mikent alomnak vegen vǵan nem
iſmerek : Ment fa erdo̊be *(6)* o̊no̊n magoknak. aitokot ki faraga-
nak. v̊tet feizevel : es bardval le eitek *(7)* Fo̊ldo̊n te zentſegeſedet
tv̊zzel fel ǵoitak. te nevednek hailokat meg zeplo̊ſeitek *(8)* Es
mind v̊ rokonſagi eǵetembe mondanak v̊ zivegben ńvgoſſonk meg
minden innepet iſtennek fo̊ldrv̊l *(9)* Mi čvdainkot nem lattvk :
immar profeta ninčen : es to̊bbe minket meg nem eſmer *(10)* Iſten :
ellenſeg mig panazol : ellenkedo̊ mind vegig te nevedet bozzonťa e
(11) Mire haitod el te kezedet : es te iogodot te o̊blo̊d[nk]nek ko̊-
zepiro̊l mind vegig *(12)* Iſten kedeg mi kiraľonk : meeg o̊zo̊n elo̊t :
zerzet idvo̊ſſeget fo̊ldnek ko̊zepen *(13)* Te teéro̊dbe tengert meg
ero̊ſſeitetted : ſarkańoknak feieket. vizegbe meg to̊rted || *(14)* Te **140**
ſarkannak feiet meg to̊rted. v̊tet zerečen nepnek etkekke attad
(15) Te ki ńitad kvt feieket es arvizeket : etannak foľo vizit te
zarraztad *(16)* Nap tied : es ey es tied. te faragtal haynalt es na-
pot *(17)* es fo̊ldnek minden vegit te to̊tted ńart es o̊zt. azokot te
teremtetted *(18)* Emlekeziel : ennek ellenſege panazla vrnak : es
ertetlen nep. te nevedet meg indeita *(19)* Te neked vallo lelkeket
Ne haǵi beſtiaknak : es te zegenidnek lelkeket mind vegig el ne fe-
leǵǵed *(20)* Tekenč te haǵaſodra : mert kik meg ſetito̊ltek : meg
to̊ltek : fo̊ldi hamoſſagoknak hazival *(21)* Alazatoȝ ki meg zege-
no̊lt : el ne fordoľon : zegeń es vaǵtalan dyčerendo̊k te nevedet
(22) Iſten tamaǵ fel : itild meg te v̊ǵedet : emlekeziel bozzoidrol :
kik hytol vannak mind nap eſtig *(23)* Es te ellenſegidnek zavit el
ne feledd. azoknak keveľſegek. kik teged ǵv̊lo̊ltek : mindenkor fel
meǵen

Comfitebimur

LXXIV.

(2) Te neked vallonk iſten : te neked vallonk : es te nevedet
kyaľťvk Te čvdaidot hirdeťťvk : *(3)* mikoron en ido̊t vendek. en
igaſſagot itilek : || *(4)* Fo̊ld meg olvada : es mind kik benne lakoz- **141**
nak : en v̊ allo labit meg ero̊ſſeiteem *(5)* Hamoſſaknak mondam :
ne akariatok hamoſſan tennetek : es vetkezeknek : ne magaztaľatok
zarvatokot *(6)* Tv̊ zarvatokat ne emeľetek magaſra : iſten ellen ne
zoľatok hamoſſat *(7)* Mert ſem nap keletro̊l : ſem napńvgatro̊l

ſem vadon heǵekro̊l : *(8)* mert iſten biro Azt alazia. es im ezt ma-
gaztalľa : *(9)* mert vr kezebeli pohar telľes el veǵǵel erőſ bornak :
Es im ebbo̊l amabba haita de maga hizon. v̊ ſepro̊ie nem ſemmi-
ſv̊le. ſo̊ldnek : minden bino̊ſi meg iziak *(10)* En kedeg o̊ro̊ke hir-
detem iakob iſtennek [h] ineklek *(11)* Es bino̊ſo̊knek minden zarvo-
kot meg to̊ro̊m. es igaznak zarńi magaztatnak

LXXV.

(2) Isten ſidoſagban iſmeretes : v̊ neve naǵ iſraelben *(3)* Ės
v̊ neve bekeben lo̊n : es v̊ lakozaſa ſionban : *(4)* hatalmakot ot
meg to̊re : yiet paiſt to̊rt. es hadat *(5)* Te o̊ro̊k heǵekro̊l čodala-
toſent vilageitaz *(6)* ziv̊ beli hytok. mind meg haborodanak Almo-
kot meg alvvak Es kazdagſagoknak emberi. ſemmit nen lelenek v̊
kezegbe *(7)* Iakob iſtene te ſeǵelmetto̊l mind el zvńadanak. kik
142 lovakra ellettek vala *(8)* Iiedetes vaǵ te ‖ es ki al ellened : te ha-
ragod attol fogva *(9)* Itileted meńbo̊l hallatta to̊l : fo̊ld meg ren-
do̊le : es meg ńv̊govek *(10)* Mikoron itiledbe iſten fel tamadna hoǵ
fo̊ldi zeledeket mindent idvo̊zytene *(11)* Mert embernek gondolatťa
neked vall : es v̊ [aiande] gondolatťanak [a] maradeki innep na-
pot teznek neked *(12)* Mind kik ko̊rńo̊le aiandekokot hoztok.
fogadaſt teǵetek mi iſteno̊nknek. es meg fizeſſetek *(13)* Iiedeteſnek.
es annak ki feiedelmek zelletet el veſzi : minden fo̊ldi kiraľoknal
yiedeteſbnek

Voce mea ad dominum

LXXVI.

(2) En zommal vrra kialtek. en zommal iſtenre es v̊ v̊geke-
zek en nekem *(3)* En ńomoroſagomnak napian. en kezeimmel [eil]
eiel v̊ raia emelven. iſtent meg kereſem : es en nem čalatom *(4)* En
lelkem vigaztalaſt nem akara iſtenro̊l emlekezem : es go̊ńo̊rko̊do̊m.
es to̊rekedem : es en zelletem meg foǵa *(5)* En zemeim viǵazaſt
elo̊l vo̊nek : meg haborolek : es nem zolek. *(6)* Reg napokot gondo-
lek : es o̊ro̊k eztendo̊ko̊t en elmembe tartok vala *(7)* Es en yel en zi-
143 vemmel gondolkodom vala. es to̊rekedem vala es tyztitom vala ‖ Es
tiztytom vala en lelkemet : *(8)* Iſten mi nem : mind o̊ro̊ke elvet : avaǵ
ahoz nem tezen hoǵ meeg es kelleſſeek *(9)* Avaǵ v̊ irgalmat mind vegig

el zakazt́a. nemzetrőͦl nemzetre *(10)* Avaǵ iſten el feledneie irgalmaztaat. avaǵ vͤ haragiaba irgalmazaſt meg tvͤr *(11)* Es mondam en: immar el kezdettem. az felſegeſ iogianak valtozaſa *(12)* En vrnak mielkedetirőͦl emlekezem mert kezdettőͦl ſogva. en te čvdaidrol emlekezem *(13)* Es en minden mielkedetidrőͦl gondolkodom: es te lelemeſidrőͦl tőͦrekedem *(14)* Iſten te vtad zentbe vaǵon. ki oľan naǵ iſten: mikent mi iſtenőͦnk. *(15)* te vaǵ az iſten. ki čvdakot tez: Nepek kőͦzőͦtt te erőͦdőͦt eſmerteted. *(16)* te karoddal te nepedet meg valtottad iakobnak es ioſeſnek fiait *(17)* Iſten. vizek latanak teged: vizek latanak teged. es felenek. es őͦrveńes vizek meg haborolanak *(18)* Vizek zozatt́anak ſokaſſaga. fellegek zozatot adanak Mert bizoń te ńilaid el mennek vala *(19)* te meńńei gőͦrgeſed keregbe Te || villamlaſid. zeles főͦldnek vilageitanak. főͦld meg **144**
indola. es meg rezkete *(20)* Te vtad tengerbe: eſ te őͦſvenid ſok vizbe. es te ńondekid nem eſmertettnek *(21)* Te el vezeteed. te nepedet. moiſes es aaronnak kezen. mikent ivhot

attendite

LXXVII.

(1) En nepem veǵetek eztegbe en tőͦrveńemet haičatok tvͤ fileteket en zamnak igeire *(2)* En zamot pelda bezedre meg ńitom regi tőͦkelleteſſegeket zolok *(3)* Mennet hallottonk: es iſmertvͤk vͤkőͦt: es mi att́aink bezellettek nekőͦnk *(4)* vͤ fioktvl ninčenek eltitkolvan. maſod nemzedbe vrnak dičiretit bezilven. es vͤ ereit es vͤ čudait. kiket tőͦtt *(5)* Es ioſefbe vyonnan haǵaſt kezde: es iſraelbe tőͦrvent vete Me*n*net parančolt mi att́ainknak. vͤ fioknak meg tuttatniok *(6)* hoǵ mas nemzet es meg iſmerie Fiak kik ziletnek es feltamadnak. es vͤk es fioknak bezellik *(7)* Hoǵ őͦnőͦn remenſegeket iſtenbe veſſek. es vrnak dolgit el ne feleǵǵik. es ki kereſſek vͤ parančolatit *(8)* Hoǵ ne leǵenek. mikent vͤ att́ok. gonoz bozzonto nemzeth || Nemzet ki vͤ zivet nem igazgatta: es vͤ zellete nem hit- **145**
teteth iſtennel *(9)* Effrem fiai. hadnak napian. yiek fel vetven. es meg haǵvan. vizha fordvltak *(10)* Iſtennek haǵaſat nem őͦriztek. es vͤ tőͦrveńebe nem akartak iarniok *(11)* Es vͤ io tetet el feledek. es vͤ čvdait. kiket nekik mvtatot *(12)* Egiptom főͦldebe vͤ att́ok előͦtt čvdakot tőͦt: taneos mezeien *(13)* Az tengert kette zakazta:

es altal vive vͤket: es az vizeket vǵan meg allata. mikent tőmlőbe
(14) Es vͤket napnak kődebe altal vive. es mind etaltal tvͤznek vi-
lagoitaſaba *(15)* Kietlembe kő zirtot meg haſazta es vͤket meg
itata. mikent ſok meľ őrveńbe *(16)* Es az kő zirtbol. vizet ki hoza.
es vǵan ki hoza vizet: mikent ſok foľo vizeket *(17)* Es meeges
veetni akaranak vͤ neki. es vizeſbe. felſeget meg haragotak *(18)* Es
vͤ zivőkbe iſtent meg kereſtek. hoǵ vͤ lelknek. etkeket kerninek
(19) Es iſtentől gonozol zolanak. mondanak. iſten mi nem aztalt
zerezhet ez kietlembe. *(20)* Mert az kő zirtot vͤte: es vizek foľa-
146 nak: es az arvizek ki teriedenek: Minem athat || keńeret es. avaǵ
ǵarthat aztalt vͤ nepenek *(21)* azert vr azt halla. es [halgata] ha-
laztaa es iakobba tvͤz geriede. es iſraelbe iſtennek haragia eſeek
(22) Mert iſtenbe nem hynek. es vͤ idvőſſeges iſtenekbe nem re-
meńkedenek *(23)* Es felől fellegeknek parančola. es meńnek kapvit
meg ńita *(24)* Es vͤ nekik mennat eſſeze enniek. es vͤ nekik meń-
nek keńeret ada *(25)* Ember anǵaloknak keńeret eve vͤ nekik ileſe-
get bőven kőlde *(26)* Meńből felzelt el valta. es vͤ ereivel al zelt
fordyta *(27)* Es vͤ raiok hvſt vǵan eſſeze mikent port. eſ zarńaſ
madarakot mikent tenger fővenet *(28)* vͤ zallaſoknak kőzőtte eſſe-
nek. vͤ hailokoknak *(29)* Es vͤnek es igen meg eligedenek: es vͤ
kivanatťokot hoza nekik: *(30)* nem čalattak vͤ kivanſagogbol Meeg
vͤ itkek vͤ zaigban vala. *(31)* es vͤ raiok iſtennek haragia zalla Es vͤ
kőverit meg őle. es iſrael kőzőt valaztottakot meg banta *(32)* Mind
ezegbe meges: vetkezenek es vͤ čvdainak nem hynek *(33)* Es vͤ
napok heſagba meg foǵa: es vͤ eztendői naǵ hamarſaggal: ||
147 *(34)* Mikoron vͤket meg őlneie. kereſik vala vͤtet es meg ternek
vala. es holval hozia ińnek vala *(35)* Es megemlekeznek vala. hoǵ
iſten vͤ ſegedelmek. es felſeges iſten vͤ meg valtoiok *(36)* Es vͤ za-
iokban zeretek vͤtet. es ńelvekkel hazvdanak vͤ neki *(37)* vͤ zivők
kedeg nem vala eǵenes vͤ vele es vͤ haǵaſaba ſem lőnek hivek
(38) vͤ kedeg irgalmas. es binőkről keǵelmes. es vͤket el mem oztia
Es bevőle hoǵ vͤ haragiat el fordeitanaia. es mind vͤ haragiat meg
nem gerieztene *(39)* Es meg emlekezek. hoǵ vͤk teſtek. el mvlo.
zellet. es meg nem terő *(40)* Mennezer mergehetek vͤtet az puztaba.
vͤtet az močaroſba meg harageitak *(41)* Es meg fordolanak. es
iſtent meg kereſtek. es zent iſraelt meg mergehetek *(42)* vͤ kezeről
nem emlekezenek. az naprol meľen vͤtet az ńomorgatonak kezeből
ki valta *(43)* Mikent vͤ yelyt eǵiptomba vete. es vͤ čudait taneos

mezein *(44)* Es vͤ vizeket verre valtoztata es vͤ harmatťokot. hoǵ
ne innaiak *(45)* Es bidoͦs ferget bočata vͤ raiok. es meg eve vͤket.
es bekat. es vͤket el ozta *(46)* Es vͤ ǵoͦmoͦlčoͦkoͦt || ada čerebohnak. 148
es vͤ mvnkaiokot ſaſkanak *(47)* es vͤ zoͦleieket kvͤ eſſel meg oͦle. es
vͤ zederieket derbe *(48)* Es vͤ barmokat kvͤ eſnek ada. es vͤ valalo-
kot tvͤznek *(49)* vͤ nehez haragiat raiok bočata nehezleſt es hara-
got es ńomoroſagot pokol anǵalok mia *(50)* vͤ haragianak oͦſvent
toͦn. es vͤ lelkeknek halalanak nem engede. es vͤ barmokot halalba
rekezte *(51)* Es mind eloͦ zvͤltet vͤte eǵiptomba: vͤ foͦldoͦkbe. min-
den mvnkaioknak eleiet. kamnak hailokiba *(52)* Es vͤ nepet ki
hoza miken ivhokot. es az puztaba vǵan yezte eloͦ mikent čordat
(53) Es vezete vͤket remeńſegbe. es nem felenek. es vͤ elleſegeket
tenger el boreita *(54)* Es be hoza vket vͤ zentſegenek heǵere heǵre
kit vͤ iogia kereſet vala Es eloͦloͦk nemzeteket el vete. es az foͦldet
vͤ nekik zerenčere mertekel ozta *(55)* Es iſraelnek teriettet vͤ haili-
kaba lakoztata *(56)* Es felſeges iſtent meg keſertek. es meg mer-
gehetek es vͤ haǵaſit nem oͦrizek *(57)* Es el fordolanak. es fogadaſt
nem tartanak, mikent vͤ atťok gonoz yire fordolanak *(58)* vͤ dom-
bokon vͤtet meg haragotak || es vͤ balvańokba vͤtet kedveleſre hivak 149
(59) Iſten halla azt. es vtala. es iſraelt igen ſemmie tive *(60)* Es
ſilo hailokat el vze oͦnoͦn hailokat. hol emberekbe lakozik vala
(61) Es vͤ ereieket fogſagba ada. es vͤ zepſegeket ellenſegnek ke-
zebe *(62)* Es vͤ nepet toͦrbe rekezte. es vͤ oͦroͦket meg vtala *(63)* vͤ
iſſiokot tvͤz meg eve, es vͤ leańi nem ſiranak *(64)* vͤ papi toͦr mia
veretenek: es vͤ oͦzveǵi nem ſirattatnak vala *(65)* Es vr fel ebrede,
mikent alo. es ment hatalmaſ bor mia rezegoͦlt *(66)* Es vͤ ellenſegit
hatol vete. oͦroͦk zeǵent ada nekik. *(67)* Es el vͤze ioſef hailokat:
es effrem teriedeſet nem valazta *(68)* De ivda teriedeſet valazta.
ſion heǵet kit [valazta] zerete *(69)* Es vͤ zentſeget raka. mikent eǵ
zarvoͦ. az foͦldbe kit oͦroͦkkoͦl allatott *(70)* Es valazta vͤ zolgaiat da-
vidot ivh [koſartol] čordatol el veve vͤtet: magzook hata meǵoͦl el
veve vͤtet *(71)* vͤ zolgaiat iakobot iltetni es vͤ oroket iſraelt *(72)* Es
iltete vͤket vͤ zivenek artatlanſagaba. es vͤ kezinek ertelmebe ve-
zete vͤket

deus venerunt

LXXVIII.

(1) Isten nemzetek te őrőkődbe iőttek. te zent templomo-
150 dot || meg zeplőſeitettek. iervſaľemet alma őrizetre vettek *(2)* Te
zolgaidnak holtit: meńńei madaraknak vettek etekkől, te zentidnek
teſtet főldi vadaknak. *(3)* Te zentid veret el őttek iervſaľem kőr-
ńől: mikent vizet. es nem vala ki el temetneie *(4)* Mi zomzedink-
nak vtalatoſſa lőnk. karomlas. es mevetes azoknak. kik mi kőrńő-
lőnk vannak *(5)* Vram mig haragozol mind vegig. te kedved
geriegen mikent tv̈z *(6)* Őſd ki te haragodot az nemzetekre kik
teged nem iſmertek. es az orzagokra kik te nevedet nem kialtottak
(7) Mert meg evek iakobot es v̈ heľet meg pv̈zteitak. *(8)* Ne em-
lekeziel mi hamiſſaginkrol regiekől. te irgalmid hamar elől vege-
nek minket: mert igen zegenekke lőnk: *(9)* Mi idvőſſeges iſtenonk.
ſegeh minket es te nevednek dičőſegeert zabadoh meg minket es
kegelmez mi binőnknek te nevedert *(10)* Ne talantan nemzetek
kőzőt azt mongak, hol vagon v̈ iſtenek es ez ki ieleńńek nemze-
tegbe mi zemőnk előtt *(11)* Te zolgaidnak vere hvllaſanak bozzoia.
151 es fogľanak es || be meńńen te elődbe ſiralma Te karodnak nagſa-
gaent biriad őldőklőknek fiait *(12)* Es mi zomzedinknak v̈ őblőkbe
het ańńat fizeſſ. v̈ panazokot. kibe teged bozzontanak vra*m*.
(13) Mi kedeg te neped es te elő főldednek yvhi: őrőke neked val-
lonk Nemzetről nemzetre hirdetťv̈k te dičeretedet

Qui regiſ

LXXIX.

(2) KI iſraelt birod. es ki ioſefet vezetted mikent ivhot v̈ge-keziel Ki kervbon v̈lz iel· ńnel *(3)* effraim beniamin es manaſſes előt Ebrezed fel te hatalmadot es iői hog idvőzőh minket *(4)* Iozagoknak iſtene fordyč meg minket. es mutaſd te zinedet. es idvőzőlőnk *(5)* Vram iozagoknak iſtene mig haragozol. te zolgadnak imača-gara *(6)* Minket etecz kőnvezeſnek keńerevel. es kőńvezeſbe ne-kőnk mertekkel italt adcz *(7)* Minket zomzedinknak vetekezeſere vettel. es mi ellenſegink meg mevetenek minket *(8)* Iozagoknak

iſtene fordeič meg minket. es mvtaſd te orcadot. es idvo̊zo̊lo̊nk
(9) Eǵiptombol zo̊lo̊t ki hozal. nemzeteket elvetel. es meg v̊ltetted
v̊tet *(10)* Vtnak vezere voltal v̊ elo̊tte || es v̊ ǵv̊keret v̊lteted. es 152
fo̊ldet meg telee *(11)* v̊ arńeka heǵeket be fede. es čomotai iſtennek
cedrvſſait *(12)* v̊ vezzeit tengerig teriezte. es az foľo vizig v̊ aǵait
(13) Mire to̊reted ǵeppo̊it. es valakik vton el mvlnak: mind meg
zedik v̊tet *(14)* Erdei kan v̊tet el puzteiťa. es maganak ilo̊ vad v̊tet
meg o̊li *(15)* Iozagoknak iſtene fordič meg minket es tekenč meń-
bo̊l: es nyz. es laſſad ez zo̊lot *(16)* Es to̊kelľed meg v̊tet. kit te
iogod v̊ltetet. es az ember fiai kit magadnak ero̊ſſeitettel *(18)* Te
kezed leǵen te iog kezednek emberen. es az ember fiai kit magad-
nak ero̊ſſeitettel *(19)* Es mv to̊led el nem tavazonk. minket meg
eleveneitez. es te nevedet kialťvk *(20)* Vram iozagoknak iſtene
fordič meg minket. es mvtaſſad te zinedet. es idvo̊zo̊lo̊nk

exultate deo: penteki nocturnos

LXXX.

(2) Istennek ſegedelmo̊nknek o̊rvenǵetek inekelľetek iakob
iſtenenek *(3)* Veǵetek pſaltert es aǵǵatok kintornak. kedveſ dičo̊-
ſeito̊t hegedovel o̊zve *(4)* Kv̊rto̊lľetek vy kv̊rtbe ti nag || fo̊ innep- 153
teknek napian *(5)* Mert iſraelbe parančolat vaǵon. es iakob iſten-
nek itilete *(6)* Az haǵaſt ioſefbe vetee. mikoron eǵiptom fo̊ldebo̊l
ki menne: oľ ńelvet halla. kit nem iſmert volt *(7)* v̊ hatat terhek-
to̊l el fordeita. v̊ kezi koſarba zolgalanak *(8)* Nomoroſagba ram
kialtal. es meg zabadeitalak teged habnak reitekebe meg halgata-
lak teged. az vetelkedo̊ viznel meg keſertelek teged *(9)* Halgaſd en
nepem im en neked tanod lizek Iſrael ha engem hallandaz *(10)* te-
hat vy iſten benned nem lezen es idegen iſtent ſem imadc *(11)* Mert
en vaǵok te vrad iſtened. ki eǵiptombol ki hozalak. taſd meg zadot
es azt be to̊lto̊m *(12)* Es en nepem en zomot nem halla. es iſrael
en hoziam nem iǵekezek *(13)* Es en v̊ket o̊no̊n zivo̊knek kivanſa-
gara bočatam o̊no̊n lelemeſegbe iaranak *(14)* Ha en nepem engem
halgatot volna. ha iſrael en vtamba iart volna: *(15)* Ne talantan
v̊ ellenſegeket. en ſemmie alaztam volna. es en kezemet v̊ket ńo-
morgatokra bočattam volna *(16)* Vrnak ellenſegi hazvdanak neki.
es v̊ ideiek || o̊ro̊ke lezen *(17)* Es bvzanak zikevel iteted v̊ket: es 154
ko̊ zirtnak mizivel eligeite v̊ket

deus ſtetit

LXXXI.

(1) Isten iſteneknek ǵvͤlekezeſebe allapek. kőzben kedeg iſteneket valogat *(2)* Mig itiltek hamoſſat es binőſőknek orcaiat valazťatoke *(3)* Itiľetek vaǵtalannak es arvanak, igazohatok alazatoſt es zegent *(4)* Zegent ragaǵatok ki. es az vaǵtalant binőſőknek kezeből zabadohatok meg *(5)* Nem tvdak ſem meg nem ertek. ſetetben iaranak főldnek minden feneki meg indvlanak *(6)* En mondam ti iſtenek vattok mind. es felſegnek fiai *(7)* Ti kedeg vǵan meg haltok mikent emberek: es le eſtek vǵan mikent feiedelmeknek eǵik *(8)* Iſten keľ fel itild meg ez főldet mert minden nemzedben te őrőkődől

deus quiſ ſimilis erit

LXXXII.

(2) Isten ki lezen hoziad eǵellő. iſten ne veztegľ es ne tiloǵǵal *(3)* Mert ime te ellenſegid meg zendolenek, es kiteg ǵvͤloltek. feieket fel emelek *(4)* Te nepedre [atko] tanalčot atkozodanak. es
155 te zentid ellen gondolanak *(5)* Mondanak iertek hozia es ez || nemzedből ozivk el vͤket. es tőbbe iſrael neve ne emleiteſſek *(6)* Mert eǵetembe gondolanak es eǵbe te ellened zerzeſt zerzenek *(7)* idvmeanaknak es izmaellyeknek hailoki [Es meeg] Moab es agaren *(8)* ǵebal es amon es amalek. es idegenek tiroſba lakozokkal *(9)* Es meeg aſſvr es velek iőve. lot fianak ſegedde lőnek *(10)* Teǵ vǵan nekik. mikent madiannak es ſiſariaknak: mikent ciſon foľo vizeen. Iabinnak *(11)* Endorba el ozlanak olľanna lőnek ment főldi ganei *(12)* vͤ feiedelmeket olľanna teǵed: mikent oreb. es zeb: es zebee: es ſalmana Minden feiedelmeket *(13)* kik mondak: iſtennek zentſeget birivk őrőkſegbe *(14)* En iſtenem teǵed vͤket mint kerek : es mikent zel előtt valo zalkat: *(15)* Mikent tvͤz ki erdőt meg eget: es mikent lang ki heǵeket meg egető *(16)* Te naǵ zelledbe vǵan vͤzied vͤket: es te naǵ haragodba meg haborgaſd vket *(17)* Tőlč meg vͤ orcaiokot nemzetlen zeǵennel es vram oztan te nevedet kereſik *(18)* Zeǵenkeǵenek es haboroľanak őrőkől őrőke: es porei-

taſſanak || es el vezienek *(19)* es meg iſmeriek. hoǵ vr te neved. 156
tenőn magad felſegeſ minden fo̊ldo̊n

Quam dil*e*cta

LXXXIII.

(2) Vram iozagoknak vra: meľ zerelmeſek az te hailokid:
(3) En lelkem vrnak pitvaraba kivankozik es foǵatkozik En zi-
vem es en teſtem ilo̊ iſtenben o̊rvendenek *(4)* Mert ime vereb ma-
ganak hazat lelt: es gerlice fezket. hol v̊ fiokot le teǵek Vram
iozagoknak vra. te oltarid en kiraľom es en iſtenem *(5)* Vram bo-
dogok kik te hazadban lakoznak. teged dičernek o̊ro̊ko̊l o̊ro̊ke
(6) Bodog ember kiknek to̊led ſegedelme vaǵon o̊ ziveben garadi-
čokot zerzet *(7)* ko̊ńvenek vo̊lǵeben az heľen. kit maganak ieǵzet
(8) Mert im to̊rveńtudo to̊rveńeket ad. iozagrol iozagra men-
nek: iſteneknek iſtene. ſionban lattatik *(9)* Vr iozagnak vra halľad
meg en imačagomot. iakob iſtene fv̊leddel ved ezedbe *(10)* Iſten
mi oltalmonk tekenč es nyzi te kriſtoſodnak orcaiara *(11)* Mert
te pitvarodban eǵ nap ezernel iob En ionkab valaztam en iſtenem-
nek hazaban el vette lennem hoǵ || nem bino̊ſo̊knek hailokokban 157
lakoznom *(12)* Mert iſten irgalmat es bizonſagot zeret. vr malaz-
tot es dičo̊ſeget ad *(13)* Azokot kik artlanſagba iarnak. ioza-
goktv̊l meg nem kv̊lo̊no̊iti. Vram iozagoknak bodog ember ki te
benned remenkedik

LXXXIV.

(2) Vram te fo̊ldedet meg aldottad: iakob fogſagat el terei-
tetted *(3)* Te nepednek hamoſſagat meg bočattad: minden bino̊ko̊t
be fedezted *(4)* Minden haragodot meg engeztelted. te mergednek
haragiarol meg tavozal *(5)* Mi idvo̊ſſeges iſtenonk fordič meg min-
ket. es te haragodot fordeič el mi rolonk *(6)* Mi nem mind o̊ro̊ke
haragozol mi rank. avaǵ nemzetrv̊l nemzetre ki teriezted te hara-
godot *(7)* Iſten meg fordvlvan. te minket meg eleveneitez es te
neped o̊ro̊l te benned *(8)* Vram mvtaſd mi neko̊nk te irgalmadot.
es aǵad mi neko̊nk te idvo̊ſſegedet *(9)* Meg halgatom mit vr iſten
en bennem zolľon. mert v̊ nepere beket zol Es o̊no̊n zentire es es

azokra kik zivo̊kbe fordolnak *(10)* De maga bizoń v̊ idvo̊ſſege v̊ket
158 felo̊kho̊z ko̊zel, hoǵ dičo̊ſeg mi || fo̊ldo̊nkben lakoziek *(11)* Irgal-
maſſag es bizońſag egymaſt elo̊l lilek. igaſſag es bikeſſeg eǵmaſt
čokolak *(12)* Bizońſag fo̊ldbo̊l ziletek : es igaſſag meńbo̊l tekentet
(13) Mert ime vr aǵǵa v̊ keǵeſſeget: es mi fo̊ldo̊nk o̊no̊n ǵo̊mo̊lčet
(14) Igaſſag v̊ elo̊tte iar : v̊ iaraſit vtaban veti

Inclina domine aurem tuam

LXXXV.

(1) Vram haičad hoziam fvledet. es halgaſ meg engem :
mert vaǵtalan es zegeń vagok en : *(2)* Mert zent vaǵok : o̊rizd en
lelkemet en iſtenem idvo̊zo̊hed te benned remenkedo̊ zolgadot
(3) Vram irgalmaz velem. mert nap eſtig rad kialtek : *(4)* es vigaz-
talľad te zolgadnak lelket : mer vram en lelkem te rad emeltem
(5) Mert vram te edes es keǵes vaǵ. es naǵ irgalmazo mindennek.
teged kialtoknak *(6)* Vram te fv̊leiddel en imačagomot vedd ezedbe.
es v̊ǵekeziel en ko̊ńo̊rgeſemnek zavahoz *(7)* En ńomorvſagomnak
napian. te rad kialtek merth meg halgatal engem *(8)* Vram iſte-
nek ko̊zo̊t ninč olľan ment te. es te kezed mvnkaiok kent ninčen
159 *(9)* Minden nemzedet kiket to̊ttel el io̊venek : es elo̊ttet || Imatkoza-
nak: es [dičo̊ſeget dičo̊itek teneved] dičo̊ſeited te nevedet *(10)* Mert
te naǵ čvlatatoſſ vaǵ : es teno̊n magad vaǵ iſten *(11)* Vram vezeſſ
engem te vtadba. es en be meǵek te bizońſagodba : en zivem o̊ro̊l-
ľo̊n. hogy te nevedet filľe *(12)* En vram iſtenem en neked vallok.
en telľes zivemben. es te nevedet o̊ro̊ke dičo̊ſeitem *(13)* Mert te
neked naǵ irgalmad vaǵon en raitam. es en lelkem. az alſo pokol-
bol ki mented *(14)* Iſten hamoſſak ram tamattak : es hatalmaſſok-
nak ǵv̊lekezeſi kereſek en lelkemet : es teged v̊ eleegbe nem vo̊nek
(15) Es te kedeg vr iſten. irgalmazo es ko̊ńo̊ro̊lo̊ : tv̊ro̊ : es naǵ ir-
galmas *(16)* Tekenč en ram es ko̊ńo̊ro̊l raitam : aǵ paranǎolatot
zolgadnak es te leańodnak fiat idvo̊zo̊hed *(17)* Teǵ en bennem io
ielenetet. hoǵ laſſak azt engem ǵv̊lo̊lo̊k : es poreitaſſanak : mert
vram te ſegeitel : es vigaztalal engem Dyčo̊ſeg atťanak

fondamenta eiusin

LXXXVI.

(1) Feneki oľ zent heǵekben. *(2)* vr. ſionnak kapvit iakob-
nak minde hailoki felo̊t zereti *(3)* Iſtennek varoſi te rollad dičo̊ſe-
gek mondatnak *(4)* En meg || emlekezem raabrol es babillońrol: **160**
kik tvdnak engemet Mert ime idegenek. es tiroſ. es zerečeneknek
nepi ot voltak *(5)* Mi nem ember azt ſionnak monǵa. es ember v̊
benne ziletet. es felſeg v̊ltette v̊tet *(7)* Te benned valo lakozas
olľan: mikent mind vigadoknak

domine deus ſalutis me*a*e in die

LXXXVII.

(2) Vram en idvo̊ſſegemnek iſtene: nappal es yel te elo̊tted
kialtek *(3)* En imačagom meńńen be te elo̊dbe. hayčad te filedet
en kerelmemre *(4)* Mert en lekem go̊no̊zo̊kal be to̊lt: es en iletem
pokolba ko̊zeleite *(5)* En tooba zallokhoz inteztetem. olľan lo̊k
mikent holtak ko̊zo̊t. zabad ember *(6)* Mikent koporſoba alo ſebe-
ſek: kikro̊l to̊bbe nem emlekezel: es v̊k te kezetto̊l el v̊zettek
(7) Engem az alſo toba vetenek. ſetetesbe: es halalnak arnekaba
(8) Te haragod en ram ero̊ſſo̊do̊t: es minden habidot en ram ho-
zad *(9)* En esmero̊imet to̊lem tavol to̊d: engem magoknak vtala-
toſſa to̊nek Aroltatam es ki nem meǵek vala: *(10)* en zemeim vik-
ſegert meg lankadanak Vram en te riad kialtek: en kezeimet te
read || nap eſtig terieſtem *(11)* Mi nem az halottaknak tez čvda- **161**
kot: avaǵ orvoſok eleveneitenek. es neked vallonak *(12)* Mi nem
valaki koporſoban. hirdeti irgalmadot. es te bizońſagodot vezede-
lemben *(13)* Mi nem ſetetben esmertetnek te čvdaid. es te igaſſa-
god feledesnek fo̊lden *(14)* Vram es en te rad kialtek es holval en
imačagom teged elo̊l vezen *(15)* Vram mire v̊zed el en imačagom.
es te orcadot rolam el fordeitod *(16)* En zegeń vaǵok: es en iffyv-
ſagomtol fogvan mvnkaban. fel emelkedven kedeg alaztatam. es
haborodam *(17)* Te haragid en rolam mvlanak: es te yiezteſid
engem haboritanak *(18)* Nap eſtig ko̊ro̊l vo̊nek. mikent viz. eǵe-
tembe *(19)* ko̊rńo̊l vo̊nek engem En baratim es en rokonimot el
tavoztad en to̊lem. es ńovoľaſſagert en iſmeroimet es

LXXXVIII.

(2) En mind o̊ro̊ke ineklem vrnak irgalmaſſagit Te bizońſa-
godot en zamba hirdetem : minden nemzetro̊l nemzetre : *(3)* Mert
te mondad irgalmaſſag mind o̊ro̊ke raktatik meńbe : te bizońſagod.
162 bennek meg zerzetik *(4)* En haǵaſt zerzettem || en valaztottim-
nak: eſko̊m en zolgamnak davidnak. *(5)* Te magzatodot mind
o̊ro̊ke meg zerzem Es en te zeko̊det nemzetro̊l nemzetre meg ra-
kom *(6)* Vram te čvdadot meńńek meg valľak : es bizońaval zen-
teknek ǵv̊lekezeſebe te bizońſagodot *(7)* Mert fellegegbe ki haſol-
latik vrhoz. iſtennek fiaiban iſtenhez eǵello̊ lezen *(8)* Iſten ki
zenteknek : tanalčaban dičo̊ſeitetik : naǵ es yiedetes minden felo̊tt :
kik v̊ ko̊ro̊le vannak *(9)* Vram iozagoknak iſtene : ki lezen hoziad
eǵello̊ vram hatalmas vaǵ. es te bizonſagod teno̊n korno̊led
(10) Tengernek hatalman te vralkodol v̊ habinak kedeg indvlaſat
te engezteled *(11)* Te keveľt alazal. mikent ſebeſo̊ltet te ero̊dnek
kariaba. el oztad mint te ellenſegidet : *(12)* Meńńek tied :
es fo̊ld es tied. fo̊ldnek kereket te allattad es v̊no̊n telľeſſeget :
(13) fel zelt : es tengert te teremtettel Tabor es hermon te ne-
vedbe o̊rvendenek : *(14)* es te karod hatalmal Te kezed o̊ro̊-
163 ko̊ǵik || es te iogod magaztaſſek : *(15)* igaſſag : es itilet : te zeked-
nek meg ǵartaſa Te orcadnak elo̊tte *(16)* irgalmaſſag es bizońſag
mennek : bodog nep ki lelki o̊ro̊m ineket tvd. Vram te orcadnak
vilagaban iarnak : *(17)* es te nevedben napeſtig o̊rvendenek : es te
igaſſagodban fel magaztatnak : *(18)* Mert v̊ ereieknek dičo̊ſege te
vaǵ : es te io kedvedben. mi zarvo̊nk fel magaztatik *(19)* Mert vre
mi[nd] fel vetelo̊nk. es mi kiraľonke : zent iſraele *(20)* Almamba
tahat zolaal zentidnek : es mondal hatalmba. ſegedelmet vetek : es
en nepem ko̊zo̊l valaztottad fel magaztalek *(21)* Meg leleem en
zolgamot davidot. v̊tet meg kenem. en zent olaiommal *(22)* Mert
en kezem v̊tet ſegellendo̊. es en karom v̊tet megero̊ſſeiti *(23)* v̊
benne ellenſeg ſemmit nem nevekedik : es hamoſſagnak fia. nem
to̊rekedik artania v̊neki *(24)* Es en v̊ orcaia elo̊l. v̊ ellenſegit el
to̊ro̊m : es v̊tet ǵv̊lo̊lo̊ko̊t futaſra fordeitom *(25)* es en bizońſa-
164 gom. es en irgalmam v̊ vele : es en nevembe || v̊ zarva fel magazta-
tik *(26)* Es v̊ kezet tengerbe vetem. es v̊ iogiat foľo vizekbe *(27)* v̊
neveze engem. te en atťam vaǵ. en iſtenem. es en idvo̊ſſegemnek

fogadoia *(28)* Es en v̊ͤtet elo̊l zv̊ͤlte vetem [v̊ͤtet] fo̊ldnek kiraľi felo̊t
emelkettet *(29)* Es en v̊ͤ neki en irgalmamot o̊ro̊ke tartom es v̊ͤ
neki en hyv haǵaſomot *(30)* Es en v̊ͤ neki magat o̊ro̊ko̊l o̊ro̊ke
vetem. es v̊ͤ zekit: mikent meńńei napokot *(31)* Ha kedeg v̊ͤ fiai en
to̊rveńemet meg haǵanǵak. es en itiletimben nem iarandonak
(32) Ha en igaſſagomot meg vtalanǵak. es en parančolatimot
nem o̊rizendik *(33)* Vezzo̊ben v̊ͤ hamoſſagokot meg latom. es [en
bizońſagomban nekik nem artok. Es en ha] v̊ͤ bino̊ko̊t: vereſegben
(34) En irgalmamot kedeg to̊le el nem oztom. Es en bizońſagom-
ban neki nem artok *(35)* Es en haǵaſomot vtalatoſſa. es az melľek
en zambol zarmaznak. nem tezem meg hytta *(36)* En zentemhez
eǵzer eſko̊m dauidnak. ha hazvdok. v̊ͤ neki *(37)* magia o̊ro̊ke ma-
rad *(38)* Es v̊ͤ zeki || mikent nap en elo̊ttem: eſ mind o̊ro̊ke mikent 165
telľes hold: es ment meńbe hyv tano *(39)* Te kedeg el v̊ͤzted: es
meg vtaltad: es te kriſtuſodot el hattad *(40)* El fordeitottad te
zolgadnak haǵaſad fo̊ldo̊n v̊ͤ zentſeges oltarat vtalatoſſa to̊tted:
(41) Meg to̊red mind v̊ͤ kert falit: v̊ͤ ero̊ſſeget filelembe veteed
(42) Mind vton iarok el ragadozak v̊ͤtet: v̊ͤ zomzedinak zeǵenere
lo̊n *(43)* v̊ͤtet ńomoreitoknak iogiat fel magaztalad: mind v̊ͤ elľen-
ſegit vigaztalad *(44)* v̊ͤ to̊renek ſegedelmet el valtad: es v̊ͤ neki
hadba nem ſegeitel *(45)* Tiztolaſrol v̊ͤtet el vezted: es v̊ͤ zeket fo̊l-
do̊n le eited *(46)* v̊ͤ ideinek napit meg kiſſebbeited: poreitaſſal v̊ͤtet
meg o̊tted *(47)* Vram meg hailaz mind vegig felen: ki harſag te
haragod mikent tv̊ͤz *(48)* Emlekeziel mi en voltom: mert mi nem
heaba zerzettel: minden ember fiait *(49)* ki az ember ki il es halalt
nem lat: es v̊ͤ lelket pokolnak kezebo̊l ki vezi *(50)* Vram hol van-
nak te regi irgalmid mikent te bizońſagodba eſkv̊ͤttel dauidnak ||
(51) Vram emlezel te zolgaidnak zeǵeńekro̊l. kit en o̊blo̊mbe 166
meg tv̊ͤrek. ſok nemzeteket *(52)* kit vram: te ellenſegid panazlot-
tak: hoǵ panazlottak te kriſtoſodnak valtozaſat *(53)* Vr o̊ro̊ke
aldoth leǵen leǵen

d o m i n e r e f u g i u m f a c t u s e s

LXXXIX.

(1) Vram mi neko̊nk remeńſego̊l lo̊ttel: nemzetro̊l nemzetre
(2) Mi elo̊t heǵek lennenek. avaǵ ziletneek fo̊ld es kerek vilag.

őrőktől es meg őrőkik te vaǵ iſten (3) Ne tazeh el embert alazatoſſagaba. es mondal. fordolľatok embereknek fiai (4) Mert ezer eztendő te zemid előt mikent tegnapi nap. ki el mvlt Es yieli őrizet: (5) kik ſemmie vagnak. v̄ nekik eztendői leznek (6) Regiel el mvlľek. mikent fv̄: regiel viragoziek: es el mvlľek: eſt zalľon: keměnőľľőn: es meg azzion (7) Mert meg foǵank te haragodban es te mergedben meg haborodank: (8) Mi iktelenſeginket elődbe veetted: mi őrőkſegőnkőt te zinednek vilagoitaſaban (9) Mert mi na-
167 pink mind meg foǵanak: es te haragodban || meg foǵank Mi eztendőnk emleitetnek mikent pook (10) mi eztendőnknek napi. az hetven eztendőkben Ha kedeg hatalmagban ńolc zaz eztendő: es tőbe v̄ nekik mvnkaiok: es banaťok Mert el io az: zelidſeg: es meg rothadonk (11) ki eſmerte te haragodnak hatalmat: es kedeg feltiben. te haragodot zamlalnia (12) Te iogodot iǵ eſmerteſſed: es zv̄ beli tanoltakot bőlčeſegben (13) Fordoľ meg vram mind vegig: es leǵ kőńőrőletes te zolgaidon (14) Regiel meg telőnk te irgalmaddal: es őrvendőnk: es ǵőńőrkő[d]ttőnk minden napinkban (15) Őrőlőnk az napoknak kikben. minket alazal: eztendőknek kikben gonozt lattonk (16) Tekenč te zolgaidra: es te mvnkaidra: es igazgaſſad v̄ nekik fiait (17) Es leǵen mi raitonk: mi vronknak. iſtenőnknek: fińeſſege Es mi kezeinknek mvnkaiat igazgaſſad mi rank: es mi kezőnknek munkait igazgaſſad

Qui habitat in adiutorio

XC.

168 (1) KI felſegnek ſegedelmebe lakozik: meńńei || Iſtennek oltalmaba vezteg lakozik (2) Monǵa vrnak. te engem fogado vaǵ: es en hyedelmem. en iſtenem te benned remeńkedem: (3) Mert v̄ engem vadazoknak haloiokbol: meg mente: es kemeń bezedből (4) v̄ vallaival arńekoz neked. es te v̄ tollai alat remenkedel (5) v̄ bizońſaga paiſſal kőrńőr vezen: eyeli ńilelmtől nem felz (6) Nappal hamarkodo ńiltol: ſetetbe iaro dv̄loktol: dyli őrdőgtől (7) Te mellőled ezeren eſnek: es te iogod felől tiz ezeren. te hoziad kedeg nem kőzelyt (8) de maga bizoń te zemeiddel meg gondolod. es binőſőknek fizeteſt meg lacz (9) Mert vram te vaǵ ennekem remeńſegem. felſeget veted te remeńſegedde (10) Gonoz te

boziad nem meǵen: es oſtor nem ko̊zeleit te hailokodba *(11)* Mert v̊ anǵalinak paranc̆olt te rolad: hoǵ teget minden vtaidba o̊rizienek *(12)* v̊ kezekbe viznek teged. hoǵ ko̊ho̊z labadot meg ne ſerc̆ed: *(13)* Aſpiſ kiǵon. es baſiliſkos kigon iarzs: es or||ozlant es 169
ſarkant meg ńomocz *(14)* Mert v̊ en bennem remeńkedet: meg mentem v̊tet: meg oltalmazom v̊tet: mert v̊ en nevemet megeſmerte *(15)* v̊ en ram kialta. es en v̊tet meg hallom. ńomoroſagba vele vaǵok. ki vezem v̊tet. es dic̆o̊ſeitem v̊tet *(16)* Napoknak hoziosagaval be to̊lto̊m v̊tet. es en v̊ neki en idvo̊ſſegemet meg mvtatom

Bonu*m*

XCI.

(2) Io vrnak vallania. es te felſeges nevednek dic̆o̊ſeiteni *(3)* holval te irgalmadot hirdetni es ytaltal te bizońſagodot *(4)* Tiz hvro kintornaban hegedobeli inekel *(5)* Mert vram engem titemeńidbe vigaztalal. es en te kezeidnek mvnkaiban o̊rvendek *(6)* Vram te mielkedetid hoǵ naǵoltak. igen meľek te gondolatid *(7)* Eztelen ember. meg nem iſmeri: es hyt ezeket meg nem erti *(8)* Mikoron bino̊ſo̊k ki kelnek: mikent zena es ki ielennek mind kik hamoſſat teznek: Hoǵ o̊ro̊ko̊l o̊ro̊ke el vezienek. *(9)* vram te kedeg felſeg o̊ro̊ke: *(10)* Mert vram ime te ellenſegid mert ime te ellenſegid el veznek: es el ozlonak || mind hamos tevo̊k *(11)* Es 170
en zarvam fel emelkedik: mikent eǵ zarvo: es en venſegem emlo̊nek v̊ irgalmaba *(12)* Es en zemem. en ellenſegimet meg vtala. es en ram tamado atkozokot. te fv̊led meg halľa *(13)* Igaz viragoz ment palma: meg ſokaſvl mikent libannak cedroſſai *(14)* Vrnak hazaba v̊ltettek: mi vronk iſteno̊nknek pitvariba viragoznak *(15)* Meeg venſegnek emleebe meg ſokaſolnak: es iol tv̊ro̊k leznek. hoǵ hirdeſſek *(16)* Mert eǵenes mi vronk iſteno̊nk: es v̊ benne ninc̆en hamoſſag

d*o*m*i*n*u*s reg*n*a*v*i*t*

XCII.

(1) Vr orzagla: ekeſſegbe o̊lto̊zek. vr [o̊ro̊ke o̊lto̊zek o̊ro̊mbe] o̊lto̊zek ero̊be: es magat meg o̊vedze Mert fo̊ldnek zelet meg

eröſſeit ki meg nem indol (2) Iſten kez te zeked : attol fogvan te
vaǵ (3) Vram vizek fel emelek : vizek v̈ zavokot fel emelek Vizek
v̈ habokot fel emelek (4) ſok vizeknek zavokert Tengernek čodala-
tos v̈ emelkedeſi čodalatos vr magaſſagokba (5) Te haǵaſid igen
171 hyhetők lo̊nek : vram te hazadot || zentſeg illeti napoknak hoz-
ioſagaig

deus wlt*i*o*nu*m

XCIII.

(1) ISten bozzo allaſnak vra. zabadon to̊n : iſten bozzo allaſ-
nak vra (2) Emelkeǵel fel ki földet itilz : fizes meg keveľeknek
(3) Vram bino̊ſok mig. bino̊ſok mig dičekednek : (4) Bezellenek
es hamoſſat zolnak. mind kik hamoſſat teznek (5) Vram te nepe-
det meg alazak. es te öröködöt el veztek : (6) Özveǵet es arvat
meg ölenek : es arvakot v̈ldözenek (7) Es mondanak. vr nem latťa.
es iakob iſtene nem erti (8) Nep között valo ertetlenek erčetek es
hytok. valaha erčetek (9) Ki az fv̈let v̈ltette nem hall e. avaǵ ki
az zemet ǵakta nem gondolľa e (10) ki [ember] nemzeteket reia-
gat : nem meg fedd e : ki embert tvdomańra taneit (11) Vr tvǵa
embereknek gondolatťokot mert heyv (12) Bodog ember ki te ok-
tatandaz vram : es te to̊rveńedro̊l oktatandot vtet : (13) hoǵ gonoz
napoktol keǵeſöl teǵ vele : mig nem bino̊ſnek veerem vaiaſſek
(14) Mert vr v̈ nepet el nem v̈zi : es v̈ o̊röket meg nem haǵǵa
172 (15) Mig nem igaſſag || to̊rveńńe valtozandik : es kik ahoz közel :
mind Kik eǵenes zivel vannak (16) ki tamad fel en velem az atko-
zok ellen : avaǵ ki al en velem. hamos tevo̊k ellen (17) čak hoǵ vr
ſegeite engem : keveſſe nem pokolba lakozot volna en lelkem
(18) ha en mondom vala : en labam meg indola. vram te irgalmad
ſegeit vala engemet (19) En zivemnek banatťa ſokaſſagaent. te
vigaztalaſid. en lelkemet o̊röltetek (20) Mi nem hoziad ragadot.
hamoſſagnak zeki. ki parančoladba mvnkat hazvcz (21) Igaznak
lelke[t]n ragadoznak vala : es artatlan vert bintetnek vala (22) Es vr
en nekem hyedelmo̊l lón. es en iſtenem. en remenſegemnek ſeged-
ſege (23) Es v̈ nekik v̈ hamoſſagokot meg fizeti : es o̊no̊n gonoſſa-
gogba el ozťa v̈ket : mi vronk iſteno̊nk. el ozťa v̈ket

Venite exultemus do*min*o

XCIV.

(1) Io̊ietek es o̊rvenǵo̊nk: vrnak inekellonk mi idvo̊ſſeges iſteno̊nknek *(2)* Veǵvͤk elo̊l vͤ orcaiat vallaſba: es dičo̊ſeiteſben inekello̊nk vͤ neki *(3)* Mert iſten naǵ vr: es naǵ kiraľ || 173 minden iſten felo̊tt *(4)* Mert fo̊ldnek minden vegi vͤ kezeben vannak: es heǵeknek magaſſagi o̊vei *(5)* Mert tenger o̊ve. es vͤ to̊tte vͤtet: es az zarradaſt vͤ kezi allattak *(6)* Io̊ietek imaǵvk. es eſſo̊nk le iſten elo̊tt ſirionk iſten elo̊tt. ki minket tott *(7)* mert vͤ mi vronk iſteno̊nk Es mi kedeg vͤ nepi ilo̊ fo̊ldenek. es vͤ kezenek iohy *(8)* ha ma vͤ zavat hallanǵatok. ne kemenehetek meg tvͤ ziveteket *(9)* Mikent az bozzonkodaſba keſertetnek nappiaent. az kietlembe Hol ti atťaitok engem keſertenek. bizońoitak. es latak en dolgimot *(10)* Ez nemzethez neǵven even voltam ko̊zel. es mindenkor mondottam: ezek zivo̊kben. tevelgenek *(11)* Es ezek kedeg en vtaimat meg nem eſmerek. ha en ńvgalmamba menendenek

Cantate domi*n*o

XCV.

(1) Vrnak inekľetek vy ineket: minden fo̊ld inekľetek vrnak *(2)* Inekľetek vrnak: es alǵatok vͤ nevet. vͤ idvo̊ſſeget naprol napra hirdeſſetek *(3)* vͤ dičo̊ſeget hirdeſſetek nemzetek ko̊zo̊tt vͤ čvdait minden nep ko̊zo̊t *(4)* Mert vͤ naǵ vr: es igen dičeretes minden iſten felo̊tt yedeteſb *(5)* Mert nemzetnek iſteni || 174 mind o̊rdo̊go̊k. vr kedeg meńńeket to̊tt *(6)* Vallas es zepſeg o̊ elo̊tte: zentſeg es naǵſag vͤ zentſegebe vaǵon *(7)* nemzeteknek tartomani aiandekoziatok vŕnak aianľatok dičo̊ſeget es tizteſſeget. aianľatok vͤ nevenek dičo̊ſeget *(8)* Veǵetek aldozatokot es meńńetek be vͤ pitvariba *(9)* es imaǵǵatok vͤtet vͤ zent eǵhazaba vͤ zine elo̊t minden fo̊ld meg indolľon *(10)* nemzetekben monǵatok hoǵ vr orzagolt Mert bizon fo̊ldnek zelet meg fedde ki meg nem indol [napeſtig] nepeket eǵeneſſegben itil *(11)* Meńńek o̊ro̊lľenek. es fo̊ld o̊rvenǵen tenger vͤ telleſſegevel meg indolľon *(12)* mezo̊k mind benne valokkal O̊zve vigadnak Tehat erdo̊nek minden fai o̊rvendenek

(13) vrnak zine eloͦtt. hoǵ el ioͦtt : mert foͦldet itilni ioͦtt Foͦldnek
zelet eǵeneſſegben itili : es nepeket vͦ bizońſagaba

do*m*i*n*us

XCVI.

(1) Vr orzagla : foͦld oͦrvendezien : ſok zigetek oͦroͦlľenek
(2) Koͦd es ſetet felleg vͦ koͦrńoͦle igaſſag es itilit vͦ zekinek feǵe-
delme (3) vͦ neki tvͦz elotte meǵen : es koͦrńoͦl vͦ ellenſegit gerieſti vͦ
175 villamaſi || (4) vͦ villamaſi zeeles foͦldnek finlenek : lata foͦld es meg
indola (5) Heǵek vr zine eloͦtt meg olvadanak. mikent viioz. vr zine
eloͦtt minden foͦld (6) Meńńek ki hirdetek vͦ igaſſagat. vͦ dičoͦſeget
minden nepek lattak (7) Poreitaſſanak mind kik balvańokot imad-
nak. es kik oͦnoͦn kepekben dičekednek vͦ neki minden anǵali ima-
ǵatok vͦtet. (8) ſion halla. es oͦroͦle Es iuda leańi oͦrvendenek.
vram te itiletedert (9) Mert te felſeges vr vaǵ : minden foͦldoͦn
igen fel emelkettel. minden iſten feloͦtt (10) Kik vrat zeretitek.
gonozt ǵvͦloͦlľetek. vr vͦ zentinek lelkeket oͦrizi. binoͦſoͦknek kezeboͦl
ki menti vͦket (11) Igaznak vilag tamada : es eǵenes zivoͦknek
oͦroͦm (12) Igazak vrban oͦroͦlľetek. es valľatok vͦ zentſegeſ nevenek
emleitetre

cantate zombat yelre valo veterńehez pſalm*u*s

XCVII.

(1) Vrnak inekelľetek vy ineket : mert čvdakot toͦtt vͦ iogia
176 zabadeit vͦ neki : es vͦ zent karia (2) vͦ idveſſeget || eſmerte teve.
nemzetek eloͦtt vͦ igaſſagat ki yelente (3) vͦ irgalmarol. es bizońſa-
garol emlekezek. iſrael hazanak Foͦldnek minden vegi lattak mi vr
iſtenoͦnknek idvoͦſſeget (4) Minden foͦld lelki ineket monǵon iſten-
nek : inekľetek. es oͦrvengetek. es kintornaľatok : (5) Dičoͦſehetek
vrnak hegedoͦben : hegedoͦben : es kintornanak zavaban (6) viſſeloͦ
kvͦrtoͦkben : es zarv kvͦrtnek zavaban Viǵaǵǵatok vr kiraľ eloͦtt
(7) tenger vͦ telľeſſegevel meg indoľľon : foͦldnek zile : es mind kik
benne lakoznak foľo vizek eǵetembe (8) Keezzel tapſoľľanak he-
ǵek vr zine eloͦtt. oͦrvendenek (9) mert el ioͦtt mert foͦldet itilni
ioͦtt Foͦldnek zelet igaſſagban itili. vͦ nepet oͦnoͦn bizońſagaba

dominus regnavit

XCVIII.

(1) Vr orzagla: haragoǵanak az nepek: ki kervbon vͤls:
fo̊ld meg indolľon *(2)* Vr ſionba naǵ: es minden nepek felo̊tt fel-
ſeg *(3)* Valľanak te naǵ nevednek: mert yedetes: es zent: *(4)* es
kiraľnak tizteſſege itiletet zeret Te igazgataſt zerzettel: es itiletet:
es itiletet: es igaſſagot. iakobon te to̊ttel *(5)* Magaztaſ‖ſatok fel 177
mi vronkot iſteno̊nket: es imaǵatok vͤ laba alat valo zeket: mer az
es zent *(6)* vͤ papi ko̊zo̊tt moiſes es aaron. es ſamvel azok ko̊zo̊t:
kik vͤ nevet kialťak Vrra kialtnak vala: es vͤ vͤket meg halľa vala
(7) es ozlop fellegbo̊l zol vala vͤ nekik vͤ haǵaſit o̊rizik vala: es az
parančolatot kit adot vͤ nekik *(8)* Vram mi iſteno̊nk. te vͤket meg
hallod vala. iſten te vͤnekik keǵelmes voltal: es minden leleneſe-
ken bozzot alottal *(9)* Magaztaſſatok fel mi vronkot iſteno̊nket es
vͤ zent heǵen imaǵatok vͤtet: mert zent mi vronk iſtenonk Dičo̊ſeg
atťanak

Ivbilate deo

XCIX.

(1) MInden fo̊ld vigaǵǵon lelekben: vrnak o̊ro̊mben zolgal-
ľatok V eleibe o̊rvendeſben meńńetek *(3)* Tvǵatok hoǵ vr vͤ iſten.
vͤ to̊tt minket: es nem mi mimagonkot vͤ nepe: es vͤ ilo̊ fo̊ldenek
yvhi *(4)* meńńetek be vͤ kapvyn vallaſſal: pitvariba inekleſſel: es
valľatok vͤ neki: dičerietek vͤ nevet: *(5)* Mert vr edes: vͤ irgalma
o̊ro̊ke: es minden nemzetro̊l nemzetre vͤ bizonſaga:

Miſeri cordiam et iudicium

C.

(1) Vram en irgalmaſſagot es itiletet ineklek neket ‖ *(2)* Kin- 178
tornalok: es artatlan vtakon ertekem: mikoron en hoziam io̊z
Iarok vala en zivemnek artatlanſagaban: en hazamnak ko̊zepin
(3) Hamos allatot nem vettek vala en elo̊mbe. igaſſag meg haǵo-
koth ǵvͤlo̊lek *(4)* Gonoz ziv en hoziam nem zeekho̊vek hoziam

terő atkoztat. nem eſmerek *(5)* Titkon ṽ kőzelit ragalmazot ṽdő-
zők vala keveľ zemmel : es telhetetlen zivel : azokal nem ezem vala
(6) En zemeim főldnek hivire : hoǵ velem ẘlľenek. ki artatlan vd-
ban iar. az zolgal vala en nekem *(7)* Nem lakozik en hazam kőze-
pin. ki kevelſeget tezen. ki ekteleneket zol. nem igazeiťa magat. en
zemeim előtt *(8)* holval minden főldi binőſőkőt meg őlők vala.
hoǵ vrnak varoſabol : minden ektelen dolgoſokot. ki veztenek

d*om*i*n*e exau*d*i

CI.

(2) Vr halgaſd meg en imačagomot : es ivſſon te hoziad en
kialtaſom *(3)* Te orcadot en tőlem el ne fordeičad. valameľ napon
ńomorolok Haičad hoziam te filedet Valameľ napon hivandolak
teged : ſereńen meg haľ engem *(4)* Mert en napim vǵan meg foǵtak
179 mikent fṽſt : es en tetemeim meg azanak mikent || [tepertő] poz-
doria *(5)* Vǵan ṽttetem mikent zena : es en zivem meg aza : mert
en el felettem en keńeremet meg ennem *(6)* En zőpőgeſemnek
zavatol. en tetemem hvſomhoz ragada *(7)* Olľan lők mikent kiet-
lenbeli pellikan : meg olľan lők mikent bogoľ kalitkaban : *(8)* Vi-
ǵazek es olľan lők : mikent haz heian eǵedől valo vereb *(9)* Mind
napeſtig en ellenſegim engem bozzontanak vala : es kik dičernek
vala engem : en ellenem eſkeznek vala *(10)* Mert hammat vǵan
ezem vala mikent keńeret : es en venerekemet ſiraſſal el veǵeitem
vala *(11)* Te mergednek haragos orcaiatol : mert fel emelven le
eitel engemet *(12)* En napim le hailanak mikent arńek : es vǵan
meg azek mikent zena *(13)* Vram te kedeg mind őrőke meg ma-
racz : es te emleiteſed nemzetről nemzetre *(14)* Vram te fel ta-
madvan kőńőrőlz ſionon. mert ṽ kőńőrőletinek idei : mert ṽ ideie
el iőtt *(15)* Mert ṽ kővi kelletinek. te zolgaidnak : es ṽ főldőn kő-
ńőrőlnek : *(16)* Vram : es nemzetek felik te nevedet : es te dičőſe-
gedet. minden kiraľok *(17)* Mer vr ſiont meg raka : es őnőn dičő-
180 ſegeben lattatik *(18)* Tekente alazatoſoknak || imačagara : es ṽ
kirelmeket nem vtala *(19)* Azert mas. nemzetben irtaſſanak : es
meľ nep terem : es ṽ es dičer vrat *(20)* Mert ala neze őnőn felſe-
geből. vr meńből főldre tekente *(21)* Hoǵ fogľoknak oheitaſokot
hallanaia : es meg őlteknek fiait meg oldoznaia *(22)* Hoǵ vr

nevet hirdeſſek ſionban: es v̊ dičiretet iervſaľemben *(23)* Nepeknek eǵbe ǵo̊lekezeſekben. es kiraľoknak: hoǵ vrnak zolgaľanak *(24)* v̊ ereinek vtaban. felele neki: en napimnak keveſ voltat: ad meg tudnom *(25)* En napimnak felen: engem meg ne hy te eztendo̊id mind nemzetro̊l nemzetre *(26)* Vram elo̊zo̊r te fo̊ldet allattal: es mennek te kezed mvnkai *(27)* O̊k el veznek. te kedeg meg maracz: es mind vǵan meg avolnak: mikent o̊lto̊zet Es meg valtoztatod v̊ket. mikent fedo̊t: es meg valtoznak: *(28)* te kedeg vǵan teno̊n magad azon vaǵ. es te eztendeid meg nem foǵnak *(29)* Te zolgaidnak fiai lakoznak: es v̊ magzatťok. mind o̊ro̊ke igazgattatik

benedic

CII.

(1) En lelkem alǵ vrat: es minden. valameľek en bennem vannak. v̊ zent nevenek *(2)* Alǵ || vrat en lelkem: es el ne feleǵǵed. 181
mind v̊ fizeteſit *(3)* Ki minden hamoſſagidnak keǵelmez. ki minden betegſegedet meg vigazťa *(4)* ki te iletedet halabol meg valťa. ki teged irgalmaſſagban: es ko̊ńo̊ro̊leſegben koronaz *(5)* Ki te kivanatodot iozagokkal be to̊lti te yffioſagod meg vyol: mikent keſelo̊nek *(6)* Vr irgalmat teven: es itiletet: minden bozzoſagot tv̊ro̊knek *(7)* v̊ vtait moiſeſnek eſmerte tive: es v̊ akaratťat iſrael fiainak *(8)* Vr irgalmas es ko̊ńo̊ro̊letes: es igen ko̊ńo̊ro̊lo̊ *(9)* Nem o̊ro̊ke haragozik. ſem feńeget mind o̊ro̊ke *(10)* Nem mi bino̊nkent to̊n mi neko̊nk: es mi hamoſſagonkent nem fizete neko̊nk *(11)* Mert mennek fo̊ldto̊l valo magaſſagaent. v̊ irgalmat: meg ero̊ſſeite v̊ket filo̊ko̊n *(12)* Mene tavol nap kelet vaǵon nap ńvgattol. olľan tavol. teve mi to̊lo̊nk. mi hamiſſaginkot *(13)* Mikent atťa ko̊ńo̊ro̊l. v̊ fiain. vr vǵan ko̊ńo̊ro̊le v̊ko̊t filo̊ko̊n *(14)* mert v̊ meg iſmerte mi leto̊nko̊t Meg emlekezek hoǵ por vaǵonk: *(15)* ember mikent zena v̊ napi. ki viragoznak. ment parlagnak viragi *(16)* Mert az zellet
v̊ benne el meǵen. es to̊bbe nem al || Es to̊bbe v̊ heľet meg ſem 182
eſmeri *(17)* Vrnak kedeg v̊ irgalma o̊ro̊kto̊l mind o̊ro̊kig vto̊t filo̊ko̊n Es igaſſagi fiakrol fiakra *(18)* azoknak kik v̊ haǵaſit tarťak Es emlekezienek v̊ parančolatirol: v̊ket telľeſeiteni *(19)* Vr v̊ zekit meńben zerze: es v̊ orzaga mindenen vralkodik *(20)* v̊ neki minden anǵali: alǵatok v̊tet: ero̊be hatalmaſok: v̊ ygiet teven. v̊ bezi-

dinek zavat hallania *(21)* vͤ iozagi mind alǵatok vrat: vͤ zolgaloi
kik vͤ ygiet tezitek *(22)* vͤ neki minden dolgi. alǵatok vrnak. vͤ neki
minden vraſaga heľen en lelkem alǵ vrat

Benedic amima mea dominum.

CIII.

(1) En lelkem alǵ vrat: en vram iſtenem igen naǵoltal
Vallaſba es ekeſſegbe őltőztel. vilaggal kőrnekeztel mikent őltőzet-
tel *(2)* Meńńet ki terieztven mikent bőrt: ki vͤ neki felit *(3)* vizek-
kel fedőd Ki fellegbe fel meǵ. ki zeleknek tollain iarzs *(4)* ki te
kővetidet zelletekke tezs: eſ te zolgaidot egő tvͤzze *(5)* Ki főldet
őnőn allaſan allattal: őrőkől őrőke ſem haiol ala: *(6)* Ózőnnek
vize vͤ neki kőrńőkőzeti. mikent őltőzet: vizek heǵeken alnak
183 *(7)* Te feńeiteſed előt el fvtnak te meńńei || gőrgeſedtől. meg ret-
tennek *(8)* Heǵek fel hagnak: es vőlǵek le zalnak. az heľre. mel-
ľet nekik allattal: *(9)* Hatart vettel kik el nem mvlnak: meg ſem
fordolnak főldet be bvrytaniok *(10)* Ki kvt feieket wőlǵegbe ki
[bir] bočatc heǵeknek kőzőlők. vizek el foľnak *(11)* Iznak parlag-
nak minden beſtiai: zamarok zomehan variak: *(12)* Meńńei ma-
darak. raitok lakoznak. kő zirtok kőzől aǵǵak vͤ zavokot *(13)* He-
ǵeket felől meg harmatozz. te mvnkaidnak ǵőmőlčeből. ſőld meg
eligezik *(14)* Apro baromnak zenat [ǵőitez] teremtez: es fvͤvet
emberi zolgalatra Hoǵ főldből keńeret ki hozi *(15)* es bor ember-
nek zivet őrvͤlteſſe Hoǵ vͤ orčaiat olaiba meg vidamoltaſſa: es em-
bernek zivet keńer erőſſőhőn *(16)* Mezőknek fai meg elegednek: es
libannak cedros fai. kiket vͤ vͤltetet: *(17)* amot verebek fezkeznek
Verče haza vͤ nekik hercegek *(18)* zarvaſoknak magaſ heǵek:
gymoknak hyedelmek kő zirt *(19)* Időkre holdot tőn. nap meg
eſmerte *(20)* vͤ el ńvͤgottat Setitet től: es y lőn: vͤ benne erdei va-
dak. mind el iarnak: *(21)* Orozlań kőlkek rivaſſal. hoǵ ragaǵanak:
184 es iſtentől őnőn magoknak || etket lelyenek *(22)* Nap fel tamada:
es meg ǵőlekezenek: es őnőn hailokokba heľheztetinek: *(23)* Em-
ber ki meǵen. vͤ dolgara: es vͤ mvnkaiara. nap ńvͤgatig *(24)* Vram
te mvnkaid hoǵ naǵoltak: mindent ezzel tőttel: főld te valalodbol
meg telek *(25)* Ez naǵ tenger: es Kezeknek igen teer: amot repe-
ſők kiknek zaamok ninčen Kičyd lelkeſek naǵokkal *(26)* amot ha-

yok mvlnak Az ſarkań kit te zerzettel. vͤ neki čalogatnia : *(27)* min-
den te toͤled var: hoǵ idein vͤ etkeket meg aǵǵad *(28)* Ha te
adandaz vͤk zedegetnek Kezet kiterieztven : minden iozaggal telik
(29) ha kedeg te orcadot el fordeitandod : meg haborolnak : vͤ
zelleteket el vezed : es meg foǵnak : es ónoͤn porogba fordolnak
(30) Ki bočaſd te zelletedet : es teremnek : es foͤldnek zinet meg
vyitod *(31)* Vrnak dičoͤſege leǵen oͤroͤkoͤl oͤroͤke. vr oͤnoͤn mvnkaiaba
oͤroͤl : *(32)* Ki foͤldre tekent : es vͤtet [ze] rezketteti. ki heǵeket illet :
es fvͤſtoͤloͤgnek *(33)* En en iletembe. vrnak ineklek : en iſtenemnek
dičoͤſeitek mig vaǵok *(34)* En ekes bezedem : kedves leǵen vͤ neki :
mert en vrban ǵoͤńoͤrkoͤdoͤm *(35)* Binoͤſoͤk es || hamoſſak. foͤldroͤl **185**
foǵga nak meg : vǵ hoǵ ne leǵenek. en lelkem alǵ vrat

Confitemini domino

CIV.

(1) Valľatok vrnak. es kialčatok vͤ nevet : nemzetek koͤzoͤtt
hirdeſſetek vͤ mvnkait *(2)* Inekelľetek vͤ neki : es dičoͤſehetek vͤ
neki. bezilľetek mind vͤ čvdait *(3)* Dičekeǵetek vͤ zent neveben.
vrat kereſoͤknek zivoͤk oͤroͤľoͤn *(4)* kereſietek vrat : es eroͤſſoͤľetek
me.g vͤ zinet mindenkor kereſietek *(5)* Emlekezietek vͤ čvdairol
kiket toͤt : vͤ ielenetit : es vͤ zaianak itiletit *(6)* vͤ zolgainak Abra-
hamnak magzatirol : vͤ valaztottarol iakob fiarol *(7)* vͤ mi vronk
iſtenoͤnk. vͤ itileti minden foͤld zelen *(8)* vͤ haǵaſarol oͤroͤke meg
emlekezek : ygyroͤl. kit ezer nemzetnek parančolt *(9)* kit abraham-
nak zerze : es vͤ iſakra. loͤt eſiroͤl *(10)* Es azt iakobnak paranč o-
ladba toͤkelle : es iſraelnek oͤroͤk haǵaſba *(11)* Mondvan kanaan
foͤldet. neked adom. te oͤroͤkoͤdnek koͤtelet *(12)* Mikort kvrta zam·
mal volnanak. es vͤ lakoi igen keveſen *(13)* Es nemzedboͤl nem-
zedbe el menenek : es orzagbol mas nep koͤzibe *(14)* Eǵ embert
nem haǵa. vͤ nekik artania : es vͤ irettek kiraľokot || reiagata *(15)* Ne **186**
illeſſetek : en kriſtoſimot : es en profetaimba ne atkoziatok *(16)* Es
vͤ ehſiget hiva foͤldre : es keńernek minden ereet meg toͤre *(17)* vͤ
eloͤttoͤk embert bočata : Ioſef el aroltatek. vͤnſegebe *(18)* vͤ labait
kalodaba alazak : vͤ lelke vas altal mene : mig nem vͤ igeie ióne
(19) Vrnak zep bezede. meg gerieſte vͤtet *(20)* elkvͤlde kiraľ. meg
olda vͤtet : nepnek feiedelme : es el bočata vtet *(21)* vͤ hazanak

vrava zerze vtet: es minden valalanak feiedelmeve *(22)* Hoǵ vͤ
feiedelmit oktatnaia. mikent ōnōn magat: es vͤ venit bǒlčeſegre
tanitanaia *(23)* Es iſrael be mene eǵiptomba: es iakob kaam fǒl-
debe. vendeg lakoſſ vala *(24)* Es vͤ nepet igen teriezte. es vͤtet vͤ
ellenſegire erǒſſeite *(25)* Meg fordeita vͤ zivǒkǒt. hoǵ vͤ nepet ǵvͤ-
lǒlneiek: es vͤ zolgainak čalardſagot tennenek *(26)* Bočata zolgaiat
moiſeſt: es kit valazta vͤtet aaront *(27)* vͤ ielenſeginek igeiet. vͤ
beleiek vete. es čvdaknak igeiet kam fǒldebe *(28)* Setetet bočata:
es vket megſeteteite: es vͤ bezedit meg nem maſla *(29)* vͤ vizeket
187 verre valtoztata: es vͤ halokot meg ǒle *(30)* vͤ fǒldǒk || bekakot ter-
iezte. vͤ kirali hazokban *(31)* Monda es iǒve zvńog: es bvͤdǒſ fireg.
mind vͤ tartomańogba [kǒ eſſǒkǒt] *(32)* vͤ eſſeket kvͤ eſſe teve. vͤ
fǒldogben igǒ tvzek *(33)* vͤ nekik zilǒiǒkǒt es figeieket vͤte: es vͤ
vegekbeli fakot meg tǒre *(34)* Monda es ſaſka. es čereboh iǒve.
kinek zama nem vala *(35)* Es vͤ fǒldǒkben minden fvͤvet meg ǒn
es vͤ fǒldǒknek minden ǵǒmǒlčet megǒve *(36)* Es vͤ foldokben. min-
den elǒl zvͤlǒttet vͤte vͤ nekik minden mvnkaioknak eleit *(37)* es
vͤkǒt ki hoza. ezvͤſtel es arańńal: es vͤ teriedeſegben beteg nem vala
(38) Eǵiptom vͤ elǒ mentekben ǒrǒle. mert vͤ felelmek raiok zalla
(39) vͤ oltalmokra felleget el teriezte: es tvͤzet hoǵ yel nekik vila-
goſeitana *(40)* Kireek: es fvͤr el iǒve es vͤket meńńek keńerevel ele-
geite *(41)* Meg haſazta az kǒ zirtǒt: es vizek foľanak: foľo vizeken
zarrazon altal men*n*enek *(42)* Mert vͤ zent bezederǒl emlekezek. ki
volt vͤ zolgaiahoz abrahamhoz *(43)* Es ki hoza vͤ nepet. ǒrvendeſ-
ben. es vͤ valaztottit ǒrǒmben *(44)* Es azoknak: nemzeteknek tar-
188 to||mańit ada: es nepeknek mvnkait birtak *(45)* Hoǵ vͤ neki igaſſa-
git ǒriziek es vͤ tǒrveńet meg kereſſek

Confitemini do*mi*n*o* quonia*m*

CV.

(1) VAlľatok vrnak mert io. mert vͤ irgalma mind ǒrǒke
(2) ki zoľa vrnak vͤ hatalmit az minden dičiretit hallatta tezi
(3) Bodogok kik itiletet ǒriznek. es minden iden igazat teznek
(4) Vram te nepednek io kelletibe: emlekeziel mi rolonk: laſ min-
ket te idvǒſſegeddel *(5)* Hoǵ te valaztottid. iozagban lataſſonk. te
nepednek ǒrǒmevel ǒrǒľǒnk: hoǵ te ǒrǒkǒddel dičekeǵǵel *(6)* Mi

aťťainkal oͤzve vetkeztoͤnk. hamoſſat toͤttoͤnk. kegetlenſeget toͤttoͤnk
(7) Eǵiptomba mi atťaink nem ertettek te čvdaidot: nem emle·
keztek. te irgalmadnak ſokaſſagarol Es bozzontak vͤtet. tengerre
mentegben: vereſ tengerre *(8)* Es vͤket meg mente vͤ neveert. hoǵ
eſmertetneie vͤ hatalmat *(9)* Es meg fedde az erőſſ tengert: es meg
aza: es vͤket az meľ vizen altal vive: mikent az kietlembe *(10)* Es
vket meg zabadoita. vͤke ǵvͤlȍlȍktȍl || es meg valta vͤket. ellenſeg- 189
nek kezebȍl *(11)* Es az vͤket ńomorgatokot: vyz el bvreita Azog-
bol eǵ sem marada *(12)* Es vͤ bezedinek hynek: es vͤ dičeretit
dičerek *(13)* Hamar tevek: Vrnak dolgit el feledek: es nem tvrek
vͤ tanalčat *(14)* Es az kietlenben kivanſagot kivananak: es iſtent
az močarofban kereſtek *(15)* Es vͤ kiriſeket ada nekik: es vͤ lel-
kekbe elegedeſt bočata *(16)* Es vͤ zallaſogban moyſeſt kiſertek
vrnak vͤ zentet aaront *(17)* Fȍld meg haſada. es datant el ńele es
abyronnak ǵvͤlekezeſet be fede *(18)* Es vͤ ǵvͤlekezeſegben. tvͤz ger-
iede. binȍſȍkȍt lang meg igete *(19)* Es oreb heǵen borivt ǵarta-
nak: es balvant imadanak *(20)* Es vͤ dičȍſegeket. valtoztatak: eǵ
zena evȍ borio kepehez *(21)* Iſtent el feledek. ki vͤket idvȍzeitette
vala. ki eǵiptomba naǵſagoſokot tȍn: *(22)* čvdaſokot kam fȍldeben:
yiedeteſeket verȍſ tengerben *(23)* Es monda hoǵ vͤket el vezte-
neie. ha vͤ valaztotta moiſes. az tȍreſben. vͤ elȍtte nem allot volna:
Hoǵ vͤ haragiat el tagytanaia: es vͤket el ne || vezteneie *(24)* es kiva- 190
natoſ fȍldet ſemmive tar anak. vͤ bezedinek nem hynek: *(25)* es vͤ
hailokokba morganak vrnak zavat meg nem hallak *(26)* Es vͤ ke-
zet fel emele raiok. hoǵ az pvztaban eyteneie vͤket *(27)* es hoǵ
magzatťokot. nemzetek kȍzȍt. le vetneie: es vͤket el oztanaia tar-
tomanokban *(28)* Es kezdenek belfegort es holtakert valo aldozaſt
enek *(29)* Es vͤ lelemeſegben. bozzontak vͤtet: es vͤ bennek tȍres
meg ſokaſola *(30)* Es phines elȍ alla. es keǵelmet lele es az tȍres
meg zvͤnek: *(31)* Es vͤ neki igaſſagra vetetek. nemzetrȍl nemzetre.
es mind ȍrȍke *(32)* Es az vetekedȍ viznel. bozzontak vͤtet: es v
irȍttȍk: moyſes meg farrada: *(33)* mert vͤ lelket meg baǵaztak Es
moiſes vͤ nekik ki monda. hoǵ *(34)* az nemzeteket el nem veztet·
tek volna: kiket vr mondot volna vͤ nekik *(35)* Es el veǵȍlenek.
nemzetek kȍzibe: es vͤ dolgokot meg tanolak: *(36)* es vͤ balvaninak
zolgalanak: es vͤ nekik vezedelmekre lȍn *(37)* Es vͤ fiokot es lia-
ńokot ȍrdȍgȍknek aldozak: *(38)* Es [az] artatlan vert ȍttenek vͤ
fioknak: es vͤ leańok||nak veret: kiket kanaan: balvańinak aldoza- 191

nak Es fo̊ld ver mia meg do̊glek: *(39)* es v̊ͤ mvnkaiokba meg zeplo̊ſo̊le: es o̊no̊n lelemeſegben paraznalkodanak *(40)* Es vr v̊ͤ nepere meg mergho̊vek: es v̊ͤ o̊ro̊ket meg vndokla *(41)* Es [v̊ͤ] nemzeteknek kezebe ada v̊ͤket: es kik v̊ͤket ǵv̊ͤlo̊ltek vala: azok vralkodanak v̊ͤ raitok: *(42)* Es v̊ͤ ellenſegi meg ńomoreitak v̊ͤket: es alaztatanak v̊ͤ kezegben *(43)* ǵakorta zabadeita v̊ͤket v̊ͤk kedeg v̊ͤ tanalčokban: v̊ͤket ingerlek: es v̊ͤno̊n hamoſſagogban alaztatanak *(44)* Es lata mikoron ńomorgananak: es v̊ͤ imačagokot meg halla. *(45)* Es v̊ͤ haǵaſarol meg emlekezek: mind o̊ro̊ke: es v̊ͤ irgalmanak ſokaſſagaent meg bana *(46)* Es v̊ͤket irgalmagba ada. minden elo̊t. kik v̊ͤko̊t fogdoſtak vala *(47)* Mi vronk iſteno̊nk. idvo̊zo̊h minket: es nemzetek ko̊zzo̊l ǵo̊h meg minket Hoǵ valľonk te zent nevednek: es dičekeǵǵo̊nk te dičeretedbe *(48)* Iſraelnek vra iſtene aldot o̊ro̊ko̊l o̊ro̊kig: es minden nep monǵa: leǵen leǵen

Confitemini domino

CVI.

192 *(1)* Vallatok vrnak mert io: mert v̊ͤ irgalma || Mind o̊ro̊ke *(2)* Monǵak immar kik vr mia meg valtoztak: kiket ellenſegnek kezebo̊l meg valtot: es tartomanogbol meg ǵo̊ito̊tte v̊ͤko̊t: *(3)* Nap keletto̊l fogva: es nap ńvgatto̊l: fel zelro̊l: es tengerrol *(4)* kietlembe močaroſon tevelgenek: lakozo varoſnak vtat meg nem lilek: *(5)* Ehezven es zomehozvan. v̊ͤ lelkek v̊ͤ bennek meg foǵa *(6)* Es mikoron ńomorgananak vrra kialtanak: es v̊ͤ zikſegekbo̊l ki ragada v̊ͤket *(7)* Es v̊ͤket ki vezete eǵenes vtra. hoǵ lakozo varoſba mennenek *(8)* Vrnak v̊ͤ irgalmaſſagi valľanak: es v̊ͤ čvdai ember fiainak *(9)* Mert hyv lelket elegeite: es ehezo̊ leket iozaggal meg to̊lte *(10)* Setetben es halalnak arńekaban v̊ͤlo̊ko̊t: koldolaſba es vaſba ko̊to̊zteket: *(11)* Mert vrnak v̊ͤ bezedet ingerlek: es felſegnek tanalčat bozzontak *(12)* Es v̊ͤ zivo̊k mvnkaba meg alaztatek: es meg betego̊lenek: es nem vala ki ſegeiteneie *(13)* Es vrra kialtanak: mikoron ńomorgananak: es v̊ͤ zikſegegbo̊l ki mente v̊ͤket *(14)* Es az ſetetbo̊l. es halalnak arńekabol: ki vezete v̊ͤket: es v̊ͤ ko̊teleket
193 meg||zaggata *(15)* Vrnak v̊ͤ irgalmaſſagi valľanak: es v̊ͤ čv̊ͤdai ember fiainak *(16)* Mert erc kapvkot meg to̊re: es vas aitokot le to̊re *(17)* Es v̊ͤko̊t v̊ͤ hamoſſagoknak vtabol. fel veve: mert v̊ͤ hamoſſa-

gokert alaztattak *(18)* vͤ lelkek minden etket meg vndoklot es
halalnak kapvihoz kőzeleitenek *(19)* Es vrra kialtanak mikoron
ńomorganananak: es vͤ zikſegegbol ki mente vͤket *(20)* vͤ igeiet
bočata. es meg vigazta vͤkőt: es vͤ vezelegből. ki ragada vͤkőt:
(21) Vrnak vͤ irgalmaſſagi vallanak: es vͤ čvdai ember fiainak:
(22) Hoǵ dičeretnek aldomaſat aldoziak. es vͤ dolgit őrvendve hir-
deſſek *(23)* kik haiokon tengerbe zallonak ſok vizekben mvnkal-
kodnak *(24)* Vrnak vͤk latťak mielkedetit: es vͤ čvdait feneken
(25) Monda es az hab zellette elő alla: es vͤ habi fel emelkedenek:
(26) Fel hagnak meńńekig: es le zallonak őrvenig: vͤ lelkek az
gonozba lankadoz vala *(27)* Meg haborolanak: es meg indolanak:
mikent reezeg: es be ńeleteek minden vͤ eſzek *(28)* Es vrra kialta-
nak. mikoron ńomorganananak: es vͤ zikſegekben ki vezete vͤkőt
(29) Es tengernek || veezet zel [lelke] lelekke allata: es vͤ habi **194**
vezteglenek *(30)* Es őrőlenek hoǵ. veztegſeg vaǵon: es vͤkőt ki ve-
zete. vͤ akaratťoknak partťara *(31)* Vrnak vͤ irgalmi vallanak: es
vͤ čvdai ember fiainak *(32)* Es nepnek ǵőlekezeſekbe fel magaztal-
ľak vͤtet: es vineknek zekiben: dičeriek vͤtet *(33)* Foľo vizeket
pvztava tőn es vizeknek ki foľaſat: zomehſagga *(34)* Gőmőlč termő
főldet ſovańńa: benne lakozoknak gonoſſagokert *(35)* Pvztat vete
allo vizekke: es vizetlen főldet kvt feiekke *(36)* Es ot ehezőket
heľhete: es lakozo varoſt zerzenek. *(37)* Es parlagokot be vete-
nek: es zőlőt vͤtetenek: es zvlő ǵőmőlčőt tőnek *(38)* Es meg alda
vͤket: es igen meg ſokaſolanak: es vͤ barmokot nem keveſbeite
(39) Es meg keveſőlenek es gonozoknak ńomoreitaſatot meg ke-
ſerőlenek es bantaſtol *(40)* Az feiedelmekre vetelkedes őltlek: es
teveľgete vͤket: az vtatlamban: es nem az vtban *(41)* Es zegeńſeg-
ből. ſegent ki ſegelle: es tarſaſagokot tőn. mikent iohokban *(42)* Az
eǵeneſek latťak ezt es őrőlnek: es minden hamoſſag be dvgia vͤ
zaiat || *(43)* ki az ezes: es őrizi ezeket: es meg erti vrnak vͤ irgal- **195**
maſſagit

Paratum cor meum

CVII.

(2) Isten kezs en zivem: en zivem kes: en dičőſegembe inek-
lek: es dičőſeitek *(3)* En dičőſegem tamaǵ ſel. pſalter es hegedő:
holval fel kelek *(4)* Vram nepek kőzőt: neked vallok: es nemzetek

kőzőt neked dičőſeitek *(5)* Mert naǵ te irgalmad: meńńek felőt:
es te bizońſagod fellegig *(6)* Iſten magaztaſſal meńńek felőt: es te
dičőſeged minden főldőn *(7)* hoǵ te zeretőid ki zabadoľanak: Te
iogodval idvőzőh engem: es haľ meg engemet *(8)* iſten v̊ zentiben
monda En őrvendek Sikimat meg oztom: es az hailokoknak vől-
ǵet meg merem *(9)* Galaad enim manaſſes es enim. es effraim en
feiemnek ńvgalma *(10)* Ivda en kiraľom moab en remenſegem-
nek: latkaia Idvmeaig el terieztem en cipelleſemet: idegenek en
nekem baratoſok lőttek *(11)* Az erős varoſba. ki vezet engem: ki
vezet engem idvmeaig *(12)* Nem de te e iſten ki minket el v̊ztel: es
196 iſten mi erőnkben ki nem || meǵ *(13)* Az ńomoroſagrol aǵ nekőnk
ſegedelmet mert emberi idvőzeites hewſag *(14)* Mi iſtenben ioza-
got tezőnk: es v̊ mi ellenſegonkőt ſemmie tezi

deus

CVIII.

(2) Isten ne veztegľed en dičeretemet: mert binőſnek v̊ zaia.
es čalarnak zaia: en ram meg ńilt *(3)* čalard ńelvel. en ellenem
zolanak: es ǵv̊lőſegnek bezidivel kőrńől vőnek engem: es inǵen
viaſkodanak en ellenem *(4)* Hoǵ mar engem zeretnek. v̊k ragal-
maznak vala engemet: en kedeg imadok vala *(5)* Es en ellenem
ioert gonozokot vetnek vala: es en zerelmemert ǵv̊lőſeget *(6)* v̊
raia zerezi binőſt: es v̊ iogia felől őrdőg aľon *(7)* Mikoron itilte-
tik: karoſol iőiőn ki: es v̊ imačaga leǵen bv̊nre *(8)* v̊ napi keveſen
leǵenek: es v̊ pv̊ſpőkſeget eǵeb veǵe *(9)* v̊ fiai arvak leǵenek: es
v̊ feleſege őzveǵ *(10)* v̊ fiai el viteſſenek tapogvan teveľgeſbe: es
koldvľanak: es v̊ lako heľegből ki vetteſſenek *(11)* kőlčőnlő meg
tvǵa minden vaǵat: es v̊ mvnkait: idegenek el ragadoziak *(12)* Neki
197 ne leǵen ſegede: es ne leǵen ki v̊ arvain kőńőrőllőn || *(13)* v̊ fiai ve-
zedelemre leǵenek: eǵ nemzetben v̊ neve el vezien *(14)* v̊ atťanak
hamoſſagok. elő iőiőn emleitetben vr előt: es v̊ ańńanak bine meg
ne tiztolľon. *(15)* legenek mindenkor vr ellen. es főldről. v̊ emlei-
teſek el vezien. *(16)* azert hoǵ irgalmat tenni nem emlekezek
(17) Es eǵ vaǵtalan. zegen koldos embert haboreita es zv̊beli ke-
ſerveſt őldőzni *(18)* Es atkot zerete: es meg iő v̊ neki: es aldo-
maſt nem akara: es eltavozik v̊ tv̊le: Es atkot raia vőn. mikent

oͤltoͤzetet : es vͤ bele ; vǵan be mene : mikent viz : es vͤ tetemebe :
mikent olai *(19)* Vǵan leǵen vͤ neki : mikent oͤltoͤzet kibe oͤltoͤzik :
es mikent oͤv. kivel mindenkor oͤvedzik *(20)* Ez vͤ dolgok. kik en-
gem vr eloͤt ragalmaznak : es kik en lelkem ellen gonozt zolnak
(21) Vram vram. de te teǵ en velem tenen nevedert mert edeſſe-
ges te irgalmad Menč meg engem : *(22)* mert en vagtalan. es zegen
vaǵok : es en zivem en bennem meg haborolt *(23)* Mikent el hailo
arnek en vǵan el vetetem : es ki tiztolek mikent ſaſka *(24)* Böit
mia en terdem meg betegoͤle : es olaitol en teſtem || meg valtozek : 198
(25) Es en vͤ nekik vtalatos loͤk : latanak engem : es vͤ feieket inga-
tak *(26)* En vram iſtenem ſegel engem : te irgalmadent menč meg
engem : *(27)* hoǵ tvǵak : hoǵ ez te kezed : es vram vͤtoͤt te toͤtted
(28) Oͤk atkoznak : es te aldaz : kik ellenem tamadnak poreitaſſa-
nak : te zolgad kedeg : oͤroͤl *(29)* Kik engem ragalmaznak : oͤltoͤz-
ienek zigenbe : es vͤ zigenekben oͤltoͤzienek. mikent bellees zokńaba
(30) Vrnak en zamba igen vallok : es ſokak koͤzoͤt dičerem vͤtet
(31) Ki zegenek iogia feloͤl allapek hoǵ ezektoͤl en lelkemet meg
menteneie

d i x i t d o *m i n u* s d o *m i n* o V e č e r n e r e v a l o n o c t u r n o s

CIX.

(1) Vr monda en vramnak : vͤl en iogom feloͤl Mig nem te
ellenſegidet : en te labat alat valo zekre tezem *(2)* Te eroͤdnek vezzoͤet.
vr ſionbol ki koͤldi te ellenſegid koͤzoͤt vralkodnia *(3)* Eleb te veled.
te eroͤdnek napian : vilag viſeloͤ eloͤt : en mehemboͤl : zenteknek feńeſ-
ſegebe zvͤlelek tedeg *(4)* Vr meg eſkoͤvek : es vͤ meg nem bańńa : te
oͤroͤk pap vaǵ melhiſedeknek. zereient. *(5)* Vr vͤ || haragianak nap- 199
ian. te iogod feloͤl. kiralokot, el toͤre *(6)* Nemzetek koͤzoͤt itil : toͤre-
ſeket be toͤlt : feieket ſokaknak ſoͤldebe. eǵbe ver *(7)* Vton arviz-
bol yveek azert vͤ feiet fel magaztala

C o n f i t e b o r t i b i

CX.

(1) Vr en telſes zivemboͤl neked vallok : igazaknak tanal-
čaba : es ǵvͤlekezeſebe *(2)* Naǵok vrnak mivelkedeti : minden vͤ

akarattara: ki kereſtetnek *(3)* vͤ dolga vallas: es nagoitas: es vͤ
igaſſaga oͤroͤkkoͤl oͤroͤkke marad *(4)* vͤ čvdainak emleitetet teve:
irgalmas: es irgalmazo vr. *(5)* vͤtet feloͤknek: etket ada: vͤ haǵaſa-
rol: oͤroͤke meg emlekezik: *(6)* vͤ dolginak ereiet vͤ nepenek hir-
deti *(7)* Hoǵ vͤ nekik Nemzeteknek oͤroͤkoͤkoͤt aǵǵa. vͤ kezenek miel-
kedeti. bizońſag es itilet *(8)* Minden parančolati hivoͤk. oͤroͤkoͤl
oͤroͤke. meg eroͤſſöltek. bizonſaga: es eǵeneſſegbe loͤttek: *(9)* Vr vͤ
nepenek valčagot koͤlde: vͤ hattat oͤroͤke parančolta Zent es yedetes
vͤ neve: *(10)* boͤlčeſegnek kezdeſe. vrnak felelme Azt tevoͤknek.
mindennek io ertelm. vͤ dičereti oͤroͤkkoͤl oͤroͤke marad

beatus vir qui timet do*minu*m

CXI.

200 *(1)* Bodog ember ki vrat feel: vͤ parančolatťaban: || igen aka-
ratos *(2)* Foͤldoͤn vͤ magzatťa hatalmas lezen igazaknak nemzetťe
aldatik *(3)* Dičoͤſeg es kazdagſag vͤ hazaba: es vͤ igaſſaga oͤroͤkoͤl
oͤroͤke marad *(4)* Setetbe igazaknak vilag tamada: irgalmas: es
irgalmazo: es igaz *(5)* Vig ember. ki irgalmaz: es koͤlċoͤnl: itiletbe.
vͤ bezedit meg zerzi *(6)* mert mind oͤroͤke nem haragozik *(7)* Igaz
oͤroͤk emlekezedbe lezen: gonoz hallomaſtol nem feel kezs vͤ zive
vrban remeńkedni *(8)* vͤ zive meg eroͤſſoͤlt: meg nem indol: mig
nem vͤ ellenſegit meg vtalľa *(9)* Oozta: es zegeneknek ada vͤ igaſ-
ſaga oͤroͤkoͤl oͤroͤke marad: vͤ zarva dičoͤſegbe fel magaztatik *(10)* Bi-
noͤſ latťa. es meg haragozik kocog vͤ fogaival: es meg lankad: el
vezs binoͤſoͤknek kivanatťok: dičoͤſeg atťanak

laudate pue*r*i

CXII.

(1) Germekek dičerietek vrat. dičerietek vrnak vͤ nevet
(2) Aldot leǵen vrnak neve: matol fogva mind oͤroͤke *(3)* Nap ke-
lettoͤl fogva: mind nap ńvgatig diċeretes vrnak vͤ neve *(4)* Vr min-
den nemzet feloͤt. fel magaztatot. felſeg: es meńńeken vͤ dičoͤſege
(5) Ki olľan ment mi vronk iſtenoͤnk ki fen lakozik: *(6)* meńńen es
201 földoͤn alazatoſokot neez || *(7)* Foͤldroͤl ńovolaſt fel kolt: es ganei-

bol zegent fel tamazt *(8)* Hoǵ vͦtet feiedelmekkel vͦlteſſe: vͦ nepenek feiedelmivel *(9)* Ki magzatlant: hazaban lakoztat: ki fiaknak ańńat vigga tezi

In exitu

CXIII.

(1) Iſrael eǵiptombol ki ioͦvetibe: iakob hazanak pogan nep koͦzzoͦl *(2)* vͦ zentſege ivda loͦn: vͦ hatalma iſrael *(3)* Tenger lata es el fvta: iordan vizha fordola *(4)* Heǵek vǵan oͦrvendenek: mikent koſok: es dombok: mikent iohoknak barańi *(5)* Tenger mid vaǵon. hoǵ el fvtal: es te iordan: hoǵ vizha fordolal *(6)* Heǵek vǵan oͦrvendenek mikent koſok: es dombok: mikent iohoknak barani. *(7)* Vrnak zine eloͦt foͦld meg indola: iakob iſtennek orcaia eloͦt *(8)* Ki koͦ heǵet: allo viznek tovia fordeiťa: es koͦ zirtot: ki foľo kvt ſeiekke. *(9)* Vram nem mi nekoͦnk: nem mi nekoͦnk: de tenoͦn nevednek aǵǵ dičoͦſeget: *(10)* Te irgalmadon: es te bizońſagodon: hoǵ valaha nemzetek ne monǵak: hol vaǵon vͦ iſtenek *(11)* Mi iſtenoͦnk kedeg. meńbe valamit akara: mindent toͦn *(12)* Nemzetnek. vͦ balvańok ezvſt: es arań emberi keznek mvnkai *(13)* Zaiok vaǵon es nem || zolnak: zemek vaǵon es nem latnak *(14)* fvͦloͦk **202**
vaǵon es nem hallonak Orrok vaǵon es nem illatoznak: *(15)* kezek vaǵon es nem illetnek labok vaǵon es nem iarnak: vͦ torkokba ſem vͦvoͦltnek *(16)* Olľatanok leǵenek azok kik vͦket ǵarťak: es mind kik vͦ bennek biznak *(17)* Iſrael haza vrba remenkedek: vͦ nekik ſegedelmek. es oltalmok *(18)* Aaron haza vrba remenkedek. vͦ nekik ſegedelmek. es oltalmok *(19)* kik vrtol feltek vrban remenkettek: vͦ nekik ſegedelmek es oltalmok *(20)* Vr mi rvlonk emlekezek: es minket meg alda Meg aldaa iſrael hazat: meg alda aaron hazat *(21)* Meg alda minden vr feloͦkoͦt: kiſdedeket naǵokkal oͦzve *(22)* Vr ennek feloͦtte teǵen tvͦ nektek: tvͦ nekek es tvͦ fiatoknak *(23)* Tvͦ vrtol [aldok] aldottak: ki meńńet es foͦldet toͦtt *(24)* Meńńet meńńei [kalnak] kiralanak: foͦldet kedeg ada ember fiainak *(25)* Vram nem holtak dičernek tegedet: mind azok ſem. kik pokolba zallonak: *(26)* De mi kik iloͦnk. algvk vronkot matol fogva mind oͦroͦkoͦl oͦroͦke

d i l e x i q u o n i a m e x a u d i e t

CXIV.

203 *(1)* Zeretteem hoǵ vr meg halia: en imačagomnak || zavat
(2) Mert v̊ fv̊let nekem haita: es en napimba imadom *(3)* halal-
nak banati körńöl vo̊nek engem: es pokolnak vezeli lelenek enge-
met: Nomoroſagot es banatot lelek: *(4)* es vrnak nevet imadam
O irgalmas es igaz vr: menč meg en[gem] lelkem: *(5)* es mi iſte-
nönk ko̊no̊röllo̊n *(6)* Iſſiakot o̊rizo̊ vr: meg alazolek: es meg mente
engem *(7)* En lelkem fordoľ te ńvgalmadba: mert vr iol to̊n ne-
ked: *(8)* Mert halalbol en lelkem ki ragada: en zemeimet ko̊ńvek-
to̊l: en labaimot čvzamaſtol *(9)* En vrnak: eleveneknek tartomań-
ńaba kelletem

C r e d i d i

CXV.

(1) En hyvk: es azert zolek: en kedeg igen alazolek *(2)* en
el rimo̊lto̊mbe mondek: minden ember hazvg *(3)* En mit fizeſſek
vrnak: mind azokert. kiket nekem adoth *(4)* Idvo̊ſſegnek poharat
vezem: es vrnak nevet imadom: *(5)* En fogadaſimot. vrnak meg
fizetem: mind v̊ nepi elo̊tt *(6)* vrnak elo̊tte: draga v̊ zentinek
halala *(7)* O vram mert en te zolgad: en te zolgad es te [zolgad-
nak fia] zolgalodnak fia En ko̊telimet meg zaggatad: *(8)* dičeret-
204 nek aiandokaval aldozok || neked: es vrnak nevet imadom *(9)* En
fogadaſimot vrnak meg fizetem: mind v̊ nepi elo̊tt *(10)* vrnak
haza elo̊tt: iervſaľem teno̊n közepette

l a u *d a* t e

CXVI.

(1) Minden nemzetek [dičerete] dičerietek [v̊tet] vrat minden
nepek dičerietek v̊tet *(2)* Mert v̊ irgalma mi raitonk meg ero̊ſſo̊lt:
es vrnak bizonſaga mind öro̊ke marad [lezen]

ad dominum cu*m* tribu*larer*

CXIX.

(1) MIkoron ńomorganek vrra vͮvőltek es meg halgata enge-
met *(2)* Vram hamos aiakaktol menč meg en lelkem: es čalard
ńelo̊től *(3)* Mi adaſſek: avaǵ mi vetteſſek neked: az čalard ńelvre
(4) Hatalmaſnak vͮ ńylai eleſo̊k pvztyto zenekkel *(5)* Oh en ne-
kem: mert en nekem it lakaſom meg ńvla Cedarban lakozokkal
lakam: igen lakos lo̊n eṅ lelkem *(6)* Kik beket ǵvͮlo̊lnek vala:
azokal bekes valek: mikoron nekik zolok vala: igen viaſkod[?]nak
vala en velem

levaui oculos meos in montes

CXX.

(1) En zemimet fel emelem heǵekre: honnet iöne en nekem
ſegedſeg, *(2)* En ſegedem || vrtol. ki meńńet. es földet töt *(3)* Te **205**
labodot ne aǵǵa indvlaſra: es ne zvͮńo̊ǵǵön ki teged o̊riz: *(4)* Ime
nem zvͮńod ſem alozek. ki iſraelt o̊rizi: *(5)* Vr o̊riz teged: vr te
oltalmad. te iog kezeden *(6)* Nap eſtig. nap nem eget teged. es hold
ſem etaltal *(7)* Vr teged minden gonoztol o̊riz. o̊rizie vr te lelkedet
(8) Vr o̊rizie be mentedet: es ki meneſedet matol fogvan: mind
o̊ro̊ke

Letatuſ ſum in hys

CXXI.

(1) Eöromes vaǵok ezekbe. kik nekem mondatanak: be me-
ǵo̊nk vrnak hazaba *(2)* Iervſalem mi labaink allok valanak te pit-
varidba *(3)* Iervſalem ki vǵan raktatik. ment varos kinek vͮ reze
o̊no̊n benne *(4)* Mert vrnak teriedeſi: es teriedeſi: oda fel mentek.
iſraelnek tanoi vr nevenek vallaniok *(5)* Mert ot itiledben. zekeket
vͮſenek. david hazanak zekin *(6)* kik iervſaſemnek bekeiere van-
nak. azokot kerǵetek es bo̊ſeg teged zereto̊knek *(7)* Te ero̊ddel
leǵen beke es bo̊ſeg te toronidba *(8)* En attamfiaiert es roko-
nimeert. te rolad beket zolok vala *(9)* Mi vronk iſteno̊||o̊nknek ha- **206**
zaert en iot kereſek neked

ad te leva*u*i

CXXII.

(1) En te rad emeltem zemeimet: ki meńńekbe lakozol *(2)* Ime mikent zolgaknak zemi vͤ vroknak kezebe Mikent zolgalo[k]nak vͤ zemi oͦnnoͦn azońanak kezebe: vǵan mi zemoͦnk mi vronkra iſtenoͦnkre mig nem irgalmaz mi veloͦnk *(3)* Vram·irgalmaz veloͦnk. vram irgalmaz veloͦnk mert igen be telenk vtalatoſſagba *(4)* Mert mi lelkoͦnk igen meg telek. beveknek zeǵen: es keveľeknek vtalatos: dičoͦſeg atťanak

niſi qu*ia* dominus

CXXIII.

(1) Čak hoǵ mi bennoͦnk loͦn vr. imar monǵa iſrael: *(2)* čak hoǵ vr mi bennoͦnk loͦn Mikoron emberek mi rank tamadnanak *(3)* kim elevenoͦn be ńeltek volna minket Mikoron vͤ mergek mi rank haragonneiek *(4)* kim viz minket be bvritot volna *(5)* Mi lelkoͦnk arvizet altal mene. kim mi lelkonk tvͤrhetlen viz altal ment volna *(6)* Aldot vr. ki minket fokſagba nem ada vͤ fogoknak *(7)* mi lelkoͦnk ki ragattatek mikent vereb vadazonak haloiabol
207 halo meg toͦrek‖toͦrek, es mi meg zabadolank *(8)* Mi ſegedelmoͦnk vrnak nevebe ki meńńet es foͦldet toͦt

qui

CXXIV.

(1) Kik vrba biznak. mikent ſion heǵe *(2)* ki iervſalembe lakozik: oͦroͦk ſem haragozik vͤ korńole heǵek: es vr vͤ nepenek koͦrńoͦle: matol fogvan mind oͦroͦke *(3)* Mert vr vͤ oſtorat binoͦſoͦknek nem haǵa: igazaknak rezen. hoǵ igazak. vͤ kezeket hamoſſagra ne emelľek *(4)* Vram teǵ iol. ioknak. es vͤ zivekbeli eǵeneſeknek *(5)* Alſagokra kedeg hailokot vr eloͦ hoz. hamoſ tevoͦkkel: beke iſraelen

In conuerte*ndo*

CXXV.

(1) Sionnak fogſagat vr meg fordeitaſaba. vǵan lo̊nk mikent vigaztaltak *(2)* Tehat mi zank vigaſſaggal meg telek: es mi ńelvo̊nk o̊rvendeſbe Tehat monǵak nemzetek ko̊zo̊t: vr meg naǵyta vͤ velek tetelet *(3)* Vr mi velo̊nk tetelet naǵyta. mi o̊ro̊meſek lo̊nk *(4)* Vram fordeič meg mi fogſagonkot mikent arviz: alzelbe *(5)* kik ſirva magot vetnek o̊rvendeſbe aratnak *(6)* Meno̊k mennek vala: es ſirnak vala. hańńak vala vͤ magokot Io̊vo̊k kedeg io̊nek o̊rvendeſſel. vͤ keveieket hozvan

Niſi do*minu*s edifica*verit* ||

CXXVI. 208

(1) ha vr varoſt nem rakand: heaba mvnkaltak kik vͤket rakiak ha vr varoſt nem o̊rizend: heaba vigaz ki vͤtet o̊rizi *(2)* Heaba vaǵon nekto̊k vilag elo̊t fel ko̊lto̊to̊k: vͤles vtan. kelľetek fel: kik banatnak keńeret ezitek Mikoron vͤ zereto̊inek almot adand *(3)* ime vrnak vͤ o̊ro̊ke. erdemnek fiai. haſnak ǵo̊mo̊lči *(4)* Mikent hatalmaſ kezebe ńilak. vǵan ki tiztvlatnak fiai *(5)* Bodog ember ki o̊no̊n kivanatťat vͤ belo̊lo̊k be to̊lto̊tte: nem poreitatik mikoron kapvkon vͤ ellenſeginek zoland

beati omnes

CXXVII.

(1) Bodogok mind kik vrat felnek. kik vͤ vtaiba iarnak. *(2)* ki te kezed mvnkait ezed. bodog vaǵ es neked iol lezen *(3)* Te feleſeged te hazadnak mellete olľan mikent bo̊ zilo̊ to̊ Te fiaid mikent olayfanak: vyſagi. te aztalodnak ko̊rńo̊le *(4)* Ime iſten filo̊ ember: iǵ aldatik *(5)* Vr kedeg ſionbol alǵon: es laſſad iervſalemnek ioit. te iltednek minden napit: *(6)* Es laſſad te fiaidnak fiait: iſrael beke

Sepe expug*naverunt*

CXXVIII.

(1) Iffioſagomtonfogva. ǵakorta vittak meg engemet:
209 monǵa immar iſrael *(2)* Iffioſagontol || fogva ǵakorta vittak meg engemet: es bizoń nem arthattak en nekem *(3)* En hatamon vakargattak binőſők. vͤ hamoſſagokot el ńöitattak *(4)* Igaz vr. binőſőknek homlokokot be ſakazťa *(5)* poreitaſſanak. es terienek vizha mind kik ſiont ǵvlőltek *(6)* Olľanok leǵenek. mikent hazhean zena: ki kinőveſe előt meg aza *(7)* kiből arto vͤ kezet. be nem tőlti: es vͤ őblet ki kőveket zed *(8)* Es kik elo mvlnak vala nem mondak: vrnak aldomaſa raitatok: vrnak nevebe aldonk tikteket dičeret atťanak.

de profondiſ clamavi

CXXIX.

(1) Vram en melſegből rad vͤvőltek *(2)* vram halľad meg en zomot Te fvleid vͤǵekezienek en kőńőrgeſemnek zovahoz *(3)* Vram ha hamoſſagokot meg tartandaz: vram es ki tvͤrheti *(4)* vram mert te nalad keǵelmezes: es en te tőrvenedert tvͤrelek [tedeg] teged En lelkem vͤ igeiebe tvre *(5)* en lelkem vrba remenkedek *(6)* Holvali viǵazaſtvl fogva: mind eiyg. iſrael vrba remenkeǵǵek *(7)* Mert vrnal irgalmaſſag: es vͤ nala bő valčag vaǵon *(8)* Es vͤ iſraelt minden hamoſſagbol meg valťa ||

210 CXXX.

(1) Vram en zivem fel nem emelkedek: es en zemeim fel nem meredtek En naǵokba ſem iartam: ſem en ſelettem valo čvdakba *(2)* hanem alazatoſon erzek vala: de en lelkem fel magaztalam Mikent emlőtől meg fogot: vǵan meg fizetes en lelkembe *(3)* Iſrael vrba remenkeǵǵek matol fogva mind őrőke

Memento do*min*e dauid

CXXXI.

(1) Vram emlekeziel davidrol: es mind vͤ zeledſegeről
(2) Mikent vrnak eſkőt: iakob iſtenenek fogadaſt tőt *(3)* Ha en
hazamnak hailokaba menendek: ha en leplemnek aǵaba hagandok
(4) Ha en zemeimnek almot adandok: es en zemem fedelenek
zvͤńodaſt adandok *(5)* Es en időmnek [nvͤ] ńvgalmat: mig nem
vrnak heľt lelek: iakob iſtenenek hailokot *(6)* Ime vͤtet effrataba
hallok: erdőnek mezein lelők meg vͤtet *(7)* vͤ hailokaba be me-
ǵőnk: az heľen imaǵvk hol vͤ labai allottak *(8)* Vram keľ fel te
ńvgalmadba te: es te zentſegednek zekreńe *(9)* Te papid őltőzie-
nek igaſſagba: es te zentid őrvenǵenek *(10)* Te zolgadert || da- 211
vidert: te kriſtoſodnak orcaiat el ne fordeič *(11)* Vr: davidnak
bizont eſkőt: es vͤtet nem čalľa Te haſadnak ǵőmőlčeből: te zekedre
vetek *(12)* Ha te fiaid en haǵaſimot őrizendik: es en haǵaſimot
kikre vͤket taneitom vͤ fiai es. őrőkől őrőke te zekeden vͤlnek
(13) Mert vr. valazta ſiont: vͤtet őnőn lakozaſara valazta *(14)* Ez
őrőkől őrőke. en ńvgalmam. it lakozom mert vͤtet valaztottam
(15) vͤ őzveget: aldvan aldom. vͤ zegenit keńerekel elegeitem *(16)* vͤ
papit vͤdvőſſegbe őtőztetem: es vͤ zenti őrvendeſſel őrvendőnek
(17) Davidnak zarvat oda hozom: en kriſtoſomnak zővedneket
ǵartottam *(18)* vͤ ellenſegit ziǵenbe őltőztetem: vͤ raita kedeg en
zentſegem ki viragozik

Ecce q*ua*m bonum

CXXXII.

(1) Ime meľ io: es meľ kedves: atťafiaknak eǵǵőt lakozniok *(2)* Mikent fvͤbeli kenet: ki ala zal: aaronnak zakalaba Ki vͤ őltőzetenek peremere zal: *(3)* mikent hermon harmatťa: ki ſion heǵere zal Mert vr onnet aldomaſt parančolt vͤ őrők iletet dičőſeg atťanak

Ecce nunc b*e*n*e*di*cite* ||

CXXXIII. 212

(1) Me immar vrnak minden zolgai alǵatok vrat kik vrnak hazaba allotok. mi vronk iſtennek pitvariba *(2)* Eyiel eyiel keze-

teket ſentſegere ſel emeľetek: es alǵatok vrat *(3)* Vr ſionbol teged meg alǵon: ki meńńet es ſőldet tőt

l a u d a t e

CXXXIV.

(1) Dičerietek vrnak nevet: zolgak tizteľľetek vrat *(2)* Kik vrnak hazaba allotok. mi iſtenőnk hazanak pitvariba *(3)* Dičerietek vͤtet mert io vr dičőſehetek. vͤ nevenek: mert edőſſeges *(4)* Mert vr maganak valaztotta iakobot: őnőn őrőkenek iſraelt *(5)* Mert en meg eſmertem hoǵ vr a naǵ: es mi iſtenőnk minden iſten felőt *(6)* Vr mindent valamit akara: azokot teve. meńbe es főldőn tengerben. es minden melſegbe *(7)* Kődőkőt főldnek vegeről ki hozvan. villamaſokot eſſze tőn ki zeleket őnőn kenčekből [ki] hoz elő *(8)* ki eǵiptomnak elő zvlőttet: embertől fogva. mind baromig veree *(9)* Eǵiptom tőn kőzőpetted ki bočata vͤ yelenſegit: es vͤ čvdait farahora: es mind vͤ zolgaira *(10)* ki ſok nemzeteket
213 vere: es erőſ kiraľokot meg őle || *(11)* Seont amorreoſoknak kiraľat: es oggot. baſan kiraľt: es kanaannak minden orzagit *(12)* Es vͤ őrők főldőkőt: ada őrőkbe vͤ zolgaianak iſraelnek *(13)* Vram te neved őrőke. Vram te emleiteted nemzeſről nemzeſre *(14)* Mert vr vͤ nepet meg itili: es őnőn zolgain kőńőről *(15)* Pogan nepnek balvani: ezvͤſt es arań emberi keznek mvnkai *(16)* Zaiok vaǵon. es nem zolnak: zemek vaǵon. es nem latnak *(17)* Fvͤlők vaǵon es nem hallonak. mert vͤ zaiokban zellet ſinčen *(18)* Azokhoz haſonlok leǵenek. kik vͤkőt ǵarťak: es mind azok kik vͤ bennek biznak *(19)* Iſraelnek haza alǵa vrat: aaronnak haza alǵa vrat *(20)* Levi haza alǵa vrat: kik vrat feltek. alǵatok vrnak *(21)* Vr ſionbol aldot ki iervſaľembe lakozik

C o n f i t e m i *n i*

CXXXV.

(1) VAlľatok vrnak mert io. mert vͤ irgalma: mind őrőke *(2)* Valľatok iſtenek iſtenenek *(3)* Valľatok vraknak vranak: *(4)* Ki naǵ čvdakot tezen őnőn maga *(5)* Ki ertelmbe meńńeket

to̊t *(6)* Ki fo̊ldet [meń] vizeken ero̊ſeitet *(7)* Ki naǵ vilageitokot
to̊t *(8)* Napot napnak hatalmara *(9)* Holdot. es hvǵakot. eynek ||
hatalmara *(10)* Ki vere eǵiptomot elo̊ zilo̊tto̊kel o̊zve *(11)* ki iz- 214
raelt vͤ ko̊zio̊lo̊k. ki hoza *(12)* Hatalmas kezzel felſeges karral
(13) ky veres tengert ozlaſra ozta *(14)* ky iſraelt vͤ ko̊zepin altal
vive *(15)* Es farahot vͤ ereievel vͤzve. veres tengerbe vezte *(16)* Ky
vͤ nepet kietlenen altal vive *(17)* Ky ſok nemzeteket vere *(18)* Es
ero̊ſſ kiraľokot o̊le *(19)* Seont amarreoſoknak kiraľat *(20)* Es
oggot baſannak kiraľat *(21)* Es kanaannak minden orzagit Es vͤ
fo̊ldo̊ko̊t o̊ro̊kbe ada *(22)* Iſraelnek vͤ nepenek o̊ro̊kbe *(23)* Mert
mi alazatoſſagonkba emlekezek mi rolonk *(24)* Es meg valta min-
ket mi ellenſego̊nkto̊l *(25)* Ki minden teſtnek itket ad *(26)* Val-
ľatok meńńi kiraľanak Valľatok vraknak vranak: mert o̊ro̊ke vͤ
irgalma

Super

CXXXVI.

(1) Sion babillonnak foľo vizen: mi ido̊n rolad emlekezo̊nk
vala: ot vͤlo̊nk vala: es ſironk vala *(2)* Ot ko̊zepin az kvačon
hoǵ vͤlonk vala. fel fvͤggettvͤk mi orgonankot *(3)* Miert kik min-
ket fogvan vittek vala. ot minket inek zorol kerdeznek vala *(4)* Es
az kik el vittek vala. ſionbeli inek||ekbo̊l inekľetek neko̊nk. ikes 215
ineket *(5)* Vrnak ineket idegen fo̊ldo̊n hoǵ inekľvͤk Iervſalem ha
teged el feledendlek: en iogom feledeſnek adaſſek *(6)* En ńelvem
ińemhez raggon: ha te rolad nem emlekezem: ha en o̊ro̊mem-
nek eleien teged elo̊l nem vetendlek iervſalem *(7)* Vram. iervſa-
ľemnek napian emlekeziel meg edom [kiraľrol] fiairol Kik vͤ bennek
monǵak ſemmiſvͤľetek. ſemmiſvͤľetek. mind fenekig *(8)* Babillon-
nak navaľas leańi. bodog ki neked meg fizeti. te fizeteſedet. kit
neko̊nk fizettel *(9)* Bodog ki ǵermekit tarťa: es vͤket kvͤre eiti

Confitebor tibi

CXXXVII.

(1) Uram mind en telľes zivembo̊l neked vallok mert en zam-
nak zavit meg hallad Anǵalok elo̊t dičo̊ſeitek neked *(2)* te zent

templomodra imadkozom : es te nevednek vallok Te irgalmadon es
te bizońſagodon. mert te zentedet. minden : nev felőt. naǵoitatod
(3) Vala meľ napon hoziam hivandolak teged : meg haľ engem :
iozagot en zivembe meg ſokaſeitaz *(4)* Vram. főldnek minden kirali :
216 neked valľanak : kik te zodnak. minden bezedet hallottak || *(5)* Es
vrnak ṽ vtaiba. inekelľenek mert vrnak naǵ dičőſege *(6)* Mert igen
felſeges vr : alaztakot nez es magaſſakot tavol meg eſmer *(7)* Ha
ńomoroſagnak kőzepin iarandok. meg eleveneitez engem. es te
Kezedet en ellenſegimnek haragiara teriezted : es te iogod idvőzeite
engemet *(8)* Vr en eretem meg fizecz. vram te irgalmad. mind
őrőke : es te kezeidnek mvnkait meg ne vtalľad

d*omi*ne probaſti

CXXXVIII.

(1) Vram meg keſertel engem : es meg eſmerel. *(2)* te en
ṽleſem : es en fel keleſem meg eſmerted *(3)* En gondolatimot
meeg tavol meg ertetted. en őſveńimet. es en mertekemet meg lelyd
(4) Es előbb meg lattad minden vtaimot : mert bezid ninčen en
ńelvembe *(5)* Vram ime te minden vyakot : es regieket. meg eſmer-
tel. te zerzel engem es te kezedet ram veted. *(6)* Te tvdomańod
tőlem čvdalatos lőn : meg batorolt : es hoziaia nem tehetek *(7)* Te
zelletettől hova meńńek : avaǵ te orcadtol hova fvſſak *(8)* Ha
meńbe fel hagandok. te ot vaǵ es ha pokolba zallandok előttem
217 vaǵ *(9)* Ha holval || tollaimat ragadandom. es tengernek partin
lakozandom *(10)* Es maga bizoń oda te kezed vizen : es te iogod
engem tart *(11)* Es mondek. ne talantan. ſetetek engem meg ńo-
modnak : es ey en vilagoſſagom : en ǵőńőrőſegembe *(12)* Mert ſete-
tek tṽled meg nem homorolnak : es ey mikent nap vilagoſoltatik :
mikent neki ſeteti. vgan ṽ vilagoſſaga *(13)* Mert en veſemet te
birtad : en ańamnak haſabol. fel fogadal engemet *(14)* Neked val-
lok : mert te čodalatos dolgidot : yedeteſen igen naǵytad : es en
lelkem meg iſmeri *(15)* En zam tőled el titkolvan ninčen : mit tit-
kon tőttel : es en [allottam] allatom főldnek alſo rezebe *(16)* Te
zemeid lattak en tőkelleteſſegemet : es mind te kőńvedbe irtatnak :
napok zerzetnek. es ṽ bennek ſenki *(17)* Iſten en nekem kedeg. te
baratid. igen tiztelendők : ṽ feiedelmſegek igen meg batorolt :

(18) Meg zamlalom vͤket. es tengeri foͤveńe felőt ſokaſolnak. fel
tamadek. es meg es veled vaǵok. *(19)* Iſten ha binoͤſokot meg oͤlen-
dez: verlengoͤ emberek tavoziatok el en toͤlem. *(20)* Mert gondo-
latba mondotok. oͤnoͤn varoſit veǵek hev||ſagokba *(21)* Vram nem 218
de. kik teged ǵvͤloͤltek. ǵvͤloͤlem e es te ellenſegiden lankadom vala
(22) Toͤkelletes ǵvͤloͤſegel ǵvͤloͤloͤm vala vͤket: en nekem ellenſegek
loͤnek: *(23)* Iſten keſerč meg engem. es tvd meg en zivemet kerǵ
meg engem. es en oͤſveńimet. eſmerd meg *(24)* Es laſſad meg ha
hamoſſagnak vta en bennem vaǵon: es vezes el engem oͤroͤk vtra

Eripe me

CXXXIX.

(2) Vram ooǵ meg engem. gonoz embertoͤl: hamos ember-
toͤl ooǵ meg engem *(3)* Kik zivoͤkbe hamoſſagot gondolnak. mind
nap eſtig viadalokot zerzenek vala *(4)* vͤnoͤn nelveket meg eleſei-
tik: mikent kiǵok: parlagi kiǵo merge. vͤ nelvek alat *(5)* Vram
oͤriz engem binoͤſnek kezetoͤl: es hamos emberektoͤl. oǵ meg engem
Kik en iaraſimoth gondoltak meg čalni *(6)* keveľek en nekem koͤ-
telet el reitenek Es az fogora koͤtelet hvzanak: az vt mellett veze-
delmet vetenek en nekem *(7)* Vrnak mondek. te en iſtenem vag:
vram halľad meg en koͤńoͤrgeſemnek zavat *(8)* Vram vram en id-
voͤſſegemnek ereie. hadnak napian en feiem feloͤth || arńekozal 219
(9) Vram en kivanſagomrol ne aǵ engem binoͤſnek: en ellenem
gondoloknak meg ne haǵ engem. netalantan fel emelkednek *(10)* vͤ
kerengeſeknek feie: es vͤ aiakoknak dolga vͤket be fedi *(11)* vͤ raiok
zenek eſnek: vͤket tvͤzbe veted: navoľakba meg nem allonak
(12) N'elves ember foͤldoͤn nem vezettetik hamos embert gonoz
dolgok vezedelmre ragadnak *(13)* Eſmertem hoǵ vr vaǵtalanok-
nak toͤrvent tezen es zegeneknek diadalmat *(14)* De maga bizon
igazak te nevednek vallonak: es igazak te zineddel lakoznak

CXL.

(1) Vram te rad kialtek. haľ meg engem mikoron rad kial-
tandok iǵekeziel en zomhoz *(2)* Te eloͤdbe en imačagom eǵeneſoͤ-
ľon: mikent temien fvͤſt. en kezemnek fel emelkedeſi: delľeſti

aldozat *(3)* Vram en zamnak veſſ őrizetet : es en aiakimnak kőr-
ňől allaſanak aitoiat *(4)* Gonozſagnak bezedere en zivemet ne
hayčad bv̊n menekedeſeket menteni : Hamoſſag mivelkedő embe-
rekel : es v̊ nekik valaztyttakal. es nem kőzőſőlők *(5)* Igaz engem
220 irgalmba fedd : es meg zeǵenget : || binőſnek kedeg olaia. en femet
meg nem kővereiti Mert en imačagom meeg es v̊ io akaratťokba.
(6) v̊ nekik biroi kőhőz kőtelezven emeztettek En bezedemet mi-
kent tehetik meg halľak *(7)* Főldőn el őtlek mikent főldnek ſiria
Mi tetemink pokolnak melleie puztolanak *(8)* mert vram en ze-
meim te rad. vram benned remenkettem : el ne ved en lelkem
(9) Őriz engem az halotol kit nekem zerzettek : es hamos tevőknek
vezedelmetől *(10)* Binőſők v̊ haloiaba eſnek eǵedől vaǵok en mig
nem el megek Dičőſeg atťanak

voce mea ad dominum

CXLI.

(2) En zommal vrra kialtek : en zommal vrra kőňőrgek
(3) En imačagom v̊ előtte ki őttőm es en ňomoroſagomot v̊ előtte
zolom *(4)* En zelletemnek en belőlem ki foǵatkozaſaba. es te en
őſvenimet meg eſmerted Az vtban kibe iarok vala : kevelek nekem
hallot el reitenek *(5)* Iog felől gondolok vala. es latom vala. es
nem vala ki engem meg eſmer vala Fvtas en tőlem el vezett es
221 ninčen ki en lelkem meg kereſneie *(6)* Vram || te rad kialtek :
mondam te vaǵ en remenſegem : ilőknek főldebe en rezem *(7)* Iǵe-
keziel en kőňőrgeſemhez : mert igen alaztattam Zabadoh engemeth
engem haborgatoktol : mert meg batoroltak en raitam *(8)* En lel-
kemet ved ki az őrizedből. te nevednek vallania. igazak engem
varnak mig nem fizecz en nekem Dičőſeg atťanak

domine exaudi

CXLII.

(1) Vram fv̊leiddel hald meg en imačagomot te bizoňſagodba
ved ezedbe en kőňőgeſemet te igaſſagodba halgas meg engemet
(2) Es te zolgaddal itiledbe be ne meň : mert te előtted nem min-

den ilő igazol *(3)* Mert ellenſeg haborgata en lelkemet: fȍldȏn alaza en iletemet Setetegbe heſhete engemet: mikent vilagokbol mvltakot *(4)* es en lelkem en raitam meg keſeredek. es en zivem en bennem meg haborola *(5)* Emlekezem regi napokrol. minden mielkedetibe gondolkodam. te kezeidneknek mvnkaiba gondolkodom vala *(6)* Te rad terieztem en kezeimet. en lelkem te neked: mikent fȍld viz nel kv̈l *(7)* Hamar meg halgas engem vram. || meg 222
foga en lelkem. Te orcadot ne fordyč el en rolam: es toba zallokhoz eǵellő lezek *(8)* Holval te irgalmadot nekem hallatta teǵed: mert en te benned remenkettem Az vtat nekem eſmerte teǵed kibe iariak. mert vram en lelkemet te rad emeltem. *(9)* Vram te rad foɫamtam zabadoh engem en ellenſegimtȍl *(10)* mert te en iſtenem vaǵ: taneh engem te akaratodot tennem Te io malaztod el vezet engem igaz fȍldbe: *(11)* vram tenȏn nevedert. te eǵeneſſegbe meg eleveneitez engem Nomoroſagbol en lelkem ki vezeted *(12)* es te irgalmadba en ellenſegimet mind el vezted Es el veztez mindent kik en lelkemet ńomorgatťak: mert en te zolgad vagok

Zombaton vaſarnapi večerne *benedictus*

CXLIII.

(1) Aldot en vram en iſtenem: ki en kezeimet viadalra taneiťa. es en vyimot hadra *(2)* En irgalmam. es en hyedelmem engem fogado es en zabadeitom En oltalmam: es v̈ benne remenkettem. ki en nepemet en alam engezteled *(3)* Vram mi ember: mert neki meg ielentel || avaǵ ember fia. mert aleitod v̈tet *(4)* Em- 223
ber hevſaghoz [hj] haſollont: v̈ neki v̈ napi el mvlnak: mikent arnek *(5)* Vram haičad ala meńńedet es zal le v̈s heǵeket es fv̈ſtȍlgnek *(6)* Finleſſed villamidot es v̈ket el puztytod: bočaſd ki nilaidot: es ha meg boreitod v̈ket *(7)* Felȏn bočaſd ki te kezeidet: ſok vizbol ragaǵ ki engem: es zabadoh meg idegen fiaknak kezekbȍl *(8)* Kiknek zaiok hamoſſagot zolla. es v̈ iogiok. hamoſſagnak iogia *(9)* Iſten vy ineket ineklek neked: tiz [hvzv] hvrv kintornaban dičȍſeitek neked *(10)* Ki kiraɫoknak idvȍſſeget adcz ki te zolgadot Davidot meg valtad: atkozot tȍrtȍl ragaǵ ki engemet *(11)* Es oǵ meg engem idegen fiaknak kezekbȍl: kiknek zaiok hyvſagoth zola: es v̈ iogiok hamoſſagnak iogia *(12)* Kiknek fiai mikent vy

őltőzetek. ẘ iffioſagokban V' leańi ekeſőltek: kőrńől zepőltek. mint
templombeli kepek *(13)* ẘ ilees hazok telľeſek: ebből amabba tor-
lonak ẘ ivhok ǵapiaſok: bővők ẘ kimeſekben *(14)* ẘ teheni kőve-
224 rek V' falanak ninčen tőreſe || ẘ vcain ſem menes ſem ẘvőltes
(15) Az nepek kiknek ezek vannak: bodognak mondottak: bodog
nep kinek vr ẘ iſtenene

Exaltabo te *domine*.

CXLIV.

(1) En iſtenem kiraľom. fel magaztallak teged es te nevednek
mind őrőke aldok: es őrőkől őreke *(2)* Minden napon aldolak
tegedet: es te nevedet dyčerem őrőke: es őrőkől őrőke *(3)* Naǵ
vr: es igen dičeretes: es ninčen vege ẘ naǵſaganak *(4)* Nemzet es
nemzet dičeri. te mivelkedetidet. es te hatalmadot ki zoľa *(5)* Te
naǵ zentſeges dičeretedet zolľak es te čvdaidot hirdetik *(6)* Es te
iozagodnak felelmet ki monǵak. es te naǵſagodot hirdettek *(7)* Te
edeſſegednek bőſeges emleitetet ki zolľak. es te igaſſagodban őrven-
dőnek *(8)* Vr irgalmas. es kőńőrőletes: tőrődelmes. es igen kőńő-
rőletes *(9)* Vr mindenek edes: es ẘ irgalmaſſagi: minden mivel-
kedeti felőt *(10)* Vram minden mivelkedeted neked valľon: es te
zentid alǵanak teged *(11)* Te orzagodnak dičőſeget monǵak: es te
hatalmadot bezellik *(12)* Hoǵ te hatalmadot ember fiainak eſmerte ||
225 teǵed. es te orzagodnak naǵſagos dičőſeget *(13)* Te orzagod min-
den őrőknek orzaga: es te vraſagod minden nemzedből nemzedbe
Vr minden bezediben hyv: es minden mielkedetiben zent *(14)* Fel
emel kik le eſnek mind: es fel tamazt mind le eſteket *(15)* Vram
mindennek zemei benned remenkednek es te ẘ itkeket alkalmas
időn nekek meg adod *(16)* Te kezedet meg ńitod: es aldomaſſal.
minden lelkeſt be tőltez *(17)* Vr minden vtaiban igaz: es minden
mielkedeſiben zent *(18)* Vr kőzel vaǵon minden ẘtet kialtokhoz:
minden ẘtet kialtohoz bizońſagban *(19)* ẘtet filőknek akarat́o-
kot tezi. es kőńőrgeſeket meg halľa: es ẘdvőzeiti ẘket *(20)* Vr
mindent ẘtet zeretőket őriz: es el vezt minden binőſőkőt *(21)* En
zam vrnak dičereťet zolia: es ẘ zent nevenek minde teſt alǵon
őrőke: es őrőkől őrőke

lauda

CXLV.

(2) En lelkem dičyrr vrat: en iſtembe vrat dičyrek: en
iſtennek dičőſeitek vala mig leiendek Feiedelmegben ne biziatok
(3) ember fiaiban. kikben ninčen idvőſſeg *(4)* v̈ neki lelke || ki me- 226
ǵen: es v̈ meg fordol önön főldeben az napon minden gondolatťok
el vezs *(5)* Bodog kinek v̈ ſegedelme iakob iſtene. v̈ remeńſege v̈
iſteneben *(6)* ki meńńet es főldet tőtt. tengert es mindent valami v̈
bennek vaǵon *(7)* Ki bizonſagot őrőke őriz bozzo tv̈rőknek tőrvent
tezen: ehezőknek itket ad Vr fogľokot el bočat: *(8)* Vr vakokot
meg vilagoſeit Vr le eſteket fel emel. vr igazakot igazgat *(9)* Vr
idegeneket őriz: arvat es őzveget fogad: es binőſőknek vtat el
vezti *(10)* Vr őrőke orzagl. ſion te iſtened: nemzedből nemzedbe

laudate dominum

CXLVI.

(1) Dičyryetek vrat: mert dičőſeites naǵ io mi iſtenőnknes
kedves: es ékes dičőſeg leǵen: *(2)* Vr iervſalemet meg rakvan.
iſraelnek el ozlaſat meg ǵőiti *(3)* Ki zivekbeli tőrődelmeſeket
vigazt: es v̈ tőreſeket be kőtőzi *(4)* Ki hvǵaknak ſokſagat zam-
lalľa. es nekik mindennek neveket ad *(5)* Vr naǵ es v̈ ereie naǵ:
es v̈ ezenek ninčen zama *(6)* Vr zeledeket fogado: binőſőkőt ke-
deg alazo *(7)* Vallaſban inekľetek vrnak dičőſehetek hegedőben
mi iſtenőnknek || *(8)* Ki fősſegekel meńńet be fed: es főldnek eſſet 227
zerez *(9)* Ki heǵekben zenat: es fv̈eket teremt emberi zolgalatra
(10) Ki barmoknak v̈ etkeket aǵǵa: es v̈tet hyvo: hollo fiaknak v̈
akarattá nem lezen lonak erőſſegeben: es neki is akaratťa. ſem
lezen embernek bokaiban *(11)* Io kellete vaǵon. vrnak v̈tet felő-
kőn[ek] es azokban kik v̈ irgalman remenkednek

Lauda iervſalem d*omin*um

CXLVII.

(12) Iervſalem dičeirr vrat: ſion dičeried te iſtenedet *(13)* Mert te kapvidnak lakatit meg batoreitotta: meg aldotta

benne valo fiaidot *(14)* Ki te vegeidben beket vetett: es gabonadnak zykevel elegeit tegedet *(15)* Ki ṽ bezedet főldre bočatťa fereńen fol ṽ bezede *(16)* Ki havat ad mikent ǵapiat. felleget ozt mikent hamvth *(17)* ṽ kriftalit bočatťa mikent keńer beelt. ṽ hidegenek zine előtte ki alhat *(18)* Ki bočatťa ṽ igeiet es ṽket meg laǵeiťa. ṽ zele fv: es vizek foľnak *(19)* ki ṽ igeiet iakobnak meg ṽzeni. ifraelnek igaffagit: es ṽ itiletit *(20)* Nem tón ekkepen minden nemzetnek: ez ṽ itiletit nekik nem ielente. ||

228 Laudate d*omin*um de c*ae*lis

CLXVIII.

(1) Dičerietek vrat meńnekből dičerietek ṽtet magaffagban *(2)* mind ṽ anǵali dičerietek ṽtet: dičerietek ṽtet mind ṽ erei *(3)* Nap es hold dičerietek ṽtet [es meń felőt valo: vizek] mind hvǵak: es vilag dičerietek ṽtet *(4)* Meńneknek meńnei dičerietek ṽtet: es meń felőtth valo vizek dičerietek vrnak nevet *(5)* Mert ṽ monda es lőnek: ṽ parančola es teremenek *(6)* Allata ṽket őrőke: es őrőkől őrőke parančolatot vete es el nem [ni]mvlik *(7)* Főldről dičerietek vrat. főldi eerek: es mind meľfeg *(8)* Tṽz kő eff. ho ieg. habnak zele. kik ṽ mondafat tezik *(9)* Heǵek es minden dombok: ǵőmőlč termő fak: es minden cedrof faak *(10)* Vadak es minden barmok. kiǵok: es minden tollas madarak *(11)* Főldnek kiraľi. es minden nepek feiedelmek: es minden főldnek biroi *(12)* Iffiak es zizek: venek es iffiabakal. dičerietek vrnak nevet *(13)* Mert čak őnőn neve emelkedek *(14)* ṽ neki vallas meńnen es főldőn. es ṽ nepenek zarvat fel magaztata Zerzet inek mind ṽ zentinek. ifrael
229 fiainak || hozia kőzeleitő nepnek

CXLIX.

(1) Vrnak inekeľletek vy ineket: ṽ dičerete zenteknek ǵṽlekezefeben *(2)* Ifrael őrőlľőn abban ki ṽtet tőtte: es fion leańi őrvenǵenek őnőn kiraľokban *(3)* ṽ nevet dičeriek karban es dobban es kintornaban dičofohonek neki *(4)* Mert vrnak ṽ nepen io kellete vaǵon. es zeledeket idvőffegre magaztat *(5)* Zentek dičőfegben őrvendenek őnőn hailokokban őrőlenek *(6)* ṽ torkokban iften-

nek őrvendeſi. es vͤ kezekben eles tőrők vannak *(7)* Nemzetek kő-
zőt diadalmat tenniek: nepek kőzőth feǵedelmeket *(8)* vͤ kiraľokot
kalodaba fogdoſniok es vͤ nemeſſegeket vaſakban *(9)* Hoǵ vͤ bennek
meg irot itiletet teǵenek: ez dičőſeg mind vͤ zentinek

CL.

(1) Vrat dičerietek vͤ zentiben: dičerietek vͤtet vͤ ereynek
erőſ allattaban *(2)* Dičerietek vͤtet vͤ iozagiban: dičer'etek vͤtet vͤ
naǵſaganak ſokaſſagaent *(3)* Dičerietek vrat kvͤrt hangoſſagaban.
dičerietek vtet kintornaban es hegedoben *(4)* Dičerietek vͤtet dob-
ban es karban dičerietek vͤtet zivekben. es orgonaban *(5)* Dičer-
ietek vͤtet io || zolo zimbalomban dičerietek vͤtet vigaſagos cimba- 230
lomban *(6)* minden malazt (l e l e k) dičerien vrat amen

L e ǵ e n a t ť a n a k d i č ő ſ e g. e s f i v n a k t i z t e ſ ſ e g e s
z e n t l e l e k n e k v i g a ſ ſ a g M i k e n t v a l a k e z d e d b e n.
e s i m m a r: e s m i n d e n k o r. e s ő r ő k n e k ő r ő k i g a m e n
B e r t a l a n p a p b e r e g v a r m e ǵ e i h a l a b o r i f a l v b o l
n e m z e t t: e z z o l t a r t i r t a: z i l e t e s v t a n e z e r ő t
z a z ń o l c e z t e n d ő b e n

Daniel [Abakok profeta] profeta Ananias azarias miſſael aldaſa

(III. 57) Vrnak minden mielkedeti alǵatok vrat dičerietek
es fel magaztaſſatok vͤtet mind oͤroͤke *(58)* Vrnak anǵali alǵatok
vrat: *(59)* meńńek alǵatok vrat *(60)* Meń feloͤt valo vizek alǵatok
vrat *(61)* vrnak minden erei alǵatok vrat *(62)* Nap es hold alǵa-
tok' vrat: *(63)* meńńek čillagi alǵatok vrat *(64)* Harmat es če-
pegoͤes: alǵatok vrat: *(65)* iſtennek minden lelkeſi alǵatok vrat
(66) Tvͤz es hevſeg alǵatok vrat: *(67)* hideg es ńar alǵatok vrat
(68) čepegoͤ eſſök es deer alǵatok vrat: *(69)* faǵ es hideg alǵatok
231 vrat || *(70)* Iegek es havak alǵatok vrat: *(71)* yiek es napok alǵa-
tok vrat *(72)* Vilag es ſetetek alǵatok vrat: *(73)* villamaſok es
koͤdoͤk alǵatok vrat *(74)* Foͤld alǵa vrath dičerie es fel magaztaſſa
vͤtet mind oͤroͤke *(75)* heǵek es voͤlǵek alǵatok vrat *(76)* foͤldnek
minden termoͤi alǵatok vrat *(77)* Kvt feiek alǵatok vrat: *(78)* oͤr-
venek es foľo vizek alǵatok vrak *(79)* Cetek es vizekben indvlok
alǵatok vrat: *(80)* meńńek minden repeſoͤi alǵatok vrat *(81)* Va-
dak es minden barmok alǵatok vrat: *(82)* embereknek fiai alǵatok
vrat *(83)* Iſrael alǵa vrat: dičerie es fel magaztaſſa vͤtet mind-
oͤroͤke *(84)* Vrnak papi alǵatok vrak: *(85)* vrnak zolgai alǵatok
vrat *(86)* Igazaknak lelkek es zelletek alǵatok vrat zentek *(87)*
es zvͤbeli alazatoſok alǵatok vrat *(88)* Anania azaria miſael alǵa-
tok dičerietek es fel magaztaſſatok vͤtet mind oͤroͤke [ńgalok] *(89)*
Alǵvk atťat es ſivt zent lelekel: dičerivͤk es fel magaztaſſvk vͤtet
minden oͤroͤke *(90)* Aldot vaǵ vram meńnek eroͤſſegeben: es diče-
retes. es dičoͤſeges eſ fel magaztatot mind oͤroͤke

Benedictus do*minu*s d*eu*s iſr*ae*l ||

(Lukács 1, 68) Aldot vr iſten iſrael. mert meg latogata: es. **232**
valčagot toͤn vͤ nepenek *(69)* Es idvoͤſſegnek zarvat nekoͤnk fel emele. vͤ ǵermekenek davidnak hazaban *(70)* Mikent zolt zent profetayinak zaiok [altal] mia. kik oͤroͤktoͤl vannak *(71)* Zabatſagot mi ellenſeginktoͤl. es mindeninknek kezekboͤl kik minket ǵvͤloͤltek *(72)* Irgalmaſſagot tenni. mi atťainkal es meg emlekezni vͤ zent toͤrveńeroͤl *(73)* Eſkvͤth toͤrveńroͤl. meľet eſkoͤt. mi atťankra abrahamra. nekoͤnk adnia *(74)* Hoǵ mi ellenſeginknek kezekboͤl zabadolvan. filelemnel kvͤl zolgaľonk vͤ neki *(75)* Zentſegben. es igaſſagban vͤ eloͤtte minden napinkban *(76)* Es te ǵermek felſegnek profetaia neveztetil: mert vrnak vͤ orcaia eloͤt meǵ: vͤ vtait ǵartanod *(77)* Idvoͤſſegnek tvdomańat adnod vͤ nepenek: vͤ binoͤknek bočanatťara *(78)* Mi iſtenoͤnknek irgalmaſſagos beli mia. kikben latogata minket. feloͤl tamadvan *(79)* Vilagoſeitania azoknak kik ſetetben es halalnak arnekaban vͤlnek. igazgatnonk mi labainkot bekeſegnek vtara

Te deum ||

IStent: tegedet dičeroͤnk: vrat tegedet vallonk Teged oͤroͤk **233**
atťat bečoͤl minden foͤld Teneked mind angalok: te neked meńńek. es minden hatalm Te neked kervb es ſeraf zvͤnetlen zoval kialťak Zent Zent Zent vr iſten ſabahot Meńńek es foͤldek telľeſek te felſegednek dičoͤſegevel Teged dičer dičoͤſeges apaſtalnak kara Teged dičer profetanak diceretes zama Teged dičer martiroknak feiervͤlt ſerege Teged vall zent ǵvͤlekezes. kerek foͤldnek zelen Felſegeſ merhetlen atťat Te bečoͤlendoͤ Teǵetlen bizoń fiadot Es vigaztalando zenth lelket Kriſtvs te vaǵ dičoͤſegnek kiraľa Te vaǵ atťanak oͤroͤk fia Te embert meg zabadeitanod nem vtaltad ziznek vͤ mehet Te halalnak fvldalagiat meg ǵoͤzven: hyvoͤknek meńńei orzagokot ńital Te iſtennek iogia feloͤl vͤlz atťanak vͤ dičoͤſegebe Hitetel ioͤvendoͤ bironak Azert keroͤnk tegedet: ſegeh te zolgaidnak. kiket dragalatos vereddel meg valtal Te zentiddel zamlaltaſſad oͤroͤk dičoͤ-
ſegbe Vram idvoͤzoͤhed te nepedet || es algad meg te oͤroͤkoͤdoͤt Es **234**
biriad. es fel magaztalľad vͤket. mind oͤroͤkig mind naprol napra

aldonk tegedet Es te nevedet őroͦke dičerivͦk es oͦroͦkoͦl őroͦke Vram miltoľian en napon minket bintoͦl őrizned Vram irgalmaz veloͦnk. irgalmaz veloͦnk Te irgalmad leǵen mi raitonk mi nem men te benned remenkettőnk Vram te benned remenkettem. mind oͦroͦke ne poreytaſſam

Nunc dimittis

(Lukács II, 29) Vram immar bekeſeggel el bočatod te zolgadot te bezedet zerent *(30)* Mert latak en zemeim. te idvoͦſſegedet *(31)* Kit zerzettel. minden nepnek zine [eloͦ] eleibe *(32)* Poganoknak ielenetre valo vilagot: es te nepednek iſraelnek dičoͦſeget

Magnificat

(Lukács I, 46) En lelkem vr iſtent naǵyťa *(47)* en lelkem es. őrvende en idvoͦſſeges iſtenembe *(48)* Mert vͦ zolgalo leańanak alazatoſſagat tekente Mert ime ebboͦl engem minden nemzet bodognak mond *(49)* Mert a ki hatalmas naǵokot toͦn en nekem. es vͦ neve zent *(50)* Es vͦ irgalmaſſaga nemzetroͦl nemzetre vͦtet
235 feloͦknek *(51)* Hatalmat || toͦn vͦ karival. ziveknek elmeiekbeli keveleket el pvztoita *(52)* Hatalmaſokot zekboͦl le vete: es alazatoſokot fel magaztala *(53)* Ehezoͦkoͦt iozagokval meg toͦlte. kazdagokot kedeg vͦreſen bočata *(54)* Fel fogada vͦ ǵermeket iſraelt: meg emlekezek vͦ irgalmaſſagarol *(55)* Mikent zolt mi atťainknak. abrahamnak es vͦ magzatťanak oͦroͦkſegre

adventba večerńei hymus Conditor

HVǵak felſeges zerzoͦie hyvoͦknek oͦroͦk vilaga kriſtus mindennek valtoia hallad koͦńorgoͦk kerelmet: ky halalnak vezelevel vilagnak banad vezeſet: beteg vilagot meg mentel zert teven az binoͦſoknek Vilagnak vegere fordvltam. mikent voͦ legeń: teremboͦl ki ioͦvent. naǵ tizteſſeges ziznek rekeztet mehebe. Ki naǵ eroͦs hatalmanak. immar minden terdre haiol meńńiek foͦldiek: inteſſel vaľak: magat engezteltnek Nap el ńvͦgottat orizven hold homaľoſ-

ſagat tartvan. feneſſeg hvǵakban fynlven tartonak bizoń vtakot Iſten neked kő||ńőrgőnk iővendő vilag biroia: minket meg tarč ez 236 időbe: hitlen ellenſeg ńilatol Tiztes dičeret es dičőſeg atťa iſtennek. fiaval zent lelekel eǵetembe mind őrőknek őrőkig amen.

c o n p l e t a v e r b u m

Felſeges iġe zarmazvan: regen atťatol ki iőven vilagnak zilven ſegeites. hailot időnek foľaſan Vilagoh immar melľőkőt: meg geriezzed zerelmeddel hoǵ v̊ vy hireket halvan meg tiloǵyk: minden bintől Mikorra biro iővendez. melľőknek tőttet meg tvdnod, vetkezetekert fizetned, orzagot ioknak es igaznak Tehat bv̊nert ne ǵetreſſonk binőnknek erde zerent: de mi leǵőnk bodogokal őrők meńńekben rezeſſe

v e n i r e d e *m* p t o r
k a r a č o n e ſ t i v e č e r ń e r e v a l o h y m n o s

Iői nemzetnek valtoia mvtaſſad ziznek v̊ zv̊ltet minden őrőkſeg čvdaľa ylľen zv̊les illet iſtent Nem ferfionak magiabol: de titkon valo ihleſſel iſten igeie teſte lőn: haſnak ǵv̊mőlče viragozek ziznek mehe nevekedik: zemerem kapvia meg marad. iozagnak oztoia. fenlik iſten templomban || lakozik V' tereme bőlől ki lepven 237 kirali haznak zemermeket allatťabeli orias. hoǵ vigan fvſſon hamariat V' ki iőveſe aťatol. meg tereſe aťahoz ki fvtaſa poklokiglan. be fvtas iſten zekihez Őrők aťahoz eǵellő. teſtet meg vynia ővezzed. mi teſtőnknek betegſeget. őrők erővel erőſſeit Immar vy iazol fenlik: ey ihle. eǵ vy vilagot: kit eǵ eei ſem vezen kőzbe zv̊netlen hv̊ttel vilagozyiek dyčőſeg. vram te neked: ki immar ziztől zilettel atťaval. es zent lelekel. mind őrőknek őrőkig amen:

k a r a č o n n a p i a n v e č e r ń e r e A ſ o l i s O r t o s

Nap keletnek kezdeſetől. főldnek v̊ veg hataraig: kriſtuſnak inekľek. feiedelmnek ziz marianak zilettet Őrőknek bodog tevőie zolgalo teſtbe őltőzek. hoǵ teſtet teſtel valtana. ne vezteneie. kiket

teremtet Ańńa rekeztet mehebe. meńńei malazt be meǵen. leannak haſa el viſel [til] titkokot kit nem eſmert volt Zemermes melľenek vͤ haza. hamar lezen iſten temploma. nem tvdvan ferfio illeteth.
238 fiat igeből fogada || Germek zvͤlő zvͤle fiat: kit gabriel meg mondot volt. kit ańa mehben viſelven. rekeztet ianus erzet volt Fekeeſt zenaba valazta: iazolt vͤ meg ſem vtala. keves teyel el iltetek. ki mia eltető ſem ehezik Őrőlnek meńńei karok. ineklenek vrnak anǵalok. meg ielenik viǵazoknak. mindent teremtő viǵazo

De patre verbum zent ianos apoſtol es evangeliſtarol valo hymnos

Attatől ige ihletek. anatol teſbe őltőzek. ianoſnak tanoſagaval. ez ige volt kezdedbe Azert apoſtolok kőzzől. ianos mindennel zerelmeſb kirismia eſeſomba meg ira evanǵeliomot Tizta ziveből ki torlaa evanǵeliomot az vizet. kit mereite vendegſegbe: vilag vranak ǵőtrelmen Kerezt ſara hagtaba. ayanla őnőn ziz ańńat ieſus ez taneitvańanak: ment őnőn kepebelinek Hoǵ ziz ferfionak tvdatlana: es tiztaſagnak tvdoia: ez vilagnak napiba. vallania. ekes embernek vigaztalaſat Fel fogada ziz az ziznek. fertelmnek tvdatlanat. kriſtuſ vtan eǵenlő vͤl. vͤt zolgala zizeſegbe Igen io bodog
239 zent ianus ńeri aldozni meg minket binőnkből hoǵ || binőnkből hoǵ leǵőnk zabadon. felſeges vrnak zolgalnonk.

Ex more docti miſtico Bőiti vecerne

Tytk zokaſnak tanoſagabol. őrizivͤk ez bőitőkőt napnak tiz fordvlaſaba. neǵzer ezt ńilvan be hozvan Moiſes es profetak előzer ezt be telľeſeitettek volt: vtannok kriſtus zentele. kiraľ es időknek zerzőie Azert iľőnk mertekleteſb bezeddel. etkel. es itallal: almal. iatekal. es erőſben alľonk mi őrizetőnkben Gonozt kedek meg vtalľonk. ki hyw elmeketh el bvreit. ſem eǵ heľt es mi ne aǵǵonk hitlen keǵetlenſegnek De azt mi monǵvk zvͤnetlen es ki mind maganak vͤvőltven ſirionk bironak előtten. engeztelľvk meg haragiat Mi naǵ binőnkel vr iſten vetettvͤk te keǵelmedet de őſſ ma felől te mi rank. bvͤnt bočato malaztokot Emlehed hoǵ tied vaǵonk. lehet

vetkezet termezet : te nevednek dičo̊ſeget. kero̊nk ne aǵǵad Bočas
go̊nozt kit to̊tto̊nk. o̊regeh iot. kin kero̊nk. hoǵ kivel kelletheſſv̊k
magonkot. it es mind o̊ro̊ke Engeǵǵed bodog haromſag: aǵǵad
eǵǵes eǵǵetlenſeg || hoǵ go̊mo̊lčo̊s aiandekal bo̊it leǵen te zol- **240**
gaidnak

Criſte qui lux es et dies: conpleta

Criſtus ki vaǵ nap es vilag. es ynek ſetetet ki ńitod. vilagnak
feńeſſege hitetel bodog vilag hirdeto̊ Zent vr mi teged : onzollonk.
oltalmaz minket ez eyel. ńv̊galm neko̊nk leǵen benned : aǵ neko̊nk
eyet ńv̊galmaſt Nehez alom rank ne io̊io̊n. ellenſeg minket meg ne
čalľon. teſt v̊ neki iǵ engedven. neked minket bino̊ſſe teǵen Mi
zemeink almot veǵenek : mi zivo̊nk hoziad viǵazion te iogod meg
oltalmazion. kik teged zeretnek Tekenč felo̊l mi oltalmonk. olalko-
dokot ńomoroh : biriad teno̊n zolgaidot : kiket aron verrel vo̊ttel
Vram emlekeziel rolonk : ez mi nehez teſto̊nkbe. ki vaǵ leleknek
oltalma. mi vronk te leǵ mi velo̊nk dičo̊ſeg atta[nak] iſtennek. es
eǵ o̊no̊n fianak, vigaztalo zent lileknek. immar : es mind el o̊ro̊ke
amen

Siket vaſarnapi iſten halalarol: Vexilla

Kiraľ zazloi teriednek. kereztnek titkia finletik || kin teſtben. **241**
teſtnek teremto̊ie fel fezv̊lt kerezt fara kin aznak felo̊tte meg ſebe-
ſv̊lt : cvcanak kemen o̊kleleſevel : hoǵ minket binto̊l moſna. ver
vizzel o̊zve foľamek Meg to̊lt kit hit hyv dauid ineklet v̊ kintorna-
iaban mondvan : nemzetek ko̊zo̊t iſten az farvl orzaglot Ekes ez
fenlo̊ dizes fa. kiraľnak barſońaval ekeſv̊lt. fak ko̊zo̊t kivalaztot : ilľ
zent tagokot illetni Bodog kinek karin ez vilagnak ivtalma čv̊ggo̊t :
teſtnek merteke leven : pokolnak ńereſegit meg veven O eǵǵetlen
remenſego̊nk. zent kerezt idvo̊z leǵ ez ǵetrelmnek idein keǵeſſeg-
nek beveh igaſſagot : es bino̊ſo̊knek teǵ bočanatot Felſeges zent
haromſag. teged dičer minden lelek. kiket kereztnek titkia mia
idvo̊zytez biriad mind o̊ro̊ke Dičo̊ſeg naǵ vr iſtennek. tizteſſeg
o̊ro̊k atťanak atťanak fyaval o̊zve. es vigaztalo zent leleknek kinek
dičeret hatalm mind o̊ro̊kto̊l o̊ro̊ke amen

Nağ heti veterńere Panğe lingva glo*rio*ſi

242 Dičőſeges viadalnak ńelve inekľed v̊ hadat || es kereztfanak v̊
ğözeſen monğ nemes diadalmat: mikent vilagnak valtoia. meg
halvan ğőzőt volna Eleb teremtet atťanak. bana vr megčalattat:
mikor arto almat even v̊ halalba le eſek tahat az fat v̊ meg ieğze.
fanak kaarat meg fizetni Idvoſſegnek v̊ zere. kővete volt az dolgot
čalardnak ſok meſterſeget: meſterſeg meg čalnia es onnet venne
orvoſſagot honnet ſertett ellenſeg Azert mikor zent időnek telľeſ-
ſege bel iőve. atťanak v̊ felſegetől. teremtő fiv kv̊ldetek ki ziznek
őnőn haſaba. teſte leven őtletek Kővekel be polkazot ğermek. az
eğ zoroſ iazolban tagit rvhaba takarvan be polkazia ziz ańńa. es
kezet labat: v̊ bokaiat kőti zoros kevebe Ki harmicz evet tokelven:
teſtnek ideiet meg tőltven arra ziletven v̊ akarattaval. v̊ gőtrelmre
adatek barań kereztre emeltetik. aldoznia fa tőrſeken Ith ecettel
mereggel. naddal ńallal zőggel cvcaval keğes teſte meg vaiatik:
ver vizzel ki foľamek főld meń es tenger eeg: es mind vilag ki
243 foľaſſal || tiztvlnak Eğ nemes fa. minden kőzőt azt eğ hyvſeges ke-
rezt: ſem eğ erdő adot illľent. aggal es viraggal. termeſſel. edes fa.
edeſek zegek. edes terhet viſelnek. Hayč agait te magas fa. kőnihed
hevzot ereket: es lağvllľon. az kemeńſeg. kit adot volt zv̊leſed. hoğ
feliőli kiraľi tagidt: teriezd keğes tőrſőkőn Tenőn magad voltal
milto vilag beret viſelned. parttot. a vezs meg zerzened: meg
tőrendő vilagnak. ki vilagot. zent ver: kene barań teſtből őtletet
Dičőſeg nağ vr iſtennek. tizteſſeg őrők atťanak: atťanak fiaval
őzve: es vigaztalo zent leleknek: kinek dičeret hatalmal. mind
őrőkől őrőke amen

Iſayas profeta inekleſe hetfői veterńen
Confitebor Tibi domine

(Izsaias XII, 1) Vram neked vallom: mert hoziam haragvl:
el fordola te haragod: es meg vigaztalal engem *(2)* Ime vr iſten en
idvőzytőm: hiven tezek es nem felek Mert vr iſten en erőſſegem.
es en dičeretem. es nekem idvőſſegre lőn *(3)* Merehietek vizeket
244 őrőmbe: idvőzeitőnknek kvtibol. *(4)* es mońgatok || az napon. val-

ľatok vr iſtennek. es hyatok vͤ nevet Ielenčetek vͤ lelemeſit. nepek koͤzoͤt emlekezietek mert naǵſagos vͤ neve *(5)* inekelľetek vr iſtennek mert felſegeſt toͤtt. hirdeſſetek ezt minden foͤldoͤn *(6)* Sionnak lakaſa oͤroͤľ. es dičeried zenť iſraelt: mert nag te koͤzepetted

Ezekias kiraľ Ego dixi

(Izsaiás XXXVIII, 10) En napimnak kozepin mondam: el meǵek pokolnak kapviara kereſſeem en eztendoͤimnek maradekit: *(11)* mondam nem latom meg vr iſtent. eloͤknek foͤldebe Tovabba embert nem: nezek: es ńvgalmnak lakozoiat *(12)* En nemzetſegem el vetetet: es el tavozot en toͤlem: eǵbe čonkoľkodot mikent paztoroknak hayloki En iletem be metteteth, mikent zoͤvoͤtoͤl. mikoron meeg nevekednem. le metoͤn engemet reggeltoͤl fogvan meg vegez engem *(13)* Remenkedem vala holvalig: meg toͤre minden tetemeimet. mikent orozlań Reggeltoͤl fogvan eſtig meg vegez engem *(14)* vgan vͤvoͤltoͤk. mikent fečke fiv: gondolkodom mikent galamb En zemeim meg vekońola||nak magaſſagba nezven Vram 245
eroͤ vaǵon raitam feleľľ en erettem. *(15)* mit monǵak. avaǵ mit feleľſen nekem. holott en magam toͤttem Minden en eztendoͤimet neked meg gondolom. en lelkemnek keſeroͤſegebe *(16)* Vram ha iǵ vaǵon elet: en lelkemnek ilete ilľetenekben. meg feddez. es meg eleveneitez engem. *(17)* es ime en naǵ keſeroͤſegem bekeſegben lezen Te kedeg meg mentetted en lelkemet, hoǵ el ne vezne. es minden bvͤnimet hatad mege vetted *(18)* Mert pokol nem ǵovonik neked. halal ſem dičer [neked] teged: kik ala toba zalnak: nem variak te bizońſagodot *(19)* Eleven eleven vͤ ǵovonik neked: mikent en es. ez napon atťa vͤ fianak te bizońſagodot meg tvttatťa *(20)* Vram zabadoh meg engem: es mi ekes inekoͤnkoͤt minden napon inekľvͤk vrnak vͤ hazaba

Anna profetalaſa Exvltauit cor.

(Királyok I. könyve II, 1) En [zemeim] zivem oͤrvende vrban: es en zivem fel magaztatek en iſtenemben || En zaam el zeleſoͤlt. en ellenſegimre: mert oͤroͤlek te idvoͤzytedbe *(2)* Ninčen oľ 246

zent ment vr : es eǵeb ſinčen te tvͤlettvͤl : es ninčen oľ erőſ. mikent mi iſtenoͤnk *(3)* Ne ſokaſvlľatok magaſſagokot zolni dičekedven Ti zatokbol regiek el tavozianak mert iſten tvdomańoknak vra. es vͤ neki zerzttettek gondolatok *(4)* Eroͤſſeknek yiek meg toͤretett es korok eroͤſſeggel oͤvedzettek *(5)* Elözer meg toͤltek keńerekert magokot le heľhetek : es ehek meg elegedtek Mig meddoͤ toͤbbeket zvͤlt. es kinek ſok fiai valanak. meg betegoͤlt *(6)* Vr oͤl es eleveneit : poklokra vezet : es meg hoz *(7)* vr zegent tezen. es kazdageit : alazaſeit. es fel magaztat : *(8)* Vaǵtalant porbol fel tamaztvan. es zegent ganeibol fel emel Hoǵ feiedelmekkel vͤlľoͤn. es dičoͤſegnek zekit tarča Mert foͤldńek vegi vre es vilagot raitok zerzet *(9)* vͤ zentinek labait tarťa. es keǵetlenek ſetetbe meg nymolnak : mert ferfiv meg nem eroͤſſoͤdik. vͤ eroͤſſegebe *(10)* Vrat vͤ ellenſegi felik :
247 es vͤ raiok meńńekboͤl zol. vr || itili foͤldnek vegit : es ad paranččolatot vͤ kiraľanak es fel magaztatťa vͤ kriſtoſanak zarvat

Moiſes hvǵa maria inekleſe iſraelnek
Cantemus domino

(Móses II. könyve XV, 1) Inekelľoͤnk vr iſtennek. mert dičoͤſegeſt tizteſeite magat : lovat ellöivel tengerbe eite *(2)* Vr iſten en nekem eroͤſſegem. es dičeretem : es ennekem [dičeretem] idvoͤſſegemre loͤn Ez en iſtenem. es dičoͤſeitem vͤtet : en atťamnak iſtene : es fel magaztalom vͤtet *(3)* Vr iſten mikent vivo hoͤs. mindentehetoͤ vͤ neve : *(4)* farahonak zekeret : vͤ hadaval oͤzve tengerbe eite vͤ neki valaztott feiedelmi veroͤs tengerbe ſilľedenek : *(5)* oͤrinek be boreitak vͤket es fenekre zallanak. mikent kvͤ *(6)* Vram naǵvla te iog kezed eröben. vram te iogod vere ellenſeget *(7)* es te dičoͤſegednek ſokſagaban. le veted en ellenſegimet : haragodot bočatad. ki be ńele vͤket : mikent eǵ zalkat : *(8)* es te mergednek zeleben : vizek meg ǵvͤlenek Foľo viz meg alla : es orińek tenger koͤzepin ǵvͤlenek *(9)* Monda ellenſeg meg vͤzoͤm, es meg fogom. ńereſeget
248 oztok. es be telik || en lelkem Ki vezem toͤroͤmoͤt : es en kezem meg oͤli vͤket *(10)* Fvalla te zeled, es tenger el fede vͤket el ſilľedenek ſebes vizben. mikent oon *(11)* Vram eroͤſſek koͤzoͤt. ki hoziad eǵelloͤ : ki hoziad eǵelloͤ : zentſegben naǵſagos : yiedetes. es dičeretes. es čvdakot teven *(12)* ki ńitad kezedet es tenger vͤket be ńele

(13) Irgalmaſſagban vezere voltal nepednek. kit meg valtottal Es
el vv̆ͤtted v̆ͤket. te erŏͤdben te zent lako heľedbe *(14)* Nepek fel
menenek: es meg haragvnak iazokot banatok meg foglalanak *(15)*
Tehat edom feiedelmi meg haborolanak. moabnak erŏͤſſit rezke-
teg foglala: meg azanak mind kanaba lakozok *(16)* Hertelen-
keǵǵek v̆ͤ raiok felelm. es yiedes. te karodnak naǵſagaban Legenek
indvlatlanok mikent kv̆ͤ: mig nem vram te neped altal meǵen.
mig nem altal meǵen ez nep. kit birtal *(17)* Be vezetted v̆ͤket. es
meg v̆ͤlteted te ŏͤrŏͤkſegednek heǵen. te neked igen erŏs lako heľed-
ben: kit mivelkettel vram Vram te zentſegedbe. kit te kezed erŏſ-
ſeitet *(18)* vr iſten orzagla ŏrŏke. es meg tovabba *(19)* Mert
faraho || be mene v̆ͤ zekerivel. es lovagoſival tengerbe. es vr iſten 249
tengernek vizet eſmeg v̆ͤ raiok hoza Iſrael fiai kedeg zarrazon el
iaranak: v̆ͤ neki kŏzepin

Abakvk profeta penteki večeŕnere do*min*e audi*v*i

(III, 2) Vram hallom te hallomaſodot es feleek: vram ez te
dolgod eztendŏͤknek kŏzepin. elevenehed meg azt: Eztendŏͤknek
kŏͤzepin ki ielented: mikor meg haragandol. irgalmaſſagrol meg
emlekeźel *(3)* Isten fel zelrŏl iŏͤ: es zent faran heǵerŏl v̆ͤ dičŏſege
meńńeket be fede es v̆ͤ dičeretevel fŏld telſes *(4)* V' fenńe olľan
lezen mint feneſſeǵ: zarvak vannak v̆ͤ kezeiben Oth reitezet el v̆ͤ
erŏſſege. *(5)* v̆ͤ zine elŏt halal el fvt Ŏrdŏg ki iŏ v̆ͤ labai eleibe: *(6)*
alla. es fŏldet meg mere El neze es poganokot el pvzteita: es ŏͤrŏk-
ſegnek heǵei meg tŏretenek Ez vilagnak dombai meg hailanak. v̆ͤ
ŏͤrŏͤkſegenek iaraſitol *(7)* Ektelenſegert latam zerečeneknek ſatorit:
madian fŏldenek gereznai meg haborodanak *(8)* Vram es mi nem
foľo vizekbe haragvttal avaǵ te merged || foľo vizekbe vagon e: 250
avaǵ tengerbe te nehezeleſed Ki lovaidra ellel: es te zekered idvŏſ-
ſeg *(9)* Ebreztven fel ebrezted te yiedet: teriedeſeknek eſydet mel-
ľeket zoltal Fŏldnek foľo vizeit haſogatod *(10)* vizek latanak teged.
es heǵek bankodanak: vizeknek čergetegi el mvlanak Abyſſus
ŏzŏͤn vize. zavat ada: magaſſag kezet fel emele *(11)* Nap es hold:
v̆ͤ lako heľegben allapanak. te ńilaidnak feneſſegebe. te čvdadnak
feńlŏͤ feńeſſegebe mennek *(12)* Rettenetesſt meg ńomodod ez fŏldet:
es te mergedbe pogańokot meg keſereitez *(13)* Ki iŏͤttel te neped-

nek idvőſſegekre: idvoſſegre te kriſtoſodnak Kegetlennek hazabol
feiet vered: v̊ fondamentomat: mind nakig. meg mezeiteleneited:
(14) Meg atkozat v̊ iſtapit: v̊ hadakozoinak feyt kik iőnek engem
el vezteni: mikent forgo zel V' nekik őrvendeſek. mikent az e. ki
reitekbe zegent be ńel *(15)* Tengerbe te lovaidnak vtath től ſok
vizeknek ſaraban *(16)* Hallam es meg haborodek en haſam: zozat-
251 tol en aiakim meg rettenenek || Rothadas be iőiőn en tetemeimbe:
es bv̊z leǵen en alattam Hoǵ meg ńvgoǵǵam haboroſagnak napian:
es fel meńńek mi feǵveres nepinkhez *(17)* Mert fige nem viragoz:
zelőben teriedes nem lezen Olaynak v̊ mvnkai hazvd es parlagok
etket nem hoznak Ivh čordabol barmok le meccenek: es iazolokbol
nem lezen barom eledel *(18)* En kedeg vrban vigadok: es en iſte-
nembe őrvendek *(19)* Vr iſten en erőſſegem es olľatenna tezi en
labaimot, mikent zarvas labait Es ǵőző fel vizen engem: en ma-
gaſſimba: kintornaban ineklőőt

moiſes profeta ineklefe dagalos zidokra
Audite celi que

(Mózes V. könyve XXXII, 1) Meńńek halgaſſatok: melleket
zollok. fōld halgaſſa en zamnak bezedet *(2)* Eſben fel nevekeǵǵek
en taneitaſom. folľon mikent harmat en zep bezedem Mikent
harmat fiv̊re es mikent čepegő eſſ gabonara *(3)* mert vrnak nevet
kialtom Aǵǵatok naǵſagot mi vronknak iſtenőnknek: *(4)* iſtennek
252 dolgi tőkelleteſek: es || minden vtai tőkelletes itiletek. Iſten hyv̊
es minden ektelenſegnelkv̊l igaz: *(5)* es eǵenes: bv̊nzenek neki vn-
dokſagokban: de nem v̊ fiai Gonoz vizhadagos nemzet *(6)* erthetet-
len hyth nep: eźenth fizecze vrnak Nem de v̊ e. atťad ki tartot. es
birt: es teremtet teged *(7)* Emlekeziel regi napokrol: gondoľ min-
den nemzeteket kerǵed atťadot: es meg hirdeti neked: naladnal
naǵvbbakot es meg monǵak neked *(8)* Mikoron felſeg nemzeteket
el ozt vala: mikoron adam fiait: meg valazťa vala Nepeknek ha-
tart vete: iſrael fiainak zamok zerent *(9)* Vrnak kedeg rezse v̊
nepe. iakob v̊ őrőkſegenek kőtele *(10)* Pvzta fōldbe meg lele v̊tet:
vndok heľbe: es kietlennek puztaiaban Kőről foga v̊tet: es taneita.
ez őrize mikent v̊ zeme feńet *(11)* Mikent keſeľő: repőlleſre ingerli.
v̊ fiait: es v̊ felőttők repős Elteriezte v̊ zarńait: es hozia veve v̊ket:

es viſele vͤ kariaban *(12)* Vr čak őnőn maga volt vezere : es nem
vala vͤ vele idegeń iſten *(13)* Zeles foͤldre zerze vͤtet || hoǵ mezoͤk- 253
nek ǵoͤmoͤlčet enne Hoǵ kvͤ zirtbol mezet zopna : es igen kemeń kvͤ
zirtbol olait *(14)* Čordabol vaiat ivhokbol teyet : baſan fiai barańi-
nak : es vͤrvͤinek veleevel Es bakokoth gabonanak zikevel : es zőlőnek
igen eroͤſſ veret innaiak *(15)* Zerettetes meg hyzek : es rvgoldoza
hyzvan : koͤverőlven : el teriedven Meg haǵaa vͤ teremtő iſtenet : es
el mene vͤ idvoͤſſeges iſtenetoͤl *(16)* Idegen iſtenekben ingerlek vͤtet :
es vͤ vndokſagokban haragra indeitak vͤtet *(17)* O̊rdoͤgoͤknek aldo-
zanak : es nem iſtennek : iſteneknek kiket nem tvdnak vala Vyiak
es ǵorſak ioͤvenek. kik eleb nem voltak kiket vͤ attók es. nem ima-
dot *(18)* Istent ki teged teremteth : meg haǵad. es el feleded. te
teremtednek vraſagat *(19)* Lata vr iſten : es haragra indola mert
vͤ fiai : es leańi ingerlek vͤtet *(20)* Es monda el reitem en zinemet
vͤ [eloͤloͤk] toͤlloͤk : es gondolom vͤ vegezeteket : Mert vizha vivo
nemzet : es hvͤtoͤtlen fiak *(21)* vͤk engem ingerlenek azban ki nem
vala : iſten : es bozzontanak oͤ hyſagokban || Es en ingerlem vͤket 254
abban ki nem nep : es hyht nemzetben bozzontom vͤket *(22)* Tvͤz
geriedet en kemencemben : es pokolnak vegeeg eeg Es foͤldet mind
vͤ magzattával be ńeli : es heǵeknek fenekit meg egeti *(23)* Gono-
zokot ǵoͤitoͤk vͤ raiok :. es en ńilaimmal meg toͤltoͤm vͤket *(24)* Ehſeg
mia meg foǵnak : es madarak vͤket. keſeroͤſeges maraſſal be ńelik
Vadaknak fogaith bočatom raiok : azoknak mergekkel. kik foͤldoͤn
vzsnak : es maznak *(25)* Kivoͤl vͤket toͤr puztyťa es beloͤl felelm :
hoͤſet zizzel oͤzve : tey zopot veen emberrel oͤzve *(26)* Es mondek :
de hol vannak : emberek koͤzzoͤl : el feleitettem. vͤ emleiteteketh
(27) De ellenſegeknek haragiokert es. halaztam ne talantan vͤ
ellenſegek keveľkednenek Es mondanak : mi kezoͤnk felſeges. es
nem vr toͤtte mind ezeket *(28)* Es nemzet tanalčnal kil vaǵon *(29)*
kivannam : hoǵ izleneiek : es erteneiek : es vegezetet meg latnanak
(30) Mikent vͤz vala eǵ ezert : es kettoͤ tizezert vͤzne Nem de azert e ||
mert vͤ iſtenek el arolta vͤket : es vr vͤket be rekeztette *(31)* Mi iſte- 255
noͤnk kedeg nem olľatan : mikent vͤ iſtenek : es mi ellenſegink es
birok *(32)* Sodomanak zoͤleiboͤl vͤ borok : es gommorranak hoſtatťa-
bol vͤ nekik zoͤleiek merges zoͤloͤ : es igen keſeroͤ zoͤloͤfeiek *(33)* Sar-
kań mereg vͤ borok : kiǵo mereg vigazhatlan *(34)* Nem de ezek
elreitven vannake en nalam. es en kenč[enſt]emben pečetelven *(35)*
Enem bozzo allas : es idein en meg fizetem nekik. hoǵ vͤ labok el

ĕvzamľek Közel vaǵon vezedelmnek napia: es idők. el közeleitenek: *(36)* Vr meg itili vͬ nepet: es vͬ zolgain kőńőről Meg latťa hoǵ kez meg erőtlenőlt es be fogvan. meg fogtak: es maradekokot meg emeztettek *(37)* Es mond hol vannak vͬ iſtenek kikben bizodalmok vala *(38)* Kiknek aldomaſabol velőkőt eznek vala: es aldomaſoknak borat izsiak vala Kelľenek fel es ſegelľenek nektek: es zikſektekben oltalmazianak meg tikteket. *(39)* Laſſatok. hoǵ
256 ennőn magam vaǵok || es ne leǵen eǵeb iſten en nalamnal En őlők es eleveneitek: verek es vigaztalok. es ninčen ki en kezemtől magat menteneie *(40)* Fel emelem kezeimet meńbe. es mondom. őrőke ilek en *(41)* Ha [en ellenſegimnek] meg eleſeitem en tőrőmőt mikőnt villam: es en kezem itiletet ragadand Bozzot fizetek en ellenſegimnek. es meg fizetem azoknak. kik engem ǵvlőltek *(42)* En ńilaimot verben meg rezegeitem. es en tőrőm hvſt be ńel Őlteknek vereből es ellenſegeknek] mezeitelenőlt fogoľ feiekből *(43)* Poganok dičerietek vͬ nepet: mert vͬ zolgainak verek bozzoiat meg alľa Es bozzot fizet vͬ ellenſegeknek: es keǵelmes lezen vͬ főlde nepenek *(46)* Azert minden nemzet feľen vrat: es dičerie: ki főldet es meńńet teremtet: mert vr vͬ neve őrőkől őrőke amen:

Haromzor ötven pſalmoſt dauid zerzet verſ ket ezer. hat zaz es hath

Teſtben elmeben halalra itiletre iſtennek iöveti
ez neǵ adventi evangelivmba vaǵon ||

Adventi epiſtola elő vaſarnap zent pal romaiak- 257
nak tizen harmad kapitulum

(11) Atťamfiai: Tvdvan: mert immar: ydeie minekönk
alombol fel kelnőnk: merth immar kőzelben vaǵon mi idvőſſegőnk
hoǵ nem hittvͤk volna: *(12)* ee el mvlt: nap kedeg el kőzeleiteth:
Azert hańńvk el ſetetſegnek vͤ dolgit: es őltőziőnk feńeſſegnek
feǵveribe: *(13)* ekeſen iarionk: mikent nappal: nem tőltozeſek-
ben: es rezegſegben: nem zeǵelletekben: es zemeremſegben: nem
vetekedeſben: es kedveleſben *(14)* de őltőzietek mi vronkba ieſuſba
kriſtuſba:

Evangelium zent Mathe hvzad Kapit*u*l*u*m

(XXI, 1) Az idöben mikoron közeleitet volna ieſus iervſa-
lembe: es ivtot volna betſaǵara olaiſaknak heǵere: tehat bočata vͤ
ket taneitvanit: *(2)* mondvan nekik: meńńetek el az kaſteľba: ki
elöttetek vaǵon: es leg ottan leltők meg kőtőtt zamart: es vͤ vele
vehmeet: oľǵatok meg: es hoziatok ide en nekem || *(3)* Es ha va- 258
laki mit nektek mondand monǵatok: mert vrnak ezekel dolga va-
ǵion. es leg ottan el bočatťa vͤket: *(4)* ez kedeg mind lőt: hoǵ be
telľeſednek: mi profeta mia vaǵon mondvan: *(5)* Monǵatok ſion
leańanak: ime te kiraľod: neked zeleden iőth: zamaron vͤlven: es
alatta valo vehmen: *(6)* el menven kedeg taneitvańok: tőnek mi-
kent ieſus parančolt vͤ nekik. *(7)* es el hozak az zamart: es az veh-
met: es fel tevek vͤ neki rvhaiat vͤ raiok: es vͤtet felől raia vͤltetek

(8) Naǵ ſokſag kedeg. terieztek v̊ rvhaiokot az vtban: eǵebek
kedeg vagnak vala fakrol agakot: es tereitik vala az vtban: *(9)* az
ſokſag kedeg ki elo̊l meǵen vala: es ki vtol ko̊veti vala ivo̊lto̊nek
vala mondvan Oſanna dauid fianak aldot ki vrnak neveben io̊t.
oſanna felſegekben

Epiſtola maſod vaſarnap romaiaknak XV

(4) Atťamfiai valamelľek irvan vannak mi tanoſagonkra
vannak irvan, hoǵ iraſoknak tv̊relmevel es vigaztalaſaval: remeńſe-
259 go̊nk || leǵen. *(5)* Tv̊reſnek kedeg es vigaſagnak iſtene: aǵǵa azont
izlenetek ieſus kriſtoſent: *(6)* hoǵ eǵeneſſegben: eǵ zaval tiztelľe-
tek iſtent: es mi vronknak ieſus criſtuſnak atťat: *(7)* kiert es
fogaǵatok eǵ maſt mikent criſtus es. fogadot tikteket iſtennek tiz-
teſſegere *(8)* Mert azt mondom nektek hoǵ criſtus ko̊rńo̊l meteleſ-
nek zolgaloia volt: atťaknak volo igireteket meg ero̊ſſeiteni: *(9)*
poganok kedeg: az irgalmaſſagrol tiztelľetek iſtent mikent irvan
vaǵon: Azert vram poganokban neked valľuk. es eſmeg: mind
poganok dičerietek [iſtent] vrat: es minden nepek naǵohatok
v̊tet: *(12)* es eſmet mond iſaias: lezen yeſſenek ǵv̊kere. ki fel
tamad. poganokot birnia. v̊ benne poganok remeńkednek: *(13)*
remeńſegnek kedeg iſtene. telľeſehen meg tikteket: minden viga-
ſaggal: es bekeſeggel: hyto̊to̊kben. hoǵ bevo̊lľetek remenſegben:
ez zent leleknek ereieben:

maſod vaſarnapi evang*eliom* zent lukač XXI

(25) Az idoben: monda ieſus v̊ tanytvańinak: leznek ||
260 ielenſegek napban es holdban: es hvǵakban: es fo̊ldon nemzetek-
nek zoroſſagok; tengernek es haboknak eǵbe zo̊ndo̊leſek mia *(26)*
embereknek azyv̊laſokban felelmmia: es varaſert: mi zeles vilagra
io̊vendo̊ Mert meńńeknek erei meg indolnak: *(27)* es tahat latťak
embernek fiat io̊ni felſegbeń naǵ hatalmal: es naǵ felſegbe *(28)*
Ezek kedeg lennie kezdetekben nezietek: es emelľetek fel ti feie-
teket: mert el ko̊zeleyt ti valčagtok: *(29)* es monda nekik haſolla-

tot: laſſatok fige ſat. es minden ſakot: *(30)* mikoron immar ẘ belőlők góműlčőt hoznak. tvǵatok hoǵ immar kőzel vaǵon ńar *(31)* vǵan ti es mikoron latanǵatok ezeket lenni: tvǵatok mert. kőzel vaǵon iſtennek orzaga *(32)* Bizoń mondom nektek: el nem mvlik ez nemzet: mig nem mind leznek: *(33)* meń es fȍld. el mvlnak. en igeim kedeg el nem mvlnak

---

Epiſtola III vaſarnapi Corintiaba (I) Cap. IIII

(1) Atťamfiai ember vǵ entezien mẘnket mikent criſtuſnak
zolgaloit: es iſteni titoknak ſafarit || *(2)* Immar it kereſik az ſafa- 261
rok kőzőt: hoǵ melľet hyvnek lelľenek *(3)* En nekem kedeg min
dennel kyſſebẘl vaǵon. hogy ti itilľetek: avaǵ valameľ nep: iſőt
en ſem itilem en magamot: *(4)* Merth ſemmit en ram nem tvdok:
de ezben meg nem igazvltam. ki kedeg engem itil vr az *(5)* azert
es ne itilľetek idő nap előt: mig nem el iő vr: ki ſetetnek reitekit
es: meg vilagoſeiťa: es ki ielenti ziveknek tanalčit: es tahat tizteſ-
ſeg lezen. kinek mind vr iſtentől

harmad evang*eliom* zent mathe Cap. XI

(2) Az időben mikoron hallotta volna kőtelben Ianos criſtoſ-
nak dolgit bočatvan kettőt ẘ taneitvani kőzzől: *(3)* monda neki
Te vaǵ ki iővendő vaǵ avaǵ maſt varionk: *(4)* Es felelven ieſus
monda nekik el menven. monǵatok meg ianoſnak: melľeket hal-
lottatok. es lattatok: *(5)* Vakok latnak ſantak iarnak pokloſok
tiztolnak Siketek hallonak: holtak fel kelnek Zegenek io hirt hal-
lonak *(6)* es bodog az ki nem tantorodandik en bennem *(7)* ẘk
kedeg el menven kezde ieſus mondania az ſokaſſagnak ianoſrol ||
Mi latnotok mentetek ki kietlembe: zel mia ingot nadat e. *(8)* de 262
mi latnotok mentetek ki. laǵakba őltőzőt embert e. Ime kik laǵakba
őltőznek kiralľoknak haziban vannak *(9)* de mi latnotok mente-
tek ki: profetat e: Iſőt mondom nektek: es tőbbet profetanal *(10)*
Mert ez az kiről irvan vaǵon Ime en bočatom en anǵalomot. te
orcad előt. ki meg zerzi te vtadot te előtted

Epiſtola neǵed: filipenſesbe Cap. IIII

(4) Atťamfiai mindenkor vigaǵatok vr iſtenben eſmeg mondom vigak leǵetek *(5)* Ti io erkȍlčȍtȍk ńilvan leǵen minden embernek.: mert kȍzel vaǵon *(6)* Semmit ne zorgalmaziatok. de minden imačagtokban es kerelmetekben. hala adaſſal. ti kerelmetek eſmerteſſenek iſtennel: *(7)* Es iſtennek bekeie: ki minden ertelmnek felȍtte vaǵon ȍrizie. ti ziveteket: es ti ertelmeteket: mi vronkban ieſus criſtoſban

Evang*eli*om zent Ianos Cap. elſȍ

(19) Az idȍben kv̊ldenek ſidok iervſaľemb̊ől papokot es diakokot ianoſhoz: hoǵ meg kerdeneiek v̊tet Te ki vaǵ: *(20)* es meg
263 valla: es nem tagada: es meg || valla: mert en nem vaǵok criſtus
(21) Es meeg kerdek v̊tet: es tahat ki Eľees vaǵ e te. es monda nem profeta vaǵe te: es felele nem *(22)* Azert mondanak neki: ki vaǵ: hoǵ feleletet aǵǵonk azoknak kik minket kv̊ldȍttek: mit mondaz tenȍn rolad: *(23)* Monda. en pvztaban kaialtonak zava: igazgaſſatok vrnak vtat: mikent mond iſaias profeta: *(24)* es az kik kv̊ldȍttek valanak: valanak fariſeoſok kȍzzȍl: *(25)* es meg kerdek v̊tet: es mondanak neki: es tahat mit kereztelz: ha te nem vaǵ criſtus: ſem Eľees: ſem profeta *(26)* Felele nekik ianos mondvan En vizbe kereztelek Tv̊ kȍzȍttetek allot kedeg: ki ti nem tvttok: *(27)* v̊ az ki en vtannam iȍvendȍ ki en elȍttem lȍt: kinek nem vaǵok melto hoǵ v̊ ſaryanak zyiat olǵam *(28)* Ezek lȍnek betaniaban iordan elvȍl. hol ianos kereztel vala

---

Karačon: vigiliaian Epiſtola Iſaias p*ro*pheta Cap hatvan kettȍ

(1) Ezeket monǵa vr iſten Sionert nem vezteglek: es iervſaľemert nem ńvgozom mig nem v̊ igaza ki tamaǵon: mikent

feńeſſeg es vͤ idvőſ||ſege meg ǵvlľőn mikent ľampas : *(2)* es poga- 264
nok meg latťak te igazadot Es minden kiralľok te hőſedet: es lezen te neked vy neved : kit vrnak zaia nevezett *(3)* es lez dičőſegnek koronaia vrnak kezeben : es orzagnak dizes koronaia te iſtenednek kezeben : *(4)* tovabba nem neveztetel vͤ benne en akaratomnak : es te főldedet meg lakoziak : mert vrnak kellemetes lőn te benned

Evangelium Zent Mathe Capit. előlſő

(18) Az időben mikoron ieſuſnak ańńa maria volna ioſefnek ieǵezven : mi előt eǵbe iőnenek : leletek hoǵ vͤ mehebe vaǵon zent lelektől : *(19)* ioſef kedek vͤ ferie holot igaz volna : es nem akara vͤtet hozia venni : titkon el akara vͤtet hadni : *(20)* vͤ kedeg ez gondolvan : Ime vrnak anǵala almaban neki ielenek mondvan Ioſef davidnak fia : ne feľ hoziad venned mariat te feleſegedet : mert az mi vͤ benne vaǵon zent lelektől vaǵon : *(21)* zvͤl kedeg fiat : es hivod vͤ nevet ieſvſnak : mert vͤ idvőzeiti vͤ nepit vͤ bvͤneből : ||

Karačon napian eel Iſaias propheta kilenced Cap. 265

(2) Ezeket monǵa vr iſten Poganoknak nepe ki ſetetben iar vala, lata naǵ feńeſſeget : halalnak arńeka tartomańaban lakozoknak. feneſſeg tamada : *(6)* mert ǵermek ziletek nekőnk : es fiv adatek mi nekőnk : es lőn feiedelmſege vͤ karian Es vͤ neve lezen čvdalatos. tanalčozo : erőſ. iſten iővendő ſeculanak atťa : bekeſegnek feiedelme : *(7)* meg ſakaſol vͤ čazarſaga es bekeſegnek vege nem lezen davidnak : kiraľ zekin vͤl : es vͤ neki orzagan vͤl : hoǵ azt meg erőſſehe : es meg batoroha : itiledben. es igaſſagban matoll fogvan mind őrőke

Epiſtola zent pal titos tanytvańanak C. II

(11) Zeretom iſtennek malazťa ielent es mi idvőzitenknek. minden embernek. *(12)* oktatvan minketh hoǵ meg tagadvan

keǵetlenſeget: es ez vilagi kivanſagokot: iozanon es igazan. es
keǵeſen eľo̊nk ez vilagon. *(13)* varvan az bodog remeńſeget. es
naǵ iſten dičo̊ſegenek el io̊vetet: es mi idvo̊zeito̊nknek ieſus criſ-
266 toſnak: *(14)* ki o̊no̊n magat ada mi || erto̊nk hoǵ minket meg
valtana minden ektelenſegbo̊l: es tizteitana maganak. foganatos
nepet: io dolgoknak ko̊veto̊et. *(15)* ezeket zolľad es oktaſſad mi
vronkban ieſus criſtoſban

Eſeli evang*eli*om Zent lukač kapitvlomanak maſodik

(1) Az ido̊ben lo̊n čazari parančolat auguſtos čazar mia hoǵ
mind ez zeles vilagot meg ronaiak. *(2)* az rovas lo̊n elo̊ve Siriai
Cirinos eſpantol *(3)* Es mennek vala mend: hoǵ vallaſth tenne-
nek: ki mind o̊nno̊n varoſaba: *(4)* Mene fel kedeg ioſef es. galilea-
bol. nazaret nevo̊ varoſbol davidnak varoſaba. kinek neve betleem
azert hoǵ davidnak hazabeli: es nepe beli volna. *(5)* hoǵ vallaſt
tenne. mariaval. v̈ neki ieǵzet nehezkes feleſegevel: *(6)* lo̊n kedeg
mikoron ot volnanak be telek napia hoǵ maria zvͤlne: *(7)* es zvͤle
v̈ elo̊ fiat: es rvhakba takara v̈tet: es iazolba heľhete. mert nem
vala neki heľ az ko̊z heľbe. *(8)* es valanak paztorok azon videk-
ben. viǵazvan es o̊rizven. enek viǵazaſit v̈ čordaiokon *(9)* Es ||
267 Ime vrnak anǵala v̈ mellettek allapek: es iſtennek feńeſſege v̈ket
ko̊rńo̊l fenle: es naǵ felelmel felenek: *(10)* es monda nekik az
anǵal: ne akariatok felnetek Mert ime hirdetek nektek naǵ o̊ro̊-
met ki lezen minden nepnek: *(11)* Mert ziletek neko̊nk ma idvo̊-
zyto̊: ki vr criſtos. davidnak varoſaban *(12)* Es ez nektek ielenſeg.
leltek rvhagba takart eǵ ǵermeket. es iazolba teven: *(13)* es leg-
ottan lo̊n az anǵallal. meńńei ſeregnek ſokaſaga dičerven vr iſtent.
es mondvan *(14)* dičo̊ſeg leǵen magaſſagokban vr iſtennek. es
bekeſeg fo̊ldo̊n io akaro embereknek

Hainalba Iſaias *propheta* hatvan eǵ kapitv-lomaban:

(1) Azokot mońga vr iſten Vrnak lelke en raitam azert mert engem meg kent leǵen. zeledeknek hirdetni bočatot engem. hoǵ zivo̊kbeli to̊ro̊delmeſeket meg orvaſlanek: *(2)* es hirdetven vrnak keǵelmes eztendo̊iet: es bozzo allaſnak mi iſteno̊nknek. hoǵ min-
den ſirokot vigaztalnek: *(3)* es vetnek ero̊ſſeget azoknak. kik
ſionth || ſiratťak: es hamvert adnek nekik kozorot. vigaſagnak 268
olaiat: zepo̊geſert o̊ro̊mnek palaſťath keſero̊ſegnek lelkeert: es neveztettnek v̊ benne igaſſagnak ero̊ſſi. vrnak v̊lteteſe. dičo̊ſeiteni: *(LXII, 11)* Ime vr hallatta teve fo̊ldnek veg hatarain. mońgatok ſion leańanak Ime el iöt te idvo̊ſſeged Ime v̊ ivtalma v̊ vele: es v̊ mvnkaia v̊ elo̊tte *(12)* es nevezik o̊tet zent nepek. mi vronk iſten mia meg valtoztak

Epiſtola titosnak III

(4) Zereto̊m mi iſteno̊nknek idvo̊zytenknek keǵeſſege es emberſege ielenek *(5)* nem igaſſagnak dolgibol. melľeket mi to̊tto̊nk. de v̊ irgalmaſſaga zerent. minket vyonnan zileteſnek moſdaſaval. *(6)* ki o̊tto̊t mi rank beven: mi idvo̊zeito̊nk mia. ieſus criſtus mia *(7)* hoǵ v̊ neki malazťaval meg igazv̊lvan o̊ro̊ko̊ſo̊k leǵo̊nk o̊ro̊k eletnek remeńſege zerent: mi vronkban ieſus criſtoſban

Evan*gelio*m Lvkač maſod kapit*u*l*u*m.

(15) Az ido̊ben Paztorok mondonak vala eǵmaſnak meńńo̊nk
el betleemig. es laſſvk meg ez iget || ki lo̊t: kit vr neko̊nk ielentet: 269
(16) Es el menenek ſietven. es meg lelek mariat es ioſefet. es az ǵemeket. es iazolba teven. *(17)* Latvan kedég meg eſmerek ez igero̊l ki nekik vala mondvan ez ǵermekro̊l: *(18)* mindenek. kit hallottak vala čvdalkodanak ezekro̊l kik mondvan valanak az paztoroktol v̊ nekik *(19)* Maria kedeg eǵbe tarťa vala mend ez igeket bezelven v̊ ziveben *(20)* Es meg terenek az paztorok dičo̊ſeitven. es dičerven vr iſtent mindenekben kiket hallottak vala es lattak vala mikent mondvan vaǵon v̊ nekik

Naǵ miſere Iſaias Cap. II

(LII, 6) Ezeket monǵa vr iſten Azert en nepem ez napon
meg tvǵǵa mert enőn magam ki zolok vala Ime it vaǵok: *(7)* ki
zepek az heǵen. beket hirdetőnek es predicalonak laban idvőſſeget
hirdetőnek es mondonak Sion orzagl te kiraľod *(8)* te őőrt alloid-
nak zavok. fel emelek zavokoth eǵetembe dičerik. mert zemről
270 zemre latťak || Mikoron vr meg ſordeitanǵa ſiont *(9)* vigaǵǵatok es
őrőlletek es dičerietek eǵetembe iervſalemnak puztai. mert vr meg
vigaztala v̊ nepet meg valta iervſaľemet: *(10)* meg zerze az v̊ zent
kariat minden nemzetknek zemekben es földnek minden vegi meg
lattak mi vronknak iſtenőnknek idvőzeitőiet

Epiſtola Ebreosoknak zent pal apoſtol Capit. elſő

(1) Atťamfiai vr iſten regi időkben ſok bezedkel es ſok kep-
pen prophetakban Zolvan mi attainknak vegezedben *(2)* ez na-
pokban zolth mi nekőnk v̊ fiaban kit zerzet minden allatnak
őrőkőzve. ki mia teremtet vilagokot *(3)* es ki holot dičőſegnek
feńeſſege leǵen. es v̊ allatťanak abraza. es mindent v̊ ereienek zavanak
viſelven binőknek tiztytaſat teven v̊l felſegnek iogia felől. meńńek-
ben: *(4)* anneval iob (k ö l ö m b) lőt anǵaloknal. menevel enőn ma-
ganak kv̊lőmb [kv̊] nevet őrőkeitet *(5)* Mert melľik anǵalnal monta
271 vala. te en fiam vaǵ: en teged ma zv̊lelek es es meeg || zv̊lelek es: eſ-
meg en v̊ neki atťa lezek, es v̊ en nekem fiam lezen *(6)* Eſmeg mi-
koron elő fiat földnek zinere be hozia mond: es v̊tet imaǵak mind v̊
anǵali *(7)* Es az anǵaloknak mond: ki v̊ anǵalit lelekke tezi: es v̊
zolgaloit. tvznek langava: *(8)* fianak kedeg. iſten te itilő zeked.
vilagrol vilagra. eǵeneſſegnek vezzőie. te orzagodnak vezzőie: *(9)*
Igaſſagot zerettel: es ektelenſeget ǵv̊lőltel. Azert iſten te iſtened:
kenth meg teged. őrvendeſnek olaiaval te feleidnek felette *(10)* Es
vram előzer. te földet alattad: es meńńek te kezednek mvnkai
(11) v̊k el veznek. te kedeg meg maracz: Es mind meg avolnak
mikent rvhazat: es meg valtoztatod v̊ket mikent öltőzetet: *(12)*
es meg valtoznak Te kedeg vǵan azon tenőn magad vaǵ: es te
eztendeid meg nem fognak

Evangeľium zent Ianoſ apoſtol elſő Cap*itulu*m es iozaga ez hoǵ ki meg monǵa avaǵ meg haľľa, eǵ eztendei es negven napi bolčat vaľa

(1) Ige vala kezdetben: es ige vala iſtennel es [ige v] iſten
vala ige *(2)* Ez kezdetben vala iſtennel: *(3)* mindenek v̊ mia
lo̊ttek : es v̊ || nalanalkv̊l ſemmi ſem lo̊tt *(4)* Az mi v̊ benne lo̊t: 272
ilet volt: es ilet vala embereknek feńeſſege *(5)* es feńeſſeg ſetet-
ben fenlik: es ſetet v̊tet be nem foglalta: *(6)* iſtento̊l [veg] volt
eǵ ember kv̊ldven: kinek neve vala ianos: *(7)* es tanoſagba io̊ve
hoǵ tanoſagot adna az vilagrol: hoǵ v̊ mia mind hinnenek *(8)*
Nem vala v̊ feńeſſeg: de hoǵ tanoſagot adna vilagrol: *(9)* Bizoń
feneſſeg vala ki ez vilagba io̊ve : embert mindent: meg vilagoſeit:
(10) vilagban vala: es vilag v̊ mia lo̊th es vilag v̊tet meg nem
eſmerte: *(11)* v̊no̊n tvlaidoniba io̊th: es v̊tet o̊vei bel nem fogat-
tak *(12)* vala meńen kedeg: v̊tet be fogattak: azoknak hatal-
mat adott. iſtennek fiava lenni. azoknak kik v̊ neveben hiznek:
(13) kik nem verekbol, ſem teſtnek akaratťabol: ſem erfivnak
akaratťabol. de iſtento̊l zv̊lettek *(14)* Es ige teſte lo̊tt: es mi ben-
no̊nk lakozot Es mi lattvk v̊ dičo̊ſeget mikent atťa eǵetlen fianak
dičo̊ſeget: malaztval es bizońſagval telľeſt

Zent eſtvan napian Evangelium zent Mate Cap*itulum* XXIII. ||

Az ido̊ben monda ieſus ſidok ſokſaganak: es papok feiedel 273
minek *(34)* Ime en bočatok ti hoziatok prophetakot: es bo̊lčeket:
es meſtereket. es v̊ ko̊zzo̊lo̊k meg o̊lto̊k: es meg fezeitetek: es v̊
ko̊zzo̊lo̊k meg oſtoroztok ti ſinagogatokban: es v̊ldo̊zikek varaſokrol
varoſokra. *(35)* hoǵ io̊io̊n ti ratok mind igaz ver: ki el o̊tlo̊t fo̊ld-
nek zinen: igaz abel vereto̊l fogvan. mind zakarias vereig. ki vala
baračias [bačias] fia. kit meg o̊ltetek templom ko̊zo̊t es oltar ko̊zo̊t:
(36) bizoń mondom nektek. io̊nek mind ezek ez nemzetre *(37)*
Iervſaľem iervſaľem ki meg o̊lz prophetakot: es ko̊vezed v̊ket: kik
bočatvan vannak ti hoziatok Menezer akartam eǵbe ǵo̊iteni ti fiai-

tokot. mikent tyk. ǵóiti vͤ fiait vͤ zarńa ala. es nem akaratok *(38)*
Ime el haǵatik nektek hazatok puztan: *(39)* Mondom kedeg nek-
tek matol fogvan nem lattok engem. mig nem monǵatok aldot ki
iőt vrnak neveben

Zenth Ianos napian Evang*eli*om Capitulom vtolſo

(19) Az időben monda ieſus peternek: Iői vtannam *(20)* meg
274 fordola peter. lata az taneitvanth || kit zeret vala ieſus vtanna. ki
ńvgovek vačoran vͤ melľenes es monda: ki az vram ki tedeg arrol
(21) Ezt mert hoǵ hallotta volna peter: monda ieſusnak Vram
ez kedeg mit *(22)* mond neki ieſus. iǵ akaram vͤ marattat: mig
meg iőiek: mi neked. te iői vtannam *(23)* Azert ki teriede az
bezed atťafiak kőzőt. hoǵ az taneitvań, nem hal Es nem mondotta
ieſus nem hal. de iǵ akarom marattat mig meg [iővők] iőiek: mi
te hoziad *(24)* Ez az taneitvan: ki ezekről tanoſagot tezen es irta
ezeket: es tvǵǵvk hoǵ bizoń vͤ tanoſaga

Apro zentek napian Evangel*io*m Mate Cap. XX

(II, 13) Az időben ime vrnak anǵala ielenek ioſefnek alma-
ban mondvan. keľ fel. es ved az ǵermeket. es vͤ ańńat: fvſſ el eǵip-
tomba es leǵ ot mig en neked mondom: mert iővendő. hoǵ hero-
des kereſſe az ǵermeketh meg ölni vͤtet *(14)* vͤ kedeg fel kelven.
veve az ǵermeket: es vͤ ańńat eyel: es el mene eǵiptomba: *(15)*
lőn oth herodeſnek holtaiglan hoǵ be telľeſedneiek: mik mondvan
275 vannak vrtol || prophetamia. mondvan Eǵiptombol hivan en fiamot
(16) Tehat herodes latvan. hoǵ a kiraľok vͤtet meg mevettek
volna: igen meg haborodek: es mind iervſaľem vͤ vele: Es bočata
meg ölni menden ǵermekeket. kik valanak betleembe: es mend vͤ
tartomańaban: ket evͤtől fogvan valokot: idő zerent. mint meg
tvdakozot vala az kiraľoktol *(17)* Tahat. meg telľeſedek. mik:

mondvan valanak Ieremias propheta miat *(18)* mondvan zoo hallatek ramaba. ſok ſiras es zepeges: račel ſiratvan v̊ fiait: es nem akara vigaztalaſt: mert ninčenek

---

Karačon kőzt valo vaſarnapi Epiſtola Pal apaſtal irt galaciaba Efeſombol Capitulom neǵed

(1) Atťamfiai mig: o̊ro̊ko̊s: germek: ſemmiben nem kv̊lo̊mb zolganal: holot mindennek vra leǵen: *(2)* de oktatook es o̊rizo̊k alat vaǵon v̊ atťatol: meg to̊kellet ido̊ig *(3)* vǵan mies mikoron ǵermekek valank: ez vilagnak elteto̊j alat valank zolgalok. *(4)* de hvl az ido̊nek telľeſſege be ivta Iſten v̊ fiat bočata: azzoń ember-
to̊l || zv̊lettet: to̊rven alat lo̊ttet: *(5)* hoǵ azokot: kik to̊rveń alat 276
valanak. meg valtanaia: hoǵ fyvva valaztot vennenk: *(6)* mert kedeg iſtennek fiai vattok: iſten v̊ fianak lelket bocata ti beletek ki kialta abba atťam *(7)* Azert es immar ninčen zolga de fiv: hoǵ ha fiv: tahat o̊ro̊ko̊s es: iſten mia

Evang*elio*m zent lukač Cap*itul*um II

(33) Az ido̊ben valanak ioſeph: es ieſuſnak ańńa maria čudalkodok azokon melľeket: v̊ rola mondnak vala *(34)* Es Simeon v̊ket meg alda: es monda v̊ ańńanak marianak Ime ez to̊reſre vettetet. es ſoknak fel keleſere. iſraelben. es ielenſegre. ki ellen mondnak. *(35)* es teno̊n lelkedet to̊r meg follʼa. hoǵ ſok zivek[nek]bo̊l gondolatok ki ieleńenek *(36)* Es vala anna profetiſſa fanvel leańa. aſſer teriedeſebo̊l: es mvlth vala ſok napokban. es elt vala v̊ ferievel. het evet v̊ zizeſegeto̊l fogvan. *(37)* es ez o̊zveǵ vala ńolcvan neged evig. ki el nem tavozik vala a templombol bo̊ito̊kvel es imačagokval. zolgalvan vrnak eyel es nappal *(38)* Es ez es az ido̊ben oda io̊ven: vall vala vrnak es zol vala v̊ rola mindenek kik variak vala iſraelnek valčagat *(39)* es hoǵ meg to̊kellenek
mindent moiſes to̊rveńeent || Meg tereenek galileaba v̊ varoſokba 277
nazaretbe: *(40)* ǵermek kedeg nevekedik vala es batorol vala: telľes bo̊lčeſeggel es iſtennek malazťa vala v̊ benne

Kiſ karačon napian Epiſtola zent pal gataſba Cap*itulu*m harmad

(Gal. 23) Atťamfiai mi elöt hv̊t el io̊ve. to̊rven alat o̊riztető̊nk vala. be: rekeztven. az hv̊tben. ki ielenendő vala. *(24)* Azert az to̊rveń vtanonk iaro zolgank volt kriſtoſban hoǵ hv̊tbo̊l igazvľonk. *(25)* de holot el ivta az hv̊t: imar nem vaǵonk az vtannonk iaro zolga alat. *(26)* mert mind iſtennek vattok fiai. az hv̊t mia. ki ieſuſ kriſtoſban vaǵon *(27)* Mert vala meńńen ieſus kriſtoſban meg kereztelkettetek. kriſtoſba o̊lto̊ztettek *(28)* Ninčen ſido ſem go̊ro̊g: ninčen ſem zolga ſem zabad: ninčen ſem him ſem no̊ſteń: mert ti mend eǵǵek vattok ieſuſ kriſtoſban: *(29)* ha kedeg: ti kriſtoſe. tahat abraamnak magzati vattok igeret zerent o̊ro̊ko̊ſo̊k *(IV, 1)* Mondom kedeg: mig o̊ro̊ko̊s. ǵermek. ſemmiben nem kv̊lo̊mb zolganal. holot mindennek vra leǵen *(2)* de oktatook es o̊rizo̊k alat vaǵon. v̊ atťatol meg to̊kellet ideig

Evangeli*o*m zen lukač Cap*itul*o*m* II

278 *(21)* Az ido̊ben Mi vtan be to̊ltek volna ńolc napok || hog ko̊rńo̊l meteltetneiek a ǵermek: neveztetek ieſoſnak, ki new lo̊n anǵaltol, mi elo̊t v̊ ańńanak mehebe foganneiek

———

Viz kerezt napian Epiſtola iſaias propheta Capitulomaban hathvanod

(1) Iervſalem keľ fel vilagoſvľ meg: mert el io̊t the vilagod: es vrnak dičo̊ſege te raitad tamadoth *(2)* mert ime ſetetſeg fo̊ldet be fedi. es ſetet ſellegek nepeket. te raitad kedeg vr tamad. es v̊ dičo̊ſege te benned lattatik *(3)* es poganok te vilagodban iarnak Es kiraľok te tamadaſodnak feńeſſegevel: *(4)* emeld fel ko̊rńo̊l te zemedet es laſſad ezek mind meg ǵo̊ltek. te neked io̊ttek. te fiaid mezzo̊l io̊nek. es te leańid mello̊led kelnek fel *(5)* Tahat meg latod:

es meg bevo̊lz : es te zived čvdalkodik : es ki teried : mikoron tengernek ſokaſſaga te hoziad ſordvland : es poganoknak ereie. neked io̊vend : *(6)* Teveeknek ſokaſſaga be ſed teged Madiannak es effanak dromedaroſi Sababol mind el io̊nek. arańat es temient hozvan : es vrnak dičeretet hirdetven

Evangel*iom* Zent Mate apoſtal Capitvlomaba II

(1) Mikoron ziletet volna ieſus [herodes kiraľnak] ‖ [napiban 279
Ime ieſus] Ivdanak betleemben herodes kiraľnak napiban Ime
nap keletro̊l io̊venek kiralok Iervſalembe. *(2)* mondvan hol vaǵon
ki ziletet ſidoknak kiraľa : mert lattvk v̊ čillagat napkeleten es
io̊tto̊nk imadnia o̊to̊t. *(3)* halvan kedeg herodes kiraľ meg rettene :
es mind iervſaľem v̊ vele : *(4)* es eǵbe ǵo̊itven mend papoknak
feiedelmit : es nepnek bo̊lčit. es tvdakozik vala tv̊lo̊k : hol kriſtos
zv̊letneiek *(5)* tahat v̊k mondanak neki Ivdanak betleemben mert
iǵ vaǵon irvan propheta mia *(6)* Es te betleem Ivdanak fo̊lde :
ſemmikent nem vaǵ igen kiſded Ivdanak feiedelmiben Mert te
belo̊led io̊ ki vezer. ki [bia] biria en nepemet iſraelt *(7)* Tahat
herodes titkon hiva az kiralokot. meg tvda v̊ to̊lo̊k zerelmeſt az
čillagnak ideiet : ki nekik ielent : *(8)* es kv̊ldven v̊ket betleembe,
monda meńnetek el : es kezdezkeǵgetek meg zerelmeſt a ǵermek-
ro̊l : es mikoron meg lelenditek : meg v̊zeńnetek nekem hog en es
io̊ven imaǵam v̊tet *(9)* kik hoǵ hallottak volna az kiraľt el mene-
nek Es ime az [kiraľ] čillag kit lattak vala napkeleten meǵen vala
v̊ elo̊tto̊k mind addig ‖ mig nem el ivtvan [fel] fen meg allana 280
holot a ǵermek va : *(10)* latvan kedeg a čillagot Igen nag o̊ro̊m-
mel o̊ro̊lenek *(11)* es be menven a hazba lelek a ǵermeket v̊
ańńaval mariaval es eleibe eſven imadak v̊tet es v̊ kenčeket meg
ńitvan ayanlanak neki [aniadekokot] aiandekokot arańat temient
es nemes kenetet. *(12)* es feleletet veven almo[k]gban. hoǵ meg
herodeſhez. ne mennenek. mas vton terenek v̊ videkekben

Oktavakőzt valo vaſarnapi Epiſtola Zent Pal romaiaknak Ca*pitulu*m XII

(1) Atťamfiai kerlek titeket iſtennek irgalmaſſagara. hoǵ
aǵǵatok ti dolgitokot eleven aldozatot zent aldozatot. iſtennek
kelloͦ aldozatot. ti ekes zolgalattokot *(2)* es ne haſolľatok magato-
kot ez vilaghoz de vͤyiolľatok meg ti ertelmeteknek vyſagaban.
hoǵ meg laſſatok mi leǵen vrnak io akaratťa Es kedves. es tőkelle-
tes. *(3)* mert mondom az malaztra ki nekem advan vaǵon minden
kik ti kőzőttetek vannak Ne erčen tőbbet hoǵ nem erteni kel. de
iozańſagra erčen: es mindennek mikent iſten oztotta hvͤtnek mer-
281 teketh ‖ *(4)* Mert mikent eǵ teſtben ſok tagink vannak es minden
tagnak nem azon dolga vaǵon: *(5)* vǵan ſokan eǵ tagok vaǵonk
criſtoſban: ki mind kedeg eǵ maſnak tagi. mi vronkban ieſuſban
criſtuſban

Evangeliom zent lukač Capitulomaban II

(42) Az időben mikoron lőt volna ieſus tizenkettőd evi vͤ
nekik iervſaľemba fel mentegben vͤdnep napnak ſokaſaent: *(43)*
Napokot kedeg meg vegezven mikoron meg ternenek. meg marada
ǵermek ieſus iervſaľemba es vͤ neki zvͤleiẏ: meg nem eſmerek:
(44) aleitvan kedek vͤtet. az tarſaſagban lenni Iővenek eǵ napi
vtat. es kereſik vala vͤtet rokoni es eſmeroͤi kőzoͦt: *(45)* es meg
nem lelek: meg terenek iervſaľembe: meg kereſven vͤtet: *(46)* es
vͤǵ lőn harom nap vtan meg lelek vͤtet. templomban vͤlvén docto-
toroknak kőzoͦtte: halgattvan es kerdezven vͤkőt: *(47)* rettegnek
vala kedeg mind kik vͤtet halǵatťak vala: vͤ neki bőlčeſegen. es
feleletin *(48)* es latvan čvdalak: es monda neki vͤ ańńa fiam mit
tőttel nekőnk iǵ: Ime te atťad es en bankodvan kereſőnk vala te-
282 gedet: *(49* es monda nekik ‖ Mi az hoǵ engem kereſtek volt;
nem tvǵǵatok valae mert ezekben melľeket en atťam e kitelen
nekem lennem. *(50)* es vͤk nem ertek meg az bezedet kit vͤ nekik
zola *(51)* Es ala iőve vͤ velek. es iőve nazaretben es vala alattok
vͤ nekik: es vͤ ańńa tarťa vala: mind ez bezedeket őnőn ziveben:
(52) ńaiaſkodvan es ieſus nevekedik vala bőlčeſſegbe es időben.
es malaztban iſtennel. es embereknell

Vizkerezt octavaian Epiſtola Iſaias *pro*pheta Capit*ul*um XII

(XXV, 1) En vram iſtenem tiztellek teged. dičeretet tezek te nevednek ki čvdalatos allatokot tezs : te regi tanalčod bizon leǵen. *(—)* vram iǵen felſegős aztarod Sabaot iſten remenſegnek koronaia ki dičőſeggel ekeſőlt. őrvenǵen kietlen. őrvenǵenek iordannak pv̊ztai : es en nepem meg latťa vrnak naǵſagat. es iſtennek felſeget Es lezen ǵőlekezven : es meg valtozvan iſten mia : es iő ſionba naǵ őrőmmel : es őrők őrőm lezen v̊ feien dičeret es őrvendes. Es heǵekben ki ńitot foľo vizeket : es mezőknek kőzepin kvt feieket zegek Es vizznel kv̊l valo főldeket meg őtőzők Ime || en ǵermekem 283
fel emelkedik : es fel magaztatik es igen naǵ dizes lezen : *(XII, 3)* vigaſſaggal meertek vizeket idvőzytőnek kvtibol. *(4)* es monǵatok az napon valľatok vrnak es kialčatok v̊ nevet : Tuttaſſatok nepekben v̊ ereit Emlekezietek hoǵ igen felſeges v̊ neve *(5)* Inekelľetek vrnak : mert naǵvl tőn. hirdeſſetek el ezt mind zeles főldőn Monǵa. mindent tehető vr iſten

Evangelium octavaba zent mathe Capitvľ*um* harmic

(III, 13) Iőve ieſus galileabol iordanra ianoſhoz hoǵ meg kereztelkedneiek v̊ tv̊le : *(14)* Ianus kedeg tilťa vala v̊tet mondvan : en nekem kel te tv̊led kereztelkednem : es te iőz e en hoziam : *(15)* felele kedeg ieſus monda neki zińńel ma. mert iǵ illik nekőnk [ma] minden igaſſagot be teľeſeitenőnk : es tahat el haǵa v̊tet : *(16)* Meg kereztelkedven kedeg ieſus leg ottan fel mene az vizből. es Ime meńńek meg ńilanak neki Es lata iſtennek lelket : mikent galambot ala zallania : es v̊ raia iőnni *(17)* Es ime zo meńből mondvan Ez en zerető fiam kiben en nekem kellettem ||

284 Octava vtan valo vaſarnap Epiſtola zent pal apoſtol romaiaknak Capitulom tizen kettöd

(6) Atťamfiai. holot kv̊lön kv̊lön aiandektok leǵen az malazt zerent (7) akar zolgalattok zolgaladban ki nektek advan vaǵon. (6) akar profetalast hitnek oka zerent (7) akar ki taneit tanoſagban. (8) akar ki iora kiz kizeſben. ki ad eǵeneſſegben ki elo̊l veǵen zorgalmazaſban. ki kőńőro̊l vigaſaggal (9) zeretet hizelkedeſnel kv̊l: ǵv̊lölven gonozt. iozaghoz zerkezven (10) attafivſagos zeretet eǵben zeretven Eǵ maſt eǵ maſ elo̊t tiztelven zorgalmazaſban nem reſtek. (11) lelkekben bvzgok: vrnak zolgalok. (12) remeńſegben vigak ńomoroſagban zenvedo̊k. imačagnak allok. (13) zenteknek zikſegekbe ko̊zo̊ſv̊lök gazdaſagot ko̊veto̊k: (14) alǵatok tikteket v̊ldözökot: alǵatok es ne atkoziatok: (15) vigaǵǵatok vigakkal. ſiriatok ſirokkal (16) Eǵmaſnak azont erčetek, magaſſat ne izľetek. de alazatoſokkal eǵeneſt erčetek

Evangel*io*m zent Ianos apaſtal Capi*tulu*m II

(1) Lön menegzö ǵalileai kanaban: es ieſus ańńa ot vala
285 (2) es ieſus es hivatalos lo̊n. es v̊ taneit||vańi az menegzo̊be. (3)
es bor meg foǵvan: monda ieſusnak ańńa v̊ neki Ninčen borok (4)
Es monda neki ieſus: mit illet teged es engem o azzońember:
Meeg nem iöt el en ido̊m: (5) monda v̊ ańńa az zolgaloknak valamit mondand [te] tinektek teǵetek. (6) valanak kedeg ot hat kv̊ veder le teven. ſidoknak tiztvlaſokent. kinek mindenik veve kettöt vaǵ harom merteket: (7) mond nekik ieſus: to̊lčetek meg vizzel az vedreket: es be to̊ltek v̊ket mind zintig. (8) es monda nekik ieſus: merietek immar es vigitek az naznaǵnak: es el vivek. (9) hoǵ kedeg az naznaǵ koſtolta volna borra lo̊tt vizet. es nem tvǵa vala honnet volna. az zolgalok kedek tvǵak vala kik vizet merytettek vala. hiva naznaǵ az vo̊legent (10) es monda neki: minden ember elo̊zo̊r io bort tezen es mikoron rezegek leznek. tahat azt a meľ hitvamb. te kedeg tartottal io bort mind ez ideig (11) Ielenſegeknek kezdetet ezt teve ieſus galileai kanaban. es ki ielente v̊ dičo̊ſeget: es v̊ taneitvańi hinek v̊ benne

—

Maſod vaſarnap Epiſtola zent pal romaiaknak
Capit. XII ||

(17) Attamfiai ne leǵetek bőlček tenőn magatoknak ſenkinek 286
gonozt gonozert ne fizeſſetek. Iozagot laſſatok. nem čak iſten elo̊t
de minden ember elo̊t *(18)* es ha lehetſeg az mi tv̊letek vaǵon.
minden emberrel bekevel leǵetek *(19)* ne menčetek magatokot
zeretben de haragnak aǵǵatok heľt. mert irvan vaǵon En nekem
bozzo allaſt es en meg fizetem Monǵa vr iſten *(20)* de ha ellen-
ſeged ehezik eteſſed v̊tet ha zomeh aǵ venereket neki. mert ezeket
teven tv̊z zenet ǵo̊itez v̊ feiere. *(21)* ne ǵo̊zeſſel gonoztol. de ioban
ǵo̊zd meg gonozt

Evang*eli*om zent mathe apoſtol Capitulom
nolcad:

(1) Mikoron ala io̊t volna ieſus a heǵro̊l kőveték v̊tet naǵ
ſokaſagok *(2)* es ime poklos io̊ven imaǵa vala v̊tet mondvan.
vram ha akarod engem meg tiztythacz: *(3)* es ieſus ki terieztven
v̊ kezet monda akarom: tiztoľ meg es leg ottan meg tiztola v̊ pok-
loſſaga. *(4)* es monda neki ieſus. laſſad ſenkinek nem mondod. de
meńńel mvtaſd magadot papoknak es aianľad te aiandekodot. kit
moiſes parančolt tanoſagra v̊ nekik. *(5)* mikoron kedeg be ment
volna || Ieſus kafarnaomba: mene hozia Centvrio kerven v̊tet *(6)* 287
es mondvan Vram en ǵermekem hazban fekzen kőzveńes: es go-
nozol ǵetretik *(7)* Es monda neki ieſus En io̊vo̊k es meg vigaztom
v̊tet *(8)* Es felelven Centvrio monda Vram nem vaǵok melto hoǵ
te be io̊i en hyazatom ala. de monǵad čak igivel es meg vigazik
en ǵermekem. *(9)* Mert en es ember vaǵok hatalm alat zerzet:
viteźeket tartvan en alatam es mondom ennek. meń: es meǵen. es
maſnak io̊i es io̊. es en zolgamnak ted ezt. es tizi *(10)* Ieſus kedeg
halvan ezt čvdalkodek. es v̊tet kőveto̊knek monda Bizoń mondom
nektek. Iſraelben enne hitet nem leltem *(11)* Mondom kedeg nek-
tek. hoǵ ſokan nap keletro̊l es nap ńvgatrol io̊nek es le v̊lnek abra-
ammal es iſaakkal es iakobbal meńńeknek orzaǵaban *(12)* Orzag-
nak kedeg fiai ki v̊zetnek kv̊lſo̊ ſetetbe ot lezen ſiralm es fognak

čikorgaſa. *(13)* es monda ieſus centvrionak, meńel es mikent hitted leǵen neked. es idvőzőle a ǵermek azon időben

Harmad vaſarnap epiſtola pal romaba
Capi*tulu*m XIII

288 *(8)* Atťamfiai ſenkinek valami adoſſagban ne || leǵetek. hanem hoǵ čak eǵ maſt zereſſetek. mert ki kőzzőletek zereti. tőrvent telľeſeit: *(9)* Mert ne paraznalkoǵal. ne őľ. ne orozi. ne monǵ hamiſ tanoſagot ne kevańńak kőzelednek marhait. es ha meľ eǵeb parančolat vaǵon ez zoban tőkellik meg. zereſſed te kőzeledet mikent magadot: *(10)* kőzelt zeretes gonozt nem tezen. ezert tőrveńnek telľeſeiteſe zereteth

Evang*elio*m zent Mathe Capitulo ńolcad

(23) Fel menven ieſus eǵ kis haioba. kővetek v̈tet v̈ taneitvani *(24)* es ime naǵ indvlas lőn tengerben vǵ hoǵ a haiočka habokkal el bv̈rolna: vala kedeg nekik az zel ellenek. v̈ kedeg alozik vala. *(25)* es menenek v̈ hozia v̈ taneitvańi. es fel ebreztek v̈teth mondvan: Vram zabadoh meg minket. el vezőnk *(26)* Es monda nekik ieſus: mit feltek kiſded hitővek tahat fel kelven parančola zeleknek. es tengernek es lőn naǵ laſſoſag: *(27)* es tahat holot ezt mind lattak volna čvdalkodnak mondvan minemő ez mert zelek. es tenger enged v̈ neki

N'eged vaſarnap zent pal kolloſenſeſbe
Capitulom harmad

289 *(12)* Atťamfiai őltőzietek meg mikent iſtennek valaz||totti. zenti: es zeretői. irgalmaſſagba. keǵeſſegbe: alazatoſſagba. io er-

kőlčbe. tvͤrefbe. *(13)* eǵmaſt el viſelven: es eǵmaſnak meg bočatvan: ha valakinek mas ellen volna panazia. mikent criſtoſ es bočatot ti nektek. vǵan ti es *(14)* Mind ezek felőͤt kedeg zvͤnetlen valo zereteſtek leǵen: ki tőkelleteſſegnek kőtele: *(15)* es criſtoſnak bekeſſege: erőͦſſőǵǵek ti zivetekben kiben vattok hivataloſok es eǵ teſtben: es halat aǵǵatok *(16)* Criſtoſnak zava lakoziek beven ti bennetek taneitvan zoktatvan. tenőͦn magatokot. pſalmoſokban es imnoſokban: es lelki inekben. malaztban: inekelven ti zivetegben vr iſtennek: *(17)* mindent valamit teztek. zoban vaǵ dologban: mindent ieſus criſtoſ neveben teǵetek. halat advan iſtennek. es atťanak mi vronk ieſus criſtuſ mia

Evang*elio*m zent math apaſtal Capitulom tizen harmad

(24) Hasonlik meńńeknek orzaga eǵ emberhez. ki hinte io
magot vͤ főldebe: *(25)* mikoron kedeg. emberek alonnanak: iőve
vͤ ellenſege. es felől hinte konkolſal a buza kőzepet: es el mene.
(26) Mikoron kedeg az fel nevekedet volna: es ǵőmőͦlčőͤt hozot
volna || tahat ielenenek az konkoľok es *(27)* Elő menven kedeg 290
az zolgak embernek zolgai mondanak neki Vram nem de e io magot
hintel e. te főldedbe: es tahat honneiet az konkoľ. *(28)* es monda
nekik elleſeg ember tőtte ezt. az zolgak kedeg mondanak: akarode.
el meǵőnk. es meg zeǵǵvͤk vͤket. *(29)* es monda Ne talaltan konkolt zaggatvan vͤ velek őzve ki ńőietek az bvzat es: *(30)* haǵǵatok mannaikot nevekedniek mind arataſig: es arataſnak ideien mondom az aratoknak. zeǵǵetek meg előzőr az konkolt. es kőtőzietek vͤket kevekbe. meg egetni az buzat kedeg ǵőhetek en zvzokomba

---

kilencbe haǵo elő vaſarnapi epiſtola zent pal apoſtol (I) korintiaba Cap. kilenced:

(24) Atťamfiai nem tvǵatoke. hoǵ ſokak kik celban fvtnak: lehet mind fvtnak de maga eǵ vezen ńereſeget Iǵ fvſſatok hoǵ

meg ragaǵatok *(25)* mert mind ki halalan tőrekedik magat min-
dentoͦl meg zenvedj. es lehet vͮk rothado koronat veǵenek: mi
kedeg rodhadatlan *(26)* Azert en iǵ ſvtok: nem hoǵ ha bizoń-
291 talamba Iǵ vivok nem hoǵ || Eget vernek *(27)* de ǵoͦtrőm en teſte-
met. es zolgalatra igazeitom. Ne talantan mikoron eǵebeknek. hir-
detek. enoͦn magam meg vetette leǵek *(X, 1)* Mert atťamfiai nem
akarom [nem] azt nem tvdnotok hoǵ mi atťaink. mind kőd alat vol-
tak. es mind tengeren altal mentek *(2)* es moiſeſben mind meg
kereztelkettek kődben es tengerben *(4)* Iznak vala kedeg vtannok
valo kvͮ zirtbol: kvͮ zirt vala kedeg criſtos.

Evang*eliom* zent Mathe Capitul*um* hvzad:

Az idoͦben monda Ieſus vͮ taneitvańinak. ez rvla bezedet *(1)*
haſonlik meńńeknek orzaga hazas emberekhez ki eleb ki mene.
miveſeket fogadnia vͮ zoͦleibe: *(2)* zegoͦdes meg leven kedeg az
miveſſekel napi penzből. kvͦlde vͮket vͮ zoͦleebe. *(3)* es ki menven
harmad vͮdoͦhöz. lata eǵebeket vaſart allokot vͮreſeket *(4)* es [M]
monda azoknak meńńetek el ti es en zoͦloͦmbe es mi igaz lezen
adom nektek *(5)* vͮk es el menenek Esmeg kedeg ki mene hatod
idoͦhöz. es kilencedhez. esmeg vͮgan tőn *(6)* Tizen eǵed idoͦhőz
kedeg ki mene es lele eǵebeket allokot: es monda nekiek: mit
292 allotok itt. mind ez napon vͮreſen: *(7)* mondanak neki || Mert
ſenki minket nem fogadot Monda nekik: meńńetek el ti es en zoͦ-
loͦmbe *(8)* mikoron kedeg eſt lőt volna monda az zoͦloͦnek vra. vͮ
mvͮveltetőinek hid az mvͮveſeket. es fizeſſeď meg nekik ivtalmakot:
kezdven az vtolſotol mind az elebiekig. *(9)* mikoron azert el iőt-
tek volna kik tizen eǵed idoͦhőz iőttek volna. vevek ki mind vͮ pen-
zet: *(10)* elő iőven kedek ez elebiek. Intezek hoǵ tőbet vennenek.
vevek kedeg vͮkes vͮ penzet. *(11)* es veven morognak vala: az gazda
ellen mondvan: *(12)* Ez vtolſok eǵ időt miveltek. es hoziank vͮket
eǵeneited. kik viſelok napnak es hewſegnek terhet: *(13)* es tahat
vͮ felelven eǵiknek monda baratom nem tezek neked bozzoſagot
nem de penzből zegőttel en velem. *(14)* ved fel mi tied es: meńel
Akarok kedeg es vtolſoknak es. adnom mikent neked *(15)* avaǵ
nem illik nekem tennem mit akarok: avaǵ te zemed alnok: mert
en io vaǵok *(16)* Iǵ leznek vtolſok elők. es elők vtolſok. Mert
ſokan vannak hyvtak. keveſen kedeg valaztottak

Epiſtola maſ vaſarnap pal (II) korintiaba
Cap XI

(19) Atťam fiai [Nem tuǵatoke hoǵ ſokak] kedveſth || tv̊rto̊k 293
hytakot holot ti bo̊lček leǵetek *(20)* mert el zenveditek ha valaki
tikteket. v̊nſegre foglal. ha ki be ńel ha ki el fog. ha ki raitatok
keveľkedik. ha ki tikteket arcel ver. *(21)* [Nem telľeſ] nemtelen-
ſegent mondom hoǵ mar mi ez feleben. ero̊tlenek voltonk volna
kiben ki merizkedik hytſagba mondom. en es meerem: *(22)* Eb-
reoſok en es Iſraelnek fiai en es. abraamnak magzati. en es *(23)*
Criſtoſnak zolgaloi. en es. mikent alab valo bolč mondom. to̊bet
en igen ſok mvnkakban to̊mlo̊čo̊kben ǵakortakban. vereſegekben
to̊veńfelo̊t halalokban ǵakortan. *(24)* ſidoktol neǵven čapaſt o̊ccőr
izben vo̊ttem eǵ hian. *(25)* haromzer vezzo̊kvel oſtorlattam o̊ccőr
ko̊veztettem, haromzer haion tvrőt: eyel es nappal tenger feneken
voltam.*(26)* vton iartomba ǵakorta. foľo vizeknek vezedelmeben.
tolvaioknak vezedelmeben. nemzetemnek vezedelmeben. poganok-
nak vezedelmeben. varoſbeli vezedelmekben. pvztabeli vezedel-
mekben. tengernek vezedelmiben. hamiſſ atťafiaknak vezedelmiben.
(27) mvnkaban. es keſero̊ſegegben ſok viǵazaſokban. ehſegben. es
zomehſagban ſok bo̊ito̊kben. hidegben. es mezeitelenſegben. *(28)*
Azoknalkv̊l || kik kv̊vo̊l vannak. napon ǩed valo zorgalmazaſom 294
minden ǵv̊lekezetnek zorgalmazaſa. *(29)* ki betego̊l meg es en
nem betego̊lo̊k. ǩi tantorol es en nem geriedek. *(30)* ha ketelen
dičekedni. melľek en ero̊tlenſegime azzokal dičekedem. *(31)* Iſten
es vronk ieſus criſtoſnak atťa tvǵa. ki o̊ro̊ke aldot. hoǵ nem hazv-
dok: *(32)* damaſkoſban Aretos nepe kiraľanak prepoſťa damaſkoſ-
belieknek varoſat o̊rizi vala. hoǵ engem meg fogna. *(33)* es atťam-
fiai. eǵ koſarban. bočatanak ala a kv̊falon es iǵ el zaladek v̊ keze-
bo̊l. *(XII, 1)* ha dičekedni kel. [he] lehet nem alkalmas. meńńek
kedeg lataſokra. es vrnak ielenteſire. *(2)* Tvdok criſtoſban eg em-
bert. tizen neǵ eztendo̊nek elo̊tte. avaǵ teſtben avaǵ teſt kv̊vo̊l:
nem tvdom iſten tvǵa: ez ilľet el ragattat: harmad meńńig. *(3)*
es tvdok oľ embert avaǵ teſtben avaǵ teſt kv̊vo̊l. nem tvdom iſten
tvǵa hoǵ *(4)* el ragatattot paradičomba. es hallot titok bezedet.
kit nem illik embernek bezelleni *(5)* ez ilľeteneket. dičekedem. en
erettem kedeg ſemmit. hanem čak. čak en ero̊tlenſegemben *(6)*

[diček] de maga ha dičekedenem. akarok. nem lezek hyht Mert
295 bizont || mondok. de engedek hoǵ valaki engem ne alahon az felőt
mit lat en bennem. avaǵ valamit hal en tőlem. *(7)* es hoǵ ielenteſeknek naǵſaga engem fel ne emelľen. adatot en nekem en teſtemnek iſteke ſatannak anǵala. hoǵ engem ńakazion. *(8)* kiert es haromzer kertem vramot. hoǵ tavoznek el en tőlem. *(9)* es monda nekem Eleg neked en malaztom mert iozag erőtlenſegben tőkellik. Azert kedveſt dičekedem en erőtlenſegimben hoǵ meg lakoziek en bennem criſtoſnak iozaga

Evangeliom Lukač Cap VIII

(4) Mikoron ſok. ſokaſſagok ǵőlnenek es [vaſ] varoſokbol ſietnenek ieſoſhoz. monda haſonlatent *(5)* ki mene: ki hint őnőn magat hinteni Es mikoron hint nemeľ eſek v̊t mellet, es meg ńomottatek, es meńńek madari meg evek *(6)* nemeľ kv̊re es ki kelven meg azot. mert nem volt vizeſſege *(7)* Es nemeľ eſek tőviſ kőzbe. es egetembe tőviſſek ki kelven azt megfoitak. *(8)* es nemel eſek io fődbe. es ki kelven. nemeľ hoza harminc. anna ǵőmőlčőt nemeľ kedeg hatvan ańńet. es nemel tőn zaz anna ǵőmőlčőt: Ezeket
296 mondvan v̊vőlt || vala Kinek hallo fv̊le vaǵon halľa *(9)* kerdik vala
kedeg v̊tet v̊ taneitvańi mi volna ez rola bezed. *(10)* kiknek v̊ monda nektek advan vaǵon eſmernetek iſten [tiktak] orzaganak titkait. eǵebeknek kedeg rvla bezedben: hoǵ latvan ne laſſanak. es halvan ne erčenek: *(11)* ez rola bezed kedeg ez Mag iſtennek igeie *(12)* ki kedeg vt mellett. ezek azok. kik halľak. az vtan el iő őrdőg. es el vezi az iget v̊ zivőkből: hoǵ hyven ne idvőzőlheſſenek *(13)* de az kik az kőre: azok ezek. kik mikoron hallanǵak. vigaſaggal fogaǵak az igeth es ezeknek ninčen ǵv̊kerek. mert ideig hyzik. es keſertetnek idein el mennek *(14)* Meľ kedeg tőviſſegbe eſſet azok. ezek. kik halľak az iget. es zorgalmazaſokert. es kazdagſagert. es iletnek tőltő: es ezirt el menven. meg ſvlnak, es nem hoznak ǵőmőlčőt *(15)* Meľ kedeg az io főldbe. azok ezek. kik io zv̊be. es igen ioban. halvan az iget, meg tarťak es ǵőmőlčőth hoznak bekebe

harmad vaſarnapon Epiſtola zent pal (I) Corintiaba Capitulum XIII

(1) Atťamfiai ha anǵaloknak es embereknek ńelvevel zoliak.
zerelmem kedeg ne leǵen olľan : || lőttem. mikent zőngő ercz : 297
avaǵ pengő cimbalom *(2)* es ha prophetalaſom leǵen : es minden.
titkokot eſmernek : es minden tudomant : es volna minden hv̈tőm.
vǵ hoǵ heǵeket valtoztatnek : zerelmem kedeg ne leǵen. ſemmi
vaǵok *(3)* Es ha el oztandom zegeneknek etkekbe. minden vaǵo-
mot : es ha adandom en teſtemet. vǵ hoǵ egyek : zerelmem kedeg
nem volna. ſemmit nekem nem haznal *(4)* Zeretet tv̈relmes. ke-
ges : zeretet nem kedvez : nem tezen felendőkőt : nem fvalkodik :
(5) nem maga hańo : nem kereſi melľek őveie : nem irelkedik :
nem tezen gonozt : *(6)* nem vigad ektelenſegen. de bizońſagnak
őről mindent *(7)* el viſel : mindent hyzen : mindent remenl
mindent zenved *(8)* zeretet ſoha ki nem eſik : akar prophetalaſok
hewzagolnak : akar ńelvek meg allonak akar tvdomańok meg
tőretnek : *(9)* mert fel rezenth eſmerőnk : es fel rezent profeta-
lonk : *(10)* holot kedeg eliővend. az meľ tőkelletes : meg hewza-
gol : az mi fel rezent vaǵon, *(11)* mikoron aprodvolnek zolok vala
mikent aprod Mi időben kedeg hőſſe [lőttőm] lőttem : meg hev
zageitottam. melľek aprodſage valanak : *(12)* Moſtan || latonk 298
tv̈kőr altal meſeben. tahat kedeg. orcarol orcara : moſtan fel rezent
eſmerek. tahat kedeg meg eſmerem : mikent eſmertettem es *(13)*
Moſtan kedeg maradnak ez harom. hv̈t remenſeg : es zeretet Ezek-
nel naǵob kedeg zerelm

Evang*eli*o*m zent Lvkač evangeliſta Capitul*um* XVIII

(31) Az időben fel veve ieſus tizenket taneitvańat es monda nekik Ime fel meǵőnk iervſaľembe es meg vegeztetnek mind kik irvan vannak propheta mia. embernek fiarol : *(32)* mert el adatik poganoknak : es meg mevettetik : es oſtorlatik. es pőgdőſtetik : *(33)* es mi vtan oſtorlatťak. meg őlik v̈tet : es harmad nap fel kel. *(34)* Es v̈k ezeknek ſem eǵiketh nem ertek Vala kedeg ez ige. el

reitven v̊ tv̊lók. es nem ertik vala: mik mondatnak vala. *(35)* lőn
kedeg mikoron kőzeleitene Ierikohoz Nemeľ vak v̊l vala vt mellet
koldvlvan. *(36)* es mikoron halia ſokſagot el mvlnia. kerdezi vala:
mi ez volna: *(37)* Mondanak kedeg neki. hoǵ nazareti ieſus menne:
(38) es v̊vőlte mondvan david fia ieſus irgalmaz nekem: *(39)* es
299 kik elő mvlnak vala. feddik vala v̊tet: hoǵ vezteglene: v̊ || kedeg
naǵǵal ionkab v̊vőlt vala Davidnak fia irgalmaz nekem *(40)* Ieſus
kedeg meg alvan. parančola v̊tet v̊ hozia hozni: es holot el kőze-
leitet volna. meg kerde v̊tet. *(41)* mondvan: mit akarz: neked
tezem. es tahat. v̊ monda. vram hoǵ laſſak: *(42)* es ieſus monda
neki. nezi: te hited teged idvőzeitet: *(43)* es leg ottan. lata es
kőveti vala v̊tet. Iſtent nageitvan: et minden nep hoǵ lata ada
dičeretet iſtennek

Epiſtola bőit fő zeredan Iohel propheta Capit.
maſod

(12) Ezeket monǵa vr iſten Fordoľatok meg en hoziam.
mind ti zivetekben: bőitben. ſiraſban. iaigataſban. *(13)* Es zag-
gaſſatok meg ti ziveteket: es nem ti rvhatokot: es fordoľatok ti
vr iſtentekhez: mert keǵes: es kőńőrv̊letes: es tv̊relmes: es igen
irgalmas es gonozſagokon engeztelhető: *(14)* ki tvǵa, ha meg for-
doľon iſten: es meg bočaſſon: es haǵǵon aldomaſt v̊ v̊tanna. aldo-
zat es temienezes. mi vr iſtenonknek. *(15)* Sionban kv̊rtben inek-
ľetek: zentelľetek bőitet hyatok ǵv̊lekőzetet: *(16)* ǵőhetek eǵbe.
az nepet: zentelľetek eǵhazat: veneket ǵőhetek eǵbe: ǵőhetek
300 eǵbe aprodokot: es emlő zőpokot: Leepiek ki vőlegeń v̊: || zegele-
tebol: es meńazzoń v̊ agabol *(17)* Oltar kőzőt es ſegreſťe kőzőt:
papok. vrnak zolgai: ſirnak es mońǵak Bočas vram. bočas te
nepednek. es te őrőkődőt ne aǵǵad vndokſagba. hoǵ nemzetek rai-
tonk ne vralkoǵanak: Mire monǵak az nep kőzőt. hol vaǵon v̊
iſtenek: *(18)* kedvele vr v̊ főldet. es meg bočata v̊ nepenek *(19)*
Es felele vr: es monda v̊ nepenek: Ime en thi nektek gabonat es
bort es olayt bočatok: es v̊ bennek meg teltek: es tovabba nem
adlak titeket vndokſagban poganok kezebe: monǵa minden teheto vr

Evang*eliom* Mathe Capit. hatod

Az időben Monda ieſus ꝟ taneitvańinak: *(16)* mikoron bőitőltők: ne akariatok zomorok lennetek mikent kep mvtatok: mert meg hervazťak ő orcaiokot. hoǵ embereknek teſſenek. bőitőlőknek: Bizon mondom nektek. mert meg vőttek ivtalmokot *(17)* Te kedeg mikoron bőitőlz. kend meg te feiedet es moſd meg te orcadot: *(18)* ne lataſſal embereknek bőitőlő. de te atťadnak ki reitegben vaǵon: es the atťad. ki reitegben latťa. meg fizeti neked *(19)* Ne akariatok magatoknak kenčeket főldben kenčeznetek. || hol roſda. **301**
es moľh meg emezti Es hol orvok ki aſſak: es el oroziak. *(20)* de kenčezietek magatoknak kenčeket meńben. hol ſem roſda. ſem moľ meg nem emezti. es hol orvok ki nem aſſak. el ſem oroziak: *(21)* Mert hol te kenčed vaǵon. ot vaǵon te zivedes

---

bőit elő vaſarnapi Epiſtola pal (II) korintiaba hatod

(1) Atťamfiai kizőnk tiktőkőt. hoǵ iſtennek malazťat. heyaba ne veǵetek: *(2)* Mert vǵ mond foganatos időben meg halgatalak teged: es idvőſſegnek napiaban ſegellelek teged Ime moſtan foganatos idő Ime immar idvőſſegnek napia. *(3)* ſenkinek valami vetket ne aǵǵatok. hoǵ ti zolgalattok ne zidalmaztaſſek *(4)* de mindenben mvtaſſvk magonkot: mikent iſtennek zolgait Sok tv̊reſben ńomoroſagokban ketelenſegekben. keſereiteſekben *(5)* vereſegekben: tőmlőcőkben. vetelkedeſekben: mvnkakban. vigazaſokban. bőitőkben. *(6)* tiztaſagban tvdomanban. erőſelmeben [zen] edeſſegben zent lelekben. nem hazvg zeretetben. *(7)* bizoń bezedben Iſtennek iozagaban. igaſſagnak feǵverevel Io fele. es bal fele: *(8)* dičőſeggel: es nemtelenſeggel || gonoz hirrel es io hirrel. mikent **302**
čalardok es bizońok: mikent eſmeretlenek es eſmereteſek: *(9)* mikent halook es ilők: mikent gettrettek es nem őltek. *(10)* mikent zomorok minden iden. kedeg vigak mikent zv̊kőſők ſokat kelek kazdageitok: mikent ſemmiſek es minden birok

Evangeliom Mate neged

(1) Az idoͦben vezettetek ieſus lelektől pvztaba hoǵ keſer·
tetneiek ordoͦktől *(2)* Es mikoron boͦitoͦlth volna. neǵven napokban
es neǵven eyel. oztan ehezek *(3)* Es keſertoͦ hoziaia menven.
monda neki ha iſtennek fia vaǵ monǵad hoǵ ez koͦvek keńerekke
leǵenek *(4)* ki felelven monda Irvan vaǵon nem čak keńerben il
ember de minden igeben ki iſtennek zaiabol zarmazik *(5)* Tahat
fel veve vͮtet ordoͦg: zent varoſba. es allata vͮtet templomnak orom-
iara *(6)* es monda neki ha iſtennek vaǵ fia bočaſſad le magadot
mert irvan vaǵon Mert vͮ anǵalinak paranǒolth te rolad. es kezekbe
fognak tegedet Netalantan kvͮbe meg banǒad te labaidot *(7)* Monda
neki eſ meg ieſus Irvan vaǵon Nem keſerted te vradot iſtenedet ||
303 Iſtenedet. *(8)* Eſmeg fel veve vͮtet ordoͦg igen magaſ heǵre: es
mvtata neki. vilagnak. minden orzagit: es vͮ dičoͦſegeket. *(9)* Es
monda neki Ezeket mind neked adom ha le eſven engem ima-
dandaz *(10)* Tahat monda neki Ieſus: Meń el ſatanas mert irvan
vaǵon. te vradot iſtenedet imadod Es vͮ neki maganak ſolgalz:
(11) Tahat ordoͦg vͮtet meg haǵa Es ime eloͦ ioͦvenek anǵalok. es
zolgalnak vala neki

Maſod vaſarnapi Epiſtola zent pal (I) teſſaloniaba
Capit. harmad

(IV, 1) Atťamfiai keroͦnk tiktoͦkoͦt. es onzollonk vr ieſuſ-
ban. hoǵ mikent voͦttetek mi tvͮloͦnk minemmen kellene iarna-
tok: es iſtennek kellettnetek ſvǵ es iariatok: hoǵ ionkab bevoͦlľetek.
(2) mert tuǵatok: meľ paranǒolatot attam legek nektek vr ieſus
mia. *(3)* mert az iſtennek akaratťa ti zentſegtek hoǵ tarǒatok meg
magatokot paraznaſagtől. *(4)* hoǵ ki mind oͦnoͦn edeńet tvǵǵa bir-
nia zentſegben es tizteſſegben: *(5)* nem kivanſagnak geriedeteben
304 mikent poganok: kik nem tudnak iſtenth || *(6)* Es valaki maſra
ne meńńen: avaǵ vͮ atťafiat meg ne foglalľa vͮ dolgalban: mert vr.
az ilľeteneken mindenen bozzot all: mikent meg mondottvk nek-
tek es tanoſagot attonk *(7)* mert nem hyit minket iſten fertezétbe.
de zentſegbe mi vronkban ieſus criſtoſban

E v a n g *e l i o* m Z e n t m a t h e A p a ſ t a l C a p i t. t i z e n ö t

(21) Az idöben ki menven ieſus. kv̊lön mene: tiroſnak es
ſidonnak rezibe *(22)* Es Ime az vegből: ki iöve eǵ kanai azzoń-
ember. es v̊völte mondvan neki: vram davidnak fia irgalmaz ne-
kem En leańom ördögtől gonozol ǵetretik: *(23)* ki iget ſem felele
neki: es hozia menven. v̊ taneitvańi kerik vala v̊tet. mondvan
bočaſſad el v̊tet: mert vtannonk v̊völt *(24)* ki kedeg felele nekik
mondvan Nem vaǵok kv̊ldöt. hanem čak. Iſraelnek hazabol el
vezet ivhokhoz: *(25)* azonba v̊ el ivta imada v̊tet mondvan Vram
ſegeľ engem *(26)* ki felelven monda Nem io fiaknak keneret
venni: es ebeknek vetni *(27)* tahat v̊ monda bizonaval vram: Es
nam || az kölkek es. eznek az morſalekokbol. kik v̊ vroknak azta- **305**
larol hvllonak. *(28)* tahat felelven ieſus monda neki: O azzoń-
ember. naǵ te hv̊töd: leǵen neked mikent kertel Es meg vigazek
v̊ leańa az idötöl fogvan

———

E p i ſ t o l a h a r m a d v a ſ a r n a p E f e ſ o m b a V

(1) Atťamfiai leǵetek iſtennek követöi: mikent zeretö fiai:
(2) es iariatok zeretetben: mikent criſtoſ es zeretet tikteket: es
önön magat atta mi [eröttönk erettetek] erettönk aldomaſt es
aiandekot iſtennek. edeſſegnek illatťaba. *(3)* Paraznaſag kedeg. es
ſem eǵ fertezet: avaǵ föſvenſeg. ińgen ne nevezteſſek ti bennétek:
mikent illet zenteket *(4)* avaǵ rvtſag: avag hyht bezed: avaǵ
ireǵſeg: ki dolgot nem illet. de ionkab hala adas *(5)* Ezt kedeg
tuǵatok ertven: hoǵ ſem eǵ paraznanak: avaǵ fertözötnek: avaǵ
föſvennek: ki balvań zolgalat ninčen iſtennek es criſtoſnak orza-
gaban örökſege *(6)* Senki titeket meg ne čalľon hyv bezeddel: mert
azert ivtot iſtennek haragia. ketelkedöknek fiaira *(7)* azert ne
leǵetek rezeſek v̊ velek: *(8)* mert neha || ſetetek valatok Moſtan **306**
kedeg ſeńeſſeg vrban. vǵan iariatok mikent ſeńeſſegnek fiai. *(9)*
vilagoſſagnak kedeg ǵömölče vaǵon minden iozagban es igaſſag-
ban es bizońſagban

Evang*eliom* lvkaċ Cap*itulu*m XI

(14) Az idŏben vala Ieſus ŏrdŏg ki v̊zŏ : es az vala nema :
(15) es holot ki v̊zte volna az ŏrdŏ̊gŏ̊th zola az nema : es ċvdalko-
danak az ſokaſſagok : Nekik kedeg kŏzzŏlŏ̊k mondanak Ŏ̊rdŏ̊gŏ̊knek
feiedelmeben v̊z ki ŏrdŏgŏ̊kŏt. belzebvkban : *(16)* es eǵebek keſert-
ven v̊ tv̊le meńbŏl : kerdnek vala ieǵet *(17)* v̊ kedeg hoǵ latta v̊
gondolatťokot monda Minden ŏnŏn benne meg ozlot orzag el pvz-
tol : es haz hazra eſik *(18)* ha kedeg ſatan ŏnŏn benne meg ozlot
mi nemen al v̊ orzaga : Mert belzebukban mońǵatok en ŏrdŏ̊g ki
v̊zeſemet *(19)* ha kedeg en belzebvkban v̊zŏk ki ŏ̊rdŏ̊gŏ̊kŏt : ti
fiatok kiben v̊znek : azert v̊k ti biraitok leznek : *(20)* de ha en
iſtennek vyaban v̊zŏk ki ŏrdŏgŏ̊kŏt. bizońńaval beletek ivtot iſten-
nek orzaga *(21)* Mikoron erŏſ feǵveres ŏrizi v̊ pitvarat bekeben
307 vannak miket bir. *(22)* ha kedeg annal erŏſb ‖ raia iŏvend : es
v̊tet meg ǵŏzendi. minden feǵveret meg vezi kikben bizik vala : es
v̊ foztaſat el ozťa : *(23)* ki en velem ninċen : ellenem vaǵon : es
ki velem nem ǵŏit : tekozl *(24)* Mikoron kedeg fertezet lelek ki
menend emberbŏ̊l : az vizes heľeken : ńvgalmat kereſven : es nem
lelven : es mond : Teriek be en hazamba honneit ki iŏttem : *(25)*
es mikoron el iŏ̊vend : meg leli ſeprŏ̊kkel tiztvlvan. es ekeſŏlven :
(26) es tahat el meǵen es fel vezen eǵeb heth lelkeket. nalanal
alnokbakot : es be menven. ot lakoznak : es az embernek v̊ vegei.
leznek gonozbak elebelieknel : *(27)* lŏn kedeg mikoron ezeket mon-
danaia bodogazzoń evangeli*o*ma fel kaialta nemeľ azzoń-
ember (martilla.) az ſokaſſagbol monda neki Bodog haſ. (meh.) ki
teged viſelt : es emlŏk kiket zoptal (emtel) : *(28)* tahat v̊ monda Iſŏt
bizońaval : bodogok kik iſtennek igeiet halgattak : es ŏrizik v̊tet

letare : Neǵed gvſal v̊tŏ vaſarnap : galataſba
Epiſtola IIII

(22) Atťamfiai Irvan vaǵon. hoǵ abraamnak ket fia volt.
eǵ zolgalotol (agartol izmael) : es eǵ feleſegetŏl (ſaratol iſak) :

(23) de az ki zolgatol (agartol): teſtent ziletet (iſmael): ki
kedeg az zabattol: || Igeret mia: *(24)* ki bezedek pelda ertelment **308**
vannak mondvan Mert ezek ket veg haǵaſa: eǵik [iſ] Sinai heǵen
zolgalatra zv̊lő: ki neve agar: *(25)* Mert Sina az abiai heǵ. ki fog-
lalvan vaǵon azhoz: ki moſtan iervſaľem: es zolgal v̊ fiaival:
(26) Az kedeg ki fen valo iervſaľem: zabad: ki mi ańank: *(27)*
mert irvan vaǵon O̊rőľ meddő. ki nem zv̊lz. hahotaľ es v̊vőlč [v̊
fiaval] ki nem fiazzs Mert ſok fiai vannak meg hagotnak Ionkab
hoǵ nem kinek ferie vaǵon. *(28)* Mi kedeg atťamfiai Iſaak zerent
Igeretnek vaǵonk fiai *(29)* de mikent tahatlan. az ki teſtent ziletet
vala haborgatťa vala: azt ki lelekent vǵan moſtan es *(30)* de mit
mond iras: v̊zd ki az zolgalot. v̊ fiat es mert nem lezen. az zolga-
lonak fia őrőkős zabadnak fiaval Ez kent atťamfiai nem vaǵonk
zolgalonak fiai. de zabadnak Meľ zabačaggal minket criſtos zaba-
deitot

Evang*eli*om zent Ianos Cap. hat

(1) Az időben El mene ieſus galileai tenger elve ki tiberiaſ-
ban vaǵon. *(2)* es kőveti vala v̊tet naǵ ſokſag mert Ielenſegeket
latnak vala. kiket tezen vala || azokon kik betegek valanak *(3)* El **309**
ſiete azert ieſus heǵre: es ot v̊l vala. v̊ taneitvanival *(4)* kőzel
vala Paſka ſidoknak v̊dnepek napia *(5)* Azert holot ieſus fel emelte
volna zemeit: es latta volna v̊ hozia iővő ſokſagot Mond filepnek:
honneit vezőnk kenereket hoǵ ezek eǵenek. *(6)* Ezt kedeg monǵa
vala keſertven: v̊tet, mert v̊ tvǵa vala mit tendő volna. *(7)* Felele
neki filep. ket zaz penznek keńere. nem eleg nekik hoǵ ki mind
valami kiſdedet veǵen *(8)* Mond neki, v̊ taneitvańi kőzzől eǵ.
ſimonpeter atťafia andras *(9)* Eǵ ǵermek vaǵon itt: kinek őt arpa-
keńere vaǵon es ket hala De ezek mi enneyek kőzőt *(10)* Monda
azert ieſus v̊lteſſetek le az [nepe] embereket vala kedeg ſok zena
az helben. le v̊lenek azert ferfiak zammal avaǵ őt ezeren *(11)* veve
azert ieſus az keńereket: es holot halat adot volna el ozta az le
v̊lteknek: meg vgan a halakbol. meńńyt akartak volna: *(12)* es
holot meg tőltek volna: monda v̊ taneitvańinak: zeǵǵetek meg az
felette valo morſalekokot: ne vezienek el: *(13)* Meg zedek azert:
es meg tőltenek. tizenket koſarth || morſalekkal: az őt arpa keńe- **310**
rekből. es ket halbol. kik felette lőttek azoktol. kik őttek vala. *(14)*

azert az emberek mikoron lattak volna az ielenſeget. kit tőt vala mondonak vala Mert bizoń ez az propheta ki ez vilagba iovendő

Siket ötőd vaſarnap Epiſtola kriſtos halalarol valo Pal ebreoſoknak kilenced

Atťamfiai *(11)* ſel alvan kriſtos Iővendő iozagoknak piſpőke. tovabra valo: es tőkelleteſb: nem kezzel ǵartot ſatorba: az az. nem ez termezetent *(12)* Sem bakoknak. avaǵ bikaknak verevel: de tvlaidon verevel mene be zentſegbe: őrők valčagot, meg lelven *(13)* Mert ha bakoknak avaǵ bikaknak vere. es (n ő ſ t e ń) boriok-nak el hintet hamvia: zeplőſőlteket: teſti tiztaſagra meg tizteit: *(14)* meńyvel ionkab criſtoſnak vere: ki zent lelek mia. őnőn magat ayanlotta zeplőnel kv̄l iſtennek: meg tizteiťa mi lelki eſmeretőnkőt: holt dolgokbol: ilő iſtennek zolgalni *(15)* Es azert vy haǵaſnak kőzbe iaroia. hoǵ halal eſedeſeerth az vetkeknek valča-gaert kik valanak az elő hagaſ alat: meg veǵek az igiretet kik
311 hivataloſok || őrők őrőkſegnek mi vronkban ieſus kriſtoſban

Evangeliom zent Ianos Capit. ńolc

Az időben Mond vala ieſus ſidok ſokaſaganak es papok feiedelminek *(46)* kőzzőletek ki fedd engem binről. ha bizont mondok nektek mire nem hiztek nekem. *(47)* ki iſtentől vaǵon. iſten igeiet halgatťa: ti azert nem hallgatťatok. mert nem vattok iſtentől. *(48)* Felelenek azert ſidok es mondanak neki Nem de io monǵvk e mi. mert ſamaritanos vaǵ es őrdőgőd vaǵon. *(49)* Felele [neki] ieſus en nekem őrdőgőm ninčen de tiztelem en atťamot es ti zeǵeneitetek engem. *(50)* En kedeg nem kereſem en dičőſegemet: vaǵon ki kereſſe es itelľe: *(51)* bizoń bizoń mondom nektek. ha ki en bezedemet tartanǵa. halalt őrőkke es nem koſtol *(52)* Mondanak azert ſidok: moſtan eſmertv̄k hoǵ őrdőgőd vaǵon Abraam meg holt es az prophetak meg holtak. es te mondod ha ki en bezedemet tartanǵa halalt őrőke ſem koſtol *(53)* Mi nem men naǵob

vaǵ te abraam atťanknal ki meg holt: es profetak meg holtak: ki-
ye tezed || tenen magadot *(54)* felele ieſus ha en dičőſeitem enőn 312
magamot: en dičőſegem ſemmi. vaǵon en atťam ki dičőſeit
engem kit ti mondotok hog ti iſtentek leǵen. *(55)* es nem eſmer-
tetek v̊tet En kedeg eſmertem v̊tet Es ha mondandom hoǵ nem
eſmertem v̊tet lezek olľan hazvg mikent ti de tvdom v̊tet es v̊ beze-
det tartom *(56)* Abraam ti atťatok ŏrvendet hoǵ latnaia en napo-
mot. lata es vigadot *(57)* Mondanak azert ſidok v̊ neki ŏtven v̊dŏd
meg ninč: es abraamat lattad *(58)* Monda nekik ieſus bizoń mon-
dom nektek mielŏt abraam lenne en vaǵok *(59)* kŏvet vŏnek fel
azerth ſidok hoǵ v̊tet haǵigalnaiak Ieſus kedeg el reitezek es ki mene
templombol

---

virag vaſarnapi Epiſtola zent pal philipenſeſbe
Kapit. maſod:

(5) Atťamfiai azt erzietek ti bennétek: mit criſtos ieſuſban
(6) ki holot iſtennek zemeleben volna. nem ragadozaſnak aleita
magat: iſtennek eǵellŏ lenni *(7)* de ŏnŏn magat ſemmiſeite. zol-
ganak zemeľet fel veve: emberekhez eǵellŏ leven: ez ŏltŏzedben
leletek mikent ember *(8)* ŏnŏn magat alaza: engedelmeſſe leven
mind || halalig: kereztnek [hal] kedeg halalaig: *(9)* kiert [vte] es 313
iſten v̊tet: fel magaztalta. es v̊ neki nevet adoth ki [mindetn] min-
den new felet vaǵon. *(10)* hoǵ ieſusnak neveben minden terd
haiolľon: meńńi fŏldi es pokoli *(11)* Es minden ńelŏ valľa: mert
vr ieſus kriſtos atťa iſtennek dičŏſegeben vaǵon

Evangelium elŏ vaſarnap adventban leled meg

Epiſtola nag četerteken (I) Corintiaba Cap.
tizen eǵ:

(20) Atťamfiai ti nektek eǵben ǵv̊lekezeſtekben Immar nem
illik vrnak vačoraiat ennetek. *(21)* mert ki mi[ndŏnŏn]nd ŏnŏn

vačoraiat meri megenni es iǵ nemeľ ehezik: nemeľ kedeg rezeg:
(22) avaǵ ninčen hazatok: hol egetek es iǵatok: avaǵ iſtennek
hazat vtalľatok es zeǵeneititek azokot kiknek ninčen vačoralniok
Mit monǵak nektek. dičerlek tikteket ezben nem dičérlek. *(23)*
mert en vrtol vo̊ttem kit attam nektek es. Mert vr iſten meľ yel el
aroltatik vala. keńeret vo̊t: *(24)* es halat adott. es megto̊rte es
mondott. ez en teſtem ki ti ertetek adatik: ezt teǵetek en emleite-
314 temre: *(25)* Meg vǵan holot [va] || vačoralt volna: az poharat
mondvan Ez pohar vy veg haǵas en veremben Ez vala menezer
iziatok teǵetek en emleitetemre *(26)* Mert vala menezer ezitek
ez keneret. es iziatok ez pohart: vrnak ṽ halalat hirdetitek. mig
nem el io̊io̊n *(27)* Azert es valaki eendi ez keńeret: vaǵ yanǵa
vrnak poharat miltatlan vr. teſtenek es verenek bino̊s lezen *(28)*
de laſſa megh ember o̊no̊n magat es az kenerbo̊l vǵ eǵeek: es az
poharbol vǵ yǵyk *(29)* Mert ki eezi vaǵ yzia miltatlan maganak
itiletet eezik yizik: vrnak teſtet meg nem valaztvan *(30)* Azert
ko̊zo̊ttetek ſok betegek vadnak es bennakes. ſokan aloznak. *(31)*
hoǵ ha mino̊n magonkot itilno̊k. bizońaval. nem itiltetnenk *(32)*
Mikoron kedeg iteltetǒnk: vrtol feǵelmet vezo̊nk: hoǵ ez vilaggal
ne karhozionk

Evang*elio*m ianos Cap XIII

(1) Az ido̊ben Paſka ṽdnep napnak elo̊tte Ieſus tvdvan mert
el io̊tt. ṽ ideie. hoǵ el meńńen ez vilagbol atťahoz: holot zerette
volna o̊veit. kik vilagban valanak: vegig zerete ṽket *(2)* Et vačora
leven: mikoron Immar o̊rdo̊g zṽbe bočatot volna. hoǵ el arolnaia ||
315 ṽtet ſkariot fia ivdas *(3)* Tudvan mert atťa neki mindent kezebe
adott Es mert iſtento̊l ki io̊tt. es iſtenhez meǵen *(4)* fel ke vačo-
rarol. es veti ṽ rvhaiat: es holot vo̊tte volna [kezko̊iet] kezkeno̊ot:
meg o̊vedze magat *(5)* oztan o̊tt vizet medencebe ez kezde [ta]
moſnia taneitvańinak labait. es meg to̊rleni az kezkeno̊vel. kivel
o̊vedzven vala *(6)* Ivta azert ſimon peterhez Es monda neki peter
Vram te moſod e en labaimot *(7)* Felele ieſus es monda neki Mit
en tezek [?] te ma nem tvdod de ezek vtan meg tvdod *(8)* Monda
neki peter Nem moſod o̊ro̊ke en labaimot Felele neki ieſus ha teged
nem moſandolak. nem lezen rezed. en velem. *(9)* Monda neki
ſimon peter Vram ne čak labaimot de kezeimet es: feiemet es:

(10) Monda neki ieſus ki meg moſdoth nem zvͤko̊ſ hanem čak hoǵ
labait moſſa. de teľľeſſegel tizta : Es ti tiztak vattok de nem mind:
(11) mert tvǵa vala ki volna ki vͤtet el arolnaia Azert monda
nem vattok mind tiztak : *(12)* Mi vtan meg moſta volna vͤ labo-
kot: fel veve vͤ rvhaiat es || holot eſmeg le vͤlt volna monda nekik 316
Tvǵatok e mit to̊ttem nektek. *(13)* ti hytek engem meſter es vram
Es iol monǵatok. bizońaval vaǵok. *(14)* azert ha en meg moſtam
labatokot: ti vratok es ti meſtertek. es ties tartoziatok eǵitek maſ-
toknak labait meg moſnia *(15)* Mert peldat attam nektek: hoǵ
mi nemmen en to̊ttem nektek. ties. vgan teǵetek

H v ſ v e t n a p i a n E p i ſ t o l a (I) k o r i n t i a b a XV

(V, 7) Atťamfiai t i z t o h a t o k ki az o k o v a z t: hoǵ
l e ǵ e t e k vy zitalas m i k e n t pogačak v a t t o k Mert ime m i
P a ſ k a n k aldozvan v a ǵ o n criſtos *(8)* a z e t t o̊ l t o̊ z i o̊ n k
ne az o k o a z b a n ſe alnokſa n a k es gonoſſagnak k o a z i a b a n
de zep t i z t a ſ a g n a k e s b i z o ń ſ a g n a k pogačaiaban

E v a n g e l i u m z e n t M a r k o s C a p i t u l *u m* t i z e n- h a t o d i k

(1) Az ido̊ben magdalomi maria: es maria Iakabe es ſalo-
mee vo̊nek io illato fvveket : es keneteket : hoǵ el io̊ven : ieſust meg
kenneiek: *(2)* es igen holval: zombatnak eǵikben. io̊venek. az
ſyrhez : Immar nap fel tamadvan : *(3)* es mondonak vala eǵ||maſ- 317
nak Ki emeli el neko̊nk az ko̊vet az ſyrnek aytoiarol: *(4)* es meg
nezven. latak az ko̊vet el veven mert bizoń naǵ vala *(5)* Es be
menven. az ſyrbe. latanak iogra vͤlni. eǵ ifiat. fo̊do̊ztet feier tizta
o̊lto̊zetbe. es meg rettenenek: *(6)* ki monda nekik: nee yeǵǵetek:
ieſuſt nazaretbelit kereſitek : meg ſezeitettet: ninčen itt Ime heľe.
hvl to̊ttek vala vͤtet *(7)* de meńńetek el : es monǵatok vͤ taneitva-
ńinak es peternek es: mert elo̊ttetek galileaba meǵen. ott vͤtet meg
latťatok. mikent vͤ mondotta nektek amen

Hetfőn Epiſtola Apoſtolok čelekedeſeben X.

Az napokban Alvan peter. nepnek kőzőtte monda Emberek
en atťamfiai *(37)* ti tvǵatok: mi zo lőt nind zeles ſidoſagban:
mert galileatol kezdven. az kereztſeg vtan: kit hirdetet ianos *(38)*
Nazareti ieſuſt: mikent iſten v̊tet kente zent lelekkel es iozaggal:
ki el iart iot teven. es vigaztvan. minden őrdőgtől ńomoroltakot
Mert iſten vala v̊ vele *(39)* Es mi tanok vaǵonk mind azokrol.
melľeket tőtt. ſidoknak tartomaniban es Iervſaľemben. kit meg
318 ölenek. ſara ſezeitven: *(40)* Ezt || Iſten harmad napon fel ebrez-
tette: es atta v̊tet ielenteni: *(41)* nem mindennek de előzőr meg
zerzet tanoknak: nekőnk kik őttőnk es ittonk v̊ vele: mi vtan hol-
tabol fel tamadot *(42)* Es parančola nekőnk. hoǵ predikalľonk
nepnek: es tanoſagot aǵǵonk. hoǵ v̊ leǵen iſtentől zerzet biro. ele-
veneknek es holtaknak es. *(43)* Ennek minden profetak tanoſagot
teznek binőknek bočanatťat venni. v̊ neveben: minden ki v̊ benne
hyzen

Evang*eli*o*m* lucač Capi*tulu*m XXIIII

(13) Az idöben Ieſus taneitvani kőzől ketten (lucač cleo-
fas) az napon mennek vala: eǵ kaſteľba ki vala hatvan raſt föl-
dőn iervſaľemtől Emavs nevö. *(14)* Es v̊k zolnak vala eǵ maſnak
mind ezekről. melľek tőrtentek vala *(15)* Es lőn mikoron bezel-
lenek vala: es eǵbe kerdezkednenek Es ieſus v̊ es. kőzeleitven
meǵen vala v̊ velek *(16)* tartatik vala kedeg v̊ zemek hoǵ v̊tet
meg ne eſmerneiek *(17)* es monda v̊ nekik Mi bezedek ezek kiket
eǵbe foltattok iarvan. es zomorovak vattok *(18)* Es felelven egik.
kinek neve kleoſas monda neki Iervſaľembe tenön magad vaǵ
319 zarandok: es meg nem eſmertede || mik löttek v̊ benne. ez napok-
ban. *(19)* kiknek monda v̊: melľek es mondanak Nazareti ieſuſrol
ki profeta ember volt: es hatalmas tetemeńben. es bezedben iſten
elöt. es minden nep elött: *(20)* es mikent aroltak el v̊tet fö papok
(21) Mi kedeg remeńkedonk vala hoǵ v̊ volna iſraelt meg valto:
es moſtan mind ezek felöt: ma harmad napia vaǵon. hoǵ ezek
löttek *(22)* de meeg nemeľ azzońemberek kőzőllőnk yeztenek
minket: kik vilag elöt voltak az ſyrhez: *(23)* es v̊ teſtet meg nem

lelven. meg iőͤttek mondvan. hoǵ angali lataſt es lattak volna: kik vͤtet elni monǵak: *(24)* es el mentek kőzzőͤlőnk nekik az ſyrhez. es vǵ leltek mikent az azzońemberek mondottak. vͤtet kedeg meg nem leltek. *(25)* Es vͤ monda nekik O hyhtok es reſtek zivel. hinnetek mindenben melľeket profetak zoltak: *(26)* Nem de ezeket ketelen volt e tvrni criſtoſnak Es iǵ be menni vͤ dičőſegebe *(27)* Es moiſeſtőͤl el kezdven. es minde profetaktol: meg erteti vala vͤket minden iraſba. kik vͤ rola irvan voltak *(28)* Es el kőzeleitenek: az kaſteľhoz. hova mennek vala: Es vͤ őnőn || Magat kepeſeite toab 320 mentet *(29)* es kezereitek vͤtet mondvan Vram maraǵ velőnk: mert imar eſtől es nap ala hailot. Es be nene vͤ velek *(30)* Es lon mikoron velek vͤlne. keńeret fel vőn. es meg alda. es meg zege. es ńoiťa vala vͤ nekik *(31)* es meg ńilek vͤ zemek es meg eſmerek vͤtet es vͤ el eńezek vͤ előlők *(32)* Es mondanak eǵ maſnak Nem de mi zivőnk egő vala e mi bennőnk mikoron zolna az vton Es mi nekőnk iraſokot nitna. *(33)* es fel kelven azon időben: meg terenek iervſaľembe Es meg lelek ǵvͤlekezven az tizen eǵǵet. es azokot kik vͤ velek valanak: *(34)* mondokot Mert vr bizoń fel kőlt. es ſimonnak ielent *(35)* Es vͤkes bezellik vala: mik tőrtentek vala az vtban Es mikent vͤtet meg eſmertek keńer zegeſben, amen

Kedden Epiſtola Apoſtol*ok* mivelkedetiben XIII

(16) Az napokban Pal fel kelven. es kezevel veztegſegeth intven. monda *(26)* Emberek atťamfiai Abraamnak nemzeti es iſtennek: kőzőttetek. kik iſten félitek ez zo'nak idvőſſege nektek vaǵon kvͤldven: *(27)* merth kik iervſaľemben lakoznak vala: es vͤ nekik feiedelmi || nem eſmerven ieſust es prophetaknak zavokot 321 kiket minden zombaton olvaſnak Itilven be telľeſeitetnek *(28)* es halalnak. ſem eg vͤget vͤ benne nem lelven: Pilatoſtol kertek hoǵ vͤtet meg őlľek *(29)* Mi vͤtan kedeg meg vegezet volna kik vͤ rola irvan valanak farol vͤtet ala veven. tőttek vͤtet koporſoba *(30)* iſten kedeg vͤtet harmad napon fel ebreztete kit ſok napokban lattak *(31)* azok kik vͤ vele eǵetembe iőttek volt fel iervſaľemba galileabol: kik meg ez ideiges vannak vͤ tanoi az nepnek *(32)* Es mi hirdet-

ťv̊k nektek azokot Meľ igeret lȍt mi atťaninkra *(33)* Mert ezt iſten v̊ fioknak meg telľeſytette: fel ebreztven mi vronkot ieſuſ criſtoſt

Evangelium zent lucač Capitulom hvzon harom

(XXIV, 36) Az idȍben alla ieſus v̊ taneitvańi kȍzȍt es monda
nekik Beke nektek En vaǵok ne feľetek *(37)* meg rettenven kedeg
es meg iedven aleiťak vala hoǵ zelletet latnak: *(38)* es monda
nekik: mit iettetek es gondolatok tamadnak ti zivetegbe'*(39)* laſſa-
322 tok en kezeimet: es en labaimot: mert en vaǵok az: tapaz‖talľa-
tok es teteme ninč mikent latťatok hoǵ en nekem vaǵon *(40)* Es
holot ezt mondotta volna mvtata v̊ nekik kezeit es labait *(41)*
meeg es kedeg v̊k nem hyven: es čvdaltokban. ȍrȍmȍkert monda
vaǵon e itt valami enni valo *(42)* es tahat Aianlanak neki eǵ ſv̊lt
halnak remeket. es meznek zinet *(43)* Es holot ȍt volna v̊ elȍttȍk:
veve az maradekot ada v̊ nekik *(44)* Es monda v̊ nekik. Ezek az
igek kiket zoltam nektek: mig meg veletek valek Mert ketelen
mindennek be telľeſedni: kik irvan vannak moiſes tȍrveneben. es
profetakban es pſalmoſokban en rolam *(45)* tahat meg ńita v̊ er-
telmeket hoǵ iraſokot ertenenek *(46)* Es monda nekik Mert irvan
vaǵon iǵ ketelen vala criſtoſnak ǵȍtretni Es fel kelven holtabol.
harmad napon: *(47)* Es hirdetni v̊ neveben. ǵȍtrelmet (p e n i t e n-
c i a t) binȍknek bocanatťara. minden nemzetegben

Elȍ huſveti vaſarnapi Epiſtola Ianos Cap ȍtȍd

(4) Zeretȍim Minden mi iſtentȍl ziletet: meg ǵȍzi ez vilagot Es
323 ez az diadalm ki meg ǵȍzi ez vilagot ‖ mi hitȍnk *(5)* ki kedeg az.
ki ez vilagot ǵȍzi: hanem: čak az ki hizi. hoǵ ieſuſ iſtennek fia
(6) Ez az ieſus criſtus ki viz altal. es: ver altal es iȍtt Nem čak
vizbe. de vizbenes. verbenes Es lehet lelek ki ezrȍl tanoſagot tezen
hoǵ criſtos leǵen bizońſag *(8)* mert harman vannak kik fȍldȍn
tanoſagot teznek. lelek viz es ver: *(7)* es harman vannak kik
meńben tanoſagot teznek Atta ige es zent lelek: es ez harom

eǵǵek: *(9)* s ha embereknek tanoſagat be vezivͤk iſtennek tanoſaga naǵvb: mert ez iſtennek tanoſaga ki naǵvb: mert vͤ fiaről tőtt tanoſagot *(10)* ki iſten fianak neveben hizen Iſtennek tanoſaga őnőn benne vaǵon

Evang*eli*u*m Ianos Cap*itu*l*u*m hvz

(19) Az Időben mikoron eſt volna az zombato[g]knak eǵiken
es aitok be teven volnanak ſidoktol feltegben. hol az taneitvańok
ǵvͤltek vala Iőve ieſus es alla kőzepettek: es monda nekik Beke
nektek *(20)* Es holot ezt monta volna. mvtata nekik kezeit es
oldalat: taneitvańok azert őrőlenek vr latvan *(21)* Monda azert
eſmeg vͤ nekik Mikent bočatot atťa || engem en es bočatlak titeket 324
(22) Ezt holot mondotta volna: raiok fvalla: es mond nekik:
veǵetek zenth lelket *(23)* kiknek meg bočatanǵatok binőkőt: meg
bočannak nekik: es kinek meg tartanǵatok. tartvan vannak *(24)*
Tamas kedeg tizenkettő eǵik. ki ketelkedőnek mondatik: nem
vala vͤ velek: mikoron iőt vala Ieſus *(25)* Mondanak azert neki
eǵeb taneitvańok. latok vronkot vͤ kedeg monda nekik ha nem
latandom vͤ kezeiben az vazzegeknek ǵakaſat: es bočatandom en
vyiomot vaſzegeknek helebe: es bočatandom en kezemet vͤ olda-
laba nem hizem *(26)* Es ńolc nap vtan eſmeg valanak vͤ taneit
vańi ben: es tamas vͤ velek Iőve ieſus aitok be teven: es alla vͤ
kőzepettek: es monda Beke nektek: *(27)* az vtan monda tamaſ-
nak ńohad ide be te vyiodot es laſſad en kezeimet: es hozte keze-
det. es bočaſd en oldalamba: es ne leǵ hvͤtőtlen de hyvͤ *(28)*
felele tamas. es mond neki En vram es en iſtenem *(29)* Mond
neki ieſus Tamas mert latal engem es hyvͤl: Bodogok kik nem
lattak es hyttenek, *(30)* lehet eǵeb || ſok ielenſegeket es. tőtt ieſus 325
vͤ taneitvani előth kik ninčenek ez kőńőben meg irvan *(31)* Ezek
kedeg irvan vannak. hoǵ hiǵǵetek: hoǵ ieſus vͤ leǵen: criſtus iſten-
nek fia Es hoǵ hiven elettek legen vͤ neveben

Maſod vaſarnapi Epiſ: (I) peter II ‖

(21) Zeretőim kriſtos mi erettonk ǵőtretet: mi nekőnk peldat haǵvan. hoǵ kőveſſvͤk vͤ ńomat *(22)* ki bvͤnt nem tőtt: ſem alſag nem leletet vͤ zaiaban *(23)* ki mi iden atkoztatneiek. nem atkoz vala Mikoron ǵőtretneiek: nem feńeget vala: aǵǵa vala kedeg őnőn magat hamiſſan itilőnek *(24)* ki mi binőnkőth vͤ teſteben viſelte az ſan: hoǵ binőknek meg holtak igaſſagnak eľőnk: kinek daganagiaval meg vigaztőnk *(25)* Mert oľatanok valatok: mikent tevelgő ivhok de immar meg fordoltatok paztcrhoz. es ti lelketeknek piſpőkehez

Evang*eli*um zent ianos Cap. tized

Az időben monda ieſus vͤ taneitvańinak *(11)* en vaǵok io paztor ſo paztor vͤ lelket vͤ ivhiert veti *(12)* beres kedeg: es ki nem paztor: kinek az ivhok nem tvlaydoni lat ivͤve farkaſt: es meg haǵǵa ‖
326 az Ivhokot es el fvt. es farkas ragadozia es el ozťa az ivhokot *(13)* Bires kedeg fvt mert bires: es az ivhok nem illetik vͤtet: *(14)* En io paztor vaǵok es meg eſmerem enemeket: es meg eſmernek engem eneim *(15)* Mikent atťa eſmert engem: es enes eſmerem atťat Es en lelkemet vetem en ivhimert *(16)* Es vannak eǵeb ivhim kik nem ez akolbeliek Es azokot es elő kel hoznom: es en zomot halgatťak Es lezen eǵ akol es eǵ paztor

---

harmad Vaſarnap Epiſtola (I) peter Capitoľ maſod:

(11) Zeretőim kerlek tikteket: mikent idegeneket es zarandakokot: tvͤrtietek magatokot. teſti kivanſagoktol: kik lelek ellen vitezkednek *(12)* poganok közöt io ńaiaſſagtok legen. hoǵ miben titeket ragalmaznak mikep gonozokot io dolgogbol titeket gondolvan: dičőfőhek minden tehető atťat: vͤ lataſanak napian *(13)*

Minden emberi termezetnek alatta leǵetek. Iſtenert akar kiralˈnak:
mikent felſegnek. *(14)* akar hercegeknek mikent kiralˈtol kv̊ldot-
teknek: gonozoknak bozzo allaſara: ioknak dičeretire *(15)* Mert
iǵ ‖ vaǵon iſtennek akarattˈa. hoǵ iot teven. meg nemohatok ertetlen 327
embereknek tvdatlanſagokot: *(16)* mikent zabadok. es nem
mikent ha zabadſagtok volna gonoſſagra de mikent iſtennek zol-
gai *(17)* Mindent tiztelˈetek: attˈafiofagot zereſſetek: Iſtent felie-
tek: kiralˈt tizteſehetek *(18)* Zolgak minden felelmben leǵetek
vratok alat Nem čak iok alat de meeg bvdoſok alat es: *(19)* Mert
ez malazt mi vronkban ieſuſ criſtoſban:

Evangelium zent Ianos Capit. tizen hat

Az ido̊ben monda ieſus v̊ taneitvańinak *(16)* Keveſſe es
immar nem lattok engem. Es eſmeg keveſſe es meg lattok engem:
mert el attˈahoz meǵek: *(17)* Mondanak azert v̊ taneitvani eǵmaſnak:
mi ez hoǵ monǵa neko̊nk. keveſſe es engem nem lattok. es eſmeg
keveſſe engem meg lattok mert el attˈahoz meǵek: *(18)* Mondonak
vala azert: mi ez hoǵ monǵa neko̊nk: keveſſe: nem tvǵvk mit
zol. *(19)* Ieſus kedeg meg eſmere. hoǵ v̊tet meg akariak kerdeni Es
monda nekik ezro̊l kerdezkettek ko̊zo̊ttetek: mert mondam keveſſe
es engem nem lattok: es eſmeg keveſſe es ‖ Engem meg lattok 328
(20) Bizoń bizoń mondom nektek mert ti ſirtok: es zepektek:
vilag kedeg. vigad: ti kedeg [meg] zomorottok: de ti zomoroſag-
tok vigaſagra fordol *(21)* Azzońember miden zv̊l: zomoroſaga
vaǵon: mert el io̊t v̊ ideie Mikoron kedeg ǵermeket zilend Immar
nem émlekezik. az zoroſſagrol: mert vilagba ember ziletet *(22)*
Es ties. mert moſtan zomoroſagban vattok Es meeg kedeg meg
latlak titiket: es meg vigad ti zivetek Es ti vigaſagtokot ſenki ti
to̊letek meg nem vezi

Neǵed vaſarnap Epiſto*l*a zent Iakab apaſtal
Capitulom elo̊lſo̊

Zereto̊im *(17)* Igen io adomań minden: es minden to̊kelletes
aiandek. felo̊l vaǵon vilagoſſagnak attˈatol ala zarmazvan. kinel

ninčen valtozat avaǵ ez melleſnek arńekozaſa *(18)* Mert akaratťa-
val zv̊lt minket: bizońſagnak zavaval: hoǵ ꝟ teremteſenek leǵo̊nk
valami kezdeſi *(19)* Tuǵatok en zereto̊ atťamfiai: leǵen kedeg
minden ember ǵors hallaſra reſt zollaſra. es reſtb haragra *(20)*
Mert embernek haragia: nem myeli iſtennek igaſſagat: *(21)* kiert
329 es ‖ el vetven tv̊letek minden fertözetet: es gonoſſagnak bo̊ſeget:
zeledſeggel fogaǵǵatok ti beletek: oltot iget: ki idvo̊zeitheti ti lel-
keteket

Evangelium zent Ianos Apaſtal Capit. tizen
hatod

(5) Az idöben monda ieſus ꝟ taneitvańinak: El meǵek ahoz
ki engem bočatot es ko̊zzo̊letek ſenki nem kerd engem: hova meg:
(6) de miert ezeket zoltam nektek. zomoroſag tele meg ti zivete-
ket *(7)* de en bizont mondok nektek Illik nektek hoǵ en el meń-
ńek: mert ha en el nem menendek. vigaztalö nem iö ti hoziatok
ha kedeg el menendek: ꝟtet ti hoziatok kv̊ldo̊m *(8)* Es mikoron ꝟ
el iövend: feddi ez vilagot. binro̊l es igaſſagrol. es itiletro̊l: *(9)*
Binro̊l kedeg. mert nem hittek en bennem *(10)* Igaſſagrol kedeg
mert el atťahoz meǵek: es immar engem nem lattok *(11)* Itiletro̊l
kedeg. mert ez vilagnak feiedelme immar meg itilteteth *(12)* Meeg
ſok mondom vaǵon nektek: de moſt nem viſelhetitek: *(13)* miko-
ron kedeg el iövend az bizońſagnak lelke: meg taneit titeket min-
330 den bizońſagra: mert nem zol o̊no̊n to̊le. de ‖ valamit hallando:
azt zolľa: es melľek iövendo̊k meg hirdeti nektek: *(14)* ꝟ engem
meg feńeſeit: mert eńimbol vezen: es meg hirdeti nektek: *(15)*
mindene vala mie en atťamnak vaǵon enimek azert mondam mert
eńimbo̊l vezen es meg hirdeti nektek

O̊to̊d vaſarnap Epiſtola zent Iacab Capit elo̊lſo̊;

Zeretöim *(22)* leǵetek zo tevo̊k: nem čak zo halgatok teno̊n
magatokot čalogatvan: *(23)* mert ha ki zo hallo es nem zo tevo̊:
ez haſollatik emberhez ki ꝟ zv̊letetinek orcaiat tv̊ko̊rben gondolľa:

(24) Mert meg gondola magat. es el mene. es legottan el felede minemo̊ volt. *(25)* ki kedeg nezend to̊kelletes zabadſagnak to̊rveńebe: es meg maradand: nem feledekeń zo hallo de tetemeńvel zo tevo̊: ez o̊no̊n dolgaban bodog lezen *(26)* ha ki kedeg magat zerzeteſnek aleiťa es v̊ ńelvet meg nem fekezi: de v̊ zivet čalogatťa. eznek heiaba vagon zerzetes volta *(27)* Zeplo̊telen es tizta zerzet atťa iſtennel ez Meg latni arvakot es o̊zveǵeket v̊ ńomoroſagógban Es ez vilagto̊l magat zeplo̊nel kv̊l o̊rizni

Evanǵeliom Ianos Capitulom tizenhatod ||

(23) Az ido̊ben monda ieſus v̊ taneitvaninak Bizoń bizoń 331
mondom nektek Ha mit kerendetek atťatol en nevemben aǵǵa
nektek: *(24)* Mind ez ideig ſemmit nem kertetek en nevemben:
kerietek es vezitek. hoǵ ti vigaſſaktok telľes leǵen *(25)* Ezeket rvla
bezedekben (p e l d a) zoltam nektek. Ido̊ io̊t mikoron immar nem
rvlabezedekben zolľak nektek de ńilvan en atťamrol hirdetek nektek *(26)* Ez napon [kedeg] kertek en nevemben. es nem mondom nektek hoǵ kerem atťat. ti ertetek: *(27)* mert atťa v̊ zeret titeket: mert ti zerettetek engemet es hittetek mert en atťatol io̊ttem ki: *(28)* ki io̊ttem atťatol. es ez vilagba io̊ttem Eſmeg meg haǵom ez vilagot. es el meǵek atťahoz *(29)* Mondanak neki v̊ taneitvani Ime moſtan ńilvan zolaz: es rvlabezedet (p e l d a) ſem eǵǵet nem mondaz *(30)* Moſtan tvǵǵvk. hoǵ mindent tvdcz: es ninčen neked zikſeged raia. hoǵ valaki teged kerdezien ebben hizo̊nk hoǵ iſtento̊l io̊ttel

---

Kerezt iaroba Epiſtola zent Iacab Capitulom vtolſo reze;

Zeretöim *(16)* valľatok meg egmaſnak ti binto̊ko̊t es ima-
ǵatok egmaſert. hoǵ idvo̊zo̊lľetek Mert igen || haznalatos igaznak 332
ǵakorlatos Imačaga *(17)* Eľes: hozzank haſanlo ǵo̊trelm zenvetheto̊ ember vala Es imačaggal imada. hoǵ fo̊ldre ne eſſezneiek. es nem eſek harom eztendo̊n es harom ho napon. *(18)* es eſmeg

Imada. es meń eſſet adott: es főld vͤ gőmőlčet atta. *(19)* ha ki kedeg kőzzőletek el tevelgend bizońſagrol Es valaki vͤtet meg fordeitanǵa. *(20)* tudnia kel ki binoſt meg fordeitand vͤ vtanak tevelgeſeből halalbol ki zabdeita vͤ lelket es binnek ſokaſſagat be fedezi

Evang*eliu*m lucač Capit. tizen eg

(5) Az időben monda ieſus vͤ taneitvańinak kiteknek lezen
barattá. es meǵen vͤ hozza ee felin. es mond neki baratom kőlčőnőſ
en nekem harom keńeret: *(6)* mert en baratom vtbol iőtt en hoz-
iam. es ninč mit vͤ elibe teǵek *(7)* Es vͤ belől felelven monǵa ne
banč engemet immar. aito b teven vaǵon. es en germekim velem
vadnak. nem kelhetek fel: es neked adnom *(8)* Es vͤ ha čergete-
ſeben alhatatos lezen mondom nektek. es ha vͤ neki. fel kelven nem
333 aǵǵa azert hoǵ vͤ barattá leǵen. de maga. vͤ gonoz emberſe||geert
fel kel. es aǵǵa neki. valamenere ſikſege lezen: *(9)* Es en mon-
dom ti nektek. kerietek es adatik ti nektek kereſſetek es leltek:
čergeſſetek es meg ńilik nektek *(11)* ki kedeg kőzzőletek atťat ke-
ńeren keri: Mi nem kővet ad neki: avaǵ halat mi nem kiǵot ad
neki *(12)* Avaǵ ha kerent ťikmońat mi nem ſcorpiot ńoit neki
(13) Azert ha ti holot gonozok leǵetek tuttok io adottakot (a d o-
m a n t) adnotok ti fiatoknak Menevel ionkab ti atťatok meńből ad
io lelket vͤt kerőienek

Aldozo vigiliaian Epiſtola Apoſtolok IIII

(32) Az napokban hivők ſokſaganak. vala eǵ zivők: es eǵ
lelkek Es valamelľik mit bir vala ővenek ſemmit nem mond vala.
de vͤ nekik mindenek kőz vala: *(33)* Es az apoſtolok naǵ erőſſeg-
gel tanoſagot adnak vala. mi vronknak ieſus criſtoſnak: fel keleſe-
ről: es naǵ malazt vala mind vͤ bennek *(34)* Mert vͤ kőzőttők ſenki
ſikſegben nem vala: Mert vala meľľik haznak vaǵ parlagnak vol-
tak volna: aron el arolvan: elő hozzak vala arviokot: *(35)* es
le vetik vala az apoſtoloknak labok eleibe El ozol vala kedeg min-
334 d||eniknek. mikent valakinek zikſege vala

Evang*eli u*m zent Ianos apoſtol Capitvlom tizenheth

(1) Az idően fel emelven ieſus v̊ zemeit: meńbe monda atťa idő iőtt. feńeſehed te fiadot: hoǵ te fiad es feńeſehen tegedet: *(2)* mikent minden teſtnek hatalmad attat neki: hoǵ mindennek kit neki attal aǵǵon őrők iletet *(3)* Ez kedeg az őrők ilet hoǵ meg eſmerienek tenőn magadot. bizoń iſtent: es kit kv̊ldőttel ieſuſ criſtoſt: *(4)* en főldőn feńeſeitettelek tegedet: dolgot meg vegezek. kit attal hoǵ teǵem *(5)* es moſtan feńeſeh engem atťa te tenőn magadnal feńeſſeggel kiben voltam mi előt vilag lenne te nalad: *(6)* meg ielentettem te nevedet embereknek: kiket attal nekem. ez vilagbol Tieid valanak. es v̊ket nekem adad. es en bezedemet tartottak. *(7)* Immar meg eſmertek: mert minden kiket nekem attal tv̊led vannak: *(8)* mert bezedet kit nekem attal nekik attam. es v̊k be fogattak. es meg eſmertek bizoń: mert te tőled ki iőttem. es hittek. mert engem te bočattal *(9)* En v̊ erettek kerek: nem vilagert kerek de ezekert||kerek, de ezekert kiket attal nekem 335
Mert tieid: *(10)* es enem minden tied: es tied enim: es feńeſőltem v̊ bennek. *(11)* es immar nem vaǵok vilagban. Es ezek vilagban vannak es en te hoziad meǵek

---

Aldozo napian epiſtola Apoſtolok dolga Cap elſő

(1) Oteofilus lehet elő bezedet tőttem leǵen mindenről: melľeket ieſus kezdet tenni: es taneitani *(2)* az napig. kin v̊ apoſtolinak. kiket zent lelek mia valaztot parančolvan fel vetetet: *(3)* kiknek es őnőn magat eleven atta. ſok bizońſagban ǵetrelme vtan. negven napon ielenven nekik. es zolvan iſtennek orzagarol *(4)* es velek even. parančolt nekik. hoǵ iervſalemből el ne tavoznanak. de varnaiak v̊ atťanak igeretet: kit hallottatok monda en zambol: *(5)* Mert lehet ianos vizbe kereztelt: ti kedeg kereztelkettek zent lelekben. nem ſok napok mvlvan ez vtan: *(6)* Mert kik

egbe göltek vala: kerdik vala v̊tet mondvan vram Iſraelnek ez időben meg adod e orzagat. *(7)* monda kedeg nekik. nem ti eſmerettek időket. vaǵ időnek kiſſebet es melſeket atťa v̊nôn hatal-
336 maba vette: *(8)* de vezitek || felől ti ratok iővő zent leleknek
ereiet: es leztek nekem tanok iervſalemben es mind ſidoſagban. es ſamariaban. es főldnek vegeig *(9)* es holot ezt mondotta volna v̊ lattokra fel emelkedek. es felleg v̊tet el vőtte v̊ zemek elől: *(10)* es mikoron v̊tet nezneiek. meńbe mentebe Ime ket ember allapek feier rvhaban v̊ mellettek. *(11)* kik mondanak es: Galileai emberek: mit allotok meńbe nezven Ez ieſus ki fel vetetet ti tőletek iǵen iő meg: mikent lattatok v̊tet meńbe menven

Evangelium Markos Capitulom vtolſo

(14) Az időben Tizen eǵ taneitvań egbe v̊ltőkben: ielenek nekik ieſus. es meg fedde v̊ hv̊tőtlenſegeket. es ziveknek kemenſeget: mert azoknak kik v̊tet lattak vala halottaibol fel kelven. nem hittek vala *(15)* es monda nekik Mind zeles vilagba menven: hirdeſſetek evanǵeliomot: minden termezetnek *(16)* ki hyend es kereztelkedendik idvőzől. ki kedeg nem hyend karhozik *(17)* Ielenſegek kedeg. kik hiendenek: ezek kővetik En nevemben ȯrdȯgȯkȯt
ki v̊znek: vy nelveken zolnak *(18)* kiǵokot fel veznek: es ha mi
337 halal||oſt iandonak v̊ nekik nem art: betegekre kezeket vetik. es
iol leznek *(19)* Es vr ieſus bizońaval mi vtan zolt volna nekik. fel vetetek meńbe: es v̊l iſtennek iogiara *(20)* v̊k kedeg el teriedven: mindenőt hirdetenek. vr velek mivelkedven. bezedet erőſſeitven ielenſegnek: kővetkezeſevel

Epiſtola octavaban vaſarnap (I) zent peter apoſtol Capitulom neǵed:

(7) Zeretőim leǵetek ertelmeſek. es viǵaziatok imačagokban: *(8)* Mindennek elötte kedeg tinen bennetek eǵmaſſal zinetlen zerelmetek leǵen: mert zeretet binnek ſokſagat be fedőzi *(9)* Eǵ-

maſnak zallas fogadok morgaſnal kvͤl: *(10)* kitek mikent malaztot voͤt egitek maſtokhoz azt zolgaltatvan: mikent iſten malazťanak. ſok keppen valo ſafari: *(11)* ha ki zol. mikent iſtennek bezedet. ha zolgal. mikent az iozagbol. kit iſten zolgaltat. hoǵ mindenben tizteſoͤlľeoͤn iſten: mi vronk ieſus criſtos mia

Evang*eliu*m Ianos Cap*itulu*m tizenöth

(26) Az idoͤben monda ieſus vͤ taneitvańinak Mikoron el ioͤvend vigaztalo. kit en kvͤldoͤk atťatol. bizońſagnak lelket. ki atťatol zarmazik. vͤ tanoſagot ad en || rvlam: *(27)* es ties tanoſa- 338
got attok: mert eloͤtoͤl fogvan velem vattok *(XVI, 1)* Ezeket zoltam nektek: hoǵ ne tantorogiatok *(2)* Sinagogaknal kvͤl teznek titeket: de idoͤ ioͤ. hoǵ minden ki titeket meg oͤl aletha iſtennek zolgalatot tenni *(3)* Es ezeket tezik nektek mert nem eſmertek atťat ſem engemet: *(4)* de ezeket zoltam nektek hoǵ mikoron vͤ idoͤioͤk el ioͤvend: meg emlekezietek mert en mondottam: nektek

---

Epiſtola pinkeſt vigiliaian apoſtoloknak Mivelkedetekben Capit*ulu*m tizeneǵ

(XIX, 1) Az napokban Mikoron apollo volna Corintiaban. es pal felfoͤldnek rezit meg iarvan Ioͤne efeſomba: es lelne nemeľ taneitvańokot *(2)* es monda nekik. voͤttetek e zent lelket: midoͤn hytek Es tahat vͤk mondanak palnak azt ſem hallottvk ha inǵen zent lelek leǵen *(3)* Pal kedeg monda: es tahat miben kereztelkettetek meg. kik mondanak Ianos kerezteleſeben *(4)* Monda kedeg pal. Ianos kereztele goͤtrelmnek kereztſegevel. az nepet. hoǵ abban mondvan. ki vͤ vtanna ioͤne hinnenek: azaz || Ieſusban *(5)* 339
Ezek halvan. meg kereztelkedenek vr ieſusnak neveben *(6)* Es holot pal vͤ kezet. vͤ raiok vette volna el ioͤve vͤ raiok zent lelek: es hallonak vala ńelvekkel: es profetalnak vala *(7)* Es valanak avaǵ tizenket ferfiv mind azok *(8)* pal kedeg ſinagogaba be menven zol vala naǵ batorſaggal: harom ho napon. vetegedven. es intven vͤket iſten orzagarol

Evangelium zent ianos apoſtol Capitulom tizen neǵed

(15) Ha engem zerettek en parančolatimot tarčatok (16) Es en
kerem atťat: es eǵeb vigaztalot ad nektek hoǵ oͤroͤke veletek lakoziek
(17) bizonſagnak lelket. kit vilag nem vehet: mert nem latťa vͤtet
Ti kedeg meg eſmeritek vͤtet. mert nalatok lakozik es ti bennetek
lezen (18) Nem hadlak titeket arvakol hoziatok ioͤvoͤk eſmeg (19)
Meeg eǵ keveſſe. es vilag imar engem nem lat Ti kedeg lattok
engem. mert en elek es ties eltek. (20) az napon ti meg eſmeritek.
hoǵ en. en atťamban vaǵok: es ties en bennem: es en ti bennetek
(21) kinel en parančolatom vaǵon. az tarťa vͤtet. az az ki engem
340 zeret: ki kedeg engem zeret: zerelmben lezen || en atťamtol es Es
en zeretem vͤtet. es neki meg ielentem en magamot

Epiſtola Piroſpinkoͤſt nap Apoſtolok Mivelkedetiben Capitulum maſod

(1) Holot be telľeſedneiek oͤtvened nap ſaz napokban vala-
nak taneitvańok eǵbe azon heľbe (2) Es loͤn zozat hertelen meń-
boͤl: mikenth naǵ hertelen zelnek ioͤvete: es meg tele mind az ha-
zat hol vͤlnek vala: (3) es tetinek vͤ nekik: haſogatot ńelvek:
mikent tvͤz: es vͤle mindeniknek feiere: (4) es meg telenek mind
zent lelekel es kezdenek zolni. kvͤloͤn kvͤloͤn ńelvel: mikent zent
lelek ad vala vͤ nekik zolniok (5) Valanak kedeg iervſalemben
zerzetes ſido emberek minden nemzedboͤl. ki meń alat vaǵon (6)
Ez zo leven kedeg. minden ſokaſſag meg ǵvͤlekezek: es elmeiekben
meg bomla Mert ki mind halľa vala vͤket vͤ nelven zolniok (7) Ret-
tegnek vala kedeg mind: es eǵmaſſal čvdalkodnak vala mondvan
Nemde ezek kik zolnak mind galileaiak e: (8) es mi nemmen hal-
lank mi: ki mind vͤ ńelvet. kiben zilettoͤnk (9) Parti medi es el-
341 amite || Es kik lakoziak meſopotamiat. ſidoſagot Capadociat. pon-
toſt. Aſſiat. (10) Friǵiat: pamfiliat Eǵiptomot es libia tartomańit
ki cirenen mellet vaǵon. es romai ioͤveveńek. (11) ſidok es. pro-

ſelitak kretaiak arabiaiak: hallank v̊ket zolniok. mi ńelvőnkel.
iſtennek naǵſagoſyt

Evang*eliu*m Ianos Cap. tizen neǵ

(23) Monda ieſus v̊ taneitvańinak ha ki engem zeret en beze-
demet tarťa. es en aťam zereti v̊tet es ő hozia iővőnk. es lakozaſt
v̊ nala tezőnk: *(24)* ki engem nem zeret. en bezedemet nem tarťa.
Es mel bezedet hallottatok nem eneim: de aťae. ki engem kv̊ldőt:
(25) ezeket zoltam nalatok lakoztomban *(26)* Vigaztalo: zent lelek
kedeg: kit kv̊ld aťa. en nevemben. v̊ titeket mindenre taneit: es
mindent meg ſvg nektek. valamit mondandok nektek *(27)* Beket
haǵok nektek: en bekemet adom nektek: nem mikent ez vilag
aad adok en nektek: ne haborolľon ti zivetek. ſe yieǵǵen *(28)*
Hallottaatok mert en mondottam nektek: el meǵek eſmeg
hoziatok iővők: ha engem zeretnetek. bizońaval őrőlnetek. mert
aťahoz meǵek: mert aťa naǵvb en nalamnal || *(29)* Es moſtan 342
mondom nektek: mi előt leǵen hoǵ mikoron meg lend hiǵǵetek.
(30) Imar nem ſokat zolok veletek Mert el iőve ez vilagnak feie-
delme. es en bennem ſemmie ninčen. *(31)* de hoǵ meg eſmerie ez
vilag. mert zeretek aťat Es mikent aťa paranČolatot adoth vǵan
tezek

---

pińkőſt hetfőn Epiſtola *(Ap. csel.)* Cap X

Az napokban Meg ńitvan v̊ zaiat peter monda Emberek
aťamfiai: es aťaim *(42)* Vr paranČola nekőnk predikalnonk az
nepnek. es tanoſagot tennonk hoǵ v̊ leǵen ki iſtentől zerzet biro
eleveneknek es holtaknak es *(43)* Eznek minden profetak tanoſa-
got teznek. binnek boČanati venni. v̊ neveben. minden kik v̊ benne
hiznek. *(44)* Meg ez bezedet zoltaba peternek Eſek zent lelek
mindenre. kik az zot hallľak vala. *(45)* es kőrńől meteleſből kik
hivek valanak: meg rettenenek. kik peterrel iőttek vala. hoǵ nem-
zetekre es ki őtlőt volna zent lelek *(46)* Mert hallľak vala v̊ket.
nelvekkel zolniok. es iſtent naǵytanaiak *(47)* Tahat felelven: pe-

ter monda: Mi nem tilthat vizet valaki hoǵ ezek meg ne kerez-
343 telkeǵenek [meg] kik zent lelket vöttenek ‖ Mikent mi es *(48)* Es
parančola hoǵ meg kereztelľek mi vronknak ieſus criſtuſnak neveben

Evangelium zent ianos apoſtol Capitulom harmad

(16) Isten iǵ zerette ez vilagot hoǵ eǵetlen fiat adna hoǵ minden ki benne hizen. el ne vezien de leǵen öͤrök ilete: *(17)* Mert nem kvͤldötte iſten vͤ fiat hoǵ itiľe ez vilagot: de hoǵ vͤ mia idvöͤzöͤllľön ez viľag *(18)* ki vͤ benne hizen nem itiltetik. ki kedeg nem hizen Imar meg itiltetet: mert nem hizen iſten eǵetlenenek neveben *(19)* Ez kedeg az itilet: mert feńeſſeg iöͤt ez vilagba: es emberek ionkab ſetetet zeretenek. hoǵ nem feńeſſeget: mert vͤ dolgok gonoz vala: *(20)* Merth minden ki gonozol tezen: ǵvͤlöͤl feneſſeget: es nem iöͤ vilagoſſagra: hoǵ vͤ dolgi ne feddeſſenek: ki kedeg bizonſagot tezen. vilagra iöͤ hoǵ ki ielenńek vͤ dolgi. mert iſtenben lottek

Kedden Epiſtola apoſtolok Cap ńolc

(14) Az [idöben] napokban holott hallottak volna apoſtolok
kik iervſalemben valanak hoǵ ſamaria be vötte volna iſtennek ige-
iet kvͤldek vͤ hoziaiok petert es ianoſt *(15)* kik hoǵ oda ivttak
344 volna Imadanak erettek hoǵ zent ‖ lelket vennenek: *(16)* mert
eǵigbe ſem iöͤt vala. de čak meg kereztelkettek vala vr ieſuſnak
neveben *(17)* Tahat vͤ kezeket raiok tezik vala: es veznek vala
zent lelketh

Evangeliom Ianos Capitulom tyzed

Az idöben monda ieſus vͤ taneitvańinak *(1)* Bizoń bizon mondom nektek ki be nem meǵen aiton ivhoknak akolaba de valahonneit eǵebönnen hag az or es tolvay *(2)* ki kedeg aiton meǵen be. ivhoknak paztora *(3)* Ennek aito tarto meg ńitťa: es ivhok vͤ zavat halgatťak: es tvlaidon ivhait neveken hyia: es ki vezeti vͤket *(4)* Mikoron tvͤlaidon ivͤhait ki bočatanǵa vͤ elöttek meǵen:

es ivhok v̊tet kővetik *(5)* Idegent kedeg nem kővetnek. de el ſvt-
nak v̊ tv̊lle: merth nem eſmertek idegennek zavat *(6)* Ez rvla
bezedet monda nekik ieſus v̊k kedeg meg nem eſmerek mit. zolna
nekik *(7)* Monda azert eſmeg nekik ieſus Bizon bizon mondom
nektek En vaǵok ivhoknak aytoia *(8)* Mind vala mennien iőttek:
orvok es tolvaiok de ivhok nem hallgattak v̊ket: *(9)* en vaǵok
aito. en miam ha ki be menend idvőzől: es be meǵen. es ki me-
ǵen: es ileſt lel || *(10)* Orv nem ivt ha nem čak hoǵ orozion es 345
vagion es vezeſſen En iőttem hoǵ iletek leǵen es bevebben leǵen

---

zent haromſag napian pal romaba XI

(33) O Isten bőlčeſegenek es tudomańanak kazdagſagus magaſſaga meľ igen foghatatlanok v̊ itileti: es meg lelhetlenek v̊ vtai *(34)* mert ki eſmerte meg vrnak. ertelmet avaǵ ki volt v̊ tanalča. *(35)* avaǵ ki adot előzőr v̊ neki: es meg fizetik v̊ neki *(36)* Mert v̊ tv̊le: es v̊ mia: es v̊ benne vaǵon minden. v̊ neki dičőſeg [es parančolat] tizteſſeg őrőkől őrőke amen.

Evangeliomot kereſd aldozo vtan valo vaſarnap

Epiſtola vrnapba pal (I.) Corintiaba Capitulom tizeneǵ

Atťamfiai *(23)* Miert en vrtol vottem ezt naǵ četerteki epiſtolaban leled

Evangeliom Ia*no*s hat

Monda ieſus ſidok ſokaſſaganak *(56)* En teſtem bizon etek. es en verem bizon ital. *(57)* ki en teſtemet ezy es izia en veremet. en bennem lakozik. es en v̊ benne: *(58)* mikent bočatot engem ilő aťa. es en ilek aťaert: es ki engem ezen. v̊ es en erettem il: *(59)* Ez

az keńer ki meńbo͛l zallot: nem mikent ti atťaitok mannat o͛ttek ||
346 es meg holtak Ki ez keńert ezi o͛ro͛ke il

Narba elo͛lſo͛ vaſarnap Epiſtola zent Ianos Capital neǵed

Zereto͛im iſteni zerelm *(9)* ebben ielent iſtennek
zerelme mi bennőnk Mert ṽ eǵetlen fiat bočatta iſten ez vilagra
hoǵ iľo͛nk ṽ mia *(10)* Ebben vaǵon zeretet: nem hoǵ ha mi: zeret-
tvͦk volna iſtent de mert elózőr ṽ zeretet minket: es bočata ṽ eǵet-
len fiat mi bino͛nkert: keǵelmeſſeget *(11)* zeretoim ha iſten zere-
tet minket mi neko͛nk es. eǵmaſt kel zeretno͛nk *(12)* Iſtent ſoha
ſenki nem latta: ha eǵmaſt zereteńǵvͦk. iſten mi benno͛nk lakozik:
es zeretet mi benno͛nk meg to͛kellet *(13)* Ebben erťvͦk meg. hoǵ ṽ
benne lakozonk es ṽ mi benno͛nk: mert ṽ lelkebo͛l adot mi neko͛nk
(14) Es mi lattvk. es tanoſagot tezo͛nk: mert aťa ṽ fiat bočatta ez
vilagnak idvo͛ſſeget: *(15)* valaki vallanǵa hoǵ ieſus iſtennek fia
leǵen. iſten ṽ benne lakozik es ṽ es. iſtenben *(16)* es mi meg eſmer-
tvͦk: es hizo͛nk az zeretetnek: meľ zerelme iſtennek vaǵon mi
benno͛nk Iſten zerelm es ki zeretetben lakozik iſtenben ||
347 lakozik es Iſten ṽ benne *(17)* Ebben to͛kellet meg az zerelm
mi benno͛nk. hoǵ itiletnek napian bizodalmonk leǵen: Mert mi-
kent ṽ vaǵon: mi es vǵan vaǵonk. ez vilagban *(18)* Filelm ninčen
zeretetben. de to͛kelletes: zerelm ki bočat filelmet: Mert filelmnek
kyńńa vaǵon ki kedeg fel: zerelmben nem to͛kelletes: *(19)* mi azert
zereſſvͦk iſtent: mert elo͛zo͛r ṽ zeretet minket *(20)* ha ki mon-
danǵa. zeretem iſtent: es ṽ atťafiat ǵvͦlo͛li az hazvg Mert ki nem
zereti atťafiat. kit lat: iſtent kit nem lat mikent zeretheti *(21)* Es
ez parančolatot iſtento͛l vo͛ttvͦk hoǵ ki iſtent zereti: zereſſe ṽ atťafiat

Evangeliom zent Lvkač. Capitulom tizenhatodik

Az ido͛ben monda ieſus ṽ taneitvańinak ez rvla bezedet *(19)*
Nemel ember (naball) kazdag vala: es o͛lto͛zik vala barſomba es

biborba : es to̊lto̊zik vala naponked feńeſſeggel : *(20)* es vala nemeľ
koldos. lazar nevo̊. ki vͤ neki aytoiara fekzen vala. fekelľekkel tel-
ľes. *(21)* eligedni kivano. az morſalikokbol. kik az kazdagnak
aztalarol hvllonak vala : de ſenki vͤ neki nem aǵǵa vala : de meeg
ebek es : el io̊nek vala : es vͤ neki fekeľit ńalľak vala || *(22)* lo̊n ke- 348
deg hoǵ az koldos meg halna : es vitetneiek az anǵaloktol abraam-
nak o̊lebe : Meg hala kedeg az kazdag es : es el temettetek po-
kolba : *(23)* mikoron kedeg ǵo̊trelmekben volna. vͤ zemit fel emel-
ven lata abraamot tavol. es lazart vͤ o̊leben : *(24)* es vͤ vͤvo̊ltven
monda aťam abraam. ko̊ńo̊ro̊ľ raitam. es bočaſſad lazart hoǵ vͤ
vyianak veget : marča vizbe. hoǵ en ńelvemet meg hivo̊he : mert
kinzatom ez langban. *(25)* es monda neki abraam fiam emlekeziel.
mert eltedben iokot vo̊ttel es lazar meg vǵan gonozokot : moſtan
kedeg vͤ it vigaztaltatik : te kedeg kizatol : *(26)* es mind ezeknek
felo̊tte. mi ko̊zo̊tto̊nk es ti ko̊zo̊tteto̊k naǵ go̊do̊r ero̊ſſodo̊t. hoǵ azok
kik inneit thi hoziatok akarnanak menni : ne meheſſenek. ſem onneit
ide altal io̊ni *(27)* Es monda kerlek azert aťa teged hoǵ kvͤlǵed
vͤtet en aťam hazaba *(28)* Mert nekem vaǵon o̊t aťamfia hoǵ tanol-
ľon vͤ nekik. ne io̊ienek vͤk es ǵo̊trelmeknek heľere *(29)* Es monda
neki abraam Moiſeſek vaǵon es profetaiok hallgaſſak vͤket *(30)* Es
tahat vͤ monda nem aťam abraam de ha ki holtak ko̊zzo̊l vͤ || hoz- 349
zaiok menend : magokot ǵo̊trik *(31)* Monda kedeg neki ha moiſeſt.
es profetakot nem halgaťak : ha ki holtak ko̊zzo̊l fel kelne es.
nem hizik

Maſod vaſarnap Epiſtola zent Ianos Capitulom harmad

(13) Zereto̊im ne čvdaľatok ha ǵvͤlo̊l titeket ez vilag *(14)* mi tvǵvk hoǵ el valtoztonk halalrol iletre. mert zereto̊nk aťafiakot : mert ki vͤ atťafiat nem zereti halalban lakozik *(15)* Minden ki vͤ atťafiat ǵvͤlo̊li. az ǵalkos. es tvǵatok hoǵ ſem eǵ ǵalkoſnak ninčen vͤ benne lakozo o̊ro̊k ilete *(16)* Ebben eſmertvͤk iſtennek zerelmet : mert vͤ mi erettőnk vͤ lelket vette. es mi neko̊nk es. kel mi lelko̊nko̊t atťank fiaert vetnonk. *(17)* ha kinek ez vilagi vaǵa lend. es latanǵa vͤ atťafiat. zikſegben lenni : es be rekeztendi vͤ belit tvͤle.

mikent lakozik iſtennek zerelme vͤ benne. *(18)* En fiačkaim Ne zereſſőnk zoval. ſem ńelvell. de tetemeńvel es bizońſaggal

Evangeliom lucač Capitulom XIIII

(16) Az időben monda ieſuſ vͤ taneittvańinak ez rvͤla valo
bezedet Nemeľ ember tőn nağ vačorath es ſokakot hiva. *(17)* Es
350 el kvͤlde vͤ zolgaiat. az vačora || meg kezőlven. mondania az hiva-
taloſoknak hoğ iőnnenek el: mert imar mindenek kezen vannak.
(18) es kezdeg mind eğembe magokot menteniek Elő monda
neki Falvt vőttem: es ketelen vağok (kel el mennem) ki men-
nem: es vͤket meg latnom: kerlek teged tarč (menč meg en-
gem) engem mentvͤl *(19)* Es az maſod monda őt iga őkrőth (bar-
mot) es el meğek vͤket meg keſertenem: kerlek teged tarč engem
(menč meg engem) mentvͤl *(20)* Es eğeb monda Feleſegeth
vőttem. es azert el nem mehetek *(21)* Es az zolga meg terven:
hirdete ezeket vͤ vranak Tahat az gazda meg haragvek: monda vͤ
zolgaianak. Meń ki hamar (vcakra) varoſnak vcaira (es varoſ-
nak zegere) es zegletire: es zegenek es erőtleneket (bennakot
betegeket) vakok es ſantakot hozi ide be *(22)* es monda az
zolga: vram meg vağon ment parančoltal. de meeg es vͤres heľ
vağon *(23)* Es monda vr az zolganak Meń ki hamar az kőz vtra
es ſővenek kőzbe es kezerehed be iőniek: hoğ meg telľek en hazam
(24) Mondom kedeg ti nektek. hoğ az embereknek eğik ſem koſ-
tolľa. kik hyvvan valanak en vačoramot

---

harmad vaſarnap Epiſtola (I.) peter Capitulom ötöd ||

351 *(6)* Zeretőim alaziatok magatokot iſtennek hatalmas keze
ala hoğ titeket fel magaztalľon. lataſnak idein *(7)* Minden zorgal-
mazaſtokot vͤ raia vetven: mert vͤğekezik ti rolatok. *(8)* rozanok
leğetek: es viğaziatok: mert ti ellenſegtek őrdőg. mikent rivo oroz-
lań. kőről iar kereſkedven. kit meg marion. *(9)* kinek ellene. hitnek
erőſſegeben alľatok: tvdvan azon kińńat lenni ti aťatok fianak. ki

ez vilagban vaǵon es *(10)* Minden malaztnak iſtene: ki titeket v̊ őrők dičőſegebe hyv̊t criſtoſban keveſſe kinzottakot v̊ meg tőkelli. meg erőſſeiti. es meg kemeńeiti v̊ neki dičőſeg es paranĉolat őrőkől őrőke amen

Evangeliom zent lucač Capitulom tizenötöd

(1) Az időben Valanak kőzeleitők ieſuſhoz Ieleſek es binőſők. hoǵ v̊tet halgatnaiak: *(2)* es meſterek: es fariſeoſok morgodnak vala mondvan: Mert ez binőſőkőt fogad: es v̊ velek ezik *(3)* Es monda nekik ez rvla bezedet mondvan *(4)* kőzzőletek ki az ember kinek vaǵon zaz ivha: es ha el veztend eǵet v̊ kőzzőlők nem de meg haǵǵa e. az kilenzven kilencet az pvztaban || Es el me- 352
ǵen azert ki el vezet vala. mig nem meg leľie v̊ket *(5)* Es mikoron meg lelendi v̊ket vallara v̊ezi [v̊ket] őrőlven *(6)* Es hazahoz iőven. be hyia v̊ barat́at es zomzedit mondvan őrvendezietek en velem. mert meg lelem en ivhomot: ki elvezet vala *(7)* Mondom kedeg nektek hoǵ vǵan vigaſag lezen meńben eǵ őnőn magat ǵetrő bvneſen honem mint kilencven kilenc igazon. kik nem zikeſek ǵőtrelmel *(8)* Vaǵ meľ azzoń embernek vaǵon tiz gomboľagia: es ha el veztendi eǵ gombolagiat: nem de meg goyt́a e zevedneket. es zerelmeſt meg kereſi: mignem lele *(9)* Es mikoron meg lelendi be hyia baratit es zomzedit mondvan. ővrendezietek velem mert meg lelem az gombolagot kit el veztettem vala *(10)* Vǵan mondok nektek vigaſag lezen iſtennek anǵali előt eǵ őnőn magat getrő binőſőn

---

Neǵed vaſarnap Epiſtola zent pal romaiaknak Capitulom ńolcadik

(18) Att́amfiai Azt entezem hoǵ ez időnek kini ne leǵenek miltan elegek. iővendő dičőſegre || Meľ mi bennőnk meg ielenik. 353
(19) mert termezetnek varaſa: iſten fianak meg ieleniſekit varia: *(20)* mert termezet nem v̊ akaratt́aval vette. hevſag ala magat de azert ki remenſegben v̊tet ala vette: *(21)* mert az termezet es: meg

zabadol rothadaſnak zolgalaſatol: Iſten fiainak dičo̊ſegek zabad-
ſagara. *(22)* Merth ezt tvǵvk. hoǵ minden termezet ohayt: es zv̊l
mind ez ideig. *(23)* nem čak az termezetek kedeg: de mi es. kik
leleknek eleit vettek. minen magon[g]kban Ohayťvk iſten fiainak
valaztatnonk. varvan mi teſtőnknek valčagat. mi vronkban ieſuſ
criſtoſban

Evanǵeliom zent lvcač Capit*ulom* hatod

Az ido̊ben monda ieſus ṽ taneitvańinak: *(36)* leǵetek irgal-
maſok: mikent ti meńńei aťatok es irgalmas *(37)* Ne itiľetek. es
nem itiltettek: mert meľ itiletben itilendetek. itiltettek Meg bočaſ-
ſatok: es meg bočanik nektek: *(38)* aǵǵatok es adatik nektek. io.
merteket. es ńomottat: pvpoztat es ki foľot adnak ti elo̊to̊gbe:
Mert bizoń azon mertekel: kivel merendo̊tek: mertetik nektek
354 *(39)* Mond vala kedeg nekik haſonlatoſt es || Mi nem vezethet vak
vakot *(40)* Taneitvań ninčen ṽ meſtere felo̊t To̊kelletes lezen kedeg
minden ha leǵen mikent ṽ meſtere *(41)* Mit latod kedeg az. zalkat
te aťadfianak zemeben: te zemedbeli gerendath kedeg nem gondo-
lod *(42)* Es mikent mondhatod te aťad fianak Aťamfia engeǵ veſ-
ſem ki az zalkat te zemedbo̊l. es teno̊n magad. te zemedbeli geren-
dat nem gondolod Kepmvtalo: veſd ki elo̊zo̊r az gerendat te zemed-
bo̊l: es oztan meg latod: hoǵ te aťad fianak zemebo̊l ki hvzi zalkat

---

O̊to̊d vaſarnap epiſtola (I.) zent peter Capitulo*m*
harmad

(8) Zereto̊im leǵetek mind eǵeneſek elmetegben imačagban
ko̊ńo̊ro̊leteſek. aťafivſag zereto̊k Irgalmaſok Io erko̊lčo̊k. alazatoſok.
(9) gonozert gonozt ne fizeſſetek. avaǵ atkot atokert: de az ellen
aǵǵatok aldomaſt: mert ebben vattok hivataloſok. hoǵ aldomaſt
o̊ro̊kſegben valľatok. *(10)* Mert ki iletet akar zeretni: es latni io
napokot: meg tilča ṽ ńelvet gonozrol: es ṽ aiakat es: hoǵ alſagot
355 ne zoľanak: *(11)* haioľon felen kedeg gonozrol: es || Iot. ke-

reſſen beket. es ko̊veſſe v̊ket *(12)* Mert vrnak v̊ zemi igazakon Es v̊ fv̊li : v̊ kerelmeken *(13)* Es ki az : ki nektek arčon. ha iozagot kedvelo̊k leztek *(14)* de ha mit tv̊rtők es : igaſſagert bodogok vattok v̊ felelmeket kedeg. ne felietek : hoǵ meg ne haboroľatok Vr criſtoſt kedeg zentelľetek ti zivetegben (ti zivetegben)

Evangeliom zent lvcač Capit o̊töd

(1) Az ido̊ben mikoron ſokaſſag toldolna ieſuſra hoǵ iſtennek igeiet halgatnaiak : es v̊ al vala ǵenezaret mellet valo tonal : *(2)* es lata ket allo haioth az to mellet : a halazok kedeg ki zallottak vala. es moſſak vala haloiokot : *(3)* fel hagvan kedeg az eǵik haioba ki ſimone vala : kere v̊tet hoǵ keveſſe fo̊ldtől be vinneie Es v̊lven. az haiobol. taneit vala ſokſagot : *(4)* holot kedeg zavatol meg allot volna ; monda ſimonnak viǵ meľre : es teriezzetek ti halotokat fogaſra *(5)* Es felelven ſimon monda neki Parančolo telľes etaltal [ve] mvkalodvan ſemmit ſem fogtonk. te zoddal kedeg kiterieztem a halot : *(6)* es holot ezt to̊ttek volna. be rekeztek halaknak naǵ ſokſagat : meg zakad vala kedeg || v̊ haloiok 356
(7) Es intinek az tarſagnak kik valanak mas haioban. hoǵ io̊nenek es ſegeiteneiek v̊ket Es el io̊venek meg to̊ltek mind az ket haiot vǵ hoǵ keveſſe el nem mero̊lnenek *(8)* kit hoǵ latna ſimon peter, le eſek ieſuſnak terdehez mondvan Meń ki en to̊lem mert vram en bino̊s ember vaǵok *(9)* mert mindeneſtől meg rettent vala čvdaltaban es mind azok kik v̊ velek valanak a halnak fogaſaban kiket fogtak vala : *(10)* meg vǵan kedeg iakabot es ianoſt zebedeus fiait : kik ſimonnak tarſi valanak Es monda ieſus ſimonnak : Ne feľ : ebbo̊l immar embereket lez fogo : *(11)* es el ki fo̊ldre hozvan haiokot : mindent meg haǵvan v̊tet ko̊vetek

---

hatod Epiſtola pal romaiaknak Capitulom VI

(3) Valameńńen megko̊ro̊zto̊lkettőnk ieſuſ criſtoſban v̊ neki halalaban kereztelketto̊nk : *(4)* mert v̊ vele el temettetto̊nk : ha-

lalba az kereztſeg mia hoǵ mikent aťanak dičőſege mia vͤ halalbol
fel tamadot. vǵan mi es iletnek vyſagaban iarionk *(5)* ha haſonla-
357 toſok lezőnk temeteſőnkben vͤ halalahoz || Azonkeppen lezv̊nk fel-
tamadaſahaz es *(6)* Tvdvan ezth hoǵ az mi io emberőnk vele ozve
fezőlt meg: hoǵ binnek teſte meg tőreſſek: hoǵ toabba binnek ne
zolgalionk *(7)* mert ki meg holt meg igazvlt bintől *(8)* Es ha criſ-
toſſal meg holtonk hyziv̊k hoǵ ilőnk es vͤ vele *(9)* tvdvan hoǵ criſ-
tos holtabol fel tamadvan Imar meg nem hal: tőbzőr halal vͤ
raita nem vralkodik *(10)* mert hoǵ eǵzer binnek meg holt. eǵzer
holt meg: hoǵ kedeg eel. iſtennek eel *(11)* Vǵan alehatok ti es maga-
tokot holtaknak binnek: eleveneknek kedeg iſtennek mi vronkban
ieſuſ criſtoſban

Evangeliom zent Mathe Capitul. ötöd;

Monda ieſus vͤ taneitvańinak *(20)* bizoń mondom nektek ha
ti igaſſagtok bevebb nem lend hoǵ nem meſtereke es fariſeoſoke be
nem mentek meńńeknek orzagaba. *(21)* hallottatok mert mondvan
vaǵon regieknek Ne őľ. ki kedeg őlend itiletet erdeml. *(22)* en
kedeg mondom nektek. mert minden ki vͤ atťafiara haragozek iti-
letet erdeml. ki kedeg mondand raka tanalčot erdeml: ki kedeg
358 mondand bolond melto lezen || ǵehenna tv̊zzre. *(23)* ha azert
aianlod te aiandekodot oltar eleibe es ot meg emlekezendel. mert
te atťadfianak valamie vaǵon te ellened. *(24)* haǵǵad meg ot te
aiandekodot az oltar előt: es meń el eǵeneſőľ meg te atťad fiaval:
es oztan el iőven aianľad te aiadekodot

---

heted Epiſtola pal romaba Capitilom hatod

(19) Emberſegent mondom ti teſteteknek erőtlenſeert
Mert mikent vettitek ti tagtokot zolgalni fertezetnek. es ektelen-
ſegnek ektelenſegere: vǵan moſtan es veſſetek ti tagtokot zolgalni
igaſſagnak zentſegre: *(20)* mert holot biňnek zolgai voltatok:
igaſſagnak zabadi valatok. *(21)* meľ ǵőmőlčőtők volt azert tahat vͤ

bennek. kikben imar zeǵenkettek: mert azoknak vegek halal
(22) Imar kedeg binto̊l meg zabadolvan. iſtennek lo̊ttetek zolgai.
ǵo̊mo̊lčo̊to̊k vaǵon ti zentſegtekben. vegetek kedeg o̊ro̊k elettek: (23)
mert binnek iargalaſa halal. Iſten malazťanak kedeg Iargalaſa o̊ro̊k
elet mi vronk ieſuſ criſtoſban

Evanǵeliom zent Mathe Capitulom ńolcad:

(XV, 32) Mikoron naǵ ſokaſſag volna ieſuſal es nem || volna 359
mit ennenek eǵbe hivan v̊ taneitvanit: monda nekik ko̊ńo̊ro̊lo̊k az
ſokaſſagon. mert ime Immar harom napon tv̊rnek engem: es nin-
čen mit eǵenek Es ha el bočatandom ehen v̊ket. v̊ hazokba meg
foǵnak az vtban Mert v̊ ko̊zzo̊lo̊k nekik mezzv̊l io̊ttek: *(33)* Es fele-
lenek v̊ taneitvańi neki honneiet elegeitheti valaki ezeket keńerrel
ez kietlemben *(34)* Es meg kerde v̊ket: hań keńeretek vaǵon. kik
mondanak. het. *(35)* es parančola az ſokſagnak. le v̊lniek az fo̊ldo̊n
(36) Es fel veven az het keneret. halat advan meg to̊re. es aǵǵa
vala v̊ taneitvaninak: hoǵ eleigbe vetneiek: *(37)* es eleigbe vetek
az ſokaſſagnak: es vala keves halačkaiok es: es azokot es. meg alda
es parančola eleigbe vetni. es eo̊nek: es meg elegedenek es fel ze-
dek. melľek felette valanak az morſalekokbol. es meg to̊ltenek het
koſart *(38)* Valanak kedeg kik o̊ttek vala avaǵ neǵ ezeren. *(39)* es
el bočatatta v̊ket:

ńolcad Epiſtola pal romaiaknak Ca ńolc

(12) Atťamfiai adoſok vaǵonk. nem teſtnek. hoǵ teſt zerent
eľo̊nk. *(13)* mert ha teſt zerent [elo̊nk] eltek || meg haltok. ha 360
kedeg lelekkel: teſtnek dolgit meg o̊lenditek. tahat eltek *(14)* Mert
valakik iſtennek lelke mia mvnkalodnak. azok iſtennek fiai *(15)*
Mert nem vo̊ttetek eſmeg o̊nſegnek lelket felelmben. de vo̊ttetek
fyvſag[nak] valaztaſanak lelket kibe kialťvk abba atťa. *(16)* Mert
az lelek tanoſagot ad mi lelko̊nknek hoǵ iſtennek vaǵonk fiai:
(17) ha kedeg fiai. tahat o̊ro̊ko̊ſi es Iſtennek lehet o̊ro̊ko̊ſi: criſtoſ-
nak kedeg vele valo o̊ro̊ko̊ſo̊k

Evangeliom zent Mathe Capitulom heted

Monda ieſus v̈ taneitvańinak: *(15)* Ogatok magatokot hamis
profeſtaktol kik iőnek ti hozzatok Ivhoknak rvhaiaban. belől kedeg
ragadozo farkaſok. *(16)* v̈ gőmőlčőgből meg eſmeritek v̈ket: mi
nem zednek tőviſről zőlőt avag zaggarol figet *(17)* Igen minden io
fa. io gőmőlčőt tezen. *(18)* gonoz fa kedeg gonoz gőmőlčőt tezen
(19) Mert minden fa ki io gőmőlčőt nem tezen ki vagatik es tv̈zre
tetetik *(20)* azert v̈ gőmőlčőgből meg eſmeritek v̈ket *(21)* Nem
minden ki monga nekem vram vram, be megen meńńeknek orza-
361 gaba. de ki tezi en atťamnak akaratťat. ki menneg‖ben vagon. v̈
megen be meńńeknek orzagaba. amen

kilenced Epiſtola pal (I) Corintiaba Cap. tized

(6) Atťam fiai Ne legőnk gonoz kivanok. mikent kivantak v̈k es. *(7)* ſem balvańzok ne legetek mikent v̈ kőzzőlők es. voltak nekik. mikent irvan vagon le v̈le a nep enniek es inniok: es fel kelenek iacodniok *(8)* ſem ne paraznalkogatok: mikent nekik v̈ kőzzőlők paraznalkottak. es eg napon hvzonharom ezeren eſenek *(9)* sem criſtoſt ne keſerčv̈k. mikent nekik v̈ kőzőlők keſertettek: es kigok mia el vezenek. *(10)* Sem ne morgogatok mikent nekik v̈ kőzzőlők morgottanak es el vezenek pv̈zteito mia *(11)* Ezek kedeg v̈ nekik mind: peldaban tőrtennek vala Irvan vannak kedeg mi fegelmőnkre. kikre ſekvlaknak vegi ivtottak *(12)* Azert es ki aleyča magat allania. laſſa hog ne eſſek: *(13)* keſerteth titeket ne foglalſon. ha nem čak emberſeges: hyv̈ kedeg iſten ki nem enged titeket keſerteni annak felőtte: mit nem viſelhettek. de meeg a keſertettel haznot es tezen hog el zenvedheſſetek

Evangeliom Lvcač tizenhath

362 Monda ieſus v̈ taneitvańinak ez pelda rvla bezedet ‖ *(1)* Ne-
meľ kazdag ember vala. kinek vala folnaga: es erre gonoz hir lőn

v̊ nala : hoǵ ha el tekozta volna v̊ iozagit (2) Es elö hiva vtet. es monda neki : mi ez mit hallok te rolad : aǵǵad meg zamat te folnaǵkodaſodnak Mert imar nem folnaǵkodhac (3) Monda kedeg az folnaǵ v̊no̊nbenne Mit teǵek mert en vram meg vezi to̊lem az folnaǵſagot Ero̊m ninčen kapalaſra koldvltomot zeǵenlem (4) Tvdom mit teǵek : hoǵ mikoron el vetetendem az folnaǵſagrol be veǵenek engem v̊ hazogba (5) Azert v̊ vranak adoſit : kit mind be hivan Mond vala elo̊nek menevel tartozol en vramnak : (6) es tahat v̊ monda : zaz kad olayal : Monda annak. ved te meneitiſedet : es vľ le. es iri hamar o̊tvent (7) az vtan maſnak monda. te kedeg menevel tartozol. ki monda zaz ǵerla bvzaval monda neki ved te levelidet Es iri ńolcvent (8) Es dičere [az] vr ektelenſegnek foľnaǵat. hoǵ bo̊lčen to̊t volna Mert ez vilagnak fiai. feńeſſegnek fiainal bolčebek v̊ nemzetegben (9) Es en mondom nektek. teǵetek magatoknak baratokot hoǵ mikoron meg foǵatkozandotak vegenek titeket örök ſatorogba. ||

Tized Epiſtola pal (I) Corinťaba Capit. tizenketto̊ 363

(2) Tvǵatok mikoron poganok volnatok. mikent vezetnek vala. nema balvańokhoz mentek vala (3) Azert ime tvttatom nektek. hoǵ iſtennek lelkeben zolvan ſenki ieſuſnak atkot nem mond Es ſenki nem mondhatťa vr ieſus. ha nem zent lelekben : (4) de malaztoknak ozlaſi vannak. azon kedeg az lelek (5) Es zolgalatoknak ozlaſi vannak. azon kedeg vr. (6) ki mvnkalodik. mindenben. mindent : (7) kinek mint kedeg leleknek eſmereti adatik haznalatra (8) Mert nekinek lelek mia adatik bo̊lčeſegnek bezede : nekinek kedeg tvdomannak bezede. meg azon lelekben (9) Nekinek h[y]v̊t meg azon lelekben (10) Nekinek kedeg vigaſagoknak malazťa eǵ lelekben Nekinek iozagoknak tetele Nekinek profetalas Nekinek leleknek valogataſa Nekinek ńelveknek nemzetſegek Nekiknek bezedeknek ertelme adaſa (11) Ezeket kedeg myeli eǵ es azon lelek mindennek oztvan v̊ akaratťa zerent

Evang*elio*m lvcač Cap. tizenkilenc

(41) Mikoron kőzeleitene ieſus iervſałembe latvan az varoſt.
364 Sira v̊ raita mondvan *(42)* Mert ha meg || Eſmerted volna te es
Iſőt ez napodban es. ki neked bekere moſtan kedeg el reitven
vannak te zined előt *(43)* Mert napok iőnek te beled Es te ellen-
ſegid teged kőrńől palankolnak: es minden őnnen meg ńomoreit-
nak teged *(44)* es főldre eytnek teged. es te fiaidat kik te benned
vannak. es nem hadnak te benned kővet kővőn Azert hoǵ meg nem
eſmerted. teged meg lataſnak ideyet *(45)* Es be menven templomba.
kezde ki v̊zni v̊ benne arvlokot es vevőkőt es: *(46)* mondvan nekik
irvan vaǵon Mert en hazam imačagnak haza. ti kedeg v̊tet tőtte-
tek tolvaioknak kvťaiava: *(47)* es vala naponked az templomban
taneito

Tizen eǵedik Epiſtola zent pal (I) Corintiaba Ca-
pitulom tizenőth

(1) Atťamfiai tudtatom nektek az evanǵeliomat kit hirdet-
tem nektek: kit be es fogattatok kiben allotok *(2)* ki mia idvőzől-
tők es: mi okkal predikaltam nektek ha tarťatok. ha nem heiaba
hv̊őtettek *(3)* Mert előzőr attam nektek: kit vőttem es. hoǵ criſ-
tos mi binőnkert holt meg iras zerent: *(4)* es hoǵ el temettetet: es
365 hoǵ iraſ zerent haramad napon fel tamadot: *(5)* es hoǵ || Cefas
v̊tet latta: es az vtan tizeneǵǵen lattak *(6)* annak vtanna lattak
tőb. hoǵ nem őtzaz aťafiak eǵbe kik kőzzől ſokan vannak. meeg ez
napig es: nekik kedeg el alvttak. *(7)* annak vtanna latta iakab es.
Annak vtanna mind az apoſtolok es *(8)* Mindennel kedeg vtolban
mikent bvzvldvg (idetlen): en es lattam. *(9)* mert en apoſto-
loknak kyſſebe vaǵok. ki nem vaǵok melto apoſtolnak hivatnom:
mert iſtennek eǵhazat v̊ldőztem. *(10)* de iſtennek malazťaval
vaǵok mi vaǵok: es v̊ malazťa en bennem hevan nem volt

Evang*eliom* lvcač Cap. tizennolc

(9) Monda iefus nekiknek kik vͤn bennek biznak vala. mi-
kent igazak. es eǵebeket vndoklonak vala ez pelda rvla bezedet
(10) ket ember fel mene templomba hoǵ imadnanak. eǵik farifeos.
es mafik ieles *(11)* farifeos kedeg alvan ezt imaǵa vala vͤnőn nala
Iften halat adok neked mert nem vaǵok mikent eǵeb emberek.
ragadozok. hamoffak. hazaffag tőrők: vaǵ mikent Imez ieles.
(12) ketzer bőitőlők hetben. tizedeet adom mindennek mim vaǵon
(13) Az ieles kedeg tavol alvan nem akaria vala vͤ zemit. meńbe
emelni. de veri vala || vͤ melľet mondvan Iften leǵ keǵelmes en ne- 366
kem binőfnek *(14)* Bizoń mondom nektek. mert imez ala mene
vͤ hazaba igazvlvabban amannal Mert minden ki magat magaztalľa
alaztatik. es ki magat alazia magaztatik

Tizenkettőd Epif pal (II) Corinťaba Cap harmad

(4) Criftos mia iľ bizodalmonk vaǵon iftenhez *(5)* Nem hoǵ
elegek leǵőnk mi tőlőnk valamit gondolnonk. hoǵ min magonktol.
de mi ellegfegőnk iftentől vaǵon. *(6)* ki minket vy veg haǵafanak
alkalmas zolgaloia tőt: Nem levellel. de lelekkel: mert level meg
ől: lelek kedeg eleveneit: *(7)* hoǵ ha halalnak zolgaltatafa kőveken
meg zemeľezven. dičőfegben volt vǵ hoǵ ifraelnek fiai nem nezhet-
nenek moifefnek zinere vͤ neki dičőfegeert: ki meg heizagol: *(8)*
mi nemme leleknek zolgaltatafa nem lezen ionkab dičőfegben
(9) mert ha karhozatnak zolgaltatafa dičőfegben vaǵon: fokkal
ionkab bevől dičőfegre. igaffagnak zolgaltatafa

Evangeliom Markos Capitulom heted rezeben

(31) Az időben ki menven iefus Tirofnak hataribol iőve Sidon
altal. galileai tengerre az tiz varofnak kőzibe es elő hoznak || 367
(32) Es elő hoznak vͤ neki fiketet es nemat es kőńőrőgnek vala

neki hoǵ vetneie v̊ raia kezet: *(33)* es fogvan v̊tet az ſokaſſagbol kv̊lön vive. es bočata v̊ vyaith v̊ neki fv̊leibe. es kipőkven. illete v̊ neki ńelvet. *(34)* es fel tekentven meńbe. fohazkodek. es monda: Effeta. az az: ńiľal meg, *(35)* es leg ottan meg ńilanak v̊ fv̊lei. es meg oldozek v̊ ńelvenek kötele. es zol vala eǵeneſen *(36)* Es parančola nekik. hoǵ valakinek ne mondanaiak Mig kedeg ionkab parančol vala nekik. anneval ionkab hirdetik vala: *(37)* es addig ionkab čvdalkodnak vala. mondvan Mindent iol tőt: ſiketekkel hallatot es nemakkal zoltatot

---

T i z e n h a r o m a d ńa r i E p i ſ t o *l* a P a l g a l a t a ſ n e v ő g ő r ő g v a r o ſ b a C a p i *t u l o* m h a r m a d

(16) Atťamfiai Abraamnak igeretek lőttek: es v̊ magzatťanak: Nem mońǵa: es v̊ magzatinak. hoǵ mar ſokban: de hoǵ ha eǵben. te magzatodnak ki criſtoſ *(17)* Ez veg haǵaſt kedeg mondom erőſſőltet iſtentől ki neǵ zaz harminc ew vtan tőrveńńe lőt Nem tezen bozzoſagot az igeret: hezageitaſra *(18)* Mert ha ez tőrveńből Abraamnak kedeg adta iſten *(19)* Mi azert tőrveń: tőr-
368 vent || haǵok ellen vetteteth. mig nem el iőne az magzat kińek igert vala. zerzetet anǵalok mia. közben iaronak kezeben. *(20)* közben iaro kedeg ninčen iſten kedeg eǵ: *(21)* tőrveń azert iſten. igeretnek ellene Tavoziek: mert ha oľ tőrveń advan volna. ki meg eleveneithetne. bizoń tőrvenből volna igaſſag: *(22)* de iras mindent bv̊n ala rekeztet. hoǵ az igeret: criſtoſnak hv̊tiből: hivőknek meg adatneiek

E v a n ǵ e l i o m z e n t L u k a č C a p i t u l o m t i z e d i k

(23) Mmonda ieſus v̊ taneitvańinak Bodog zemek kik latťak melľeket ti lattok *(24)* mert mondom nektek. mert ſok kiraľok es profetak akartak latniok. melľeket ti lattok es nem lattak: es hallaniok melľeket ti hallotok. es nem hallottak *(25)* Es Ime nemeľ tőrvent tvdo meſter fel kele keſertven v̊tet: es mondvan Meſter mit tetellel (t e v e n) vallok (l e l i e k) őrők eletet *(26)* Es tahat v̊

monda neki: To̊rveńben mi vaǵon irvan minemmen olvaſod *(27)* Es felelven monda Zereſſed te vradot iſtenedet. te telľes zivedbo̊l: es te telľes lelkedbol: es te ko̊zeledet (a t ť a t f i a t) mikent teno̊n magadot: *(28)* Es monda || neki ieſus. ezt teǵet es elz. *(29)* V' kedeg 369 magat akarvan igazeitania monda ieſuſnak. es ki en ko̊zelem (a t t a m f i a.) *(30)* tekentven ieſus monda [neki] Nemeľ ember meǵen vala iervſaľembo̊l ierikoba. es akada tolvaiokra kik es vͤtet meg foztak: es meg vagdalvan: felelevено̊l el haǵak *(31)* to̊rtenek kedeg hoǵ onneiet nemeľ pap elo̊ menne azon vtban: es vͤtet latvan el mvla *(32)* meg vǵan eǵ fel pap. holot az heľnel volna. es vͤtet latnaia el mene *(33)* Nemel Samaratinos kedeg vtat iartaba. ivta vͤ melle. es vͤtet latvan irgalmaſſagra indvla. *(34)* es hozia menven. be ko̊te vͤ neky ſebit. bele o̊tven olayt es bort. es fel teven vͤtet vͤ barmara: be vive olba. es vͤ vele ſyete: *(35)* es maſ napon vo̊n ket penzt. es azokot ada. az olas embernek es monda. ſies vͤ vele. es valamit felo̊tte ko̊ltendez en mikoron meg io̊vendek. meg adom neked *(36)* Ez haromnak melľik teztik neked hoǵ ko̊zele (a t ť a f i a) volt annak ki az tolvaiokra akadot *(37)* Es tahat vͤ monda. ki irgalmaſſagot to̊t vͤ vele: es monda neki ieſus igazan itiled: Meńel teǵ tes iǵen

---

Tizenneǵedik || zent pal Epiſtolaia Galataſba 370
Capit. o̊to̊d

(16) Atťamfiai Lelekben iariatok: es teſtnek kivanſagit nem to̊kelľetek: *(17)* mert teſt lelek ellen kivan. lelek kedeg teſt ellen: mert ezek eǵmaſ ellen vannak. hoǵ ne teǵetek mindent melľeket akarattok *(18)* de ha lelek mia vezerlettek. nem vattok to̊rven alatt *(19)* teſtnek kedeg mivelkedeti ńilvan vannak. kik belendezes fertо̊zet. paraznaſag *(20)* balvan zolgalat. bo̊vͤles. ellenſegek. vetelkedeſek kedvezeſek. harag haboroſag. ozlaſok. valtozaſok *(21)* iriǵſegek. ǵalkoſſagok. rezegſegek. to̊lto̊zeſek. es ezekhez haſollok. kiket ime mondok nektek, mikent meg es hirdettem. hoǵ kik ez ilľeket tezik. iſtennek orzagat nem nerik *(22)* Leleknek kedeg ǵo̊mo̊lče. zeretet vigaſſag bekeſſeg. tvͤres: hozziv varalm. iozag. keǵeſſeg. *(23)* zeledſeg. hvͤt. erko̊lč. zenvedes. tiztaſag. ez ilľetenek

ellen ninčen tőrveń: *(24)* kik kedeg criſtoſe. ṽ teſteket meg fezeitettek binőkkel. es kivanſagokkal

Evang*eliom* lvcač ca tizenhet

371 *(11)* Mikoron ieſus menne Iervſalembe. es mvlneiek || ſamaria es galilea kőzőt: *(12)* es mikoron bel menne nemeľ kaſteľba. Iȯvenek ṽ eleibe tiz poklos emberek. kik tavol allanak. *(13)* es zavokot fel emelek. mondvan parančolo ieſus Irgalmaz velȯnk: *(14)* kiket hoǵ latta monda. meńńetek el mvtaſſatok magatokot papoknak. Es lȯn mikoron el mennenek meg tiztolanak *(15)* Eǵik kedeg hoǵ lata mert megtiztolt: meg tere naǵ zoval iſtent naǵeitvan: *(16)* es ṽ laba elȯt ṽ orcaiara eſek halat advan: es ez vala ſamaritanos *(17)* Ieſus kedeg felelven monda Nem de tizen tiztoltak e meg. es kilenc hol vaǵon: *(18)* nem leletek. ki meg iȯne. es iſtennek dičȯſeget adna. ha nem čak ez ideǵeń *(19)* Es monda neki keľ fel. es meń el te hitȯd idvȯzeite[d]th teged

---

Tizen ȯtȯd Epiſtola zent pal Galataſba Capitulom tizenhatod

(V, 25) Ha lelekben elȯnk. lelekben iarionk es: *(26)* Ne leǵeték heiṽ dičȯſegnek kivanoi. eǵmaſt bozzontvan: eǵmaſt iridľven. *(VI, 1)* atťamfiai ha valakit meg foglalan vala meľ bṽn vaǵ
372 vetek || Ti kik lelekbeliek vattok: meg tanehatok ez illetent kegeſſegnek lelkeben. tenȯn magadot gondolvan. hoǵ ne keſerteſſel te es *(2)* Eǵitek maſtoknak terhet viſelľetek Es iǵ be telľeſeititek criſtoſnak tȯrveńet *(3)* Mert ha valaki aleiťa magat valaminek lenni holot ſemmi ne leǵen ȯnȯn magat meg čalľa. *(4)* ki mind ṽnȯn dolgat laſſa meg: es vǵ ṽnȯn magaban dičekeǵek. es ne maſban [Naǵǵal ionkab] *(6)* kȯzȯſȯľȯn kedeg az ki heṽltetik zoval: azzal kit heṽl minden iozagban *(7)* Ne teveľgietek. iſten nem mevettetik *(8)* Mert melľet ember el hintend. azont aratťa meg es. azert ki ṽ teſteben hint. ṽnȯn teſtebȯl arat rothadaſt es. ki kedeg

hint lelekben. az lelekböͦl arat es. öͦrök iletet *(9)* Iot kedeg titelminkben. meg ne foǵatkozionk. mert vͤ ideiere aratonk meg nem foǵatkozvan *(10)* Mert mig idönk vaǵon teǵönk iot mindenhez. naǵǵal ionkabb kedeg hvͤnek hazaſihoz

Evang*eli*om zent mate Capit*u*l*o*m hatod

(24) Senki ket vrnak nem zolgalhat: mert avaǵ eǵǵiket. ǵvͤlöͦli: es maſikot zereti Avaǵ eǵiketh tvͤri: es maſikot meg vtalľa: Nem zolgalhattok ‖ Iſtennek es mammonnak. *(25)* mert mondam 373
nektek ne zorgalmaziatok ti lelketeknek. mit eǵetek. ſem ti teſteteknek: mibe öͦltözietek Nem de lelek töͦbre vaǵon e. hoǵ nem eledel. es teſt töͦbre hoǵ nem rvha *(26)* Nezietek mennek repeſöit Mert nem hintenek. ſem aratnak ſem zvzokba nem ǵöitönek Es ti meńńei aťatok elteti vͤket Nemde ti töͦbre vattok e azoknal *(27)* ki kedeg közzöͦletek gondolvan. toldhat vͤ alľaťahoz. eǵ ſenget *(28)* es rvhazatrol mit zorgalmaztok. gondolľatok parlagnak liliomit. mikent nevekednek. nem mvnkalodnak. ſem ſonnak. *(29)* mondom kedeg nektek. hoǵ ſalamon ſem fedöͦzöͦt. mind vͤ dičöſegeben mikent ezeknek eǵik. *(30)* ha kedeg parlagnak zenaiat ki ma vaǵon es holnap kencebe vettetik. iſten iǵ rvhazia: mitöͦl ionkab titeket. kiſdet hitöͦvek *(31)* Azert ne leǵetek zorgalmaſok. mondvan. mit ezönk. vaǵ mit izonk vaǵ mivel rvhazionk. *(32)* mert mind ez ilľeket poganok kereſik: Mert ti aťatok tuǵa. mert ezekkel mindenikkel zikeſek vattok *(33)* Azert kereſſetek elözöͦr iſtennek orzagat es vͤ neki igaſſagat Es ezek mind hozia adatnak ti nektek: ‖

Tizen hatod Epiſtola pal efeſomba Cap harmad 37

(13) Atťamfiai kerlek titeket. meg ne foǵatkoziatok en ńomoroſagimban ti erettetek: ki ti dičöſegtek. *(14)* ennek es kedveert le haitom en terdemet mi vronk ieſus criſtoſnak atťahoz: *(15)* kitöͦl minden atťaſag neveztetik: meńben es földöͦn es *(16)* hoǵ vͤ dičöſegent: kazdagſagaent aǵǵon nektek öͦröke eröſſöͦdnöͦtöͦk: vͤ

lelke mia. belől valo emberben. *(17)* lakozni criſtoſt: hit mia ti zivetekben: zeretetben ǵvͤkereztek. es allapottak. *(18)* hoǵ mind ſok zentekkel o̊zve foghaſſatok. meľ leǵen zeleſſeg. hozivſag. magaſſag es meľſeg *(19)* Tvdnotok es. criſtoſ tvͤdomańanak naǵ felſeges zeretetit: hoǵ meg telľetek iſtennek minden [telľeſegeben] telľeſegebe *(20)* Annak kedeg ki hatalmas bővebben adni hoǵ nem kernenk avaǵ ertenenk. az iozagok zerent. ki mia vnkalodik mi bennonk *(21)* V' neki eǵhazaban dičőſeg. es ieſuſ criſtoſban minden o̊ro̊kignek o̊ro̊kre valo nemzeteben

Evang*elio*m zent lvcač Capitulom heted Nari nap

375 *(11)* Meǵen vala ieſus eǵ varoſba. kinek neve Naym ‖ Es mennek vala vele vͤ taneitvańi. es bo̊vͤ ſokaſſag: *(12)* mikoron kedeg. ko̊zeleitene az varoſ kapviahoz Ime ki vitetik vala eǵ holt: vͤ ańńanak eǵetlene. es ez o̊zveǵ vala. es naǵ ſokaſſag vͤ vele: *(13)* kit hoǵ latot volna ko̊ńo̊ro̊l[a] vala vͤ raita. es monda neki: ne ſyri: *(14)* es elő mene. es tapaztala az holt viſelőt: azok kedeg kik vizik [felik] vala. meg allanak: es monda: Legeń neked mondom. keľ fel: *(15)* es fel vͤle. ki meg holt vala: es kezde zolni Es ada vͤtet vͤ ańńanak *(16)* Mindent kedeg felelni foga: es naǵyťak vala iſtent mondvan: Mert naǵ profeta tamadot mi benno̊nk: es mert iſten meg latta vͤ nepet

Tizen heted ńari Epiſtola pal Efeſomba Cap neǵed

(1) Kerlek titeket En ki vaǵok vrban ko̊telezet. hoǵ: meltan iariatok az hivatalban. meľbe hivataloſok vattok: *(2)* minden alazatoſſaggal: es zeledſeggel. viſelven eǵmaſt zeretetben: *(3)* ſietteſek: leleknek eǵǵeſſeget tartanotok. bekeſegnek ko̊teleben *(4)* Eǵ teſt es eǵ lelek. mikent vattok hivataloſok. ti hivataltoknak eǵ remenſegeben *(5)* Eǵ vr: eǵ hit Eǵ kereztſeg *(6)* Eǵ iſten. es mindennek atťa ki minden felo̊t: es mindenen. es mindentegben. ki aldot o̊ro̊ko̊l o̊ro̊ke amen ‖

Evanǵeliom zent lvcač Capitulom tizen neǵ 376

(1) Mikoron be menne Ieſus nemeľ fariſeoſ feiedelmnek hazaba. zombaton keňeret enni es vͤk fiǵelmezik vala vͤtet *(2)* es Ime nemel bel poklos vala vͤ eloͤtte *(3)* es felelven ieſus monda. az toͤrven tvdoknak es fariſeoſoknak mondvan Illik e zombaton vigaztania: *(4)* es tahat vͤk vezteglenek V' kedeg fogvan meg vigazta vͤtet: es el bočata: *(5)* es felelven vͤ nekik mondvan kiteknek zamara vaǵ oͤkre. kvtba eſik: nemde legottan. ki hvzia azt zombaton e *(6)* Es nem felelhetnek vala ezekre vͤ neki *(7)* monǵa vala az vendegeknek es Ez pelda rola bezedet: latvan mi nemmen. eloͤ heľt valogat[na]nak vačorakon *(8)* Mikoron hivatalos lezs meňegzoͤbe. ne vͤľ az eloͤ heľen: ne talantan naladnal bečoͤleteſb vaǵon hivot vͤ toͤle: *(9)* es el ioͤioͤn. az ki tedeg es vͤtet hivͤtta. monǵa neked: aǵǵad ennek heľt: es tahat kezdez zeǵennel vtolſo heľt tartanod: *(10)* de mikoron hivatalos lezs: meňňel vľ le. az vtolſo helbe: hoǵ mikoron. el ioͤvend ki teget hitt monǵa baratom: hagi felľebb tahat neked dičoͤſeg lezen: az eǵeb vͤloͤk eloͤth|| *(11)* Mert minden ki magat magaztalľa alaztatik. es ki magat 377
alazia magaztatik

Tizeňolcadňari Epiſtola pal (I) Corintiaba Capitulom eloͤlſoͤ:

(4) Haalat adok en iſtennek minden idoͤben ti erettetek: az iſtennek malazťaban. ki nektek advan vaǵon ieſus criſtoſban: *(5)* mert vͤ benne. mindenben [k]gazdagga loͤttetek: *(6)* mikent criſtoſnak haǵaſa meg eroͤſſoͤdoͤt ti bennetek: *(7)* vǵ hoǵ ſem eǵ malaztban. nektek valami foǵatkozaſtok ninčen. kik variatok vr[o]nak ieſuſ criſtoſnak ielenetet: *(8)* ki [ͧ]es. meg eroͤſſeit titeket mind vegig binnel kvͤl. vronk criſtoſnak el ioͤvetenek napiara

Evangeliom Mate Capitulum hvzon kettő:

(35) Az időben menenek ieſuſhoz fariſeoſok: es kőzzőlők eǵ meg kerde v̊tőt: tőrven meſter: v̊tet keſertven: *(36)* Meſter meſ naǵ parančolat tőrveńben: *(37)* monda neki ieſus Zereted te vradot iſtenedet te telſes zivedből. es te telſes lelkedből. es te telſes elmedből: *(38)* ez naǵvbb es elő parančolat: *(39)* Maſod kedeg meg ilſeten: Zereted te kőzeledet: mikent tennőn magadot: *(40)* Ez parančoladban minden tőrven čv̊gg: es mind profetak *(41)*
378 Eǵbe ǵőitven || kedeg az fariſeoſok[nak]ot ieſus kerde v̊ket *(42)* mondvan mi teccik nektek criſtoſrol. ki fia leǵen: mondanak neki davide *(43)* Monda nekik Mikent azert. david v̊tet lelekben vranak hyia mondvan: *(44)* Monda vr. en vramnak v̊ſ en iogom felől. mig nem te ellenſegidet. labad alat valo zekre vetem *(45)* ha azert david. v̊tet vranak hyia: mikent lehet v̊ fia *(46)* Es ſenki iget ſem felelhet vala neki: ſem kerdeni. nem meri vala v̊tet az naptol fogvan toabba

---

Tizenkilencedik ńari Epiſtola zent pal Effeſomba Capitulom neged.

(23) Vyivlſatok meg ti elmeteknek lelkebe: *(24)* es őltőzietek vy emberbe. ki iſtenent teremtetet igaſſagba: es bizonſagnak zentſegeben: *(25)* kiert es hazvgſagot le vetven. Zolſatok bizońt: kitek mind v̊ kőzelevel: Mert eǵǵink maſinknak. tagi vaǵonk: *(26)* haragoǵatok es ne akariatok binőznőtők: Nap el ne ńvgoǵek ti haragtokon: *(27)* Ne aǵǵatok helt őrdőgnek. *(28)* ki oroz vala. Imar ne orozion. Ionkab kedeg mvnkaloǵǵek kezevel mi io hoǵ leǵen honneiet v̊ zenvedőienek zikſeget meg adni

Evanǵeliom zent Mate Capitulom kilenced||

379 *(1)* Az időben fel menven ieſus eǵ haiočkaba (genezaret vize) altal mene: es iőve v̊ varoſaba (kafarnaomba): *(2)* es Ime mvtat-

nak vala neki : aǵban fekő kőzveńeſt : es latvan ieſus v̊ hitőkőt monda. az kőzveneſnek : bizial fiam meg bočannak neked te bv̊nid : *(3)* es Ime niekik meſterek kőzzől mondanak v̊nbennek : ez karoml. *(4)* es holot latta volna ieſus v̊ gondolattokot monda : es mire gondoltok gonozokot ti zivetekben : *(5)* mit kőńńeb mondania : meg bočannak neked te bv̊nid : avaǵ mondania. keľ fel es iari : *(6)* hoǵ kedeg tvǵatok : mert ember fianak : hatalma vaǵon. főldőn binőkőt meg bočatnia. tahat monda az kőzveńeſnek : keľ fel. ved fel. te aǵadot es meń el. te hazadba. *(7)* es fel kele. es el mene v̊ hazaba *(8)* latvan kedeg az ſokaſſag. felelenek. es dičőſeitek iſtent ki ilľen hatalmat adot embereknek

---

Hvzad epiſtola ńarba pal Effeſomba Capitul*u*m őtőd.

(15) Laſſatok. hoǵ. ovan. iariatok : nem mikent hihtok *(16)* de mikent bőlček : Napokot meg valtvan. mert napok gonozok *(17)* Azert es ne leǵetek ertetlenek de ertven meľ leǵen iſtennek akaratťa : *(18)* es borral meg ne : rezeg||őlľetek. kiben belendezes 380
vaǵon : de telľetek meg zent lelekkel : *(19)* zolvan magatoknak. pſalmoſokban es Imnoſokban : es lelki inekekben. inekelven : es kintornalvan ti zivetekben. vr iſtennek. *(20)* mindenkor halat advan mindenert : mi vronk ieſuſ criſtoſnak neveben : iſtennek es atťanak : eǵmas alat leven criſtoſnak felelmeben

Evanǵeliom zent Mathe Capit*ulum* huzon kettőd.

(1) Zol vala ieſus v̊ taneitvańival : es papok feiedelmivel : es meſterekkel. es fariſeoſokkal. pelda rola bezedben mondvan *(2)* Olľan lőt meńńeknek orzaga : mikent eǵ kiraľ ember. ki v̊ fianak menegzőt tőn *(3)* es kv̊lde v̊ zolgait el hynyok az hyttakot az menegzőbe : Es nem akarnak vala el iőni *(4)* Eſmeg kv̊lde eǵeb zolgait mondvan. monǵatok azt hyttaknak Ime en ebedemet meg zerzettem : en bikaim. es madarim. meg őlven : es minden

kezen vaǵon. io̊ietek az menegzo̊be. *(5)* v̊k kedeg meg haǵak. es
el menenek Imez v̊ falviaba. Eǵeb v̊ kerefkedefebe: *(6)* eǵebek
kedeg. meg tartak v̊ zolgait es bozzofag illeteffel meg o̊lek *(7)* kiral
kedeg holot hallotta volna. meg haragvek: es v̊ feregit bočatvan
381 el‖verte az ǵ[a]vlkofokot: es v̊ varofokot. fel ǵoita: *(8)* es tahat
monda v̊ zolgainak: lehet menegzo̊ valo bizoń kez leǵen. de kik
hyvan valanak. nem valanak meltok: *(9)* Meńńetek el azert az v
felekre: es valakiket lelendetek hyiatok az menegzo̊be *(10)* Es ki
menven v̊ zolgai vtakra mindent meg (be) ǵo̊itenek. kiket lelenek
iokot es gonozokot: es meg telek le v̊lteknek menegzo̊ie: *(11)* be
io̊ve kedeg az kiraľ: hoǵ latnaia. az le v̊lteket Es lata oth eǵ em-
bert. nem o̊lto̊ztet menegzo̊i rvhaba. *(12)* es monda neki baratom
mikent io̊ttel ide be. es ninčen menegzo̊i rvhad: tahat v̊ meg ne-
mola. *(13)* tahat monda kiraľ zolgainak. kezeit es labait meg ko̊-
to̊zven bočaffatok v̊tet. kv̊lfo̊ fetetbe. ot firalm es fogaknak čikor-
gatafa lezen: *(14)* Mert fokan vannak hyttak: de kevefen valaz-
tottak

H v z o n e ǵ e d n a r i E p i f t o l a E f f e f o m b a VI

(10) Batorolľatok meg vrban: es v̊ ereienek hatalmaban *(11)*
o̊lto̊zietek iftennek feǵverebe: hoǵ alhaffatok o̊rdo̊gnek olalkodafa
ellen: *(12)* Mert ninčen neko̊nk. teft ellen valo kv̊zo̊defo̊nk: es
ver ellen. de ez fetetfegnek feiedelmi. es hatalmi: es ez vilagot
382 birok ellen ‖ lelki meńben valo alnokfagok ellon *(13)* Azert veǵe-
tek iftennek feǵveret: hoǵ gonoz napon ellene alhaffatok. es min-
denben to̊kelletefl allanotok *(14)* Alľatok azert aǵektokot fel
o̊vedzven. bizońfagban: Igaffagnak. pancelaba o̊lto̊zven: *(15)* es
labatok farvban leven: bekefeget hirdetefnek zerzefeben: *(16)*
Minden ben hitnek payfat veven. kiben gonoz alnoknak. minden
tv̊zes ńilaith meg olthaffatok *(17)* Es idvo̊ffegnek fifakiat veǵetek
fel es leleknek to̊ret. ki iftennek zava vaǵ bezede

Evanǵeliom zent Ianos Capitulom neǵedik

(46) Vala eǵ kiſ kiraľ kafarnaomban. kinek fia beteg vala
(47) Es mikoron hallotta volna. hoǵ ieſus ſidoſagbol galileaba
ioͦne El mene v̊ hozia. es keri vala hoǵ ala menne. es meg vigazta-
tanaia v̊ fiath merth meg kezd vala halni. *(48)* Monda azert neki
ieſus: ha Jelenſegeket es čvdakot nem lattok: nem hiztek: *(49)*
monda neki az kis kiraľ vram zaľ ala. mi eloͦt meg halľon en fiam:
(50) monda neki ieſus: Meń el il te fiad. hv̊n az ember az bezed-
nek. kit monda ieſus. es el meǵen vala. *(51)* Imar kedeg v̊ ala ioͦte-
ben. v̊ eleibe. menenek v̊ zolgai || Es hirdetek mondvan. mert v̊ fia 383
eleven *(52)* kerdi vala: azert ideiet. v̊ toͦloͦk: melľen ioban loͦt
volna. Es mondanak neki: mert tegnapon. heted idoͦben. hatta
meg v̊tet a hideg. *(53)* Meg eſmere azert az atťa: mert az idoͦben
vala. melľben mondotta volt neki ieſus. il te fiad: es hyn v̊. es
mind v̊ telľes haza.

Hvzonkettoͦd vaſarnap Epiſtola pal filipenſesbe Capit*u*l*u*m eloͦlſoͦ

(6) Bizonk ur ieſuſban. hoǵ ki kezdet ti bennetek io dolgot. meg toͦkelli ieſuſ kriſtuſnak v̊ napiaig *(7)* mikent ez igaznak teccik ennekem ertenem mindentekert Azert mert en nekem zivemben [vattok] vattok. es en koͦtelimben. es evangelimnak oltalmaban. es eroͦſſeiteſeben mindenteket. en vigaſagomnak tarſyva lenni *(8)* Mert iſten ennekem tanom. mikent kivanom mindenteket ieſuſ criſtuſnak beliben lenni *(9)* Es ezen kerlek. hoǵ ti zerelmetek ionkab. es ionkab boͦvoͦlľoͦn tvdomańban: es minden ertelmben: *(10)* hoǵ iobbakot. keſerčetek. hoǵ zeploͦnelkv̊l leǵetek. es veteknel kv̊l. criſtoſnak napiara *(11)* Igaſſagnak goͦmoͦlčevel telľeſek. Ieſus criſtoſ mia Iſtennek dičoͦſegere. es tizteſſegere ||

384 Evangeliom zent Mathe Capit*ulu*m tizen ńolcad

(23) Monda ieſus vͤ taneitvańinak Olľan meńńeknek orzaga Mikent eǵ kiraľ ember. ki zamot akara vetni vͤ zolgaiaval *(24)* Es mikoron zamot kezdet volna vetni. mvtatanak neki eǵǵet ki tartozik vala neki tiz ezer fontal: *(25)* holot kedeg nem volna honneieth meg adnia Parančola vͤ vra el arolni: es vneki feleſeget. es vͤ fiait. es mindenet valamie vala es meg fizetni *(26)* Eleibe eſven kedeg az zolga keri vala vtet mondvan bekeſeget vaľ en bennem. es: mindent meg adok neked *(27)* Az vr kedeg kőńőrőlven vͤ zolgaian. el bočata vtet: es az adoſſagot meg haǵa neki: *(28)* ki menven kedeg az zolga Meg lele eǵ zolgalo tarſat ki tartozik vala vͤ neki zaz penzel: es tartvan meg foyťa vala vͤtet mondvan. ad meg: mivel tartozol. *(29)* es eleibe eſven. az zolgalo tarſa. keri vala [vͤtet] mondvan. bekeſeget tvͤri en bennem es mindent meg adok neked: *(30)* vͤ kedeg nem akara de el mene es bočata vͤtet tőmlőcbe mig nem meg adnaia. az adoſſagot: *(31)* Latvan kedeg
385 vͤ neki || zolgalo tarſi: mik leznek vala. igen meg zomorolanak es el iővenek vͤ vroknak meg hirdetek: mindent kik lőttek vala. *(32)* tahat hiva vͤtet vͤ vra. es monda. neki Alnok zolga minden adoſſagodot meg haǵam neked: mert kerel engem *(33)* Nem de te es. ketelen voltal e kőńőrőlnőd te zolgalo tarſodon: mikent en es kőńőrőltem raitad *(34)* Es az vr meg haragvan. ada vͤtet ǵetrőknek. mig nem minden adoſſagot meg adna *(35)* Igen en meńńei aťam es: tezen nektek ha meg nem bočandotok. ki mind vͤ atťafianak ti zivetekben.

Huzonharmad Epiſto*l*a filipen*sesbe* Capi*tulum* III

(17) Kőveſſetek engem: es veǵetek eztekbe azokot. kik vǵan iarnak: mikent peldat vőttek es: *(18)* Mert ſokan iarnak. kiket ǵakorta mondok vala nektek Imar kedeg ſirvan es mondom. criſtoſnak kerezte. ellenſeginek *(19)* kiknek vegek vezedelm. kiknek iſtenek vͤ haſok. es dičőſegek vͤ zeǵenekre: kik fődieket ertenek. *(20)* Mi ńaiaſſagonk kedeg. meńńekben vaǵon. honneiet es Idvő-

zeitenket varivk : mi vronkot ieſus criſtoſt. *(21)* ki meg vyioiťa
mi alazatoſſagonknak teſtet v̊ feneſ||ſeges teſtenek abrazahoz. az 386
tetemeńńel. kivel minden allatot. es v̊ alaia haitot mi vronk ieſuſ
criſtoſ amen

Evang*eli*om Mate Capit*ul*um hvzonkettődben

(15) Fariſeoſok felre menven. tanalčot tartanak hoǵ ieſuſt
valami bezedben meg fognaiak. *(16)* es kv̊ldek v̊ hozia. v̊ taneit-
vanokot herodianoſokkal. mondvan Meſter. tvǵvk mert bizonſagoſ
vaǵ : es iſtennek vtat bizonſagban taneitod : es ninčen te neked
ſenkivel v̊ǵekezeſed Mert nem nezed embereknek zemeľet *(17)*
Monǵad azert nekőnk : Mi teccik neked. illik e čazarnak adot adni
vaǵ nem *(18)* Ieſuſ kedeg v̊ alnokſagokot meg eſmerven monda
kepmvtalok *(19)* mith kerdetek engem Mvtaſſatok en nekem az
adonak abrazat. es tahat o̊k mvtatanak eǵ penzt. *(20)* es monda
nekik ieſus. ki kepe ez : es felo̊l valo iras : *(21)* Mondanak neki
čazare. tahat monda nekik Azert aǵǵatok meg mi čazare čazarnak.
es mi iſtene iſtennek :

Hvzon neged Epiſtola Ieremias Capit*ul*um XXIII

(5) Ime napok iőnek : monǵa vr iſten. es fel ebreztem david-
nak igaz magzatťat : es kiraľ orzagl. es bo̊lč||lezen : es tezen to̊rvent : 387
es igazat fo̊ldo̊n *(6)* Az napokban Idvőzo̊l ivda : es iſrael bizvan
lakozik. Es Ime ez v̊ neve. kinek v̊tet hyiak. igaz mi vronk *(7)*
Azert ime napok iőnek. mongia vr iſten. es nem monǵa toabba
Il vr. ki eǵiptom fo̊ldebo̊l. ki hozta iſraelnek fiait. *(8)* de il vr. ki
el vezette. es be hozta iſrael hazanak magzatťat Ezsaknak fo̊lde-
bo̊l : es minden fo̊ldekbo̊l. kikbe el ki v̊ztem vala v̊ket Es lakoznak
v̊ fo̊ldo̊kben monǵa mindenhato vr iſten

Evan*geli*om Mate Capit*ul*um kilenced

(18) Zoltaba ieſus ſokaſſagnak Ime eǵ feiedelm elo̊ mene. es
imadǵa vala v̊tet mondvan Vram en leańom ma meg hala. de iői

el. es veſſed v̊ raia kezedet es fel iled : *(19)* es fel kelven ieſus
vtanna meǵen vala. es v̊ taneitvańi es *(20)* Es ime eǵ azzoń ember
(zent veronika) kit ver[ſes]has tart vala. tizen kettôd etôl fogvan.
el mene hatol. es tapaztala v̊ rvhaianak peremet *(21)* mondvan
v̊n benne ha illetendem čak v̊ rvhaiat idvôzôlôk. *(22)* Es tahat
ieſus meg fordolvan. es v̊tet latvan monda. bizzal leańom te hitet
idvôzeitet teged : es az azzońember meg zabadola az idôtôl fogvan
388 *(23)* Es ḿikoron el iôt volna ieſus az feiede‖lmnek hazaba : es
latot volna kv̊rtôlôkôt. es ſokaſſagnak toldvlaſat. mond vala *(24)*
Meńńetek el mert nem holt meg ez leań de alozik : es meg meve-
tik vala v̊tet *(25)* Es holot ki v̊ztek volna az ſokaſſagot. be mene.
es foga v̊ kezet. es monda : leań keľ fel : es fel kele a leań. es ez
hir. ki teriede mind az zeles fôldre amen

Vegezeti zent eǵhaz napian dedicacio Epiſ :
Ianos XXI

(2) Az napokban latam iervſaľemnek zent varoſat vyionnan
ǵartottat iſtentôl : ki meńbôl zal vala ala mikent ferienek ekeſv̊lt
meń azzoń. *(3)* es az kirali zekbôl hallek naǵ zot. ki monǵa vala
Ime iſtennek emberekkel valo ſatora. es v̊ velek lakozik : es v̊ neki
nepi leznek. es iſten v̊ velek lezen. v̊ iſtenek *(4)* es iſten v̊
zemekbôl minden kôńvezeſt el tôrôl. es toabba halal nem lezen :
ſem ſiralm. ſem v̊vôltes. ſem ſerelm toabba nem lezen. kik elôk el
mvltak *(5)* Es monda ki az zekben v̊l vala : Ime minden allatot
vy ionnan tezek

Evang*eliom* Lucač Cap. tizenkilenc

Be menven ieſus Iar vala Ierikoba *(2)* Es Ime ferifiv začeus
nevô : es ez vala Ieleſeknek feiedelme es v̊ kazdag *(3)* Es kereſi
389 (kivannia) vala ieſuſt latni ki volna. es nem ‖ lathatťa vala az
ſeregtôl. mert kiſded termetô vala *(4)* es elô fvtvan fel haga eǵ
zederſara. mert innet menendo vala *(5)* Es holot ivtot volna a

helre. fel tekentven ieſus lata azt. es monda v̊ hozza Začeus ſietven zal le: Mert ma te hazadban ketelen nekem maradnom. *(6)* Es ſietven le zalla es el fogada v̊tet őrőlven: *(7)* es holot mind latnaiak: morgodnak vala mondvan. hoǵ az binőſ emberhez tert volna *(8)* Alvan kedeg zakeus monda az vrnak Vram. Ime en iozagomnak ha[ſ]zon felet adom zegeneknek: es ha mint kit meg čaltam meg neǵ anńet adok *(9)* Monda neki ieſus Mert ma idvőſſeg ez haznak ſőth azert hoǵ v̊ es. abraamnak fia leǵen *(10)* Mert el iőt embernek fia meg kereſni es idvőzeitenie meľ el vezet volt

---

Mind eztendőnked zentekről valo Evang*elio*m zent andras vigiliaian: Ianos Capitul. elſő

(35) Az Időben maſ napon eſmeg. al vala Ianos. es v̊ taneit-
vańi kőzzől kettő: *(36)* es latvan ieſuſt iartaba: monda Ime iſten-
nek barańńa *(37)* Es ket taneitvan halvan v̊ zavat. es ieſus vtan
menenek *(38)* ieſus kedeg fordvlvan. es latvan v̊ket vtanna monda
nekik || Mit kereſtek. kik mondanak neki raboni. kinek maǵara- 390
zatťa: meſter hvl lakozol. *(39)* monda nekik. Iőietek es laſſatok:
Iővenek es latak hvl lakozneiek: es az napon nala lakanak Idő
kedeg avaǵ tized vala *(40)* Andras kedeg ſimon peter atťafia vala
eǵǵik az kettőnek kik Ianoſtol hallottak vala: es v̊tet kővettek
vala *(41)* Ez előzőr lele v̊ atťafiat ſimont. es monda neki: meg lel-
tv̊k meſſiaſt: kinek maǵarazatťa criſtos. *(42)* es el vive v̊tet ieſuſ-
hoz Ieſus kedeg raia tekentven monda te Iohanna fia Simon vaǵ.
te cefas hivatol. kinek maǵarazatta peter *(43)* hollda kelve kedeg
ki akara menni galileaba. es lele filepet. es monda neki ieſus. kőveſ
engem *(44)* Filep kedeg vala betſaidai. peternek es andraſnak
varoſai. *(45)* Filep kedeg lele natanaelt. es monda neki kit moiſes
tőrveńben es profetak irtak. meg leltv̊k ioſeph fia ieſuſt nazaretből:
(46) es monda neki natanael Es lehet e valami io nazaretből. es
monda neki filep iői es laſſad. *(47)* lata ieſus natanaelt hozza
iőteben: es monda v̊ rvla Ime bizon iſraeltől valo. kiben čalardſag
ninčen: *(48)* monda neki natanael. honneiet eſmertel || engem. 391
felele ieſus es monda neki Mi előt teged filep hyna. mikor az figefa

alat valal. latalak teged *(49)* Felele neki natanael es monda rabbi te iſten fia vaǵ Te iſrael kiraĺa vaǵ *(50)* felele ieſus es monda neki Merth mondam neked latalak teged. az fige alat, hyzs, ezeknel nagvbbakot lacz: *(51)* es monda nekik bizoń bizoń mondom nektek: Meg meńńet ńilvan laťťatok. es fel menő̊ es ala zallo anǵalokot embernek fiara

---

zent andras napian Evang*elio*m Mathe Cap. Neged

(18) Az Időben Iarvan Ieſus galileiai tenger mellet lata ket aťťafiakot: ſimont ki peternek mondatik. es ṽ aťťafiat andraſt vetniiek haloiokot tengerbe. mert halazok valanak. *(19)* es monda nekik Iőietek en vtannam Ember halazoa tezlek titeket *(20)* Azok kedeg legottan haloiok meg haǵvan. vtanna menenek: *(21)* es onnet toab menven: lata eǵeb ket aťťafiakot es. Iakabot es ṽ aťťafiat ianoſt zebedeus fiait: ṽ aťťokkal zebedeoſſal eǵ haioban. ṽ haloiokot razniok: es hiva ṽket. *(22)* ṽk kedeg legottan haloiokot es ṽ aťťakot meg haǵvan vtanna menenek

---

Gerťazentelő bodog azzoń napian Evang*elio*m Lvcač II ||

392 *(22)* Az időben Mi vtan be telĺeſettenek volna Maria tiztvlaſinak napi Moiſeſnek tőrvene zerent vivek ṽt iervſaĺembe. hoǵ ihtatnaiak ṽtet vrnak *(23)* mint irvan vaǵon. vrnak tőrvenebe: Mert minden him. ki meg ńitťa ańńanak mehet. vr zentinek hivattatik. *(24)* es hoǵ adnanak ṽ erette aldozatot: mikent irvan vaǵon vrnak tőrveńebe ket gerlicet vaǵ ket galamb fiat *(25)* es Ime eǵ ember vala Iervſaĺemben kinek neve ſimeon Es ez ember iſten felő es igaz vala. varia vala iſraelnek vigaztalaſat: es zent lelek vala ṽ benne *(26)* Es feleletet vőt vala zent lelektől hoǵ ṽ nem latna halalt: mig nem előzőr latnaia vrnak criſtoſat. *(27)* es iőve templomba lelekbe Es mikoron be vinneiek az ǵermeket ieſuſt

v̊ zv̊lei : hoǵ tennenek tőrveń zerent v̊ erette *(28)* es ſimeon veve v̊tet : v̊ o̊lebe. es alda iſtent es monda *(29)* Vram Imar bekeſeggel el bočatod te zolgadot te bezeded zerent *(30)* Mert latak en zemeim te idvőſſegedet kit zerzettel minden nepnek zine eleibe *(32)* poganoknak Ielenetere valo vilagot Es te nepednek iſraelnek dičo̊ſeget ||

---

zent Math'as apoſtol napian Mate Capit*ul*um 393
tizeneǵ

(25) Az Időben felele ieſus es monda Vram meńnek es főldnek aťa Vallom neked : mert ezeket ezeſektől es bo̊lčekto̊l el reitetted : es meg ielentetted v̊ket ǵermekeknek : *(26)* vǵ aťa. mert iǵ kellet neked te elo̊tted *(27)* Minden allat nekem advan vaǵon. en aťamtol es ſenki nem eſmert fiat. hanem čak aťa Aťat es ſenki nem eſmert. hanem čak fiv Es kinek fiv akaria meg ielentenie *(28)* Iőietek mind en hozzam. kik mvnkalottok es tereh alat vattok. es en meg ko̊no̊dőitlek titeket *(29)* veǵetek ti ratok en igamot. es tanoľatok en to̊lem mert zv̊embe keǵes es alazatoſ vaǵok Es ti lelketeknek ńvgalmat leltek : *(30)* Mert en igam edes es en terhem kőno̊

Filep iakab napian Evang*eli*om Ianos Cap*itulu*m
tizenneǵ

(1) Monda ieſus v̊ taneitvańinak Ne haboroǵǵek ti zivetek : ſe ieǵǵen hiztek iſtenben. en bennem es hiǵǵetek *(2)* En aťam hazaban ſok lakaſok vannak. ha meeg ſem mondottam volna nektek. mert el meǵek : nektek heľt zerzenem : *(3)* es ha el menendek : es nektek heľt zerzendek. eſmeg meg iővők : es titeket en
hoziam vezlek || hoǵ hvl en vaǵok. ti es ot leǵetek : *(4)* es hova en 394
meǵek tvǵatok. es az vtat es tvǵatok : *(5)* Monda neki tamas : Vram nem tvǵvk hova meǵ : es hoǵ tvdhaťťvk az vtat : *(6)* Monda neki ieſus En vaǵok vt bizonſag es ileth Senki aťamhoz nem

meǵen. ha nem en miam. *(7)* ha engem eſmertetek volna. bizonaval en aťamot es eſmertetek volna Es matol fogvan meg eſmeritek vͤtet *(8)* Mond neki filep Vram mvtaſd nekoͤnk aťadot: es eleg nekoͤnk *(9)* Monda neki ieſus Enni idoͤben vaǵok veletek es engem nem eſmertetek Filep ki engem lat. latťa en atťamot es. *(10)* Nem hizitek. hoǵ en aťamban. es aťa en bennem vaǵon Az bezedet kit en zolok nektek. enoͤn toͤlem nem zolom. de bennem lakozo aťa. vͤ tezen dolgot *(11)* Nem hizitek. hoǵ en aťamban: es aťa en bennem vaǵon *(12)* ha nem eǵebert az dolgokert hiǵǵetek. bizon bizon mondom nektek ki en bennem bizen. meľ dolgokot en tezek. vͤ es tezi. es ezeknel naǵobakot tezen. mert en aťamhoz meǵek *(13)* Es valamit kerendetek aťamtol en nevemben az tezem. hoǵ aťa dičoͤſvͤľoͤn fivban: ha mit kerendetek en nevemben azt tezem

395 zent kerezt meg leleſe || napian zent Ianos irta
Capit*ulu*m Evang*eliu*m III

(1) Fariſeoſok kozzoͤl vala eg Nicodemos nevoͤ ember: ſidoknak feiedelme: *(2)* es eyel ieſuſhoz ioͤve. es monda neki rabbi tvǵok hoǵ iſtentoͤl ioͤt meſter vaǵ. Mert ſem eǵ ember ez ieleket nem teheti. kiket te tezs. hanem ha iſten volna vͤ vele *(3)* felele ieſus es monda neki Bizon bizon mondom neked. ha valaki vyionnan nem zvͤletendik: nem hatťa iſtennek orzagat *(4)* Nicodemus monda neki: hoǵ zvͤlethetik ember. holot ven legen. mi nem eſmeg aňňa haſaba mehet eſmet zvͤletik *(5)* Felele ieſus Bizon bizon mondom neked: Valaki vyionnan vizboͤl es zent lelekboͤl nem zvͤletik. be nem mehet iſtennek orzagaba *(6)* Az mi teſtoͤl zvͤletet teſt: es az mi zellettoͤl zvͤletet az zellet *(7)* Ne čvdalľad hoǵ mondom neked ketelenſeggel vyionnan kel zvͤletnetek *(8)* Zellet hvl akar ot yhľ. es vͤ zavat hallod. de nem tvdod honneiet ioͤioͤn. avaǵ hova meňňen Iǵen vaǵon minden valaki zellettoͤl zvͤletet *(9)* Felele Nicodemos es monda neki. hoǵ lehetnek ezek *(10)* Felele ieſus es monda neki te iſraelben meſter vaǵ es ezeket nem tudod e. *(11)* bizon bizon neked. mert mit tvdonk. zolľvk. es mit latonk tanolľvk ||
396 Es mi tanoſagonkot nem vezitek *(12)* S ha foͤdiet mondottam

nektek. es nem hizitek: hoǵ hizitek. ha nektek meńńeieket mondandok *(13)* es ſem eǵ ember meńbe nem hag hanem ki meńbo̊l zallot embernek fia. ki meńben vaǵon *(14)* Es mikent moiſes fel emelt kiǵot az pvztaban vǵan ketelenſeggel. kel ember fianak emelkedni. *(15)* hoǵ minden valaki v̊ benne hizen el ne vezien de leǵen neki o̊ro̊k ilete

---

zent To̊viſ koronarol Evang*elio*m Ianos Capit. tizenkilenc

(1) Ragada pilatoſ Ieſoſt es meg oſtoroza v̊tet. *(2)* es vitezek to̊viſbo̊l kozorot fonvan. fel tevek v̊ feiere. es barſoń o̊lto̊zetet adanak v̊ raia *(3)* Es Io̊nek vala v̊ hozia mondvan Idvo̊z leǵ zidok[nak] kiraľa: es v̊tik vala v̊tet arcol: *(4)* ki mene eſmet pilatos hozziaiok. es monda nekik Ime ki hozom v̊tet nektek. hoǵ meg eſmerietek hoǵ v̊ benne en halalnak ſem eǵ v̊get nem lelek *(5)* ki io̊ve azert ieſus az pitvarbol hozvan to̊viſ kozorot es barſoń o̊lto̊zeteth:

---

zent Ianoſ batizta vigiliaian Evang*elio*m lvcač Capit. I

(5) Herodes kiraľnak napiban vala nemeľ zakarias nevo̊ pap Abia nemzetebo̊l: es feleſege aaron leańi ko̊zzo̊l v̊ neve vala elſebet. *(6)* valanak kedeg iſten elo̊t mind ketten || Igazak vrnak 397
minden parančolatiban. es igaſſagiban iarvan panaznal kv̊l: *(7)* es nem vala nekik fiok: Mert hoǵ Elſebet meddo̊ volna: es mind ketten el mvltak vala ideieket. *(8)* lo̊n kedeg mikoron zakarias. papſagnak tiztet tartanaia v̊ zeriben. iſten elo̊t: *(9)* papoknak zokaſa zerent to̊rtenettel lo̊n. hoǵ temiennel aldozneiek. es be nene templomba. *(10)* vala kedeg nepnek ſokaſſaga kivo̊l imadvan aldozatnak ideien *(11)* Ielenek kedeg vrnak anǵala zakariaſnak alvan oltarnak iogian aldozatnak ideien *(12)* latvan kedeg zakarias. meg rettenes. es felelm eſek v̊ raia. *(13)* Az anǵal kedeg

monda neki Zakarias ne ſeľ : mert te kőńőgeſed meg halvan vaǵon Es te feleſeged neked zvͤl fiat : es hivod vͤ nevet Ianóſnak : *(14)* es vigaſag es o̊ro̊m lezen neked Es ſokan vͤ zvͤleteſeben o̊ro̊lnek : *(15)* Mert lezen vr elo̊t naǵ. ſem bort ſem eǵeb veńereket nem Izek : Meeg vͤ ańńanak meheből be telik zent lelekkel *(16)* Es meg fordeiťa iſraelnek ſok fiait vͤ vrok iſtenekhez *(17)* Es vͤ meǵen vͤ elo̊tte Illeſnek lelkebe es ereiebe. hoǵ aťaknak zivo̊k meg fordoh'a [lőn] fiakra Es hitetleneket Igazaknak bőlčeſegere Vrnak tokelletes nepet zerzeni

Napian Evang*eli*om lvcač Capit. I ||

398 *(57)* Be telek elſebet ziliſenek ideie. es zile fiat : *(58)* es meg hallak zomzedi : es rokonſagi : mert naǵoitotta vͤ irgalmaſſagat vele : es o̊ro̊lnek vala neki : *(59)* es lőn ńolcad napon Iővenek kőrńől metelni a germeket Es hyiak vala vͤtet vͤ atťanak neven zakariaſnak. *(60)* es felelven vͤ ańńa monda Semmikent de Ianoſnak hivatik *(61)* Es mondanak neki Mert ſenki ninčen te rokonſagodba ki ez neven hivaſſek *(62)* Intnek vala azert vͤ atťanak kinek akarnaia : vͤtet hivatnia *(63)* Es tablat kerven iraa Ianos vͤ neve Es mend čvdalkodanak : *(64)* es legottan kedeg meg ńilek vͤ zaia. es vͤ ńelve. es zol vala aldvan vr iſtent *(65)* es felelm lőn mind vͤ zomzedin es mend ez igek ki hirdetnek vala. mend Ivdanak heǵen valo lakozokon *(66)* es veteek. mind kik hallottak vala vͤ zivo̊kbe mondvan. es valľon mi lezen e ǵermek Mert bizońaval vrnak keze vͤ vele vala. *(67)* es zakarias vͤ atťa meg telek zent lelekkel. es profetala mondvan *(68)* Aldot iſraelnek vra iſtene : mert meg latogatta es valčagot tőt vͤ nepenek

zent Peter Pal apoſtolok vigiliaian Evang*eli*om
Ianos Capi. hvzoneǵed

(15) Monda ieſus Simon peternek Ianos fia ſimon Ion-
399 cab zerec e ezeknel monda || Zerec e ezeknel Monda neki vǵ

vram. te tvdod hoǵ zeretlek teged: monda neki o̊rizd en barańimot *(16)* mond eſmeg neki. Ianoſ fia ſimon. zerec e engem. monda neki. vǵ vram: te tvdod hoǵ zeretlek teged: mond neki o̊rizd en barańimot *(17)* Mond neki harmadzer Ianoſ fia ſimon zerec e engem Meg zomorola peter mert harmadzer mondǵa neki: zeredzc e engem: Es monda neki Vram te mindent tvdc: te tvdod mert zeretlek teged Mond neki o̊rizd en ivhimot *(18)* Bizon bizon mondom neked mikor ifiab valal o̊vedzed vala magadot, es iarz vala, hol akarz vala holot kedeg meg venho̊ttel, el teriezted te kezeidet. es eǵeb o̊vedzc teged. es viſ el. hova te nem akarod *(19)* Ezt kedeg monda. eſmertetven meľ hallalval dičo̊ſeitendo̊ volna iſtent

N a p i a n M a t e XVI

(13) Io̊ve. ieſus ceſareanak varoſaba ki vala filepe es kerdi vala v̊ taneitvańit mondvan Emberek kinek monǵak (k i t m o n d n a k) embernek fiat lenni *(14)* Tahat v̊k mondanak: Nekik kereztelo̊ ianoſt: es nekik Illeſt nemelľek kedeg ieremiaſt: avaǵ eǵǵiket az profetaknak: *(15)* Monda nekik ieſus Ti kedeg kinek mondǵatok
(k i t m o n d o t o k) || Engem e *(16)* Felelven Simon peter monda Te **400**
vaǵ Ilo̊ Iſtennek fia *(17)* Felelven kedeg ieſus monda neki Barion (i a n o ſ f i a) ſimon bodog vaǵ: mert teſt. es ver. nem ielentette meg neked de en atťam ki meńbe vaǵon *(18)* En kedeg mondom neked: mert te peter vaǵ Es ez kv̊ zirton fel rakom en eǵhazamot Es pokloknak kapvi neki nem arthatnak *(19)* Neked adom meńńeknek kolčat: es vala melľet. meg ko̊to̊zendez fo̊ldo̊n, ko̊to̊zo̊t lezen meńben es Es valamelľet meg oldozandaz fo̊ldo̊n oldo̊zot lezen meńben es

---

z e n t p a l n a p i a n M a t e C a p i t. t i z e n k i l e n c

(27) Monda ſimon peter ieſuſnak Im mi mindenth meg hattonk: es teged ko̊vetto̊nk Es azert mi lezen neko̊nk *(28)* Monda

kedeg ieſus nekik bizoń mondom nektek hoǵ ti kik engem kőuettetek. Vy zv̊letnek ideiebe: mikoron ember fia v̊lend, v̊ felſeges zekibe. tahat ti es v̊ltők. tizenket zeken Itilven Iſraelnek tizenket teriedeſet. *(29)* Es minden ki meg haǵanǵa hazat avaǵ atťafiat: vaǵ hvgit: avaǵ atťat: avaǵ ańńat avaǵ feleſeget. avaǵ fiait: avaǵ parlagat. en nevemert zaz ańńat vezen. es őrők iletet vall

Octava Mate XIIII

401 *(22)* Az időben Parančola ieſus v̊ taneitvańinak haioba ‖
menniek: es az tengeren előtte altal menni: mig az nepet el bočatnaia *(23)* Es a nep el bočatvan: v̊ maga fel mene heǵbe imatkozni Eſt leven kedeg v̊ maga vala oth, *(24)* az kiſ haio kedeg. tenger kőzepin hab mia. haborog vala: mert ellenek valo zel vala. *(25)* Eenek kedeg neǵed vigazaſaba tengeren iarvan Ieſus v̊ hozzaiok iőve. *(26)* es latvan v̊ket a tengeren iartaban. meg rettenenek. mondvan. Mert ez pokol zellet: es feltekbe v̊vőltenek *(27)* es legottan zola nekik ieſus mondvan. leǵen bizodalmatok. en vaǵok ne felietek *(28)* Felelven kedeg peter monda Vram ha te vaǵ. paranč̌oľ en nekem ez vizen te hoziad mennem *(29)* es tahat v̊ monda Iői Es peter lezalla az haiobol Es iar vala az vizen. *(30)* hoǵ ieſuſhoz iőne latvan kedeg nehez zelet: filelmek: hoǵ kedeg el kezdet volna filľedni. v̊vőlte mondvan Vram menč meg engem *(31)* Es legottan neki ieſus kezet ńoitvan. ragada v̊tet: es monda neki: kiſded hv̊tő: mire ketelkedel *(32)* Es holot az haioba leptek volna. meg zv̊nek az zel. *(33)* kik kedeg az haioba valanak. Iővenek es Imadak v̊tet mondvan bizon iſten fia vaǵ te

---

Viſitacio napian Evang*elio*m lvcač Capit. I

(39) Az időben fel kelven Maria. el mene naǵ hamarſaggal ‖
402 heǵ kőzbe. Ivda varoſaba: *(40)* es be mene zakarias hazaba

Idvôzle o̊lſebetet: *(41)* es lo̊n vǵ mikoron o̊lſebet halla marianak idvôzletet. v̊ mehebe. az ǵermek o̊rvende es o̊lſebet zent lelekkel meg telek. *(42)* es fel v̊vo̊lte naǵ zovan mondvan. Aldot vaǵ te azzon nepek ko̊zo̊t: es aldot te mehednek ǵo̊mo̊lče *(43)* Es honneiet ez en nekem. hoǵ vrnak an̄a. en hoziam io̊io̊n *(44)* Mert Ime hoǵ. te idvôzleſednek zava. en fv̊lembe lo̊n. az ǵermek en mehemben vigaſaggal o̊rvende *(45)* Es bodog vaǵ te. ki hittel. mert meg telľeſednek. melľek neked mondvan vannak iſteto̊l *(46)* Es monda maria: M a g a z t a l ľ a en lelkem vrat *(47)* Es o̊ro̊le en lelkem az en idvôzeito̊ iſtenemben *(48)* Mert meg tekente v̊ zolgalo lean̄anak alazatoſſagat Im engem azert minden nemzetek bodognak mondonak *(49)* Naǵokot to̊n en velem. ki hatalmas: es v̊ neve zenth *(50)* Es v̊ naǵ irgalmaſſaga nemzetro̊l nemzetre v̊tet felo̊kre *(51)* To̊n hatalmaſſagot v̊ karianak miatta el ozlata keveľeket. v̊ zivo̊knek elmeieben *(52)* hatalmaſokot zekbo̊l le vete. es alazatoſokot fel magaztata *(53)* Ehezo̊ko̊t Iozagaval elegeite: es kazdagokot || v̊reſen (h e i a b a) bočata *(54)* fogada iſraelt v̊ ǵermeket: **403**
megemlekezek v̊ naǵ irgalmaſſagarol *(55)* Mikeppen zola mi atťainknak abraamnak. es v̊ magzatinak ez vilagban (o r o k ſ e g r e) *(56)* Maria kedeg lakozek az o̊lſebettel avaǵ harom ho napon es meg tere v̊ hazaba

E p i ſ t o l a i a

(Ének. II, 8) Ime ez: heǵ ko̊zbe. zo̊kdo̊ſve io̊t: dombokot altal zo̊ko̊t *(9)* En zereto̊m kečkehez haſonlot: es gimboriohoz Ime v̊ mi falonk alat al: ablakon nez. es roſteľokon kakvčol *(10)* Ime en zereto̊m zol en nekem: keľ fel en baratom. en galambam: en io termetem: ſyes es io̊i el *(11)* mert imar. teel el mvlt. hideg el tavozot es el ment *(12)* mi fo̊ldo̊nkbe viragok ielentek: Irtaſnak ideie be io̊t Mi fo̊ldo̊nkbe gerlice zo hallatot. *(13)* fige fak ki bomboztak viragos zo̊lo̊k ilľaťokot attak: kel fel en baratom. en zepem. *(14)* en galambam. es io̊i el ero̊s kv̊ likakba. kv̊ rakaſnak vermebe: mvtaſd nekem te orcadot. te zod hangoſolľon. en filemben: mert edes te zod: es ekes te orcad

zent Iakab napian Evang*eli*om Mate Capit. II

(XX, 20) Az idöben Mene ieſuſhoz zebedeus fiainak ańńa v̊
fiaival Imadvan es kerven valamit v̊ tv̊le: *(21)* ki monda neki
404 mit akarzs: Monda neki mońad. hoǵ || Ez en ket fiam v̊lſenek.
eǵǵik iogodra es maſik balodra te orzagodban *(22)* Ieſus kedeg
felelven monda. Nem tv̊ǵatok mit kerietek Ihatťatoke az pohart.
kit en yando vaǵok: mondanak neki. tehettv̊k: *(23)* monda nekik.
lehet en poharomot iziatok: de en nekem Iogomra v̊lni es balomra.
nem en athatom tinektek de kinek en atťamtol vaǵon zerezven

Naǵ Bodog azzoń nap Evanǵelim Lvcač Cap. tized

(38) Ieſus be mene nemeľ kaſteľba Es eǵ marta nevö azzoń-
ember be fogada v̊tet v̊ hazaba *(39)* Es ez azzoń embernek vala
eǵ Maria nevo hvga. ki es v̊lven vrnak labahoz halgatťa vala v̊
bezedet *(40)* Marta kedeg tőrekedik vala ǵakorlatos zolgalatba ki
elö alvan monda vram ninčen e neked v̊ǵed ehez, hoǵ en hvgom en
ön magamot haǵot zolgalnom Azert mońad neki hoǵ ſegelľen
engemet *(41)* Es felelven vr monda neki: Marta Marta igen
ſietetes vaǵ Es ez ſok dolgogba haborgaz. *(42)* de maga eǵ vaǵon
čak zikſeges Maria igen iob zerzt valaztot. ki v̊ tv̊le meg nem
vetetik

Zent Bertalan Napian Evanǵelim lvcač Capit. hvzonkettö

(24) Az idöben lön vetekedes. ieſuſ taneitvańi közöt. hoǵ ki ||
405 tecneiek naǵvbnak közöttök *(25)* Monda kedeg nekik ieſus Poga-
noknak kirali vralkodnak raitok. Es kiknek hatalmok vaǵon raitok.
tizt tartoknak neveztetnek *(26)* Ti kedeg nem iǵ de ki naǵvb

ko̊zo̊ttetek. leǵen mikent ifiab. es ki elo̊l iaro. mikent zolgalo: *(27)* Mert ki naǵvb. az ki le v̊l e. avaǵ ki zolgal Nem de ki le v̊l e En kedeg ko̊zo̊ttetek vaǵok mikent ki zolgal *(28)* Ti kedeg vattok kik velem meg marattatok. en keſertetimbe *(29)* En es zerzek nektek orzagot: mikent en aťam zerzet en nekem: *(30)* hoǵ eǵe-tek es iǵatok en aztalomon. en orzagomba: es v̊ľetek itilo̊ zekekben itelven iſralnek tizenket nemzetet:

Ianoſ baptizta ńaka vagaſan Evang*elio*m Mark Cap. hat

(17) Bočata herodes. es meg tarta ianoſt: es ko̊toze v̊tet to̊mlo̊cre herodiadeſert. v̊ atťafianak filepnek feleſegeert: mert hozia vo̊tte vala vtet. *(18)* Mert mond vala ianos herodeſnek: Nem illik neked te atťad fianak feleſeget vennek. vaǵ tartanod *(19)* herodias kedeg ellenkedik vala neki: es akaria vala v̊tet meg o̊lni: es nem teheti vala *(20)* herodes kedeg feli vala ianoſt tvdvan v̊tet igaz embernek. es zentnek: es o̊ro̊meſt halgatťa vala v̊tet: es v̊ halgatvan ſokat tezen vala || *(21)* Es mikoron alkolmas **406**
nap to̊rtent volna herodes v̊ zvleteſenek vačoraiat teve feiedelmeknek: es hadnaǵoknak es galileai elſo̊knek *(22)* Es mikoron be ment volna herodiadeſnek leańa. es zo̊ko̊t volna. es herodeſnek. es vele egbe evo̊knek kellet volna Monda kiraľ az leannak keri to̊lem mit akarz. es adom neked: *(23)* es meg eſko̊vek neki. mert ha valamit kerendez. lehet orzagomnak felet *(24)* ki mikoron ki ment volna Monda v̊ ańńanak mit keriek Es az monda. kereztelo̊ ianoſnak feiet *(25)* Es mikoron legottan be ment volna. fietetvel kiralhoz: kere. mondvan akarom hoǵ mayten nekem aǵǵad talban kereztelo̊ ianoſnak feiet *(26)* Es meg zomorola kiraľ. az eſert. es az eǵbe evo̊kert nem akara v̊tet meg zomoroitani *(27)* de legottan ńak vagot kv̊ldven parančola ianoſ feiet talban elo̊ hozni: es el vaga v̊ nakat. az to̊mlo̊cbe. *(28)* es v̊ feiet talban elo̊ hoza es ada v̊tet az leannak. es a leań ada v̊ ańńanak. *(29)* ky halvan el io̊venek v̊ taneitvani: es vevek v̊ teſtet es ſirbe tevek v̊tet

---

kiſazzoń Epiſtolaia Cap. ńolc

(Péld., 22) Vr birt engem. v̊ vtainak kezdeſen. mi elöt vala-
407 mit teremtet volna kezdetben *(23)* o̊ro̊kto̊l fogvan || zerezven vaǵok Es regto̊l fogvan mi elöt fo̊ld lenne *(24)* Meeg o̊reńek nem valanak. es en imar fogantam vala Meeg kvt feiek ki nem o̊tlo̊ttek vala *(25)* Meg heǵek nehez terhel nem allottak vala dombok elo̊t: en ziletem vala: *(26)* Meg fo̊ldet nem teremtet vala: es foľo vizeket: es fo̊ld kerekſegenek ſark labait *(27)* Mikoron meńńeket zeṙzi vala ot valek Mikoron bizoń torveńńel es ko̊rńo̊ko̊zettel palankol vala o̊rineket *(28)* Mikoron fellegeket fen ero̊ſſeit vala: es meri vala vizeknek forraſit *(29)* Mikoron tengernek v̊ hatarit ko̊rńo̊l veti vala. es vizeknek to̊rvent vet vala. hoǵ v̊ vegi altal ne mennenek: Mikoron fel veti vala fo̊ldeknek fondamentomit. *(30)* vele valek mindent eǵbe zerezven Es naponked o̊rvendek vala: minden ido̊ben elo̊tte iacodvan *(31)* Iacodvan fo̊ldnek kerek zeleben Es en ǵo̊ńo̊ro̊ſegem ember fiaival letem. *(32)* Azert fiaim moſtan halgaſſatok engem Bodogok kik en vtaimot o̊rizik. *(33)* halgaſſatok feǵelmet: es leǵetek ezeſek. es ne veſſetek el v̊tet *(34)* Bodog ember ki engem halgat. Es ki naponked en aitomra viǵaz. es latogat en aitomnak ſarkira. *(35)* ki engem meg lelend : eletet lel. es vrtol idvo̊ſſeget mereit *(36)* ki kedeg en bennem vetkezendik v̊ lelket ſerti minden kik engem ǵv̊lo̊ltek halalt zeretnek : ||

---

408 Evanǵelim kezdeti zenth mathe apoſtol elö ko̊ńve

(1) David fianak ieſus criſtoſnak nemzetſegenek ko̊nve. ki volt abraamnak fia *(2)* Abraam zv̊le Iſakot iſaak kedeg zv̊le iacobot Iacob kedeg zv̊le iudaſt es v̊ atťafiait *(3)* Ivdas kedeg zv̊le. fareſt es zaramt tamar azzontol Fareſ ke*deg* zile ezromt Ezrom ke*deg* zile Aramt. *(4)* Aram ke*deg* zile Aminadabot Aminadab ke*deg* zile naaſont Naaſon ke*deg* zile ſalmont *(5)* Salmon ke*deg* zile boozt raab azzontol Booz ke*deg* zile rvt azzontol obetet Obet

ke*deg* zile yeſſet: Ieſſe ke*deg* zile david kiralt *(6)* david kiraľ
ke*deg* zile ſalamont az azzontol ki vriaſe vala *(7)* Salamon ke*deg*
zile roboamt: Roboam ke*deg* zile Abiaſt Abias ke*deg* zile Aſat
(8) Aſa ke*deg* zile ioſafatoth Ioſafat ke*deg* zile ioramt Ioram ke*deg*
zile Oziaſt *(9)* Oſias ke*deg* zile ioatamt Ioatam *kedeg zile* akazt
Akaz *kedeg zile* ezekiaſt *(10)* Ezekiaſ *kedeg zile* manaſſeſt Manaſſes
kedeg zile amont Amon *kedeg zile* ioziaſt *(11)* Iozias *kedeg zile*
iekoniaſt es v̄ atťafiait babilloniaba valtozas koron *(12)* Es babil-
loniaba valtozas vtan. Iekonias zile ſatatielt Salatiel *kedeg zile* zo-
robabelt *(13)* Zorobabel *kedeg zile* abivd Abivd *kedeg zile* eliakimth
Elyakim *kedeg zile* azorth *(14)* Azor *kedeg zile* ſadokot Sadok
kede*g* zile akimt Akim *kedeg* zile eliud *(15)* Elidt *kedeg* zile [elent]
Eleazart Eleazar *kedeg zile* || matant. Mata *kedeg zile* Iacobot **409**
(16) Iakob *kedeg zile* ioſefet marianak feriet. kitől ziletek ieſus ki
hivatik criſtoſnak :

ő z i k e r e z t E v a n ǵ e l i m z e n t I a n o ſ C a p i t. t i z e n k e t t ő

Az Időben monda ieſus ſidok ſokſaganak: *(32)* En ha fel magaztatom főldtől. mindent en hoziam hvzok *(33)* Ezt kedeg monda eſmerttetven. mi halallal volna halando *(34)* Felele neki az ſokſag. mi hallottvk tőrveńből: hoǵ criſtos őrőke marad Es mi nemmen: mondo[d]z te ketelen ember fianak fel magaztatni: ki ez. az embernek fia *(35)* Mond azert nekik ieſus: meeg es keveſ vilag vaǵon ti bennetek. Iariatok feńeſſegben mig feńeſſegtek vaǵon. hoǵ ſetet titekeg meg ne foglalľon Es ki ſetetben iar. nem tvd hova mennen: *(36)* mig feńeſſegtek vaǵon. hiǵetek az feneſſegbe. hoǵ feneſſegnek legetek fiai

---

V i g i l i a z e n t M a t a s A p a ſ t a l n a p i a r a E v a n g e l i m L v c a č C a p i t u l *u* m ő t ő d

(27) Lata ieſus eǵ levi nevő ielős binőſt. vamon v̄lven. es monda neki. kőveſ engem. *(28)* es mendent meg haǵvan. fel

kelven követe vͤtet *(29)* Es tőn neki naǵ vendegſeget vͤ hazaba. Es vala ieleſ binoͦſőknek naǵ ſokaſſaga kik vͤ vele valanak eǵbe
410 evők *(30)* Es morgodnak vala fari‖ſeoſok es tőrveńbeli meſterek mondvan vͤ taneitvańinak Mire eztek es iztok ieleſ binoͦſőkel *(31)* Es felelven ieſus monda nekik Ninčen zikſegek orvoſſal kik egeſſegbe vannak de kik gonozol vannak *(32)* Mert nem iőttem hynom igazakot de binoͦſoͦkőt

napian Evang. Mate kilenc

(9) MIkoron menne ieſus lata eǵ mate nevő embert vamon vͤlven es monda neki kőves engem Es fel kelven kovͤete vͤtet. *(10)* Es lőn vͤ a hazban even Ime ſok ieleſek es binoͦſők iőven ieſuſſal. es vͤ taneitvańival eǵbe eznek vala *(11)* Es latvan fariſeoſok mondanak vala vͤ taneitvańinak Mire ezik ti meſteretek ieleſekkel es binoͦſőkkel *(12)* Es ieſus monda halvan Ninčen dolgok orvoſſal tehetoknek: de tehetetleneknek *(13)* El menven kedeg tanolľatok meg. mi leǵen Irgalmaſſagot akarok nem aldozatot Mert nem iőttem hynom igazakot de binoͦſoͦkőt

zent Mihal̓ Evanǵelim Mate tizenńolc

(1) Az Időben Menenek ieſuſhoz taneitvańok mondvan kit aleitaz naǵvbnak lenni meńńeknek orzagaba *(2)* Es előve hivan ieſus eǵ ǵermeket allata vͤtet vͤ kőzepettek *(3)* es monda Bizoń mondom nektek. ha meg nem fordvlandotok. es leendetek mikent
411 ǵermekek be ‖ nem mentek meń orzagba *(4)* Azert valaki magat alazanǵa miken ez ǵermek. az naǵob meńńeknek orzagaba *(5)* Es valaki be fogadant eǵ illen ǵ rmeket en nevembe engem fogad *(6)* ki kedeg ez ǵermekek kőzzől eǵet haboreitand. kik en bennem hiznek. Illik neki. hoǵ vͤ ńakara zamar kvͤ kőtteſſek. es tengernek melſegebe bvreitaſſek *(7)* Iai ez vilagnak haboroſagokert Mert ketelen hoǵ iőienek haboroſagok de maga iai az embernek ki mia

haboroſag iő *(8)* ha kedeg te kezed. vaǵ te labad teged haboreitand. vagd el v̊tet. es veſdel tv̊led. Iob neked betegen vaǵ ſantan iletre menned. hoǵ nem ket kezed vaǵ ket labad leven őrők tv̊zre bočattatnod: *(9)* Es ha te zemed haboreitand teged. vayd ki v̊tet. es veſdel tőled Iob neked eǵ zemed leven. iledbe menned. hoǵ nem ket zemed leven ǵehenna tv̊zebe bočattatnod: *(10)* Laſſatok meg. ne vtalľatok ez kiſdedek kőzzől eǵǵet: Mert mondam nektek hoǵ v̊ anǵali mindenkor latťak en aťamnak zinet ki meńben vaǵon

Mind zentről Evang*eliom* Mate ŏtŏd

(1) Az időben latvan ieſus ſokaſſagot fel mene heǵre: es
holot le v̊lt volna: hozia menenek v̊ taneitvańi. *(2)* es zaiat meg
ńitvan taneiťa vala v̊ket mondvan *(3)* Bodogok || leki zegeńek 412
mert ővek meńńeknek orzaga *(4)* Bodogok keǵeſek: mert v̊k főldet
biriak *(5)* Bodogok kik ſirnak mert v̊k vigaztaltatnak. *(6)* Bodo-
gok kik eheznek es zomiohoznak igaſſagot: mert v̊k elegednek *(7)*
Bodogok irgalmaſok mert v̊ket irgalmaſſag kőveti *(8)* Bodogok
tizta zivők mert v̊k iſtent meglaťak *(9)* Bodogok bekeſegeſek
mert iſten fiainak neveztetnek *(10)* Bodogok kik igaſſagert habo-
roſagot tv̊rnek mert ővek meńńeknek orzaga *(11)* Bodogok vattok
mikoron emberek titeket atkozandonak et titeket haborgatando-
nak Es mondandonak minden gonozt ellenetek hazvdvan, en
erettem *(12)* vigaǵatok es őrőlľetek mert ti erdemtek beven vagon
mennekben amen

Gőmőlč olto bodog azzon nap Evang*eliom* Lvcač
Cap. I.

(26) Gabriel anǵal kv̊ldetek iſtentől galileanak varoſaba kinek neve nazaret. *(27)* firienek ieǵzetet zizhez kinek neve ioſef dauidnak haziabeli. es az ziznek neve maria *(28)* Es anǵal hozia be menven monda: Idvőz leǵ malaztval telľes: vr vaǵon te veled.

te vaǵ aldot azzońi allatoknak kôzôtte: *(29)* kiket hoǵ hallot
volna meg rettene v̊ neki bezedeben: es gondolľa vala: mi nemo̊
413 kôzônet ez volna: *(30)* es monda v̊ ‖ neki az anǵal Maria ne feľ:
mert vrnal malaztot leltel *(31)* Ime mehedben fogac: es fiat
zv̊lz. es v̊tet hivod ieſusnak *(32)* Es naǵ lezen: es felſeg fianak
hivatik Es vr iſten aǵǵa v̊ neki. v̊ atťanak davidnak zekit. es or-
zagl o̊rôke. Iacobnak hazaban *(33)* Es v̊ orzaganak vege nem lezen
(34) Maria kedeg monda az anǵalnak. Mi nemmen lezen ez.
mert en feriet meeg nem eſmerek *(35)* Es felelven az anǵal monda
neki Zent lelek felôl te beled iö es felſegeſnek ereie arnekoz neked
Azert es az mi zentſeg te tôled zv̊letik. iſten fianak hivatik *(36)* Es
ime te rokonod o̊lſebet v̊ es. v̊ venſegeben (h a t v a n e z t e n d o̊ ſ)
fiat fogadot Es ez annak hatod hava. ki meddônek hivatik *(37)*
Mert ſem eǵ ige nem lezen lehetetlen iſtennel *(38)* Monda kedeg
maria Ime vrnak zolgalo leańa. leǵen nekem te mondaſodent

E p i ſ t o l a i ſ a i a s XI

(1) Ezeket monǵa vriſten Ieſſenek v̊ ǵv̊kereből vezző ta-
mad: es v̊ neki ǵv̊kereböl. eǵ virag emelkedik *(2)* es meg ńv-
gozik v̊ raita vrnak lelke bo̊lčeſegnek es ertelmnek lelkė: tanalč-
nak es erôſſegnek lelke. tudomannak es kegeſſegnek lelke: *(3)* es
meg teli v̊tet felelmenek lelke: Nem zemnek lataſa zerent itil:
ſem fv̊lnek hallaſa zerent fedd nepet *(4)* de zegeńeket igaſſagban
414 itil ‖ Es fedd nepet eǵeneſſegben fôldnek zelidekeert es v̊ zaianak
vezzeievel oſtorolľa az fôldet. es v̊ aiakinak lelkevel meg ôl keǵet-
lent *(5)* Es v̊ aǵekanak o̊ve lezen igaſſag Es v̊ veſiienek zoreitoia
lezen v̊ hite

---

k ö z ö n ſ e g e s A p o ſ t o l o k n a k v i g i l i a i a

(Ian. XV, 17) Monda ieſus v̊ taneitvańinak Ezt parančolom
nektek hoǵ zereſſetek eǵmaſt *(18)* ha vilag titôkôt gv̊lo̊l. tuǵatok

hoǵ ti elo̊ttetek engem ǵvͤlo̊lt. *(19)* ha e vilagbol voltatok volna
vilag az mi o̊veiie zeretneie Mert ez vilagbol nem vattok. de en ki
valaztalak titeket ez vilagbol azert ǵvͤlo̊l titeket *(20)* emlekezietek
en bezedemrvͤl kit en mondek nektek Zolga nem naǵvb vͤ vranal
ha engem vͤldo̊ztek titeket es vͤldo̊znek ha en bezedemet tartottak
tahat tieteketes tarťak *(21)* de ezeket teziek ti nektek mind en
nevemert Mert nem tuǵak vͤtet. ki engem bočatot *(22)* ha nem
iottem volna es nekik nem zoltam volna. binők nem volna Imar
kedeg vͤ binőkro̊l menekedeſek ninčen *(23)* ki engem ǵvͤlo̊l aťamot
es ǵvͤlo̊li *(24)* ha dolgokot nem tottem volna kőzőttők. kiket ſenki
eǵeb nem tőt binők nem volna Imar kedeg lattak es Es ǵvͤlo̊ltek
engem Es aťamot es: *(25)* de hoǵ || telľeſeǵǵek bezed. ki vͤ tőrve- **415**
ńekbe vaǵon irvan Mert inǵen ǵvͤlo̊lenek engem

Tőb apoſtolokrol Evang*eliom*

(Ian. XV, 1) Az időben Monda ieſus vͤ taneitvańinak En bizoń zo̊lo̊tvͤ vaǵok Es en aťam parlag mivelő *(2)* Minden vezzőt en bennem ǵőmo̊lčőt nem teremtet el vezen Es minden ǵvͤmőlč termőt meg tizteiťa vͤtet. hoǵ tőb ǵőmo̊lčőt hozzion *(3)* Imar ti tiztak vattok. az bezedert kit nektek zoltam *(4)* Lakoziatok en bennem. es en ti bennetek: mikent vezző nem tehet ǵőmo̊lčőt őn tőle. ha az tőn nem lakandik. vǵan ti ha en bennem nem lakozandotok *(5)* En zőlo̊tő vaǵok ti veńikek. ki en bennem lakik: es en vͤ benne Ez ſok ǵőmo̊lčőt viſel Mert nalamnal kil ſemmit nem tehettek *(6)* ha ki en bennem nem lakandik, ki vettetik mikent veńike. es meg azs Es meg zedik vͤtet. es tvͤzbe vetik *(7)* Es ha en bennem lakandotok. es en bezedim bennetek lakandonak. valamit akarandotok keritek es lezen nektek

Napian

(Ian. XV, 12) Monda ieſus vͤ taneitvańinak Ez en paranČolatom hoǵ zereſſetek eǵmaſt mikent zerettelek titeket *(13)* Ez

zerelmnel naǵob ſenkinel ninčen. hoǵ ki v̊ lelket v̊ baratťaert
416 veſſe. *(14)* ti en baratim vattok. ha ‖ teenditek kiket en parančo-
lok nektek *(15)* Imar nem mondolak titeket zolgaknak. mert
zolga nem tvǵa mit v̊ vra teǵen Titeket kedeg baratimnak mond-
lak Mert mindent kiket hallottam aťamtol. tvttattam nektek *(16)*
Nem ti valaztottatok engem. de en valaztalak titeket: Es vettelek
titeket. hoǵ el meńńetek. es ǵömölčöt hoziatok Es ti ǵömölčötök
maraǵon. hoǵ valamit kerendetek en nevembe aťamtol. aǵǵa nek-
tek amen

Maria magdalnarol Evangelim Lucač het

(36) Az időben keri vala ieſuſt nemeľ fariſeos hoǵ enneiek
v̊ vele be mene fariſeoſnak hazaba: es evek *(37)* Es ime nemeľ
binős azzoń allat ki vala az varoſba hoǵ eſmere. hoǵ fariſeoſnak
hazaba őt volna: hozza alabaſtromnak kenetet. *(38)* es hatol alvan
v̊ labainal. kőńvezetivel kezde moſnia v̊ labait es zarrazťa vala v̊
haiaval Es kenettel keni vala *(39)* Latvan kedeg fariſeos ki hyvtta
vala v̊tet. monda v̊nőn benne. mondvan ha ez profeta volna.
bizońaval tudnaia ki es minemő azzoń allat. ki v̊tet illeti. mert
binős *(40)* es felelven ieſus monda neki Simon vaǵon neked vala-
mit mondanom. es amaz monda meſter monǵad *(41)* Es felelven
417 monda neki Nemeľ kőnčőnlőnek ‖ valanak ket adoſi Eǵik tartozik
vala őth zaz penzel es maſik őtvennel: *(42)* es nem valvan v̊
nekik honneith meg adnaiak: meg haǵa mannaiknak Azert meľik
zereti ioncab v̊tet *(43)* Felelven ſimon monda Aleitom hoǵ az
kinek többet adot V' kedeg monda neki Igazan itilted *(44)* Es
fordola az azzoń allathoz. monda ſimonnak latod e ez azzoń allatot
Be iővek te hazadba. vizet en labaimnak nem adal Ez kedeg kőń-
vezetivel moſa en labaimot. es v̊ haiaval zarrazta *(45)* Apolaſt
nekem nem adal Ez kedeg hoǵ be iőttem. nem zv̊nt. meg čokolnia
en labaimot *(46)* Olayal en feiemet meg nem kened Ez kedeg
kenettel kene en labaimot: *(47)* kiert es mondom neked. meg
bočannak neki ſok binők. mert ſokath zerete kinek kedeg keveſb
bočannik. keveſbe zeret *(48)* Monda kedeg az azzoń allatnak.
Meg bočannak neked te bv̊nid *(49)* es kik eǵbe eznek vala kezde-

nek mondania vͤn bennek. ki ez ki es binoͤkoͤt meg bočat *(50)*
Monda kedeg az azzoń allatnak Meń el bekeſeggel te hited idvoͤzei-
tet teged

---

e ǵ z e n t M a r t i [l] r r o l e v a n g e l *i o* m I a n o s C a XII

Az Idoͤben monda ieſus vͤ taneitvańinak *(24)* Bizoń bizon
mondom ti nektek ha foͤldbe eſoͤ mag. meg nem ‖ haland *(25)* vͤnoͤn 418
maga marad. ha kedeg meg halant ſok ǵoͤmoͤlčoͤt hoz ki vͤ lelket
zereti. el vezti vͤteth Es ki vͤ lelket ǵvͤloͤli ez vilagban. oͤroͤk iletre
oͤrizi vͤtet *(26)* ha ki nekem zolgal: engem koͤveſſen es hvl en
vaǵok en zolgam es ot leǵen. ha ki en nekem zolgaland. tizteli
vͤtet en aťam ki meńńekben vaǵon Amen

z e n t c o n f e ſ ſ o r r o l E v a n g e l *i o* m M a t h e C a p i t *u* l *u* m
oͤ t oͤ d

Monda ieſus vͤ taneitvańinak *(13)* Ti foͤldnek ſava vattok:
hoǵ ha ſo izetlenoͤlend: miboͤl ſoznak toͤbbe ſemmire nem hazna-
latos. hanem hoǵ čak ki vetteſſek. es ńomottaſſek emberektoͤl *(14)*
Ti ez vilaǵnak feneſſegi vattok Nem reitezhetik el. heǵre toͤt varos
(15) zoͤvedneket ſem ǵoitnak: es zvzok ala tezik. de vilagtartora:
hoǵ fenlek mindennek. kik hazban vannak *(16)* Iǵ fenľek ti feńeſ-
ſegtek emberek eloͤt: hoǵ laſſak ti io dolgitokot: es dičoͤſoͤhek ti
aťatokot. ki meńńekben vaǵon *(17)* Ne alehatok hoǵ toͤrvent vaǵ
profetath ioͤttem feitenem Nem ioͤttem feitenem de telľeſeitenem
(18) Iſoͤt bizon mondom nektek: Mi eloͤt meń es foͤld el mvlľek:
eǵ-betoͤ: vaǵ eǵ voneitas: toͤrveńboͤl: el nem mvlik: mig nem
mind leǵenek *(19)* azert ki ez kiſſeb par‖ančolatok koͤzoͤl eǵǵet 419
meg ſeitend es vǵ taneitand embereket: mindennel kiſſebnek hivat-
tatik meńńeknek orzagaban ki kedeg tendi. es taneitand az naǵnak
hivattatik meńńeknek orzagaban Amen

---

ziz Marianak tizteſſegere odecos Agoſton

Szertő Aťamfiai Vr iſten zv̊leienek ziz marianak dičeretire zoľľonk valamit de mi igen kiſdedeg v̊ neki dičeretire. mit mondhatonk holot[tot] ſenki v̊tet dičerni nem eleg Mert valamit teſti ńelő. v̊ rola mondhat kiſſeb annal mit v̊ meltoſaga erdemlene Mert ez az ziz ki meńorzagnak dičőſeget ada. főldnek iſtent poganoknak hitőt: Binnek veget yletnek io zert Erkőlčnek feǵelmet Bizońaval bodog es igen melto minden dičeretre ki meńnek teremtőiet teſteſeite: es azt erdemlette em[lettni]letni ki meńńek keńere. es ez vilagnak ivtalma Azert bodog Ziz maria: meltan ieles dičerettel. es tizteſſeggel. fel magaztatik mi tőlőnk ki ez vilagnak igen ieles arvt ada Mert v̊ elő ańnanak kaarat meg fizete Es el vezet ember-
420 nek || valčagat meg hoza O vr iſtennek bodog zileie minden időben ziz maria. emberi ſegedelm minemő dičeretet fizethet te neked ki čac te arod mia lelte meg. v̊ meg tereſenek vtat de kerőnk veǵed be mi hala adaſonkot: Noha igen kiſded: Noha te erdemethez eǵenes ne leǵen. es mikoron mi aytatonkot fogadandod Imadvan mi binőnkőt meg menčed: minden peldanalkv̊l eǵǵeſſegent. erdemes ańa. es ziz maria. kit vr iſten: elmeben. es teſtben es. vǵ zentelt meg: es v̊ malazťaval telľeſeitet hoǵ melto lennel: kitől iſtennek fia: mi valčagonknak ivtalmat: v̊ teſtet eppeiteneie Mindenkor keǵeſſeges ziz zent maria criſtoſnak zeplőtelen tereme. zemermeſſegnek zemeľe: paradičomnak kapvia meńorzagnak azzońa zent leleknek temploma minden io dičeretre melto: mert te ziz mehedből: es illetlenből ǵőmőlčőt vőttőnk. ki minden allatnak ťeremtőie. Ez vilagnak vra: es meg valtoia. ki tőrvent adott es azt malaztval telľeſeitette: ki ǵőtretet: es emberek idvőſſegeert meg
421 holt || Es fel kőlt Es az el vezet ivhot őleben meg hozta: ki yl: es v̊l aťanak iogiara: es merhetlen naǵ felſegben. ez vilagnak iővendő igaz biroia ki mig el iőiőn te zent erdemeddel minket mindenőt

byri es orizi Naǵ zentſeges ańa es ziz maria. ki haſonlhatlan kellettel vr iſtennek: azon vr mia. kero̊nk teged: kit zent mehedben viſeltel: es te zentſeges emlöidbo̊l v̊ neki teiet attal: ki minden teſtnek etket ad hoǵ v̊ nala. kit aťaval o̊zve illo̊nk. es zent lelekel o̊zve imadonk. ńeried mi neko̊nk. minden bino̊nknek telľes bočanatťat. hoǵ el mvltat meg bočaſſon Ielennen valokot meg feǵǵen Io̊vendo̊t el v̊ziön: es aǵǵon ǵo̊trelmet. hoǵ erdemľönk meltok. es batorok lenno̊nk. v̊ kerdezetiben te ſegedſeged mia keǵeſſeges vr iſtennek zileie minden ido̊n ziz maria. ſegelľ ńovoľaſokot: emelľ apro elmeio̊ko̊t. eltes ſiralmaſokot Imaǵ az nepert Eſedezi eǵhazban zolgalokert Imaǵ azzońi allatokert Eſedeziel kerezťeneknek ǵv̊lekezeſeert: minden meg eerezie te emeleſedet valakik te neked aytatoſok Amen. ||

O Vr iſtennek bodog zv̊leie ziz maria ylo̊ iſtennek temploma 422
o̊ro̊k kiraľńak teremeZent leleknek titok haza Te vaǵ Ieſſe ǵv̊kerebo̊l valo vezzö Te vag liban heǵe beli [fa] Cedros ſa Te vaǵ ſyon heǵen valo cipreſſos fa Te vaǵ david mezo̊iebeli dizes olai fa Te vaǵ barſoń zyno̊ roſa Ierikoban ki erdemidnek ielen valo leveleddel mikent emberek ko̊zo̊t nem tvdc veled eǵenlo̊t vǵan bizonaval felo̊l mvlz anǵali meltoſagot. kinek vy es hallatlan čvdavl adatot. hoǵ az ige. kit vr iſten vilagnak elo̊tte zv̊lt. lenne te fiad. es az ember. kit te vilagnak vegen zv̊ltel. bizoń es to̊kelletes fia lenne vr iſtennek. lehet ket termezeto̊: de maga eǵ zemeľ: iſten es ember: eǵ emanvel (velo̊nk iſten)

O dičo̊ſeges ziz ańa. kiben čak magadban leletik ſziros zizeſſeg. ki te to̊retlen mehedbo̊l. fiat vǵ attal ki. hoǵ illetlen zemeremſegnek telľeſſege nevekedneiek Nem zegneie meg kivanſag: be rekeztet zizeſegnek pečetet Mert zent lelek te neked arnekoz vala. mikoron fogadnal Nem hoǵ ki tavozniek. te zentſeges mehedben fy||vnak magaert lenne. de ionkab tartotta magat. teremto̊nek 423
ereievel. es hatalmaval: Mert mi fv̊ naǵ piſpeko̊nk. te tv̊led. v̊ zentſeges teſtenek aldozatťat veve. kit kereztnek oltaran. mind ez vilagnak idvo̊ſſegeert: zent aldomaſſal ayanla Te nazaretbo̊l tamadot feneſſeg Te iervſalemnek dičo̊ſege Te ez vilagnak dyze Te kerezťen nepnek vaǵ nemeſſege: —

O ez vilagnak azzońa meńnek raitoľaia: iſtennek zeki. paradičomnak kapvia. halgaſſad zegeneknek kerelmeket Ne vtald meg navoľaſoknak oheitaſokot Meńńenek be te miad. mi fohazkoda-

ſynk : es aytatoſſagink idvőzeitenknek : es meg valtonknak eleibe : hoǵ melľek mi erdemőnkert. ki vͤzetnenek te miad lelľenek heľt. iſtenſeg kegeſſegenek fvͤleinel Tiztočh el binőnkőt : meg bočaſſ gonoz teteleket Emeľ fel el eſteket Oldozi meg kalodaztakot Metteſſenek le te miad binőknek gvſi : es čemetei Adaſſanak iozagnak viragi. es ekeſſegi Engeztelľed kerelmeddel az birot. kit eǵǵeſſeges ||
424 nemzeſſel zvͤltel idvőzeitőt hoǵ ki te miad mi emberſegőnkkel. meltolth rezes lennie the miad teǵen vͤ iſtenſegeben rezeſſe te fiad mi vronk ieſus criſtos Amen

O zentſeges őrők ziz es mindennek azzońa. meńńei kiraľne Irgalmaſſagnak ańńa Felſeges iozagnak kvta ki arhanǵal mia idvőzlőttel : es zent lelek mia terheltettel : es azzońtol arnekoztattal Zeretőim magaſb meńnel kiről akaronk zolni őrvennel meľeb. kinek tizteſſeget akaronk tennőnk Mert iſtent kit ſem eǵ termezet : nem fog Ez zeplőtelen es illetlen ziz vͤ meheben rekeztven viſelte Es az vtan anǵalokal őzve. bizoń iſtent es embert imada ki az ziz oľ zent. kibe zent lelek. meltolt leǵen be menni ki az igen dizes. hoǵ vͤtet iſten ańńava valaztanaia. ki oľ tizta. hoǵ zvͤleſe vtan. zizen maradhatna Mert ez ziz čvdalatoſt es mondhatatlan. minden allat teremtőiet es vͤnőn idvőzeitőiet zvͤlte Es zvͤleſe vtan tőretlen zizen maradot Te kedeg vram iſten irgalmazi mi nekonk ||

(XIII, 16) Bizon bizon mondom nektek Zolga nem naǵvbb v̈ vranal Sem kővet nem naǵvb annal ki v̈tet bočatta *(17)* ha ezeket tvǵǵatok bodogok leztek ha teienditek v̈tet *(18)* Nem mendentekrȫl mondom En tvdom kiket valaztottam de hoǵ iras telľeſeǵǵek ki en keńeremet ezi v̈ ſarkat en ellenem emelendȫ *(19)* Bizon bizon mondom nektek: Mi elȫt leǵen. hoǵ hiǵǵetek. mikoron leiend mert en vaǵok *(20)* Bizon bizon mondom nektek. ki be veiendi ha kit boča[toth]tandok. engem ſogad ki kedeg engem ſogad azt fogaǵǵa ki engem bočatoth *(21)* ezeket mikoron mondotta volna ieſus lelekben meg rettene: es tvdtata. es monda Bizon bizon mondom nektek Mert kȫzzȫletek. eǵ engem el arol *(22)* Azerth neznek vala az taneitvańok eǵmaſra. ketelkedven. kirȫl mondanaia *(23)* Vala azert v̈ taneitvańi kȫzzȫl eǵ ieſuſnak ȫlebe haiolvan. kit zeret vala ieſus *(24)* Azert Simon peter Inte ennek: es mond neki ki az kirȫl monǵa: *(25)* holot azert v̈ ieſus melľen ńvgvt volna: mond neki Vram ki az *(26)* felele neki ieſus az kinek || En az martot keńeret ńoitandom Es holot be martot volna 426
keneret ada ſkariot fia ivdaſnak *(27)* Es az falat vtan. tahat v̈ bele mene ſatanas Es monda neki ieſus. mit tezs. teǵed hamar *(28)* Ezt kedek az v̈lȫk kȫzzȫl. ſenki nem tvda. mire mondotta volna neki ieſus *(29)* Mert nekik aleiťak vala: mert erzeńi valanak ivdaſnak hoǵ ieſus neki azt mondotta volna. veǵed azokot melľekel zikeſek vaǵonk. az innep napra avaǵ hoǵ valamit zegenek[nak]nek adna. *(30)* holot azert v̈ az ſalatot vȫtte volna. leg ottan ki mene: vala kedeg eeyee: *(31)* holot azert ki ment volna Monda ieſus Moſtan dičȫſȫlt embernek fia: es iſten dičȫſȫlth v̈ benne. *(32)* ha iſten dičȫſȫlt v̈ benne. iſten es dičȫſeiti v̈tet v̈nȫn magaban: es maytan dičȫſȫiti v̈tet *(33)* fiačkaim meeg keveſſe veletek vaǵok: kereſtek engem: es mikent mondottam ſidoknak.

hova en meǵek ti nem iőhettek Es nektek moſtan mondom : *(34)*
vy parančolatot adok nektek : hoǵ eǵmaſt zereſſetek : mikent en
es zerettelek titeket : hoǵ ti es zereſſetek eǵmaſt *(35)* Minde ebben
427 eſmer titeket hoǵ en taneitvaňim vadtok. ha eǵmaſhoz zerelme||tek
lezen *(36)* Monda neki ſimon peter Vram hova meǵ. felele neki
ieſus : hova en meǵek moſtan nem kővethec engem Ezek vtan
kedeg kővec : *(37)* Mond neki peter Mire nem kővethetlek moſt
tegedeth en lelkemet eretted vetem *(38)* Felele ieſus : te lelkedet
erettem veted e Bizon bizon mondom neked : nem inekel kakas
mig nem engem haromzer meg tagacz *(XIV, 1)* Es monda v̊ ta-
neitvaňinak Ne haboroǵǵek ti zivetek. ſe yeǵǵen : hiztek iſtenben
en bennem es hiǵǵetek *(2)* En aťam hazaban ſok lakaſok vadnak.
ha meeg ſem mondottam volna nektek mert el meǵek nektek helt
zer[z]eznem : *(3)* es ha el menendek : es nektek heľt zerzendek eſ-
meg meg iővők es titeket en hoziam vezlek : hoǵ hvl en vagok ti
es ot leǵetek *(4)* Es hova en meǵek tvǵǵatok : es az vtat
es tvǵǵatok *(5)* Mond neki tamaſ Vram nem tvǵǵvk hova meǵ :
es hoǵ tvdhatonk vtat *(6)* Mond neki ieſus En vaǵok. vt. bi-
zonſag. es elet Senki aťamhoz nem meǵen. hanem en miam :
(7) ha engem eſmertetek volna. bizoňaval en aťamot es eſ-
428 mertetek volna : es lattatok v̊tet Es matol fogvăn || meg eſmeri-
tek v̊tet *(8)* Mond neki filep Vram mvtaſſad nekőnk aťadot : es
eleg nekőnk *(9)* Mond neki ieſus Enne időben vaǵok veletek. es
engem nem eſmertetek e Filep ki engem lat : latťa en aťamot es
Mikent mondod te mvtaſſad nekőnk aťadot : *(10)* Nem hizitek e
hoǵ en aťamban es aťa en bennem vaǵon Az bezed kit en zolok
nektek enőn tőlem nem zolom de bennem lakozo atťa v̊ tezen
dolgokot *(11)* Nem hizitek e hoǵ en aťaban. es aťa en bennem
vaǵon. *(12)* hanem eǵebert az dolgokert hiǵǵetek Bizon bizom
mondom nektek : ki en bennem hizen : meľ dolgokot en tezek. v̊ es
tezi. es ezeknel naǵobbakot es. tezen Mert en aťamhoz meǵek
(13) Es valamit kerendetek aťamtol en nevemben, azt tezem hoǵ
aťa dičőſőllőn ſivban. *(14)* ha mit kerendetek en nevemben azt
tezem *(15)* Ha engem zerettek en parančolatimot tarčatok *(16)*
Es en kerem aťath es eǵeb vigaztalot ad nektek. hoǵ őrőke
veletek lakiek. *(17)* bizoňſagnak lelket. kit ez vilag nem vehet :
Mert nem latta vtet Ti kedeg meg eſmertetek v̊tet. mert nalatok
lakozik. es ti bennetek lezen *(18)* Nem hadlak el titeket arvaiol.

hoziatok io̊vo̊k eſmeg *(19)* Meeg eǵ ke‖veſſe Es ez vilag imar engem 429
nem lat Ti kedeg lattok engem. mert en elek Es ti es eltek *(20)*
Az napon ti meg eſmeritek hoǵ en. en aťamban vaǵok. es ti es en
bennem. es en ti bennetek : *(21)* kinel en parančolatom vaǵon. es
tarťa vͤtet. az az ki engem zeret. ki kedeg engem zeret : zerelmben
lezen en aťamtol es Es en zeretem vͤtet : es neki meg ielentem en
magamot *(22)* Mond neki ivdas. nem az ſkariot fia Vram mi lo̊tt
ez. hoǵ magadot ielentendo̊ vaǵ neko̊nk. es nem ez vilagnak *(23)*
Felele ieſus es monda neki ha ki engem zeret en bezedemet tarťa.
es en aťam es. zereti vͤtet es vͤ hozia io̊vo̊nk : es vͤ nala lakaſt
tezo̊nk : *(24)* ki engem nem zeret. en bezedimet [ſem] es nem tarťa
Es az bezed kit hallottatok : nem enem. de aťame ki engem bočatot
(25) Ezeket zoltam nektek nallatok lakozvan *(26)* Vigaztalo zent
lelek kedeg. kit aťa en nevemben bočat. vͤ titeket mindenekre
meg taneit Es mindeneket meg ſvg nektek. valamit mondandok
nektek *(27)* Beket haǵok nektek en bekemet adom nektek : Nem
mikent ez vilag ad en adok nektek Ne haborolľon ti zivetek ſe
yeǵǵen ‖ *(28)* Hallottatok mert en mondottam nektek el meǵek 430
eſmeg hoziatok io̊vo̊k Ha engem zeretnetek bizońaval o̊ro̊lnetek :
mert aťamhoz meǵek : mert ata naǵob en to̊lem : *(29)* es moſtan
mondam nektek mi elo̊t legen : hoǵ mikoron meg leend hiǵǵetek
(30) Immar nem ſokat zolok veletek Mert el io̊ve ez vilagnak
feiedelme : es en bennem ſemmie nem lo̊n *(31)* de hoǵ eſmerie ez
vilag. hoǵ aťamot zeretem Es mikent aťa parančolatot adot nekem
vǵ tezek : kelľetek fel es meńńo̊nk el Inneieth

penteket ez okaert boitolik Mert Iſraelnek fiai ez napon io̊ttek ki az igeretnek fo̊ldere Moiſes meg holt david az goliaſt meg o̊lte. es dauid meg holt Tobias harom zaz es neǵven hamoſ profetakot o̊le zent Eſtvant meg ko̊vezek Criſtoſt ſezeitek kereztelo̊ Ianoſnak ńakat vagak Herodes zaz neǵven neǵ ezer germeket o̊lete Ziz maria hala zent peter palt nero čazar meg olete Zent katerina meg hala Tizeneǵ ezer zvͤzek Tizezer vitezek meg oletenek penteken Adamot es Evat penteken teremte vr iſten eelo̊ aťankot ‖

431 Virag vafarnapon Paffio zent Mate Cap XXVI

(2) Az Ido̊ben monda iefus v̊ taneitvańinak Tvdǵatok mert neǵed nap vtan hvfvet lezen es embernek fia el aroltatik, hoǵ meg fezeiteffek *(3)* Tahat papoknak feiedelmi eǵbe ǵv̊lekeztek. es nepnek vembi: papok feiedelmenek pitvaraba ki mondatik vala kaifafnak. *(4)* es tanalčot to̊nek. hoǵ iefuft alfaggal meg tartanaiak. es meg o̊lneiek *(5)* de mondonak vala Ne idnep napon. netalantan zo̊ndo̊les lenne az nepben *(6)* holot kedeg volna iefus betaniaba: poklos fimonnak hazaban: *(7)* hozia mene eǵ azzoń ember. draga kenet alabaftrommal: es v̊ v̊lteben. feiere o̊tte *(8)* latvan kedeg taneitvańok: meg duzzadanak mondvan: Mi vezedelm lo̊n ez: *(9)* Mert ezt fokon el arolhattak volna es adatott volna zegeneknek *(10)* Iefus kedeg tvdvan monda nekik: Mit nehezeltek az azzoń emberre: mert io dolgot to̊n en bennem: *(11)* mert mindenkor zegenek vannak veletek. en kedeg nem minden ido̊ben lezek: *(12)* Mert ez. az kenetet en teftembe bočatvan. engem temetefre to̊tte *(13)* Bizoń mondom nektek. vala hol hirdetendik. mind vilagot mia. ez evanǵelimot: meg mondatik ez es. mit ez azzońember to̊tt v̊ emleitetere *(14)* Tahat el mene az tizenketto̊kbo̊l eǵ kinek ||
432 Neve fkariot fia ivdas. papoknak feiedelmihez. *(15)* es monda nekik Mit akartok nekem adnotok es en v̊tet nektek adom Es tahat v̊k zerzenek neki harminc ezv̊ft penzt *(16)* Es attol fogvan keres vala okos v̊ǵet. hoǵ v̊tet be adhatnaia *(17)* hvfvetnek kedeg elo̊ napian. taneitvańok menenek iefufhoz mondvan hol akarod zerzio̊nk neked hvfvetet enned *(18)* Es tahat iefus monda Meńńetek a varofba nekihez. es monǵatok neki Mefter monǵa En ido̊m ko̊zel vaǵon. te nalad tezek hvfvetet en taneitvanimval *(19)* Es taneitvańok to̊nek. mikent iefus zerze v̊ nekik Es hvfvetet zerzenek *(20)* Eft leven kedeg. v̊l vala v̊ tizenket taneitvańival. *(21)* es v̊ ettekben. monda nekik Bizon mondom nektek. mert eǵǵitek engem el adando: *(22)* es igen meg zomorodvan. kezde ki mind mondania Vram mi nem en vaǵok e *(23)* Es tahat v̊ felelven monda: ki kezvel en velem az talba ńvl. engem az arol: *(24)* lehet embernek fia el meǵen. mikent irvan vaǵon v̊ rola. de iai az embernek. ki mia embernek fia el aroltatik Io vala neki ha az ember nem ziletet volna *(25)* Felele kedeg ivdas ki v̊tet el arolta. es

monda Mefter mi nem en vaǵok e Monda neki te mondad (26) V' vačoraiok leven kedeg. iefus. fel vo̊n keńeret || es meg alda. es meg 433
to̊re. es ada vͤ taneitvańinak Es monda Veǵetek es eǵetek: ez en teftem (27) Es poharth veven. halat ada. es ada nekik. es monda. Iǵatok mind ébol. (28) Mert ez en verem. vy haǵafnak. ki fokert ki o̊tletik bino̊knek bočanatťara (29) Mondom kedeg nektek. nem Izom. matol fogvan. ez zo̊lo̊ to̊nek firiabol: mind az napig: mikoron azt iǵam vyiat. en aťamnak orzagaban ti veletek. (30) Es edes Inek mondvan el ki menenek olay fanak heǵere (31) Tahat mond nekik iefus Ti mind meg tantorottok en bennem. ez eyel Merth irvan vaǵon Meg verem az paztort. es el ozolnak čordanak Ivhy (32) Mi vtan kedeg fel kelendek (t a m a d a n d o k). elo̊ttetek galileaba meǵek (33) Felelven kedeg peter monda neki Es ha mind meg tantorodandonak te benned. en foha nem tantorodom (34) Monda neki iefus Bizon mondom neked. mert ez eyel. mi elo̊t kakas inekľen: engem haromzer meg tagadc (35) Monda neki peter Es ha ketelen volna nekem veled meg halnom teged meg nem tagadlak Azonkent mondanak mind az taneitvańok (36) Tahat io̊ve velek iefus eǵ ǵetfeman nevo̊ falvban Es monda vͤ taneitvańinak Ith vͤlľetek. mig amoda meǵek. es imadok (37) Es fel||veven 434
petert es zebedeof ket fiat. kezde zomorodnia: es kefergeni (38) Tahat monda nekik iefus Mind halalig zomoro en lelkem Zenveǵǵetek itt. es viǵaziatok velem. (39) es onneiet. elo̊ lepek. es orcaiara effek Imadvan es mondvan En aťam ha lehet: mvlľek el en rolam ez pohar. de maga bizoń. ne mikent en akarom: de mikent te (40) Es io̊ve az taneitvańokhoz: es lele vͤket alottokban Es monda peternek Iǵ nem viǵazhattal en velem eǵ iden (41) Viǵaziatok es imaǵǵatok. hoǵ kefertetbe ne meńńetek: lehet a lelek kezs de a teft beteg (42) Efmeeg mafzer el mene. es imada mondvan En aťam ha ez pohar el nem mvlhatik. ha nem iǵam. leǵen te akaratod (43) es io̊ve efmeg. es lile vͤket [all] allottokban: mert vͤ zemek meg nehezo̊lt vala (44) es vͤket meg haǵvan. efmeg el mene. es imadaa harmadzer. azon bezedet mondvan (45) Tahat io̊ve vͤ taneitvańihoz. es mond nekik aloǵǵatok Immar es ńvgoǵǵatok el Ime el ko̊zeleit ido̊. es embernek fia adatik bino̊fo̊knek kezekbe: (46) kelľetek fel. meńo̊nk el. Ime el ko̊zeleit ki engem el arol (47) Meeg vͤ zoltaba Ime Ivdas tizenkettónek eǵǵik. el ivta. es vͤ vele naǵ fereg. to̊ro̊kel es dorongokkal. papok feiedelmito̊l

435 bočattatak || es nepnek vembitől. *(48)* ki kedeg v̊tet el arolta vala: nekik ielt ada mondvan Valamelľet meg apolandok (č o k o l a n d o k) v̊ az. tarčatok v̊tet *(49)* Es leg ottan ieſuſhoz elo̊ menven monda Idvo̊zleǵ meſter es meg apola v̊tet *(50)* Es monda neki ieſuſ Baratom mire iöttel: tahat elo̊ lepenek. es kezeket ieſuſra vetek. es meg tartak v̊tet *(51)* Es ime eǵ azok ko̊zzo̊l. kik ieſuſſal valanak. kezet ki ńoitvan. ki hvza v̊no̊n to̊ret: es vagvan papok pv̊ſpo̊kenek zolgaiat: es el vaga v̊ neki iob fv̊let *(52)* Tahat monda neki ieſus Fordeič te to̊ro̊det v̊ heľere Mert mindenek kik to̊rt veznek: to̊r mia veznek *(53)* Avaǵ aleitod hoǵ nem kerhetem en aťamot es ad en nekem. ma to̊bbet. hoǵ nem tizenket ſereg anǵalt. *(54)* es tahat mi nemmen telľeſednenek be iraſok: mert ketelen iǵ lenni *(55)* Az időben monda ieſus az ſeregnek ki iöttetek. mikent tolvayra to̊ro̊kkel es dorongokkal engem meg fognotok Naponked nalatok v̊lo̊k vala az templomban taneitvan. es meg nem tartatatok engem *(56)* Ez kedeg mind lo̊t hoǵ profetaknak iraſi telľeſednenek tahat taneitvańi v̊tet el haǵvan. mind el fvtanak *(57)* de v̊k ieſuſt meg tartvan. vivek papok feiedelmehez kayfaſ-
436 hoz: hol meſterek: es venek ǵv̊lekeztek vala *(58)* Peter || kedeg tavol vtanna meǵen vala: mind papok feiedemenek pitvaraig: es be menven v̊l vala az zolgakkal hoǵ veget latnaia *(59)* Papok feiedelme kedeg es mind tanalč. kereſnek vala hamis tanoſagot ieſuſ ellen hoǵ v̊tet halalnak adnaiak *(60)* es nem lelenek. holot ſok hamiſ tanok elo̊ mentek volna Vtolzer kedeg iövenek ket hamiſ tanok. *(61)* es mondanak ezt mondotta Meg to̊rhetem iſtennek templomat: es harmad nap mvlvan. eſmeg meg rakom v̊tet *(62)* Es papok feiedelme fel kelven. monda neki. Semmit nem felelz e. ezekre kiket ezek ellened tanolnak *(63)* Ieſuſ kedeg veztegl vala Es papok feiedelme monda neki az eleven (i l o̊) iſtenre eſketlek teged. hoǵ monǵad neko̊nk ha te vaǵ criſtos iſtennek fia *(64)* Mond neki ieſus: te mondottad de maga bizont mondok nektek Matol ſogvan meg latťatok embernek fiat Iſten ereienek iogǵa felo̊l v̊lven. es iöni meńńeknek fellegeben *(65)* Tahat papok feiedelme. meg zakazta v̊ o̊lto̊zetit mondvan karomla: mi zikſego̊nk vaǵon. meg es tanokkal Ime moſtan hallottatok karomlaſt: *(66)* mi tedcik ti nektek Tahat v̊k felelven mondanak. halalt
437 erdeml *(67)* Tahat arcel po̊gdo̊ſek v̊tet || Nagkba v̊telek [v̊tet] nekik kedeg arcel es v̊telek tenerrel *(68)* mondvan: kriſtoſ profe-

taľ nekoͤnk. ki az ki teged vͤtoͤt. *(69)* Peter kedeg kvͤn vͤl vala. az
tarnacban Es mene vͤ hozia eǵ leań mondvan Es te es. galileai
ieſuſſal valal. *(70)* Es tahat vͤ mindennek eloͤtte tagada mondvan
Nem tvdom mit mondaz : *(71)* annak kedeg aiton ki mentebe. lata
vͤtet maſ leań. es monda azoknak kik ot valanak : Es ezes az
nazareti ieſuſſal vala *(72)* Es eſmeg meg tagada. eſſel. mert nem
eſmertem az embert : *(73)* es keves idő mvlvan. hozia menenek
kik allonak vala es mondanak peternek bizoń te es vͤ koͤzzoͤloͤk
vaǵ : mert te zod teged ki ielent *(74)* Tahat kezde tagadnia : es
eſkenni hoǵ bizoń nem eſmerte volna az embert Es azomban
kakas inekle *(75)* Es meg emlekezek peter ieſuſnak bezederoͤl. kit
mondot vala Mi eloͤt kakas zol. haromzer tagac meg engem Es el
ki menven keſerven ſyra. *(XXVII, 1)* holval leven kedeg tanalčba
menenek. minden papok feiedelme. es nepnek vembi. ieſuſ ellen.
hoǵ vͤtet halalnak adnaiak : *(2)* es koͤtoͤzven. el vivek vͤtet. es adak
vͤtet Ponciuſ pilatoſ iſpannak *(3)* Tahat latvan Ivdas. ki vͤtet el
arolta vala, hoǵ karhozot volna. bana tetet. meg vive || az harmicz 438
ezvͤſt penzt papok feiedelminek. es nepek vembinek *(4)* mondvan
Binhoͤttem (vetkeztem) igaz vert el arolvan tahat vͤk monda-
nak. mi miank. te lattatol *(5)* Es el haǵeitvan az ezvͤſt penzt a
templomba : Es el menven gvſſal oͤnoͤn magat fel akazta *(6)* Pa-
poknak kedeg feiedelmi. ſel veven az ezvͤſt penzeket : mondanak
Nem illik vͤket. penz tartoba vetnoͤnk. mert vernek aria *(7)* de
tanalč [tarta] tartvan. voͤnek azzal eǵ tegla ǵartonak parlagat za-
randokoknak temeteſere : *(8)* es azert hivatik az parlag akeldemak :
az az vernek parlaga mind ez napig *(9)* Tahat be toͤlt mi mondvan
volt ieremias profeta mia Es voͤnek harmincz ezſvͤſt penzt az el
aroltnak ivtalmat. kit voͤttek aron iſrael fiaitol *(10)* Es adak vͤtet
tegla ǵartonak parlagaba. mikent vr zerzette en nekem *(11)* Ieſus
kedeg alla iſpannak eloͤtte Es iſpan meg kerde vͤtet mondvan Te
vaǵ e ſidoknak kiralľa mond neki ieſus. Te mondod *(12)* es miko-
ron vadolnaiak vͤtet papok feiedelmi. es nepnek veni ſemmit nem
felele *(13)* Tahat mond neki pilatos : Nem hallod e mene tanoſagot
mondonak te ellened *(14)* Es nem felele neki ſem eǵ igere vǵ hoǵ
čvdalkozneiek. || az iſpan igen *(15)* dičoͤſeges Innep napon kedeg 439
zokot vala iſpan el bočatnia eǵ fogľot kit akartak volna *(16)*
Tartanak vala kedeg tahat eǵ igen ieles fogľot ki mondatik vala
barrabas ki ǵalkoſſagert bočattatot vala toͤmloͤcbe *(17)* oͤkoͤt azert

eǵbe ǵoͤjtven monda pilatos kit akartok el bočatom nektek barra-
baſt e avaǵ ieſuſt ki mondatik criſtuſ *(18)* Mert tvǵǵa vala. hoǵ
ireǵſeg mia aroltak vala el vͤtet *(19)* vͤ kedeg itilő zekben vͤlteben
kvͤlde vͤ hozia vͤ feleſege mondvan Semmi neked. es az igaznak
Mert ſok ǵoͤtrelmet vallottam ma almomba vͤ mia *(20)* Papoknak
kedeg feiedelmi. es vembek kyzzek a nepet hoǵ barrabaſt ker-
neiek. ieſuſt kedeg el vezteneiek *(21)* Felelven kedeg iſpan monda
nekik Ez kettoͤ koͤzzoͤl kit akartok el bočatni Es tahat vͤk monda-
nak Barrabaſt. *(22)* mond nekik pilatos Es mit teǵek azert ieſuſ-
rol ki kriſtoſnak mondatik *(23)* Mondanak mind fezzoͤlľőn. mond
nekik iſpan. es mi gonozt tőt Es tahat vͤk ionkab vͤvoͤltőnek vala
mondvan. fezzoͤlľőn *(24)* Pilatos kedeg latvan hoǵ ſemmit nem
haznalna de ioncabb zoͤndőles lenne Vizet vőn meg moſa kezet. az
440 nepek előt mondvan Artatlan vaǵok en. ez igaznak veretoͤl || Ti
lattatok *(25)* Es minden nep felelven monda vͤ vere mi raitonk.
es mi fionkon *(26)* Es tahat el bočata nekik barrabaſt Ieſuſt kedeg
oſtorlattat nekik ada hog fezeitetneiek *(27)* Tahat iſpannak vitezi
veven ieſuſt az pitvarban Minden ſeregeket vͤ ellene ǵőitenek. *(28)*
es le vetkeztetven vͤtet kejk kamokaban öltoͤztetek vͤtet *(29)* es
tőviſboͤl kozorot fonvan tevek vͤ neki feiere Es nadat vͤ iog kezere
es vͤ előtte terdeplven Mevetik vala vͤtet mondvan : Idvőz leǵ ſidok-
nak kiraľa *(30)* es raia haǵapvan vezik vala az nadat es vtik vala
vͤ feie[hez]t *(31)* Es mi vtan meg mevettek volna vͤtet : le vevek az
kamokat. es oͤltőztetek vͤtet őnőn rvhaiaba Es ki vivek vͤtet. hoǵ
meg fezoͤlne *(32)* ki mentekben lelenek kedeg aruus embert
ſimon nevoͤt. azt kezereitek. hoǵ fel venneie vͤ kereztet *(33)* Es
ivtanak eǵ heľre ki mondatik golgata ki koppaztaſnak heľe *(34)*
es adanak vͤ neki meregvel elveǵeitet bort innia *(35)* Es holot
koſtolta volna nem akara innia Mi vtan kedeg meg fezeitek vͤtet
meg oztak vͤ öltőzetit zerenčet vetven. hoǵ be telľeſednek. mi
441 mondvan vaǵon. profeta mia mondvan : || Meg oztak magoknak en
oͤltoͤzetemet : es en oͤltoͤzetemen zerenčet vetenek. *(36)* es vͤlven
tarťak vala vͤtet *(37)* Es fel tevek vͤ feie fele vͤ vǵet irvan It vaǵon
nazaretbeli ieſus ſidoknak kiraľa *(38)* Tahat fezeitenek vͤ vele
eǵeb ket tolvait : eǵik iogra (d i ſ m a s) es maſik balra (g e ſ m a s)
(39) Inneit kedeg eloͤ mvlok. karomľak vala vͤtőt. feieket indoitvan
(40) es mondvan vak. ki iſtennek templomat meg tori. es harmad
nap meg vyioyťa vͤtet zabadohad el tenőn magad. ha iſtennek fia

vaǵ. zaľ ala az kereztro̊l, *(41)* meg vǵan es papok feiedelmi. meg
mevetven v̊tet: meſterekkel es vembekkel mondonak vala *(42)*
Eǵebeket el zabadoitot v̊no̊n magat nem zabadoiťa. ha iſraelnek
kiraľa [vaǵ] zalľon le az kereztro̊l es hizo̊nk v̊ neki *(43)* Iſtenben
bizot menče meg v̊tet moſtan ha akaria. mert vǵ mondot Iſtennek
fia ǵok *(44)* Ezenkent kedeg. az tolvaiok es kik fezo̊lven valanak v̊
vele panazľak vala neki *(45)* Hatod idŏtŏl fogvan kedeg ſetet lo̊n
mind fŏldnek zinen kilenced ideig *(46)* Es kilenced horan v̊vo̊lte
ieſus nag zoval mondvan hely hely lamazabatani. az az En iſte-
nem en iſtenem mire hagal meg (el) engem *(47)* Nekik kedeg ot
allok ez halvan || Mondonak vala. ez illeſt kialťa *(48)* Es leg ottan 442
el fvtvan eǵ ko̊zzo̊lo̊k zovarvant fel vo̊n be to̊lte ecettel es fel teve
nadra. es ad vala innia v̊ neki *(49)* Eǵebek kedeg mondonak vala
Zv̊ńńetek meg laſſvk ha el io̊ illes v̊tet el zabadeitania *(50)* Ieſus
kedeg eſmeg naǵ zoval v̊vo̊ltven ki bočata lelket *(51)* es ime
templombeli ſvporlah kette zakada fo̊l[d]to̊l fogvan alaig es fo̊ld meg
indola. es kv̊ zirtok haſadanak *(52)* es ſyrek meg ńilanak es zen-
teknek ſoknak teſti kik el alvttak vala fel tamadanak *(53)* Es az
ſirekbo̊l ki io̊ven v̊ neki fel tamadaſa vtan io̊venek a zent varoſba.
es ſoknak ielenenek meg *(54)* Centvrio kedeg es kik vele valanak
ieſoſt o̊rizo̊k. fo̊ld indvlaſt latvan: es azokot mik leznek vala. igen
felenek. mondvan bizoń ez iſtennek fia vala *(55)* Valanak kedeg
mezzo̊l valo azzoń emberek es ſokan. kik ieſuſt galileabol ko̊vettek
vala. neki zolgalok. *(56)* kik ko̊zo̊t vala magdalomi maria es iakab
ańńa maria: es ioſef ańńa. es zebedeuſ fiai ańńa *(57)* Mikoron kedeg
eeſt lo̊t volna Io̊ve nemeľ aromatiai kazdag ember ioſef nevo̊. ki es
ieſuſ taneitvana vala *(58)* Ez be mene pilatoſhoz: es meg kere
ieſuſnak teſtet || Tahat pilatos parančola meg adnia az teſtet *(59)* 443
Es ioſef az teſt fel veven be takara v̊tet tizta ǵolčba. *(60)* es teve
ezt v̊no̊n vy ſirebe. kit kv̊bo̊l ki faragtatot vala. es az ſirnek aito-
iara. naǵ mero̊ko̊vet hengereitete. es el mene *(61)* Vala kedeg ot
magdalnai maria. es maſ maria v̊lven az ſir elo̊t *(62)* M a ſ n a-
p o n k e d e g ki ez hvſvet vtan vaǵon. papok feiedelmi es fariſeo-
ſok be ǵv̊lenek pilatoſhoz *(63)* mondvan Vram meg emlekezeenk:
mert ez čalard mondotta. meeg eleventebe. harom nap vtan fel
tamadok. *(64)* azert paranČoľ o̊rizni az ſirt harmad napig Ne talan
tan el io̊nek v̊ taneitvańi. es el oroziak v̊tet. es monǵak az nepnek.
fel ko̊lt halottaibol. es az vtolſo tevelges gonozb lezen elo̊bbelinel

(65) Monda nekik pilatoſ. vaǵon o̊rizettek. meńńetek el. es o̊rizietek mikent tvǵǵatok *(66)* vͤk kedeg el menven. meg ero̊ſſeitek az ſirt ieǵezven a ko̊vet o̊rizo̊kkel amen leǵen

---

k e d d i p a ſ ſ i o z e n t M a r k o ſ C a p i t u l o m t i z e n n e ǵ e d

(1) Az ido̊ben vala [ieſus] hvſvet es az ima neǵed napon
vtanna Es fevͤ papok es meſterek kereſkednek vala hoǵ alſaggal
ieſuſt meg tartanaiak es meg o̊lneiek *(2)* mondonak vala kedeg
444 Ne innep napba kin zo̊ndo̊leſ || lenne a nepben *(3)* Es mikoron
volna ieſus betaniaban poklоſ ſimonnak hzazaban. es vͤlne. io̊ve
eǵ azzońember. draga forralt nardoſ alabaſtrom kenettel: es alabaſtrom meg zegven. ki o̊tte vͤ feiere *(4)* Nekik kedeg lo̊nek. kik
vͤno̊n bennek nehezlek. es mondanak. es ez mi vezes lo̊n ez kenetnek. *(5)* mert el arolhattak volna ez kenetet. to̊bbo̊n hoǵ nem
harom zaz penzben es adni zegeneknek: es vͤ raia viǵorgnak vala:
(6) Iefus kedeg monda haǵǵatok el vͤtet: mit zomoreiťatok vͤtet.
io dolgot to̊n en bennem *(7)* Mert minden ido̊ben zegenek vannak
veletek: es mikoron akartok vͤ nekik iot tehettek. en kedeg nem
minden ido̊ben lezek. *(8)* az mie volt. azt to̊tte. elo̊l vo̊tte en teſtemet temeteſre meg kenni *(9)* Bizoń mondom ti nektek. valahol
hirdetendik ez evangelivmot: mit ez es to̊t. meg emleitetik. vͤ emleitetere *(10)* Es ſkariot fia ivdas. tizenketto̊nek eǵǵik el mene az
ſo̊ papokhoz hoǵ [vͤket] vͤtet nekik arolnaia. *(11)* kik halvan o̊ro̊lenek Es igerenek vͤ neki penzt adniok es fogada es kereſkedik valahoǵ vͤtet alkalmaſt adhatnaia. *(12)* es az imanak (h v ſ v e t i k e-
ń e r n e k) elo̊ napian mido̊n paſkat (h v ſ v e t i b a r a n t) o̊lnek
445 vala: mondonak neki taneitvanok || hova akarod meńńo̊nk. es
zerezio̊nk neked hoǵ eǵel paſcat. *(13)* es bočatta vͤ taneitvańi
ko̊zzo̊l ketto̊t. es monda nekik Meńńetek el a varoſba. es io̊ ti elo̊to̊kbe. eǵ palazk viz viſelo̊ ember. ko̊veſſetek vͤtet. *(14)* es valahova
be menend. monǵatok a haz vranak. Meſter monǵa. hol en zallaſom. hol en taneitvańimmal paſcat eǵem *(15)* es vͤ ti nektek.
mvtat naǵ ekeſeitet vačoralo heľeth es ot zerezietek neko̊nk. *(16)*
es el menenek vͤ taneitvańi Es io̊venek a varoſba. es meg lelek

mikent iefus mondotta vala vͤ nekik : es pafcat zerzenek *(17)* Eft
leven kedeg el ioͤve tizenkettoͤvel : *(18)* es vͤ ettekben. monda
nekik iefus Bizon mondom nektek. mert koͤzzoͤlletek eǵ engem el
ad ki velem ezik. *(19)* es tahat vͤk kezdenek zomorolnj. es ki mind
mondania neki Nemde en e. *(20)* ki monda nekik. tizenkettoͤ
eǵǵik. ki velem talba mart *(21)* Es leheth embernek fia el meǵen
mikent irvan vaǵon vͤ rola de iai az embernek. ki mia embernek
fia aroltatik. io lezen vala neki. ha nem ziletet volna az ember :
(22) es vͤ ettekben. fel veve iefus az keńeret es meg aldvan meg
zege. es nekik ada. es monda veǵetek. ez en teftem. *(23)* es fel
veven az pohart eᵽ. halat teven ada nekik || Es mind yionak abbol. **446**
(24) es monda nekik. ez en verem vy haǵafe. ki fokert ki oͦtletik
(25) Bizon mondom nektek hoǵ immar nem izom ez tvͤnek firia-
bol minđ az napig. mikoron azt vyiat izom iftennek orzagaba *(26)*
Es edes inek mondvan. ki menenek olay fanak heǵere *(27)* Es
monda nekik iefus Mind meg tantorottok en bennem ez eiel.
mert irvan vaǵon Meg verem az paztort. es čordanak ivhi el ozol-
nak. *(28)* de mi vtan. fel kelendek eloͤttetek galileaba meǵek *(29)*
Peter kedeg monda neki Es ha mind meg tantorodnanak de en
nem *(30)* es monda neki iefus Bizon mondom neked mert te ma
ez eiel : mi eloͦt kakaf ketzer zavat adnaia. haromzor vaǵ engem
meg tagadando. *(31)* es tahat vͤ toͤbbet zol vala Es ha nekem veled
oͦzve ketelen volna meg halnom. teged nem tagadlak. meg vǵan
kedeg mind mondanak vala *(32)* Es ioͤvenek eǵ telekbe kinek neve
ǵetfemani. es monda vͤ taneitvańinak : Itt vͤlletek mig imaǵǵak
(33) Es fel veve petert. es iacabot es ianoft vͤ vele Es kezde felni.
es rettegni. *(34)* es monda nekik. zomoro en lelkem mind halalig.
zenveǵǵetek itt es vigaziatok : *(35)* es mikoron keveffel eleb lepet
volna foͤldre || Effek es imad vala. hoǵ ha lehetne. mvlneiek el vͤ **447**
rola az idoͦ *(36)* Es monda abba attá : neked minden lehetendoͦ
valčad el en rolam ezt pohart de ne. en mit akarok de mit te *(37)*
es el ioͤve. es lele vͤket alottokban Es monda peternek Simon
aloozs Nem viǵazhattal e eǵ idoͦn. *(38)* viǵaziatok es imaǵǵatok.
hoǵ kefertetbe ne effetek : lehet lelek kezs : de teft beteg *(39)* Es
efmeg el menven. imada azon bezedet mondvan *(40)* Es meg
terven efmeg lele vͤket alottokban Mert vͤ zemek meg nehezoltek
vala : es nem tvǵak vala mit felelnenek vͤ neki *(41)* Es ioͤve harmad-
zer es : es monda nekik. aloǵǵatok el imar. es ńvgoǵǵatok Eleg el

iőt az idő Ime embernek fia adatik binőſőknek kezekbe *(42)* kel-
ľetek fel meńńőnk el Ime ki engem arol kőzel vaǵon *(43)* es meeg v̊
zoltaba. el ivta ſkariot fia ivdas[k] tizenkettőknek eǵǵik. es v̊ vele.
naǵ ſereg. tőrőkkel es fakkal kv̊ldőttek fő papoktol: es meſterek-
től. es vembektől *(44)* Es az arolo Ielt adot vala nekik mondvan.
valakit meg apolandok v̊ az. tarčatok v̊tet: es okoſon viǵetek *(45)*
Es holot el ivtot volna. leg ottan hozia menven monda Meſter. es
meg apola v̊tet *(46)* Es tahat v̊k. kezeket ieſuſra vetek. es meg
448 tartak v̊tet *(47)* Eǵ kedeg az kőrńől allok || kőzzől ki hvzvan v̊
tőret. es vaga papok feiedelmenek zolgaiat Es el vaga v̊ neki iob
filet *(48)* Es felelven ieſus monda nekik mikent tolvaira ki iőtte-
tek tőrőkkel es dorongokkal engem meg fognotok *(49)* Naponked
veletek valek templomban taneitvan es meg nem tartottatok
engem *(50)* Tahat v̊ taneitvańi vtet el haǵvan. mind el el fvtanak
(51) Nemeľ iffio kedeg kőveti vala v̊tet čak eǵ ǵolčban es meg
tartak v̊tet *(52)* Es az tahat az ǵolč el haǵvan el fvta v̊ tőlők
mezeitelen *(53)* Es el vivek ieſuſt az fv̊ paphoz. es meg ǵv̊lenek.
mind papok es meſterek es vembek *(54)* Peter kedeg tavol vtanna
mene. mind a fv̊ papnak pitvaraig es v̊l vala az zolgalokkal es
melegeiti [vala] magat az tv̊zhőz *(55)* fv̊ papok kedeg. es mind a
tanalč kereſnek vala ieſus ellen tanoſagot hoǵ v̊tet halalnak ad-
naiak. es nem lelnek vala. *(56)* mert ſok hamiſ tanoſagot mondo-
nak vala v̊ ellene. es alkalmas tanoſagok nem valanak *(57)* Es
nekik fel kelven hamiſ tanoſagot mondonak vala v̊ ellene mondvan
(58) Mert mi hallottvk v̊tet mondani En el oztom ez kezzel ǵartot
templomot: es harom napon eǵebet nem kezzel ǵartottat rakok
449 meg. *(59)* es nem alkalmas vala v̊ tanoſagok *(60)* Es fv̊ pap || fel
kelven kőzbe meg kerde ieſuſt mondvan Nem felelz e valamit
ezekre: melľeket ezek ellened mondonak. *(61)* v̊ kedeg veztegl
vala es ſemmit nem felele Eſmeg maſzer. fv̊ pap meg kerde v̊tet.
es monda Te vaǵ e criſtos aldott iſtennek fia *(62)* Monda neki
ieſus en vaǵok. es meg latťatok embernek fiat v̊lni. iſten ereinek
iogia felől es iőni meńńeknek fellegeben *(63)* fv̊ pap kedeg rvhaiat
zaggatvan monda Mit kivanonk meges tanokot *(64)* hallottatok
karomlaſt: mi teccik nektek: kik mind karhoztatak v̊tet halalt
erdemleni *(65)* Es kezdenek neikik v̊ raia pőgdőſni: es orcaiat be
fedni. es v̊tet nagba v̊telni. es mondania neki profetaľ. es zolgalok
v̊tet arcol es v̊telek *(66)* es holot peter alat az pitvarban volna

Iőve fv̊ papnak eǵǵik zolgalo leańa. *(67)* es holot latta volna
petert magat melegeiteni raia nezven monda Es tees nazareti
ieſuſſal valal. *(68)* Es tahat v̊ tagada mondvan Sem tvdom ſem
eſmerem mit mondazs Es ki mene az pitvar eleibe. es kokas zola
(69) Eſmeg kedeg holot latta volna v̊tet mas leań. kezde monda-
nia ko̊rńo̊l alloknak. Mert ez azok ko̊zzo̊l vaǵon *(70)* Es tahat v̊
eſmeg meg tagada Es keveſ idő mvlvan. eſmeg kik allonak vala ||
Mondnak vala peternek bizoń azok ko̊zzo̊l vaǵ. mert galileai es **450**
vaǵ. *(71)* v̊ kedeg kezde atkozodnia es eſkenni. mert mem tvdom
ez embert kit modotok *(72)* es legottan eſmeg kakaſ inekle Es
meg emlekezek peter. ieſus zavarol kit mondot neki Mi elo̊t kakas
keccer zolľon. haromzor tagacz engem Es kezde ſirnia *(XV, 1)* es
holval hamaran fv̊ papok tanalčot teven vembekkel es meſterekel
es mind ko̊z tanalčal. ko̊to̊zven ieſuſt el vivek: es adak ponciuſ
pilatoſ iſpannak *(2)* Es meg kerde [v̊ket] v̊tet pilatos Te vaǵ e
ſidoknak kiraľa Es tahat v̊ felelven monda neki: Te mondod *(3)*
Es fv̊ papok vadolľak vala vtet ſokban *(4)* Pilatos kedeg eſmeg
kerde v̊tet mondvan ſemmit nem felelzs e. latod e meńiben teged
vadolnak *(5)* Ieſuſ kedeg toabba ſemmit nem felele. vǵ hoǵ čvdal-
kodneiek az iſpan *(6)* Innep napon kedeg zokta vala el bočatnia v̊
nekik eǵ fogľat vala melľet kertek volna *(7)* Vala kedeg. ki mon-
datik vala barrabas. ki az vetekedo̊kkel fogtatot vala: ki az vete-
kedeſben ember o̊leſt to̊t vala *(8)* Es holot az ſokaſſag el ment
volna: kezdek kerni mikent. minden ido̊n zokta vala tetet v̊ nekik
(9) Pilatos kedeg felele nekik. es monda Akariatok e bočaſſam el ||
tinektėk ſidoknak kiraľat *(10)* Mert tvǵǵa vala hoǵ ireǵſegben **451**
aroltak volna el v̊tet fv̊ papok *(11)* Piſpo̊ko̊k kedeg fel indeitak az
ſokaſſagot. hoǵ ionkab barrabaſt bočatna el. v̊ nekik *(12)* pilatos
eſmeg felelven. monda nekik es tahat mit akartok hoǵ teǵek ſidok
kiraľanak. *(13)* es tahat v̊k eſmeg v̊vo̊ltenek Fezehed v̊tet *(14)*
pilatoſ kedeg mond vala nekik: Mert mi gonozt to̊t. es tahat v̊k
ionkab v̊vo̊ltenek vala Fezehed v̊tet *(15)* pilatos kedeg eleget
akarvan az nepnek tenni. el bočata nekik barrabaſt. es ieſuſt
oſtorozvan. ada hoǵ fezo̊lne *(16)* vitezek kedeg v̊tet be vivek az
itilo̊ haznak belo̊le. es mind az ſereeget be hivak. *(17)* es o̊lto̊zte-
tek v̊tet barſomba Es fel teznek v̊ feiere to̊viſben font kozorot:
(18) es kezdek v̊tet idvo̊zleni mondvan Idvo̊z leǵ ſidoknak kiraľa:
(19) es v̊tik vala naddal v̊ feiet. es haǵapnak vala v̊ raia: es ter-

deplven imaǵǵak vala v̊tet *(20)* Es mi vtan meg mevetek v̊tet. levevek rola az [rvhat] barſont Es o̊lto̊ztetek v̊ſet v̊no̊n rvhaiaba Es ki viziek v̊tet. hoǵ meg fezehek. *(21)* Es kezereitenek. nemeľ elő mvlo Cirenoſi. ſimon nevo̊ embert: falvbol io̊vo̊t Alexandernak es rvffoſnak atťath hoǵ fel venneie v̊ kereztet *(22)* Es el vizyk v̊tet
452 golgata heľre || kit maǵaraznak kalvaria (koppazto) heľe *(23)* Es adnak vala neki keſereitet bort Es nem veve *(24)* Es meg fezeitven v̊tet meg oztak v̊ rvhaiat. azokon zerenčet vetven ki mit el venne *(25)* Vala kedeg harmad ido̊. es meg fezeitek v̊tet *(26)* Es vala nevezetes v̊ v̊ǵe Nazareti ieſus ſidonak kiraľa *(27)* Es v̊ vele fezeitenek ket tolvait. eǵǵiket iogra. es maſikot v̊ neki balľara *(28)* Es be to̊lt az iraſ. ki monǵa Es ektelenekkel zamlaltatot *(29)* Es elő mvlok karomľak vala v̊tet. feieket ingatvan es mondvan vach ki iſtennek templomat meg to̊ri es harom napon meg fel rakia *(30)* zabadohad el teno̊n magadot: ala zalvan az kereztro̊l *(31)* Meg vǵan az fv̊ papok: meg mevetven meſterekel eǵmaſnak mondonak vala Eǵebeket zabadeitot v̊no̊n magat nem zabadeithatťa: *(32)* ha iſraelnek kiraľa zalľon le moſtan az kereztro̊l. hoǵ laſſvk es hyǵǵv̊k Es kik v̊ vele fezo̊ltek vala es: bozzonťak vala v̊tet *(33)* es hatod ido̊ben ſetet lo̊n mind fo̊ldo̊n. kilenced ido̊ig *(34)* Es kilenced ido̊n fel v̊vo̊lte ieſus naǵ zoval heloi heloi lamazabatani kinek ertelme En iſtenem en iſtenem es mire haǵal el engem *(35)* Es nekik az ko̊rńo̊l allok ko̊zzo̊l halvan mondonak vala ame ilľeſt
453 kialťa || *(36)* foľvan kedeǵ eǵ: es zovarrant ecettel be to̊ltven es nadra fel teven Italt ad vala neki mondvan: veztegietek. laſſvk ha el io̊io̊n ilľeſ v̊tet le venni *(37)* Ieſus kedeg naǵ zo ki bočatvan meg hala: *(38)* es templomnak ſoporlaha meg zakada felto̊l allaig *(39)* Centvrio kedeg latvan. ki elleneben al vala. hoǵ iǵ v̊vo̊ltven meg holt vala monda bizoń ez ember iſtennek fia vala *(40)* Valanak kedeg azzoń emberek es tavol nezven kik ko̊zo̊t vala Magdalnai maria. es iacab ańńa maria az kiſſebbe es ioſef ańńa. es ſalommenak ańńa *(41)* Es mikoron galileaban volnanak. vtanna mennek vala. es zolgalnak vala neki. es eǵebek ſokan. kik eǵbe velek iervſaľembe fel io̊ttek vala *(42)* Es holot imar eſt lo̊t volna mert hvſvet eſt vala: ki az zombat elo̊t vaǵon *(43)* Io̊ve arimatiai ioſef. nemes tiz viteznek feiedelme. ki es iſtennek orzagat vala varo Es batron be mene pilatoſhoz Es kere [pilatoſnak] ieſuſnak teſtet *(44)* Pilatos kedeg čodalľa vala ha imar ieſus meg holt volna *(45)*

Es Centvriot oda hivatvan meg kerde ha imar ieſuſ meg holt volna
Es holot meg tutta volna Centvriotol Neki ada ieſuſ teſtet *(46)*
Ioſef kedeg ǵolčot veven : es vtet le veven. be kőte az ǵolčval || es 454
teve v̊tet ſirbe kit kv̊ből ki vagtak vala es hengereite naǵ kővet az
ſir aytaiara

Zeredan paſſio zent lucač Evanǵeliſta Capitulom tizenkettő

(XXII, 1) Az ido̊ben ko̊zeleit vala az ima Innepnap ki mon-
datik paſcanak *(2)* es kereſkednek vala papok feiedelmi es meſte-
rek mi nemen ieſuſt meǵ o̊lneiek De felik vala az nepet *(3)* Satan
kedeg ivdaſba mene kinek vezer neve ſkariot tizenketto̊nek eǵǵik
(4) es el mene es zola az papok feiedelmenek es meſterekel mi
nemmen v̊tet v̊ nekik adnaia [eg] *(5)* es vigadak es igerenek penzt
v̊ neki adtokot : *(6)* es fogada. es kereſ vala alkolmaſſagot. hoǵ
v̊tet az ſokaſſagnal kv̊l adnaia *(7)* Io̊ve kedeg El io̊ve kedeg poga-
čaknak idnepe kibe ketelenſeggel paſcat kel vala o̊lniek. *(8)* Es
kv̊lde petert. es ianoſt mondvan. el menven ǵarčatok neko̊nk paſcat
hoǵ eǵv̊nk *(9)* es tahat v̊k mondanak. hol akarod hoǵ ǵarčvk *(10)*
Es monda nekik Ime varoſba be mentetekben elo̊to̊kbe io̊ korſo
viz vivo̊ ember. meńńetek vtanna az hazba kybe meǵen *(11)* Es
monǵatok. az haz gazdaianak meſter monǵa neked hvl vaǵon zein
hvl paſcat en taneitvańimval eǵem *(12)* Es v̊ ti nektek naǵ
ekeſv̊lt || vačoralo [hel] zeeint mvtat es ot ǵarčatok *(13)* El men- 455
ven kedeg lelek mikent ieſus mondot nekik. es paſcat zerzenek
(14) Es mikoron ideie lo̊t volna le v̊le es tizenket apaſtali v̊ vele.
(15) es monda nekik kivanſaggal kivantam ez paſcat veletek
ennem : mi elo̊t ǵo̊treſſem. *(16)* merth mondom nektek. mert ez
ido̊to̊l fogvan. nem ezem azt mig nem meg telľek iſtennek orzaga-
ban *(17)* Es fel veven az pohart. halat to̊n. es monda veǵetek : es
oziatok meg ko̊zo̊ttetek *(18)* Mert mondom nektek. hoǵ nem izom
zo̊lo̊ to̊nek nemzeſeből. mig nem el io̊ iſtennek orzaga *(19)* Es
fel veven keńeret halat ada es meg to̊re. es ada nekik mondvan.
ez en teſtem. ki erettetek adatik ezt teǵetek en emleitetemre *(20)*
Meg vǵan pohart es mi vtan vačoralt volna. mondvan Ez pohar vy

haǵas en veremben ki ti erettetek o̊tletik *(21)* de maga bizoń:
Ime engem. arolonak keze velem vaǵon az aztalon *(22)* Es lehet
embernek fia el meǵen de iai az embernek ki mia embernek fia
aroltatik. *(23)* es v̊k kezdenek kerdezkedni. v̊no̊n ko̊zzo̊ttek. ki
volna v̊ ko̊zo̊lo̊k. ki ezt volna tendo̊ *(24)* Es lo̊n kedeg vetekedeſ
es. v̊ ko̊zo̊tto̊k melľik volna naǵob *(25)* Mond kedeg nekik ieſus
456 Poganoknak kirali || Vralkodnak raitok Es kiknek hatalmok vaǵon
v̊ raitok. tizt tartoknak hivattatnak *(26)* Ti kedeg nem iǵ de ki
naǵob ko̊zo̊ttetek. leǵen mikent kiſſeb. es ki elo̊l iaro. mikent zol-
galo *(27)* Mert ki naǵob ki le v̊l e vaǵ ki zolgal Nem de ki le v̊l e
En kedeg ki ko̊zo̊ttetek vaǵok mikent ki zolgal *(28)* Ti vattok
kedeg kik meg marattatok velem en keſertetimben *(29)* es en
zerzek nektek mikent aťam zerzet en nekem orzagot *(30)* hoǵ
eǵetek es iǵatok en aztalomon. en orzagomban es v̊lľetek kiraľi
zeken Itilven iſraelnek tizenket teriedeſet *(31)* Monda kedeg. vr:
ſimonnak Simon Ime ſatan kezbe kere teged. hoǵ meg roſtalľon
mikent bvzat *(32)* en kedeg kerek te eretted. hoǵ te hv̊to̊d meg ne
foǵǵon *(33)* Es te neha: meg fordolvan ero̊ſſo̊hed te aťad fiait:
ki mond neki Vram te vele kez vaǵok to̊mlo̊cre es halalra es men-
nem *(34)* Es tahad v̊ monda Mondom neked peter Ma kakas nem
[zolat] zol. mig nem haromzer tagadni engem eſmerned *(35)* Es
monda nekik Mikoron kv̊ldelek titeket ſakčonal kil es taſſoľnal
kil. es ſarvnal kil: mi nem valami zikſektek volt *(36)* Es tahat v̊k
mondanak ſemny Mond azert nekik de moſtan kinek ſakčoia
457 vaǵon || veǵe fel. taſſolat es Es kinek ninčen arolľa el zoknaiat. es
veǵen to̊rt. *(37)* Mert mondom nektek: mert meeg mi irvan vaǵon
be kel telleſedni en bennem. es hamiſakkal zamlaltatek: mert
mellek irvan vannak en rolam vegek vaǵon *(38)* Es tahat v̊k mon-
danak Vram ime It ket to̊r Es tahat v̊ monda nekik Eleg *(39)* es
ki menven. zokaſent meǵen vala olai fanak heǵere ko̊vetek kedeg
v̊tet v̊ taneitvańi es. *(40)* Es holot az heľre ivtot volna. monda
nekik Imaǵǵatok hoǵ keſertetbe ne meńńetek. *(41)* Es el ſiete
tv̊lo̊k. mikent eǵ kv̊ haǵytaſne. terdre eſven Imad vala *(42)* mond-
van Aťa ha akarzs valčad el ez pohart en rolam de maga bizon
nem akaratom. de tied leǵen *(43)* Ielenek kedeg v̊ neki meńbo̊l
anǵal. batoreitvan v̊tet: es el baǵǵadvan hozzia imada *(44)* Es
lo̊n v neki vereie. mikent fo̊ldo̊n el foľo ver zemek (č e p p e n e t) *(45)*
es mikoron fel ko̊lt volna Imačagbol. el io̊t vala v̊ taneitvańihoz.

lele vͤkőt allottokban banatťokert *(46)* es monda nekik Mit aloz-
tok kelľetek fel. es imaǵatok. hoǵ keſertetbe ne eſſetek. *(47)*
meeg vͤ zoltaba Ime naǵ ſokſag. es kinek neve ivdaſ. tizenkettőnek
eǵǵik előttők meǵen || vala. es el kózeleite ieſuſhoz hoǵ meg apol- 458
naia vͤtet *(48)* Ieſuſ kedeg monda neki Ivda apolaſba arolode el
embernek fiat. *(49)* latvan kedeg azok kik vͤ vele valanak: mi
volna iővendő mondanak neki Vram ha tőrben verőnk *(50)* es vͤ
nekik eǵik vaga papok feiedelmenek zolgaiat es el vaga vͤ iob fvͤlet
(51) felelven kedeg ieſus monda. hoziatok ide Es holot tapaztalta
volna vͤ fvͤlet. meg vigazta vͤtet *(52)* Monda kedeg ieſuſ azoknak
kik vͤ hozia iőttek vala papok feiedelmi es templomnak meſteri es
venek. ki fvtattok mikent tolvaira tőrőkkel es dorongokal engem
meg fognotok. *(53)* holot naponked veletek voltak templomban:
es kezeteket ki nem ńoitottatok en ram de ez ti idetek es ſetetſeg-
nek hatalma *(54)* meg tartvan kedeg vͤtet vivek papok feiedel-
menek hazaba Peter kedeg tavol vtanna meǵen vala *(55)* Tvͤzet
kedeg ǵoitvan az pitvar kőzepin: es ők kőrńől vͤltokben: vala peter
vͤk kőzőttők *(56)* kit hoǵ nemeľ leań latta volna az vilagra vͤlteben
es raia tekentet volna monda Es [te es] ezeſ vͤ vele vala *(58)* Es
tahat vͤ meg tagada O ember nem vaǵok: *(59)* es kőz leven. ment
eǵ idő (hora) volna Neki eǵeb valľa vala mondvan bizoń ez es vͤ
vele vala: mert nam galileai *(60)* Es monda peter Ember nem
tvdom mit mondaz Es || leg ottan meeg vͤ zoltaban kakas Inekle 459
(61) Fordulvan ieſus: Es meg emlekezek peter. vrnak zavarol.
mikent mondotta vala Mi előt kakas zol engem haromzer tagacz
(62) es el ki menven. keſerven ſira *(63)* Es emberek kik tarťak
vala vͤtet mevetik vala vͤtet vͤtelven *(64)* Es be bvreiťak vala vͤtet
es vͤtik vala vͤ orcaiat Es kerdik vala vͤtet mondvan Criſtos profe-
taľ. ki az ki teged vͤte *(65)* Es eǵebek ſokat karomlvan mondonak
vala vͤ neki *(66)* Es holot nap lőt volna. Nepnek vembi eǵbe ǵvͤle-
kezenek Es papoknak feiedelmi es Meſterek es vͤtet vivek vͤ tanal-
čokba mondvan ha te vaǵ criſtoſ monǵad nekőnk *(67)* Es monda
nekik ha mondandom nektek nem hiztek nekem *(68)* ſem el nem
bočattok. ha kedeg kerdendek nem feleltek nekem *(69)* Inneit
tovabba lezen embernek fia. vͤlő iſten ereienek ioǵǵara *(70)* Mon-
danak kedeg mind Es azert te iſtennek fia vaǵ e ki felele ti mon-
ǵatok. mert en vaǵok *(71)* Es tahat vͤk mondanak Mit kivannonk
meg es tanoſagot: mert mi hallottvk vͤ zaiabol *(XXIII, 1)* Es

mind v̊ ſokſagok felkelven vivek v̊tőt pilatoſhoz *(2)* kezdek kedeg
v̊tet vadolnia mondvan Ezt leltek: mi nemzetőnkőt el fordeitonak.
es čazarnak ado adaſtol tiltonak: es v̊nőn magat mondonak criſ-
460 toſnak || kiraľnak lenni *(3)* Pilatoſ kedeg meg kerde v̊tet mond-
van: Te vaǵ e ſidoknak kiraľa es tahat v̊ felelven monda Te mon-
dod *(4)* Monda kedeg pilatoſ papok feiedelminek es az ſokaſſagnak:
ſem eǵ v̊ǵet nem lelek ez emberen *(5)* Es tahat v̊k fel mv̊lľak
vala. vtet mondvan Meg indeitotta a nepet taneitvan mind ſidoſag
zerent Galileatol kezdven mind eddig *(6)* Pilatoſ kedeg halvan
galileat. meg kerde ha galileai ember volna: *(7)* es holot meg
tvtta volna hoǵ herodes (a n t i p a s) hatalmabol volna bočata v̊tet
herodeſhez. ki es iervſalemben vala: az napokban *(8)* herodes
kedeg ieſuſ latvan igen őrőle Mert ſok Időtől fogvan kivanta vala
v̊tet latni azert mert ſok zolaſt hallot vala v̊ rola Es remenkedik
vala. valameľ ielenſeget latni v̊ tőlle lőttet *(9)* kerdezi vala kedeg
v̊tet ſok bezeddel Es tahat v̊ neki ſemmit nem felel vala *(10)* allo-
nak vala kedeg papok feiedelmi es meſterek. alhatatoſt vadolvan
v̊tet *(11)* herodeſ kedeg meg vtala v̊tet v̊ ſeregevel Es meg mevete
v̊tet Feier rvhaban őltőztetven Es meg kv̊lde v̊tet pilatoſnak *(12)*
Es herodes es pilatoſ lőnek baratoſok az napon Mert az előt ellen-
461 ſegeſek valanak eǵ maſra *(13)* Pilatoſ kedeg papok feie||delmit. es
meſtereket. es az nepet eǵbe hivan *(14)* monda nekik be hozatok
nekem ez ember: mikent nep el fordeitot Es ime előttetek kerdez-
ven: ſem eǵ v̊ǵet nem lelek az emberben Ezekben kikben v̊tet
vadolľatok *(15)* Iſőt ſem herodes Mert v̊ hozia bočattalak vala
titeket es ime ſemmi halalra valo dolga. nem lőt v̊ neki *(16)* azert
v̊tet meg feddven el bočatom: *(17)* ketelen vala kedeg az Innep
napon. v̊ nekik eǵet el bočatnia. *(18)* de mind az kőz ſokſag fel
v̊vőltenek mondvan: Ved fel ezt bočaſd el mi nekőnk barrabaſt
(19) ki vala nemeľ vetekedeſert az varoſban lőttert: es ember
őleſert tőmlőcbe vetven *(20)* Eſmeg kedeg pilatoſ zola v̊ nekik
ieſuſt akarvan el bočatnia *(21)* Es tahat v̊k fel v̊vőltenek mond-
van Fezehed fezehed v̊tet *(22)* V' kedeg harmadzer monda nekik:
mert mi gonozt tőt ez. ſem eǵ halaloſ v̊ǵet nem lelek v̊ benne
Azert meg feddem v̊tet: es el bočatom *(23)* Es tahat v̊k elő kialto-
nak vala naǵ zoval: kerven hoǵ meg fezeiteneie es erőſſeből vala
v̊ zavok *(24)* Es pilatoſ meg itile v̊ kereſeket lenni *(25)* El bočata
kedeg v̊ nekik azt: ki ember őleſert. es haboroſagert tőmlőcbe

vettetet vala. kit kernek vala Ieſuſt kedeg ada v̊ akaratťoknak *(26)*
Es mikoron ki vinneiek || v̊tet ragadanak nemeľ Cirenoſbol valo 462
ſimont falvbol io̊vo̊t Es v̊ raia vetek az kereztet ieſus vtan vinni
(27) Meǵen vala kedeg vtanna: nepnek naǵ ſokſaga es azzoń
embernek. kik ſirattak vala. es zepegik vala v̊tet *(28)* fordolvan v̊
hoziaiok ieſus monda Iervſaľemnek leańi. ne ſiriatok en raitam de
ſiriatok tino̊n raitatok. es ti fiatokon *(29)* Mert Ime napok io̊nek
kiben monǵak Bodog meddo̊k es haſak (m e h e k). kik nem zv̊ltek:
es emlo̊k kik nem zoptattak *(30)* tahat kedo̊nek mondani heǵek-
nek o̊do̊lľetek mi rank Es domboknak. feǵǵetek be minket *(31)*
Mert ha ners faba ezt tezik: az azioban mi lezen *(32)* Vizsnek
vala kedeg eǵeb ket alnokot v̊ vele hoǵ fezv̊lnenek *(33)* Es mi
vtan io̊ttek vala. az heľre ki hivatik Calvaria (k o p p a z t o). hol
megfezeitek v̊tet: es az tolvaiokot: Eǵǵet iogra: es maſt balra
(34) Ieſuſ kedeg mond vala Aťam bočaſſad meg nekik mert nem
tvǵǵak mit teznek v̊ rvhaiat kedeg meg oztvan zerenčet vetenek
(35) Es az nep al vala varvan. es feiedelmek velek o̊zve. meg meve-
tik vala mondvan: Eǵebeket zabadeitot Zabadoha v̊no̊n magat. ha
It vaǵon criſtoſ iſtennek valaztotta *(36)* Meg mevetik vala kedeg
v̊tet. vitezek es Elo̊ menven: es v̊ neki ecetet ńoitvan es mondvan ||
(37) Es mondvan ha te vaǵ ſidoknak kiraľa zabadohad el magadot 463
(38) Vala kedeg felo̊tte raia valo iraſ go̊ro̊g es deak es ſido beto̊k-
kel Ith vaǵon ſidoknak kiraľa *(39)* Eǵǵik kedeg az fen čvggo̊ tol-
vainak. karomľa vala vtet mondvan ha te vaǵ criſtoſ zabadohad
el teno̊n magadot es minket es *(40)* Felelven kedeg maſik: meg
feddi vala vtet mondvan Te ſem iſtent nem felzs hoǵ azon kar-
hozadban vaǵ *(41)* Es mi bizon igazan: mert tetelo̊nkho̊z melto-
kot vezo̊nk Ez kedeg ſemmi gonozt nem to̊t *(42)* Es mond vala
ieſuſnak Vram emlekeziel[el] en rolam miden te orzagodba io̊ven-
dez *(43)* Es monda neki ieſuſ bizom mondom neked ma velem
lezs paradičomban *(44)* Vala kedeg avag hatot ido̊ Es ſetet lo̊n
mind fo̊ld zeltebe: mind kilenced ido̊ig: *(45)* es nap meg homaľo-
ſola es templomnak ſoporlaha ko̊zepen kette zakada *(46)* Es ieſuſ
v̊vo̊ltven naǵ zoval monda Aťa te kezedbe ayanlon en lelkemet es
ezek mondvan meg hala *(47)* Centvrio kedeg latvan mi lo̊t vala
dičo̊ſeite iſtent mondvan Bizon ez ember igaz vala *(48)* es mind
azoknak ſokaſſaga kik ot valanak: ez latatra Es latťak vala mik
leznek v̊ melľeket verven meg ternek vala *(49)* Allonak vala

kedeg vͤ eſmerői mind tavol. es azzon emberek kik vͤtet koͦvettek
vala galileabol ezeket latvan *(50)* Es eǵ ioſef nevoͦ ferfio. ki vala
464 tiz viteznek eloͦtte Io || ferfio es igaz *(51)* Es nem hailot vala vͤ
nekik tanalčokra es vͤ dolgokra ivdanak varoſabol arimatiabol
Mert vͤ es varia vala iſtennek orzagat *(52)* Es be mene pilatoſhoz
es meg kere ieſuſnak teſtet *(53)* Es vͤtet le veven ǵolčba takara Es
teve vͤtet ki vagot ſirbe kibe meeg ſenkit nem toͦttek volt Amen
kriſtoſ meg holt ǵoͦmoͦlčolto bodog azzon napian

Nagpenteki Paſſio Ianoſ

(XVIII, 1) KI menven ieſus vͤ taneitvańival Cedron arvize
elve hol kert vala kibe be mene vͤ es vͤ neki taneitvańi *(2)* Tvǵa
vala kedeg ivdas es ki vͤtet arolľa vala az heľt Mert ieſuſ gakorta
ǵakorta ǵvͤl vala oda vͤ taneitvańival *(3)* Ivdas azert holot ſereget
fel voͦtte volna es piſpoͦkoͦktoͦl es fariſeoſoktol zolgakot Ivta oda
lantornakal es fakľakal. es feǵverekel *(4)* Ieſvs es tvdvan mind mi
vͤ raia iővendoͦk valanak Eloͦ lepek es monda nekik kit kereſtek.
(5) felelenek neki Nazareti ieſuſt Monda nekik ieſus En vaǵok Al
vala kedeg ivdas es ki vͤtet arolľa vala vͤ velek *(6)* holot azert
monda nekik en vaǵok hatra menenek es foͦldre eſenek *(7)* Eſmeg
azert kerde vͤket. kit kereſtek vͤk kedeg mondanak nazareti ieſuſt
(8) felele nekik ieſuſ. monddam nektek mert en vaǵok ha azert
465 engem kereſtek. ezeket haǵǵatok || el menniek. *(9)* hoǵ telľeſed-
neiek ieſuſnak bezede kith mondott: mert kiket nekem attal. ſenkit
koͦzzoͦloͦk el nem veztettem *(10)* Azert ſimon peternek toͦrj leven.
ki hvza vͤtet Es vaga piſpoͦknek zolgaiat es el vaga vͤ iog fvͤlet. az
zolganak neve vala mavlkos *(11)* Monda azert ieſuſ peternek.
bočaſd hvͤveľebe te toͦroͦdoͦt: Meľ pohart aťa nekem adot nem
akarod e hoǵ iǵam vͤtet *(12)* Azert az ſereg. es had naǵ: es ſidok-
nak zolgai meg tartak ieſuſt. es meg koͦtoͦzek vtet *(13)* Es be vi[vi]tek
eloͦzoͦr annaſhoz. vala kedeg kaifaſnak yppa ki az evi piſpek vala:
(14) Vala kedeg kaifas az ki tanalčot adot vala ſidoknak Mert
illik eǵ embernek az nepert meg halni *(15)* Meǵen vala kedeg
ieſuſ vtan peter. es eǵeb taneitvan. az taneitvan kedeg vala eſme-

retben piſpo̊kel Es be mene ieſuſſal piſpo̊knek pitvaraba *(16)*
Peter kedeg alvan kv̊lo̊l az aitora ki io̊ve azert az taneitvan ki
eſmeretben vala piſpo̊kel. Es monda az aytoſ leannak es be vive
petert *(17)* Mond azert peternek az aytoſ leań Mi nem tees ez
ember taneitvańi ko̊zzo̊l vaǵ e: Mond amaz nem vaǵok *(18)* allo-
nak vala kedeg zolgak Es zolgalok zenhez mert hideg vala es
melegeitik vala magokot Vala kedeg peter es velek alvan || Es 466
magat melegeitven *(19)* Piſpo̊k azert kerde ieſuſth v̊ taneitvańirol
es v̊ taneitaſarol *(20)* felele neki ieſus en ńilvan zoltam ez vilagnak.
en mindenkor ſinagogaban taneitottam es templomban hova mind
ſidok ǵv̊lekeznek: es titkon ſemmit nem zoltam *(21)* mit kerdez
engem. kerd meg azokot kik hallottak mit zoltam nekik Ime v̊k
tvǵǵak mit en mondottam *(22)* Ezeket holot mondotta volna: Eǵ
elo̊ allo zolgalo orcel v̊te ieſuſt mondvan Iǵ felels e piſpo̊knek
(23) felele ieſus neki ha gonozol zoltam teǵ tanoſagot az gonozrol
ha kedeg iol mit v̊dc engem *(24)* Es kv̊lde v̊tet ko̊to̊zven annas:
kaifaſ [hoz] piſpo̊khőz *(25)* vala kedeg peter alvan es magat he-
veitven Mondanak azert neki Mi nem te es v̊ taneitvańi ko̊zzo̊l
vaǵ Tagada v̊ es monda nem vaǵok *(26)* Monda neki eǵ piſpo̊k
zolgaia ko̊zzo̊l aznak ko̊zzo̊le kinek peter el vagta fv̊let Nemde
lattalak e teged az kerben v̊ vele *(27)* Eſmeg azert meg tagada
peter Es legottan kakas zola *(28)* El vizik azerth ieſuſt [kaifaſhoz]
pilatoſhoz az pitvarba, vala kedeg reggel. es v̊k be nem menenek
az pitvarba: hoǵ meg ne zeplo̊ſo̊lnenek. de hoǵ paſcat ennenek
(29) ki mene azert pilatoſ hoziaiok es monda Mi panazt hoztok
ez ember || ellen *(30)* felelenek es mondanak neki ha ez gonoz 467
tevo̊ nem volna nem attvk volna v̊tet neked *(31)* Monda azert
nekik pilatos Veǵetek fel ti v̊tet es ti to̊rventekent itilľetek v̊tet
Mondanak azert ſidok Neko̊nk nem illik valakit meg o̊lno̊nk *(32)*
hoǵ ieſuſnak bezede telľeſedneiek kit mondot eſmertetven mi ha-
lalval volna halando *(33)* Eſmeg be mene: azert pilatoſ pitvarba:
Es hiva ieſuſt es monda neki Te vaǵ e ſidoknak kiraľa *(34)* Es
felele ieſuſ teno̊n to̊led mondod e ezt, avaǵ eǵebek mondottak
neked en rolam *(35)* felele pilatoſ Mi nem ſido vaǵok en Te nem-
zeted es te piſpo̊kid attak teged en nekem. mit to̊ttel *(36)* Felele
ieſus En Orzagom ninčen ez [orza] vilagbol ha ez vilagbol volna
en orzagom En zolgaim bizońaval keſalnanak hoǵ ſidoknak ne
adatnam Moſtan en orzagom ninčen inneit *(37)* Monda azert

neki Pilatos azert te kiraľ vaǵ Felele ieſus Te mondod mert kiraľ
vaǵok En ebben zvͤlettem. es erre iőttem ez vilagba hoǵ bizońſag-
nak tanoſagot aǵǵak Mind ki bizonſagbol vagon halgatťa en
zomot *(38)* Mond neki pilatos Mi az bizonſag es holot azt mon-
dotta volna eſmeg ki mene ſidokhoz es monda nekik En ſem eǵ
468 vͤǵet nem lelek || vͤ benne: *(39)* zokas kedeg hoǵ eǵǵet ez paſca
innepbe el bočaſſak Akariatok e azert bočaſſam el nektek ſidoknak
kiraľat *(40)* Eſmeg mind vͤvőltenek mondvan Ne ezt de barrabaſt
vala kedeg barrabas tolvai *(XIX, 1)* Tahat azert ragada pilatos
ieſuſt. es meg oſtorla vͤtet. *(2)* es vitezek tőviſből kozorot fonvan.
fel tevek vͤ feiere es barſoń őltőzetet adanak vͤ raia *(3)* Es iőnek
vala vͤ hozia mondvan Idvőz leǵ ſidoknak kiraľa: es vͤtik vala vͤtet
arcel *(4)* ki mene eſmeg pilatos hoziaiok es mond nekik Ime ki
hozom nektek vͤtet. hoǵ meg eſmerietek hoǵ vͤ benne en ſem eǵ
vͤǵet nem lelek *(5)* ki iőve azert ieſus a pitvarbol hozvan tőviſ
kozorot es barſoń őltőzetet es mond nekiki Ime az ember: *(6)*
Mikoron azert lattak volna [azert] vͤtet piſpőkők es zolgalok vͤvől-
tőnek vala mondvan Fezehed fezehed vͤtet Mond nekik pilatos
Veǵetek fel ti vͤtet. es fezehetek mert vͤ benne vͤǵet nem lelek *(7)*
Felelenek ſidok vͤ neki Mi nekőnk tőrvenőnk vaǵon: es tőrveńent
meg kel halni. mert iſtennek fiava tőtte magat *(8)* holot azert
hallotta volna pilatos ez bezedet ionkab fele. *(9)* es be menven
eſmeg pitvarba monda ieſuſnak honneit vaǵ te Ieſuſ kedeg neki
469 nem felele *(10)* Mond azerth || neki pilatos Nekem nem zolaz e
Nem tvdod e mert hatalmam vaǵon tegedet meg fezeitenem.
es hatalmam vaǵon el bočatnom tegedet *(11)* Felele ieſus
Nem volna ſemmi hatalmad en ellenem ha neked felől advan
nem volna Azert az ki engem neked adoth naǵob binben
vaǵon *(12)* Es inneit kereſkedik vala pilatos vͤtet el bočatnia
Sidok kedeg vͤvőltőnek vala mondvan ha ezt el bočatod nem
vaǵ čazarnak baratťa Minden ki magat [čaz] kiralľa tezi. ellene
mond čazarnak *(13)* Pilatos kedeg hoǵ hallotta volna ez be-
zedeket ki hoza ieſuſt es vͤle itilő zeket az heľben ki mondatik
ſikoſtratos eberől (ſ i d o i o l) kedeg golgata *(14)* Vala kedeg
hvſvet eſtin. hatod időben Es monda az ſidoknak Ime ti ki-
raltok *(15)* V'k kedeg vͤvőltőnek vala Ved fel: ved fel fezehed
vͤtet Mond nekik pilatos Ti kiraľtokot fezehem e Felelenek piſpő-
kők Ninčen kiraľonk hanem čak čazaronk *(16)* Tahat azert vͤtet

nekik ada hoǵ fezőlne vevek kedeg ieſuſt: *(17)* es maganak ke-
reztet viven ki mene az heŀre ki mondatik kalvaria eberől golgata.
(18) hv̊l v̊tet meg fezeitek. es v̊ vele eǵebet kettőt Inneit es onneit
kőzepen kedeg ieſuſt *(19)* Ira kedeg nevezetet es pilatos. es teve
az kereztre Vala kedeg irvan || Ieſus nazareti ſidoknak kiraŀa *(20)* 470
Ez nevezetet azert ſokan olvaſak ſidok kőzzől: mert varoſhoz kőzel
vala. az heŀ hvl meg fezőle ieſus Es vala irvan Eberől (ſ i d o i o l)
es gőrőgől es deakol *(21)* Mondonak vala azert pilatoſnak ſidok-
nak piſpőki Ne iriad ſidoknak kiraŀa de mert v̊ mondotta ſidoknak
vaǵok kiraŀok *(22)* Felele pilatos Mit irtam irtam *(23)* Vitezek
azert holot meg fezeitettek vala v̊tet. vevek v̊ rvhaiat: es tőnek
neǵ rezth mindenik viteznek rezt: es az zokńat vala kedeg az
zokńa varratlan felől mind zőt. *(24)* mondanak azert eǵmaſnak: ne
meǵǵv̊k meg v̊tet de zerenčeziőnk raita kie leǵen hoǵ iraſ telŀeſed-
neiek mondvan: meg oztak magoknak en rvhaimot es en rvhamon
vetenek zerenčet Es vitezek. es ezt tőttek *(25)* Allonak vala kedeg
h v ſ v e t b e b o d o g a z z o n r o l e z e v a n ǵ e l i m ieſus kerez-
tenel v̊ ańńa: es v̊ ańńanak őččei cleofaſne maria: es magdalnai
maria *(26)* Azert holot latta volna ieſus ańńat. es allo taneitva-
ńat: kit zereth vala Monda v̊ ańńanak Azońember Ime te fiad
(27) az vtan mond az taneitvannak Ime te ańad Es az időtől
fogvan veve az taneitvan v̊tet őveie ő t ſ e b i r ő l e s h a l a l a r o l
i e ſ u ſ n a k e v a n g e l i m *(28)* Az vtan Tvdvan ieſuſ hoǵ || immar 471
minden vegezven vaǵon. hoǵ iraſ es. tőkelletneiek monda zome-
hozom *(29)* Vala azert eǵ edeń. le tőt eccettel telŀes, v̊k kedeg
zoarvant telŀeſt iſopra zerezven aianlak v̊ zaianak *(30)* Mikoron
azert vőtte volna ieſus az ecetet monda meg vaǵon emeztven Es
feie ala haitvan ki bočata lelket *(31)* Sidok azert: mert huſvet
eſti vala: hoǵ teſtek ne maradnanak kerezten zombaton: mert az
zombatnak naǵ napia vala: kerek pilatoſt hoǵ tőrneiek meg zaro-
kot: es venneiek el v̊ket *(32)* Es iővenek azert vitezek: es előnek
bizon meg tőrek zarat. Es maſnak es. ki v̊ vele fezőlt vala *(33)*
Ieſuſhoz kedeg hoǵ ivttak volna. hoǵ v̊tet latak halvan Immar:
nem tőrek meg v̊ zarat *(34)* de vitezeknek eǵik: Cvcaval v̊ oldalat
meg ńita: es leg ottan ki meue ver es viz: *(35)* Es ki latta. tano-
ſagot tőtt. es tvǵǵvk mert bizon v̊ tanoſaga Es v̊ tvǵǵa mert bizo-
nakot mond hoǵ ti es hiǵǵetek: *(36)* mert ezek lőttek. hoǵ iraſ
telŀeſedneiek V' belőle tetemet meg nem tőrtők. *(37)* es eſmeg

maſ iraſ mond: Meg latťak kit oͦkloͦldoͦztek *(38)* Ezek vtan kedeg kere pilatoſt arimatiai ioſef: azerth hoǵ ieſuſ taneitvańa vala. titkon kedeg ſidoktol feltebe: hoǵ el venneie ieſuſnak teſtet Es
472 meg bočata pilatos || Ioͦve azert es el veve ieſuſnak teſtet *(39)* Ioͦve kedeg Nicodemos es ki ieſuſhoz eloͦzoͦr eyel ioͦt vala. hozvan eleveǵeitet mirrat: es aloeſt: avaǵ zaz fontot. *(40)* le vevek azert ieſuſnak teſtet: es koͦtoͦzek az ǵolčba. io fvͤvekkel: mikent zokasok ſidoknak temetni *(41)* vala kedeg az heľben hvl fezoͦlt vala kert Es az kertben vy ſyr. kibe meeg ſenkit nem toͦttek vala *(42)* Ot azert ſidoknak Innepek eſti [ben] loͦn mert ottan vala az ſir tevek vͤtet Amen

---

N a ǵ z o m b a t o n E v a n g M a r c o s XXIX

(Mate XXVIII, 1) Az idoͦben zombatnak kedeg eſtin ki teccik zombatnak [eſein] elein Ioͦve magdalnai maria. es maſ maria latniok az ſirt *(2)* Es ime naǵ foͦld indolas lon Mert vrnak anǵala ala zalla meńboͦl: es el menven el vete az koͦvet: es vͤ raita vͤl vala *(3)* Vala kedeg vͤ neki tekentete mikent villam. es rvhaia feier mikent ho *(4)* V' toͦle kedeg feltekben meg yiedenek az oͦrizoͦk es loͦnek mikent holtak *(5)* Felelven kedeg az anǵal monda az azzońembereknek Ne felľetek mert tvdom hoǵ az meg fezeitet ieſuſt kereſitek *(6)* Ninčen itt Mert fel kele. mikent mondotta Ioͦietek es laſſatok helľet hol vr teven vala *(7)* Es imar el menven monǵatok vͤ taneitvańinak. es peternek es: mert fel koͦlt es Ime eloͦttetek galileaba meǵen: vͤt ot meg latťatok Ime meg hirdetem nektek ||

Salamon Ineklefe: Iſten aṅazenteǵhazzal 473
eǵembe Cantica Canticorvm Capit. elſő

(1) O̊ Zaianak apolaſaval engem meg čokolľon mert te igen io kenetekkel tvrǵagozo emlőid bornal iobbak *(2)* Ki őtlőt olai te neved Azert leańok teged igen zeretenek *(3)* hvzz vtannad engemet. te kenetednek illattan fvtoſonk: kiraľ engem be vv͛n v͛ pinceiebe O̊rvendőnk es vigadonk te benned. te emlőidet emleitven Igazak bor felőt zeretnek tegedet *(4)* O ieruſaľem leańi Fekete vaǵok de termetes: mikent Cedarnak hailoki Mikent ſalamonnak gereznai *(5)* Ne gondolľatok hoǵ en meg hirvattam. mert nap engem meg kepteleneitet Es ańamnak fiai vivanak en ellenem Engem zőlők őrizőve tőnek. en zőlőmőt nem őriztem *(6)* En lelkem kit zeret. mvtaſd meg hvl delbe őriz hol ńvgozol. hoǵ ne kezdǵek bvdoſnom te tarſidnak čardai vtan *(7)* O te ki azzon nep kőzőt zep vaǵ ha nem tvdod magad keľ ki. es meń el az čordaknak ńomaba es te v͛rv͛idet őrizied az paztoroknak hailokinal *(8)* Faraho zekeriben valo igeteſemhez haſonlalak teged en baratom *(9)* Zepek te tv͛ǵid mint gerlicenek Te ńakad mikent ńa[g]kba vető keſſeg. *(10)* arańaſ egerlőket ǵartonk || neked Ezvſtel heǵezteket. vaǵ 474
zerezteket *(11)* Mi időn kiraľ v͛ ńvgalmaban volna en nardoſom v͛ illatťat ada *(12)* Mirrabol kőtőt keve en zeretőm en nekem en emlőim kőzőt ńvgozek *(13)* Cipriai zőlő fv͛. en zeretőm en nekem endegadnak zőlőibe *(14)* Em baratom te zep vaǵ Ime te zep te zemeid galamb zemek *(15)* En zeretőm te zep vaǵ. es ekes: viragos mi kiſ aǵonk *(16)* Mi hazonknak heiazatťa cedroſ fabol Tornacink cipreſſos ſabol

Capitul*u*m (II.)

(1) En mezői virag vaǵok Es vőlǵeknek lilioma *(2)* mikent liliom tőviſ kőzőt : vǵan en baratom leańok kőzőt *(3)* Mikent malos fa erdői fak kőzőt : vǵan en zeretőm fiak kőzőt : kit en kivanok vala. annak arńekan v̊lők Es v̊ ǵv̊mőlče edes en torkomnak *(4)* kiraľ engem bor pincebe vv̊n En bennem zerelmet zerze *(5)* Viragokkal ekeſehetek engemet Malos fakkal zorohatok meg engem Mert zeretet mia el lankadek *(6)* V' balľa en feiem alat : es v̊ iogia engem meg őlel *(7)* O iervſalemnek leańi eſketlek titeket mezőknek kečkeire. es zarvaſira en zeretőmet fel ne ſerkenčetek. fel ſe ebrezietek : mig nem v̊ akaria *(8)* En zeretőmnek zava Ime ez heǵ kőzbe zőkdőſve iőtt. dombokot altal zőkőt *(9)* En zeretőm
475 kečkehez haſonlot. es gim boriohoz Ime v̊ mi || falonk alat al ablakon nez es roſteľokon kakvčol *(10)* Ime en zeretőm zol en nekem keľ fel en baratom en galambam : en io termetem : Sies es iői *(11)* Mert imar tel el mvlt hideg el tavozot. *(12)* es el ment Mi főldőnkbe viragok ielentek Irtaſnak ideie be iőt Mi fődőnkbe gerlice zo hallatott *(13)* fige fak bomboztak Viragos zőlők illatťokot attak Keľ fel en baratom. en zepem. en galamban. es iői el *(14)* Erőſ kv̊ ľikakba. kv̊ rakaſnak vermebe. Mutaſd meg te orcadot en nekem Te zod hangoſolľon en fv̊lemben Mert edes te zod. es ekes te orcad *(15)* Fogiatok meg (n e k ő n k) magatoknak az kiſ ravazokat. kik zőlőt pvzteitonak : Mert mi zőlőnk meg viragozot *(16)* En enzeretőmnek : es v̊ en nekem ki liliom kőzőt yl *(17)* Mig nap tamad. es arńekok el haiolnak. en zeretőm ter meg. leǵ olľan ment kečke : avaǵ bethel heǵe beli gim boriok

(III.)

(1) En aǵačkamban etaltal kereſem. kit en lelkem zeret kereſem v̊tet : es meg nem lelem *(2)* Es fel kelek. es kőrńől iarom az varoſt zegeleteken es vcakon : meg kereſem kit en lelkem zeret : kereſem v̊tet es meg nem lelem *(3)* Az virraztook kik az varoſt őrizik vala. meg lelenek engem Nem de lattatok e kit en lelkem zeret *(4)* keveſſe hoǵ el mvltam volna : meg lelem v̊tet kit en
476 lelkem zeret Meg tartam || v̊tet es el ſem bočatom Mig nem v̊tet

ańam hazaba vizem es en zoͤloͤmnek roͤitoͤkebe *(5)* O iervſalemnek leańi eſketlek titeket mezoͤknek kečkeire. es zarvaſira fel ne ſerkenčetek. fel ſe ebrezietek zeretoͤmet mig nem vͤ akaria *(6)* ki ez. ki az puztabol fel hag: mikent fvͤſtnek vezzeie. Mirranak es temiennek illatťabol. es minden patikabeli pornak *(7)* Ime ſalamonnak aǵačkaiat Iervſaľemnek igen eroͤſſiboͤl. hatvan eroͤſſ aalľa koͤrńoͤl. *(8)* mindenik toͤrt tart es igen tvdoſok viadalra kinek mind vͤ toͤre vͤnoͤn faran eyi felelmert *(9)* Salamon kiraľ aǵačkaiat ǵarta maganak, liban heǵenek faiabol. *(10)* vͤ labait ezvͤſtboͤl ǵarta feie alľat arańaſt. fel hagoiat biboroſt: koͤzepit zerelmel meg vette Iervſalemnek leańiert *(11)* Sion leańi mennetek ki. es laſſatok ſalamon kiraľt az koronaban kivel koronazta vͤtet vͤ ańńa. vͤ menegzoͤienek: napian es vͤ zive vigaſaganak napian

(IV.)

(1) Meľ zep vaǵ en baratom: Meľ zep vaǵ. te zemeid galambake attol meg valva mi beloͤl eńezik Te fvͤrtid minth galad heǵeroͤl hago kečkeke *(2)* Te fagaid mikent ńirett čordak: kik moſodobol haganak: es mindenik ket elloͤvel: es koͤzoͤttoͤk ninčen meddoͤ *(3)* Te aiakid mikent || eroͤſboͤl ǵartot fvͤkoͤtoͤ. es edes te 477 kedves bezeded *(4)* Te ńakad mikent david torońa. ki raktatot viadal heľekkel. beloͤle ezer pays čvͤgg. Eroͤſſeknek minden feǵveri *(5)* Te ket emloͤid. mikent ket gimborio eǵ haſtol. kiket oͤriznek liliomba *(6)* mig nem nap tamad es arńekok el haiolľanak *(3)* Mikent pańika alma zemeek. Te tvͤǵid attol meg valva mi beloͤl eńezik. *(6)* Meńńek el mirranak heǵere. es temiennek dombiara *(7)* es zolľak en ieǵeſemnek: En baratom telľeſſeggel zep vaǵ. te benned zeploͤ ninčen *(8)* Ioͤi libanrol [ioͤ] en ieǵeſem. ioͤi libanbol. ioͤi amana feieboͤl. koronaztatol Sanir es hermon teteieboͤl: orozlańoknak fezkekboͤl. es pardičoknak heǵekboͤl *(9)* en hvgom. en ieǵeſem: meg ſebeſeited en zivemet, meg ſebeſeited en zivemet eǵǵik zemedbe. es ńakadnak eǵǵik haiaba *(10)* En hvgom en ieǵeſem. mel zepek te emloͤid. te čečid bornal zepbbek Es te kenetednek illati. minden irek feloͤt: *(11)* Ieǵeſem te aiakid čepeǵoͤ mez zin ńelved alat. mez es tei vaǵon Es oͤltoͤzetednek illatťa mikent Toͤmieeń illat *(12)* En hvgom en iegeſem be rekeztet kert: be rekeztet kert be zegezet kvt fvͤ: *(13)* te kifoľaſid pańika alma-

478 nak paradičoma. almafanak: || ǵo̊mo̊lčevel Cipros nardoſval: *(14)* nardos eſ ſafrań: fiſtvlat es cinamomoſt. libannak minden faival: Mirra aloessel: minden elo̊ kenetekkel: *(15)* kerteknek kvta: eleven vizeknek foľaſa: kik liban heǵebo̊l naǵ ſebbel foľnak: *(16)* keľ ſel: fel zel. es io̊i al zel: fvdd meg en kertemet: es foľnak v̊ draga illati

(V.)

(1) eN Zereto̊m io̊io̊n v̊no̊n kertebe. es eǵe v̊ almainak ǵo̊mo̊lčet En hvgom en ieǵeſem io̊i en kertembe. en mirramot meg arattam. mind en aromaimval mez zint en mezemvel o̊o̊m En boromot en teiemvel yom En baratim eǵetek es iǵatok. es rezego̊ľetek meg *(2)* En alozok. es en zivem vigaz En čergeto̊ zereto̊mnek zava ez Hvgom ńiſſad meg en nekem. en baratom en galambam. en zeplo̊telenem. mert en feiem telľes harmattal: es en fv̊rtim eyi [z]čepegeſſel *(3)* Zokńamot le vettem. hoǵ veǵem meg en reiam. en labaim meg moſtam. hoǵ ferto̊zteſſem meg v̊keth *(4)* En zereto̊m reſſen kezet ńoita. es en haſam v̊ illeteto̊l meg rettene *(5)* Fel kelek hoǵ meg ńitnam. en zereto̊mnek En kezem mirrat hvllata. es en viiaim telľeſek valaztot mirrakkal *(6)* Aytomnak kv̊zo̊bet meg ńitam en zereto̊mnek. Tahat v̊ le hailot. es el ment
479 vala En || lelkem el lankada hoǵ zola. kereſem es v̊tet meg nem lelem kaialtam es nem felele en nekem *(7)* Varoſ o̊rizo̊k. kik az varoſt o̊rizik vala. engem meg lelenek verenek engem: ſebeſeitenek engem. meg vevek palaſtomot. az kv̊fal o̊rizo̊k *(8)* O iervſaľemnek leańi ratok eſkezem. ha meg lelenditek zereto̊met. hirdeſſetek meg v̊ neki. hoǵ zerelm mia lankattam *(9)* Zereto̊k ko̊zzo̊l mi nemo̊ az te zereto̊d: mert mi rank iǵ eſko̊l *(10)* En zereto̊m. feier. piroſ. ezer ko̊zzo̊l valaztot: *(11)* v̊ feie igen io arań. v̊ fv̊rti mikent palma zeles leveli. feketeiek mikent hollo. *(12)* v̊ zemei mikent galambaknak. viz čergetegeken. kik teibe fero̊ttek (moſottak) es telľes foľo vizeknel laknak *(13)* V' haſa ebvr kepo̊ (regi elefant tetem) *(14)* v̊ tv̊gi mikenth patikaroſ ǵartot. kedves illato kenetek V' aiaki elo̊ mirrat čepegetnek *(14)* v̊ kezei vo̊lǵeſek. telľeſek iacintoſſal v̊ fv̊lei. V' haſa ebvr kepo̊. safir ko̊vekkel valogatot *(15)* V' zarai marvańȳ kv̊ labak. kik allonak arań ekeken v̊ zine mikent liban heǵe. valaztot mikent cedros: *(16)* v̊ torka edeſſe-

ges. es kivanatos telleſſeggel Illeten en zeretôm. es v̊ en baratom
O iervſaľem leańi. *(17)* azzoń nep kôzôt zep. es hova ment te
zeretôd: hova hailot te zeretôd es v̊tet mi te veled kereſiv̊k ||

(VI.) 480

(1) En zeretôm ala zallot v̊ kertebe aromanak v̊ kedvere.
hoǵ az kertekben elľen. es liliomokot zeǵǵen. *(2)* En enzeretôm-
nek: es en zeretôm en nekem ki liliomok kôzôt eel *(3)* En bara-
tom zep vaǵ. edes es ekes mikent iervſalem Iiedetes mikent
ſeregeknek zerzet arrok (orrozat) *(4)* Fordeič el te zemeidet en
rolam. meg v̊k engem el repeitenek Te fv̊rtid mikent kečkek čor-
dai. kik galaad heǵebôl ielentek *(5)* Te fogaid mikent yvh čordak.
kik moſobol hagnak. mindenik kettôs ellôvel. es meddô ninčen
kôzôttôk *(6)* Mikenth pańika alma haia. vgan te tv̊ǵid. titkodtol
meg valva *(7)* Hatvan kiraľne azzoń vaǵon. es ńolcvan zeretô: es
leańoknak ninčen zama *(8)* Eǵ en galambam. en tôkelleteſem eǵ
vaǵon v̊ ańńanak valaztotta. es v̊ zv̊leienek. es az ſionbeli leańok
lattak v̊tet. es hirdettek v̊tet bodognak kiraľne azzońok. zaz zere-
tôk dičerek v̊tet *(9)* Meľ ez ki elô meǵen. mikent fel tamado hai-
nal: zep mikent hold valaztot mikent nap. yiedetes mikent zerzet
ſeregeknek orra *(10)* Le zallek az dioſ kertbe. hoǵ vôlǵeknek
almait latnam. es meg neznem. ha az zôlôk viragoztak volna es
ha pańika almak termettek volna: *(11)* es nem || tvdam en lelkem 481
aminadab zekereiert meg haboreita engem *(12)* Teri meg teri meg
Svnamitis (iſtentôl el idegenôlt lelek) teri meg teri meg hoǵ laſſonk
(tekenčônk) teged

(VII.)

(1) Mit lattok az ſvnamitiſbe ha nem čak ſeregeknek zerit
O feiedelmnek leańa meľ zep te lepelid[nek] az ſarvba Te ſarodnak
egbe zerkezeſe. mikent naſſak: kiket meſteri keez ǵartot *(2)* Te
kôldôkôd mikent haitogatot kepp (pohar) ki ſoha nem zikes vene-
rekkel Te haſad mikedt bvza aztag liliomval kôrńekôzôt *(3)* Te
ket emlôid: mikent ket vad kečke allo *(4)* Te ńakad mikent ebvr-
beli toroń Te zemeid mikent eſebonbeli halaſ tok. kik vannak
ſok leańoknak kapviba Te orrod mikent libannak torońa ki da-

maſkoſra neez *(5)* Te feied mikent karniel Te feiednek fvͤrti. mikent kirali bibor tőreſhez zerkezoͦt: *(6)* Meľ zep vaǵ en baratom es meľ ekes vaǵ en zerelmeſem ǵoͦńoͦroͦſegbe *(7)* Te allatod palmahoz haſonlot Es te čečid zoͦloͦ fvͤhoͦz *(8)* Mondam fel hagok az palmara. es ǵőmoͦlčet ragadom: es te emloͦid olľatanok leznek mint zoͦloͦ fvͤ. es te illatod. mikent maloſnak illatťa *(9)* Te torkod mikent igen io bor. kit en zeretőmnek melto Innia: es vͤ fogainak keroͦdni *(10)* En enzeretőmnek. es vͤ neki fordolaſa en hoziam
482 *(11)* Ioͦi en zeretőm. es meńńőnk || ki az mezoͦbe. lakozionk az ſalvkba *(12)* reggel kelľőnk az zoͦloͦkbe: es laſſvk ha az zoͦloͦ viragozot. ha az viragok ǵőmoͦlčőt bomboznak ha az pańika almak viragoztak Ot en neked adom en emloͦimet *(13)* Mandragorak mi kapvnkon illatot attak En zeretőm mind vy almakot: es oo almakot es. neked tartottam.

(VIII.)

(1) Ki aǵǵa azt en nekem. hoǵ en ańamnak emloͦie zopo aťamfiat kvͤn leliem. es meg čokolľam es imar engem ſenki ne vtalľon *(2)* Meg ragadlak teged es en ańam hazaba vizlek. es en zoͦlőmnek reitekebe ot meg taneitaz engem Es en elveǵeitet borbol adok neked venereket Es granatoſ almanak mvſťat *(3)* vͤ balľa en feiem alat: es vͤ iogia meg oͦlel engem *(4)* O iervſaľem leańi ratok eſkezem. fel ne ſerkenčetek fel ſe ebrezietek en zeretőmet. mig nem vͤ akaria *(5)* Mel ez ki fel hag az pvztabol. ǵőńoͦroͦſegbe torlot: es vͤ zeretőiehez tamazkodot Maloſ fa alat ebreztelek fel tegedet en baratom Ot rothada meg te ańad Oth tőretek meg te zvͤled *(6)* Teǵ engem te zivedre. ment ieǵet: ment yeǵet te karodra Mert zerettet olľan eroͦſ ment halal kedveles kemen. ment pokol. vͤ neki lampaſi. tvͤznek. es langaknak lampaſi *(7)* ſok vizek
483 nem || olthatťak meg az zerelmet Es foľo vizek ſem boreithattak el vͤtet Ha ember mind hazabeli vaǵat adnaia zeretetert es vǵan meg vtalľa. az vaǵot mikent. ſemmit *(8)* Mi hvgonk kičind: es ninčen čeči Mit teǵőnk mi hvgonknak: mikoron bezedbe veziek vͤtet *(9)* ha kvͤ faľ. rakionk raita ezvͤſt erkeľeket ha aito. tahat belľvͤk meg vͤtet. cedroſ dezkakkal *(10)* En kvͤ fal vaǵok es en emlőim mikent toroń. holot vͤ eloͦtte olľan loͦk. hoǵ ha beket leltem volna *(11)* Bekes zoͦlőie vala benne. kinek nepi vannak vtet oͦri-

zo̊knek haga v̊ ǵv̊mo̊lčeiert Ember ezer ezv̊ſt penzt hoz be *(12)* En zo̊lo̊m en elo̊ttem vaǵon Te bekeſed ezer es ket zaz. v̊ ǵo̊mo̊lčet o̊riziv̊k. *(13)* ki kertekbe lakozal. baratid. halgatnak teǵed nekem hallata te zodot *(14)* Fvſſ en zereto̊m es haſońlľal kečkehez es gimboriohoz draga keneteknek heǵen Amen

Meſe

Soha tavol to̊le. benne vaǵon neki lelke: eǵǵes ketten. es harmaſ. es ninčen bennek valaztaſ. Raia kv̊vo̊l v̊ nezeſe. lankad. mikent eſter Viǵaz felven mikent ivdit Monǵa kedven kedvet: mert meg tv̊zo̊t: mikent to̊vs Idvo̊ſſegnek hivattatik. velo̊nk eǵbe lakozik elmenkben es zivo̊nknek allatťaban ||

484 Bőiti harmat hetbe penteken Evang*elio*m Ianos neǵed

(5) Az időben Iőve ieſuſ ſamarianak varoſaba ki mondatik
Sikarnak kelek mellet kit adot iakob vͤ fianak ioſefnek *(6)* Vala
kedeg ot iacob kvtťa Azert ieſuſ vton farattaert. Iǵ vͤl vala az
kvton Idő kedeg vala avaǵ hatod *(7)* Iőve azert azzoń ember
ſamariabol vizet mereitenie Mond neki ieſus Aǵǵ en nekem Innom
(8) vͤ taneitvańi kedeg el mentek vala a varoſba hoǵ eledelt ven-
nenek *(9)* Mond azert az ſamariai azzoń ember Mikent holot te
ſido leǵ. kerz en tőlem innod. ki ſamariai azzoń ember vaǵok
Mert ſidok nem elnek eǵbe ſamariakkal *(10)* Felele ieſus es monda
neki ha tvdnad iſtennek aiandekat. es ki az: ki mond neked. aǵǵ
en nekem Innom Netalantan te kertel volna vͤ tvͤle es adot volna
eleven vizet *(11)* Mond neki az ſamariai azzoń ember Vram nin-
čen inǵen miben mereh. es az kvͤth meeľ azert honnait vaǵon
eleven vized *(12)* Mi nem naǵvb vaǵ ti. mi aťanknal iacobnal ki
atta mi nekőnk az kvtat Es vͤ belőle yot. es vͤ neki fiai es vͤ neki
čordai *(13)* Felele ieſus es monda neki Minden ki ez vizből izik.
eſmeg zomehozik. de az viz kit en adok neki. *(14)* lezen vͤ benne
485 kvͤt fvͤ örök eletre ki forro || *(15)* Mond neki az azzon ember Vram
ad ennekem az vizet hoǵ ne zomehoziam Ide es ne iőiek mernem
(16) Mond neki ieſus Meń el hyd feriedet es iői ide *(17)* Felele
az azzoń ember es monda neki Vram ninčen feriem Mond neki
ieſuſ Iol mondod mert ninčen feried: *(18)* mert őt feried volt. es
moſt meľ feried vaǵon nem te feried. ezt bizońńal mondod *(19)*
Mond neki az azzoń ember Vram latom mert te profeta vaǵ *(20)*
Mi aťank ez heǵbe Imadkoztak. es ti monǵatok hoǵ iervſalem
leǵen heľ. hol imadnia kel *(21)* Mond neki ieſus Azzońember
hiǵ en nekem. hoǵ idő iőt. midőn ſem ez heǵen. ſem iervſaľemben
nem imattak aťat. *(22)* ti imattok mit nem tvttok. mi imadǵvk

kit tvdőnk. mert ſidoktol vaǵon idvo̊ſſeg *(23)* de idő io̊. es imar
vaǵon Minden bizoń imadok. aťat imadnak lelekben. es bizonſag-
ban Mert aťa es ilľeket keres. kik imadǵak v̊tet: *(24)* lilek iſten:
es azok kik v̊tet imadǵak. lelekben es bizonſagban kel imadniok
(25) Mond neki az azzońember Tudom mert meſſias io̊. ki criſ-
toſnak mondatik. azert mikoron v̊ el io̊vend. nekőnk mindent meg
hirdet *(26)* Mond neki ieſus En vaǵok ki veled zolok. *(27)* es
azomban el io̊venek v̊ taneitvańi. es čodalkodnak vala || hoǵ az 486
azzońembervel zolna de maga ſenki nem monda Mit kerezs avaǵ
mit zolaz vele *(28)* Meg(el)haǵa azert az azzońember v̊ vedret. Es
el mene az varoſba. Es mond az embereknek. *(29)* Io̊ietek es
laſſatok embert ki meg mondotta nekem valamit to̊ttem. Mi nemv̊
criſtoſ *(30)* Ki menenek az varoſbol. es io̊nek vala v̊ hozia *(31)*
Azomban kerik vala v̊tet v̊ taneitvańi mondvan. Meſter eǵel *(32)*
v̊ kedeg monda nekik En nekem ennem valo etkem vaǵon. kit ti
nem tvttok *(33)* Mondonak vala azert az taneitvańok eǵ maſnak
Mi nem valaki v̊ neki enni hozot *(34)* Monda nekik ieſus En
etkem hoǵ teǵem v̊ akaratťat ki engem bočatot hoǵ meg to̊kelľem
v̊ dolgat *(35)* Nem de ti monǵatok e. hoǵ meeg neǵ ho vaǵon. es
aratas el io̊ Ime mondom ti nektek Emelľetek fel ti zemeteket: es
laſſatok videkeketh mert imar arataſra meg feiero̊ltek. *(36)* es ki
arat ivtalmat vezen. es go̊mo̊lčo̊t ǵo̊it o̊ro̊k eletre. hoǵ az es. ki
hint magot. o̊zve vigaǵǵon es ki arat: *(37)* Mert ebben bizon ige
vaǵon Mert eǵeb ki arat *(38)* En titeket aratnia bočatalak. kit ti
nem mvnkalottatok: eǵebek mvnkalottak. es ti v̊ mvnkaiokba be
mentetek *(39)* Az varoſbol kedeg ſokan hiv̊nek v̊ benne. az ſam||
aritanoſokbol az azzońembernek zavaert. es tanoſagot adaſaert: 487
Mert meg monda nekem. mindenth valamit to̊ttem *(40)* Azert
mikoron v̊ hozia io̊ttek volna az ſamariaiak. kerek v̊tet hoǵ ot
lakozneiek es lakozek ot ket napot *(41)* Es ſokkal to̊bben hiv̊nek
v̊ benne. v̊ bezedeert. *(42)* es az azzoń embernek mondonak vala
Mert imar nem te zodert hizőnk. mert minőn magonk hallottvk
es tvǵǵv̊k. mert bizon ez ez vilagnak idvőzeito̊ie Amen

Neǵed bőiti penteken Evanǵelim zent Ianos
Capitul*u*m tizen eǵed

(1) Az időben Vala nemeľ koor lazar betaniai. marianak es
v̊ hvganak martanak kaſteľokabol: *(2)* Maria kedeg vala ki vrt
kenettel kente vala. kinek atťafia lazar. betegl vala *(3)* Azert v̊
neki hvgi. v̊ hozia kv̊ldenek mondvan Vram Ime kit zerec betegl
(4) Ieſuſ kedeg [mondvan] halvan: monda nekik Ez betegſeg v̊
neki ninčen halalra de iſtennek dičőſegere. hoǵ v̊ mia iſtennek fia
dičőſőlľőn *(5)* Ieſuſ kedeg zereti vala Martat es v̊ hvgat mariat.
es lazart. *(6)* hoǵ azert halla hoǵ beteg. tahat meg marada azon
helben. ket napoth *(7)* Az vtan oztan monda v̊ taneitvańinak:
Meńńőnk el eſmeg ſidoſagba. *(8)* Mondonak neki taneitvańok ||
488 Meſter moſtan kereſnek vala ſidok teged kővezni. es te eſmeg oda
meǵ e *(9)* Felele Ieſus Nem de napnak tizenket ideie vaǵon e. ha
ki nappal iarand nem bottlik mert ez vilagnak feneſſeget latťa
(10) ki kedeg eyiel iarand botlik. mert ninčen v̊ benne feneſſeg
(11) Ezeket zola: es oztan monda nekik Mi baratonk lazar alozik
de el meǵek. hoǵ almabol fel ebreziem v̊tet *(12)* Mondanak azert
v̊ taneitvańi Vram ha alozik idvőzől *(13)* Ieſus kedeg mondotta
vala v̊ halalarol. V'k kedeg aleitak hoǵ alom alaſrol mondanaia
(14) Tahat azert monda nekik ńilvan: lazar meg holt *(15)* es
vigadok ti erettetek. hoǵ hiǵǵetek: miert ot nem valek. de meń-
ńőnk v̊ hozzia *(16)* Monda kedeg tamaſ ki ketelkedőnek monda-
tik. taneitvan tarſinak Meńńőnk el mi es Es halľonk meg v̊ vele
(17) Iőve azerth ieſus. es meg lele v̊tet: Imar neǵ napit az ſirben
(18) Vala kedeg betania ieruſaľem mellet. avaǵ tizenőt raſton
(19) Sidok kőzzől kedeg ſokan iőttek vala martahoz es mariahoz.
hoǵ v̊ket vigaztalnaiak. v̊ atťok fiarol *(20)* Marta kedeg hoǵ halla,
mert ieſus el iőt: eleibe mene Maria kedeg a hazban v̊l vala *(21)*
489 Monda azert marta ieſuſnak Vram ha itt lőttel volna. en || atťamfia
meg nem holt volna *(22)* de meeg moſtan es Tvdom hoǵ valamit
kővetendez iſtentől: aǵǵa neked iſten *(23)* Mond v̊ neki ieſus. fel
tamad te aťad fia *(24)* Mond neki marta Tvdom mert fel tamad:
fel keleten az veg napon *(25)* Mond neki ieſus En vaǵok fel kelet
e elet ki en bennem hizen. ha meg haland es el *(26)* Es mind ki
el. es en bennem hizen. őrők es nem hal: hized e ezt *(27)* Mond

neki bizonaval vram En hittem hoǵ te criſtoſ vaǵ. eleven iſtennek
fiȧ. ki ez vilagba io̊ttel *(28)* Es holot ezt mondotta volna. el
mene. es hiva vͤ hvgat mariat čendeſſegben. meſter it vaǵon. Es
kedeg hivͤ. *(29)* vͤ hoǵ halľa. hamar fel kele. es vͤ hozia io̊ve: *(30)*
mert meeg nem io̊t vala ieſus az Caſteľba de meeg azon heľen
vala. hol vͤ neki marta eleibe io̊t vala *(31)* azert Sidok kik vͤ vele
valanak a hazban es vigaztalľak vala vͤtet: Mikoron lattak volna
mariat mert hamar fel kele. es ki mene. Vtanna menenek mońd-
van. mert az ſirhez meǵen. hoǵ ſirion ot *(32)* Maria azert holot
ivtot vala oda. hvl ieſus vala. vͤtet latvan vͤ labihoz eſek Es monda
neki Vram ha it lo̊ttel volna. en atťamfia meg nem holt volna *(33)*
Ieſuſ azert latvan vͤtet ſirtaba Es az ſidokot kik vele io̊ttek || vala **490**
ſirtokban Meg rettene lelekben es meg randeita magat: *(34)* es
monda hvl to̊ttetek vͤtet Mond neki: Vram io̊i es laſſad *(35)* Ieſuſ
es ko̊ńveze *(36)* Mondanak azert ſidok Ime mi nemmen zereti
vala vͤtet *(37)* Neikik kedeg vͤ ko̊zzo̊lo̊k mondanak nem tehette e
ez ki vakon zvͤlo̊tnek zemit ńita hoǵ ez meg ne holt volna *(38)*
Ieſus azert eſmeg vͤno̊n benne meg rettenven io̊ve az az ſirhez
vala kedeg verem. es kvͤ vala raia teven: *(39)* Monda ieſus veǵe-
tek el az ko̊vet Mond neki Marta annak hvga ki meg holt vala
Vram ſmar dohos: mert neǵed napi *(40)* Monda neki ieſus Nem
de mondam e neked. ha hiendez. iſtennek dičo̊ſeget latod *(41)*
El vevek azert az ko̊vet Ieſus kedeg zemet fel emelven monda aťa
halat adok neked: mert meg halgatal engem *(42)* en kedeg tvdom
vala. hoǵ minden ido̊n meg halgac engem de ez nepert ki ko̊rńo̊l
all. mondom hoǵ hiǵǵek. mert engem te bočattal *(43)* ezeket hoǵ
mondotta volna. naǵ zoval vͤvo̊lte Lazar io̊i ki. *(44)* es leg ottan
elo̊ alla ki meg holt vala kezei es labai: ko̊to̊zven mazzagokkal:
es vͤ neki orcaia kezkeno̊vel vala be ko̊to̊zven: monda nekik ieſus
oldoziatok meg vͤtet: es haǵǵatok el menni *(45)* Sokan azert ſidok
ko̊zzo̊l || kik mariahoz io̊ttek vala es lattak vala mit to̊n: hynek vͤ **491**
benne

C'onka heti penteken Mate oͦt

Az idoͦben monda ieſus vͤ taneitvańinak *(43)* hallottatok
mert. mondvan vaǵon regieknek: zereted te koͦzeledet es ǵvͤloͦloͦd
te ellenſegedet *(44)* En kedeg mondom nektek zereſſetek ti ellen-
ſegteket: teǵetek iol azoknak kik titeket ǵvͤloͦltek Es imaǵatok tite-
ket vͤldoͦzoͦkert es čalogatokert. *(45)* hoǵ leǵetek ti aťatoknak fiai.
ki meńńekben vaǵon ki vͤ napiat fel tamazťa iokra es gonozokra:
es eſſez igazakra es hamoſſokra *(46)* Mert ha zeretitek azokot.
kik titeket zeretnek: mi ivtalmatok lezen Nem de ieleſek ezt
tezik e *(47)* Es ha idvoͦzlenditek ti aťatok fiait čak. mit teztek
toͦbbet Nem de etnikos poganok ezt tezik e *(48)* Azert leǵetek ti
toͦkelleteſek: mikent ti meńńei aťatok es toͦkelletes *(VI, 1)* es veǵi-
tek eztekbe ti igaſſagtokot ne teǵitek embereknek eloͦtte. hoǵ lataſ-
ſatok vͤ toͦloͦk eǵebkent ivtalmatok nem lezen. ti aťatoknal ki
meńben vaǵon *(2)* Azert mikoron alamoſnat tez. ne kvͤrtoͦľ te
eloͦtted. mikent teznek ſinagogaban. kepmvtalok es vcakban: hoǵ
emberektoͦl tizteſoͦlľenek Bizoń mondom nektek. meg (el) voͦttek vͤ
492 ivtalmokot *(3)* Te alamiſna teteledben || kedeg te tvǵǵa te balod
mit teǵen te ioǵod. *(4)* hoǵ te alamiſnad reitegben leǵen. es te
aťad ki latťa reitegben. meg fizeti neked *(5)* Es mikorom imattok
nem leztek mikent kep mvtalok. kik zeretik ſinagogakban. es
vcaknak zegeletin alvan imattokot hoǵ lattaſſanak emberektoͦl
bizon mondom nektek. el voͦttek ivtalmokot *(6)* Te kedeg miko-
ron Imadandaz. meń be hazadnak zegeletibe. es aito be teven
Imaǵǵad te aťadot reitekben es te aťad ki reitekben latťa meg
fizeti te neked amen

Boͦiti eloͦ vaſarnap vtan valo penteken Ianoſ oͦt

(1) Az idoͦben vala ſidoknak innepnapok es fel mene ieſus
iervſaľembe *(2)* Vaǵon kedeg iervſalemben eǵ nevezetes halaſto
ki eberoͦl neveztetik betſaida oͦt zegeletoͦ (k a p u i a) *(3)* Ezekben
kedeg fekzik vala koroknak vakoknak ſantaknak azzeaknak naǵ
ſokſaga: viznek indulaſat varook *(4)* Vrnak kedeg anǵala Idoͦ

zerent le Zal vala az halaſ toba es a viz meg indol vala Es ki eleb
le zal vala az halaſtoba. viznek indolaſa vtan. meg vigazik vala:
akar meľ betegſeg tartotta volna v̊tet (5) Ot kedeg vala nemeľ
ember v̊ betegſegeben harminc ńolc evi (6) Azt mikoron latta ||
volna ieſus. fekven. es meg tvtta volna hoǵ imar ſok ideie volna: 493
monda neki akarz e. egeſſegbe lenned (7) Felele neki az kor
Vram ninčen emberem hoǵ mikoron meg zavarol a viz. engem be
bočaſſon az halaſtoba Mert mikoron en el ivtok eǵeb en elo̊ttem
bele zal (8) Mond neki ieſus keľ fel. ved fel lepledet. es iari. (9)
es leg ottan meg vigazek az ember: es fel veve v̊ leplet. es iar
vala: Vala kedeg zombat az napon (10) Mondottakva ſidok aznak
ki meg vigazot vala Zombat vaǵon nem illik fel venned lepledet
(11) Felele nekik Ki engem meg vigazta v̊ monda nekem Ved fel
te lepledet es iari (12) Azert meg kerdek v̊tet: ki az ember ki
mondotta neked ved fel lepledet es Iari. (13) az kedeg ki meg
vigazot vala. nem monǵa vala ki volna Ieſus kedeg az helben
zerzet ſokaſſagtol feelen mene (14) Ezek vtan lele v̊tet templom-
ban ieſus Es monda neki Ime meg vigaztal Immar ne akari bin-
hedned hoǵ valami gonozb neked ne tőrteńńek (15) El mene az
ember. es hirdete ſidoknak hoǵ ieſus volna ki v̊tet meg vigaztotta
amen

Vr Zyne valtozatťa napian Mate tizenhet ||

(1) Az idŏben fel veve Ieſus Petert es Iacobot es v̊ neki 494
aťťafiat ianoſt Es vezete v̊ket eǵ magaſ heǵre (2) Es el tv̊nek v̊
elo̊ttŏk Es meg fenlek v̊ neki orcaia mikent nap V' ŏltŏzeti feyrre
lo̊nek mikent ho (3) Es ime ielenenek v̊ nekik Moiſes es Illes. v̊
vele zolnk (4) Felelven kedeg peter monda ieſuſnak Vram io ne-
kŏnk itt lennŏnk ha akarod. teǵŏnk itt harom hailokot: Neked
eǵǵet Moiſeſnek eǵǵet: es illeſnek eǵǵet (5) Meeg v̊ zoltaba Ime
ſeńes kőd arńekba veve v̊tet es Ime zoo az kődbŏl mondvan It
vaǵon (ez) en zeretŏ fiam. kiben en iol kellettem. v̊tet halgaſſatok
(6) Ez halvan taneitvańok v̊ orcaiokra eſenek es igen felenek (7) Es
elo̊ mene ieſus es tapaztala (illete) v̊ket es monda nekik: kelletek fel
es ne akariatok felnetek (8) Zemeket kedeg fel emelven ſenkit

nem latanak ha nem čak ieſuſth *(9)* Es v̈ nekik heǵrőͤl. le zallottokban parančola nekik ieſus mondvan Senkinek ne monǵǵatok ez lataſt mig nem embernek fia halalbol fel tammadd amen

En mvnkamert leǵen at́anak dičőͤ ſeg Es fivnak tizteſſeg Es zent leleknek vigaſag Mikent vala kezdetben. es imar es mindenkor es őrőknek őrőkig Amen ||

Pavla es Evſtokiom. kezereitetek engem: Iſőt criſtoſnak zerelme keteleneit engem. hoǵ rezgeteſnek okaert. bezedet teǵek Bodog es dičoͤſeges ziz marianak. fel veteleroͤl. hoǵ ti zent ǵv̈lekezeſteknek leǵen deiaki bezednek aiandoka: Iſ naǵ fő innepnek napiaban. kiben tanolľa ǵenge iffioſag teinek edeſſeget eſmerni Es igen kiſdedekboͤl igen naǵokot gondolni Mikent vrnak engedelmevel minden eztendoͤkoͤn. ez nap mindeneſtoͤl dičeretben kelľen. es dičoͤſeggel illeſſek Azert ha ti kezetekben ioͤvend. az ketſeges iras. ez bodog ziznek meneſeroͤl Ne talantan ketſegeſeket bizońert veǵetek Ielennen holot ezekboͤl: eǵeb bizońſag ninčen. hanem hoǵ ez napon dičoͤſegeſ teſtetoͤl el valtozot Mvtattatik kedeg v̈ koporſoia. mi lattonkra. mind ez ideig Ioſafat voͤlǵenek koͤzepin ki vaǵon ſion heǵenek: es olaifak heǵenek koͤzoͤtte. kit o paula zemedvel es neztel hol v̈ tizteſſegere eǵ eǵhaz faragtatoth čvdalatos kv̈ tablakkal kiben temettetnek: mind ot valoktol hirdettetik de moſtan hyvnak mvtattatik. minden || latoknak Ezt azert mondom mert 496
ſokan ketelkednek ha fel vetetet teſtevel oͤzve Avaǵ el ment leǵen teſteet meg haǵvan Nekik bizońeitani akariak. v̈tet imar fel koͤltnek es criſtoſſal bodog halaltalanſagban. meńńekben rvhazotnak Bodog ianoſt evangeliſtat. ez bodog ziznek oͤrizoͤiet ki ziznek kriſtoſtol zizen haǵatot. fel tamadotnak ſokan valľak Mert v̈ koporſoiaban. mikent zolľak ſemmi hanem manna leletik de mi bizońnval ezek koͤzoͤt leǵen tibeľgoͤnk: mikent azokol es kiket evanǵeliom tanoſagara vrral fel koͤlteknek hizoͤnk De ha meg porba tertek leǵenek. ninčen bizonſagonk čak hoǵ olvaſſivk Mert ſok zenteknek teſtek kik el alvttak volt. fel koͤltenek Es ioͤttek zent varoſba az az iervſaľembe es ſokaknak ielentek. kikroͤl bizońńal nemeľ doktorok ertettek hoǵ imar azokban oͤroͤk fel kelet telľeſedet Mert valľak. hoǵ bizon tanok nem volnanak. ha v̈ fel keletek.

bizon nem volna kit mi es Bodog mariarol lo̊t lenni nem ketelke-
do̊nk. lehet oltalmert. hv̊t meg alvan Ionkab keǵes kivanſaggal
497 aleitanonk kel: hoǵ nem tanalč||nal kv̊l tőkellenőnk, ki vezedelm
nel kv̊l. nem tudtatik ha kedeg kerdes lenne vr ieſus halala vtan
mit tőt leǵen ez bodog ziz maria Ez eǵ bizoň: hoǵ zent zizen
teſtben es elmeieben meg maradot. kit okoſſaggal gabriel arhanǵal
mikent meňňei naazs illetlen o̊rizte: es ianos apaſtal es evanǵe-
liſta. kinek criſtos v̊tet hatta az kereztfarol ziz: zizet órizett. es v̊
zolgalatťaba zolgalt Nem hoǵ: ha valaztott apoſtolnak. ſerege v̊tet
hatta volna. kik kőzőt fel keletenek vtanna. Ki menven. es be men-
ven. ňaiaſban bezellet. criſtoſnak teſtőleſeről Bizonaval aňňival
bizomban. menivel eleitől fogvan. zent lelekel telľeſben meg
tanolt vala: es mindent meg latot v̊nőn zemevel. lehet az apoſto-
lok es. Azon zent lelek mia mindent meg tuttak volna. es meg
tanolvan. mindent bizonſagba Ivtattak volna Ez napon dičőſeges
mindenkor ziz maria. fel haga meňbe. ez napon anǵali zep inek-
leſbe eǵǵik maſik ellen: o̊rők zőld ſegnek mezőibe mikint hvl.
minden felől valo polgaroknak. eǵ ňaiaſ tarſaſagok: hvl anǵaloknak
498 fő innepek: hvl mvnka||nak es keſerőſegnek vtanna. bodog es edes
ielki elet vaǵon Ez vilagnak azzoňa. ez napon fo̊ldtől elmvlt: es
ez alnok vilagbol ki ment Atťamfiai kerlek titeket vigaǵǵatok:
mert hoǵ vǵ monǵak mondhatatlan. igen fel magaztatvan. criſtoſ-
ſal orzagl mind o̊rőke Eſmeg mondom vigaǵǵatok. mert bizodal-
mas v̊ foňňadhatatlan dičőſegeről: Imar meňorzagnak palotaiaba
ivtot. hol v̊ zive. banatoth nem lat. O̊rvendezietek monǵam. es
vigaǵǵatok es o̊rőlľőn mind ez zeles vilag: Mert ez napon mine-
ko̊nk mindeninknek. v̊ erdemenek eſedezeſeert idvőſſego̊nk o̊reg-
bőlt: ti nektek kedeg. v̊tet zereto̊knek. tizteſſeg es iozag: eǵeb
zent zizekkel o̊zve bevebben es adatik malazt Azert zeretőim o̊ro̊l-
letek es dičerietek v̊tet: Mert ha vr iſtent profeta zava mia. v̊
zentiben tartozonk dičerno̊nk: Naǵǵal ionkab. ez naǵ innepen. v̊
bodog zent. ziz aňňanak fő Innepen kel: zep Inekkel. es hangoſ-
ſaggal. naǵ zerelmeſen magaztatnonk Es iſtennek valo melto
dičeretekkel edeſkednőnk Es lelki aiandekokkal tiztelnőnk Senki-
499 nek ninčen ketſegere: hanem mind || v̊ neveknek dičeretire Illik
valamit meltan es felſegeſen v̊ aňňanak tennőnk Valamit kedeg
emberi ňelő mondhatna: mind kiſſeb meňňei dičeretnel Mert
iſteni es anǵali magaztataſſal hirhőt es dičertetet Es lehet profe-

tak mia eloͤzer meg hirdettetet. patriarkak mia peldakban. es boͤlč
bezedekben meg ieǵezven volt zent evanǵeliſtak mia Ime ki mv-
tattatot. es ki adatot Anǵal mia naǵ tizteſſeggel. es zolgalat [mia]
zerent idvoͤzletet Ennek feloͤtte. meľ ez. es mene volna Iſtenſegent
ki ielenik: Mikoron monǵa Idvoͤz leǵ maria malaztval telľes vrte
veled Aldot te azzon emberek koͤzoͤt Mert ilľeten aiandekkal illik
vala ilľ zizet aiandekozni. hoǵ anǵal hirdetneiee. vͤ [malaztjaval]
malazťaval telľes voltat ki meńńeknek dičoͤſeget adot Foͤldnek iſtent.
beket advan Poganoknak hvͤtoͤt. binoͤknek veget: Eletnek zert Er-
kolčnek feǵelmet Es ıol kvͤldetik anǵal ez zizhez h a ſ o n l a t o ſ-
ſ a g Mert zizeſeg mindenkor rokonſag anǵalſagnak Mert teſtben
teſt kvͤl elni. nem foͤldi elet. de meńńei Azert es teſtben Anǵali
eletet kereſni naǵvb erdemre vaǵon. hoǵ nem anǵalla lettel Mert ||
Angalla letel boldogſag. zizze kedeg lenni iozag Mikoron ember **500**
ereievel. azt akaria merni myee vaǵon anǵalnak termeźetent de
maga moannoaik zizze vag anǵalla letel Iſteni aiandeknak zolga-
latťa nem emberi eroͤnek Mond az anǵal Idvoͤz leǵ malaztval telľes
Es iol telľes. mert eǵeb zenteknek reźvel adatot Mariaban kedeg
malaźtnak telľeſſege eǵźer mind bele oͤtloͤt Iſtennek bodog zileie.
iſoͤt eloͤb meg valaztot toͤrveńent Idvoͤzletik anǵal mia. malaztval
telľesnek Es hirdetik es. ki mia zent leleknek boͤ harmatťa[bo]val
feloͤl oͤtloͤt minden allatnal Mert igazan monǵam. nem kiſded avaǵ
zokot volt az koͤzoͤnet. de melto minden. čvdalatra mert tiztelet-
nek koͤvetſege volt aiandeknak aianlaſa. zolgalatnak ńaiaſſaga:
Mert azert noha zent profetakban es zenth aťakban hizivͤk hoǵ
malazt volt. de maga nem az keppen telľeſen Mariaban kedeg
minden malaztnak ki criſtoſban volt. telľeſſege ioͤt Merth valami
atok Eva mia oͤtloͤt. mindent el voͤtt marianak aldomaſa Annak
feloͤtte criſtoſnak || ziletese ańńe malaztot oͤttoͤt: meńńe mind ez **501**
zeles vilagnal ſem volt eloͤzer Mert mie termezetnek nem volt. elet
nem tudta okoſſag nem ertette Emberi elme nem fogia Meń rettegi
foͤld feli. minden termezet Iſoͤt meńńei es čvdalľa ez mind az ki
iſtenſegent. gabriel mia izentetik es criſtos mia meg telľeſedik
Ez napnak felſegeſe volt: es mikent ez ziz haſonlathatlan Ez
innep eǵeb innephez Iſoͤt anǵali eroͤknek es čvdalatos Azert es
feloͤl valo polgaroknak kepekben zent lelek čvdalkodvan. vͤ neki
fel mieneſen: Mond. ki ez. ki az pvztabol. fel meǵen. mikent io
illatokbol. fvͤſtnek vezzeie Es iol monǵa. mikenth fvͤſt vezzoͤ. mert

vekoń. es ǵenge. mert iſteni feǵelmel meg vekońolt volt Mert bizo-
ńaval belo̊l meg eǵet volt. aldozatban. keǵes zerelmnek ǵoitaſa
mia. es zeretetnek kivanſagaval mikent fvͤſt vezzo̊. io illatokbol. Es
nem čvda. mert ſok iozagnak illatťabol telľeſo̊lt vala. es vͤ belo̊le.
zarmazik vala edeſſeges illat Anǵali zepſegnek es fel meǵen vala
502 kedeg ez vilagnak pvztaiabol Ieſſe ǵvͤkerebo̊l || tamadot vezzo̊.
regen meg mondott: de valaztatot lelki o̊ro̊mekben čvdalkodńak
vala hoǵ ki volna ki iozagoknak erdemevel. Anǵaloknak meltoſa-
gat felo̊l mvlnaia kiro̊l eſmeg zent lelek meg ottan mond ki ez ki
fel meǵen. mikent fel tamadot hainal. zep mikent hold. valaztot
mikent nap yedetes mikent hadaknak zerzet elo̊ ſerege: čvdal.
kedeg zent lelek. vͤ fel meneſeben. mert zenteknek ſok ſeregivel
ero̊ſſo̊lt. es ko̊rńo̊l vetetet Azert monǵa yedetes mikent hadaknak
zerzet elo̊ ſeregi Bizonaval vͤ iozagival yedetes lo̊t. mikent varnak
iol zerzet ſereg orra Inneit es onneit. zent anǵaloknak ereiekkel
ero̊ſſo̊lt Zep mikent hold: iſo̊th zepb holdnal. mert imar foǵatko-
zaſanal kvͤl [fell] fenlik. meńńei feńeſſegekkel meg feńeſo̊lt: Valaz-
tot mikent nap. iozagoknak feneſſegevel mert igaſſagnak napia
valaztotta vͤtet. hoǵ vͤ to̊le ziletneiek ez vilagnak valtoia kinek
lehet temeteſere. mikent alkolmas hińńo̊nk. zolgalnak vala anǵa-
lok: es mind meńńei odvar. neki vigad vala Es nem čvda. mert
503 ańaj tizteſſeg aze. ki vͤ to̊le || ziletet. kit meńńei zerzet bečo̊l. es
imaǵǵa vͤ neki fel emelkettet. aťaval felſegnek zekiben Olvaſtvk
azert ǵakorta zenteknek temeteſekre angaloknak io̊veſeket. es vͤ
zolgalatokra. zolgalatokot tetteket Iſo̊t valaztottaknak lelkeket
Inekekkel es vigaſaggal meńben vitteket. hvl mind ket nemo̊
[mem] nemzetnek hangoſſagit. ferfiaknak es zent zizeknek inekle-
ſeket hallatni. es zep hangoſſagit hallatni Ezek ko̊zo̊t. ki ſokkal
ńilvabban vaǵon ſokzer vͤket vilagoſſaggal fenleniek Ennek felo̊tte
meeg teſtben eltekben es. azon helben čodalatos illatnak. illatoza-
ſat erzeneiek. hoǵ ha O zeretoim remenſegnek hiventeſere. es
hitnek ero̊ſſeiteſere. niha criſtos mi idvo̊zeito̊nk. ko̊rńo̊l alloknak.
vͤ nekik erdemek bizonſagara eńńiet. es illeket meltol mvtatni. vͤ
meńńei zolgai mia. holtaknal. mito̊l ionkab hinni valo ez napi
napon. meńńeknek ſeregit vͤ ſeregivel dizeſt iſtennek ańńa eleibe
io̊ttek. es vͤtet keptelen naǵ vilagoſſagval. ko̊rńo̊l fenletneiek Es
504 mind az kirali zekik, regen vilagnak zerzeſe elo̊t || vͤ neki ǵartotba
vittetek dičeretekkel. es lelki inekekkel Senkinek ketſeg: mind az

meńńei iervſaľemet: tahat o̊rvendenek. mondhatatlan o̊ro̊mmel Tahat meg vidamvltanak Entezhetlen zerelmben Es tahat mind o̊rvendeſſel. lelki o̊ro̊mben lenek. mikoron ez innep ki neko̊nk eztendo̊ro̊l teer. v̊ nekik mindeniknek zv̊netlen vaǵon Nem meltatlan es. mert hinni valo. hoǵ mikent [erterne] erteni valo mindennek idvo̊zeito̊ie v̊no̊n maga hamarſaggal dičo̊ſegben eleibe io̊t leǵen Es vilagoſſaggal v̊tet vele zekben v̊ltette. mert ha nem. tahat hoǵ hiheto̊ hoǵ meg telleſeitette. mit v̊ torveńeben parančol mondvan Tizteľed aťadot es ańadot bizonaval hoǵ v̊ atťath tiztelte leǵen. v̊no̊n maga tanoo mikoron monda ſidoknak En nem kereſem en dičo̊ſegemet. vaǵon ki kereſſe es itiľe de tiztelem en aťamot. es ti zeǵeneitetek engem V' annarol kedeg evanǵeliſta monǵa. mikoron meg terenek nazaretbe. vala engedelmes v̊ nekik. de eǵeb az termezet kiben aťa iſtent v̊ allatťaban tizteli || Eǵeb 505
kiben zileienek enged: mannoban maga azon eǵ criſtos hitetik Azert hoǵ ige teſte lo̊t. es mi beno̊nk lakozot eǵ emanvel az az mi velo̊nk iſten

Octava

May napnak innepe int minket hoǵ ez ziznek dičeretében keſedelmet teǵo̊nk mert bizonaval melto hoǵ iľ ziznek napian vrnak dičeretetôl teſti ńelo̊. ne veztegľen Mert bizon ez napon ziz maria az meńńei vo̊legeńnek alkalmaſt es zabadon [v̊lteti] v̊vo̊lti tartad en iog kezemet. es te akaratodban el vezetel engem Es dičo̊ſeggel fel vo̊l engem Ma mońǵam. v̊ es meltan hallľa. v̊ keǵeſeto̊l Io̊i el en ko̊zelem en dizeſem en galambam Mert ime imar [m ta] teel el mvlt es el ment Es az bodog felel mi fo̊ldo̊nkben viragok ielentek zilo̊ meteſnek ideie el ivtot. en lelkem o̊rvendo̊ vrban. es ǵo̊ńo̊rko̊dik v̊ idvo̊zeito̊yben. es vrban dičekedik en lelkem. halľak zelidek es o̊ro̊lnek. es hizem vrnak iozagit laktomot elo̊knek fo̊ldeben Laſſvk azert aťamfiai ki leǵen iľ zent. kihez zent lelek meltolľon io̊ni. ki iľ dizes. hoǵ v̊tet iſten ieǵeſſe valazia ||
ki iľ tizta hoǵ zv̊leſe vtan. ziz leheſſen Es az iſtennek tem tem- 506
ploma. az ieǵzet kvt. es vrnak hazabeli be to̊t kapv Erre mońǵam. ala zallot zent lelek Ennek arnekozot felſegnek ereie. v̊ belo̊le hatalmaſ iozagoknak kiraľa io̊t ki Ez zerkezeſben zeplo̊telen. zv̊leſben ſiros. tiztaſagban ziz Ez zizen fogadot. nem ferfiotol de

zent lelektől Ez zvͤlt nem banattal de vigaſaggal Ez nevelte anǵa-
loknak es embereknek etket Bizon bodog es igen melto minden
dičeretre ki emberi magnal kvͤl meńńei keneret adot Es ez vilag-
nak idvőzeitőiet zvͤlte O hitnek zegődeſe O hitnek titkia Anǵal.
ziznek zilendő fiat igerr. ziz őről. es kivan ańńava lenni bizon naǵ
es idvőſſeges titok. ki iǵ zvͤlt hoǵ ziznek es ańńanak es mondhat-
taſſek O maria emleſſed te teremtedet. aǵǵad zoponak emleidet.
hoǵ eretted vͤ verőnek orcaiat Tvͤǵet aalaat te vͤ neki mikent ańa:
aǵǵ [vͤ]időbeli allatot hoǵ vͤ neked es nekőnk aǵǵon őrők elete[d]t
Emleſſed az [ez]ert azt ki teged teremtet. ki olľanna tőt teged hoǵ
507 vͤ te benned lenne Emleſſed vͤtet ki magzas || foganatnak ǵőmőlčet
atta neked. es zizeſegnek ekeſſeget tőlet ziletven meg nem vőtte
Laſſatok aťamfiai. meľ meltan zolgal. iſtennek zentelt zizeſeg: kit
iǵ meltolt zeretni. hoǵ azon eǵ azzon ziznek es ańanak es mond-
hatneiek O meľ elő vető malazt: es minden vilagnak hirdetendő.
ki vͤnőn maga zileſnek meltoſagat erdemľe. es zizeſegnek tiztaſa-
gat el ne vezeſſe Valaztot ki vͤ teremtőiet zvͤlneie Ennek felőtte.
ferfiat eſmeretlen: meg yede (rettene) hoǵ zilendő leǵen. ki hazaſſag-
nak aǵat nem eſmerte O meľ bodog ańa ez ki fertőzetlen fogadot
es banatnal kil zvͤlt orvoſſagot Bodog ańa ki mia mi nemzet ſe-
gőnknek elete meg vyiolt. ki meńből fogadot fiat Es ez vilagnak
zvlt idvőzeitőth Bizoń egezs ziz valaztatot. kinek ańai ſiroſſag
adatneiek. es lenne magzo ańa. kiben zizeſegnek telľeſſege tartat-
neiek Mert ha zizet gondolľok ki teſti kivanſagnal kil teſtet foga-
dot. es ferfio nal kil. ferfiat zvͤlt Es ha ez dolognak okat akarivk
kereſnőnk. azon mi kereſtőnkben lezonk holot irvan leǵen V' neki
508 nemzetet ki zolľa ki || Mert az bodog Maria kinek ma Innepet illvͤk
vͤnőn maga ki hiven fogadot. hiven zvͤlt. mikoron az iſteni zileſt.
anǵal neki hirdetneie Tahat vͤ vͤ tiztaſagat tvdvan. iſteni tanalčnak
tvdatlana Felelt vala az anǵalnak. mikent lezen ez. mert en ferfiat
nem eſmerek. Anǵal vͤ neki vig orcaval felele zent lelek felől iő te
beled Es felſegnek ereie. arńekoz neked Ne felelmiel zileſtől ziz.
ſe yieǵ: ſe tvdatlan igen ne retteń čak hyǵ es fogattal. zeres es
ziltel mert zent lelek feliől iő te beled Azert ninčen mitől feeľ. es
felſegnek ereie arnekoz neked Inneieth vaǵon hoǵ őrőľ Mert tahat.
kővetne banat zileſt ha foganaſt elől venne bviaſag Moſtan kedeg
zent lelek felől iő beled. es felſegnek ereie arńekoz neked. az az
meg hyveit teged. zent leleknek arńekaban. hoǵ foganaſnak kiva-

natoſ bvziaban ne retteń Azert es az mel zent te tv̊led ziletik iſten
fianak neveztetik Ezeket halvan maria Imar hitnek magiabol ter-
helt. es elo̊zer criſtoſt elmeiebe fogadvan. hoǵ nem meheben felele
az anǵalnak Ime vrnak zolgaloia leǵen nekem te monda||ſodent 509
Semmi keſedelm. meľ hamar ziznek engedelme ki ńilik: meńńei
vo̊legeń. zeplo̊telen teſtben be meǵen Es kit telľes vilag nem fog.
az artatlan leannak tagiba v̊ltetik Mert halgaſſatok aťamfiai mi-
kent az kapv kin vr be ment. mindenkor be teven volt Mikent
ezekiaſ profeta Iſteni lataſban nezte Fordeitam magamot az olta-
rinčanak kv̊lſo̊ kapvia vtara [Es monda vr nekem] ki nap keletre
nez vala Es ez be teveń vala Es monda vr nekem Ez kapv kit lac
be teven lezen. es meg nem ńilik Es ferfiv altala nem meǵen. es
mindenkor be teve lezen Ime hvl ńilvan mvtatťa neko̊nk hoǵ ziz
zent maria mindenkor ziz volt: zizen meg maradot Ziz ziles elo̊t.
ziz zileſeben. ziz zileſe vtan Fogadot es zizen vaǵon Emlet es zizen
vaǵon Bizon bodog maria. ańa lehetett: azzoń emberre nem lehe-
tett Naǵ erdem naǵ aiandek naǵ malazt Zolgalo zv̊lte vrat es
zegetlen mag veto̊bo̊l: terhelt ziz. magzo ziz. o̊ro̊k ziz Mit čvdalod
ezt O ember Iǵ kellet iſtennek ziletni: mikoron meltolt emberre
lenni Eźek ko̊zo̊t azert telľes || Fohazkodaſſal mi bodog ziznek 510
ſegečegere veǵv̊k magonkot mind: minden tehetſeggel v̊ ſegedel-
met ko̊veſſv̊k Es mikoron mi v̊tet alazatos zolgalattal ǵakorľvk.
fo̊ldo̊n. v̊ minket zv̊netlen Imadſagaval. meltolľon aianlania meń-
ben kit meltolľon adnia. ki to̊kelletes. zent haromſagban il es
orzagl iſten: minden o̊ro̊knek o̊ro̊kire amen. ||

(1) Eǵ ember vala vr fōldeben Es vala az ember eǵenes es igaz. es iſten filő. es gonoztol el tavozo (2) Es ziletenek neki het fiai. es harom leańi (3) Es vala vͤ birodalma het ezer yvh: harom ezer teve. Es ōt zaz iga ōkōr. es ōt zaz zamara Es valanak igen ſok zolgaloi Es vala az ember naǵ. mind nap kelettől valok kőzőt (4) Es el mennek vala vͤ fiai Es teznek vala hazonked vendegſeget. ki mind vnőn napian Es el kōldven Oda hivatťak vala harom hvgokot. hoǵ ennenek es innanak vͤ velek (5) Es holot ki hirhőttek volna. az vendegſegnek napi Iob vͤ hoziaiok kvͤld vala. es meg zenteli vala vͤket Es holval fel kelven. mindenikert aldozik vala. mert monǵa vala Netalantan bvͤnzőttek en fiaim es vͤ zivőkben iſtent aldottak Iǵ tezen vala Iob. mind vͤ napiban (6) Nemeľ napon kedeg Iőttek volna Iſtennek fiai hoǵ vr elōt allananak Satan es kőzőttők lőn. (7) kinek monda vr. honneiet iőzs ki felelven monda. Fōldet meg kerőlem. es vͤtet meg iaram (8) Es vr monda neki Nem de gondoltad e. en zolgamot iobot. hoǵ ne legen fōldőn vͤ hozia haſonlo eǵenes igaz ember es iſtent felő es
512 gonoztol el tavozo || (9) knek felelven ſatan Mi nem heiaba feli iob iſtenth (10) nem de te kőrńől vőtted e vͤtet. es vͤ hazat. es vͤ kőrńőle mind vͤ vaǵat. vͤ kezenek mvnkait meg aldottad es vͤ birodalma nevekedet fōldōn (11) de teriezd meg keveſſe kezedet. hoǵ vͤſſed minden vaǵat. mig nem orcel alǵon teged (12) Monda azert vr ſatannak Ame vala mie vaǵon. mind kezedben leǵen. čak hoǵ vͤ hozia ne ńoľ ki iőve azert ſatan. vrnak orcaia elől: (13) Mikoron kedeg. nemel napon. vͤ fiai es leańi ennenek es innanak bort. vͤ elő atťok fianak hazaban. (14) kővet ivta iobhoz: ki mondanaia: ōkrōk zantnak vala es mellettek zamarok őriztetnek vala (15) Es toldvlanak ſabeoſok: es mindent el vvͤnek. es legeneket tōrrel verek. es el zabadolek enőn magam. hoǵ hirdetnem neked

ezt *(16)* holot meeg az zolna. Ivta mas es monda Meńbo̊l iſtennek
tv̊ze zalla. es ivhokot es legeńeket meg v̊tven. meg(el)emezte. en
magam el [zabadolek] zaladek hoǵ hirdetnem neked *(17)* de meeg
az zoltaban ivta eǵeb es monda kaldeoſok harom ſereget to̊nek. es
tevekre ſietven el vivek. es to̊rrel verek az legeńeket. es en magam
el zaladek hoǵ hir||detnem neked *(18)* Meg annak zoltaban ime 513
eǵeb ivta be es monda Fiaid es leańid ettekben. es bort ittokban v̊
elo̊ attokfianak hazaban. *(19)* hertelen naǵ ero̊s zeel tamada.
pvzta kietlen felo̊l az haznak neǵ zegeletet meg to̊re. ki haz
le dv̊lven. meg ńoma te ǵermekidet. es meg halanak. es en
magam el zaladek. hoǵ hirdetnem meg neked *(20)* Tahat fel kele
iob es v̊ o̊lto̊zetit meg zaggata. es feieth meg ńirven. fo̊ldre eſven
Imada *(21)* es monda Mezeitelen io̊ttem ki en ańamnak haſabol.
es mezeitelen terek meg oda vr atta vr el vo̊tte: mikent vrnak
kelletet vǵ lo̊t: leǵen aldot vrnak neve *(22)* Mind ezekben nem
bv̊nzo̊t iob. ſem valami hyhtſagot iſten ellen nem zola

(II.)

(1) Lo̊n kedeg mikoron nemel napon io̊ttek volna iſtennek
fiai. es allananak vrnak elo̊tte es io̊t vala ſatan es v̊ ko̊zo̊tto̊k. es
allana vrnak elo̊tte *(2)* hoǵ mondana vr ſatannak honneiet io̊zs ki
felelven monda Fo̊ldet meg kero̊lem. es v̊tet meg iaram *(3)* Es
monda vr ſatannak Nem de gondoltad e en zolgamot iobot. hoǵ
ne leǵen fo̊ldo̊n hozia haſonlo. eǵenes igaz ember es iſtenfelo̊ es
gonoztol tavozo: te kedeg engem || v̊ ellene indeital hoǵ v̊tet heya- 514
ban ǵeto̊rven *(4)* kinek felelven ſatan monda bo̊rt bo̊rert. es vala-
mie vaǵon embernek. mindent el ad. v̊ lelkeert *(5)* hanem kedeg
bočaſſad te kezedet: es v̊ſſed v̊ zaiat. es teſtet es tahat latod ha
arcel alǵon teged *(6)* Monda azert vr ſatannak A me te kezedben
vaǵon. de maga v̊ lelket: tarčad meg *(7)* ki menven azert ſatan
vrnak orcaia elo̊l: v̊te iobot. igen gonoz. fekelſel. talpatol fogvan
teteig *(8)* ki az fekelnek ſeńńedeket čerepvel vakaria vala. ganaion
v̊lven *(9)* Monda kedeg neki v̊ feleſege dyana Meges te eǵeneſſeg-
ben lakozol e Alǵad meg iſtent. es hal meg *(10)* ki felelven monda
neki vǵan zolal mikent hyht azzońembereknek eǵik ha iozagokot
vetto̊nk vrnak kezebo̊l gonozokot mire ne zenveǵǵo̊nk. mind ezek-

ben iob nem vetkezet v̊ aiakiban *(11)* halvan azert iobnak harom
baratťa. minden gonozt mi tőrtent volna v̊ neki: ki mind el iőve
v̊ heľeből: Tehmanbol Elifas Svizbvl baldač Namonbol Sofar. mert
eǵmaſſal beze'lettek vala. hoǵ eǵǵemben. iőven. meg latnaiak
515 v̊tet. es vigaztalnaiak *(12)* holot tavol fel emeltek || volna v̊ zeme-
ket. nem eſmerek meg v̊tet. es fel v̊vőltven ſiranak es rvhaiokot
zaggatvan. v̊ feiek felire meńbe port hańanak. *(13)* es főldre le
v̊lenek v̊ vele heet napon es heet eyel. es ſenki v̊ neki eǵ zot ſem
zol vala Mert latnak vala lenni igen naǵ banatot

(III.)

(1) Ezek vtan iob meg ńita v̊ zaiat. es v̊ napiat meg atkoza
(2) es zola *(3)* mondvan El el vezien az nap kiben zilettem es az
ee. kiben mondottak. ember fogant *(4)* Az nap ſetetſegre fordol-
ľon felől v̊tet iſten meg ne kereſſe. es ne leǵen emleitetben. es ne
feńlek vilagot mia *(5)* Setetſeg el fedǵe v̊tet. es halalnak arńeka
foglaľa v̊tet. fekete felleg [v̊tet] es bvrolľon keſerőſegbe *(6)* Az
eet ſetet forgo zeel foglaľa. ne zamlaltaſſek eztendő napinak za-
maba Sem hoban ne zamlaltaſſek. *(7)* leǵen az ee eǵedől. es
meltatlan dičeretre *(8)* atkoziak v̊teth kik napot atkoznak. kik
kezzek leviatant ebrezteneiek. *(9)* čillagok v̊ fekete fellegetől
meg ſetelőľlenek. feńeſſeget varion es ne laſſa Sem fel tamado hay-
nalnak eredeteet. *(10)* mert nem rekeztette be az haſnak aytoit,
516 ki engem viſelt ſem el nem || veet gonozokot en zememből *(11)*
Mire nem holtam meeg ańamnak meheben. haſbol ki iőven: Mire
nem veztem el legottan *(12)* Mire fogtak terdre. mire emlettek
čečből *(13)* Mert imar moſtan alvvan vezteglenek es en almam-
ban ńvgodnam. *(14)* kirallokkal es főldnek feiedelmivel. kik ma-
goknak varakot raknak *(15)* Avaǵ az feiedelmekkel. kik arańat
birnak. es hazokot ezvſtel tőltik meg *(16)* Avaǵ nem volnek.
mikent el rőitet idetlen avaǵ mikent vilagot latatlan fogantak.
(17) keǵetlenek ot meg zv̊ntek zőngeſtől. es ot meg ńvgvttak
erőkben foǵottak. *(18)* es neha eǵbe kőtőztek nehezſegnel kil nem
hallottak ravonak zavat *(19)* Naǵ es kiſded. hvl vadnak. es vratol
zabad zolga *(20)* Mire adatot ńavaľaſnak vilag es elet azoknak
kik [lelkekben] lelkeknek keſerőſegeben vannak. *(21)* kik halalt

varnak. es nem io̊ es mikent kenčet vaiok *(22)* inǵen vigadnak.
ha koporſot lelendnek. *(23)* Embernek vta kinek el ro̊itőzo̊t es
iſten v̊tet ſetetſeggel ko̊rńekezte *(24)* mi elo̊t ennem fohazkodom
es mikent arviznek. vgan en rivaſom: *(25)* Mert felelm melľet
felek vala. el ivta nekem Es kit || zeǵellek vala tortenek nekem *(26)* 517
Nem de el halgattam e nem de veztegletttem e. nem de ńvgom e. es
naǵ harag ivta en ram

(IV.)

(1) Felelven kedeg temani elifas. monda *(2)* ha neked zolni
kezdo̊nk ne talantan zomorovan fogadod. de meg zant bezedet ki
tarthat meg *(3)* Ime ſokat taneitottal. es tagolt kezeket batorei-
tottal. *(4)* tapogokot te bezeded meg erőſſeitet. es rezkető terdet
erőſſeitettel. *(5)* Moſtan kedeg [Mi] čapas io̊t te rad. es meg foǵtal.
v̊to̊t teged. es meg haboroltal. *(6)* hvl vaǵon te felelmed. te erőſſe-
ged. bekeſeg tartaſod. es te vtaidnak to̊keleteſſege *(7)* kerlek em-
lekeziel. meľ artatlan vezet el valaha avaǵ igazak ha vakartattak
el: *(8)* Iſot ionkab azokot lattam. kik ektelenſeget teznek es
banatokot hintenek. es azokot aratťak *(9)* Iſtennek fvallaſa mia
el veznenek: es v̊ haragianak lelke mia emeztettek meg *(10)*
Orozlannak revaſa. es ńo̊ſteń orozlannak zava. es orozlan ko̊ľkek-
nek fogai. meg to̊rettek *(11)* Tigriſ el veze. mert nem vala ragado-
zaſa Es orozlannak ko̊lki el pvztolanak *(12)* De maga en hoziam
eǵ titok zo io̊ve. es hoǵ ha vrozna. fogatta volna en fvlem *(13)* v̊
ſvgaſanak eryt eylataſnak zo̊rńo̊ſe||geben. mikoron alom zokot em- 518
bereket foglalnia *(14)* meg yedek es meg rettenek. es mind en
tetemim meg rettenenek. *(15)* es mikoron lelek. en elo̊ttem mvl-
neiek. en teſtemnek zo̊ri meg zo̊rńo̊denek: *(16)* alla en zemeim
elo̊t nemel kep. kinek zinet nem eſmerem vala Es hallek zot.
mikent vekoń zelnek zavat *(17)* Mi nem igazol ember iſtenhez
haſonlattaban avaǵ teremto̊ivel tiztab lezen e ember *(18)* Ime kik
v̊ neki zolgalnak alhatlanok. es v̊ anǵaliban es gonoſſagot lelt:
(19) Mito̊l ionkab azok. kik ſar hazban lakoznak. kiknek fo̊ld
fondamentomok vaǵon. meg foǵnak. mikent molhtol. *(20)* regiel-
to̊l fogvan eſtig le vagatnak Es miert ſenki nem erti. óro̊ke el vez-
nek. *(21)* kik kedeg meg maradandonak v̊ ko̊zv̊lo̊k el vetetnek
meg halnak es nem bo̊lčeſegben: —

(V.)

(1) Kialčad azert ha vagon ki neked felelľen Es fordoľ va-
lamelľik zenthez. *(2)* hyht embert. harag meg ȯl es Irigſeg germe-
ket ȯl *(3)* En hyhtot erȍs gv̄kerben latek es legottan meg atkozom
v̄ zepſeget *(4)* Mezze leznek v̄ [zepſe] fiai idvȍſſegtȍl. es kapvban
meg tȍretnek es nem lezen ki meg menče *(5)* kinek arataſat
519 ehezȍ || ezy. et v̄tet Fegveres ragagga el. es iziak v̄ kazdagſagit.
zomehozok *(6)* fȍldȍn ſemmi oknalkil nem lezen. es hazbol nem
tamad banat *(7)* Ember mvnkara ziletik. es madar repȍleſre *(8)*
kiert en vrnak kȍnȍrgȍk es en bezedemet fordeitom en iſtenemre.
(9) ki nagokot es [tvdathlanokot] tvdhatlanokot tezen. es zamta-
lan čvdakot: *(10)* ki fȍld zinire eſſet ad: es vizzel mindent meg
harmatoz *(11)* ki alazatoſokot igen magaſra tezen Es keſergȍkȍt
fel emel egeſſegre *(12)* ki atkoztaknak tanalčokot el pvzteiťa. hog
v̄ kezek meg ne telľeſeitheſſek mit kezdettek vala *(13)* ki meg
ragad ezeſeket v̄nȍn okoſkodaſokban Es gonozoknak tanalčokot el
pvzteiťa *(14)* Nappal ſetetben iarnak Es mikent eeyel delben vgan
tapogatnak *(15)* de maga v̄ zaioknak tȍrebȍl. zegent ki zabadeit es
navaľaſt erȍſbnek kezebȍl *(16)* Es lezen zegennek remenſege
hamiſſag kedeg be fogia v̄ zaiat *(17)* Bodog ember ki vrtol fette-
tik: azert vrnak fegelmet meg ne veſſed *(18)* Mert v̄ ſebeſeit es
vigazt es. Ver es v̄ kezei vigaztalnak *(19)* hat haboroſagban meg
zabadeit teged. es hetetben gonoz teged nem illet *(20)* Ehſegben
520 halalbol teged ki ment. es had||ban tȍrnek kezebȍl *(21)* ńelȍnek
oſtoratol el rȍitȍztetel es nem felz zikſegtȍl mikoron el iȍvend.
(22) pvztaſagban. es ehſegben mevec. es fȍldnek vadatol nem
felz *(23)* de videkeknek kȍvivel te zegȍdeſed. es fȍldi vadak beke-
ſek leznek neked *(24)* Es tvdod hog te haylokodnak bekeie va·
gon. es te nemzeted meg latvan nem vetkezel *(25)* Es tvdod hog
ſok lezen te magzatod es te nemzeted mikent fȍldnek fv̄ve. *(26)*
bekeſegben meg koporſoba. mikent bvza aztag be vitetik v̄ ideien
(27) Ime ez igen vagon Mikent ki kereſtv̄k: kit halvan elmedben
forgaſſad

(VI.)

(1) Felelven kedeg iob monda *(2)* Oh en bv̊nim kik ma
haragot erdemlettem. es ez ńomoroſag kit tv̊ro̊k: *(3)* vettetnenek
mertegbe hoǵ ha tengernek fo̊veńenel nehezbnek tedcik: *(4)* Azert
es en bezedem banattal telľes: mert vrnak ńilai en bennem van-
nak. kiknek mergek. meg ittak en lelkemet. es vrnak retteneti ben-
nem (ellenem) vitezlenek *(5)* Mi nem reio bial (zamar) miden
fiue vaǵon avaǵ bvͤo̊g o̊ko̊r. mikoron telľes iazol felo̊t alland *(6)*
Mi nem ehet valaki ſaytalant. kit ſoval nem yzlettek avaǵ koſtol-
hat mit valaki: minek koſtolaſa halalt || hoz *(7)* Mert ehezo̊ le- **521**
leknek. keſero̊ es. edeſnek tedcik Melľeket eleb en lelkem illetni
ſem akar vala: moſtan ńomoroſagert en etkeim *(8)* ki aǵǵa hoǵ
io̊io̊n en kerelmem. es mit varok aǵǵa nekem vr iſten *(9)* ki kez-
dette. vͤ to̊rio̊n meg engem Olǵa meg vͤ kezeet es vagion le engem.
(10) es ez leǵen en nekem vigaztalaſom hoǵ ǵo̊to̊rven engem
banattal ne bočaſſon. Sem zentnek bezedi ellen *(11)* ne monǵak
Mert ez mi en ero̊ſſegem hoǵ zenveǵǵem. avaǵ mi en vegem. hoǵ
bekeſeggel viſelľem *(12)* Sem ko̊veknek ero̊ſſegek en ero̊ſſegem
Sem en teſtem nem erc *(13)* Ime en bennem ninčen nekem ſeged-
ſegem. kikvel zikes volnek Azok es el mentek to̊lem. *(14)* ki vͤ
baratťatol irgalmaſſagat meg hozia. vrnak felelmet meg haǵǵa
(15) Atťam fiai el mvlanak elo̊ttem mikent arviz ki ſebbel vo̊lǵbe
foľ. *(16)* ki zvzmaraztol fel. ho eſik raia: *(17)* meľ ido̊ben el oz-
lanak el vezenek. es mel hamar meg melego̊lend meg oldoztatnak
vͤ heľekbo̊l. *(18)* be takarodot vͤ raia ſoknak o̊ſveńe. heyaba iarnak.
es el veznek *(19)* Gondolľatok temannak o̊ſveńit Sabanak vtait
es variatok keveſenneie: *(20)* zeǵeno̊lenek mert || remenkedem **522**
Io̊venek en hoziam. es zeǵenbe fo̊do̊ztetenek *(21)* Moſt io̊ttetek es
ma latvan en ſebeimet felitek *(22)* avaǵ mondottam hoziatok
nekem. es ti vaǵtokban aǵǵatok nekem *(23)* avaǵ zabadohatok
engem. ellenſegem kezebo̊l menčetek meg engem *(24)* Tanohatok
engem es en vezteglek. es kin valamit ha nem tvttam tanohatok
meg egem *(25)* Mire ragalmazatok bizonſagnak bezedet holot
ko̊zo̊letek ſenki ne leǵen ki engem feddhetne. *(26)* čak zeǵeneite-
netek. ſokaſeitotok zep bezedet. es zot zelbe hantok *(27)* arvara
toldvltok es ti barattokot el do̊ltenetek inčelkettek *(28)* de ma
mit kezdettetek teǵetek meg aǵǵatok fvͤleteket es laſſatok ha ha-

zvdok. *(29)* kerlek felelľetek vetekedeſ nelkil. es zolvan mi igaz. itilľetek *(30)* es nem leltek en nelvemben hamiſſagot. ſem hihtſag nem zőͤng en zamban

Vtolſo (XLII.)

(1) Felelven kedeg iob monda vr iſtennek. *(2)* tvdom hoǵ
mindent tehecz. Es ſem eǵ gondolat tvͤled el nem eńizik *(3)* ki az.
ki titkodot el eńezien tvdomannal kil Azert zoltam hyhtol. es kik
mertek felőͤt el mvlnaiak *(4)* en tvdomańomat halgas es en es
523 zolľak kerdelek tegedet: es feleľ nekem || *(5)* Fvͤlnek hallaſaban
hallottalak teged moſtan kedeg en zemem lat teged *(6)* Azert en
nem magam meg feddem magamot. es tartok ǵőͤtrelmet perieben
es hamvban *(7)* Mi vtan kedeg vr zolta volna ezeket iobnak
monda Temai elifaſnak En mergem: meg haragvt rayad es te ket
bartiddra: mert en előͤttem nem zoltatok igazat mikent zolgam
iob *(8)* veǵetek azert het bikat [koſt es] Es het koſt es meńńetek
en zolgamhoz iobhoz Es vͤ aldozatot aldoz ti erettetek es en zol-
ga*m* iob imad ti erettetek vͤ orcaiat fogadom hoǵ ti hihtſagtok ne
panazlaſſek Mert nem zoltatok igazat en előͤttem Mikent zolgam
iob *(9)* Elmeneńe[t]ek azert Temai elifas Sviti baldac Namati ſoofar
Es tőͤnek mikent zolt vala vr vͤ nekik Es fogada vr obnak orcaiat
(10) vr es meg fordola iobnak penitencia tartaſara mikoron vͤ
imadna baratiert Es tolda Vr iobnak mindenet ket ańńeval *(11)*
Iovenek kedeg vͤ hozia mind vͤ atťafiai. es mind vͤ hvgi es mind kik
524 előzőr eſmertek volt vtet || Es őnek vͤ vele keńeret vͤ hazaban. es
ingatak vͤ raita feieket es vigaztalak mind az gonozrol. mit vr
bočatot vala vͤ raia Es ki mind ada vͤ neki eǵ ivhot. es eǵ fvͤlbe
vetőͤt *(12)* vr kedeg meg alda iobnak vͤ veget Ionkab hoǵ nem
eleyet es lőͤnek vͤ neki tizeneǵ ezer ivhi es hat ezer tevei Es ezer
iga őͤkri. es ezer zamari *(13)* Es lőͤnek het fiai. es harom leańi
(14) es neveze eǵiket napnak. es maſikat caſſia es harmadot
neveze terdkalač *(15)* Nem leletenek kedeg oľ dizes zep azzoń
emberek mind zeles fődőn es vͤ atťok ada vͤ nekik őrőkſeget vͤ atťok
fia kőzőͤt *(16)* Elt kedeg iob ez oſtorlas vtan zaz es neǵven ezten-
dőͤnt es latta vͤ fiait es fianak fiait mind neǵed nemzetſegig es io
venſegben meg hala es napoknak telľeſſegeben. ||

TELEKI CODEX.

*) knac ko̊no̊uebe oluaſta lego̊*n*: ez vilagnac tero̊mto̊yet: vͤduo̊zyt- 1
to̊yet: a ziztvͤl zvͤletni: azert hog ez vilagi lean Baratinac nayaſko-
daſaual: valaminemvͤ eſeto̊t: auag a ſenňedego̊s rvͤhes Buyaſagnac
fuldalaſabol: eztekeleſebol: valami zeplo̊t ne vonna: inčelko̊dec
ez vilagot elfutnya: tauoztatnya: ebbo̊l vagon hog ſcent leleknec
malaztyaual viſeltetuen: alkolmas vͤdo̊n az aytatos atyafiachoz:
es a profetaknac fiayhoz nemikoron me*n*ne: kic a karmelloſnac
hegen menney eleto̊t viſelnec vala: kictvͤl ne*m* čac a profetaknac
melſego̊s yraſit [tanula] tanulnaya meg: de meg az o̊ eletynec es
vͤduo̊ſſego̊s inteſet ve*n*neye: mert azoknac ert erkvͤlčvͤ tanačok nel-
kvͤl: eluegeze hog az o̊ zvͤzeſegenec allapattyat: ſe*m*mi nemvͤ zo̊uet-
ſegel elnem valtoztatnaya

de minek vta*n*na ymar tizo̊n || neg ez[d]tendo̊re iutot volna: 2
meg allapec: es az o̊ zvͤley moyſeſnec to̊ruene zerent: o̊tet zande-
kozac hazaſſagra adnya: mikoron ke: ottan ottan ezo̊n igeket az o̊
eladaſarol tenneyec: veſtegſeggel: zvͤzey zemermo̊ſſeggel amenebe
tehete nem halgata: de o̊k az o̊ zandekocba meg maraduan: o̊tet
gakorlatoſſagal edologal keſergetic vala: de myt te*n*ne e ſcent ziz:
ketſegbe eſec: edolognac evegezeſenec haladekat veue: az o̊ ayta-
tos atyafiayhoz titkon a karmeloſnac hegere felmene: kiknec az o̊
zvͤuenec titkayt: az o̊ro̊c zvͤzeſegnec: tiſtaſagnac: tartaſarol kez-
de meg yelenteni: de az o̊ zvͤleynec akarattya ellen: es to̊ruen
zerent parančoloknac o̊neki hazaſſagra me*n*nye: ebbo̊l o̊neki to̊re-
delmes ohaytaſokat: Banatos ſyraſokat: es o̊ zvͤue||nec nag keſe- 3
rvͤſeget mo*n*ga vala: panazolla vala tamadni: minekokaert nag
felelo̊*mmel*: es bo̊čůlettel edologrol hog mellic rezt valaztanaia: az
atyafiakat alazatos ko̊no̊rgeſo̊ckel onzolla vala: keriuala iſte*n*nec
akaratyat meg eſmernyo̊c

az atyafiac ke: ezo̊ket haluan: elo̊zer elčodalkozanac: mert
edolog iollehet keges zandec volna: demaga halhatatlan: es a

---

*) Kiszakadt 2 levél.

moyſes tőruenenec ellenkődő: eluegezec hog mellic rezt kellene
valaztania: ezt vigazaſockal: kőnőrgeſőckel: es bőytőckel tanačozna-
iac vr iſte*n*nec akarattyat le*n*nye: mel dolgot mikoron emerenciaual
egembe: leleknec bvzgoſagaual harmad napig te*n*nenec tőrtenec az
atyafiac kőzzv̊l haromnac: iſteni zerzezből: čodalatos lataſt ielen-
tetni: es őrőc emlekőzetre bočůletőſt: alkolmaſt: annac okaert eh
4 harmad napi ay||tatoſſagoknac vta*n*na: egbe gv̊lenec: es meg tuda-
kozuan: ha iſte*n*nec irgalmaſſaga meltoltatot volna: az ő akarattyat
e dolgon meg yelenteni: felele eggic: meltoſagal: alhatatoſb: na-
gob: ymadſagal aytatoſb: korral: v̊dőuel veneb: monda: e harom
eyekőn me*n*denikőn: iſteni ymadſagymnac vta*n*na: latec eg čodala-
tos zepſegős fat: igőn maganac valot: kyhőz haſonlatos nem vala:
ſoc agaknac bőſegeuel kiterv̊ltet: es az agaknac főlőtte egget: az
tőb agakat: zepſegel: ekeſſegel felv̊l muluan: meg gondolam az
ő [gőmőlčet] viragat az en lataſomnac gőnőrv̊ſegőſnec: es kieſnec
le*n*nye: kinec berekeztőt gőmőlčet latam edeſſegőſnec: es ez vilag-
nac menden gőmőlčynec főlőtte kellemetőſbnec: de ez latas mičoda
5 iőuendőt mutaſſon műnekőnc: ezt en kv̊nnen meg nem mondh||a-
tom: tőben ketten: mikoron haſonlatos lataſt mondananac: hog
lattac volna: ez vtan tanačot tartanac: eſmeg aytatos kőnőrgeſő
ket: az őrőc vr iſtenhőz nag buzgoſagal tőnec: es erdőmlenec
menből zozatot hallanyoc: az felſegős iſten yelennen len*n*i: es
monduan: e meg mutatot fa: lataſra zepſegős a ziz ſcent emerencia
azzonnac fenlő tiſtaſagat peldazza: es az ő ſcent zandekat menden-
koron az iſte*n*nec akarattyara monga: terytti: mellet az iſteni
kegeſſeg: a ſcent hazaſſagnac altala eluegezőt meg tőkelleni az ag
ke: atőbinel inkab kiterv̊lt: elagazot bogazot: az ő leanat: ſcent
anna azzont: ő tőle zv̊letendőt peldazza: mel ſce*n*t anna azzontul:
eg virag hozattatic: auag zv̊lettetic: mel malaztal telles lezőn:
tuna mynt: az edes ziz maria: őrőckőn őrőcke zeplőtelen marad
6 meg: || a viragtul ke: a ziz mariatul: az edeſſeges gőmőlc: iſte*n*-
nec fia: es etelles emberi nemzetnec v̊duőzitteie: e vilagra zv̊letic:
kyről iruan vagon: koſtollatoc es laſſatoc: mert edes vr vgan azon
ſanac ke: az egeb agay: az ő bimboyual: es gőmőlcyuel: őtőle
zarmazot ſcent vonokakat: es magzatokat: etelles vilagra iőuendő-
ket peldazzac

kiket zerről zerre ig eckepen meg ertuen: ez ſcent ziz eme-
rencia azzon: nem lőn tiſteſſeg keuano: ſem ketſegős: ſem hytőtlen:

de ezőket nag aytatoſſagal forgatuan az ő zvͤueben: az hő zvͤleyhez
haza tere: kiket az ő yelőn nem voltarol: elmeneſeről: meg engez-
tele: vr iſte*n*nec templomat naponked gakorla vala: es az ő zemeyt
me*n*norzagba fel emeluen: az ő vrat iſtenth onzoluan keriuala:
honnat őmaganac akarattya zerent: zvͤ||ue zerent: ſegedſegőt 7
remenuala: auag varuala: hog eg firfiunac es ne adatneiec:
hanem čac telles zvͤuel iſten felőnec: vrnac parančolatinac me*n*de-
nőcben engedőnec: es vͤduőſſegzerent iſte*n*nec dičeretire magzatot
kerőnec: hazaſittatneiec: e ziz ſcent emerencia azzon: igőn ekes
termetvͤ ember vala: zep pyros orcaia vala: nemes nemből valo
vala: tiſtaſagos vala: keges vala: kegelmes vala: irgalmas vala:
menden iozagal ekes: es erkvͤlčőknec kőzőnſeges tiſteſſegeuel: oly
igőn dragalatos vala: hog az ő tekelletős voltaual: me*n*deneket
az ő zeretetire vonzon vala: ebből lőn: hog ſokactul keuantatot
volna: es hazaſſagra kerettetőt volna: de mert ő magat őtőlőc
keuantatni: inckab teſti gőnőrűſegnek myatta: || hog nem mynt 8
iſteni felelőmmel: tiſta hazaſſagnac zeretetiert: ezt lelecben meg
tugga vala: es mend eggenked: mikepen fertelmes firfiakat: tiſta-
ſagos hazaſſagra meltatlanokat: eltauoztat vala: meg vtaluala:
mikepen tobias kőnőuebe oluaſtatic ſararol: a ſcentſegős zizről:
kinec het ferieyt: kic őtet iſte*n*nec felelmenelkvͤl: fertelmes ille-
teſſel akartac illetni: legottan mel hamarſagal bementenec: az
aſmodeus őrdőg meg őlte őket: hog e ſcent nemzet: kvͤſſebb tobiaſ-
nac: iſten felőnec tartatneiec: es a ſcent rafael angalnac altala
őneki yezzettetneiec: azert nagal inckab ſcent lelecnec myatta: a
fertelmes firfiactul: iſtent ne*m* felőctvͤl: kellőt meg őriztetni e ſcent
ziz emerencia azzonnac: meltűl mikepen rokon kőzel || valo anatul: 9
zvͤletendőc valanac il ſcent plantac: es meltvͤl mikepen vͤctűl: auag
vͤknec vͤketvͤl eredetőt vennenec: il eleuen vͤduőſſegős plantac: es
menden halandoknac vͤduőzvͤlendő magi: azert ez ziz ſcenth eme-
rencia azzontul: ſcent leleknec yhleſeből: hat firfiac vͤzettetenec el:
a hetedichőz: kinec neue vala ſtollanus: dauid kyralnac nemzeteből
valo: igaznac: iſten felőnec: a tőruennec tartaſaba erőſnec: eggeſit-
tetec hazaſſagra

ezőc ketten igőn eg akaratuac valanac: iſte*n*nec felelmebe
čelekődic vala: viſelic vala: az ő eletőket: az őrőc mendenhato vr
iſtenhőz: aytatos kőnőrgeſőket: es ymadſagokat teznec vala:
zegenőknec alamiſnakat oztogatnac vala: a meg zerzőt vͤnnepna-

pokon: iſtennec templomat meg latogattyac vala: az o̊ zolgayrol:
10 gondoth || viſelnec vala: hog o̊ eroͤttoͤc iſtent ymadnaiac: az o̊
tehetſegoͤk zerent: en*n*ekuta*n*na: az iſteni kegelmeſſeg: efoͤlvͤl meg
mo*n*dot lataſnac bizonſagat: akaruan betelleſitteni: nem hoſſu
vͤdoͤnec vta*n*na: iſtennec alazatos leana: e ſcent emerencia azzon:
teroͤbe eſec: es zvͤle az o̊ eſſoͤ leanat: keddoͤn: mellet neueze anna-
nac: de ez ſcent anna azzo*n*nac vta*n*na: ſoc honapoc: elfoluan:
mas leanzot es zvͤle: mellet neueztete ezmerianac: dičeretoͤs goͤ-
moͤlčnec: tiſteletoͤs plantanac: bizonaba ez eſmeria: iſteni zerzeſ-
boͤl: es a tőruennec kőtelezeſeboͤl: o̊ nemzeteboͤl valo firfiunac:
nemoͤſnec: hazaſittatec: kinec neue vala affra: mel az o̊ elſo̊ zvͤ-
loͤttet: erzeboͤtoͤt zvͤle: zakariaſnac feleſeget: es koͤroͤztoͤloͤ Ianuſnac
an̄at: en*n*ekutan*n*a fiat zvͤle: kinec neue vala eliud: mel eggeſvͤle
az tiſ || *)

11 Byra az o̊ oͤčče ke: emiu: attya meg haluan: yfiu koraban [zad]
zarandokvl mene: vandorla: ermen orzagba: es oth meg marad-
uan: meg nem tere: es venkoraba eggeſvͤle eg tiſteletes leanhoz:
kinec neue vala memelias: azt veue hozza: es zvͤle attul fiat: kinec
neue vala Seruacius: en*n*ekuta*n*na nag ſce*n*tſegoͤs emboͤrre loͤn: es
tungroromba: nag tiſteſſegel pyſpecke fel magaſtatec: kinec tetemi
tiſteltetnec: traiectenſis nevy varaſban: eg aztalon: es nepeknec
kvͤloͤmb kvͤloͤmb zarandocſag iaraſiual: nag gakorlatoſſaggal meg
latogattatnac: a čodalatoſſagoknac: es meg mondhatatlan vigaſta-
laſoknac: es oruoſſagoknac okaert: melleket az iſteni kegoͤſſeg: az
o̊ zolgaynac: es aytatoſinac: e bodog ſcent Seruacius piſpeknec
erdoͤmeiert napo*n*ked boͤuoͤlkoͤttet: ymar ke: az ana oͤzuegge ma-
12 radot vala es ez emiu: olmynt meg holtnac: alyt||tatic vala:
kyroͤl mondottatec idefel: eggetlenegnec annya oͤzuegge loͤt: azert
efelūl meg mondottacbol: niluan meg teccyc: mel igoͤn eleuen:
es ſcent magzatoc tamadanac e ſcent eſmeria azzontul: ſcent anna
azzonnac hugatul: melleknec annya az ſcent emerencia azzon:
melto volt tiſteſſegre

*) Itt 1 levélnyi hézag van.

kőuetkőzic a ſcent emerencia azzonnac: es az ő leananac: ſcent anna azzon annyanac nemzetſege:

e ſcent emerencia azzon: ſtollanoſtul az ő vratul: hazas tarſatul: ket leanzokath zv̊le: tuna mynt: ſcent anna azzont: kinec harom hazas tarſy voltanac: tuna mynt: Joachim: cleofas: es ſalome: mel ſce*n*t anna azzon harom mariakat zv̊le: touaba e ſcent emere*n*cia azzon: ſcent anna azzonnac vta*n*na: zv̊le eſmeriat: mel az ő vratul: feryetůl: tuna mynt: affratul: ket magzatokat zv̊le: előzer || zv̊le az ő leanat: ſcent erzebet azzont: mel zakariaſtul **13** zv̊le: kereztőlő Ianuſt: Maſodzer az ő fiat eliudot: mel az ő feleſegetv̊l zv̊le ket fiakat: előzer zv̊le marcialis pyſpőkőt: Maſcdzer zv̊le annac atyafyat: emiuth: mel a ſcent Seruaciuſt: memelia azzontul: az ő feleſegetůl: tungroromnac pyſpeket zv̊le: az elſő maria: mellet a ſcent anna azzon Joachim atyatul zv̊le: ſcent leleknec myatta criſtuſt zv̊le: az maſic maria: mellet a ſcent anna azzon: Cleofas atyatul zv̊le: alfeuſtul neg fiakat zv̊le: tuna mynt: kv̊ſſeb ſcent Jakab apaſtalth: ſcent Simon apaſtalth: Judas apaſtalth: de nem azt ki az edes Jeſuſt meg čokola: all*elu*ia: es az igaz Joſeffőt: a harmadic maria: mellet ſcent anna azzon: Salome atyatul zv̊le: Zebedeuſtul az ő hazas tarſatul: ket fiakat zv̊le: tuna my*n*t: a nagob ſce*n*t Jakaboth || es ſcent Janus evangeliſtat: arra monga a verz **14** tőrlittő meſtor: anna zokot mondatni: harom mariakat zv̊lt le*n*ni: melleket zv̊ltec a firfiac: tuna mynt: Joachim: cleofas: es ſalome: ezőket firfiac eluőttec: tuna mynt: Joſeph: alfeus: es zebedeus: az elſő criſtuſt zv̊le: es amaſic kv̊ſſeb ſcent Jakabot: es az igaz Joſefőt: Symo*n*nal Judaſt: a harmadic: a nagob ſcent Jacabot: es a keſelőt: Januſth

kőuetkőzic e kőnőuečkenec maſodic capituloma e ſcent anna azzonnac: yfiu koraba valo dičeretős nayaſkodaſrol: es mikepen eggeſv̊lt hazaſſag kepen: Joachim nevy firfiuhoz: es mikepen eltenec az ő hazaſſagocba

e ſce*n*t anna azzon germőc koraban: bizonaba germőkv̊l ſe*m*myt nem čelekődic vala: de vrnac vtan: es erkv̊lčőknec diceretős

15 na||iaſkodaſaban: naponked haſnal vala: mert e ſcent anna azzon:
mendenoͦknec foͦloͦtte: az yfyaknac feſloͦtſegoͦket: mikepen a mer-
goͦs kegokat: eltauoztattya vala: inckab akaruala ot hon iſteni
elmelkoͦdeſoͦcben vͤreſkoͦdni: hog nem myntkyůůl oͦmagat: ez vilagi
nepeknec růhes tarſaſagyhoz tarſalkodni: ebboͦl vagon hog ayta-
toſſagnac: es iſteni elmelkoͦdeſnec alkolmas heleyt: es titkon valo
heleyt zerette: es az ő koranac meg foghatoſaganac foͦloͦtte: az hő
yfiuſaganac napit: mend vegiglen meg feghetetlen: a parančola-
toknac meg tartaſaba viſele: mikoron ke: tizoͤn oͦt eztendoͦre iutot
volna: meg allapot volna: es hazaſſagra me*n*nye ydeye loͦt volna:
nem firfiunac keuanſagabol: de a toͦrue*n*nec kezelitteſeuel: hazaſ-
16 ſagzerent: nemes firfiuhoz: es igazhoz: Joachimhoz: || eggeſvͤle:
mert ez dauid kiralnac nemzeteboͦl valo vala: mikoron hazaſula:
huz eztendoͦs ember vala: nazaretboͦl valo vala: es e ſcent anna
azzon bethlehemboͦl valo vala: es eggvͤt lakozanac nazaretben:
Joachimnac hazaban: mel kaſdag ember vala: zanto ember vala:
iuhoknac es barmoknac čordayt nag boͦſegel byrya vala: byzonaba
io ember vala: egvͤgvͤ: es igaz: es vrnac vtan felelmes: egebeknec
iozagyt el nem vezi vala: hanem čac az ő tulaydon iozagaual
eluala: bekeſegoͦt tart vala me*n*denoͦckel: a zegenoͦkhoͦz keges vala:
es azokhoz kic iſtent felic vala: ioakaro vala: es az ő marhaybol:
oͦzuegoͦknec: aruaknac: es me*n*den zegenoͦknec: akar honnat ioͦ-
uoͦknec: vͤgekoͦzic vala ſegedſegoͦt te*n*nye: bizonaba meneuel toͦb
alamiznakat oztogat vala: anneual inckab iſteni zerzeſboͦl: beuel-
17 koͦdic vala: es ig eckepen e boldog || yfiu: io zvͤleknec maradeka:
zabadon tizoͤn oͦt eztendoͦtvͤl fogua haſnala: miglen ſcent anna
azzont: az ő feleſeget ve*n*neye: az bizonnaba az ő hazaſtarſat tiſ-
tele: mikepen vrat: es zerete mike*n*t attyat: ő es vizont az ő fele-
ſeget tiſtele: mikepen annyat: es alkolmas zeretettel meg oͦlele:
mikepen hugat: es eg akaroc valanac: es gakorlatoſſaggal intuen
egmaſt azokra: mellec iſteniec koͦuetnioͦc: es mellec bizon zeretetre
valo dolgoc [el] neuelnyoͦc: mert mendeneſtvͤl fogua iſte*n*nec iteleti
feneketlen: ez igazac a felſegoͦſnec hagaſabol: huz eztendeiglen
elenec az ő hazaſſagocban: olmynt meddvͤc: a toͦruenbe vtalato-
ſoc: maradekoknac: vonokaknac: auag oͦroͦkoͦſoͦknec: goͦmoͦlčet
nem koͦuetec: melroͦl meg zomoroduan: vrnac eloͦtte gakornac
vala boͦſegoͦs ohaytaſokat: es koͤnvͤhullato ſyralmakat minekoka-
18 erth || ketſegbe nem eſenec: iolleheth felelmeſoͦc valanac: mende-

neſtvͤlfogua ő magokat zandekozac iſtenhőz terytenyőc: hog auag čac mellet az emberi meddvͤſeg meg tiltot hoznya: azt az iſteni kegeſſeg meg engedneye: kynec lehetetlennec ſe*m*mi nem hytettetic: azert ezt őtőle kvͤnnen meg ńerneyec

an*n*akokaert bizonaba harom vton kezdec iſten*n*ec irgalmaſſagat kernye: tuna mynt: előzer az ő kőnőrgeſőckel: es aytatoſagoknac ymatſagyual: maſodzer: bőſegős alamiſnaknac oztogataſiual: harmadzor: aytatos fogadaſockal: merth nag kőnvͤhullataſſal fogadac: hog ha a meddvͤſegnec zydalma őroloc eluetetneyec: es ſcent an*n*a azzon viragozuan: terőmthuen: es gőmőlčőzuen fogadna: es vrnac magzatot zvͤlne: tahat azt aldozuan a templomba afelſegőſnec adnayac zolgalandoul: mikepen oluaſt||a- **19**
tic elſő kyrali kőnvͤben: anna ke: bőſegőſőn ſyra: ymadkozec vrhoz: es fogadaſt tőn: de az ő vͤdőzerent valo marhayocbol tiſtelec vrat: tuna mynt: Jozagoknac eggic rezet: a templomnac papinac adac: hog hyuőn ymadkoznanac őertőc: maſic rezet zvͤkőlkődőknec: zegenőknec: aruacnac: őzuegőknec: zarandokoknac: es kvlduſoknac: a harmadic rezet ke: az ő eletőkre: es čalaǵoknac eletyre tartyac vala: de maga ne*m* bőſegel: ez vilagy főlőtte valo ſag[a]ot: mendeneſtűl fogua eltauoztattyac vala

kőuetkőzic ekőnőueckenec harmadic: reze mikeppen Joachimnac aldozattya a templomba meg vettetec: es me*n*d a kettőnec: an*n*anac: es Joachimnac zomoruſagarol: es egmaſtul elualaſokrol: es az angali batorittaſrol: az ő zvͤletendő lea||nokrol **20**

Mert moyſeſnec tőruenezerent: zereztetuen vala a zidoknac: meg zerzet vͤnnepnapokon: aldozatockal ő magokat yele*n*nen adnyoc vrnac te*m*plomaba: mel vala Jeruſalemben: tőrtenec ke: e ſcent hazaſocnac Jeruſalembe mennyőc: az templomnac ſcentſegenec vͤnnepe napyar[a]: hog vrnac aldozatot tennenec: Joachim ke: az zomzyd ſirfiackal: es ő nemzetſegyuel megőn vala: ſce*n*t anna azzon ke: elualuan őtőle: magan[a]c megőn vala az azzoni allatockal: ő rokonſagyu[a]l: mikepen a zidoknac zokaſoc vala: az yſachar pyſpek ke: es iraſtudo: meg eſ mere hog Joachim az ő feleſegeuel

ſce*n*t anna azzo*n*nal: enne eztendőcben meddűſegnec vetket viſeltec
volna: es az ő nemzetſegőknec hazat: maradekoknac myatta nem
zeleſittőtte volna: nag haragal e ſce*n*t Joachimot az oltarrol elv̊ze:
21 es az ő ayan‖dekat: mikepen vrnac tőruenebe meg atkoztat:
ſe*m*mikepen iſte*n*nec nem kellemetőſt le*n*nye: niluan meg vtala:
eluete: minekokaert pyrulaſſal igőn meg galaztatec e ſce*n*t Joachim:
es igőn meg zomorodec: elmenuen monda őmagaba: maſtan en
myt tegec: ki az en zomzidymnac igőn nag zydalma lőttem: en
vram iſten ne hag el engőmeth: leg ennekőm ſegődelőmnec ha-
zaul: es zabadič meg engőmet: az keſerues ygetv̊l: igőn meg
zomoroduan ke: kymene a templombol: es zemermeſſegnec my-
atta elhaguan az ő tarſaſagyt: titko*n* felfele mene a mezőre: es
megh kerdettetec az ő čordaynac paſ[torinac]toritul: minek-
okaert igeckepen: velhetetlen oda yőtuolna: meg fogatkozot elme-
uel: es meg komorodot orcaual: rőuid bezeddel felele: mo*n*duan:
nynčen oka nelkv̊l: mert elfelettettem az en zv̊uemtv̊l: mikepen
22 meg holth: ‖ es azoc mo*n*danac: o io meſtőr: de maga minek-
okaert fedezthe be atte orcadat a galazat? minekokaert zomoru
atte lelkőd? es honnat vagon tenekőd bantaſod? mel meg nehe-
zittőt tegődet: honnat e haboruſag: es ő bekeſeggel mo*n*da:
mert en az en zidalmamat elnem viſelhetőm: mert el v̊zettetec
auag meg vettetec az en ymadſagom: es ayandekom: aldozatom:
minekokaerth yde iőttem: hog felemelnem az en zemeymet a
hegekre: az az a mennorzagra: honnat vrtul en*n*ekőm ſegedſegőt
remenlőc iőnye: es mikoron a meddv̊ſegnec okaert meg vtaltat-
tam: mendenőktv̊l: fel kayaltoc vrhoz: az en tőredelmembe: ne
vtalla meg a felſegős az en kőnőrgeſőmet: minekokaert veletőc
egedőmbe a čordat a puztanac belſő rezere lezőc teritendő: me*n*d
addegla*n*: miglen e*n*nekőm iſte*n*nec vigaſtalaſat eſmerőm Jőnye
23 e ſce*n*t ‖ an*n*a azzon bizonaba nazaretbe haza tere: es az ő
hazas tarſanac yelen voltat nem lele: de meg ertuen a pyſpektűl
meg galaztatni: mikoron a zomzydoc meg teruen: e ſce*n*t Joachim
ke: ielőn*n*en nem volna: kezde nag keſerv̊ſegel ſyrnya: lelkebe
ſokaſyttya vala az ohaytaſokat foazkodaſokat: es a kőnőrgeſőket:
a banatnac es keſerv̊ſegnec nag voltaert: mo*n*duan: o őrők me*n*-
denhato vr iſten: kinec kezebe vadnac me*n*denec: mi nemde eleg
volna eh en*n*ekőm ameddv̊ſegnec zidalma? egalazatnac nomoru-
ſaga efőldőn? mikoron az en meddűſegőmnec myatta: es hogh

vͮduőſſegős gőmőlčőt ne vallac? igőn atkozot vagoc az en eſme-rőymtvͮl: de meg yme az en hazas tarſomat: en eletőmnec tapla-loiat es elueződ: o felſegős iſten: mičoda volt enbe*nn*em tenekőd vtalatos? mye akarz te*nn*ed engőmet? minekokaert zerzettel engő-met meddvͮt őzueglenőm? yme maſtan olmynt őt honapoc mvlnac el: es az ‖ en firfiamnac tarſaſagat kezelittetőm nem nem tudnom: 24
e ſce*n*t an*n*a azzon ke: bizonaba ſe*m*mi kepen meg nem vigaſtaltat-hatic vala: de naponked kimenuen: ideſtoua nez vala: es me*n*d az vtakat meg iaria vala: keringi vala: mellekőn haza iőueſnec reme*n*ſege lattatic vala: hog tauol meg latnaia őtet haza iőuőt: ha lehetſegős volna: es eleybe folamneiec: bizonaba mikoron gakorlatoſſagal latna az ő kerteben neminemvͮ kvͮs madarkath: nag zorgalmatoſſagal fezket raknya: gvͮtteni: es a boroſťan fan a verebeket: az ő pvͮſlenőckel edeſőn enekőluen: ſyrippoluan: es tollazkoduan: meg emlekőzec hog ő neki nem adatneyec iſtentvͮl a magzatokert hy gondot viſelni: kőnvͮhullataſockal ohaytuan fouazkodic vala: vrhoz mo*n*duan: no azert ſoc nemzetőknec vra: emlekőzzel meg az en zidalmamrol: mellet tartottam az en kebe-lembe: te tudod emberők‖nec elmeyt: tenekőd a zvͮueknec reytőki 25
nyluan vadnac: te vag a titkoknac tudakozoia: mondam: te tudod mert nem teſtnec zeretetyert: de tőruennec kezelitteſeuel vőttem az en firfiamat hazas tarſul: čac atte ſcent felelmedbe: maradeknac varaſaert: kerlec minekokaert atte keges zemeyddel engőmet elhagottat meg nem tekentez? minekokaert hac el engőmet eh tőre-delőmben? es tegődet zeretőt megh vtalod: kerlec keges iſten: atte ſcent felſegődnec zekiből tekenč enream: es mutaſd meg en*n*ekőm atte veghetetlen irgalmaſſagodnac zeretetit: merth eggetlen eg remenőm en*n*ekőm čac te be*n*ned vagon: mo*n*dam vram hog čac tebe*n*ned biztam: ne galaztaſſem meg őrőcke: atte igaſſagodba zabady meg engőmet hayčad en hozzam atte fvͮledet: kőzelič en hozzam: hog vigaſtal meg engőmet: mend vegiglen elfeleč eh engőmet? meg haragut atte hertelenſegőd ‖ en ellenőm: tekenč 26
meg: es halgas meg engőmet: en vram iſten: kezde e ſcent Joa-chim a puztaban: es a ſcent anna azzon az ő feleſege nazaretbe zomorogni: es igőn nagon keſerőgni kőnőuet hullatni: en*n*ekokaert mert őrőcke el nem felettetic iſten irgalmazni: ki nem zőnic meg halgatni az elhagot igazat: es őt honapoknac vta*n*na: bočatta menből e gabriel archangalt e ſce*n*t Joachimhoz az puztaba: mel

me*n*deneſtv̊l fogua fenlic vala ment a villam: mo*n*da e ſcent Joa-
chimhoz: o Joachim a felſegős iſte*n*nec barattya: aldot vag: es
aldottac atte kőnőrgeſid: es ohaytaſid: kic felmentenec az irgal-
mas iſte*n*nec zyne eleybe: ki meltoltatot atte zidalmadat elue*n*nye:
mert e ſcent anna azzon: ette hazas tarſod: zv̊li tenekőd valaztaſ-
nac es ekeſſegnec edenyet: iſtentv̊l őrőktv̊lfogua zerzettet: ez
27 vilagnak leaninac főlőtthe: dyčőſegős leant: mel ſcent lezőn: || es
zeplőtelen: az ő an*n*anac meheben: es iőuendőben iſte*n*nec an*n*a:
mellet varnac me*n*denec: az meg igert meſſiaſt: es meg valtot
yſraelbe: ez igaſſagnac ke: iteletit vallod: es bizonſagnac ieget:
legottan mikoron a puztat elhagod: es Jeruſalembe menendez: te
elődbe yő atte feleſegőd: telles vigaſagal: mellet mikoron latan-
daz: az igeretről őrv̊l: mert ezőkről melleket hyrdettem tenekőd:
bator lez: az angal ke: leg ottan el hagua*n* Joachimot: nazaretbe
ſce*n*t an*n*a azzo*n*nal: ymadkozonal: meltoltatec iele*n*nen le*n*nye:
bizonaba e ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac: gaz ruhaba őltőzőtnec ſem az
v̊nnep napon etket veuőnec: ſem az ohaytaſoktul meg zőnőnec:
mo*n*da az ő zolgalo leana: en nemes azzonom: miglen gőtrőd:
ſanargatod: igeckepen atte lelkődet? minekokaert ohaytaz? ſem
etket nem vez? mo*n*da: kel fel ſyonnac leana: őltőzzel őruende-
tőſſegn*ec* ruhayaban: es vigag: mert ma nem illic ſyrni: mert
28 vrnac nag || napya vagon ma: kinec mendeneſtv̊lfogua keſergő-
nec: ſem az ő zolgalo leananac felſerkentő ygeyre v̊gekőzőnec:
elötte meg allapec eh gabriel archangal: monduan: anna myre
ſyrz: es mire nem ezel: es minekokaert ſańargattatic atte zv̊ued:
ne ſyry: mert a felſegős meg halgatta atte ymadſagydat: meg latta
atte kőnv̊hullataſidat: es ezebe vőtte atte alamiſnaydat: es meg
tutta atte zidalmadat: ki maſtan tetőled eluőtte atte galazatodat:
te bizonaba matul fogua mag fogado lez: es v̊duőzv̊lendő: ez vilag-
nac vilagoſſagat zv̊lőd: es telles embery nemzetnec őrőmet: kitv̊l
tamad emberi nemzetnec v̊duőſſege: es meńorzagnac dicőſege:
aldot vag te leanom vrtul: mert fogac: es zv̊lz leanzot: kinec
neue lezőn maria: mellet a felſegős ő haylokaua ſcentől: mert ez
lezőn a tamadando čyllag Jacobbol: es a vezző zal Iſraelből: mel
29 regtv̊l fogua || zereztetőt: minekelőtte a főld lenne: bizonaba ő
hozza az igaſſagnac napyat: iſte*n*nec fiat: mv̊ iſtenőncket: ez
vilagra: Imar erős leg zv̊uedben: mert Joachimnac te hazas tar-
ſodnac egeſſegbe valonac: es ephnec: hamar te hozzad iőuőnek

eleibe men: ezoͦket iſtentűl mondom tenekoͦd: maſtan atvͤ zomo-
ruſagtoc oͦroͦmre teryttetic: mellet ſenki el nem uezoͦn toͦletoͦc:
minekokaert oͦroͦcke meg marad: azert kelfel: es men Jeruſalembe:
mert ot az aran kapuba: eloͦdbe yoͦ tenekoͦd atte firfiad nag oͦruen-
detoͦſſegel: mert eluetetoͦt atvͤ zidalmatoc: es tvͤ a templomba
aldozatot teuen: egedoͦmbe le zaluan nazaretbe betelleſoͦdic atte
mehoͦd: es tetoͦled zvͤletendoͦ goͦmoͦlc: ſcent leleckel betelleſoͦdic: es
iſtte*nn*ec ſcentoͦlt magzat oͦroͦcke haznal: es lezoͦn me*n*d etelles vi-
lagnac meg mo*n*dhatatlan oͦroͦme az hoͦ zvͤleteſenec vta*nn*a ke: har-
mad euen: a felſegoͦs iſte*nn*ec te*m*plo*m*aba || lezoͦn zoͦnetlen: es 30
kellemetoͦs aldozat: mellet meg mo*n*duan: az angal elenezec az oͦ
zemey eloͦl: mikoron ke: az angalnac hyrdeteſe zerent egbe me*n*-
nenec: fogada e ſcent an*n*a azzon: es zvͤle az oͦ [el] leańat: elſoͦ zvͤ-
loͦttet: maria nevyt: es vygadanac az oͦ baraty: es me*n*d oͦruendoͦz-
nec vala oͦuele az oͦ rokonſagi: ezert hog vr meg mutatta legoͦn
oͦnekic: az oͦ irgalmaſſagat

koͦuetkoͦzic eh koͦnoͦueckenec negedic reze: mi-
nekokaert e ſcent an*n*a azzon enne eztendoͦcben
magzat nelkvͤl maradot legoͦn meg: es mikepen
az angalnac mo*n*daſa zerent Jeruſalembe: az aran
kapu koͦzbe egbe Jutottanac: es mikepen fogadot
legoͦn: es az oͦ aldozattyoc kellemetoͦs loͦt legoͦn

. azert a me*n*denhato vr: nem oknalkvͤl halaſtotta il hoſſa
edičoͦſegoͦs goͦmoͦlčoͦt de hog koͦnoͦrgeſoͦknec egedoͦmbe valo foazk||o- 31
daſoknac erdemoͦknec myatta: es a keuant: belſoͦ keuanſagockal
vartatneiec: a varas nagoban keuantatneyec: a hoſſaiglan valo
keuanat: buzgoſagoſban zerettetneyec: es nagob hala adaſſal fo-
gattatneyec: es a fogadoth touaba aytatoſban tiſteltetneyec:

Bizonaba e ſcent anna azzonba meg bizonittatic az: mel a
meddvͤ ſararol: abrahamnac feleſegeroͦl oluaſtatic: mel zvͤle yzakot
kylencuen eztendoͦs koraba: demaga meltvͤl yoͦue me*n*den nemze-
toͦknec meg aldaſa: vgan ezoͦnkepen racel: Jacobnac feleſege: az
oͦ hazaſſagoknac vta*nn*a ſoc eztendoͦckel zvͤle Joſephot: egiptomnac
vrat: es ez vilagnac meg zabadittoyat: azert kerdlec kyčoda volt
eroͦſb ſamſo*n*nal: ſce*n*tſegoͦſb ſamuelnel: es evangelyomi igaſſag-

nac tanu bizonſagaual: azzoniallatoknac zv̊lo̊tty ko̊zo̊t nagob ke-
reztőlő Januſnal: de maga kiknec me*n*denicnec zv̊leteſe: angalnac
32 myatta: es čodalatos keppen: bizonyttya a ſce*n*t || iras meg hyrde-
to̊tnec le*n*nye: minekokaert hog e meg abraztatot yego̊ckel: auag
abrazatockal o̊ magat meg yelenče: es az arńeknac bizonſaga meg
mutattaſſec: mikoron e keuanatos go̊mo̊lč: es varattatot: lego̊n
yeſſenec vezzeckeye: eh ziz maria: iſte*n*nec annya: es me*n*norzag-
nac kyralne azzonya: mel me*n*deno̊knec meg mo*n*dhatatlan iſteni
ayandekockal: es felmagaſtataſſal fenlec: azert alkolmas kepen
hytettetic: ſce*n*t haromſagnac titkon valo tanačaual keſo̊n ez vilagra
adatotnac le*n*nye: mert ez Joachim a gabriel archangelnac hyrde-
teſenec hyv̊n: es aldozatoknac myatta a felſego̊s iſten*n*ec haladatos
lo̊n: mel hamar az o̊ zolgaiual v̊gekőzec a puſtabol az o̊ barmyt;
čordayt: yeruſale*m* fele terytteni: es az o̊ byrodalmanac lego̊lteteſere
me*n*nye

az angali ielenefnec harmync nappal vta*n*na ke: mikoron
33 Jeruſalembe bemenuen: ko̊zelittene az aran || kapuhoz: eleybe
folamec ſcent anna azzon: az o̊ hazas tarſa: nag o̊ruendeto̊ſſegel:
es monda: zomoru o̊zueg valec: maſtan iſte*n*nec irgalmaſſaga
ſegetſege miat: az o̊zuegſegtűl meg zabaduloc: mel vtalatos meddű
valec: ymar tiſtelettel magzat fogado lezo̊c: en zv̊uemnec eggetlen
eg vigaſtaloyat: az en hazas tarſomat elueztőttem vala: mellet
vigan erdo̊mlec meg latnom: ez io yzenetnec napya: o zerenčes
es bodog nap: ez vigaſagnac napya: maſtan az en zomoruſagom
o̊ro̊mre terittetic: eneko̊llo̊nc yzrael vranac iſte*n*nec: mert igo̊n
nag dolgot čeleko̊dőt mv̊uelo̊nc: ki mv̊ncket nag dičo̊ſeggel meltol-
tatot tiſteltetni e ſcent Joachim ke: čodalatos kepen o̊ruendo̊z vala
az o̊ feleſegenec ielen uoltarol: es vigaſagarol: de a halaadaſnac
tiſtit el nem mvluan: diceretre tere: mo*n*duan: o en edes iſte-
no̊m yzraelnec dicereti: a mv̊ bo̊čűleto̊nknec fo̊lo̊tte igo̊n irgalmas:
34 es keges vigaztalo: teneko̊d a ha||laadaſoknac to̊ruenyt telles lel-
ko̊nckel: es telles zv̊uo̊nckel keuanonc meg fyzetno̊nc: ki a mv̊
ſyralmas napinkat: me*n*den keſerv̊ſego̊ncket: es ohaytaſonckat
telleſſegel meg mo*n*dhatatlan o̊ro̊mre terytto̊tted: ki a mv̊ vtala-
toſſagonckat: es zidalmonckat tiſteſſegre: es čodalatos vigaſagnac
elalmilkodaſara valtoztattad: kerlec vram mo*n*d meg myt fyzeſſo̊nc
teneko̊d: ez nag io tetelo̊kert: bizonaba nem mv̊ dolgonc ez: de
kero̊nc vram tego̊det: hog atte malaztod meg ſegeluen: a mv̊

buzgo keuanſagonc ezt betelleſičče: mellet a mv̊ tehetetlenſegőnknec kv̊ſded volta: atte hala adaſodnac dyceretyt benemtelleſyhet: en*n*ek vta*n*na az angalnac hyrdeteſeth: mo*n*nonac lőttet: nag őrőm*m*el egmaſnac zollac bezellic vala: ege*m*be vrba meg vigaſtaltatanac: ebből lőn hog zerzet v̊nnep napokon a templomba bemenuen: ayandekot vynec az oltarra: touaba ſoha zidalmaſſaggal || elnem v̊zettetenec: de mendenőktűl dicertetenec: es tiſtelte- **35**
tenec: felelőmbe: es malaztba: haſnaluan: az őrőc iſtent dicerec: ki mendenőknec: bizonſagba őtet hyuoknac: mellette vagon

kőuetkőzic e kőnőueckenec őtődic reſce: mikepen e ſcent anna azzon fogada: es zv̊le: es az ő leanat emtete: feltarta: es harmad euen a templomba beyelente: es Joachimnac halalarol:

ymar en*n*ekfőlőtte meg bizonyttatic őbe*n*nőc: az mellet iry ſcent pal apaſtal: romayacnac irt leueleben: vallatoc egőm atv̊ gőmőlčőtőket ſce*n*tſegbe: es veget az őrőc eletre: es ezt mert a ſcent anna azzon fogada: es kilenc honapoknac folaſa vtan: mikoron egembe ők nazaretbe io mv̊uelkődetőcben v̊reſkődnenec: a hetnec neminemv̊ keddyn zv̊le: egeſſegbe zv̊le az igaz dauidnac kyrali plantayat: ez vilagnac előtte valaztot leant: az edes ziz mariat: mikepen az angaltul meg tanittattac valan||ac: mert ő **36**
vala ez vilagnac iőuendő meg vilagoſittoya: es azzona: es tengőrnec čillaga: de e leanth iſtentv̊l adattat zeretettel fogadac: es inčelkődenec zerzetős kepen: es bőlčen neuelniőc: mondam neuele az anya az ő leanyat ő emlőyuel: es az ő kezeynec igaz munckaybol: v̊gekőzec taplalni: mert e ſce*n*t anna azzon: naponked megőn vala a zőueſnec munckaiara: melre az ő leanat es me*n*deneſtűl fogua meg tanitta: mel az ő kezeyuel iſte*n*nec fianac: es az őuenec: az edes Jeſuſnac: meſtőrſeggel varratlan zoknat zőue: harmad enec vta*n*na ke: vrnac fogadaſa zerent: es meltan meg tartuan: ada az anya az ő leanath vrnac templomaba: mel vago*n* Jeruſalembe: es mikoron egembe keztec volna felme*n*ni: e germőkded ziz: iőuendő germők zv̊lő: yelennen leuen: valakinec taplalaſa nelkv̊l: es ſegedſege nelkv̊l: atemplomnac tizőn őt gra||dicyt alha- **37**
tatos lepeſſel: yaraſſal: faratſag nelkv̊l: lattatec felmennye: es

en*n*ekokaert az oͦ beyelenteſenec nag napyat: anya ſcent eghaz
zerze vͤlleni: bizonaba mel napon az oͦ ſce*n*tſegoͦs annyanac: anna
azzonnac melto zolgalattyanac emlekoͦzeti: ſe*m*mi kepen nem
iteltetic elhagandonac: az edes zeploͦtelen ziz maria egenes vton:
hatra nem nezuen: bemene atemplomba: oly mynt ſe*m*mye tarta-
naya az oͦ zvͤleynec: es rokonſaginac meg tereſit: genge artatlan
germoͦkoͦknec moga zerent: beketelenſegel: yaygataſſal nem čele-
koͦdic vala: de atemplomnac belſoͦ rezire oͦmagath terytuen: ot
lakozo ziz lean tarſihoz: a papoc edolgon elalmilkodanac: valami
nag iſteni titkot: hatalmat: alittanac oͦbe*n*ne eleneztetni: oͦ ke:
mikepen a termoͦ goͦmoͦlčoͦs olay fa: vrnac hazaba iozagocba: es
malaztba: haſnala: az oͦ zvͤley ke: alazatoſſagal aldozatot teuen:
38 es a pyſ||pektvͤl tiſteſſegel hagattatec lennye: iſte*n*nec fyzetoͦt dice-
retoͦknec: es halaadaſoknac vta*n*na: az edes ziz maria ot hagatta-
tec: es az oͦ zvͤley nazaretbe az hoͦ hazochoz meg terenec: de mi-
koron iſten eloͦt: es az oͦ polgar tarſi eloͦt: menden ſcentſegbe: es
eletnec tekelletoͦſſegebe: iozagoſo*n*: panazolas nelkvͤl haſnalnanac:
es iſte*n*nec vtan diceretoͦs kepen lakoznanac: iſte*n*nec barattya:
e ſcent Joachim kezde meg korulni: Bizonaba igaz firfiu vala: es
iſte*n*nec felelmebe zoͦnetlen: meg gondola ke: az oͦ vͤdoͦzerent valo
halalarol vrnac akarattyat ieloͦn le*n*nye: az tiſteletoͦs ſce*n*t anna
azzontul: az oͦ feleſegetvͤl aldomaſt kere: zabad akarattya zerent
oͦ magat eloͦ iſte*n*nec kezebe haga es az oͦ teſtenec meg feſleſenec
orayat meg mo*n*da yelennen le*n*nye: mikoron ke: vonagnya kez-
doͦt volna: me*n*norzagra [felegenoͦſvͤle] felemele az oͦ zemeyt: es
39 ke||zeyt kerezt modra kyteryezte: halakat ada az oͦroͦc me*n*denhatho
vr iſte*n*nec: a mikepen tehete: az iſtentvͤl voͦt ayandekokrol: es
az oͦ lelket a felſegoͦſnec kezeybe ayanla: kere a me*n*norzagnac
dicoͦſeget ńernye: azert igeckepen az oͦ valaztot lelke: az angalok-
nac myatta abrahamnac kebelebe: tuna mynt: a ſcent atyaknac
limboſaba: nag oͦruendetoͦſſegel vitetec: vrnac menbe meneſenec
napyan ke: az me*n*norzagnac kapuya meg nyttatuan: az oͦ leańa-
nac zvͤloͦtteuel: mvͤ vronc Jeſus criſtuſſal: a bodogſagba felma-
gaſtatec

kőuetkőzic e kőnőueckenec hatodic capituloma
mikepen ymar e ſcent anna azzon őzuegge mara-
dot vala: es angali inteſſel mas firfiunac adat-
tatec: kinec neue vala Cleofas: vrnac taplaloia-
nac: ziz marianac yegeſenec: ſcent Joſephnec
attyafya: meltṽl mas mariat || es fogada: a harom 40
apaſtaloknac: es vrnac eggic tanytuananac annyat:
es cleofaſnac halalarol

minekvta*n*na e ſce*n*t Joachim iſte*n*nec embere ez vilagbol
kimult volna: es bekeſegbe lőt volna az ő hele: e ſcent anna azzon
ymar őzuegge marada: zomorub lőn: es zandekozneyec me*n*ney
yeggeſſel iſteni elmelkődeſbe ő magath čac iſtenhőz eggeſṽtteni:
es az emberi tarſaſagot: auag mas firfiunac hazaſittani čodalatos
kepen vtalnaia: gerlicecnec zokaſa zerent: ſyralmath: es ohaytaſt
ada: eneclefert: es őruendetőſſegert: es igeckepen maganac valo
reytőkőket kereſuen: keſerṽſegre: es aytatoſſagra alkolmaſo-
kat: ymadſagoknac: es kőnőrgeſőknec gakorlatos alhatatoſſagal
folamec vrhoz: honnat őmaganac iőuendőbe ſegedſegőt remely
vala: mert nem keuan vala egeb vigaſtalaſt: de keuan[a] || vala 41
elhagni mendőnt mel vala elmulando: mikoron az ő rokonſaginac
ńughatatlanſaga: a mas hazaſſagnac veteleről az ő erzekőnſegit
haborgatnaia: es iſte*n*nec akarattyanac eſmeretyert: nag buz-
goſagal me*n*deneknec ellent tartana: mel az iſteni kellemetőſſeg-
nec: io akaratnac: az ő akarattyat ſe*m*mikepen nem akara elől
vetni: legotan vrnac angalat erdőmle hallani: mo*n*duan: őneki:
ṽduőz leg iſte*n*nec aytatos zolgalo leanya: iſte*n*nec akarattyat
te hozzad eſmeryed lennye: ne ketelgőgel mikoron fogadando lez:
es zṽlendő: meglen egenlő neuel: ket yfiu mariakat: kykről a
me*n*norzag őruendőz es e vilag őrṽl: mert az anyac e vilagnac
iőuendő vilagoſſagi: es iőuendőben veghetetlen ſoc ſcentőknec lel-
kőknec: azert igeckepen edolognac ellent ne tarč: hog atte rokon||-
ſagidnac altala nag hamarſagal mas hazaſſagra ne enggeg: e meg 42
monduan: a me*n*nei kőuet elenezuen: melleth mikoron az ő rokon-
ſaginac meg mo*n*dot volna: azoc iſte*n*nec halakat adanac: es
őrṽlenec: adac e ſcent anna azzont dauidnac ő nemzeteből nemős
firfiunac: igaznac: es iſten felőnec: kinec neue vala cleophas: ez

vala ke: iſten fianac taplaloyanac: es a zeplo̊telen ziz marianac iegeſenec: ſcent Joſephnec attya fya: de Cleofas az o̊ eletibe diceretős vala: meg feghetetlenv̊l ele: iſtennec zeretetibe: buzgo vala: bőſegős alamiznakat tezőn vala: es igőn io erkv̊lcű vala: nem teſtnec keuanſagaual vonattatec a hazaſſagra: de tőruennec kezelitteſeuel: ſcent maradekokert vonattatuan veue e ſcent anna azzont feleſegv̊l: mellel bizonaba bekeſegőt tarta: es zeretetőth: iſte*n*nec
43 menden parančolatinac || meg tartaſaba: mikoron ke: eggv̊t elnenec: mazatot iſtentv̊l v̊duőſſegőſőn kernec vala hoznioc: e ſcent anna azzon fogada: es terőbe eſec: leant zv̊le: maria nevyt. toňa mynt: cleophaſnac: mel en*n*ekuta*n*na hazaſſagra adattatec: az o̊ feryenec neue vala alpheus: mel lo̊n a valaztot apoſtoloknac attya: meg mo*n*dot kv̊ſſeb Jakabnac vrnac attyafia Simo*n*nac: es Judaſnac: mel Judas mas neuel tadeuſnac neueztetic: es az igaz Joſephnec: ki zereztetőt vala keſas mačaſſal: mikoron az apaſtalſagnac nyla mačaſon eſec: es vala a hetuen ket tanituaňoc kőzzv̊l egge: mend ezőc zv̊netlen vrnac kőuetőy [vo] es tarſi voltanac: ezőknec ke: annya a maria: az evangeliomba vrnac feltamadaſarol irattatic Jakobnac mariaianac tuna my*n*t: o̊ annyanac: de maga iollehet alfeus lőt legőn az o̊ ferye: ||
44 Bizonaba e cleofas ſce*n*t anna azzonnac maſodic hazas tarſa: es e neg atyafiaknac o̊ſy: es Jacob mariaianac alfeuſnac feleſegenec attya: az o̊ zv̊letőt egetlen eg leananac vtanna: ſokat nem ele: mikoron meg korult volna: es vrnac hyuatalat: es az o̊ teſtenec meg feſleſet: iſteni ihleſbo̊l meg ertuen: őnőn magat zabad akarattya zerent me*n*deneſtv̊l fogua a felſegőſnec kezeybe haga: Bizonaba e ſce*n*t anna azzon: nag keſerues zv̊uel leleckel: kőnv̊ hullato ohaytaſſal fel kayalta vrhoz: mo*n*duan: o felſegős iſten: kinec irgalmaſſaginac nynčen zama: mičoda volt enbe*n*nem tenekőd vtalatos: ki ymar engőmet maſodzer foſtaz meg az en hazas tarſomtul: mikepen me*n*denőcben elpuſtultat akarz engőmet elhagnod: de maga me*n*denkoron atte akaratod legőn enbe*n*nem: es touaba mellet tuc monnoncnac v̊duőſſegere [haſnalatoſnac]
45 alkolmaſnac || es őrőcke haznalatoſnac: ſe*m*mikepen amv̊ emberi garloſagonknac ſyralmaert el ne hagattaſſec: felkeluen ke: e ſce*n*t anna azzon az ymadſagnac heleről: es mene az kornac zolgalatťara: mel kor mo*n*da o̊ neki: en edes hazas tarſom: en ki lo̊ttem a főldnec agagabol: az v̊uegnel tőrőb vagoc: es meg romlaſnac

adoſſa: ym elmegőc az en atyaimhoz: mert engőmet elhattanac
az en erzekőnſegym: es teſtőmnec ereye elment entőlem: ne keſe-
rőghy azzońom: mikepen eggetlen eg zerető hugom vrba: ſcent
atyaknac fyay vagonc: ateſtnec feltamadaſat hyzv̊c: azert ne akary
iſtennec akarattyanac ellent tartanod: kinec kezebe vagont: de
dičeryűc a felſegős iſtent: kinec zerzeſeből mikepen e főldőn egbe
zereztettőnc: vgan ezőn kepen mennorzagba őrőcke eggv̊t legőnc:
mert zarandokoc vagonc: e naualaſſagnac vő||lgebe: legőn vrnac 46
irgalmaſſaga mv̊ raytonc: kinec tegedet nag zeretettel ayanlac: es
az en lelkőmet hagom: abrahamnac kebelebe vyendőnec: mel
meg leuen: mikoron az ő orcaiat terytteneye aſalfele: čendeſſeggel:
bodog vegel: bekeſegbe: elaluec vrba

kőuetkőzic ekőnőueckenec hetedic capitulomya
mikepen e bodog ſcent anna azzon: harmadic fer-
nec adattatec: tuńa mynt: Salomenac: meltűl a
harmadic mariat zv̊le: aket apaſtaloknac annyat:
tuna mynt: nagob ſcent Jakabnac: es ſcent Janus
evangeliſtanac annyat: es mikepen tanittotta
legőn az ő leanyt: es Salomenec halalarol: es mel
napon zv̊letet legőn e ſcent anna azzon: es mel na-
pon zv̊lte legőn az edes ziz mariath: iſtennec
annyat e vilagra: es mel napon holt meg

Mert mikepen menden zamnac tekeletőſſege: || allon a 47
harom zerv̊ zamban: es mikoron e Bodog ſcent anna azzonnac
iſtentv̊l es menből legőn igeret: hog harom leanoknac egenlő
neuel neueztetteknec lenne annya: es a ket feryetv̊l kettőt zv̊lt
volna: termezet zerent valo zemermőſſegnec neheſſegeuel meg
ńomoroduan: tiſteletős azzoni allatoknac zokaſa zerent: elpyrul
vala: auag zemermőſkődic vala: a harmadic ferről čač gondol-
kodnya es: auag touaba valo eladaſarol bezedőket hallani: minek-
okaert agaſhazaba bemenuen: es penitencianac fuldalaſira adatta-
tec: es az ymadſagban zőnetlen valo kőńőrgeſőknec myatta vrhoz
eggeſv̊le: telles keſerv̊ſegel az főldőn elterv̊le: es ohaytaſockal
iſtenhőz felkayalta: monduan: o őrők mendenhato iſten: kinec
kezeben vadnac mendenec: mendenők alnac: es nag Bőlčen By-

48 rattatnac: tenalad nelkv̊l ſe*m*||mi ninčen: es tenekôd ſe*m*mi nynčen
lehetetlen: ki mendeneket tuc le*n*nye: te Biry engo̊met: te egenges
engo̊met: te zerezd meg enuelem a myt akarz: te meltoltaſſal
en*n*ekôm yegôſôm le*n*nôd: valamit akarz enuelo̊m tenno̊d: legottan
az lego̊n: tego̊d en iſteno̊met vallac zemelo̊cben haromnac: es
alatban egnec: te irgalmaſſag zerent en*n*ekôm ketleanokat attal:
harmadikat es igertel en*n*ekôm: teneko̊d ôrôcke dicereth: es aldo-
mas: de myert hog atte iteleto̊d feneketlen: es maſtan az en firfia-
mat eluôtted: en es ſoc napoknac hoſſu ydeyere iutottam: az en
allapatomat atte iſteni zerzeſôdre hagom: valami teneko̊d kelle-
meto̊s: azt teged: mert ymar ketzer marattam o̊zuegge: atte
kellemeto̊s akaratod nelkv̊l ſe*m*myt nem keuanoc: de tego̊d kerlec
49 felſego̊s iſten: hog enneko̊m elpuſtultnac: ſegedſeg le||go̊n atte
iogod: es irgalmaſſagod: ſe*m*mi keſedelo̊m nem leue*n*: mert mellette
vagon vr azoknac kic bizonſagba hyac o̊tet: yelo̊nnen lo̊n iſte*n*nec
kôueti: o̊ hozzaya menbo̊l bočattatot: es monda: mikepen iſten
bizonſagal harom a zemelo̊cben: anna iſtentv̊l aldot: es eg allat-
tyaban: vgan ezo̊nkepen mikepen meg tanittattal: harom leanok-
nac tiſteleto̊s annya lez: harom feryektv̊l: azert ne zegenled ha
iſte*n*nec parančolattabol harmadzor hazaſulz: mert yme ebbo̊l
meg aldnac tegedet me*n*den nemzeto̊c: ezo̊ket meg mo*n*duan az
angal elenezec: en*n*ekuta*n*na e ſce*n*t anna azzo*n* o̊magat iſte*n*nec
ayanla: es az o̊ rokonſaginac altala: harmad fernec adattatec:
melnec neue Salomas vala: az o̊ nemzetebo̊l: tuna my*n*t: dauid
kyralnac nemzetebo̊l valo vala: mert ez bizonaba bekeſego̊s ember
vala: igaz vala: es tekelletes iſte*n*nec parančolatiban: es go̊ttri vala
50 az ho̊ kemen teſtet: Bôytôckel vigaza||ſockal: ymadſagockal: es
alamiſnacban zegeno̊khôz: es zarandokochoz: mendeneſtv̊l fogua
bôſego̊s vala: ſokaknac ez illen haſonlatoſſagra vonoknac io pel-
daia volt: minekokaert e ſce*n*t an*n*a azzon vrba bizuan: es az o̊
elmeyenec čendeſſegere adattatec: es iſte*n*nec halakat ada: legot-
tan fogada: es zv̊le: az angalnac iôuendo̊ mo*n*daſa zerent: har-
madic leanzot: maria nevyt: en*n*ekuta*n*na ez hazaſſagra alkolmas
leuen: adattatec o̊ nemzetibeli firfiunac: zebedeuſnac: meltv̊l ket
fiakat zv̊le: criſtuſnac apoſtolit: tuńa mynt: nagob ſce*n*t Jacabot:
es ſce*n*t Janus evangeliſtat: apaſtalt: es criſtuſnac kiualtkepen
valo valaztot tanituanat: mel ziznec a kereſtfan vrtul a ziz anya
o̊rizetre: es ańaul hagattatec: ez harmadic maria ke: ſce*n*t eva*n*-

geliom zerent: a feltamadaſrol irattatic: Salomenac mariaianac:
tuna mynt: ho̊ leańanac: ez Salomas ke: a bodogſagos ſcent anna
azzonnal: az ho̊ || hazaſſagaba nem ſoc eztendo̊ket ele: iſtennec 51
akarattabol meg korula: es bekeſegnec iozagaual kaſdag leuen:
es bizuan a mendenhato iſtennec kegelmeſſegebe: ſcenth vegel
bekeſegbe elńugouec az o̊ halalanac vtanna ymar ez o̊zueg ſcent
ſcent anna azzon: bizonſagoth veuen az igeretnec igaſſagarol: kezde
tennye azokat: mellec az o̊zuegſego̊t illetic: es menden elmulan-
dokat meg vtaluan: es e vilagnac pompaſagyt: de čac mellec
iſtene: tiſta zv̊uel kezde kero̊dni: auag gondolni: es iſteni elmel-
ko̊deſo̊kre o̊magat egbe gv̊tteni: mert ada o̊magat afelſego̊ſnec
aldozatul: es go̊to̊ruen munckalkottata vala az o̊ teſtet: es zol-
galat ala terytte: vg hog e vilagnac go̊no̊rv̊ſegy az o̊ teſten ne
vralkodnanac: de az o̊ lelke ezo̊ket vrba felv̊l mulnaia: kinec lelke
bizonaba vrnac peldaiaual menden go̊ttrelmekre kez vala: iollehet
a garlo teſt dagalos lego̊n: es kor: ennec || fo̊lo̊tte: hog čac eg zem 52
pillantaſni v̊do̊ es heyaba elnemulneiec: kicro̊l zoros zam eſmer-
tetic adandonac lennye: az oraknac zeryt alkolmas munckacba
incelko̊do̊t vala foglalni: es az ho̊ eletinec meg iobittaſara o̊ma-
ganac regulat zerzet vala: az o̊ hazanac birodalmara: es zv̊leynec
tiſteſſegere: leaninac tanuſagyra: meg ſanargattaknac vigaſtala-
ſara: es mendeno̊knec fo̊lo̊tte: az iſteni tiſteſſego̊t apenitenciatar-
taſnac gakorlaſaba meg tartani: annakokaert aſcentſego̊s ven tobi-
aſnac peldaiaual tanytta az o̊ leanyt: az o̊ gengeſego̊s korocba:
allapatocba: iſtent mendeno̊knec fo̊lo̊tte felnyo̊c: aytatoſſagal
ymadkoznyoc: az vetko̊s tarſaſagokat eltauoztatnyoc: a tiz paran-
čolatokat tudnyoc: es meg tartanyoc: auo̊t iotetelo̊kert nem čac
iſtennec: de meg az iolteuo̊ embero̊knec es: o̊ magokat ked||ueſo̊n: 53
halalatoſon: adnayac: es io erko̊lčo̊cbe haſnalnanac: a hyuolko-
daſt eltauoztatnaiac: az v̊do̊t go̊mo̊lčo̊s kepen ko̊lteneiec el: vege-
zetre mendeno̊knec fo̊lo̊tte: iſtennec felelmebe o̊ro̊cke meg marad-
nanac: de ez anya: e ſcent anna azzon: mikepen az ho̊ leanyt
igeyeuel tanitta: vgan ezo̊nkepen io peldayual es: elo̊l ueue o̊ket

Mert elo̊zert mendeno̊ket meg to̊n: mellekre tanitta o̊ket:
menden mv̊uelko̊detibe iozagos vala: es a haboruſagocba igo̊n
bekeſego̊s: Bizonaba o̊: iollehet v̊do̊zerent elhagattatuan: demaga
bizec iſtenbe: alhatatos vala: a parančolatoknac meg tartaſiban:
es ymadſagocba: eyel: es nappal: gakorlatoſſagal az eyeket ko̊nv̊-

hullatafockal kőlty vala el: nemikoron vigaz vala: nemikoro*n*
vrhoz ymadfagocba kayalt vala: nemikoron teftet őztőuerituen:
54 Bőytől vala: nemikoron az ‖ zegenőknec keges zolgalatokat tezőn
vala: tuńa mynt: korockal: betegőckel: es poclofockal banic vala:
es meg főrőztiuala őketh: me*n*denkoron ke: őmagat ifte*n*nec dice-
retiben ferkegeti vala: vegezetre e fce*n*t anna azzon: bőčűletre
melto: mikepen a termő zanto főldnec tarroya: e fce*n*t anna azzon
az ő annyatul gőmőlčős termő gőkeretv̊l: e fcent emerencia azzon-
tul: harom zőlő vezzőket: tuna my*n*t: mariakat hoza: tere*m*te:
zv̊le: e vilagra honnat eggictv̊l lőn: kibolto: zarmazo: edeffegős
illatu virag: mel virag lőn: me*n*d etelles elkarhozot emberi nem-
zetnec keges v̊duőzitteye: es amas ket mariactul ke: bimboc:
viragoc: leuelec: agac: es magoc lőnec: mellec me*n*d etelles
vilagot: kibolto: zarmazo: edes illatua tezic: mert lam a
bizonfag: tanubizonfagot tezőn: hogh az io fa: gonoz gőmőlčőt
nem tehet

55 azert e fce*n*t anna azzon: ymar őzuegge maraduan: iften‖ős
vala: igeckepen me*n*den iozaggal meg erőffődőt vala: tuna my*n*t:
vg hog az ő mv̊uelkődeti: nayafkodafa: es elete emberi alittafnac:
auag bőčűlenec főlőtte: nagal inckab čodalkozandonac lattatnac
vala: hogh nem mynt kőuetendőnec: nem ketfegős čoda ez: miko-
ron adamnac az elfő embernec ydeytv̊l fogua: nem lelettetőt illen
azzoni allat: mellet a felfegős igeckepen valaztot volna őmaganac:
hog le*n*ne az igenec: tuna my*n*t: ateremtőnec fianac v̊ki: es az
zv̊znec: ifte*n*nec zv̊leyenec anya: iftennec meg teftefv̊lefenec ydeye-
nec telles voltaba: bizonaba nylua*n* vagon menebe valaztafnac
edeńe zereztetőt: es valaztatot legő*n* ő iftentv̊l: mel ifte*n*nec zv̊leie-
nec annaua: őrőctv̊lfogua me*n*d atelles fcent haromfagtul hitettetic
zereztetnec le*n*nye: ebből vago*n* hog me*n*d az ő eletinec folafin:
enne magoknac: es gőmőlčőknec nemes gőkere: me*n*denkoron
56 fce*n*t leleknec harmattyaual őtőztetőt ‖ meg: azert az ő eletibe
nem čac fce*n*tfegős mv̊uelkődetőcben mvnckalkodot: de meg ifteni
titkoknac meg mo*n*dhatatlan melfegős elmelkődefeben me*n*d ha-
lalig munckalkodec: es mert me*n*den meg romlafnac latam aveget:
mikepen a profeta tanubizo*n*fagot tezőn erről: bizonaba me*n*denőc
meg halnac: es ol mynt a viz elozlatonc: es foha azon allapatban
meg nem marado*n*c: ymar efce*n*t anna azzon: foc fce*n*tfegős napok-
kal telles vala: penitencia tartafockal meg fanargattatot vala: es

az o̊ ereyetv̊l elhagattatot vala kezde igeckepen meg korulni: kiho̊z az o̊ dragalatos zeretetŏs leani hozza gv̊lenec: keges zolgalatot: es me*n*den gondot [teſne] : es zorgalmatoſſagot: zv̊uo̊c zerent teſnec vala ŏneki: mert kiččoda az ki ne[m] hige: it tiſteleto̊s: es fel magaſtalt azzoniallatot: mel leuen illen leanoknac keges annya: es megh teſteſv̊lt iſten fianac dragalatos ‖ v̊keie 57 lo̊n: az o̊ eletinec hatara el kŏzelituen hog iſtentv̊l angali vigaſtalaſockal gakorlatoſſagal meg ne latogattatot lego̊n: de meg me*n*d atelles ſcenth haromſagtul: az ŏ ſce*n*tſego̊s lelket ateſtnec to̊mlo̊ceből a bodogſagra hyuattatni: mel edeſſego̊s hiuatalba: me*n*ney diceretŏcbe: es enecleſŏcbe: az o̊ ſce*n*tſego̊s lelke: az o̊ teſtebo̊l kimene: kv̊s azzon hanac elŏtte heted napal: bizonaba ahetnec ked n ıpyan: mel maſtan vagon kv̊ſſeb ſce*n*t Jakab apoſtolnac: ŏ vonokaianac maſod napyan: de criſtuſnac zv̊leteſenec vta*n*na: han eztendŏbe holt legen meg: irua nem talalyuc: demaga vrnac kenzenuedeſenec elŏtte: bizon hittel: ketſegnelkv̊l hytettetic: ez vilagbol kimultnac le*n*nye: mert vtalatos dolog volna ez: az o̊ leanit vrnac zolgalnyoc: mikepe*n* Byzonittya a ſcent evangeliom: es e ſcent anna azzont elnye: egeſſegbe le*n*nye en*n*e kenocba zereztetŏt vonokaianac: ‖ valami vigaſtalaſt nem 58 tŏt volna: mel zv̊le termezetzerent mo*n*dhatatlan nag zeretettel vonattatic a vonokachoz: hanemha netalamtan az v̊do̊ben: venſegel igo̊n meg nehezo̊dŏt volna: es az ŏ labaynac tiſtitv̊l: az az iaraſitul meg foztatoth volt volna: bizonaba kinec eletinec hyrdeteſe: me*n*d e kŏzo̊nſego̊s vilagot meg vilagoſittya: es az ŏ naponked valo [čod] es niluan valo čoda teteli: me*n*den kereztyeno̊ket az ŏ aytatos zolgalattara vonznac: minekokaert az ŏ v̊nnepe meltan predikaltatic: me*n*denectv̊l melto diceretŏckel v̊llendŏnec

an*n*akokaert iollehet mendenv̊t: es me*n*den v̊do̊be hiuattatuan tuggon ſegedſeg lenni: es meltoltaſſec az ŏtet tiztelo̊ket kegeſo̊n meg halgatni: demaga ked napokon: a kereztyeno̊ktv̊l: az o̊ emlekŏzeti: nagob zorgalmaſſagal meg tartando: mert Bizonaba keddo̊n zv̊letec ez vilagra: keddo̊n a zizn‖ek iſte*n*nec an*n*anac iſteni 59 zerzeſbo̊l valaztatec zv̊lo̊ annyaua: es keddo̊n zabadula meg a teſtnec to̊mlo̊cebo̊l

ko̊uetko̊zic e ko̊no̊uečkenec nolcadic Capitulomya: hog e ſcent anna azzo*n*nac bottrankozas: galazat: es zemero̊m ne lego̊n: harmadzor hazaſulni: mel meg teccyc neminemv̊ zv̊zro̊l: ki an*n*akokaert lelo̊cbe čodalatos lataſt lata: mel lataſnac elötte: a bodog ſce*n*t a*n*na azzon*n*ac: aytatoſſagal nem akara zolgalni

minekokaert amv̊ v̊duo̊ſſego̊nknec iregenec az o̊rdo̊gnec yhleſeuel a hamis ganakodaſnac velekődeſe ſoc lelko̊ket meg čal azert ſenkit a keſertet el ne meričco̊n auag areẘlet meg ne indičon e tiſteleto̊s es ſce*n*tſego̊s azzont enne es illen magoknac bimboknac es go̊mo̊lčo̊knec nemes go̊kereth es plantaiat harmadzor
60 ferho̊z me*n*nye auag egmaſuta*n* || hazaſſagzere*n*t: harom feryeket ve*n*nye: es en*n*ekokaert a teſtnec garloſagaert: illen nag tiſteleto̊s hyrdeteſo̊ckel: es kiualtkepen valo ayandekockal: ne*m* kellene o̊tet felmagaſtalni: auag iſte*n*nec eghazaban az o̊ napyat: il nag tiſteſſegel nem kellene v̊lleni

kyro̊l iruan lelyűc: hog neminemv̊ ziz teſtbe: iſtenho̊z: bodog ziz mariahoz: es olymy*n*t: me*n*den a ſce*n*to̊cho̊z aytatos vala: kiknec naponked aytatos ymadſagokat zokot vala te*n*ni: de maga mel ziz: a bodog ſce*n*t anna azzo*n*nac: ſe*m*mikepen tiſteſſego̊t ne*m* akara te*n*nye: ezert hog egmaſ vtan: hazaſſagba: harom firfiakhoz eggeſv̊lt volna: mikoron iſte*n*nec zv̊leienec: me*n*deneſtv̊lfogua valaztot annya lego̊n: az o̊ elſo̊ ferye meg haluan: nem v̊lhete vezteg: nem maradhatha meg az o̊zuegſegben: teſti ember
61 vala: eſmeg ferho̊z mene: mike||pen az o̊ leanya: az ziz anya: ſce*n*t Joſeph meg haluan o̊zueghſego̊t tarta: Bizonaba gonozul tanačkozuan o̊rdo̊gtűl: ganakodic vala e ſcent anna azzo*n*hoz: igo̊n nag feddeſt: veteko̊deſt: karomlaſt: bottrankozot: es meg menthetetlen vetko̊t tamazta o̊magaba o̊ellene: ebbe to̊ri maria vala magat: hog illen nag azzon. iſte*n*nec valaztot v̊ki: elſo̊ feryenec tarſaſaganac eluetele vtan: eſmeg egmaſuta*n* ket feryeko̊t kereſo̊t: alkolmatlan dolog ez: azert nem erdo̊ml o̊ illen nag tiſteſſego̊t emberecthv̊l: Bizonaba mikoron e ziz ez ſentenciaban: iteletben: nag vakmero̊ batorſagal meg maradna: ſem pokolbeli o̊rdo̊gnec: az o̊ elmeyen: zv̊uen: lelken: čegeto̊nek: ellene nem allana: egzer

mikoron az o̊ meg faradot tagayt: nugodalomra atta volna: az
eynec veſtegſegenec alkolmas ydeyeben: lataſth latha: || mende- 62
no̊knec čodalkozandot: es emleko̊zetre meltot

mert lata a me*n*norzagnac nag ſoc vitezit: alkolmas proceſ-
ſioual o̊mello̊le nag tiſteſſeggel elmuluan: tuna mynt: az apoſtolok
nac: martyromoknak: confeſſoroknac: zv̊zeknec: es tiſtaſag tar-
toknac ſereget: es me*n*den ſcento̊knec: es ſcent azzonoknac ſerege
o̊tet nag tiſteſſegel meg tekentuen: o̊neki ko̊zo̊nenec: es alkolmas
inteſſel fo̊t haytanac: honnat e ziz mo*n*dhatatlan nag o̊ruendeto̊ſ-
ſegnec vigaſtalaſaual vigaſtaltatec meg: Bizonaba ez ſeregnec
elmeneſenec vtanna lata ko̊uetko̊zendo̊ ſerego̊t: igo̊n nagot: e
bodogoknac: tuna mynt: fiaknac: azzoniallatoknac elmult ſere-
go̊knel feno̊ſbet: zebbeth: ekeſbet: mel ſeregnec ko̊zepo̊tte erdo̊mle
latni: čodalatoɜ kepe*n* meg ekeſittető̊t zep azzoniallatot: es tiſte-
leto̊s iaraſſal erterkv̊lčv̊uet: vg hog az o̊ kiualtkepe*n* || valo eko̊ſ- 63
ſegenec elalmilkodaſanac okaert: elrv̊tetneiec: ezert hog me*n*d a
kiualtkepen valo zepſego̊s abrazu azzoniallat: mend az o̊ ſerege:
meg mondhatatlan o̊ro̊mel telleſo̊c valanac: vtalnanac auag čac
o̊rea tekenteni: auag ko̊zel yarulnia: es nag haraggal el mulanac
o̊mello̊le: ſem*m*i vigaſtalaſſal o̊tet meg nem vigaſtalac: minek-
okaert o̊magaba teruen meg zomorodec: nag yaygataſſal: es ohay-
taſockal keſero̊g vala: es mo*n*da: o te zepſego̊s azzoniallat: kerlec
halgas meg: es al meg eg keueſe: kerlec tv̊to̊ket me*n*d e tiſteleto̊s
azzont ko̊ueto̊c: halgaſſatoc meg: es ne vtalſatoc meg engo̊met
elmulnotoc: mikepen eſmeretlenth: kerlec tv̊to̊ket hog erdo̊mſek
atv̊ ielo̊n voltotokrol o̊ruendo̊zno̊m: mikepen elo̊tteto̊c elmeno̊knec
dičo̊ſego̊kro̊l: kičodac azoc: es tv̊ kic vattoc: es kičoda tv̊ko̊||zo̊tteto̊c 64
me*n*dento̊knel tiſteleto̊ſb azzon: kerlec iſte*n*nec Barati: es criſtuſ-
nac iego̊ſi: hog engo̊met elalmilkodotat taničatoc meg erre: mo*n*-
gatoc meg en*n*eko̊m: kičoda lego̊n az: azert mikoro*n* a ko̊no̊rgo̊-
nec alhatatoſſagara: egkeueſe meg allottac volna: felele eggyc o̊
ko̊zzv̊lo̊c: mo*n*dua*n*: elo̊zer kic tegedet tiſteluen elmenenec: azoc
a me*n*ney vitezo̊c ko̊zzv̊l valo ſce*n*to̊c: tuna my*n*t: azoc kiket napon-
ked atte aytatos ymadſagiddal zoktal tiſtelno̊d: azert meltoltatanac
teneko̊d tiſteſſego̊t te*n*nyo̊c: mv̊ ke: mend kiket lac o̊ vta*n*noc me-
no̊ket: dauid kyralnac nemzetebo̊l valoc vagonc: me*n*norzagba
megh Bodogultac: Bizonaba mel nemzetbo̊l valo ez azzoniallat:
mellet lac mv̊ ko̊zo̊tto̊nc: eko̊ſſegel: zepſegel: es dičo̊ſegel: me*n*de-

nȯnket felv̊lmulnia: ez amv̊ annyanc: az ſce*n*t anna azzon: me*n*d
65 az ȯ telles nemzetſegeuel: mellet me||rt atte vakmerȯ Batorſagod-
dal meg vtalz tiztelnȯd: ȯ es mv̊uelȯnc egembe el muluan: ne*m*
v̊gekȯzenc teread: te atte velekȯdeſȯddel elhitettetȯl: es a gonoz
keſertȯ ellenſegtv̊l meg čalattatol: ha akarz v̊duȯzv̊lnȯd: zv̊kſeg
tenekȯd e ſce*n*t anna azzo*n*t tiztelnȯd: mellet haluan a ziz felfoaz-
koduan: mo*n*da: mikepen tiſtelem egebeknec fȯlȯtte: mellet
tudoc: harom feryeknec feleſegenec: ez vilagnac kezdetitůl fogua
nem hallattatot illen bezed: ha illen nag meltoſag fenlic aharom
feryv̊ ȯzuegbe: mellet latoc: tahat mene meltoſag fenlic akar
menemv̊ zizbe: hazaſſagot nem akaroba: kinec felele e ſce*n*t anna
azzon: o ziz ziz: ki dićekȯdȯl atte meg romlatlan teſtȯdrȯl: io
atte hitȯd: de keues atte aytatoſſagod: firfiat teſtzerent ne*m* ker-
tem: teſtzerent feryem*m*el nem akartam elnȯm: mert zandokoz-
tam vala zv̊zeſegbe meg maradnom: de atȯruen*n*ec kezeliteſeuel:
66 es iſte*n*nec zerzeſeuel: meg || hazaſulet: es v̊duȯſſegnec gȯmȯlčyt
ńerek: a felſegȯſnec io akarattya nelkv̊l: ſe*m*myt ne*m* tȯtte*m*:
azert teuelges leańom: igȯn nagh teuelgeſſel: tery meg atte gonoz
gondolatottul: ha iſte*n*nec akarattyanac nem engettem volna:
e ſce*n*tſegȯs ſeregȯt: gv̊lekȯzetȯt: mellet lac: entȯlem zarmazottat:
men*n*orzagba nem birna*m*: azert teuelgȯttel leanom teuelgettel:
elteueledȯt vton yarz: demaga halgas engȯmet: es hayčad atte
fv̊ledet enream: es feleddel agonozt: mellet enrolam atte lelkȯd
gondolt: haluan e ziz edolgot: ſe*m*myt nem keſec: legottan a
ſcent anna azzon*n*ac elȯtte: afȯldre arcal le eſec nag alazatoſſagal
kulpayat mo*n*da: es fogada hog meg iobittanaya eletyt: es ig
eckepen bočanatot ńere: es legottan a latas a ziznec zemey elȯl
eluetetec: mel olmy*n*t nehez alombol felſerkenuen: es az hȯ ||
67 orcaiat nedueſȯn lele: me*n*denȯknec kiknec tehete: eſȯlv̊l meg
mo*n*dot lataſt meg yelente: es e ſce*n*t an*n*a azzon*n*ac meltoſagyt:
diceretyt: menden helȯn meg hyrdete: es me*n*d az ȯ eletinec vege-
yglen: ȯtet naponked tiſtele: minekokaert a bodog ſce*n*t an*n*a
azzo*n*nac erdemeyert: pokolbol meg zabadittatec: es v̊duȯzv̊le

kőuetkőzic ekőnőueckenec kilenčedic capitu-
lomya: neminemvͮ newͮy prokopyuſrol: nemeſről:
es bőlč embőrről: en*n*ekuta*n*na remeteről: bodog
ſce*n*t anna azzo*n*nac aytatoſarol: es pragenſis
beli erſőkről: ki igőn nagon predikalla: edičőſe-
gős ſce*n*t anna azzont: titelendőnec: es az ő nap-
yat vͮllendőnec

tudno*n*c kel hog magarorzagba: neminemvͮ kaſdag vitezlő
embernec: eggetlen eg fia vala: kinec neue vala prokopyus: az ő
koranac huzon kettőd eztendőyebe*n*: || pragenſis newͮy varaſnac 68
tanuſagaba: lőn haſnalatos ſcentőlt meſtőr: tőruenőknec doctora:
holot tiző*n*ket eztendeyglen lakec: magas termetvͮ: es igőn zeph
pyros abrazv ember vala: es haſnalatos: bőlč: iotanač ado: es io
elmeyvͮ: tiſteletős: es me*n*denőknec kedues: minekokaert nemi-
nemvͮ kaſdag porkolab: es baratockal bőſegős: ket elhazaſytto ſep
leanoknac attya: hayla e prokopyuſhoz: hyzelkődeſőckel: tőrőket
vona: vete őneki: es lakodalmackal: vendegſegőckel: leſeſkődic
vala: hog őneki vey lenne: mikoron ke: e ket leanoknac attya:
vͮdőnec alkolmaſſagath latnaya: mo*n*da e prokopyuſnac: hog e ket
leannac eggiket: valamelliket akarya: őmaganac hazas tarſul va-
lazſa: hozza teue: hog ha elnem ve*n*neie: nem akarnaya beke-
ſegel elzenuedni: || mel legottan teſti yfyaknac moga zerent: eg 69
kvͮs galiſtan: fonalzalon: meg fogattatec: eggiket matkayaua
valazta: es yőuendőbe yegőſűl: de iſte*n*nec akarattabol: nem
keues alkolmatla*n* kőzbeueteſőcbe: kezet foganac: demaga a me-
nekőző eztendőre halaztatec: ezőket ke: az ő zvͮley: es attyafyay
meg tuduan: igőn meg haborodanac: keſerődenec: es az ő tanuſag
helőn valo tarſi: es a doctoroc: nem zőnnec vala meg e menekőzőnec
ellent tartanyoc: ezert hog illen io elmeyvͮ yfyu: es illen nag
tanult ember: teſti zeretethőz vonattatot volna: atanuſagot elhag-
uan: nag zidalomſagal: ſecularra: ez vilagi emberre le*n*ne: ő ke:
a leannac zepſegeuel meg čalattatuan: vͮgekőzic vala a menekőző-
nec napyat meg zerzeni: de iſten: ki mendenőknec: es me*n*den
tanačoknac főlőtte vagon: e zandokot eltekozla: es az ő yegőſeth: ||
e vilagbol kiueue: olmy*n*t az elhalaſnac zerzet ydeyenec előtte 70
eg honapal: minekokaert e prokopyus igőn meg zomorodec: es

azeretetnec es abanatnac nag voltaert: kezde meg korulni: ezert
hog mel zepſegŏs yegŏſt: nŏmŏſſet: es kaſdagot meg zeretŏt vala:
latnaia ig eckepen halallal elŏluetettet: kinec aporgolab a meg holt
leannac attya: mo*n*da: o en edes zeretŏ fiam prokopi: veg erŏt
magadnac: es veſdel tŏled e kv̊ſdedſegŏt: mert mend halandoc
vagonc: ha atte yegŏſŏdnec hugat keuanod vallanod: legottan meg
ńerŏd: mel lelkŏt veuen: mikoron aual es kezet akarna fogni:
iſteni zerzeſbŏl: meg vigaſtalhatatlan korſagal verettetec meg: vg
hog az attya: az oruoſoknac inteſebŏl ekent meg tudnaia: a byv̊n-
nec okanac le*n*nye: ſem az ŏ korſagat ſe*m*mi oruoſſagal meg nem
vigaſthatni: es e korſag azert volna ŏrayta: mert atanuſag helt:
71 haſ||nalatlan hagnaia el: iſtent es elhagnaia: az ŏ zv̊leyt megh
vtalnaya: es akarna le*n*ni parazta: minekokaert ſoha zerenčes
ember nem le*n*ne: minekokaert e porkolab: az ŏ leanat meg
vona ŏtŏle: es e prokopyuſnac botrankozaſanac oka: iſten elŏt
ſe*m*mikepen nem akara le*n*ni: eprokopyus ke: latuan ŏma-
gat me*n*denŏktv̊l meg vtaltnac le*n*ni: es a zerenčet ŏneki ellen-
ſegenec le*n*ni: belel zv̊uenec nag banattyaual meg v̊ttetec: az ŏ
halalarol: es v̊duŏſſegerŏl meg emlekŏzec: zv̊kſegbŏl iozagot teuen:
zabad akarattya zerent: es zabad elmeuel ze[n] ge*n*ſegŏt zandoko-
zec viſelni: es inentoua afelſegŏſnec tekelletŏs penite*n*cia tartaſba
vitezkŏdni: mo*n*duan ŏmagaba: bodog zv̊kſeg: mel kezelit meg
iobulaſra: zv̊kſeg a teiendŏ iozagot ingen tennye: es ſenki nem
72 tuduan: elmene a puztanac barlangyaba: es ot || lele neminemv̊
haylakot: melbe me*n*den embereknec eſmeretlen: het eztendeiglen
lapanga: es iſte*n*nec hyuŏn zolgala: neminemv̊ eyel ke: mikoro*n*
azalma agon nugodalomra adattatua*n* fekŏ*n*neiec: neminemv̊ farol
almat lata: mel ŏtet meg oltalmazando volna: az eſŏtv̊l: zeltv̊l:
hydegtv̊l: es heſegtv̊l: es az ehŏzŏt: meg elegitteneye az ŏ keďues
gŏmŏlčeuel: bizonaba mel fa mikepen kŏuetkŏzic: e bodog ſce*n*t
anna azont peldazza vala: hŏ ke: kinec mo*n*daſi a kŏzŏnſegŏs
tanuſag helŏn: a vetekŏdeſŏcbe: me*n*denkoro*n* meg erŏſŏdŏtnec
vallattatic vala: es meg bizonittotnac: az almat el nem vetue*n*
mikepen balgatagſagot: vigaduan ŏmagaba čelekŏdic vala: mo*n*d-
uan: bizonaba dicerendŏ a gŏmŏlč: es az ŏ agay: de meg es
aſahoz kel haylani: melnec agay allat meg oltalmaztatonc az eſŏk-
73 tv̊l: es heſegŏktv̊l: es melnec edeſſegŏs gŏmŏlčeuel: az || zomiuſa-
goc: es ehſegŏc ŏrŏcke el v̊zettetnec: Bizonaba mel bezeddel bizo-

nitta: e bodog ſce*n*t an*n*a azzont kiualtkepe*n* valo zolgalatra melto-
ſagoſnac: es kiualt kepen valo diceretőckel fel magaſtala*n*donac:
mert ōtōle leanzo: ez vilagnac vilagoſſagara zarmazec: melbe
iſte*n*nec fia meg teſtōſv̊le: amv̊ v̊duőſſegōnkerth: igeckepen egem
valami vago*n* e fōldōn: me*n*d azoknac oka: az az: iſten oka: a proko-
pyuſnac ſentenciaianac okaert: az v̊dōnec folaſaba: a nepnec nagob
aytatoſſaga neuekōdec eſce*n*t an*n*a azzonhoz: es e tiſteletōs azzo*n*-
nac napyat: nagob tiſteſſegel v̊llyc vala: e prokopyus ke: neminemv̊
mas remetetv̊l intetec: hog e ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac ſegedſeget: nag
alazatoſſagal kerneye: es azt melto Bōčv̊lettel zolgalnaia: mel fa
az volna: mel ōtet meg oltalmazhatnaia: es enni adhatna: ſem
ketſeg hog meg az ō korſagabol es megh || nem vigaſtanaia: ha az 74
ō tiſteſſeget tehetſege zerent meg ōregbytteneye: mel legottan az
ō korſagabol meg vigazec: mendenōknec oda iōuōknec: e ſcent
an*n*a azzo*n*nac ekōſſegerōl: es tiſteſſegerōl predical vala e*n*nek-
fōlōtte az ō papyat es meg tanitta: hog ō magat adnaya a ſce*n*t
an*n*a azzo*n*nac zolgalattara: es oluaſnaia e verſōcket: o iſte*n*nec an*n*a
mamaria: legottan te leg ſegedſeg annac: ki atte bodog zv̊ledet
an*n*at tiſteli: e prokopyus ke: mikoro*n* ōneki a puztaba a viz meg
fogatkozot volna: es mikoro*n* az ō tanituanaual kutnac aſaſaba
munckalkodneiec: lele aſōldbe eg eltemetōt pogant: es eg aran
lancot az ō nakaba: mellet mikoro*n* aſōldnec kyralanac vinne:
mo*n*da: maſtan keues amyt kerōc: tōled: akarom azert hog ez aran
lancot elueged: es ō belōle penzt čenal: melnec eggic felen: az
orzagnac || cymeret metteſſed fel: es a maſic felen: a bodog ſce*n*t 75
an*n*a azzo*n*nac kepe: az o ziz leanaual: es iſteni magzattaual:
metteſſec fel: hog igeckepen ō: mel en*n*ekōm a vezedelmecben
ſegedſeg volt: meg yelenteſſec: es me*n*den nemzetōknec oltalmazo
azzona legōn: kinec mo*n*da a kyral: meg lezōn amyt keuanz: es
en*n*ekfōlōtte: az elſō penzt: ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac zeretetierth:
a kyralne azzo*n*nac adom: az en hazas tarſomnac: hog ńakara
kōſſe: hog auag čac az ō kepenec tekentetibōl: meg zabadulhaſſon
azv̊leſńec me*n*den keſerv̊ſegetv̊l: en*n*ekuta*n*na tōrtenec: e nehezkōs
kyralne azzo*n*nac: mulataſnac okaert: az ō hazi zolgalo leaniual:
es viteziuel: hophmeſtōriuel: neminemv̊ berecbe louaglani: es
mikoron kitkit a berecbe az ō keuanſaga ideſtoua vo*n*na: es eggic
amaſictul elualua*n*: čac egedūl budoſneyec: tōrtenec || ezōcbe nem 76
veuen: a kyralne azzont: neminemv̊ helōn: čac egedv̊l elhagnyoc:

kynec zvͮleſenec velhetetlen munckaya el yo̊ue: mel mikoron o̊ma-
gat čac egedvͮl latnaya: es azzoniallatoknac yelen voltoknac:
vigaſtalaſoknac: keſerűſegöcbe: es vezo̊delmecbe helho̊ztetuen:
iſte*n*nec akarattyabol: kezde gondolkodni a bodog ſce*n*t anna
azzo*n*nac ſegedſegero̊l: es megh latuan a penzt az o̊ nakaban:
a ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac kepeuel: nag ohaytaſſal: es alazatos čoko-
laſſal mo*n*da: o ſce*n*tſego̊s anya an*n*a azzon: maſtan en*n*eko̊m leg
ſegedſeg harmad magaddal: o keges azzoniallat mikepe*n* meg
tanultam: leg en*n*eko̊m irgalmaſſagzerent tego̊d zvͮcſego̊mbe alaza-
toſſagal kero̊nec ſegedſeg: maſtan en*n*eko̊m go̊ttro̊do̊nec: meltol-
77 taſſal ſegedſegh || lenned: Bizuan atte kego̊ſſego̊dbe: atte ſegedſe-
go̊det kerőm: kerlec en*n*eko̊m byvͮno̊ſnec baba vizet allaſodat meg
ne tagaggad: engo̊met naualaſt ez oraba ſegel meg: ez en zvͮkſe-
go̊mbe: meg zabadulaſnac zeretetit en*n*eko̊*m* teben*n*ed bizonac
meltoltaſſal oztogatnod: es yme leg ottan emberi ſegedſeg nelkvͮl:
egeſſegbe: es o̊ruendeto̊ſſegel zvͮle: es az o̊ ielennen valo vezedel-
met: es a bodog ſce*n*t an*n*a azzonac zolgalattyat: es ſegedſeget:
a kyralnac meg yelente: melleket haluan a kyral: čoda kepen meg
vigaſtaltatec: es a magzatot meg tekente: es illen nag vezedelo̊m-
bo̊l a kyralne azzont latnaya meg zabadultnac le*n*nye: iſtent es a
ſce*n*t anna azzont meg alda: es ſyete a puztaba louaglani: es pro-
kopiuſnac: iſte*n*nec emberenec: mel ayandekok engettettec e ſce*n*t
78 an*n*a azzo*n*nak erdo̊mebo̊l: a kyralne || azzo*n*nac: es o̊neki: nag
vigan: es hala adaſſal meg monda: ez vͮdo̊tvͮlfogua ke: a kyral a
prokopyuſhoz aytatoſb lo̊n: es kyualtkepen valo keuanſagal ege-
ſvͮle o̊ hozza: meg eſmere ez embert iſteniecre adatnac: ſcentnec:
tanultnac: es byzonſag vo̊t embernec le*n*nye: an*n*akokaert azt
yollehet akarattya nelkvͮl: es igo̊n ellentartot: a kyetlen*n*ec puz-
taianac rekezebo̊l kyuona o̊tet: es pragenſis nevͮy varaſba erſo̊cke
teue o̊tet: kinec tiſteſſegen mikoron az o̊ zvͮley: es rokonſagy: az
o̊ tanuſag helo̊n valo meſto̊r tarſi: es a doctoroc o̊ruendo̊znenec o̊
rayta: es illen nag meltoſagnac alkolmas tiſteſſego̊ket tennenec:
az o̊tet meg bantaſokrol bočanatot kernec vala: felele nag alaza-
toſſagal: mo*n*dua*n*: kerlec ne akaryatoc en*n*eko̊m byvͮſnec: me*n*den
79 tiſto̊ſſegre m||eltatlan*n*ac tiſteſſego̊ket te*n*neto̊c es Bočanatot ker-
neto̊c: a meltatlantul: es meg nem Bantottvl: de vram iſtent:
mariaual: az o̊ ſce*n*t an*n*aual: es annac vͮkeuel: ſce*n*t anna azzo*n*-
nal: egengeto̊mel: oltalmazom*m*al: es ez erſo̊cſegre fel magaſta-

tomal: ſyeſſeto̊c tiſto̊lnőto̊c: de hog tv̊necto̊c atv̊ byv̊nőto̊c meg bočattaſſanac: a bodog ſce*n*t anna azzont: nag alhatatoſſaggal keryeto̊c: mert bizonaba ő az: mel az ő aytatoſyt meg oltalmazza: meg ſegelli: es io allapatra fel emeli: an*n*ak ko̊nőro̊gyeto̊c: azt v̊geko̊zzeto̊c tiſto̊lnőto̊c: az ő oltalmat zőnetlen valo kereſo̊ckel: nag zorgalmatoſſagal kereſſeto̊c: kic halakath aduan vrnac: es bodog ſcenth an*n*a azzo*n*nac: es iſte*n*nec: es az ő v̊kinec: bodog ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac őmagokat ayanluan: hazochoz menenec: es iſte*n*nec: es az ő v̊kynec: bodogſagos ſce*n*t an*n*a azo*n*||nac nag ayta- 80 toſſagal zolgalanac: e prokopyus ke: ymar erſo̊cke leuen: ſem azokot alazatoſſagtvl es zerzeto̊ſſegtv̊l: az piſpeki tiſteſſegnec: es meltoſagnac magaſſaganac miatta: el nem valtoztatec: demaga igőn nag meſſe fo̊ldre bezedeuel: me*n*d zauaual: me*n*d iraſaual: es ymadſagaual kedues vala: a bodog ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac az ő patronaianac: oltalmazoianac: zolgalattyat inčelko̊dec meg ŏreg-bitteni: ennec fo̊lo̊tte eghazakat: kapolnakat: es monoſtorokat, az ő tiſteſſegere: nag kaſdagſaggal epytte: rakata: yſpitalokat: oltarokat: es illen haſonlatoſokat zerze: ŏro̊kſegel meg ayande-koza: es meg ſcento̊le: es ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac neuebe: azegenőknec ruhakat: etkeket: es egeb zv̊kſego̊ket: ŏrőmeſt oztogat vala:|| en*n*ekfo̊lo̊tte az ő halalanac napyat kv̊ſſeb ſce*n*t Jakab apaſtalnac: 81 az ő vonokaianac maſod napyara zerze v̊lleni: es az ő eſtyt meltan bo̊ytőlendőnec predicalla: es őtet me*n*den tiſteſſegre meltoſa-goſnac: es ymada ŏtet nag alhatatoſſagal: es zőnetlen: hog az ő oltalmaual az hő gonga ala hagot yuhoknac: es aytatoſinac: az ő hytizerent: meltoltatneyec v̊duo̊ſſegzerent: gongokat viſelni: es igeckepen e prokopius iozagrol iozagra haſnaluan: e gorz pyſpec: es zorgalmatos az ő neki hagot yuhokon: čordan: a vigazaſoknac vigazaſyt meg tarta: hog az ő čordaiat criſtuſnac meg ńerneye; es ő magat az ő iuhayert: eleuen hoſtyaul: es iſte*n*nec kelleme-to̊ſv̊l: igeyeuel: io peldaiaual: es penite*n*cia tartaſaual aldozza vala: meg haluan ke: vrba nag čo[k]dackal fenlec: es a ſce*n*t anna || azzo*n*nal dićo̊ſego̊ſőn ŏruendőz men*n*orzagba: hog ke: a ſce*n*t anna 82 azzo*n*nac ziz marianac annyanac v̊nnepe: nagoban tiſtelteſſec: v̊lletteſſec: hog nem mynt marianac attyanac Joachimnac v̊nnepe: az ziz marianac malaztyanac bo̊ſegeből vagon ez: mert inckab es hamarab meg ſcento̊ltetec erzebet: hog profetalna: ŏruendőzuen Janus az ő mehebe: hognem my*n*t zakarias az ő attya: ki neman

mara meg me*n*d addeglan : miglen az artatlan zv̊letneyec : bizo-
naba inckab vonſa agermo̊k az o̊ annyanac termezetyt o̊ hozza :
hognem mynt az attyaeth : en*n*ekfo̊lo̊tte bizonaba [bi] az kezbe tar-
tot viragnac illattya : inckab meg marad a kezben : hognem mynt
a ki čac le zakaztotta a viragot : azert vgan ezo̊nkepen bo̊ſego̊ſb
83 malaſt zarmazec : az edes || ziz mariatul me*n*den eredet Byv̊ntv̊l
meg tartatottul : es az anay mebbe : meg ſcento̊ltetuen : bo̊ſego̊ſb
malaſt zalla ſcent anna azzonra : az o̊ annyara : hognem mynt
Joachimra : az o̊ attyara : demaga ki a paranĉalatot ada : a zv̊lek-
nec tiſteletyro̊l : o̊rv̊l : es dićeko̊dic : az o̊ zv̊leyenec tiſteſſegteteliro̊l :
mel iſten aldot o̊ro̊cke : amen :

kŏuetkŏzic e kŏnŏueckenec tizedic reze: nemi-
nemv̊ [yſr] tekozlo yfyurol: bodogh ſcent Jakab
apaſtalnac inteſe myat: bodog ſce*n*t an*n*a azzo*n*-
nac aytatoſarol: mel myat: a bodog ſcent an*n*a
azzo*n*nac erdeme myat: čodalatos dolgoc to̊rte-
nenec: es az o̊ meg zabadulaſarol: a vezedelmes
eſeſbo̊l: es a ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac zolgalattya-
84 rol: igo̊n nagon || meg o̊regbytto̊tro̊l

egh neminemv̊ nag kaſdag varaſba: vala neminemv̊ nag
kaſdag duznac eg fia : kinec zv̊ley [meg] merig halallal meg hal-
uan : čac o̊ maga marada meg : az o̊ro̊kſegbe nag kaſdagſagba : de
bizonſag vetlen yfyaknac zokaſokzerent : tekozlo lo̊n : es feſiŏt
eletv̊ : vg hog mikoron huz eztendo̊s ember volna : mikepen az ho:
a nap fenen : az ſo a vizben a yeg a tv̊zben : a čo̊pv̊ a kemenčenec
langyaba : ezo̊c egembe meg nem marathatnac : vgan ezo̊nkepen
ez yfyu : me*n*den bo̊uo̊lko̊do̊ kaſdagſagyban : zerenčetlen lo̊n : es
zegenſegre iutha v̊ge : el hagac o̊tet az o̊ zv̊kſego̊s baraty: elhat-
tac vala o̊tet az o̊ v̊do̊zerent valo marhay : es lattatic vala : hog
85 meg az felſego̊s es elhatta volna o̊teth : || mert elo̊zer o̊tet elhatta
vala : touaba me*n*d emberec : me*n*d az elteto̊ allatoc : es me*n*den
teremto̊t allatoc : o̊neki alittatnac vala ellenko̊dni : italat a forgo
zel a fo̊ldo̊n : az o̊ hazat me*n*den iockal : marhackal : kaſdagſagoc-
kal : arannal : ezv̊ſtel : es io ruhackal telleſt : elto̊re : el romta : a
men v̊tes : villamas : es me*n*do̊rgo̊c : el romtac : es meg egetec : az

ő čv̊ryt: es gabonayt azokba gv̊ttőtteket: barmyt: es iuhayt a
kő eſőc meg őlec: a nag aruizec a mezőn valo gabonayt: zena retyt:
ńomaſyt es gőmőlč kertyt: me*n*d tőſtv̊l kyzagata: eluezte: es
gőmőlőčtle*n*ne teue: mellec me*n*d ezőc: iollehet őneki tőrtennenec:
demaga az ő feſlőt eletyert: ſenkit nem valuala vigaſtalot: de meg
en*n*ekfőlőtte: az ő baratytul mikepen ſcent Job: es thobias: meg
meuettetic vala: legottan yelőnnen lőnec az || kőlčőnőzőc intuen 86
őtet őnekic meg fyzetni: az ő adoſſagokat: eltauozec őtőle a penz:
el ragattatanac a zalogoc: es ſenki kezes nem lőn erte: mert
mendenőktv̊l elhagatot vala: mikoro*n* a keſerv̊ſegőc me*n*den felől
gőttreneyec őtet: mo*n*da őmagaba: nag keſerv̊ſegel: es kőnv̊hulla-
taſockal: myt tegec ńaualaſoknal naualaſb: houa teriččem maga-
mat? myre fogyam magamat? a penz predikal: az tiſteltetic: a
penz nelkv̊l ſenki nem zerettetic: kapalnom nem vagoc io: mert
nem zoktam: es az eſmerőc kőzőt zegenlőm koldultomat: azert
kičoda ſegedſege ala foľamyac? yme a men: es a főld: es me*n*den
eltető allatoc egedőmbe en*n*ekőm ellenkődnec: meg meuettetőm
az en baratymtul: ydegőn vagoc az en ioteuőymtv̊l: es elhagat-
tatta*m* az en okos tanač adoymtul: || azert iob en*n*ekőm: hog kvl- 87
dulua zarandokul me*n*nec ſcenth Jacab eghazahoz: hognem myntt
en*n*e gonozockal a kőlčőnőzőctv̊l naponked zomoruſagockal: boſ-
ſantaſſam: haborgattaſſam: azert felueuen az ő yſtapyat: titkon
a varaſbol kymene: es me*n*deneſtv̊lfogua elpuſtultatuan: es meg
zomoroduan: a mezőn terdre eſuen őmagat iſtenhőz terytte:
mo*n*duan: o kegeſſegős es irgalmas en vram iſten: Jeſus criſtus:
vallom enmagamat ńaualaſt byv̊nőſnec: čodalatos kepen: es nehe-
ze*n* tegődet meg bantottam le*n*nem: feſlőttv̊l: es tekoſlaſkepen
valo eltembe: tegődet kerlec igőn nag byv̊nős: es elhagattatot:
es me*n*den vigaſtalaſnac ſegedſegetv̊l meg foſtatot: ki nem vagoc
melto tetőled meg halgattatnom: de kerlec tegedet keges vram: ha
mel ſcent: auag || ſcent azzon leyend: meg vigaſto me*n*ńorzagban: 88
auag tőredelmeſőknec oltalma: auag meg ńomorultaknac feleme-
lőye: te altalod engőmet ſegellőn meg: mert te tudod az en zydal-
mamat: es galazatomat: te leg en eſmerőm: vezerőm: es ſegedſe-
gőm: kerlec mo*n*d meg ennekőm: mel ſce*n*thőz: es zozolohoz
teryččem magamat: ſe*m*mi keſedelőm ebbe nem lőn: a kőńőrgő-
nec: a ſce*n*t Jakab apaſtal vti tarſul yele*n*nen lőn: mellet regenthe:
kiualtkepen apoſtolul valaztotta vala őmaganac: megh yelőnec

ke : őneki zarandoc zemelben : mo*n*duan : o dragalatos yfiu : myt
ſyrz ? my oka atte keſerűſegődnec ? es houa meg ? vr vagon teueled :
es v̊duőz leg : mendenőc bekeſegel vadnac eh tefelőled ? kinec
89 mikoron me*n*d || zerről zerre meg mo*n*dotta volna az ő gonoz
zerenčeyt : mo*n*da az apaſtal : ha kerez vigaſtalaſt : foĺamyal a
dičőſegős ſce*n*t an*n*a azo*n*nac oltalma ala : mentoua azt tiſtelled :
es a bőſegős zőlő tőt mv̊uelled : ho*n*nat vigaſagnac es őrőc eletnec
bora fol : kinec gerezdi a ziz maria : egebeknel zeb : es ő belőle
kyfačırt bor : az ő fia : a zep Jeſus criſtus : ki čac őmaga egedűl
ńomta a ſaytoth : es a me*n*ńey dicőſegnec muſtyat ytalra zolgal-
tatta mv̊nekő*n*c : a zőlő tőt tiſtelled : az ő gőműlčeuel : es mag-
zattyaual : mel az o tőruennec vege : es az vynac kezdete : ez meg
ſańargattaknac : gőttretteknec : megh vigaſtaloia : a zomoruaknac
vigaſaga : a zegenőknec ſegedſege : kőlcege : az eztelenőknec
90 tanača : es a fogloknac meg zabadyttoya : ez a zomorua||knac vi-
damſagot ad : a kulduſokat : es zegenőket meg kaſdagittya : a ko-
roknac gongokat viſeli : es ſenkit őbenne bizot elnemuet : auag meg
nem vtal : ez egem az ő erdemeuel : es kőnőrgeſyuel : a felſegőſnec
fiatvl : mv̊ vronc Jeſus criſtoſtul : az ő vonokaiatul ſegedſegőt : es
vigaſtalaſt ńer tenekőd : ki me*n*denőknec az ő ſegedelmet : oltal-
mat : aytatoſſagal kerőknec : meltoltatic annya lenny : kinec mo*n*da
ez yfiu : ymar meg batoroduan : kerlec tegődet mo*n*d meg en*n*e-
kőm : mikepe*n* tehetnec őneki kedues tiſteſſegőket : alkolmaſokat :
es haſnalatoſokat : mo*n*da az apaſtal őneki : me*n*den keddőn re-
me*n*ſegnec bizodalmaual : nag [y] aytatoſſagal : a mikepen tehe-
tőd : mong az ő neuebe harom pater noſtert : es harom aue
mariat : es v̊gekőzzel az ő kepe előt az napon : egő gertyat tarta-
91 nod : ſe*m*||myt ebbe ne ketőlgőgel : hog meg nem kaſdagulz : es a
zerenčet : mellet keuanz : meg ne*m* ńerőd es az mo*n*da : kerlec en
nemős vram : mo*n*d meg nekőm : minekokaert ez napokban :
inckab kellemetős őneki a zolgalat : hog nem mynt egeb napoc-
ban : felele az apaſtal : mert a bodogſagos ſce*n*t an*n*a azzon : ked-
dőn : zv̊letec ez vilagra : keddőn lőn : a ziz marianac : criſtus
a*n*nyanac zv̊lő annya : es keddőn hala megh e főldőn : eſmeg mo*n*da
az yfiu őneki : es ho*n*nat tudod te ezőket ? kinec mo*n*da az apaſtal :
mert en es az ő leananac fya vagoc : es v̊kőm : es en mikepen vrnac :
Jeſus criſtuſnac : mv̊ vronc iſte*n*nec es v̊ki : te bizonaba iollehet
olmy*n*t ſe*m*mi erdőmős munckakat nem tőttel leg : demaga : mi-

nekokaert enhozzam kiualtkepen valo aytatoſſagot vallottal: ki
vagoc Jakab: || criſtuſnac apoſtola: en*n*ekokaert ez oraba e ma- 92
gamat meltoltatom: tenekőd meg yelentenoͦm: azert ted meg
melleket hallottal: melleket meg mo*n*duan eleńezec: az ő zemey
eloͦl: es oͦtet touaba nem lathata: az yfiu ke: meg batoroduan
lelecben: az el kezdoͦt vtat elnem haga: mezze [va] fedoͦn valo
tartomanba mene: es iſte*n*nec akarattyabol bemene eg kyrali va-
raſba: holot neminemvͤ pap[hoz]nal lakozec: bodog ſce*n*t an*n*a azzon
zerezuen: kinec ymar tiſteloͤe loͦt vala: mel me*n*deneſtvͤlfogua meg
tanitta oͦtet: a ſce*n*t an*n*a azzonnac tiſteletiroͦl: es az ő ſce*n*t mara-
dekyrol: minekokaert a keues haz ezkőzoͤcboͦl: melleket vele eluyt-
uala: tuńa my*n*t: aranas ezvͤſt partoͦueket: poharokat: es kupa-
kat: es illen haſonlatoſokat eladua*n*: e ſce*n*t anna azzo*n*nac nag
kaſdagſagal: es meſtoͤrſegel kepet ſaragtata: auag oͤttete: es ő eloͤtte
oͦnoͦn || koͦlčegeuel: naponked gertyath eget vala: azert aytatoſſag- 93
nac buzgoſagaban haſnaluan: az ő valaztot azzońanal: iollehet
me*n*deneſtůlfogua deaki boͦtvͤt ne tudna: demaga meg tanula eh
harom neueket meg irnya: tuńa mynt: Jeſus: maria: anna:
ſe*m*myt egebet mel čodalatos dolog vala: meg nem tanulhat vala:
ez harom neueket ke: a dičoͦſegoͦs ſce*n*t an*n*a azzonnac meltoſagos
zolgalattyanac emlekoͤzetyre: a koͦfalokon: es egeb falokon: auagh
akarmynemvͤ alkolmas heloͦkoͦn: nag tiſteſſegel fel yrya vala: es
mikepen eh harom neueknec iraſat: emberoͦknec zoͦmoͦknec lata-
ſara fel irya vala: vgan ezoͦnkepen: eh harmaknac aytatoſſagara
es: inčelkoͦdec anepet az ő inteſiuel felſerkenteni: ezoͦnkoͤzbe:
mikoro*n* az orzagnac kyrala: e ſce*n*t foͦldre aka||rna me*n*ni: es 94
e foͦlvͤl meg mo*n*dot papot vele eluinneye: toͤrtenec ez [yfyat] yfiu-
nac es: az ő kaſdaianac zolgalattyara oͦmagat vti tarſul adnya:
azert azoc: az nagh tengoͦroͦn euezuen: hayozuan: mo*n*dhatatlan
nag yhzonv: es felelmes vez vͤte meg oͦket: es me*n*d ńayan lattyac
vala: az ő zoͦmoͦk eloͦt a barkanac el mervͤleſet: ſem a koͦnvͤhulla-
taſockal: es koͦńoͤrgeſoͤckel: a koͦſſegtvͤl: vrhoz ſegedſegoͦt nem
vallanac: [vala] akar menemvͤ nag ſyralmas zokat es menbe fel-
emelnec vala: mikoron ymar me*n*d ketſegbe eſtec volna: es ſe*m*-
minemvͤ ſegedſegnec reme*n*ſege meg ne*m* maradot volna: eh dičoͦ-
ſegoͦs ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac zolgaya: nag alazatoſſagal terdre eſuen:
nagh bizodalo*m*mal ymadkozic vala: mo*n*duan: bodogſagos ſcent
anna azzon: ſegel engoͦmet ha||rmad magaddal: mert eckepe*n* 95

zocta vala az ő zozoloiat kőńőrőguen čergetnye: azt ke: megh
mo*n*duan: mel a kyralnak: es az ő vti tarſinac: a papoknac: es
paraztoknac: iſtentv̈l nem engettetőt vala: ez ameg mo*n*dot yfiu-
nac alhatatos ymadſagara: es a ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac erdőmeiert:
lattatec me*n*denőknec az hő keuanſaga zerent felűl adatot ſeged-
ſeg: legottan meg zőnec a vizeknec arya: a nag vezeknec: es ze-
leknec habaynac felelme: vezteglenec: es a felelmes forgo zel: az ő
yzonuſagat elueue: es me*n*deneket a hertelen valo čendeſſeg: čoda-
latoſſagra: es őrőmre: felſerkente: a kyral ke: meg ertuen az yfyu-
nac aytatoſſagat: es zegenſeget: őtet őmaganac nayas barattyaua
zerze: es eteleről: es ruhazattyarol: őtet elegkepen batorra teue:
96 kinec kedues lőn: es ſce*n*t an*n*a azzo*n*||nac inckab es inckab ayta-
toſa lőn: mel illen nag keduesőn akara őtet meg ſegelleni

Meg teruen ke: a ſce*n*t főldről: mikoron ymar eztendeiglen
őtuolna a kyralnac aztalan: es ſe*m*mi tulaydont nem vallana: kezde
eſmeg meg haborodni: ő magaba forgattya vala: edolgot: nemi-
nemv̈ v̈dőbe ke: meg e*m*lekőzuen az ő zokot kaſdagſaginac bőſe-
geről: es az ő zegenſegeről: mellet maſtan vallana: nag alaza-
toſſagal bemene a ſce*n*t eghazba: es az ő valaztot azzonanac kepe
előt: a főldre arčal leeſec: hog ymadſagot te*n*ne őneki: vigaſta-
laſnac ńereſeyert: [mo*n*da] a germőc Jeſus olymy*n*t ki veckenduen
a ſce*n*t an*n*a azzon kepenec őleből: mo*n*da: yme te naponked az
en tiſteletős v̈kőmnec egő gertyaiarol gondot viſelz: de nem az
enymről: ſem az en edes zv̈lemeről: azerth myre aggam tenekőd
97 amyth || kerz: az ke: ez illen zoctalan iſteni titokra elalmilkodec
veztegle: eg keues mulataſnac vta*n*na ke: lelkőt veuen: iollehet
nem tudna ekeſőn meg felelni: demaga nag pyrongaſſal mo*n*da:
o io: es mezzel folo Jeſus: te tudod mert yőueuen vagoc: es
zegen: en az ydegőn főldőn: te vram igőn iol meg gondolhad:
myt athatoc en tenekőd: ki ſe*m*myt nem byroc: ő ke: kiiőuen a
ſce*n*t eghazbol: ezt melleth hallot vala: ſv̈ket fv̈llel el nem mulata:
es forgatťa vala az ő vigazo elmeyeben: mikoron ez illen iǵec-
alat: zokhatatlan modiſſagzerent: oknelkv̈l ne zolt legőn: minek-
okaert eladuan azokat: mellecnelkv̈l inkab lehet vala: mas ger-
tyat es: Jeſuſnac neuebe ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac kepe előt ragaſtha:
kinec mo*n*da vr: no azert dragalatos zolgam: alkolmatlan dolog-
nac mo*n*dom: en*n*ekőm: es az en vkőmnec: tiſteſſegőt te*n*ned:
98 ha az || en aldot anyamnac gertyaiarol es gondot nem vizelz:

kinec az yfiu eſmeg olymynt meg batoroduan mo*n*da: o io Jeſus:
zerzo̊ggeto̊c meg egmaſſan: es tv̊ko̊zteto̊c bekeſegel ozzatoc meg:
mert myt adna to̊bet egem: ki ſe*m*myt nem bir: es az edes Jeſus
mo*n*da neki: no azert en dragalatos zolgam: amy[d] tulaydon: mel
igo̊n io az: mellet te zoktal vala mo*n*danod: azert ha mendo̊no̊nk-
nec tulaydon gertyat nem zerzendez: mv̊ es teneko̊d valami tulay-
dont nem adonc: melleket haluan: vig leleckel legottan erzenet:
o̊uet: es melleket valuala elarula: bodog ziz marianac es vias
gertyat vo̊n: es eguen o̊eleybe ragaſta: mellet oda viuen monda
mo*n*da az edes Jeſus: meg elego̊do̊nc teueled: men el bekeſegel:
mert atte aldozatodrol meg emleko̊zo̊nc: ky io̊uen ke: a ſce*n*t eghaz-
bol: a pap: az o̊ kazdaya: o̊neki eleybe yo̊ue mo*n*duan: io fiam:
ki predikallod mv̊neko̊nc: a ſce*n*t an*n*a azzo*n*t || meltan tiſtelno̊nc: 99
igo̊n alkolmas volna: annak nagob tiſteſſegeiert: hog az o̊ kepet:
az eghaznac tornan es: nap nugat felo̊l fel yryad: hog o̊ tauolb
fo̊ldo̊n meg lattatuan: mendeno̊ktv̊l tiſteltetheſſec: es hyuattat-
haſſec: es hyuattatuan: es tiſteltetuen: mv̊neko̊nc iob zerenčet:
es eleto̊nknec meg iobulaſat ńerye: mel legottan kez lo̊n: alaſt
zerze: olymynt hathuan ſengne magaſſagra: eh ſce*n*t anna azzon
kepet: igo̊n nag zep ekeſo̊n meg ira: a bodog ziz mariaual: es az
o̊ edes iſteni magzattyaual: es a kep alat: nag zeles aranas bo̊tv̊-
kel meg ira: ſcent anna azzon: ſegel mv̊nket harmad magaddal:
all*eluia*: melleket eluegezuen: mikoro*n* ymar alakezdo̊t volna zal-
lani: yme o̊rdo̊gnec iregſege: felzelnec forgo zelet ta*m*azta: mellel
az allas meg feſo̊luen: ſokac čodaluan edolgot: ſe*m*myt egebet nem
varnac vala: hane*m* hog az || kep ironac ńaka zakadna: ez ke: az 100
o̊ azzonaba Bizuan: fel kayalta: mo*n*duan: o ſce*n*t an*n*a azzo*n*:
ſegel engo̊met harmad magaddal: es yme mel zolgalatot az emberi
ſegedſeg nem adhata: azt a ſce*n*t an*n*a azzon meg ada: mel az ala
eſo̊nec az o̊ ruhaianac peremyt ada: noyta: az meg foga: ragada:
es igeckepen nag čodalatoſſagnac yegere: es a ſce*n*t anna azzo*n*nac
dičeretinec hyrdeteſere: olymy*n*t: fel nap eſtig fv̊gge: mend addeg:
miglen e čodanac vyſaga a kyralhoz iutna: az allas ke: eſmeg fel
allattuan: ſerelo̊m nelkv̊l ala zalla: meg ſegeluen o̊tet az ſce*n*t an*n*a
azzon: ki egebkepen a magas helro̊l afo̊ldre eſuen: ſe*m*mi ketſeg
ebbe nem voltuolna: hane*m* meg holt volna: a kyral ke: titkon
o̊tet hozza hyuata: mo*n*duan: miert hog ymar mas bizonſag ve-
tellel es meg tanulom: tegedet ſce*n*t an*n*a azzonnac keduеſ||nec 101

le*n*nőd : atte ymadſagidat keuanom an*n*al le*n*nye : enertem : es az
en hozzam tartozokert : minekokaert bizonaba tegődeth tiſteſſegre
felemellec : es az v̊dőzerent valo marhacbol tenekőd elegkepen
ſyetőc latogataſt tennem : azert a*n*nac iſten ymar az ő ygeretyt
betelleſituen : arannac : es ezv̊cnec : tulaydonſagaual meg kaſda-
gittatec : vgannera hog a kyraltul elkerezuen : egydeig čac egedůl
hazaiaba mene : es az ő kőlčőnőzőynec nag tiſteſſegel eleget teuen
es az el puztult őrőkſegyth meg epyttete es az eleby kaſdagſagiual
meg ollan nagon tiſteltetec : eſmeg a parančolat zerent : a kyralhoz
tere : demaga hog e bőſegős iotetelőkről az ő ioteuőienec : halalat-
la*n*nac ne alittatneyec : bemene a ſce*n*t eghazba : es amegh zeretőt
102 kepőt : nag ekőſſegel meg latogata : es ő előtte aytatos || ymadſa-
gokat tőn : kinec kimenőnec ő vta*n*na mo*n*da agermőc Jeſus : mel
vala az ő bodog v̊kenec kepenec v̊lebe : mo*n*duan : dragalatoſom :
maſtan my*n*t mo*n*daz : minemde ymar őrůlz eh ? a vőt tulaydon-
rol : ki kv̊ſded hytv̊ zoctad vala mo*n*danod : no azert valami tulay-
don meligő*n* io az : es az mo*n*da : no azert : es no azert edeſſegős
vram Jeſus : zv̊uemnec belſő veleyből tenekőd : atte anyadnac : es
v̊kődnec : az en oltalmazo*m*nac halakat adoc : tiſtelendő vram :
nem keueſe banom : mert melto halakat tenekőd nem adhatoc : az
ő hazayaba ke : me*n*denőknec igazan meg fyzete : az ő hazabol
ſcent anna azzo*n*nac eg zep kapolnat rakata : mellet me*n*d iſteni
dičeretőckel : es ſce*n*t kepőckel : es zőuetnekőckel dičeretős kepen
meg őrőkőſytte : ezőknec vta*n*na : hetuen eztendeiglen ele : bizo-
103 n||aba me*n*d allattal s neuel nag io tanaču es meg Bizonittot eletv̊
ember vala il nagnac alyttatec : hog a Burgenſis nevy varaſnac
polgaritul : meſtőrv̊l valaztatneiec : es a kyralnac titkon valo
tanačul : bizońaba oly igőn nagon buzoc vala : es for vala a ſce*n*t
anna azzo*n*nac zeretetibe : hog maſnac ſe*m*minemv̊ teſti zeretetit :
me*n*deneſtv̊l fogua ehőz nem elegitteneie : touaba bizonaba : nag
zeretettel a kyralt es erre inte : hog az ő orzaganac menden egha-
ziba : a ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac tiſteſſere : zep kepeket čenaltatna:
irattatna : es gertyackal : zőuetnekőckel meg ekeſitteneye : es hog
az ő napyat : eztendőnked v̊llenei ec : erről me*n*den gondot viſelne :
e ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac felůl meg mo*n*dot zolgaya ke : me*n*d ő eletinec
vegeiglen : a zokot zolgalatba hyuőn meg marada : mikoron az ő
104 napi betelleſőttec volna : || es az ő halala eliőt volna : erdőmle meg
latni : a ſce*n*tſegős ziz mariat ő előtte allani : es mo*n*dani : draga-

latos atyamfia : mikepen latom tegődet atagoc elhagnac : a teſtnec
ereye elment : atermezet meg fogatkozot : mert mikepen čelekődic
maſtan teueled ? es az mo*n*da : hugom nynčen : mire neuez egőm
batyadnac : es nag őruendetős zoual mo*n*da : minemde a ſce*n*t anna
azzont eföldőn : anyaul valaztottad vala eh ? es az mo*n*da : vg
vagon : anyamul valaztottam vala : őtet : meg ſetetvͤluen es megh
homaloſoduan az ő zemey : mo*n*da eſmeg a bodog ziz ma*r*ia :
őneki : en es ő leanya vagoc : azert te hugod vagoc : es az edes
Jeſus ő vonokaya : kinec en zvͤlő annya vagoc : demaga zeplőtelen
zvͤzen meg maraduan : es az erőt veuen : es zemeyth meg nytuan :
a bodog ziz ma||riat iſte*n*nec an*n*yat : es a kvͤſded Jeſuſt : az ő kar- **105**
yan : es ő rea tapſoluan : moſologuan : erdőmle latnya : es me*n*de-
neſtvͤlfoguа az ő lelkebe : a nag őrőmnec myatta : meg oluaduan :
mo*n*da : myt fizeſſec tvͤnektőc me*n*d ezőkerth : melleket attatoc
en*n*ekőm hog Bizont mo*n*gac egenlő : halakat melleckel tvͤnektőc
tartoznam : nem adhatoc : de melleketh tehetőc azt tezőm : atvͤtő-
letőc vőt iokert : kerlec es onzollac : hog engőmet byvͤnőſt : tvͤ haſ-
nalatlan zolgatokat : meltoltaſſatoc a tvͤ malaztotokra vennetőc :
ſem ennekőm maſtan : es az en halalo*m*nac orayan : atvͤ keuant
ielőnuoltotokat meg ne tagaggatoc : ymar o edeſſegős Jeſus : oltal-
maz meg engőmet a gonoz ellenſegtvͤl : es meltoltaſſal vinnőd :
amennorzagnac dičőſegebe : o edeſſegős ma*r*ia : malaztnac annya :
irgalmaſſagnac annya : te engőmet atte órizetőd ala fogag : o diče-
retre meltoſagos ſcent || an*n*a azzon : ez oraban ſegel engőm har- **106**
mad magaddal : kinec mo*n*da a bodogſagos ſce*n*t an*n*a azzon :
zerető fiam : ne fel : maſtan malaztot nerz : es az őrőc bodogſagrol
bator lez : mert me*n*dő*n*nőc kik vrnac felelmebe en*n*ekőm zolgala-
tot teznec : azokat lelkőcbe meg kaſdagyttom : es halaloc vta*n* : őrőcke
mvͤuelőnc orzagolni : yme az en edes fiam Jeſus : a me*n*ney vitezockel
meg gaſdaguluan : tenekőd a me*n*norzagot meg nyttya : az ördőgőt
meg nomoryttya : es a poclot berekezti : ő hozza egengeſſed atte zo-
dat : az ő irgalmaſſagath keryed : ki teueled kegelmezuen : melleket
kerz őrőmeſt meg agga : tahat nyluan valo zoual tere vrhoz mo*n*duan :
vram te kezeydbe ayanlom az en lelkőmet : es eg keues mulatas
vtan mo*n*da : meg valtottal engőmet vram : igaſſagnac iſtene : es
igeckepen kibočatta lelket : es a me*n*ney vitezőctűl a me*n*ney dicő-
ſegre vitetec : kyt aggon nekőnc : atya : fiu : ſce*n*t lelec : ziz ma*r*ia :
es ſcent an*n*a azzon : ame*n* : ||

107 kőuetkőzic e kőnőueckenec tizőn eggedic reſce:
neminemv̊ pv̊ſpőkről: mel angliaba aſce*n*t anna
azzo*n*nac zolgalattyat: akarya vala meg ban-
tani: es a*n*nakokaert čodalatos kepen meg oſto-
roztatec: es mikepen az ő tiſteletős v̊nnepehőz:
es tiſteſſegehőz nagob aytatoſſag neuekődec

angliaban neminemv̊ pv̊ſpec vala: ki nem čac a ſce*n*t an*n*a
azzo*n*t nem tiſteli vala: de me*n*d azocnac: kic ōtet tiſtelic vala:
nagh nehez ellenſege lőn: ez kedegh mikoron latnaia a nepet:
a dicőſegős ſce*n*t an*n*a azzon*n*ac kepehőz naponked nag aytatoſſag-
gal folamnyoc: gertyakat es aldozatokat tennyőc: gakorlatoſſagal:
nem čac ezőket mellec az ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac tiſteſſegere tetetnec
vala: de meg mellec az egeb ſcentőknec zolgalattyokra leznec vala
108 es: gonoz iregſegnec fulacyaual fuldaltatic || vala: minek okaert
nag hertelenſegel felgeryeduen: fel fualkodot irigſegel: az aytatos
nepre: boſſuſagoſon meg bočatta az ő vőrſőnge zauyt: kayaltuan:
hon*n*at vagon tv̊nektőc egem ez eztelenſeg: ez rewyletőſſeg: ho*n*-
nat vagon e hitetle*n*ſeg: es heyaba valo zerzet: es ho*n*nat vagon a
tv̊ marhatoknac bőſegel valo el tekozlaſa: nem tuggatoc ke: myt
teztők: mert gonozul tanačkozuan: mikepen tudatlan nep: a
nema es ſv̊ket kephőz futtoc: es a tv̊ v̊dőzerent valo marhatokath
heyaba kőltitőc el: azert ez illen zolgalattul: čelekedeſőktv̊l: me*n*-
deneſtv̊lfogua meg zőn*n*etőc: az nema es ſv̊ket ſcentőknec zama:
elegkepen tv̊nektőc meg eſmertetic: atv̊ kőlčegtőkbe: minekokaert
meltan itelem parančolnom: hog az vy: es zoctalan tiſteſſegőket:
109 meg nem bizoni||ttottakat: inckac el zakaſſatoc: hog nem my*n*t
a dagaloſoc: es hitetlenőc: a mv̊ Boſſu allaſoncnac tőreuel leua-
kattaſſanac: mert nem tuggatoc eh: mellet tiztőltőc: mert az zido
volt: az o tőruenbe: nem kereztyen: es ne*m* kereztőlt volt: ha-
zaſſagzere*n*t harom ferye volt: hozza tőn az ő zidalomſagara
boſſu bezedőket es: mellet a hyuőktv̊l v̊duőſſegőſb eluezteglendő:
hognem mynt az őrők v̊duőſſegnec bantaſara meg mo*n*dando:
nem oly azzoni allat ez egem me*n*n*orzagba: hog ſcent ganant hy-
uando volna ſegedſegv̊l: auag oltalmert egem: nem kel ſcenth
ganant tiſtelni őtet egem azert en edes iuhaym teuelgőtőc: aka-
rom hog legottan a kezdőt dologtul meg zon*n*etőc: auag a Bozzu-

allo paſtornac Bozzuallaſat elnem tauoztattatoc: azert mellet pa-
rančoloc: ne||akaryatoc meg vtalnotoc: hog az en kegelmemet: 110
es zeretetoͦmet ńerheſſetoͦc a nep ke: elme*n*uen: es oͦmagaba meg
galaztatuan eluegeze: hog ha a ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac tiſteletitvͦl: a
pyſpeknec parančolattya zerent: akarnae' meg zoͦnni: auag oͦtet
mikepen [ez] eloͦzer melto dičeretoͦckel gakorlanaya: de yhlettet-
uen: es meg batoroduan vrtul: akara nagobban bizni: [v] criſtus
Jeſuſba: es a ziz anya mariaba: es az oͦ vkibe: a ſce*n*tſegoͦs an*n*a
azzonba: hognem mynt a feyedelmecbe: auag emberoͦknec fyayba:
kycbe nynčen az vͦduoͦſſeg: es inckab alyttya vala oͦmagat koͦteleſ-
nec le*n*nye: iſte*n*nec: es az hoͦ zvͦleynec tiſteletyre: hognem mynt
e ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac karomloyat: oͦnoͦn maganac vtalatoſſagara
vgatot: es feńegetoͦt felnie: es koͦuetnye: a*n*nakokaert meg nem
zoͦnec a zokot buzgoſagtul: es aytatoſſagtul: egnyhan napoknac
vt||anna ke: a pyſpec az oͦ ſcent eghazaba yeloͦnnen leuen: mikoron 111
latnaya anepet: az hoͦ inteſet ſe*m*mye te*n*nyoͦc: es a ſcent an*n*a
azzo*n*nac zolgalattyatul meg nem zoͦnnyoͦc: meg indultatec hara-
gal: es nag hertelenſeggelualo meg haborodaſſal meg fenoͦgete oͦket:
mo*n*duan: mikoron az en feńoͦgetoͦ: es intoͦ tylto Bezedymnec nem
engettoͦc: zvͦkſeg hogh kenoknac reatoc veteſeuel [es]: ez illeten
celekedeſoͦktůl meg zoͦńetoͦch: es mellec tvͦnektoͦc parančoltatta-
nac meg tekelletoͦc: es a ſcent eghazbol kyme*n*uen hog az oltalmazo
ſegelloͦ ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac zolgayra: az oͦ pyſpekſegebe atkot
vetne: es en*n*ekfoͦloͦtte penzy adoual meg goͦttreneye oͦketh: oͦ ke:
louara vͦluen: kergetegnec lelke: az az: oͦrdoͦg buuec az oͦ louaba:
es iſte*n*nec fia az oͦ vͦkiroͦl boſſut akara allani: ki a zvͦlecnec tiſtele-
tyroͦl parančolatot ada: || a pyſpec iſte*n*nec eroͦs hatalmaſſaganac 112
myatta: lathatlanul a foͦldre leeſec: es aga meg haſada: e velhe-
tetlen halalnac myatta: mellet e ńaualas ember meg vizete: meg
tiltatec: meg tekelleni: az atkokat es boſſu allaſokat vetnye: mel-
leket eby zokas zerent: es teneztoͦ farkkaſnac růhe zerent az oͦ
tulaydon iuhayra: es egvͦgvͦkre: ne*m* zegenl vala vetnye: meg
yegh: auag čodalatos dolog: mikoron me*n*den heloͦn en*n*ek hyre
meg yelentetneyec: a ſcent an*n*a azzon zolgayt: leanyt: nagal buz-
gobba teue: es egebeket ſokakat: az oͦ tiſteletyre: es emlekoͦzetyre
vona: meltan zolgalandonac:

kőuetkőzic ekőnőueckenec tizőn kettődic reze: a bodog ſcent an*n*a azzo*n*nac ket lelky aytatoſyrol: kiknec őmagat lataſba meg yelente: es a kiualtkepen valo ymadſagokrol: mellekre meg tanyt-
113 tatanac: az hő || tiſteletyert: es meg ayandekozaſnac ńereſeyert

neminemv̊ aytatos ziz ſcent apačanac: iſte*n*nec: bodog ziz marianac: es bodog ſcent anna azzo*n*nac zőnetlen zolgalonac: es ő nekyc aytatos ymadſagokat mo*n*danac: lataſba e ſcent an*n*a azzon meltoltatec meg yele*n*ni: es lattatec an*n*ac e ſce*n*t an*n*a azzont az egőn yarnya: es aran edent az ő kezeben tartani: es me*n*d a ſcentőket: es ſce*n*t azzonokat: lelki malaztnac: auag alamiſnanac ńereſeyert kernye: kic lattatnac vala eggenked: eg aran penzt az ő edeńebe vetnye: mel mikepe*n* meg yelőntetőt: a ſcentőknec erdőmyt: es eſedőzeſeket peldazza: mellet bizonaba eſcent anna azzon afelſegőſnec ada: az hő aytatos zolgalo leańaerth: mikepe*n* me*n*denkor tezőn az hő zolgayert: mel lataſnac vtanna emeg mo*n*dot
114 ziz: nagal nagoban haſnala a malaztban || es vegezetre zent an*n*a azzonnac kőnőrgeſiuel me*n*noknec orzagaban: erdőmle fel magaſtalta*t*ni

touaba eſmeg e ſcent an*n*a azzon neminemv̊ v̊dőben: a ſcent Brigida azzo*n*nac: mikoron ymadkozneyec: meg yelenec: mo*n*duan: en edes zerető leanyom: en vagoc a ſcent anna azzon: iſte*n*nec zv̊leyenec: az edes ziz marianac annya: es a me*n*denhato iſte*n*nec fyanac v̊ky: emberi nemzetnec kiualtkepen valo zerzet oltalma: es ſegedſege: demaga yeleſben hazaſſagba előknec: es iſte*n*nec felelmet valloknac: zolgal te dičeretős ziz: vigazo elmeuel: annac ki tegődet terőmtőt: meg valtot: es a dičőſegre valaztot: es az en tiſteſſegőmet el ne feleged: de engőmet gakorlatos v̊duőzlettel čerges: es egebeket es erre tanyc: mel tanuſagot: es ymadſagot tenekőd iteltem meg yelőntenőm

115 ez ymadſag mo*n*dando ſcent anna azz||ontul meg yelőntetőt

aldot legőn a mv̊ vronc Jeſus criſtuſnac: elő iſten fianac: edes neve: es a zeplőtelen ziz marianac: mellet te vram a bodog zv̊lectűl: Joachymtv̊l es annatul zv̊letni: meltoltatal valaztanod: meltv̊l atte emberi termezetődet: es edes neuedet: feluőd: tegőd

kerlec alazatoſſagal: azoknac: es me*n*denőknec erdőmőkert: mel-
toltaſſal irgalmaznod a hazaſokkal: atte parančolatidat eryzőckel:
yeleſben azockal: kic atte zv̊leydnec zolgalattyaba: es tiſteletibe
alnac: aggad ő nekic: atte iſteni malaztodat: me*n*den iozagba
[ha]: io zerenčebe: es az ő lelkőknec v̊duőſſegőkbe: haſnalnyoc:
hog erdőmlenec mag fogadoc le*n*nyőc: atte iſteni tiſteſſegődre: teſ-
tőcbe es elmeyőcbe egeſſec: es e ńaualas eletnec vta*n*na: az ő ma-
radekockal: kőuetheſſec az őrőc bo‖dogſagot: es igeckepen elene- 116
zec a diőſegős ſcent an*n*a azzo*n*: es a ſcent Brigida azzon: nag
vigaſtalaſſal: ez ymadſagot: me*n*d halalig zv̊uebe forgata:

kőuetkőzic ekőnőueckenec tizőn harmadic reſce: mikepen a bodog ſcent an*n*a azzo*n*: meg yelente őmagat: ket aytatoſinac: tuńa mynt: eg remőtenec: es eg neminemv̊ papnac: es az ő velőc valo nag yo tetelőkről

iſte*n*nec zv̊le: az edes ziz maria: az ő zv̊leynec zolgalattyat:
igőn keuannya: all*eluia*: neminemv̊ ymadkozo remőtenec: angalok-
nac nag ſokaſſaganac enekleſeuel: meltoltatec őmagat meg yelen-
teni: all*eluia*: mo*n*duan: baratom: yde te hozzad yőuec: hog atte
lelkődet meg vigaſtalnam: all*eluia*: es atte lelkődnec vidamſagot
adnec: all*eluia*: es az ioba meg batorittanalac: all*eluia*: ‖ bizonaba 117
en vagoc a bodog ziz maria: tengőrnec čillaga: es meg ſańargat-
taknac ſegődelme: mert engőmet gakorlatos: es edes v̊duőzlettel
tiſtőlz: es az en fyamat: az edes Jeſuſt: emberőknec fiaynac főlőtte
zepſegőſbet: me*n*nec: es főldnec: teremtőyet: me*n*den ioknac
adoyat: mellet ſcent lelec iſte*n*nec ſegedſegeuel: es ő alta fogadec:
es e vilagra: nag őruendetőſſegel zv̊lem: es az en zizey emlőymel
emtetem: kinec mo*n*da a remőte: ho*n*nat vagon ennekőm ez: hog
vrnac an*n*ya yőyőn en hozzam: byv̊nőſhőz? alla: aldot leg őrőcke
en nemős azzońom: zeplőtelen ziz maria: me*n*den teremtőt alla-
toknac főlőtte: alla: es mendenkoron aldot: me*n*d atte zečuečyd-
del: tegőd kőuetőckel: vtannad yarockal: vti tarſiddal: tegőd ala-
zatoſſagal kerlec: ſce*n*tſegős ziz: hog atte ſce*n*tſegős fya‖dat az 118
edeſſegős Jeſuſt: en vramat: engeſteld meg en*n*ekőm: alla: hog
bizon malaztban tenekőd: es őneki: me*n*den v̊dőben: kellemetős

zolgalatot teheſſec: alla: es ſcent eletnec vegere iuthaſſac: alla:
ſelele az edes zeploͤtelen ziz maria: a myt kerz: meg neroͤd: alla:
de vegezetre: leg erre intettetoͤt: hog az en zvͤleymet: a bodogzagos
ſcent an*n*a azzont: es az en edes apamat: bodogſagos ſcent Joachy-
mot: aytatoſſagos emlekoͤzetbe valſad: me*n*d az oͤ telles nemzet-
ſegeuel: alla: mert valami dičeretoͤt oͤnekic tez: mikepen en*n*e-
koͤm tenned: vg vezoͤm: alla: aztyged hog nem marad: az en
ſce*n*tſegoͤs fyamtul meg ayandekozas nelkvͤl: az en zvͤleym*n*ec toͤt
zolgalat: alla: melleket igeckepen zerroͤl zerre meg yelentuen:
elenezec a latas: alla: demaga ot a heloͤn: čodalatos kybolto illat-
119 nac illattya marada meg: alla: a remete lelecbe bi||zonaba igoͤn
nagon meg vigaſtaltatec: es iſte*n*nec fianac ſce*n*tſegoͤs zvͤleyhoͤz:
me*n*deneſtvͤl fogua aytatos loͤn: alla: ezoͤknec vta*n*na ke: miko-
ron mo*n*danaia az angali vͤduoͤzletoͤt: abraza: zerze: ymillen mo-
don: mondua*n*:

vͤduoͤz leg maria: malaztal telles: vr vagon teueled: alla:
aldot vag te azzoniallatoc koͤzoͤt: alla: es aldot atte mehoͤdnec
goͤmoͤlče: Jeſus criſtus alla: es aldot a ſce*n*t an*n*a azzon: te zere-
tetoͤs anyad: meltvͤl mvͤnekoͤnc yoͤue: atte zvͤzey teſtoͤd: zeploͤ
nelkvͤl: amen: igeckepen zokuan ke: oluaſni: iſte*n*nec embere
haſnala a malaztba: vg hog olymynt ymar elne az oͤroͤc boldog-
ſagba:

vgan illen haſonlatos pelda oluaſtatic: neminemvͤ paprol:
romahoz nem mezze lakozorol: mel bodog ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac
aytatoſſagaert: zocta vala mo*n*dani: az angali vͤduoͤzletnec: az
120 aue marianac vtanna: es aldot legoͤn ma: a ſce*n*tſe||goͤs an*n*a azzon:
atte zvͤled: meltvͤl zeploͤ nelkvͤl zvͤletec atte zvͤzey teſtoͤd: amen:
ki en*n*ekokaert mikoron halalara iutot volna: vonagneyec: er-
doͤmle az oͤ leananac: es anńyanac ielen voltokert vallanya: mert
mikoron ſekvͤt volna harmad napiglan: mikepen holteleuenvͤl: es
ymar zolnanac bezellenenec: mikepen meg holtnac az oͤ elteme-
teſeroͤl: olymynt nehez alombol ſelſerkene: mo*n*da: en edes zeretoͤ
vraym: me*n*d nag tiſteſſegel veztegletoͤc: yme amvͤ azzononc:
iſte*n*nec zvͤleye: yelennen vagon: es az oͤ annya: az ſcent anna
azzon: az en zeretetoͤs zozolom: ezoͤknec tiſteſſegoͤt tegetoͤc:
dičeretoͤket mongatoc: meltoſagos boͤčvͤletoͤſſegoͤt tegetoͤc: yme
yelennen vadnac: hog engoͤmet ateſtnec toͤmloͤceboͤl meg zabady-
121 čanac: es me*n*norzagba ſeluigenec: bizo||naba a kvͤſdedoͤkert: igoͤn

nagokat adnac : az v̊dőzerenth valokert : o̊ro̊cke valokat : melleknec maſtan kezo̊cbe ayanlom magamat : mert fel mego̊c a dičo̊ſegre : zo̊netlen o̊ velo̊c o̊ruendo̊zno̊m : es igeckepen kibočatta lelket : az ó munckaynac meg fonńathatatlan iutalmat : meg ńere : all*eluia* :

ko̊uetko̊zic eko̊no̊ueckenec tizo̊n negedic reze: kv̊lo̊mb kv̊lo̊mb čodakrol: melleckel fenlo̊t a bodogſagos ſcent an*n*a azzon: es elo̊zer a vizbe vezo̊kro̊l: az elmerv̊leſtv̊l megh zabadultakrol: es eg zegen o̊zueg azzonrol: az o̊ malačkayaba meg vigaſtaltrol:

neminemv̊ v̊do̊ben : ſluſenſis nev̊y partrol : zammal igo̊n ſokan hayoznac vala : eueznec vala : ńandrianac ańglikana nevy zygete fele : o̊k ke : a velomot : ſuporlahot : a zelnec meg bo||čattac : 122 es mikoron ymar atengo̊ro̊n volnanac : nag ſetet ko̊d : zeleknec nag vezeuel fel tamada : vg hog a partot meg nem lelhetic vala : olymynt ezo̊c eluezuen : elmerv̊leſnec felelmebe eſenec : kic latuan ez hertelen valo nagh vezo̊delmet : meg a hayonac kormanoſat es keto̊lko̊dni : zomoruſagba eſni : olymynt mend ketſegbe eſenec az o̊ eleto̊kro̊l : de nemellicnec v̊duo̊ſſego̊s inteſeuel : mikoron terdre eſuen : a ſce*n*t an*n*a azzont harmad magaual : nag alazatoſſagal hyttac volna : es ha egeſſegbe a keuanatos partra kimehetnenec : ezt fogadac : hog az ho̊ kepe elo̊t aldozatokat tennenec : legottan a tengo̊rnec me*n*den veze meg zo̊nec : es a ko̊do̊c elozoluan : tiſta egh lattatec : es a nap az o̊ kedues vilagoſſ||agat : me*n*deno̊knec 123 kegelmeſo̊*n* meg mutata : a hayos : kormanos ymar rego̊n eltert vala az igaz vtrol : mellet elhagot vala : meg lele : az irgalmazo iſte*n*nec dičeretyre eſec : es ſcent an*n*a azzo*n*nac vig zoual mo*n*duan : o io firfiac : kic envelem e nag felelo̊mbe : es illen nag vezo̊delmecbe valatoc : ezt bizo*n*nal tuggatoc : hog ha a bodog ſce*n*t an*n*a azzon : az o̊ erdo̊menec : es ko̊no̊rgeſenec myatta : afelſego̊ſnec elo̊tte mv̊eretto̊nc : nem eſedo̊zo̊t volna : ketſegnelkv̊l vezedelmet zenuetto̊nc volna : es ez nag vizeknec felforro fo̊uenibe : elmerv̊lto̊nc volna : azert meg zo̊nuen me*n*den vez : io zerenčes zelnec myatta : a partra : houa euezendo̊c valanac : nag o̊ro̊mel kyiutanac : ot ke : az o̊ dolgokat : auag zv̊kſego̊ket meg zerezuen : ſluſen-

124 ſis nev̊y varaſba meg terenec : || es ot a ſcent eghazban : melleket
atengôrnec veződelmibe : iſte*n*nec : es ſcent an*n*a azzon*n*ac fogatta-
nac vala : nag tiſteſſegel meg ſyzetec
vgan illen haſonlatos pelda yelőntetic : nymet orzagba tőr-
tent : neminemv̊ zegen őzueg azzoniallatrol : ez az ő feryenec ha-
lala vtan : v̊dőzerent valo marhaban kaſdag vala : es a kaſdagſa-
gockal bőuőlkődő : es gőnőrkődő : mel az ő confeſſoranac tanačabol :
demaga nem igőn ertelmőſnec myatta : intetec hog me*n*den iozagyt
eladnaya : es zegeńőknec oztogatnaya : ez vilagi marhacnac gonga
nelkv̊l : čac vr iſtenbe vetneye az ő gondolatyt egem : mert azt
monta az evangeliomba : ki nem hazudhat : ha akarz tekeletős
lőnnőd : me*n*ńel : es es arulel mendőnőket melleket vallaz es oſto-
125 gaſſad zegenő||knec : mel bizonaba kez leleckel mikepen bodogban
tehete : iſte*n*nec zolgalattyara ada őmagat : elmelkődő eletre : es
kőnőrgeſőkre : es iſteni garapodaſokra foglala őmagat : a confeſſor-
nac tańačinac engede : őmagat meg zegenytuen : es harom magza-
tyual zv̊kőlkőduen : es az ő kezeynec munckayaual : nag naualaual
kereſiuala az ő eletet : de eg keues v̊dőknec folaſa vtan : ez okert
az ő rokonſagytul : es zomzyditul : mikepen tekozlonac : eztele*n*nec
alittatic vala : es mikoron gakorlatoſſagal meg fogatkozneyec :
ſenkytv̊l nem taplaltatic vala : ſenki eſyralmaſt az ő zegenſegeyert :
meg nem vigaſtalla vala : es ſenki az ő ehőző germőkyt : etellel :
auag itallal : nem taplalla vala : ezt ke : egebectůl elhagottat tőr-
tenec gondolnya atelnec hydeg koran : es az ő meg hyzlalt ma-
126 lačka||yarol dragan vőtről : zorgalmaznya : mellel az ő ehőző ger-
mőkyt : auag čac eg keues ydeiglen taplalhatna : hog auag čac
ehydeg v̊dőn nekezelittetneyec meg fogatkozni : mikoron ke : e
malačka meg nem hyzneyec : de hoſſu korſaggal naprol : napra
őztőuerb lenne : ſem az eleybe tőt algabonat meg nem ezy vala : a
korſagert meg vtalla vala : ezegen azzon me*n*deneſtv̊l fogua meg
yede : hog meg halna : mel regőnte bőuőlkődic vala kaſdagſagoc-
kal : maſtan ke : emberi ſegedſegőctv̊l elhagattatot vala : kezde
őmagat az ymadſagnac feguerere terytteni es vrhoz az ő tőredel-
mebe kayaltani : en*n*ekfőlőtte me*n*d a me*n*ńorzagbeli ſcentőket : es
ſcent azzońokat hyua : mikepen zomoru : es nag zegenſegbe zabalt :
hog valami vigaſtalaſt vehetne : de mikoron hoſſaiglan az ő ||
127 elmeiebe forgatta volna : mel ſcent : auag ſcent azzon volna : ky az
őzuegőknec : aruaknac : es meg ſańargattaknac : kyualtkepen valo

oltalo*m*mal zokot volna ſegedſeg le*n*ni: mikoron e ſcent an*n*a az-
zo*n*nac ſegedſeget nem tudnaya: legottan iſteni yhleſbo̊l: intetec:
hog omagat me*n*deneſtv̊lfogua: aytatoſſagba terycce iſte*n*nec zv̊ley-
nec annyahoz: a ſce*n*t anna azzonhoz: elhagottaknac keges: es ke-
gelmes meg ſegello̊yeho̊z: mellet [le] mikoron legottan megh te*n*ne:
legottan e ſce*n*t azzonnac ſegedſege yelo̊*n*nen lo̊n: es amalačka enny
kezdec: es nag hamarſagal meg vigazec: es meg hyzec: mel eg
keues v̊do̊nec vta*n*na leuerettetec: me*n*d atelles telo̊n: med az
o̊zueg azzonnac: me*n*d az o̊ germo̊kinec: kedues: es eleg etelt ada:
kinec huſa az o̊ kezeyko̊zo̊t: lattat||nac vala neueko̊dni: ſem ha- 128
mar elnemfoga: mikepen regente az o̊zueg azzo*n*nac olaya: a
lego̊lbe: es a lyſt: a vo̊do̊rbe: ez o̊zueg azzon ke: az o̊ magzati-
ual: nag aytatoſſagal: es zeretettel: me*n*d halalig felgerye e ſcent
an*n*a azzo*n*hoz: hog igeckepen az o̊ zv̊kſegybe: iſteni zerzeſbo̊l
meg latogattatot volna: vg hog: meg malaztba es haſnalna: a
me*n*ney dičo̊ſegnec meg ńereſeuel: amen: all*elui*a

ko̊uetko̊zic eko̊no̊ueckenec tizo̊n o̊to̊dic reſce: eg igo̊*n* nag korazzoni allatrol: ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac myatta meg gogultrol: es az o̊ neki čenalt kepro̊l: es neminemv̊ do̊gbo̊l korſagbol: az o̊ kepenec elo̊tte: nag hertelenſegel: meg zabaduluan: es egeſſegre adattatuan

neminemv̊ azzoni||allat: nag go̊trelo̊mel meg keſero̊duen: 129
mikoron a me*n*ney polgaroknac hyuatalaual kv̊nnyebſego̊t nem
erzene: az o̊ ezebe iuta: hog egeſſegnec nyereſeyert: vr Jeſuſtul:
az o̊ v̊kyt hynaya: mellet mikoro*n* alazatoſſagal: bizuan megh
te*n*ne: kezde laſſan laſſan meg kv̊nńebo̊dni: vg hog mas napon:
mendeno̊ſtůlfogua megh vigazec: es az agbol felkele: minekokaert
a ſcent an*n*a azzonhoz: aytatoſb lo̊n: az o̊ kepet meg čenaltata:
mellel az o̊ oltalmazoyat: ſegello̊yet: tiſtele: de me*n*deno̊ckel:
kickel tehete: bo̊čv̊lendo̊nec: es predicalla: es az o̊ oltalmazoyat:
patronoſat: igo̊n nag irgalmaſſagoſnac hyrdete: es vigezetre Bodo-
gul vegeze eletet

vgan illen haſonlatos pelda oluaſtatic emelle: mel mo*n*dat-
tatic to̊rtentnec le*n*ni: dauentrienſis ne||v̊y varaſnac meg zallaſa- 130

nac vta*nn*a: fvͤlőptvͤl: burgondia beli herčegtűl: vr dauidnac:
azon tartomannac: tuna mynt: traiectenſis beli pvͤſpeknec atyatul
lőttet: mert vgan azon helőn vala nag merig halal: mel az ő
čapodaſaual: zamlalhatatlan nag ſoc nepet ontale: mert mikoron
me*n*d eggenked az ő oltalmazo ſce*n*tőket: es ſce*n*t azzonokat hyna-
yac: ſegedſegvͤl: es iſte*n*nec akarattyabol meg nem halgattatna-
nac: tőrtenec neminemvͤ őzueg azzo*n*nac: az ő eggetlen eg leanat:
eggetlen eg zeretőyet: tuna my*n*t: az ő venſegenec yſtapyat:
vgan azon čapaſſal: veződelmes kepen előluetetni: az ő annya ke:
nagh ſoc oruoſſagokat kereſue*n*: es a ſcentőknec fogadaſokat teuen:
131 ſe*m*mi ſegődelmet nem || lele: vegezetre vr Jeſuſba: es az ő vͤkibe
bizuan: vr yhlen: az ő leanat iollehet igőn nag munckaual: a ſcent
lebuinoſnac: azon helnec patronoſanac eghazaba viue: es ot e ſce*n*t
anna azzon kepe előt: egembe az főldre [v] omlanac: aytatős kő-
ńőrgeſt: ymadſagot tőnec: egő gerttyat rakaſtanac oda: es fogadac
őmagokat ſce*n*t anna azzo*n*nac aytatoſbac lennyőc: ha bizonaba az
ő erdemenec myatta: az ő leana a halalnac veződelmet eltauoztat-
hatnaya: es yme mene a ſe*n*t an*n*a azzo*n*nac erdőme: mel igő*n*
erdőmős: nag: a mendenhato iſte*n*nel: az ő ymadſaga kőńőrgeſe:
mel igőn hertelen: az ő tamazza: es vigaſtalaſanac ſegődelme:
mert legottan hog az kőńőrgeſőket teue: es a fogadaſokat ygere:
132 az ő leana mikepen dőgnec: auag merignec || nem tudoya: me*n*-
deneſtűlfogua meg goguluan: felkele: egeb oruoſſagot nem lőn
zvͤkſeg kereſnye: es igeckepen egedőmbe őrvͤluen: a meg halga-
taſrol halakat adanac: es az ő hazakhoz terenec: es az felſegőſt az
ő ſcentibe dičerec: demaga kyualtkepen őteth: a bodog ſcent an*n*a
azzonba felmagaſtalac: ame*n*: all*eluia*

köͤuetköͤzic eköͤnöͤueckenec tizöͤnhatodic reſce: eg neminemvͤ zerzetöͤs margyt nevy zizröͤl: bodog ſcent an*n*a azzo*n*nac: es Joachym*n*ac: aytatoſarol: es öͤtöͤlöͤc meg tanyttotrol: kinec a bodog ſe*n*t an*n*a azzon: čodalatos kepe*n* yelöͤ*n*nen volt halalanac ydeyen: es nekyröͤl hydeglelöͤröͤl: ymar rokon köͤzel leuen az öͤ halalahoz: ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac erdöͤmenec myatta: čodalatos kepen meg gogi||ttotrol 133

eg kalaſtoromba vala neminemvͤ ziz: margit vala neue iſtenböͤz igöͤn aytatos vala: zvͤuebe: lelkebe: egvͤgvͤ: es az öͤ müuelköͤdetiben: me*n*deneſtůlfogua alazatos: mel iozokaſbol: vronknac vta*n*na: naponked az öͤ zvͤleyt tiſtely vala: tuna mynt: az edes zeplöͤtelen ziz mariat: az öͤ ſcentſegöͤs zvͤleyet: Joachymot: a bo*dog* ziz marianac attyat: a bodogſagos ſce*n*t an*n*a azzont: az öͤ annyat: öͤt mvͤ atyanckal: es anne aue mariaual: tiſtely vala: ez aytatos ziz: gondolattal elmeyebe forgattya vala: hog nem čac ez ziz anyat: me*n*den dičeretre meltoſagoſnac le*n*nye: de meg az öͤ zvͤleyt es: mikepen afa tiſteltetic: kinec göͤmöͤlčyuel meg elegyttetöͤnc: es meg a fa ala es: öͤröͤ||meſt nag tiſteſſegel teröͤnc: auag haylonc: 134 mel alat meg oltalmaztatonc az eſöͤktvͤl: es zelectvͤl: mikoron ke: vga*n* ezöͤn ziz: az öͤ ziz tarſaytul intetneyec: es haborgattatneyec: hog deakul tanulna: es eneköͤlni: hog öͤuelöͤc bekezköͤnöͤdöͤt apača le*n*ne: es a zerzetnec bulčuyt: ymar a conuentbe vyonnan beuöͤtteket meg ńerneye: felele nag alazatoſſagal: en edes zeretöͤ hugaym: iob en*n*eköͤm az en zokot egvͤgvͤſegöͤmben iſtennec aytatoſſagal zolgalnom: hognem mynt anag tekeletöͤſſegnec teteyere vagodnom: es elmembe ideſtoua vonatno*m*: ki ymar venſegel meg romtatom: es inckab meg fogatkozhatom az eletnec vyſagaba: hognem my*n*t haſnalnec: elmult az en emleköͤzetöͤm: meg fogatkozot az en elmem: Bizo||naba elyöͤt a venſegnec tanulhatatlanſaga: 135 kerlec tvͤtöͤket: hog legöͤn eleg en*n*eköͤm az en zokot egvͤgvͤſegöͤm: es oluaſom az en regy zokaſomzerent: mitvͤlfogua beyöͤttem ehelbe: a pater noſtert: es az vͤduöͤzleg mariat: es a kredot: mert criſtuſnac alazatos zolgalo leana: eföͤldöͤn meg vtala atiſteſſegöͤt: felmagaſtalaſt: demaga kinec elmeyet az öͤröͤc mendenhato vr iſten: az öͤ vilagoſſagaual meg vilagoſyttotta vala: es igeckepe*n*

atanulatlanſagnac zyne alat: mel kyuv̊l bôtv̊knec ſe*m*my eletet
nem tugga vala: de maga ſcent leleknec malaztya myat: az ô
lelkenec alkolmas haſnalattyaert: meg akar mel nehez kerdeſôkre
136 es: reafelelhet vala: me*n*deneſtv̊lfog||ua: mikoron a ſce*n*t engôdel-
meſſegnec ellene vačmerôbatorſagal nem akarna ellene allani: es
e vilagnac hytſagaba nem keua*n*na felmagaſtaltatni: folamec a
bodogſagos ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac oltalma ala: mo*n*duan tiſta elme-
uel: o en bodogſagos nemes azzońom: iſte*n*nec v̊ki: ſce*n*t an*n*a
azzon: kerlec tegôdet harmad magaddal: hog ſegel megh engômet
ez oraban: te tudod az en zv̊uemnec keuanſagat: mert nem kere-
ſem mas alapatnac felmagaſtataſat: auag tiſteſſeget: mellet tuč
az en lelkô*m*nec v̊duôſſegenec haſnalatoſt: akar halal: akar elet
legôn: azt engegged en*n*ekôm: es emagamat atte kezeidbe ayan-
lom: hog ezt meg mo*n*da: ſe*m*my haladec nem lôn edologba: kor-
137 ſagal meg latogattatec: es me*n*d halalig meg || korula: es mikoron
ymar vonagneyec: lelôkzetôt veuen: mo*n*da a kôrnv̊l alloknac:
hayčatoc le a tv̊ feyetôket: es nag alazatoſſagal terdet hayčatoc:
tiſteſſegôt tegetôc dragalatos hugoc: minemde latyatoc e kamoraba
beyôni a mv̊ agonchoz: az en zozolomat: ſce*n*t an*n*a azzont: az ô
feryeuel: ſce*n*t yoachy*m*mal: es me*n*d az ô nemzetſegeuel: yol
yôyôn az en nemes azzonom: az en vigaſtalom: es oltalmazom:
Bizonaba igôn yol yôyôn me*n*d az ô čymotayual: igôn yol yôyôn
engômet meg oltalmazni: a gonoz elenſegtv̊l: mel il dicôſegôs
magzatockal: es vonokackal: ôruendôz me*n*ńorzagba: a hugoc ke:
az ô feyenec elbuldulaſanac: auag elfordulaſanac alyttyac vala
138 ezt: mikepen halo embernec hyhetetlen igeyt: ſe*m*minec || alyttac:
eh margyt ke: ymar meg haluan: es a ſce*n*t anna azzon*n*ac: es
az ôtet kôuetô tarſaſagnac yelôn volta[nac]rol meg batoroduan:
mo*n*da: a me*n*d halalig meg korult hugnac: mas agba fekv̊nec: ô
mellette: o en edes zeretô hugom: ſyes temagadat zerzenod: e
vilagbol kyme*n*nôd: mert yme hyuattatonc a men*n*ey meńekô-
zôkre: az en azzońomtul: ſce*n*t anna azzontul: mellet zv̊uemnec
belſô keuanatoſſagaual: nag tiſteſſegel zerettem az en eletômbe:
azert leg bator en edes zeretô hugom: mert tôbet haſnal mv̊ne-
kônc: amv̊ egv̊gv̊ alazatoſſagonc: hognem mynt amv̊ hug tarſinc-
nac keuanatos felmagaſtataſa: tôbet haſnal mv̊nekônc: a pater
noſternac oluaſaſa: hognem mynth az egeb hugoknac lelôknec ||
139 buzgoſaga nelkv̊l: az oltarnac gakorta valo oluaſaſa: hyad iſte*n*nec

fiat: az oͦ ſce*n*tſegoͦs zvͤleyt: es an*n*ac annyat: amvͤ Baratonckat: ſce*n*t an*n*a azzont: hog oͦ mvͤncket e halalnac orayaba: harmad magaual megh oltalmazzon: ezoͦc ke: egembe vrba meg eroͦſſoͦdenec: es ſcent an*n*a azzon*n*ac erdemenec myatta: meg vigaſtaltatanac: egedoͦmbe lelkoͦket kibočatuan: vetetenec a me*n*ney dičoͦſegre: es ot kybolto edes illatnac zaga meg maraduan: ame*n*ney polgaroknac: ot leteloͦcnec tanu bizonſagara

e melle haſonlatos pelda oluaſtatic: neminemvͤ hydegleloͦ emboͦrroͦl: neminemvͤ ember az oͦ hazabol ky me*n*uen: velhetetlen hydeg leleſſel igeckepen foglaytatec meg: hog kezelittetec meg terni: es agba fekoͦ*n*ni: mo*n*dattatic vala ke: az oda gvͤ||loͦctvͤl: **140**
ymar rokon koͦzellenni a halalhoz: intec oͦtet hog meg gonneyec: neki ke: a koͦrnůlalloc koͦzzvͤl mo*n*da a kornac: ma ſcent criſtofor napya vagon: iſte*n*nec eloͦtte nag erdoͦmvͤ: kinec mo*n*da a kor: es tahat az en kedues oltalmazomnac: ſcent an*n*a azo*n*nac napya koͦzel vagon: azert kerlec tvͤtoͦket: mend: kic maſtan yt yeloͦ*n*nen vattoc: terdre eſuen: nag aytatoſſagal oͦ hozza ymadſagot tegetoͦc: ſegedſegnec ńereſyert: Bizom vrba: az oͦ erdemenec myatta: legottan engoͦm meg ſegelleni: mel mikoron meg tetetoͦt volna: az ky meg halandonac lattatic vala: az agbol felkele: nag egeſſeggel: es enni kere: es eue*n* az oͦ teſtebe ſe*m*mi korſagot nem erze: demaga azon vͤdoͦben: vgan azon heloͦn: mikoron eher||telen valo **141**
korſag: atorocgek: elhatalmazot volna: negen ez illen korſagal meg verettetuen: meg halanac: azert me*n*d ńayan tiſtellyůc a bodogſagos ſcent an*n*a azzont: hog oͦ mvͤnekoͦnc efoͦldoͦn malaztot ńeryoͦn: az oͦ erdemenec myatta: es eh ńaualas eletnec vta*n*na: mennecben: az oͦroͦc dičoͦſegoͦt: ame*n*

koͦuetkoͦzic e koͦnoͦueckkenec tizoͦn hetedic reſce: a ſcent anna azzo*n*nac vyarol: paris nevͤy varaſbol: nag kolonya nevͤy varaſba vytroͦl: es kvͤloͦmb kvͤloͦmb loͦth čodakrol: az oͦ čokolaſabol: es a zarandokſag yaraſbol: es mikepen haſnal az oͦ zolgalattyaba meg maradoknac: es oͦtet a zolgalatba elhagokat: touaba meg nem ſegelli

vrnac zvͤleteſetvͤlfogua: mikor irnanac: ezer: neg zaz: heth||uen ńolč eztendoͦbe: mikepe*n* mo*n*datic: mikoron Bizon leueleknec **142**

ketſeg nelkv̊l valo tanubizonſagaual: olaz orzagbol: paris nev̊y
varaſbol: ſcent an*n*a azzo*n*nac erecley: tuna mynt: az o̊ vya: nymet
orzagba: nag kolonya nev̊y varaſba hozatanac volna: mel Bizo-
naba nag tiſteſſegel mikepen illic: ſce*n*t damokos Baratinac egha-
zaba tartatic: melhoz zarandokſag yaraſnac okaert embero̊c: iol-
lehet igo̊n meſſv̊l zamlalhatatlan ſokan foľamyanac: demaga
neminemv̊ voluas azzoniallat: mel ymar az o̊ iozagyt: oruoſokra
iollehet heyaba: me*n*d elko̊lto̊tte vala: a ſce*n*t helre mene: Bizuan
a ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac ~~e~~rdo̊meben: mel mikoron aytatoſſagal ymad-
143 ſagot teuen: a ſce*n*t erecleket meg čokolnaya: yg eckepen || az o̊
ńakanac: es torkanac: voluayanac ke*n*nya: legottan el mulec: vg
hog lattatneyec hog ſoha ſe*m*mi korſagot nem zenuedo̊t volna:
demaga ot a helo̊n: holot a ſcent erecľec tartatnac: nepeknec mene
nag ſokaſſaga oda gv̊llo̊n: auag zarandokoknac mene oda fola-
maſa lego̊n: es egv̊gv̊knec mene aytatoſſaga lego̊n: zo̊netlen ottan
lakoč ioban tuggac: hognem mynt azoc: kic egzer: auag čac
ketzer voltanac: es ot ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac erdemenec myatta:
koroknac kv̊lo̊mb kv̊lo̊mb zomoruſagy eluetetnec: es kv̊lo̊mb kv̊-
lo̊mb faydalmaknac eluiſelhetetlen ke*n*nyay: tuna mynt: hydeg-
leleſo̊knec: ſogfayaſoknac: fo̊fayaſoknac: ko̊zueno̊knec: verkorſa-
goknac: merygo̊knec: es ezo̊kho̊z haſanlatoſoknac: mert ezo̊c meg
144 bizon||yttatnac hazezko̊zo̊ckel: es ſoc abrazu yego̊ckel: zamlalha-
tatlan: es dragalatos ruhac: es hazezko̊zo̊c: oda vitettec: es o̊ro̊k
emleko̊zetre: vgan ottan hagattanac

ez varaſba ke: az v̊do̊ben mel igo̊n ſoc čodac to̊rtentenec:
kicko̊zzv̊l egget: mel to̊rtent: meg iroc: mert valanac neminemv̊
Berekezto̊t ſce*n*t apačac: kiualtkepen valo aytatoſſagot valnac vala
e ſce*n*t anna azzonhoz: mellec mikoron meg erto̊ttec volna: hog
a ſce*n*t erecleket a varaſba hoztac volna: neminemv̊ keges zorgal-
matoſſagal čeleko̊denec: hog etiſteleto̊s vyot: az o̊ rekezo̊cbe mel-
tan meg lathatnayac: tiſtelhetneyec: es meg čokolhatnayac: mo*n*-
dam ez vyot ki a zeplo̊telen ziznec: es Byv̊nnec me*n*den zeplo̊etv̊l
145 ydego̊n||nec teſtet: en*n*ezer erdo̊mlo̊tte tapogatni: nem ketſeg:
hog meg a teſto̊t es meg tapogatta: es meg illette: mel az o̊ lea-
ńanac mehebe: ſcent leleknec myatta teſto̊ſv̊le meg: mikoron ke:
eggenked lattac volna: es meg čokoltac volna o̊tet: neki o̊ ko̊zzv̊lo̊c
eg: nem vala oth: mikor oda hoztac volna a ſce*n*t vyot: fogaynac
faydalmaual: oly igo̊n go̊tretic vala: hog oly mynt lattatic vala

eze eluezni : mel mikoron a to̊bbitv̊l : a ſcent ereclenec čokolaſara :
es tiſteletyre : Beuiteto̊t volna : es čač alig oluaſhatot volna eg
pater noſter : oly igo̊n nag hertelenſegel meg zabadula : olymy*n*t az
o̊ fogayban ſoha ſerelmet nem erzo̊t volna : minekokaert en*n*ek-
utan*n*a : e ſce*n*t an*n*a azzon : e ſce*n*t apačactul : nagob Bo̊čv̊leto̊ſ-
ſegbe : || es aytatoſſagba vallattatec : 146

es e ſce*n*t an*n*a azzon termezetzerent : a buyaknac : es teſti
embereknec : de maga o̊ hozza aytatoſoknac : me*n*d elmenec : me*n*d
teſtnec zv̊kſego̊s tiſtaſagat zocta nyerni : nem čac e vilagi nepek-
nec : de meg papocnac zerzeto̊ſo̊knec : es hazaſſag to̊ro̊knec : vg
hog teſtnec me*n*den feſlo̊tſege : vizketege : auag fuldalaſa : az o̊
eſedo̊zeſeuel eltauozic : es mikepen o̊ az o̊ zolgaynac aytatoſſagba
o̊ hozza meg maradoknac : mendenkoron keges volt : es kegelmes :
vgan ezo̊nkepen : az ho̊ zolgalattyatul eltauozochoz : kegetlen volt :
es kemen :

Mert neminemv̊ ziz : aytatoſſagnac okaert : mellet valuala :
a ſce*n*t an*n*a azzonhoz : mend hatuan eztendeiglen : igeckepen az
aytatoſſagnac myatta : || teſtnec me*n*den ectelenſegetv̊l meg oltal- 147
maztatec : vg hog a hatuan eztendeiglen : teſtenec me*n*den daga-
loſſaga nelkv̊l : lelkenec nag čendeſſegebe : es tiſtaſagaba ele : mel
minekuta*n*na az elſo̊ buzgoſagtul : es ſce*n*t an*n*a azzo*n*nac zokot
zolgalattyatul : meg lonkada : es az o̊ oltalmazoianac : ſcent an*n*a
azzo*n*nac : halalatlan lo̊n : iollehet venſegel meg romtatuan : elfo-
gatkozuan : mynt hatuan eztendo̊s leanzo : mikepen meg monta-
tec : meg viſelte volt a partat : all*eluia* : az elſo̊ eletet elfeledue*n* :
es az o̊ tiſtaſaganac : zv̊zeſegenec tartaſarol meg emleko̊zetlen
lo̊n : teſti byv̊nbe elyzamec : e meg rothat : fo̊lde lo̊t agno̊ : tratyu :
eleſec : ſem az ho̊ io hyrenec meg tartaſaerth : mikepen erdo̊mlet-
len : a dičo̊ſe||go̊s ſcent an*n*a azzo*n*nal ſe*m*mi ſego̊delmet nem lele : 148
myre : mert ingen ſem kereſe : es igeckepen e bodogtalan azzoni-
allat : naprol napra haſnaluan a gonoſſagba : vegezetre az o̊ gonoz
eleteyert : nyluan valo byv̊no̊ſnec kyhyrdettetec : mikor ymar az o̊
homloka : [nylualo] nyluan valo vtateueztо̊t azzoniallatnac arča-
yaua lo̊t volna : vg hog ez ectelen dolgot nem tudnaya zegenleni :
az o̊ gonoſſagyba meg kemeno̊dec : ketſegbe eſec : gonoz halallal
hala meg : karhozec : meltv̊l mv̊nket : a Bodogſagos ſcent an*n*a
azzo*n* : az o̊ erdemynec myatta : es ko̊no̊rgeſinec myatta : menden-
koron meg oltalmazzo*n* : ame*n* :

azert mikepen e ſcent an*n*a azzo*n*nac : Buzgoſagal kel zolgal-
149 nonc : vgan ezo̊n kepen : ‖ alhatatoſſagal : es me*n*d vegiglen meg
maraduan az zolgalatban : mert nem az v̊duo̊zv̊l ki elkezdi a yot :
de mikepen vr mo*n*ga a ſce*n*t evangeliomba : ki vegiglen meg ma-
radand [maradu] ez v̊duo̊zv̊l : es bodog ſce*n*t agoſton doctor vg
mo*n*d : a kezdo̊knec az o̊ro̊c iutalom ygertetic : a vegig meg mara-
doknac ke : meg adatic : melre me*n*d mv̊nket : a ſce*n*t an*n*a harmad
magaual : az o̊ ko̊no̊rgeſinec myata : afelſego̊ſnec altalá : meltol-
taſſec vynnye : ki o̊ro̊cko̊n o̊ro̊cke aldoth : amen : e ko̊no̊uecke :
ezer : o̊th zaz : huzon hath eztendo̊be : irattatot : vaſarhelt : es vr
eſtyn vegeztetőt el : all*eluia* : ‖

---

ko̊uetko̊zic a ſcent iras: az edes zeplo̊telen ziz 151
marianac zoltaranac harmadic rezero̊l:

oh en vram en iſteno̊m: mikepen ymagga vala azzononc aťa iſtent az o̊ ſcent fyanac feltamadaſaert: es feltamada: es mikepen me*n*deno̊knec elo̊tte: elo̊zer az o̊ ſcent zv̊leynec yelenec meg: yo̊uen ke: vronc Jeſus angaloknac tiſteletes ſokaſſagaual vaſarnapon az o̊ ſcent koporſoiahoz: ygo̊n holual ke: maria magdolna es ſcent Jacab apaſtalnac ańa ma*r*ia: es Salo*m*menac annya ma*r*ia: elo̊zer aldomaſt keruen a mv̊ azzońonctul: kezdenec me*n*nye keneto̊ckel a koporſohoz: azzońonc ke: hon marada: es ymatkozic vala aťa iſtenho̊z mo*n*duan: oh en kegelmes [ta] aťam: oh en keges aťam: mikepen tuggatoc az en fiam meg holt: mert kettoluaynac ko̊zo̊tte a kereztre fv̊geſteto̊t volt: es || en az en ke- 152
zeymel eltemetem o̊tet: de hatalmaſoc vattoc vram egeſſegben o̊tet e*n*neke*m* meg adnotoc: azert kerem ate ſcent felſego̊det hog o̊tet e*n*neko̊m meg aggǵatoc: mert holot vagon o̊? mire keſic e*n*net meg ternye en hozyam? kerlec vram bočaſd meg o̊tet mert nem elheto̊c o̊ nala nelkv̊l: ſem nughatic az en lelkem hanemha latom o̊tet: o en edeſſego̊s fiam mičoda vagon terolad? myt čeleko̊do̊l? myt keſel? kerlec tego̊d hog touaba ne halogaſd en hozyam yo̊no̊d: mert te mondad e*n*neko̊m: harmadnapon feltamadoc: es en elhv̊m: fiam Jeſus mi nende ma harmad napya vago eh? de tegnapon: es tegnaph elo̊t vala az nagh es igo̊n keſerues naph: patuarnac es meregnec napya: ſetetſegnec es homalnac es a te halalodnac ento̊lem el valaztaſanac napya: azerth en edes zv̊lo̊ttem Jeſus ma va||gon a harmad naph: an*n*akokaert tamagh fel en 153
dičo̊ſego̊m: es me*n*den yom: es tery en hozyam: mert mendeno̊knec fo̊lo̊tte keuanlac tegedet latnom: vigaſtallo*n* meg engo̊met ate meg tereſo̊d: mellet igh eckepen zomoryttoth meg ate elmeneſo̊d:

őruendőzteſſen meg engőmet ate yelen voltod: mellet meg zomoryttot ate tauoluoltod: azert tery en hozyam zerető fiam: yőy el vram Jeſus: yőy en hozyam fiaz: azert a dičőſegős anya igeckepen ymatkozuan es edeſen kőnőueket hullatuan: yme nagh hertelenſegel elyőue vronc Jeſus: felőltőzuen feyer ruhacban: fenes orčaual: igőn zepőn: es nag dičőſegel: es nag őrő*m*mel: es mo*n*da ő neki olmynt anńanac iogya felől aluan: v̊duőzleg ſcentſegős zv̊le: es az edes zeplőtelen ziz ma*r*ia legottan őmagat terytte es mo*n*da:
154 mine*m*de te vag eh fiam Jeſus? es az ‖ mo*n*da: en vagoc en edes zv̊lem: es azzononc terdet hayta ymada őtet: es vronc Jeſus azonkepen terdet hayta mo*n*duan: en edes zerető ańam en vagoc ate fiad yme feltamattaz: es meges teueled vagoc: tahat ke: me*n*d ketten felkeluen azzononc nag őrőmeben kőnőueket hullatuan es meg őleluen őtet: es az ő orčaiat az ő orčaiahoz eggeſitte: ő hozya zorytta őtet es igőn zeretiuala: en*n*ekuta*n*na ők egedőmbe lev̊luen: nag zeretettel es zorgalmatoſſaggal neziuala őtet az anya: tuńa mynt orčaiat: es kezeynec es labaynac es az ő ſcent oldalanac ſebeyt: es me*n*d az ő telles teſtet: es kerdőzuen ő tőle hogha me*n*den faydalo*m* eltauozot őtőle: es vronc Jeſus mo*n*da őneki: tiſtele*n*do anyam: me*n*den faydalom eltauozot entőlem: es a ha-
155 lalt: es ‖ a faydalmat: es me*n*den keſerv̊ſegőket meg gőztem: ſem touaba valami faydalmath nem erzőc: es az edes zeplőtelen ziz maria mo*n*da: aldot legőn ate aťad ki tegedet en*n*ekem maſt meg adot: es fel magaſtaſſec es dicerteſſec az ő dicőſegős es nagſagos neue őrőcke: alnac vala azert es egmaſnac zolnac bezelnec vala nag őrőmel: es gőnőrv̊ſegel: es zeretettel: es meg ielente őneki vronc Jeſus mikepen az ő nepet meg zabadytta lymboſbol: egebeket es yelente annyanac melleket aharom napon tőt vala

kőuetkőzic a zoltarnac harmadic rezenec: maſodic elmelkődeſe:

o v̊duőzv̊lendő lelec: zv̊kſeg tenekőd vigaznod: hog ha valamikoron te*n*nenmagadat elmednec e*n*ne v̊gekőzetyvel elmelkődeſ-
156 nec myatta ate meg valtodnac ygeyre ‖ es tetemenire yelen*n*en attad: maſtan nagal inckab teged: mert v̊duőzittenknec menbe menetinec tiſteſſege: me*n*den egeb celekődetinec tiſteſſeget felűl

mulla: mikepen ide ala teneko̊d nyluaban meg mutattuc: mert
me*n*den hv̊leleknec kel az ŏ vrat az ŏ elmeneſebe zeretető̊ſo̊n es
vigazuan megh tartani: es azokat mellec ŏ myatta mo*n*datnac es
leznec zv̊uezere*n*t elmeiebe beo̊lelni: me*n*deneket es ŏ magat ezo̊n
vrnac igeckepen aytatoſſagal es alazatoſſagal ayanlani: es me*n*de-
neſtv̊lfogua az ŏ akarattat egebectv̊l meg vonnya es hŏ hozya
eggeſv̊lnye: ezo̊nkepen az ŏ feltamadaſatvl fogua neguen napon:
tuduan vronc Jeſus mert elyo̊t az ŏ oraya hog elmenn̄o̊n ez vilag-
bol atťahoz: mikoron zerette volna az o̊ueyt: maſtan ke: vegiglen
zerete o̊ket: azert [felueuen] az || fo̊ldi paradičombol felueue a 157
ſcent aťakat: es me*n*d az egeb ſcent lelko̊ket: es meg alduan ylleſt
es enokot ot maradokat es meg elo̊ket: az hŏ tanituanihoz yo̊ue:
kic valanac ſyo*n*nac hegen a vačoralo hazban: amv̊ meg valtonc-
nac dico̊ſego̊s an̄aual: es meg ielenec ŏnekic: az ŏ elmeneſenec
elo̊tte akara ŏ velo̊c ebelleni: zeretetnec [yegere] es o̊ro̊mnec yegere
es emlekozetyre: me*n*denec egembe euen nagh o̊ro̊mel az ŏ vrok-
nac vtolſo vendegſegeben: mo*n*da onekic vronc Jeſus: ydeye hog
meg teryec: ahoz ki engo̊met bočatot: tv̊ ke: maragatoc it
e varaſban: miglen felv̊l felo̊lto̊zzeto̊c tehetſegel: mert reuid na-
pocban betelleſo̊dto̊c ſcent leleckel mellet ygertem tv̊necto̊c: en*n*ek-
uta*n*na veuen ſce*n*t leleknec malaztyat elme*n*neto̊c eko̊zo̊nſego̊s
vilagra predicaluan az en evangeliomomat || meg kerezteluen a 158
hyuo̊keth: es leſto̊c en*n*eko̊m tanuym me*n*d afo̊ldnec vegeiglen:
es akoron meg dorgala vronc az ŏ hytetlenſego̊ket es: es zv̊uo̊k-
nec kemenſeget: mert azok kic lattac vala ŏtet halottaibol felta-
madni: nem hyttenec vala: tuna mynt: az ŏ angalinac: ezt ke:
azert monga vala vronc o̊nekic: olmynt adna o̊nekic igeckepen
erteniŏc: hog nagal incab keluala tv̊necto̊k az angaloknac hynno̊-
to̊c kic mo*n*gac vala tv̊necto̊c mert en fel tamattam: minek elo̊tte
engo̊met latnatoc: hog nem mynt a pogan nepec mellec hyznec
tv̊nekto̊c predicaloknac es engo̊met nem latnac: ezt an*n*akokaert
teue vronc hog atanytuan̄oc meg eſmeruen az ŏ garloſagokat ala-
zatoſbac le*n*nenec: megmutata o̊nekic az ŏ elmeneſebe mel igo̊*n*
kellemetes o̊neki az ŏ alazatoſſagoc: olmy*n*t azt kiualtkepen ŏ
nekic ayanlanaia: az||ert egembe alnac vala eznec vala es zolnac 159
vala: es o̊rv̊lnec vala az ŏ vroknac yelenuoltaert: de me*n*deneſ-
tv̊lfogua meg haborottac vala az ŏ elmeneſeiert: mert zeretetnec
e*n*ne gengeſegeuel zeretic vala ŏtet: hog ez ŏ elmeneſenec igeyt

egenlő leleckel el nem zenuedhetic vala: mynt mo*n*gac ke: az ő
a*n*ńarol ő mellette ebelőről: mel őtet mendenőknec fölőtte mike-
pen ańanac zokaſa zeretiuala: auag nem hyződe hog az ő fianac
elmeneſenec igeyre: az ańay zeretetnec geryedőzeſeuel illettetuen
meg indulanac az ő Belſőy: es kegeſőn hyhethyűc hog az ő feyet
hayta az ő edes fyara: es alithatatlan edeſſegel nugouec az ő mellen
az ő zeretetiben elmerv̊luen: mert ha ezt ſce*n*t Janus eva*ngelis*ta:
a vačoran erdőmle vallani: nagal incab gondolhad az ő dičőſegős
160 ańarol: an*n*akokaert ohayth||uan azzononc kőnv̊hullataſſal keri-
uala őtet mo*n*duan: fiam Jeſus ha akarz elme*n*nőd vigel engőmet
teueled: vronc ke: meg vigaſtaluan őtet ezt mo*n*gauala: kerlec en
zerető ańam hog ne veged nehezen az en elmeneſőmet mert aťam
hoz megec: tenekőd ke: ydeiglen illic meg maradnod ahyuőknec
meg erőſſv̊leſőkert: en*n*ekuta*n*na elyőuőc tevta*n*nad es vezlec tege-
det az en dićőſegőmre: kinec monda az anya: fiam: legőn a te
akaratod: mert en nem čac eg ydeiglen meg maradoc: de meg
kez vagoc a lelkőkert meg halnom es: kikert te es meg holtal: de
kerlec emlekőzzel meg enrolam: vronc ke: őtet es a tanituanokat:
es magdalenat: es az egeb azzoniallatokat vigaſtalla vala mo*n*d-
uan: ne haborogion a tv̊ zv̊uetőc ſe fellőn: nem haglac tv̊tőket
161 aruan: elmegőc es yőuőc tv̊hozzatoc: es me*n*den||koron tv̊ueletőc
lezőc: en*n*ekuta*n*na mo*n*da őnekic hog kime*n*ńenec az oliuetomnac
hegere: mert innet akaruala felmennye: es tahat elenezec őelőlőc:
az ziz ańa ke: es me*n*d az egebec keſődelőm nelkv̊l eh meg mo*n*-
dot helre gv̊lenec: mel hel Jeruſalemhőz kőzel vagon: es ot eſmeg
meg ielenec őnekic vronc: yme mikepen vallod ma vronknac keth
ieleneſet: tahat meg őlele az ő ańat: es az anya őtet nag gőnőrv̊ſe-
gel: a tanituanoc ke: es ma*r*ia mag*dale*na es me*n*d az egebec terdre
eſuen: es kőnőueket hullatuan: meg čokolac az ő labayt: ő ke: az
ő apaſtalit felemeluen es kegeſőn fogaduan meg čokola őket: o
v̊duőzv̊lendő lelec tekenc meg őket es me*n*deneſtv̊lfogua me*n*deneket
mellec lőnec gondold meg a ſce*n*t aťakat es a ſce*n*t lelkeket: mel-
leket vronc őuele paradičombol kihozot vala ot lathatatlan aluan:
162 demaga mikepen || őrőmeſt es tiſteſſegel nezic vala azzononckat:
vronc Jeſuſnac annyat: es nag keuanatoſſagal algac vala őtet:
melnec myatta enne iot ńertenec: es mikepen nezic vala a felſegős
Baynakokat: vronc ſeregenec vezeryt: melleket čac me*n*d etelles
vilagbeli emberőc kőzzv̊l valazta: e kőzőnſegős vilagnac viaſkoda-

ſara es meg gőzeſere : en*n*ekuta*n*na me*n*d ez iſteni titkoc Betelle-
ſőduen : kezde vronc Jeſus felemelkedni őtőlőc : es felmene tulay-
don tehetſegeuel : es me*n*d a ſce*n*t aťac : es ſce*n*tőknec lelkey : es
angaloknac ſokaſſagy őuele : tahat az anya es me*n*d az egebec
őuele terdre eſenec afőldre : es ezt mo*n*ga vala azzońonc : fiam
Jeſus emlekőzzel meg enrola*m* te ańadrol : az ő elmeneſenec okaert
ke : azzononc a kőnv̊hullataſt meg nem tarthatťa vala : de maga
igőn őrv̊l va||la : mert az ő fiat latťa vala igeckepen nag dićőſegel 163
menbe felme*n*nye : vgan ezőnkepen a tanituańoc es ezt mo*n*gac
vala : vram teerted me*n*deneket elhattonc : emlekőzzel meg mv̊
rolonc : vronc ke : kezeyt felemeluen : ſenes orčaual : őrůluen :
kyrali zokaſſerent megh koronaztatuan : es meg ekeſyttetuen :
diadalmas kepen vitetic vala menbe : es meg alda őket : mo*n*duan :
alhatatoſoc legetőc : firfiu kepen čelekőggetőc : mert me*n*denkoron
tv̊ueletőc lezőc : felmegőn vala ke : a nemős ſokaſſagot vele viuen :
vtat nituan őelőttőc : mikepen meg mo*n*dotta vala micheas pro-
ſeta : ig ezőnkepen vronc dićőſegőſőn feierőn es verhenőn ſenuen :
es őruendetőſkepen előttőc megen vala : az vtat őnekic meg mu-
tatuan : es őc enekőluen : es őruenuen : es vigan kőuetic vala őtet :
mo*n*duan : vallaſt tegenec vrnac az ő irgalm||aſſagi : es emberők- 164
nec fiay az ő kezeynec čelekődeſi : aldot vag vram mv̊ iſtenőnc :
ki v̊duőſittőd ate benned bizokat : Beviződ vram ate nepedet nag
őrőmel : es ate valaztottidat nag vigaſagal me*n*norzagba : magaſ-
taſſal fel iſten a me*n*neknec főlőtte : es me*n*den főldnec főlőtte ate
dicőſegőd : felme*n*uen magaſſagba zeles vtat teuen mv̊nekőnc :
hozuan kieſſegre hyedelőmſegre : kihozuan a meg kőtőzteket erőſ-
ſegel : a mv̊ keuanſagonckat meg fizeuen : dicőſeg : diceret : es
tiſteſſeg teneked vram : ezőn kőzbe ke : paradičomnac prepoſtya
ſcent mihal archangal elmenuen a me*n*ney hazaba : meg hyrdete
me*n*deneknec hog vronc Jeſus me*n*be me*n*ne : es yme me*n*d a meg
bodogult angaloknac kary : zerrel : az ő rendőkzerent nag ekeſſegel
ő eleybe yőuenec : demaga čac eg ſem ma||rada ő kőzzv̊lőc ki nem 165
yőne az ő vranac eleybe : es meg haytuan őmagokat me*n*den tiſ-
teſſegel ő előtte : Beuizic vala őtet kiyelenthetetlen diceretőckel es
enecleſőckel me*n*nekbe : mert kičoda ielenthetneye ki en*n*e enecle-
ſőket es zengeſőket mellec őtőlőc leznec vala? yőnec vala azert
ketten-ketten enekőluen es mo*n*duan all*elui*a all*elui*a all*elui*a : aldot
kyral ky vrnac neuebe yőz : yme maſtan tenekőd orzaglonac enec-

lőnc edes enekőket: all*elui*a all*elui*a all*elui*a: aldot vag vram ky
v̈lz a kerubinon: es nezed a melſegőket all*elui*a: aldot vag vram
ki iarz az zeleknec tollayn all*elui*a: all*elui*a: melto vag vram
me*n*den diceretre es tiſteſſegre all*elui*a: mert gőződelmet től
all*elui*a: illeten diceretőckel es vallaſockal tiſtelic vala vronckat
all*elui*a: Bizonaba vrnac előtte vigadozuan es őneki tiſteletős v̈n-
nepőt me*n*den bőčűlettel teuen: a felſő angaloc azert előzer igec‖-
166 kepen vrnac bőčűletőt teuen: es az ő diceretőket eluegezuen:
diceretőt mo*n*dnac vala a ſce*n*t atyaknac es: es a ſcent lelkőknec
me*n*den őruendetoſſegel es ezt mo*n*gac vala: iſten nepinec feie-
delmi Bodogoc vattoc tv̈: yőuetőc őruengetőc mv̈uelő*n*c all*elui*a:
egbe gv̈leköztetőc amv̈ iſtenőncel all*elui*a: diceretőt mo*n*gatoc
őneki ki felment me*n*nec me*n*nere all*elui*a: es a ſce*n*t atyac vidam-
ſagal felelenec: mo*n*duan: tv̈ es vrnac feiedelmi all*elui*a: mv̈
őryzőnc es ſegellőnc all*elui*a őrőm legen tv̈nektőc all*elui*a:
o annac okaert v̈duőzv̈lendő lelec elmelkődeſt es tanuſagot
vallaz mikepen me*n*den a ſce*n*tőc vigadnac vala es diceretőt mo*n*d-
nac vala vrnac: mert a profetanac mo*n*daſa zere*n*t: felmene iſten
őruendetőſſegbe: es vr kv̈rtnec zauaba: felmegen vala ke: vronc
Jeſus laſſan: es ezt tezi vala an̄anac es az ő tanituaninac vigaſ-
167 talaſaert: me*n*d ‖ adeglan miglen lathatac őtet: tahat ke: hog a
kőd befoga őtet az ő zőmőc elől: egzez pillantaſban me*n*d a ſce*n*t
angalockal: es a meg mo*n*dot ſcent atyackal lőn a me*n*n̄ey hazaba:
aluala ke: a dićőſegős anya: es az apaſtaloc: es maria mag*dale*na es
az egeb azzoniallatoc: es az egeb tanituan̄oc terdőn alua: es nez-
nec vala me*n*be: miglen őtet lathatac: mikoron azert igeckepen
allananac zőmőket me*n*be felemeluen: yme ket angaloc őmellettőc
meg allanac feyer ruhacban: mo*n*duan: galilea beli firfiac myt
allotoc me*n*be nezuen: ez Jeſus ki me*n*be feluetetőt tv̈ kőzzv̈letőc:
igeckepen yő az iteletre: mikepen lattatoc őtet me*n*be menette:
azert teryetőc a varaſba: es varyatoc fölv̈l a vigaſtalaſt: mikepen
ő meg mo*n*da tv̈nectőc: o an*n*akokaert hy lelőc gondold meg mikepen
vronc őroloc me*n*denkoron zorgalmatos volt: mert legottan hog
168 eleneſec ő zőmőc elől Bočatta az ő angalit hog ‖ e kőzbe ot meg ne
faradnanac. es hog meg erőſődnenec: haluan az angali Byzon-
ſagot: es meg eggeſv̈lnenec őuelec az ő vroknac me*n*be meneſeről:
haluan azert ez ygeket azzononc kere nag alazatoſſagal ez anga-
lokat hog őtet ayanlanaiac az ő fiaknac: azoc ke: őmagokat me*n*d

a fo̊ldig meg haytac o̊neki : o̊ro̊meſt fogadac az o̊ parančolatťat :
vgan ezo̊n kepen az apaſtaloc : es mag*dale*na es me*n*d a to̊bi mo*n*da-
nac : az angaloc elenezuen : azoc meg terenec a varaſba ſyonnac
hegere : es ot lakoznac vala : varuan mikepen vronc Jeſus parančolt
vala o̊nekic

Vronc Jeſus ke : me*n*d a ko̊zo̊nſego̊s ſce*n*t atackal : es mend
a ſcent lelko̊knec ſeregeuel : es a nag ſokaſſagal megh nituan a
me*n*ney paradičomnac kapuit : me*n*d addeglan emberi nemzetnec
berekeztetteket : bemene vronc dyadalmas kepen es o̊rv̊luen me*n*d
a ſokaſſagal : es nag tiſteſſegel atťanac terdet haytanac : mo*n*da : ||
en ſe*n*t aťam halakat adoc teneko̊d ki en*n*ekem go̊zedelmet attal 169
me*n*d az en ellenſegymro̊l : yme az en Baratimat kic foguan tar-
tatnac vala : es o̊ket tunecto̊c yelento̊m : az en ańamat ke : a dyco̊-
ſego̊s zizet : atv̊ zereto̊ zolgalo leantokat : mel me*n*deneſtv̊l fogua
igo̊n iol zolgalt en*n*ekem : es az en akaratomat mendeno̊cbe nag
zorgalmatoſſagal betelleſitto̊tte : ego̊met me*n*d vegiglen ſoha elno̊m
hagot : es o̊tet tv̊necto̊c aťam nag zeretettel ayanlom : mert melto
koronara es me*n*ney Byrodalomra : mikepen holot en vagoc o̊es
envelem tv̊ felſegto̊knel o̊ro̊c zeretetnec o̊leleſiuel mv̊hozzanc egge-
ſv̊luen : de es az en aťamfiaynac es tanituanymnac melleket ez
vilagba hattam : igerem bočattanom a vigaſtalo ſce*n*t lelket : kerlec
azert tegedeth aťam hog ebbe es telleſyſd be az en igereto̊met : es
o̊ket tv̊necto̊c ayanlom : tahat az aťa felemele o̊tet : es v̊ltete iogya
felo̊l es mo*n*da : aldot fiam Jeſus || me*n*den hatalmat : es me*n*den 170
iteletet teneko̊d attam : a te anadrol ke : a dičo̊ſego̊s zizro̊l : az en
zepſego̊s leanomrol : es eh tanituańocrol : es ate atyadfiayrol : es a
vigaſtalo ſce*n*t lelecnec bočataſarol : ate akaratodzerent : mikepen
teneko̊d kellemeto̊s zerezd meg : me*n*d a ſcent aťac ke : es a bodog-
ſagos lelko̊c kic ymaduan aťa iſte*n*nec elo̊tte arčal leeſenec : es
felkeluen elkezdec az o̊ dicereto̊keth : es aťa iſten elo̊t eneko̊lnec
vala ky yelenthetetlen dicereto̊ket : mert ha moyſes es Iſraelnec
fyay a veres tengernec altal meneſenec vta*n*na eneklenec vr elo̊t
eneko̊t : mo*n*duan : eneko̊llo̊nc vrnac mert dičo̊ſego̊ſo̊n to̊t mv̊ncket :
es az o̊ huga a yo̊uendo̊ mo*n*do maria : es az egeb azzoniallatoc
ko̊uetuen o̊tet dobockal : es kyntornackal vrnac eneko̊lnec vala :
meneuel inkab ma az ellenſego̊ket meg go̊zuen : vgan ezo̊nkepen
mikoron dauid || vrnac zekrenet Jeruſalembe beuizi vala : ha me*n*d 171
a telles neph eneko̊l vala : es dauid kyral me*n*d az eneclo̊kel a

hegedv̊t vonza vala : es me*n*d ńayan yačodoznac vala vr elo̊t : az o̊ hegedv̊yo̊ckel : es kyntornayockal : es dobockal vrnac eneko̊lnec vala : es dauid diceretőth mo*n*da es zo̊c vala telles ereyeuel es ygeyuel vrnac elo̊tte : meneuel incab akoron teſnec vala me*n*d a ſce*n*t aťac : es a bodog lelko̊knec ſeregy : kic Byzonaba az o̊ vroknac elo̊tte vadnac enne o̊ro̊mbe : erro̊l ke : ſce*n*t Janus tanubizonſagot tezón lataſarol zerzet ko̊nv̊be : mo*n*duan : hallam menbo̊l zaz es neguen ezer vitezo̊knec zauat : mikepen hegedůlo̊knec o̊ hegedůyo̊cbe hegedv̊lo̊ket : es eneko̊lnec vala olmynt vy eneko̊t iſte*n*nec es a barannac ſeki elo̊t : mel o̊ro̊m Bizonaba ezt yelenti : azert ma nagal incab gondolom ezt hog ig lo̊t : mend a ſce*n*to̊c ot
172 dićeretőt mo*n*dnac vala : me*n*d o̊ruendnec vala : me*n*d || vigadnac vala : me*n*d o̊růlnec vala : *me*n*d* eneko̊lnec vala : me*n*d kezo̊ckel tapſolnac vala : Byzonaba ma a me*n*ney Jeruſalembe hallattatec vigaſagnac enecleſe : es me*n*d az o̊ včayn me*n*denectv̊l mo*n*dattatec all*eluia* : es ez vilagnac kezdetytv̊l fogua ſoha illen v̊nnep ne*m* volt : es il tiſteleto̊s huſuet napya ot nem zolgaltatot : ſem lezo̊n netalamtan valamikor : hanem čac itelet nap vtan : mikoron ot me*n*d a valaztottac beielentetnec : az o̊ dragalatos teſto̊ckel : es me*n*deneſtv̊l fogua meg dyćo̊v̊lteckel : es elmelko̊deſre az edes zeplo̊telen ziz marianac o̊ro̊mere mo*n*g tiz aue mariat : es vronknac me*n*be meneſere eg pater noſterth

Ko̊uetko̊zic a zoltarnac harmadic rezenec harmadic elmelko̊deſe : a vigaſtalo ſce*n*t leleknec Bočattaſarol :

173 mikepen vronc az apaſtalokra es tanituańoc||ra Bočatta a ſce*n*t lelket : tahat ezo̊c betelleſo̊duen monda vronc Jeſus atťanac : atam : emleko̊zzel meg az igeretro̊l mellet to̊t az vigaſtalo ſce*n*t lelecro̊l : aduan az en aťamfyaynac : kinec mo*n*da az o̊ atťa : fiam igo̊n kellemetes en*n*ekem hog igerted : es ideye hog betelleſo̊gec ate igereto̊d : mo*n*danac azert a ſce*n*t leleknec : kero̊nc tegedet hog zalle a mv̊ tanituani*n*cra es o̊ket tellęſidbe : vigaſtald meg : es ero̊ſſyſd meg : es taniſd meg oket : es mo*n*da a vigaſtalo ſcent lelec : yme en kez vagoc elme*n*no̊m : es legottan lezalla tv̊zes neluecbe : zaz huz tanituańokra egbe gůltekre : es o̊ket betelleſitte me*n*den

őrőmmel : kinec ereyeuel atanituanoc meg erőſſődenec : meg tanit-
tatanac : es felgeryedenec : es meg vilagoſulanac : mend e telles
vilagot meg v̊tec : es nagob rezre iſtenhőz teryttec : de maga men-
deneſtv̊lfogua a menney polgaroc es ennekutanna di||čerec iſtent : 174
es mendenkor diceric vrat : es ez őruendetőſſegnec a vigaſtalo
ſcent leleknec ygeretinec napyat : es ſoha meg nem zőnic etiſteletős
vnneph : auag hala adas : ſem a diceretnec zaua vrnac előtte : o
annac okaert az edes zeplőtelen ziz maria mel nag őrőmet valla e
may napon : hog lata a ſcent apaſtalokat kv̊lőmb kv̊lőmb neluekőn
zolnioc : ember meg nem ielenthety : azert az ziz marianac ez őrő-
mere mong tiz aue mariat : es a vigaſtalo ſcenth leleknec vtanna
eg mv̊ aťanckat

k ő u e t k ő z i c a z o l t a r n a c h a r m a d i c r e z e n e c n e g e-
d i c e l m e l k ő d e ſ e :

mert mikoron elyőth volna az v̊dő : hog az edes Jeſus men-
neknec kyrala : es mendeneknec teremteye : akarya vala az ő annat
menbe vynnye : bočatta ő hozza angalt ki őtet meg erőſſitteneie :
az ő halalat meg hyrdetuen : elyőue azert az angal mariahoz : es
őtet az ő čelačkaiaba ymadkozuan lele : || es monda őneki : v̊duőz 175
leg bodog ziz iſtennec zv̊leie : o zizeknec Bodog zize mendenkoron
v̊duőz leg : mert menden teremtőt allatoknac főlőtte őrőcke aldot
lez : mert ez vilagnac teremteie iſten ate egetlen egged : es men-
neknec Biroia : akaria ymar ate eletodet meg rőuidytteni : es akar
tegedet felemelni es feluynnye ez vilagnac ſetetſegeről : es a men-
ney dicőſegnec zekire helhőztetni : mert harmad napig elualtozta-
tod ez eletőt : es a te fiadnac miatta menbe vitetől : es ennek
yegere hoztam tenekőd eh palma agath es eh ruhat : mellet a te
ſcent fiad kv̊ldőt tenekőd : mel ruha varrattatot angeli kezel : es
erre hog ate ate halalod menden alkolmas zertartaſſal es tiſteſſegel
legőn : es hog meltatlan a te ſcent teſtőd ne illetteſſec a kegetlen
zydoctul : es erezti tehozzad ate fiad mend az ő apaſtalit : kic
eloſlottac ez kőzőnſegős vilagon : es mend ide gv̊lnec ate halalod||ra : 176
meltan tiſteluen ate halalodat : mert iſtennec fia zv̊letőt atte ſcent-
ſegős zizey mehődből : zemele zerent tehoziad yő : es atte ſcentſegős
lelkődet vezi : es őtet a menney vduarba nag őrőmmel es dicőſegel

hyſegel vizi : oͦtet az angaloknac karinac foͦloͦtte helhoͦzteti : es ezoͦknec vtanna harmad napon meg hozza ate lelkoͦdet es ateſthoͦz eggeſitti : es oͦtet Beuizi a me*n*ney bodogſagra : hog me*n*d ńayan ame*n*ney hazaba oͦruendgoͦnc : eh bezedoͦknec vta*n*na ke : az angal ada azzononknac eh palma agat es eh ruhat : es me*n*be mene : az edes zeploͦtelen ziz ma*r*ia ke : az angalnac mo*n*daſibol igoͦn meg vigaſtaltatec : varuan az angalnac myatta igert vͤdoͦt nag oͦroͦmel : azert egbe hyua a bodog ziz maria me*n*d az azzoniallatokat mellec oͦuele lakoznac vala : es azoknac edolgot me*n*d meg mo*n*da : mellec mikoro*n* hallottac volna eh ziznec feluetelet : kezdenec eggenked
177 nag ohaytaſſal ſyrnya : mo*n*duan : yay mvͤnekoͦnc || mvͤ edes ańanc : yay mvͤnekoͦnc zizeknec keges annya : yay mvͤnekoͦnc hog elualol mvͤtoͦloͦnc : es a mvͤ tarſaſagynctul : maſtan oͦzuegge maradonc ate edes vigaſtalaſodtul : mert valal amvͤ reme*n*ſegoͦnknec vigaſtaloia : es mvͤ taplalonc : es me*n*denkoron mvͤnekoͦnc hyuoͦn ańanc vizet voltal : yay mvͤnekoͦnc minemde aruaua maradonc eh atte ygeyttvͤl ? es a te edeſſegoͦs zolaſittul elpuſtultatonc eh ? tahat legottan Janus evan*geli*sta elioͦue : es lele a ziz mariat koͦnoͦuet hullatnya : es meg rettene es elalmilkodec : es meg kerde mire Bankodneiec a ziz iſte*n*nec annya : es mire ſirna igeckepen : ſem oͦmagat meg nem tarthatnaya hog koͦnoͦuet ne hullatna : es kezde a bodog ziz mariaert meg zomorodni : az edes zeploͦtelen ziz maria ke : Januſnac me*n*deneket meg ielente : mellec oͦneki az oͦ fiatul angal myat mo*n*dattac vala : es oͦneki a palma agat es a ruhat meg mutata :
178 mellet az angal iſte*n*nec kezeboͦl hozot vala : es || a leuelet oͦneki ada : melbe ſok iſteni titkoc valanac iſteni kezzel irotkac : mellet oͦneki az oͦ ke*n*ńanac eloͦtte hagot vala : es neminemvͤ iſteni titkocnac meg ielenteſere : mo*n*da ke : ma*r*ia : o Janus aťamfia es Baratom : az en fia*m* engoͦmet tenekoͦd hagot : hog oͦuizoͦtte volnal en fiam : oͦrizoͦm es Byrom : kerlec azert tegedet hog halalomnac ydeien oͦrizzed az en teſtemet : ſe hagad azt valamikepen a kegetlen zidoknac kezoͦkbe ionya : mert gakorlatoſſagal ſeńegettec engoͦmet : mo*n*dua*n* : ha mvͤ akor elendoͦnc e foͦldoͦn mikor meg hal : legottan az hoͦ teſtet elragagyuc : es azt meg iatekolluc es meg egeſſuͤc : ezert hog oͦmagat il boͦčulettel ziznec valla : mo*n*da Janus oͦneki : o Bodog ziz Bizzal ate edes fiadba : es ne ketelkoͦggel az oͦ hy igeretibe : ki mo*n*dotta oͦmagat ate halalodra ioͦnye : es hog a te ſcentſegoͦs teſtedet meg oltalmaznaia : hog meltatlan a kegetlen zidoctul

elne ragattatneiec: tahat a ſcent lelec felue||ue me*n*d az apaſtalokat 179
es me*n*d a tanituanokat kic eloſlattac vala me*n*d ez vilagon zerte:
es őket az egőn az ayto eleibe hoza: holot lakozic vala Jeſuſnac
annya: mel ymar az ő halalat varyauala: čodalkoznac vala ke:
atanituańoc es az apaſtaloc latuan egmaſt egedőmbe: eg oraban
v̊dőben: es egzempillantaſba egbegv̊lnyőc: es mikepen oda iőttenec
volna: es igőn őrűlnec vala egmaſt egenbe latuan: es egmaſt apo-
laſſal fogadac: tahat Janus evan*geli*sta kiiőue a bodog ziz mariatul:
es lata az apaſtalokat az ayto előt meg gv̊lekőzuen: melleket mi-
kor latot volna igőn nag őrőmbe lőn: mindeniket bekeſegnec apo-
laſaual ueue: azoc ke: kerdőzic vala Januſtul mire iőttenec volna:
ki őnekic: az ő iőuetőknec okat meg ielente: es egedőmbe a hazba
be menenec az edeſſegős ziz mariahoz: es [őtet] terdre eſuen v̊duőzlec
őtet: mikoro*n* ke: az edes ziz maria az agba fekűuen latnaia hog
az apaſtaloknac me*n*den ſokaſſaga || az ő halalara oda gv̊lt volna 180
igőn őrűl vala: mert tugga vala őket az ő ſce*n*t fiatul bočattattac-
nac le*n*nye: es őket kegezőn fogada: me*n*deniket eggenked v̊d-
uőzle: kere hog ő hozza kőzelben allananac: es őnekic zerről zerre
me*n*deneket meg ielente: melleket az ő fia őneki para*n*čolt vala:
es kere őket hog őrizneiec az ő teſtet hog a kegetlen zidoctul elne
ragattatneiec: es hog harmad napig hyuen őrizneiec: o en vram
en iſtenőm haluan az apaſtaloc a ziz marianac halalat kezdenec
me*n*d kőnőuezni: mo*n*duan: o iſte*n*nec ziz zv̊leie: o criſtuſnac
edeſſegős zeplőtelen annya: o me*n*deneknec meg valto azzońa: o
angaloknac edes ekeſſege es zepſege: o ez vilagnac kyralne azzońa:
o me*n*den ſcentőknec reme*n*ſege es keuanſaga: o munckalkodoknac
nugodalma: o ńaualaſoknac v̊duőſſege: o edes illatu liliom: o
tőuis nelkv̊l valo roſa: o napnac vilaga es fene: o keuanatoſſag: o
criſtuſnac edes es zerető a*n*nya: || holot te ma elualol mv̊tőlő*n*c: 181
es a mv̊ tarſaſaginctűl: mert te valal a mv̊ hytőnknec fondame*n*-
toma: es amv̊ tanuſagonknac Bizon mo*n*daſa auag yege: es amv̊
eletőnknec regulaia valal: es a mv̊ vizbe vezeſőnknec partya valal:
es zamkiueteſőnknec vigaſtaloia valal: es te valal amv̊ tőredel-
mőnknec ſegellőe es meg epittőie: miglen tegedet eſmertőnc elnőd
eſőldőn: es tegedet tuttonc lakoznod eſőldőn: me*n*denkoron te-
hoziad folamaſt vallonc vala: es tegedeth tartonc vala mikepen
a vas mackat a tengőrbe: yay mv̊nekő*n*c maſtan: a te tiſteletes
yelen voltod: es me*n*den hyuőktűl zeretendő te orcadnac zepſege

ma meg vonattatic mvͮtölőnc: es maſtan edes ańanc aruaua mara-
donc tetőled: es ate edes vigaſtalaſottul őzuegge maradonc: es
atte keges zolaſittul meg foztato*n*c: es ate edes tarſaſagittul elua-
lonc: azert kerőnc tegedet edes ańanckat: keriűc ate kegeſſegődet:
182 hog mikoron ate fiadhoz az || edes Jeſuſhoz me*n*be főluitetendől:
tahat ate ſce*n*t fiadat meltoltaſſal mvͮerettőnc kernőd: hog mvͮncket
e zamkiueteſből hamar akaryon meg zabadyttani: es helhezteſſőn
az ő me*n*ney dičőſegebe: es igeckepen vͮlenec az apaſtaloc me*n*d
efeliglen: ſyratuan a ziznec elmeneſet: es iſte*n*nec zyleienec az
edes ziz marianac aga kőrnvͮl vͮlnec vala ſoc zizec es azzonialla-
toc: ő ke iſte*n*nec anna aluala az ő agaba diceretőcbe es ymatſa-
gocba: eſeli kor ke: lőn me*n*ből nag zondűles: es az edes Jeſus
iſte*n*nec fia lezalla: es Bemene az ő anńanac hazaba: kőuetiuala
ke: őtet angaloknac ſokaſſaga: es tahat a haz nag edes illattal
Betelleſődec: es kőrnvͮl veue az agat nag feneſſeg: es [v] őrule az
edes ziz maria latuan az ő ſce*n*t fiat zinről zinre: es felkayalta nag
őrő*m*mel: mo*n*dua*n*: dićőitlec es aldlac tegedet fiam: vramat es
aťamat: mert engomet meg nem foſtottal az en keuanſagomtul:
183 me*n*deneket melleket ke||rtem entolem meg nem tagattad: es
me*n*deneket melleket ennekem igertel en zeretőm azokat hyuőn
betelleſittőtted: mert meltoltattal zemelődzere*n*t engőmet meg
latogatnod: mo*n*da ke: az edes Jeſus az ő annanac: yőyel en
zeretőm: yőyel en hugom me*n*denőknec főlőtte valaztatot: yőyel
o en dicőſegős iegőſőm: yőy el en edes ańam: ely a te fiadnac
iauiual es gőńőrvͮſegiuel: es Biriad ateneкőd zerzet orzagot: yőuel
en edes ańam hog vigag en velem: es me*n*denkor a me*n*ney dicő-
ſegbe őruendőz: e mo*n*daſoknac vta*n*na ke: az edes zeplőtelen ziz
ma*r*ia az ő ſce*n*t fianac aianla őmagat: es az ő lelket az ő kezeybe
Bočatta: mellet az ő ſce*n*t fia veuen meńńorzagba viue őuele: es
őtet helhőztetuen aťa iſte*n*nec iogyara: Mihal archangal ke: az
edes ziz marianac teſtet haga az apaſtaloknac: parančoluan őne-
kic hog őtet nag tiſteſſegel eltemetneiec: es azt harmad napig
184 őrizneiec: miglen vronk || elióne a ſce*n*t teſtet felue*n*nye es helhőz-
tetnye atya iſten*n*ec iogiara: tahat a zizec es a ſce*n*t azzoniallatoc
mellec ielennen valanac: a ziznec teſtet nag tiſteſſegel meg moſac:
es azt felőltőztetec a ruhaba mellet hozot vala az angal: es nag
ſyraſſal a nozolaba teuec: tahat a ſce*n*t apaſtaloc a nozolat a ſce*n*t
teſtel felueuec: es Joſaffat vőlge fele me*n*nec vala: Janus eva*nge*-

*lis*ta ke: a nozolat es a palma agat vizi vala: mellet vronc Jeſus
az angalnac miatta ziz marianac kv̊ldo̊t vala: kimenuen e hazbol
peter el kezde e diceretet: es az apaſtaloc vtanna mo*n*gac vala:
Iſraelnec kymenetiben egiptombol: iacobnac nemzete Barbaro-
ſoknac nepe ko̊zzo̊l: es me*n*deneſtv̊l foghua e diceretőt meg enec-
lec: mikoron ke: a zidoc hallanaiac az diceret mo*n*doknac zauo-
kat: kerdo̊zic vala midolog volna ez: mo*n*danac egmaſnac: meg
holt a ma*r*ia a čalard Jeſuſnac a*n*nya: || es ōtet vizic eltemetni ez 185
illen nag zep enecleſſel: iero̊nc el azert hamar es o̊llűc meg a
vyuo̊ket: es veryűc a fo̊ldhőz a teſtőt: mikoron leuetendgyűc a
fo̊ldre: yatekolluc meg ōtet es egeſſűc meg: demaga e gonoz nepec
nag gorſaſagal elfutanac akarua*n* e ſce*n*t teſtet leuetnye: de eggic
me*n*denicnel kegetlenb kozma nevy: iarula es vete az o̊ ſcentſeg
to̊re kezeyt a nozolara: ki mikoron kiteryezto̊tte volna az o̊ ke-
getlen kezeyt a nozolara: legottan meg azanac: es a to̊bbi vac-
ſagal veretenec meg. es igeckepen kezelittetnec vala meg zo̊nnyo̊c
az elkezdo̊th gonoſſagtul: es az kinec kezey meg aztac vala nag
ko̊nv̊ hullataſockal ko̊ńo̊ro̊g vala: es kery vala az apaſtalokat hog
o̊uele irgalmaznanac: es ieleſben keriuala Bodog petert: mo*n*duan:
o te peter Baťa emleko̊zzel meg maſtan enrolam: mert en tegedet
akoron me*n*tlec vala mikoro*n* || regen tego̊det a zidoc vadolnac 186
vala: akaruan tego̊det meg o̊lnye: es akoron az ayto tarto zolgalo
lean mo*n*da hog a galileaybelinec tanituani ko̊zzo̊l valo volnal: ki
o̊magat iſte*n*nec fiaua to̊tte: peter ke: mo*n*da: o te naualas hyg
Jeſus criſtuſban es tery meg ate hyto̊tlen zydoſagottul: es hygged
a Jeſuſt iſte*n*nec fiat meg teſteſv̊ltnec le*n*nye: es zv̊leto̊tnec e ziztv̊l
mellet vyzo̊nc: es hygged naualas hog e teſt lego̊n zeplo̊telen ziz-
nec teſte: melbe az ige iſtennec fia teſte lo̊t: es e ńaualas felka-
yalta hog me*n*d ezo̊ket hynneye: az apaſtaloknac laboc elo̊t a
fo̊ldre arčal leeſec: mel leg ottan a keuant egeſſego̊t veue: es pre-
dikalla Jeſuſt iſte*n*nec fiat meg teſteſv̊lt iſte*n*nec: peter ke: mo*n*da
o̊neki: yme maſtan meg vigaſtal: veged azert e palma agat es
menbe a varaſba: es o̊tet veſſed a Betego̊kre es korokra: vakocra:
nemacra: es ſantacra: mert valaki o̊tet illetendi: legottan egeſſeget
vezo̊n: ha criſtuſ||ba hyuend: es o̊ ſce*n*t felſegeben: felueue ke: ez 187
a palma agath Bemene a varaſba: e palma agnac myatta ſokaknac
egeſſegot ada: mert valakičoda Jeſus criſtuſba akar vala hynny
es az palmat kv̊nnen illeti vala: akar minemv̊ korſagba tartatic

vala a Bodog ziz marianac erdemenec myatta: legottan az elſő
egeſſege meg adatic vala: edolognac vta*n*na ke: az apaſtaloc viue*n*
a ziz marianac teſtet az vton mellőn kezdőttenec vala me*n*ni
elmenenec: de feier kőd zalla a nozolara: mel me*n*d az vton iaro-
kath befoga: es igeckepen vala hogh eg hitetetlen ſem lathatt'a
vala őket: es valami menetőt nem valhat vala ő hozzaioc. Jutanac
azert az apaſtaloc a teſtel az Joſafat vőlgere: es meg lelec az
alkotot tiſta koporſot: melbe nag tiſteſſegel eltemetec a dicőſegős
ziznec teſtet: es lev̊lenec az apaſtaloc [varuan] vigazuan a kopor-
ſonal: varuan dićőretőckel es ymatſagockal a harmad napot: hog
188 eliőnenec az angaloc || meg hozuan a lelket ateſthőz egeſituen: es
eleuenőn Beuinneiec Jeſuſnac an*n*at a me*n*ney paradičom*n*ac dićő-
ſegebe: a kőd a koporſorol elnem megőn vala: de az apoſtoloc
meg maradua*n* meg marad vala: egőknec vta*n*na harmad napon
haynalba: az apaſtaloc az ziz marianac koporſoia kőrnv̊l v̊luen:
nag ſuńadoſaſſal ńomorognac vala: es valanac alommal meg ne-
hezv̊ltec: tahat az edes Jeſus iſte*n*nec fia: angaloknac ſokaſagaual
eliőue: egeſitte az ő ſce*n*t annanac lelket a teſthőz: es őteth mihal
archangalnac ayanla: hog őtet ve*n*neie es vinneie me*n*norzagba:
es őtet az ő dicőſegebe helhőztetneie: azert veuen mihal archangal
az edes ziz mariat iſte*n*nec zv̊leiet nag edeſſegős diceretőckel
me*n*ńorzagba feluiue: es őtet az edes Jeſuſnac ő fianac ielente:
az oraba ke: melbe a ziz ma*r*ia me*n*d teſteſtv̊l lelkeſtv̊l me*n*be
vitetec: meglen az apaſtaloc a koporſonal valanac: eg ő kőzzv̊lőc
189 ki hiuatic va||la tamaſnac felfele ment vala: nem meſſe a tőbitv̊l:
es lata vitetni a ziz marianac teſtet mennorzagba nag me*n*ney
edes enecleſőckel: es halla az angalokat diceretőt mo*n*danioc: es
vinniőc az ziznec teſtet me*n*ńorzagba: es legottan tere az ő ymat-
ſagyra: es kyri vala az edes Jeſuſt ma*r*ianac fiat: hog őneki va-
lami Jegőt a*n*na: mellnec myatta ez illen latas őneki bytetneiec:
es hog ſenki ebbe ne ketőlkődneiec hog latta volna aziz marianac
teſtet me*n*ńorzagba feluitetni: tahat leeſec a kezkőnő a kődből
mellel altal kőttetőt vala a ziznec teſte: tamas ke: ragada legottan
a ruhat nag őrőmel: es futa a tőb apaſtalochoz: es ezőket őnekic
me*n*d meg mo*n*da: es a kezkőnőt őnekic meg mutata: haluan az
apaſtaloc edolgot: elčodalkozanac. meg eſmeruen a kezkőnőt mellel
a ziz ma*r*ia Beőuezzetőt vala: es meg nituan a koporſoth ſe*m*imt
190 nem lelenec hanem čac mennat a koporſo kőzepőth: || azert Bere-

keztec a koporſot es ayanuan az edes Jeſuſnac: enekőluen dicere-
tőket ziz marianac: tuduan feluitetőtnec le*n*nye me*n*d teſteſtv̊l
lelkőſtv̊l: es helhőztetnec le*n*nye atya iſte*n*nec dićőſegere: ez vtan
ke: eliőuen az ſcent lelec felueue a tanituanokat es viue me*n*deniket
a fo̊ldre melro̊l io̊t vala: ez elmelkődeſre mo*n*g a ziz marianac
o̊ro̊mere tiz aue mariat: es az edes Jeſuſnac zekibe v̊leſere eg
pater noſtert: mert azt tartyac doctoroc hog v̊duőzittenc Jeſus
akoro̊n v̊lt zekibe: mikoron az edes ziz mariat me*n*den kar anga-
loknac fo̊lo̊tte meg dyco̊yttotte

a zoltarnac harmadic rezenec ötödic rezere gon-
dold megro̊uidedo̊n: mel nag o̊ro̊met vallot eddeg
az edes zeplo̊telen ziz maria me*n*norzagnac Bo-
dogſagaba: es innentoua me*n*d o̊ro̊cke menet val:
es ez o̊ro̊mere az aldot ziz marianac mo*n*g tiz aue
mariat: es az edes Jeſuſnac az vt‖olſo rettene-
tes iteletnec tetelere es eg můatyanckat: ez az **191**
zoltar:

o mel igőn v̊duőſſegős e zoltart oluaſnya: e peldaual meg
bizonittatic: vg oluaſſuc: romanac varaſaba to̊rtenec edolog: hog
egzer mikoron eg nag nemes azzon gonneiec e Bodogſagos ſcent
damokoſhoz: kinec e Bodog ſe*n*t damokos Byv̊neyert penite*n*ciat
haga: hog het napo*n* a Bodog ziz marianac zoltarat hetzer meg
oluaſnaia: mellet mikoron hallot volna a nag keuel nemes azzon
igőn meg haborodec: es monda: vram egeb ymatſagym es va*n*nac
en*n*ekem: mert zoktam ſokat Boytőlno̊m: es az en ingo̊m alat
zőr ingőt viſelo̊c: es a mazag o̊ert vas lanćot viſelo̊c en raytam:
es igeckepen naponked a romay eghazakat meg iaruan hiuolkodaſt
nem valloc: azert remenlo̊m en hog a ſce*n*tőknec erdo̊mebo̊l es
munckaibol enne nag penitencia nelkůl es v̊duőzv̊lhetőc: ‖ e Bodog **192**
ſce*n*t damokos ke: haluan ez azzoniallatnac illen nag ſce*n*tſeget:
elalmilkodec: iollehet Bizonaba vala ez azzoniallat neminemv̊ Bo-
ćana*n*do Byv̊nőcben emberi garloſagbol Byv̊nős ezo̊*n*kepen e Bodog
ſce*n*t damokos ſce*n*t leleckel felgaponuan: monda o̊neki: o leańom
ha tudnad hog iob eg nap criſtuſnac gadoraba: it efo̊ldőn ezer
napoknal es marianac eg zoltara: iob: me*n*den ſcentőcnec ćoda-

latoc zolgalatoknac fo̊lo̊tte: mas kepen ertened: de minekokaert ez
v̊duo̊ſſego̊s penite*n*cia nem kelle tenekőd: mellet meg mo*n*hac vala
iaruan: v̊luen: me*n*denhelo̊n es me*n*denv̊t: mikepe*n* akartad
volna: azert mas penite*n*ciat entőlem nem vez: kinec mo*n*da az
azzoniallat: vram ſoc kalandoſokat tartoc: azert euel emagamat
nem terhőlhetem: ezo̊ket hog e ſcent damokos halla: teritte o̊ma-
gat az edes ziz marianac kepehőz es mo*n*da: o maria iſtennec
keges a*n*ńa: es Byv̊nőſőknec zozoloia: a mit en ream vetel meg
193 nem tehetem: es mo*n*da az || azzoniallatnac: menel leańo*m* mert
entőlem mas penitenciat nem vez: elmene ez azzoniallat nag zo-
moruſagal: es el puſtultatec az oldozat nelkv̊l: es igo̊*n* meg ga-
laztatec: mel őneki tőrtent vala illen nag ſce*n*tſego̊s es hyrős ember
alat: en*n*ekutan*n*a meg vigaſtaltatua*n* ſce*n*t lelectul a romay mo-
noſtorokat iaria vala: ſoc alamiſna adaſockal keriuala a monoſto-
roknac papit: hog az ho̊ ygeiert meltoltatnanac eſedőzni iſten
előt: an*n*akokaert tizo̊n ket auag tizo̊n [harom] őt napoc alat ſohol
nem lele ſego̊delmet: mene a helre holot Bodog ſce*n*t damokos
predicaluala: ez azzoniallat ke: vala nag keſerv̊ſegbe: mert almaba
őalatta latta vala a poclot nitua: es őtet ve*n*nye: mel illen nagh
felelőmbe meg ńomorodot vala vg hog ereiet es zynet elueztőtte
vala: en*n*ekuta*n*na ke: halla e Bodog ſce*n*t damokoſt a ziz maria-
nac zoltararol p*r*edicallani: meg marada a ſcent eghazba az o̊ mi-
194 ſeiet meg hallani: čodalatos dolog: nag hertelenſegel elragatt||atec
criſtuſnac eleibe: Bodog ſce*n*t damokos miſet zolgaluan: es a ret-
tenetes iteletőt latťa vala: es vitetnye az azzoniallatot megh itel-
tetni: holot igo̊n meg feddettetec az engedetlenſegről: iſte*n*nec
zolgaiahoz: ſce*n*t damokoſnac valo engedetlenſegert: es an*n*ak-
okaert meg iteltetec: es ha nem karhozatra: demaga őrdőgőctűl
kenokat zenuednye: zaz őtuen honapiglan: az az tizo̊n ket ezten-
deiglen: es huzon hat honapiglan: o mel igo̊n hamar igo̊n nehez
kent erze: an*n*akokaert a kenocba a Bodog ziz mariat meg gon-
doluan: mo*n*da: o edes zeplőtelen ziz ma*r*ia iſte*n*nec keges an*n*a:
maſtan ego̊met Byv̊nőſt ſegel meg: mellet meg mo*n*duan yme a
keges anya ielen lőn: mel meg foguan az o̊ iob kezet felemele őtet
a kenocbol: es mo*n*da őneki: o en zerető leańom minekokaert
tudatlan voltal engődetlen: azert irgalmaſſagot erdőmlőttel: azert
laſd meg melleket mutatoc tenekőd: es legottan lata a ſce*n*t damo-
195 koſt || olmynt gonaſt halgatnya: es penitenciaba őnekic az edes

ziz maria zoltarat hadnya: mellecboͦl a Bodog ziz maria eggeth veuen: mo*n*da: yme en edes zeretoͦ leańom ezt vetem a mertecbe me*n*d atte teſti kenaidnac ellene: en*n*ekokaert egfeloͦl az azzoniallatnac teſti mvͮuelkoͦdeti vettetenec melleket toͦt vala: es a mertecnec maſſelebe a zoltar: a kvͮſded oluaſo: mel legottan me*n*deneket felemelte a maſickal egarant: mo*n*da az edes ziz maria oͦneki: yme en zeretoͦ leańom latod mel nag hatalma legen az en zoltaromnac: tugad azert hog a lelki penitencia merteghetetlen nagob hog nem mynt a teſti penitencia: ſoͦt meg mentvͮl kvͮſſeb lelki penitencia naǵob: hognem mynt a mentvͮl naǵob teſti penitencia: es mo*n*da az azzoniallat: yay en*n*ekoͦm merth ennet eltem e ſce*n*t munckalkodaſocba: es atudatlanſagert igeckepen fogatkoztam meg: eſmeg a ziz ma*r*ia mo*n*da: meg vtalad az || en aťafiu- 196
ſagomat: iere azert es laſd meg az oͦ dicoͦſegoͦket: elragattatec azert az azzoniallat meg ielenthetetlen dicoͦſegnec varaſaba: holot en*n*e vilagoſſag vala: es me*n*den ioknac beſege: mel meg mo*n*dhatatlan: melbe koͦrnvͮl valanac zaz es oͦtue*n* varac: es a varaknac koͦzepoͦtte me*n*denikbe zaz es oͦtuen arańas kyrali palokac: holot alnac vala az edes ziz marianac zoltara oluaſoc: es az oͦ confrateri: es mo*n*da a bodog ziz maria az azzoniallatnac: latode leańom ezoͦknec dicoͦſeget melleket meg vtalal: mel enneuel mulla felvͮl az egeb ſce*n*toͦcnec aťafiuſagat auag kalandoſſagat: meneuel az en dicoͦſegoͦm nagob me*n*den ſce*n*toͦknec dicoͦſegenel: mert nekic diceric tiſtelic a ſce*n*toͦket kiualtkepen valo tiſteſſegel: de az en kalandoſim aťamfiay: tiſtelic diceric a dicoͦſegoͦs ſcenth haromſagot: es a fiat a ziz ańaual: es monda az azzoniallath: mel es neueztetic vala kolom||nay marianac: mel a romayacnac nemoͦſi koͦzzvͮl tama- 197
dot vala: yay ennekoͦm Byvͮnoͦznec: ezoͦnkepen a čodaknac vta*n*na oͦmagaba tere az azzoniallat: es legottan lata a Bodog ſcent damokoſt oͦ eloͦtte me*n*nye: melhoͦz alazatoſſagal iaruluan me*n*d ezoͦket meg ielente oͦneki: es ahagot penite*n*ciat es az aťafiuſagot aytatoſſagal fogada: es e zoltarnac es aťafiuſagnac taplaloya loͦn es hyrdetoͦye: es mig ele Bodog ſce*n*t damokoſnac zerzetet akoron vyonna*n* valot eltete taplala mikepen anya fiayt: vegezetre az edes zeploͦtelen ziz maria oͦneki meg ielenec az oͦ halalanac eloͦtte: es halalanac vta*n*na az oͦ lelket a zoltarnac varaſaba vyue: es az oͦ teſte a predikatoroknac eghazaba eltemettetec: mellet Bodog ſce*n*t damokos oͦ leananac hyu vala ||

198 Oluaſtatic eg pelda arol mel igo̊n io az edes zeplötelen ziz maria [zol] koronaiat oluaſni:

vg oluaſſuc hog eg neminemv̊ varaſba valanac ket polgaroc: kic ellenſegnec fuldalaſabol kezdenek egmaſſal haborognya: es o̊tőlo̊c ig eckepen vegeztető̊t vala el. hog mikoron egmaſt elo̊l talalnaiac egic a maſicat meg ölneye: ezo̊nkepen mendenkoro̊n mikoron hazocbol auag a varaſbol akarnac vala kime*n*ni ſegueros kezel iarnac vala: es Bizonaba egic o̊ko̊zzv̊lo̊c aytatos iambor vala: es bodog ziz marianac dićeretibe zo̊netlen v̊reſko̊dic vala: es naponked zokot vala az o̊ tiſteſſegere egh koronat oluaſni: to̊rtenec ke: eg napon: tuńa mynt tel v̊dőn: a polgarnac feledeko̊nſegebo̊l: hog [öneki meg nem fizette e zokot koronat:] zokaſa zere*n*t || *)

199 ue a Bodog ziz ma*r*ia a ſelöm mazagot a roſackal: egbe köte: es teue az ö eggetlen eg fianac az edes Jeſuſnac feiebe: es az o̊ fia nag keduö*n* [veue]: es nag örö*m*mel veue: ötet: eluegezuen ke: e koronat: e vitez a kapolnabol kiio̊uala: es ayanluan o̊magat a dico̊ſegős ziz ma*r*ianac: nem tuga vala a lataſnac es az o̊ ellenſegenec ielen voltat: de mikor latta volna az o̊ ellenſeget igo̊n meg yede: latuan ötet fegueros kezzel len*n*ye: a ke: ki mikepen a reuo orozlan fut vala o̊uta*n*na a varaſbol hog meg o̊lneie o̊tet: ymar mikepen zelid Baran az o labay elo̊t leeſec: nag alazatoſſagal ko̊ńo̊röguen hog meg bočattana o̊neki: ez illen v̊ldo̊zeſro̊l es halalra kereſeſröl: ez felv̊l meg mo*n*dot polgar haluan edolgot: elčodal-
200 kodec ezo̊n: es iſteni ze||retetbo̊l meg Bočatta o̊neki: en*n*ekuta*n*na

*) Itt 1 levélnyi hézag van.

kere őtet nagh zeretettel: hog meg ielenteneie őneki holot vőtte volna a zep fenlő roſakat e telnec il hydeg ydeien: melleket adotuolna a Bodog ziz marianac kepenec: ki felele hog az ő kerdeſenec okat nem tudnaia: es ſe*m*mi adomant nem tudna hog tőtuolna: mo*n*da a maſic őneki: en latam hog te adal az edes ziz marianac zep feier roſakat es verőſſeket: es meg ielente őneki me*n*deneket melleket latotuala: es mikepen kőtőt volna a Bodog ziz maria eg kozorut: es tőtte volna az edes Jeſuſnac az ő eggetlen eggenec feiebe: az felele hog ſe*m*mit nem tudna a feier roſacrol es verőſſecről: de ezt tudom: hog naponked zoctam mo*n*danom a dicőſegős ziz marianac tiſteſſegere eg koronat: || mellet maſt es meg mo*n*dec **201** az ő kepe előt: az ő het főldi őrőmeynec emlekozetire: ig hog me*n*denkoron tiz aue marianac vta*n*na eg pater noſtert mo*n*dottam: az ő aldot fianac [e] ke*n*ńanac tizteſſegere es emlekőzetire: ezőket haluan az: nag őrő*m*mel es lelkenec ohaytaſaual eſmeg Bočanatot kere őtőle: es elčodalkoduan iſte*n*nec es az ő zv̊leienec kegeſſegen es kegelmeſſegen: es kőńőrge őneki hog meltoltatneiec őerőtte ymadni: hog auag čac az ő ymadſagiba reſces lehetne: meg őlelec egmaſt: meg čokolac: kezőn fogua bemenenec a varaſba: latua*n* edolgot a varas: elčodalkozec ezőn: halakat adanac viſſte*n*nec hog meg Bekeltec volna: yme mikepen az edes zeplőtelen ziz maria a koronanac erdőmeiert ſerelőm nel||kv̊l meg **202** tarta őket

tizedic leo papa vg engette hog valaki meg oluaſſa a koronat me*n*denzer kentv̊l Byv̊tv̊l oldoztatic: ha eg pater noſtert es eg aue mariat tező*n* hozza papaert: hog e kereztyenſegőt egengetheſſe v̊duőſſegere: ez vilagi nepek ke: kic meg oluaſſac e koronat ket zazzor valo ezer: hetuenzer valo ezer: harom ezer hat zaz: őtuen nolc napi Bulčuya vagon: es meg zaz napi Bulču tetetic hozza

Mel igo̊n io a bodog ziz marianac zolgalni e peldarol ezo̊ncbe vehettyűc: az edes zeplo̊telen ziz maria meg zabadeyta az azzoniallatot a karhozattul: mel tudua elueſteglo̊tte vala az o̊ Byv̊net a gonaſba:

203 vg oluaſſuc hog neminemv̊ tiſteleto̊s eletv̊ || azzoniallat: mel
iollehet hazaſſagra adatot vala: demaga ez vilagi o̊lto̊zetbe zerzeto̊s eleto̊t viſele: demaga Bizonaba yfiuſagaba neminemv̊ Byv̊nt to̊tuala: mellet ſenkinec meg nem mere mo*n*dani zemermo̊ſſegnec okaert: mikoron a papnac ǵonic vala el palaztozuan a Byv̊nt: ekepen vegezi vala el gonaſat: me*n*deno̊kro̊l melleket megh mo*n*dottam: es melleket nem mondottam Byv̊no̊ſſe hagom magamat: es ezo̊ket gakorta mo*n*duan nehezen ohaytuala: ezt a pap ezebe veuen hyzelko̊duen keſerti vala o̊belo̊le ki ve*n*ni mel eleneztetet vala o̊be*n*ne: mikoron nem tehetneie: inte o̊tet hog a zomzid monoſtornac prioranac meg ielenteneie az o̊ lelki eſmeretit: es titkon inte a priort hog valami ockal o̊belo̊le kiuenneie a Byv̊nt:
204 de ſem az || valamit o̊belo̊le ki nem vehete: demaga zocta vala az
azzoniallat naponked az oltar elo̊t auag a Bodog ziz marianac kepe elo̊t: e meg mondot eſeto̊t Byv̊nt ſyraſockal meg ielenteni: vegezetre mikoron igeckepen a Byv̊nbe meg holt volna: es mikoro*n* az o̊ temeteſere az o̊ leana varattatneiec: mel mezze valo učan lakozic vala: es az en*n*ekuta*n*na eliöuen nag reuaſſal es ohaytaſſal: haiayt meg ereztuen: meg o̊lele az o̊ edes zv̊leienec teſtet nag kayaltaſſal mo*n*da: yay en*n*eko̊m edes an̋am mire hač el ego̊met naualaſt? ol nag keſeruezo̊n ſyratťa vala az o̊ an̋nat hog a ko̊rnv̊l allokat me*n*d ſyraſra terytte: yme čodalatos dolog: az o̊ an̋anac lelke
205 legottan meg tere: es olmy*n*t edes alombol fel||ſerkenuen: mo*n*da
vrnac parančolatťara meg eleueno̊do̊m: olgatoc meg a kezko̊no̊t: es [feltamadoc] felkelo̊c: [meg] mellet meg olduan a pap elhyuattatec: es a Byv̊n meg nilatkozec: mel legottan a Bodog ziz marianac e ſedo̊zeſeből bizonitta o̊magat meg zabadultnac le*n*nye: mendenec e čodara foľamuan: monda: en a kenzoknac adattam vala: o̊to̊lo̊c a kenra vonattatom vala: de a bodog ziz maria akoron oda foľamuan: ego̊m vyuo̊knec monda: minekokaert merezko̊tto̊c az en zolgalo lean̋omat eluinno̊to̊c? es mo*n*da hog hamar letennenec: miglen vrtul enream ſe*n*tencia adatneiec: mel dolog

meg leuen iarula az edes ziz maria az ő fiahoz kőͤńórge mo*n*duan: kerlec fiam hog ne karhoztaſſec || el e lelec: mel az ő Byvͤneth en 206
előͤttem meg ſyratta: ſocſor: kinec mo*n*da vronc: tudod en edes zeretőͤ ańam hog ǵonas nelkvͤl nem vͤduőͤzvͤlhet: de minekokaert tetőͤled ſe*m*myt meg nem tagathatoc: teryőͤn meg: es ǵońec meg: es igeckepen meg zabadultatic: legottan e zonac vta*n*na angal Bočattatuan meg hoza engőͤmeth: azert gonaſt teuen meg terec az az eſmeg meg haloc. mellet meg mo*n*duan [helhőͤztetuen őͤmagat] meg yezze őͤmagat ſce*n*t kereztnec yegeuel: feiet a nozolaba lehayta es lelket kibočatta:

kőuetkőzic a ſcent iras adam aťancnac teremteſeről : es eua aňank-
207 nac az ő tetemeből valo abrazatťarol : || es mikepen čalattattac meg a kegotul : lucipernec eſete vtan : ki keuelſegel felfualkoduan : mo*n*da : vetetem az en zekőmet ezacra : es haſonlatos lezec a felſegőſhőz :

iſte*n* ke : afelſegős io akaruan az embert az ő orzagaba reſceſſe le*n*nye : adamot a főldből teremte : es afőldi paradičomba vete : melbe ha nem vetkőzőt volna a me*n*ney eletre vitetőt volna : kire vr zuňadaſt Bočatta az ő oldalabol eg tetemet kiuőn : es az azzoniallatot : tuna mynt euat zerze Belőle : es őtet adam vraſaga ala vete : mel zőuetſegel parančola őnekic hog ne ennenec a io es gonoz tudoma*n*nac faia gőmőlčeből : mo*n*duan őnekic : vala mel oraba eiendőtőc e fanac gőmőlčeből halallal haltoc meg : őrdőg ke : meg fogatkozuan me*n*den ereietűl es iouoltatul iregſegel telles :
208 Banuan az embert || az ő elueſtőt iozagaba reſceſſe le*n*nye : kegonac kepebe valtoztatec : inte euat hog a meg tiltot fanac gőmőlcebe enneiec : es e*n*nekutan*n*a adamnac adnaia : mo*n*duan : mire parančolta tűnectőc iſten hog ne en*n*etőc paradičomnac me*n*de*n* gőmőlčeből ? kinec az azzoniallat felele : paradičomnac fainac me*n*den gőmőlčeből ezőnc : de a gőmőlčből mel vagon paradičomnac kőzepőtte : parančolt mv̈nekőnc iſten hog ne ennenc : es ne illeſſűc azt netalamtan meg halna*n*c mo*n*da akego euanac : hytőmre ſe*m*mikepen halallal megh nem haltoc : de an*n*akokaert tiltotta tv̈tőletőc meg iſten : mert tugga valamel oraba eiendőtőc őbe*n*ne meg nylnac atv̈ zőmőtőc es leztőc Bőlčec mikepen iſten : tuduan iot es gonozt : meg zemlele azert az azzoniallat hog io volna a fa es zeph : az ő
209 zemeyth || an*n*ac nezeſere ada : es a bodogtalan kegonac tanačanac engede : vőn a fanac gőmőlčeből es meg eue : es ada adamnac ő ferienec : ki latuan őtet az almabol őtnec le*n*nye : es ſe*m*mit

o̊neki nem artotnac le*n*nye : hyue hog vro*n*c mondotta volna o̊nekic
čac rettenetőſſegre : es igeckepen o̊ es euec a go̊mo̊lcbe : hyuen
o̊magat haſonlatoſnac le*n*nye iſtenho̊z : es igeckepen engedetlen
lo̊n iſte*n*nec : harom halalos Byv̊no̊cbe : elo̊zer torkoſſagba : mikoron
a meg tiltot go̊mo̊lčo̊t meg eue : maſodzer a hy dico̊ſegben : miko-
ro*n* akara haſonlatos le*n*nye a felſego̊ſho̊z : harmadzor a fo̊ſuen-
ſegbe : mikoron keuana a ionac es gonoznac tudomanat

mikoron iſten e parančolat to̊reſnec vta*n*na hyua o̊ket es megatkoza
a kegot : es o̊ket : es kiuete o̊ket paradičombol

Minecuta*n*na ke : a meg tiltot fanac go̊mo̊lčebo̊l me*n*d || ket- 210
ten o̊nec : meg nilec az ho̊ zemec : es meg eſmerec o̊magokat me-
zittelen le*n*nyo̊c : veuec o̊magoknac a fige ſanac leueles agat : es
aual fedezecbe az o̊ zemermo̊ket : meg tekentuen o̊magokat vetko̊z-
teknec le*n*nye : es elreytec o̊magokat vrnac zine elo̊t : ennekuta*n*na
hyua vr adamot mo*n*duan : adam hol vag? kinec adam felele :
vram hallam ate hallaſodat es felec : [kinec monda vr] : ezert mert
mezittelen vagoc : es el reytem enmagamat : kinec mo*n*da vr :
kičoda mo*n*dotta teneko̊d hog mezittelen volnal? hanem čac a
fabol melbo̊l parančoltam teneko̊d hog ne en*n*el o̊ttel : kinec adam
felele mo*n*duan : az azzoniallat mellet [mellet] en*n*eko̊m tarſul
adal : ada en*n*eko̊m a Bolot hog meg en*n*em : monda vr az azzoni
allatnac : mire to̊tted edolgot gonoz no̊ : mel felele : vram a kego
čala meg engo̊met : es mo*n*da vr || a kegonac : mert ezt to̊tted 211
gonoz allat : atkozot lez me*n*den lelko̊s allatoknac ko̊zo̊tte : es fo̊ldi
vadaknac ko̊zo̊tte : mert atte melledo̊n čuz maz : es fo̊ldet ezel
me*n*d atte eleto̊dben : es teritte o̊magat mo*n*da az azzoniallatnac :
miert hog engettel a kegonac meg ſokaſittom atte naualaydat :
mert faydalomba zv̊lo̊d ate fiaydat : es o̊ro̊cke atte feryednec ha-
talmaſſaga alat lez : es az vralkodic teraytad : en*n*ekfo̊lo̊tte mo*n*da
adamnac : minekokaert atte feleſego̊dnec zauanac engettel : atkozot
a fo̊ld ate munckadba : mert me*n*d atte eleto̊dnec napiba : to̊uiſſi-
ket es macka to̊uiſſeket teremt teneko̊d : es te atte orčadnac verit-
tekeuel ezo̊d atte keneredet : miglen tery a fo̊ldbe melbo̊l abraz-
tattal : mert por vag es porra valtoztatol : es igeckepen kic elo̊zer
valanac halaltalanoc || a Byv̊*n*nec myatta lo̊nec halaloſoc : es 212

en*n*ekuta*n*na ada vr cherubynnac tv̊zes tőrt hog ki v̊zneie o̊ket paradičombol: es o̊rizneie paradičomot hog a Bemeno̊c ne ennenec az eletnec faia gömo̊lčebo̊l es le*n*nenec halhatatlanna: melbe elo̊zer lo̊ttenec [halhatatla*n*na]: iſte*n*nec parančolattanac tőruentőrőy

Mikoron adam es eua a paradičombol kiv̊zeſo̊knec vta*n*na kereſuen honnat elnenec ſe*m*mit nem lelenec:

Mikoron ke: adam es eua a gőnőrűſegnec paradičomabol ky v̊zettettenec volna: čenalanac o̊magoknac haylakot melbe lakozanac het napokon: ohaytuan es ſyruan nag zomoruſagal: es en*n*ekuta*n*na kezdenec eho̊zni: es kereſnec vala eledelt hog en*n*enec es ne*m* lelnec vala: tahat mo*n*da eua adamnac: vram igo̊n ehezőm: es keres mv̊neko̊nc valamit || *)

213 en: čac annet teg hog v̊duo̊zv̊l: en neguen napot Bo̊ytőlo̊c: te azert kel fel es menel az tigriſnec folo vizebe: es vegfel eg ko̊uet es al arra a vizbe: me*n*d torkodiglan: es ne zarmazzec ate zadbol bezed: mert meltatlanoc vagonc kerno̊nc iſtent: mert amv̊ aiakinc ne*m* tiſtac es meg fertőztettec a meg tiltot fatul: es leg a folo vizbe harminc napokon: netalamtan irgalmaz mv̊neko̊*n*c amv̊ iſteno̊*n*c: es mene eua a tigriſnec vizebe: es to̊n mikepen o̊neki monda adam: vga*n* ezo̊nkepen mene adam a Jordannac folo vizebe: es ot az vizbe alla eg ko̊re me*n*d torkiglan:

Mikepen a Jorda*n*nac vize es me*n*d o̊ lelko̊s allati ſyranac ada*m*mal: es mikepen pokolbeli o̊rdo̊g eſmeg meg čala euat: aña*n*ckat a gonoz agno̊th: ||

214 Minekuta*n*na ke: Bement vala adam a Jorda*n*nac foloiaba: monda a Jorda*n*nac vizenec: teneko̊d modom egembe Bankoggal

*) Itt 1 levélnyi hézag van.

enuelem: es egbe gv̊llenec me*n*d a teremtet allatoc mellec tebe*n*ned vadnac: es ſirianac enuelem: az en Byv̊neymert: es egembe
o̊uele ſiranac nag ſiraſſal: es a Jordannac vize meg alla az oratulfogua: mikoron bele mene adam: nem teue az o̊ folaſat tizo̊n nolc
napiglan: tahat meg haraguec a ſathan es valtoztata o̊magat
angalnac abrazatťara: es mene tigriſnec foloiahoz: euahoz: es
lele o̊tet ſyruan: es az alnac ſatan egembe o̊uele Bankoduan:
mo*n*da o̊neki: o eua en nemes azzońom io̊ki a folobol es nugoggal
meg mert touaba nem ſyrz: es zo̊nel meg a zomoruſagtul: || mert 215
meg hallotta vr atte ohaytaſodat es adamet: ate ferfiadet: es
fogatta a tv̊ penitenciatokat: es me*n*d iſte*n*nec angali ymattanac
atv̊ byv̊nto̊kert: es bočattot engo̊met hog ki hozzalac tv̊to̊ket a
vizbo̊l: es adnam tv̊nekto̊c az eledelt mellet elo̊zer vallottatoc:
paradičomba: es ezo̊ket haluan eua elhyue es kiio̊ue az vizbo̊l: es
az o̊ teſte vala mikepen a zo̊ld pazit a viznec hydegſegetv̊l: es
mikoron kiio̊tuolna a nag ero̊tlenſegtv̊l a fo̊ldre eſec: es felemele
o̊tet az o̊rdo̊g: es viue o̊tet adamhoz: mikoron ke: latta volna o̊tet
adam: es az o̊rdo̊go̊t o̊uele: fel kayalta nag ſyraſſal es mo*n*da: o
eua holot vagon ate penite*n*ciad? mikepen eſmeg meg čalattal az
o̊rdo̊gtv̊l: melnec myatta elydegenv̊le*n*c paradičomtul: es a lelki
vigaſagtul: es mikor hallotta volna eua hog o̊rdo̊g volna: arč||al 216
le eſec a fo̊ldre: es meg ketto̊ztetec az o̊ banatťa es ſyraſa:

Mikepen o̊rdo̊g nem akarua*n* adamot iſte*n*nec haſonlatoſſagat es kepet ymadni: leuettetec az o̊ dico̊ſegebo̊l:

tahat felkaialta adam mo*n*duan az o̊rdo̊gnec: yay teneko̊d
ſathan: mit haborgac mv̊ncket heyaba auag ingen? minemde
mv̊uo̊ttv̊c e' el ate dićo̊ſego̊deth? auag mv̊ eretto̊nc v̊zettettel e' ki?
mire haborgac mv̊ncket me*n*d halalig? felele ke: az o̊rdo̊g es
mo*n*da: Bizonaba temiattad v̊zettettem ki az en dico̊ſego̊mbo̊l: es
a napon mello̊n te teremtetel: en akoron iſte*n*nec zine elo̊l: az
angaloknac tarſaſagi ko̊zzv̊l leuettetem: es mikoron iſten a lelket
te Beled lehelle: lo̊n atte orčad es haſonlatoſſagod iſte*n*nec kepere:
es elo̊hoza tegedet Mihal archangal: es iſte*n*nec zine elo̊t ymattata
te||gedet: es mo*n*da vr iſten: yme adamot to̊ttv̊c amv̊ kepo̊nkre es 217
haſonlatoſſagonkra: es legottan kimene mihal archangal hyua

me*n*d az angalokat es mo*n*da: iſte*n*nec kepet ymagatoc: es igecke-
pen Mihal őčem ymada őtet es mo*n*da en*n*ekőm: Batya: ymagad
a mv̊ iſtenőnknec kepet: mikepen amv̊ vronc parančolta: es en
mo*n*dec őčemnec: nem ymadoc gonozbat: hytuanbath: geńetbet:
es naualaſbath ennalamnal: mert minekelőtte ő le*n*ne en voltam:
őneki kel engőmet ymadnya: es ezőket haluan a tőb angaloc kic
me*n*d en alattam valanac: mo*n*danac: Batya nem akaryuc adamot
a geńetőt ymadnonc: es mo*n*da mihal őčem: Batya: ha nem
ymadangatoc őtet: meg haragzic tv̊reatoc iſten: es en mo*n*dec
218 Mihal őčemnec: Őčem ha meg har‖agzic mv̊reanc iſten: mith
gondoloc vele: tudom myt tezec: vetem az en zekőmeth a čillagos
egre: es haſonlatos lezőc a felſegőſhőz: es igh eckepen meg ha-
raguec vr mv̊reanc: es haga engőmet az en angalim*m*al ki vznye
a dicőſegből: es igeckepen te vag oka hog en*n*e dicőſegből meg
foſtattonc es illen nag banatba vezedelőmbe haloltattonc: es tege-
det agőnőrv̊ſegőknec vigaſagaba latnom banom vala: azert igecke-
pen alnacſagal meg čala*m* ate feleſegődet: es igeckepen v̊zete ki
tegedet iſten ate dićőſegődnec es vigaſagodnac gőńőrv̊ſegeből: en
es te erőtted az en dićőſegőmbol eckepen v̊zettetem ki

Adam meg maraduan a penite*n*ciaba: eua ke: meg eſmeruen
őmagat vyonnan meg čalattatnac: mene nap eſetre: es mikoron
219 elkőzelgetőth ‖ volna az ő zv̊leſenec ydeie: kőńőrge az egeknec
auag me*n*ńeknec vilagoſyttoynac: hog meg yzenneyec adamnac
az ő faydalmat: es mikepen vrtul tizőn ket angaloc bočattatanac
őhozza:

haluan ezth adam felkayalta vrhoz mo*n*duan: nag ſyraſſal:
en vram iſten az en eletőm tekezeidbe vagon: teged hog az en
ellenſegőm tauozzec el en tőlem: mert kereſi az en lelkőmet eluez-
teni: es legottan az őrdőgh eleńezec: adam ke: meg marada az ő
penite*n*ciaiaba neguen napon: ezőknec vta*n*na mo*n*da eua adam-
*n*ac: vram el te mert tenekőd engettetőt az elet: mert en előzer
maſodzor es elhytettetem meg čalattatam az őrdőgthv̊l: maſtan
elualaztom emagamat tetőled: es az előknec vilagoſſagatul: es
220 megőc me*n*d a nap eſetiglen: es oth ‖ lezec miglen meg hallac. ki
nem felele őneki iget: ezőket latuan eua kezde yarni me*n*ni nap

nugatra: es kezde ſyrni es keſerueſoͦn koͦnoͦuet hullani: es ot čenala eg kvͤſded haylakot: es lakozec ot miglen el koͦzelittoͦt volna az oͦ zvͤleſenec ydeie: tahat kezde zomorogni: es felkayalta iſtenhoͦz mo*n*duan: irgalmaz en*n*ekoͦm iſtenoͦm es ſegel meg engoͦmet: es meg nem halgattatnac vala az oͦ kerelmeſi: es nem vala irgalmaſſag iſten*n*el: tahat mo*n*da oͦ magaba: o en vram en iſtenoͦm vallon kičoda hyrdeti meg az en vra*m*nac adam*n*ac az en zvͤleſe*m*nec faydalmat: kerlec tvͤtoͦket me*n*nec vilagoſeytoy mikoroͦn meg tertoͦc nag keletre mo*n*gatoc meg ezoͦket az en vramnac adam*n*ac: es mikoro*n* a vilagoſeytoc az oͦ vtokon iutanac nap keletre: meg erte adam hog eua nag faydalo*m*mal goͦretneiec: es mo*n*da ſyralom yoͦue || en hozzam: netalam a kego eſmeg elyoͦt es viaſkodic eua **221**
ellen: es legottan felkeluen es mene es iuta nap eſetre: es lele euat nag keſervͤſegbe: es meg zomorodec adam meg alla es nag keſerůſegel ſyra: mikoron ke: eua latta volna adamot: mo*n*da: maſtan nag vigaſagba vagoc ezert hog latalac tegedet vram: es az en faydalomba Banatba vetoͦth lelkoͦm meg vigaſtaltatec: es kere adam vr iſtent euaert: es yme yoͦuenec tizoͦn ket angaloc es meg allanac euanac iogya feloͦl es Balla feloͦl: es mihal archangal illete oͦtet es mo*n*da Bodog vag eua adamert: mert az oͦ ymadſagi igoͦn nagoc iſten eloͦt: es azokert bočattattam tehozzad hog kel fel: es zerezzed temagadat a zvͤleſhoͦz: es igeckepen toͦn eua aňanc: es zvͤle fiat: eua ke: nem tuduan mi volna ez mellet zvͤle: mo*n*da adam*n*ac: vram oͦld || meg ezt netalamtan meg oͦletoͦnc a miat: **222**
felele adam: ſemmikepen ne: mert mvͤ teſtoͦnc: es mvͤ veroͦnc: es neueztetec az oͦ neue kaymnac: az [angal ke :] vrnac angala ke: megh mutata euanac mikepen emtetneie es neuelneie a germoͦkoͦt

Mikepen Mihal archangal viue oͦket nap keletre: megh mutata oͦnekic mikepen munckalkodnanac: es mikepen kaym meg oͦle abelt:

Mend ezoͦknec vta*n*na viue Mihal archangal adamot euat agonoz agnoͦt es a germoͦkoͦt: es viue oͦket nap tamadatra: es meg mutata oͦnekic mikepen kellene munckalkodnyoc: es zantani kapalni a foͦldet: hog vallananac goͦmoͦlčoͦt auagh gabonat honnat elnenec: ennec vta*n*na fogada eua es zvle mas fiat abel newyt:

223 neminemv̊ napon ke : mo*n*da eua ada*m*||nac : vram alozom vala es
latec lataſt almamba : amv̊ fionknac abelnec veret kaymnac ke-
zeybe : es mo*n*da adam : netalamtan meg o̊li kaym abelt : azert
valazzuc el o̊ket egmaſtul : es valnac vala kv̊lo̊n valo lakodalma-
kat : es teuec kaymot zanto emberre : abelt ke : paſtorra : en*n*ek-
uta*n*na mikoron me*n*d ketten iſte*n*nec aldozatokat te*n*nenec : meg
o̊le kayz abelt : vala ke : akor abel zaz es huzon ket eztendo̊s
inas germo̊k : en*n*ekuta*n*na adam es eua zaz eztendeiglen ſyratach
az o̊ fiokat abelt : addeg egůt nem halanac : es egmaſt meg nem
eſmerec hog to̊b fioc ne le*n*ne : me*n*d addeg es : miglen angalnac
myatta intetenec hog meg ne fogatkozneiec az emberi nemzet

Mikepen adam az o̊ halalalanac elo̊tte egbe hyua me*n*d az o̊ fiayt
224 es leanyt : kic vala||nac zam zerent tizo̊n o̊t ezer firfiac azzonialla-
toc nelkv̊l : es germo̊ko̊c nelkv̊l : yambor ver karya ereye volt
adam aťancnac : es myt mondot lego̊n azoknac :

en*n*ekutanna meg eſmere az o̊ feleſeget adam : es zv̊le har-
madic fiath : kinec neue vala Seth : es en*n*ekuta*n*na ele adam nolc-
uan eztendo̊ket : es zv̊le harminc fiakat : es vgan anne leańokat :
kaym nelkv̊l : abel ńelkv̊l : es Seth nelkv̊l : mikoron adam volna
kilenc zaz es harminc eztendo̊s : tuduan hog az o̊ napi meg vegez-
tetnenec mo*n*da euanac : gv̊lenec me*n*d az en fyaym en elo̊mbe es
zolac o̊nekic : es algam meg o̊ket minekelo̊tte meg hallac : es egbe
gv̊lenec az o̊ atťocnac elo̊tte harom rezbe : az ymadkozo helnec
elo̊tte holot zokot vala ymadkozni : valanac ke tizo̊n o̊t ezero̊n
225 firfiac : azzoniallatoc nelkv̊l : es ger||mo̊ko̊k nelkv̊l : es mikoron
mend egbe gv̊ltenec volna : eg zoual mo*n*danac : aťanc ment vag?
es mire gv̊yto̊ttel můncket o̊zue? es mire feko̊z az agba? igeckepen
felele adam az o̊ fiaynac : mo*n*duan : fiačkaym mert en igo̊n go-
nozul vagoc a faydalmacba : es mo*n*danac me*n*d : mičoda ez aťanc
gonozul vallanod temagadat a faydalmacba? en*n*ekuta*n*na mo*n*da
Seth : aťam mičoda a faydalom? mond meg mv̊neko̊nc : felele
ada*m* es mo*n*da : fiačkaym mikoro*n* iſten engo̊met teremte : es a
tv̊ ańatokat : zerze mv̊nket paradičo*m*ba : es ada mv̊neko̊nc men-
den go̊mo̊lč teremto̊ fakat etelre : es mo*n*da můneko̊*n*c : hog a io
es gonoz tudoma*n*nac faianac go̊mo̊lčebo̊l mel vagon paradičomnac

koͤzepoͤtte ne ennenc: es ada mvͤnekoͤnc ket angalokat mvͤ oͤrizetoͤnkre: elioͤue ke: az ora hog felmenenec az angaloc me*n*be ‖ vrnac eloͤtte ymatkoznioc: legottan elioͤue pokolbeli oͤrdoͤg es meg 226
čala a tvͤ ańatokat: hog en*n*eiec a meg tiltot fanac goͤmoͤlčeboͤl: es euec: es ada en*n*ekoͤm: es legottam meg haraguec vr iſten en ream es mo*n*da: miert hog nem oͤrizted az en parančolatimat: hozoc ate teſtoͤdre hetuen čapaſokat: kvͤloͤmb kvͤloͤmb faydalmakat tetedtvͤl foguan me*n*d te labaidnac koͤrmeigla*n*: mellec me*n*den tagodba goͤtoͤrnec tegoͤdet: me*n*d ezoͤket iſten ereztoͤtte enream: es me*n*d a mvͤ nemzetoͤnkre

Mikepen adam parančola euanac: es az oͤ fianac Sethnec: hog me*n*nenec paradičomnac kapuia eleybe: es ſyrnanac ot koͤnoͤroͤgnenec iſte*n*nec eloͤtte: netalamtan adna az eletnec faiaba es meg vigazneiec:

es mikoron ezoͤket mondotta volna adam me*n*d az oͤ ‖ fiay- 227
nac: meg foglaytatec nag faydalmackal: fel kayalta nag zoual es mo*n*da: o mel igoͤn Bodogtalan es naualas vagoc en vettetten en*n*e faydalmacba: es ſyruala nag koͤnvͤhullataſſal: mikoron ke: lattauolna oͤtet eua ſyruan: kezde oͤ es ſyni es keſeroͤgni: mo*n*duan: en vram iſten hozd en ream az oͤ faydalmit mert en vetkoͤztem: es mo*n*da adamnac: vram ad en*n*ekoͤm a te faydalmidnac felet: mert en Byvͤnoͤm: es mo*n*da adam euanac: kel fel hamar es menel ate fiaddal Settel: paradičom*n*ac kapuiara: es hymc port ate feiedre: es arčal leeſſetoͤc a foͤldre: es ſyriatoc vr iſte*n*nec eloͤtte netalamtan irgalmaz euelem: es Bočaſſon angalt a kenetnec faiahoz: melboͤl olay fol ki: es aggon tvͤnectoͤc abbol eg kičint: hog meg keńetoͤc engoͤmet: es eltauoznac ‖ az en faydalmym en toͤlem: 228
melleket zenuedoͤc

Mikepen vrnac angala mihal archangal meg ielenec oͤnekic: es mit mo*n*dot legoͤn azoknac: aduan oͤnekic az io es gonoz tudoma*n*nac faiabol harom leuelű agačkat:

es el menenec Seth es az oͤ annya paradičomnac kapuiara: es vynec a foͤldnec porabol es vetec az oͤ feioͤkre: es arčal leeſenec

aföldre : es kezdenec ſyrnya nag ohaytaſſal : ko̊no̊ro̊guen iſte*n*nec hog irgalmazna ada*m*nac : azoc igeckepe*n* ymadkozuan ſoc oraiglan : yme vrnac angala ſcent Mihal meg ielenec azoknac mo*n*duan : en iſtentv̊l ereztette*m* tv̊hozzatoc : es mo*n*dom te neko̊d Seth iſte*n*nec embere : ne akary ſyrnod ko̊ńo̊ro̊guen a Balſamom ſanac ola-
229 iaert : hog meg kenńed ate aťadat az o̊ || teſtenec ſaydalmaert : mo*n*dom teneko̊d hog nem valhad : ńanem čac az vtolſo napokban : mikoron betelleſo̊dendnec o̊t ezer eztendo̊c : ket zaz : eg eztendo̊ heian : ez vilagnac kezdetitůl fogua : tahat akoron iſte*n*nec fia elio̊ a fo̊ldre feltamaſtani ada*m*nac ate aťadnac teſtet : es egeb halottacnac teſteket : es iſte*n*nec fia meg ko̊ro̊zto̊lko̊dic a Jorda*n*nac foloiaban : es mikoron kiio̊uend a vizbo̊l tahat a Balſamom ſanac olaiaual meg keni mend az be*n*ne hyuo̊ket : es lezo̊*n* az olay nemzettv̊l foguan nemzetre : ezo̊knec kic viztůl es ſe*n*t lelectůl az o̊ro̊c eletre vyonnan zv̊letnec : es o̊ iſten*n*ec fia Beuizi ate aťadat a me*n*ney paradićomba : es tahat el mene az angal paradičomba es hoza o̊neki az io es gonoz tudoma*n*nac faiabol harom leuelv̊ agač-
230 kat || es ada o̊neki mo*n*dua*n* : vid a te aťadnac az o̊ teſtenec meg kv̊nebůleſere : menel es ſyes mert Betelleſo̊do̊t az o̊ eletinec ideie : meg hat napoc vadnac vgan hog az vtan az o̊ lelke kime*n*no̊n az o̊ teſtebo̊l : es lac čodakat a menbe es e fo̊ldo̊n : es igeckepen elmene az angal o̊to̊lo̊c

Meg teruen azoc meg mondac az angalnac feleletit ada*m*nac. es adam myt mo*n*dot lego̊n euanac :

es meg terenec eua es Seth elhozac velo̊c az agačkat : es lo̊n mikoron iutottac volna az Jorda*n*nac vizere : yme az ag mellet adot vala o̊nekic az angal eſec a folo vizbe : merth vala a folo igo̊n ſebes : es mikoron iutot volna de meg az o̊ ańńa adamhoz : meg mondanac o̊neki me*n*deneket mellec lo̊ttec vala : es minemv̊ feletöt ada o̊nekic az angal : mo*n*da ke : adam euanac : yme eua myt to̊ttel hoztal mv̊ rea*n*c nag čapaſokat : es nag Byv̊nt me*n*d a mv̊
231 nemzeto̊nkre : mert a mv̊ halalo||nkńac vta*n*na edolgot meg mo*n*gac a mv̊ fiainc : az o̊ fioknac leanoknac : es meg atkoznac můnccket : mo*n*duan : mert ſoc gonozokat hoztanac mv̊reanc amv̊ zv̊leinc : es meg atkoznac můncket :

Mikepen adam bočatta az ho̊ fiat Settőt: a harom leuelv̊ agackaert: mellet kv̊ldo̊t vala o̊neki az angal: es kere Settőt hog az agat az o̊ feienel elplantalńa:

ezo̊knec vta*n*na monda adam az o̊ fianac ſetnec: minemde vrnac angala kv̊ldo̊te' valamit en*n*eko̊m? fele Seth: kv̊lde tenekőd az angal harom leuelv̊ agačkat: meľ en*n*eko̊m tőrtenetzerent a iorda*n*nac kőzepo̊tte az folo vizbe eſec: tahat mo*n*da adam: menel en edes fiam a helre holot beeſo̊t a foloba: kereſd meg es meg lelo̊d: es hozd enneko̊m hog laſſam: minekelo̊tte meg hallac: es meg algon tegedet az en lelko̊m: meg tere Seth a folohoz meg kereſe es megh || lele az agačkat a folonac kőzepo̊tte: ſohoua a 232
helro̊l nem hempo̊lo̊dőt vala: felueue es ada az o̊ atťanac: mikoron lata adam meg o̊ruende nag o̊ro̊*m*mel: es mo*n*da: yme az en halalom es feltamadaſom: es kere Settőth hog ez agačkat az ó feienel a koporſo fo̊lo̊t elplantalnaia

A čodakrol mellec to̊rtentenec mikoron adam meg holt: es mikepen vrnac angala ſcenth mihal az o̊ teſtet eltemette: es Seth az o̊ fia az agačkat az ho̊ feienel elplantalta:

Mikoron adam meg eſmerte volna hog elio̊t az o̊ halalanac horaia: mo*n*da me*n*d az o̊ fiaynac: yme kilenč zaz es harmync eztendo̊s ember vagoc: mikoron meg halandoc temeſſeto̊c engo̊met naph tamadatra: es lo̊n mikoro*n* meg zo̊nt volna zolni: kibočatta az o̊ lelket: es meg homaloſodec a nap: es a hod: es a čillagoc het napokon: es Set meg čokola az o̊ atťanac teſtet: ſyrua*n* || órayta: 233
es me*n*d az o̊ fiay megh cokolac az o̊ atťoknac teſteth: azert az olahoc innet vo̊ttec eredeto̊t: hog mikor temetnec. me*n*d feienked meg čokollac a halottat: tahat vr ar Mihal archangal meg ielenec: es alla adamnac feieho̊z: es mo*n*da Setnec: kelfel es laz: es lata Seth vrnac kezeyt kiteryeztuen taruam adamot: es ada o̊tet vr ar mihal angalnac: mo*n*duan: lego̊*n* ate o̊rizeto̊d alat me*n*d az ezdendo̊kiclen: miglen terittőm az o̊ ſyralmat o̊ro̊mre: es akor v̊l aznac helebe ki o̊tet meg čalta: es veue Mihal archangal a golčot es betakara ada*m*nac teſtet: es o̊ fiaet abelleth: es eltemete o̊ket

ebronnac vo̊lgen: es menenec o̊ előttőc me*n*d az iozagos angaloc:
es latuan edolgot Seth es az o̊: es ſenki nem egeb: es mo*n*danac
az angaloc őnekic: mikepe*n* latatoc azokat eltemettetni: inentoua
234 ezőnkepen temeſſetőc el atv̊ halottatokat: ezőket megh || mo*n*duan
az angaloc el menenec: Seth ke: az o̊ fia elplantala az agat az o̊
atťanac feienel mikepen őtet kerte vala adam

Adamnac feienel elplantalt agrol:

Soc v̊dőnec vta*n*na ke: neuekődec nag faua: es en*n*ekuta*n*na
meg lelettetec Salamon kyralnac vadaſitul: es őneki az o̊ palotaia
elo̊t eg folo vizre palonac čenaltata: en*n*ekuta*n*na elio̊ue a nap-
keletro̊l valo kyralne azzon meg latnya Salamo*n*nac bo̊lčeſeget: es
meg profetala: e fa zidoſagnac me*n*den orzagat eltőri puſtitťa: es
az o̊ elenſegit: melet haluan Salamon kyral: e fara kőueket kőtőz-
tete: es parančola a meg bizonittot toba merittetni: holot en*n*ek-
uta*n*na me*n*denkoron lezaluala vrnac angala es meg inditťa vala
a vizet: es ſokan meg vigaſnac vala criſtuſnac myatta: ki en*n*ec-
[nec] vta*n*na a fara felfezittetec: es a fanac to̊uebe vala az o̊ feie
235 vettetuen: vg hog az elſő embernec o̊ meg || valtoianac vere zalla
ada*m*nac feiere:

Mikepen eua az o̊ halalanac ideien: egbe hyua me*n*d az o̊ fiayt
leanit: es mo*n*da őnekic: hog meg irnaiac az o̊ eletőket: es melle-
ket hallottanac es lattanac őto̊lo̊c: kő tablakra hog elneueznenec
az elſő zv̊leknec emlekőzeto̊c:

ſoc napoknac vta*n*na ke: meg eſmeruen eua az o̊ halalat:
egbe gv̊tte me*n*d az o̊ fiayt leanyt es mo*n*da őnekic: hallatoc en
edes zerető fiaym leanym myth mo*n*doc tv̊nekto̊c: minekuta*n*na
en es a tv̊ aťatoc meg tőrőc iſte*n*nec parančolatťat: tahat mo*n*da
mv̊nekő*n*c vr ar Mihal archangal: atv̊ tőruentőreſtőkerth hozza vr
tv̊reatoc Iteletnec haragyat: előzer viznec myatta: maſodzer
tv̊znec myatta: azert eket iteletőckel iteli vr emberi nemzetőt:
hallatoc azert engőmet en edes fiaym: čenallatoc tv̊magatoknac
236 kő tablakat: es auag fo̊ldbo̊l: es iriatoc meg || amv̊ eletőncket: es

melleket mv̊to̊lo̊nc hallottatoc es lattatoc: hog elneuezzenec atv̊ elſo̊ zv̊leto̊knec emleko̊zeti o̊ro̊cke:

euanac halalarol: es az ho̊ eltemeteſero̊l: es vr ar Mihal archangalnac meg ieleneſero̊l:

ezo̊ket mikoron meg mondotta volna eua az o̊ fiaynac leaninac: kiteryezte az o̊ keſeyt me*n*ńorzagra: es nag ſyraſſal ko̊nv̊hullataſſal halakat aduan vr iſte*n*nec: lelket megh ada: es eltemetec o̊tet az o̊ fiay leani adam mellet az o̊ ferie mellet: tahat ke: lo̊n nag ſyras: es to̊nec o̊rayta nag ſyraſt yaygataſt zepegeſt harmync napokon: minekuta*n*na ke: igeckepen a ſyraſba het napoko*n* voltanac volna: meg ielenec o̊nekic Mihal archangal: es mo*n*da Setnec: iſte*n*nec embere: touaba ne ſyraſſatoc atv̊ halottatokat hanem čac hat napokon: mikoron az o̊ro̊c vr iſten me*n*de||neket 237
čac a hath napocban teremtet: es heted napon meg nugut az o̊ munckaiatul: anolčad nap ke: a io̊uendo̊ es az o̊ro̊c Bodogſagnac napia: melbe me*n*d a ioc az o̊ teremto̊io̊ckel es o̊ v̊duo̊zitteio̊ckel: egetembe teſto̊ckel es lelko̊ckel ſoha touaba meg nem halnac: de orzagolnac veghetetlen o̊ro̊cko̊*n* o̊ro̊cke: amen: eko̊no̊uecke hee huſuetba harom het alat irattatot: ezer o̊th zaz huzon o̊th eztendo̊be: ||

---

238 *) Criſtus Jeſusnak az nog retenetes Ityletre Jőueſiről mongya

Thahat lathyak akoron embernek fyat ely Jőwen aködben [ng] nogh felſegel, Mert bizonyaba criſtus vrunk az ő elſő el yőueſeben mikoron ateſtben ywue nem azert ywue hogh ytilne: de hog emberectwl ytiltetnek: es halalth zenuedne ami meg valtaſunkerth: el yewe mikepen kor germeky teſtben zwlettetvin es zőnvedő meg halando teſtben hog mynketh emberőketh az ő edes zeretetyvel hozaya vonna: mihozank haſonlatos lőn de my nyaualyas bunőſők kemen nyakal őtheth meg vtalyuk es az ő zeretetyerth gwlőſegeth adunk: No azerth okoſſagos es Igaz hog ama-
239 ſod el Jőweſeben: tugnia illik || az itiletre retenetheſőn ywywn el nagh hatalmaſſagal vg hogy minden kiralyok es feyedelmek es minden hatalmaſok kyk ő elenne rugodaztanac es minden bunőſőkőth ez vilagnak kezdetytől fogua kyk voltanak vadnak es leznek mind e vilagnak vegyglen ala veſſe pokolra göttrendőwl: es ekyppen mykeppen zent bernald doctor mongya akoron meg eſmer[itők]tetik vriſten ytiletetli theuen ky moſtan nem eſmertetik ſok bozzuſagoth zenueduen es ez az amith vrunk criſtus monda az zent euangeliumban akkoron meg latyak tudnia [illic] illyk minden embernek yok es gonozok: embernek fyat: az: az: a zyz marianac fyat ky mas embernel kul: chak ő zule es azert vrunk
240 criſtus embernek || fya: nem embereknek: mert chak az zyz marianak fya merth ő fogattha mihiben es chak ő zulte ez vilagra otheth vgan meg latyak akkoron őtheth el Jőuen az itiletre ködbe tudnia illik fynes ködbe mene fel mennyorzagban ezen kepen yő az ytiletreys: mert apoſtoloknak Jaraſokrul zerzet kőnbe vagyon meg iruan: nag hatalmaſſaggal es ő felſegynek duchőſegiuel ywel kyben el Jő mind az angelokkal es mind az zentekel es akort kyalt: es az halatok fel tamadnak

*) Második kéz.

Toaba kyalt az archangelnak ő zozatya mert archangelok
kyk voltanak tartomanyoknak őrozoy a tartomanokba kyketh wriz
tenek erőſſen kyaltnak hog mind nyayan az igaz biro eleth yelen
legenek es az el vegezet ſentenciat meg halyak kyaltuan kedik az
archangelok || kyben imezt mongak kayaltuan: kelleyetők fől 241
hallatok yeuetek az itiletre e kőrtrul kedik mely rettenetes legen:
vg mond aran zayu zent Janus zent mate mondaſan magyarazatot
teuen: igh mond bizonyaba a zozat igen nog a kurtnek ő zozatya
rettenetes kynek mindenek engednek: mely az kőueket meg ron-
tya az poklot meg nytya a nog melſegből a lelkeket az ő teſtekhez
yezzy: e melle kegig vg ir zent Jeronimos doctor: valamenezer [vg]
vg mond azitiletnek napyat en meg gondolom minden teſtben rette
nek mert akar egem akar Igam akar egebeth valamith tegek min-
den koron latatik az retenetős kwrth zengeny az en fileimben:
tudnya illik kellyetek fel halatak Jőuetek az itiletre ezeketh mon-
gya zent Jeronimus doctor || The kedig o bunős ember mit chinalz 242
mire nem felz mert ime e Jeronimus zent vala es Jo mivelkedettel
telyes vala: ees de maga az vriſten iteletith feli vala: o nyavalyas
ky tely vag bwnőknek rutſagaual: mit zunyadoz: mire reſtwltel
el: gondold meg elmedben e zent Jeronimuſnak ő ygyth hog felyed
az itileteth: es tarch penitenciath: egebkepen ha the ezt nem
tezed: o mely keſeru lezen teneked a zozath: o mely kemen: o mely
rettenetes mikoron mondatik kelyetek fel halattak yőyetők az
itiletre: tudnia illik karhoztanak

maſod dolog lezen ky retteneteſſe tezy abyronac el youeſit:
az az a criſtuſnak rettenetes lezen a kynzoknak hirtelenſeget: az
az azőrdogoknek: mert vg mond remigius new doctor akynzok ||
nem egebek hanem az őrdőgők kiknek adatik a bwnős kynzaſnak 243
hatalmaſſaga ala Itth immar kerdes tamad a kerdes kedig ez hog
menemű helyen lezen az itilet ha minden embernek kely egeb
gwlny rya: felel yohel prophetanak iraſa mikepen kőnvenek har-
mad rezeben vagon meg irua hog Joſaphatnak wlgeben mely
vagon oliuetimnek hegye melleth: mely hegrol vrunk criſtus men-
orzagba fel mene: mert vgy irattatik otth: egbe gwőthőm mind a
nepet Joſaphatnak wlgeben: es otthogon meg vetekedem velők es
ez okoſſag igaz mert vgh mond ferench new nemes Jambor doctor
hog az itiletnek kely lenny kőz helen es e foldnek kőzepyn: vg
hog mindenfelol oda folyamhaſſanak: de az hel vagion aſődnek

kőzepin lakadalmas mert laknak ryatha: [de a hel vagon afoldnek
244 kőzepin] || holoth vrunk Jeſus criſtus emberectől meg itiltetek:
tudnia illic Jeruſalemben mikepen a ſoltar kőnbe vagon meg irua:
afőldnek kőzepetthe me vele vru*n*k az idueſegeth: azert alkolmas
hog az itiletys otth legen hog otth itilen a holoth az kint zenuette:
az itiletettis otth tegye ky minden embert meg itil de az vőlgy
mikepen foghatya be anne[pet] zamtalan ſok embert: rya felel-
tetik az doctorocnak mondasok zerint: Jelesben richard new doctor
es atob doctorok meg egenőſwlnek vele: hog nem kel germekkepen
erteni: Igh hog vrunk criſtus alla zallana e felywl meg mondot
wlgbe hog otth tenne az itileteth mert ez lehetetlen: hogy kedyk
vrunk criſtus ala zal az itiletre oliűetimnek hegyre: mely hegrol
menorzagba fel mene es az egbe oly magos helyen vg hog min-
denek lathaſſag es halhaſſag: de maga Ig hogy a tekeletes ferfiak
245 es az || zent emberek kőzelb leznek az itilo birohoz: de agonoz
emberek egbe gwytetnek Joſaphatnak wőlgebe es afoldon leznek
mikepen eletekbenys e főldyeketh zerettek: abironak bala felől
alnak

Toaba megis kerdetik mikepen gwlhetnek oly rőuid időn anne
zantalan ember az itiletre hol otth az vtolſo itilet lezen: mikepen
zent pal Irya: ad corinth. ev. egh pontba es eg zem pillantaſba
mikoron ſok emberek tauol es mezze legenek a heltől: ria felel-
tetik adoktoroknak mondaſok zerint hog az valaztattaknak meg
dywchoywlt teſtek lezen: azert ők az őmegdywchőwlt teſtnek gyors
voltayert kőnnyen es hamar oda mehetnek: de agonozok az ő
nehez teſteketh fel vizik: azert wk őmagok myat oda olyan hamar
nem mehetnek: de witetnek az itiletnek helyere az ő tulyaydon
angelyoknak myatta: kyket yt [valagattattanak] vallottanak yol
246 lehet gyalazatoſon || zidalmaſſagal vallottak wket: mert nem tettek
azt ami iora őket intetik demaga nemeyl doctorok vg mondnak
hog az őrdőgőktől vitetnek az itiletre mikepen vrunk criſtus Jeſus
meg yelente az euangeliumba zent mathe irta meg kőnuenek
huzon neged reziben monduan: elbochiata embernek fya[t] az w
angelit: es fel zedik az ő valaztattith ez vilagnak neg zőgyről hol
otth a io angeloknak el bochataſa nem Jelentetik egebre ha*ne*m
chak a valazttattaknak egbe gywteſire Jol lehet mindeneknek porat
hamuyat meg a gonoz embereknek es a fel tamadaſnak letelire
vru*n*k criſtus a yo angeloknak tiztek hog nekik kel egbe zedniek:

de maga fel tamaduan agonozokoth eſmeg a gonoz angelok vizik az itiletre a rettenetes biro eleyben mert az őrdőgők az gonozokat wſtekeknel fogua vontatnak es nog galazatoſſagal vizik || wket 247 afődre le vetik mikepen meg bwzhut dőgőth : nog ordytaſal es imezt mongak tunia illik az őrdőgők it wez gonoz termezet: o en iſtenem en iſtenem mely nog ſiras es fogaknak chikorgataſa lyzen ottogyan : orditnak az őrdőgők ſirnak es ohaytanak a gonozok felik a bironak ő retenetes zinit orchaiat eremeſt az feld ala bunanak ha lehetne : Azert az felywl meg mondattakrol gondolhatywk mind nyayan : tudnia illik mikepen az archangelok kyk voltanak tartomanyoknak wrizey menorzagra kayaltnak monduan o thw mendnyayan zent halattaknak lelki kelyetek fel es iőietek az igaz bironak itiletire : es leg ottan mind nyayan az ő teſtekbe es tetemegbe Jarulnak es fel keluen criſtus Jeſuſnak eleybe mennek az egbe

Adam es [az pro] abraham patriarkaknak es prophetaknak ſereginel : zent peter az apoſtolaknak es az tanituanoknak || ſeregyuel : 248 zent iſtuan prothomartir a martirumoknak ſeregiuel : Toabba az zwz maria elő iſtenek anya anemes zuzeknek ſeregiuel : zent anna az io hazaſoknak ſeregiuel : zent erzebeth azzon a nemes tizta ezuegekel : mikepen zakharias propheta irta meg kenuenek kilenchedik reziben monduan Ime vriſten elyő es mind az ő zenti ő vele es lezen az napon nog vilagoſſak : Vegezetre vrunk criſtoſal ky Jőnek mind a meney kar angelok mikepen zent mate irta meg kőnvinek huzon őted rezeben monduan : mikor el Jőuend embernek fya az ő hatalmaſſagaba es mind az ő angely es el iőnek ő vele

Toabba kayalt az archangal az egbe monduan o tw hatalmas őrdőgeg Jőuetek mind nyayan az itiletre : Ezen kepen mas angyal pokolra kyalt monduan : o tw karhoztak [Jőuetek ky] kelyetek fel halataibol es iőuetek az itiletre : es e kepen fel tamoduan teſtekben ſeregben vitetnek az őrdőgőgtől A keuelyek lucipernek || ſeregiben : 249 a feſuinek ma*m*mon őrdőgnek ſeregiben : az haragoſok a ſatan őrdőgnek ſeregiben : a torkoſok belzebub őrdőgnek ſeregiben : az irigek leuitan őrdőgnek seregiben : az iora ualo reſtek verlphegor őrdőgnek seregiben : Toaba gondoluk meg mikepen az archangelok kőzőnſeges tartoman zerint reteneteſen kaialtnak : keletek fel halatak Jwetek az itiletre : es mind fel kelnek keluen : orditnak es ohaytnak yay es yay Jay afőldőn lakozoknak : zent Janos irta meg

lataſſarul valo kőnuenek nolchad rezeben Jay mert iſtennek zinitol
es az zenteknek dwchőſegeből ky rekeztetnek: Jay mert pokolra
ala vetetnek es ſoha onnat ky nem Jőnek: Jay mert vignel kwl
gőttretnek es kinzatattnak Toaba reteneteſſe tizi a bironak el
Jőueſit a twznek ő egeteſe es ő nog ſebes langya: mert akoron
mind ez zeles vilag egh: azert irya vala eſaias propheta kőnuenek
hatvanhatod rezeben: vr tizbe Jwel mert twzben itili meg vr ez
vilagot e twz kegig richard new doctornak mondaſa zerint gettri a
gonozokat mind az itiletnek előte es mi*n*d az vtan: mert a twzben
250 tamadnak fel mind: es a valaztattak || meg dwchwlth teſtben fel
tamaduan leg˺ottan az egeben fel ragattatnak criſtusnak eleyben:
de agonozok az twzben maradnak megh aföldőn ky kynoza es gettry
eteth leg ottan miheles mihelt fel tamadnak es miglen vru*n*k criſtus
az itileteth el vegezi es az itiletnek vtana ő velek tudnia illik a
gonozokal e twz pokolra ala vetetik. hol oth pokolnak ő twzehez
egbe elegwl es az karhoztakat v őreke kinoza

Megys kerdes tamad hogha vrunk criſtus az itiletbe meg
lattaſſik azon kepen a gonoz emberektől: mikepen a ioktol avagy
kwlőmben latyak ayok agonozoknal: rea feleltetik hog mind ago-
nozok es mind ayok meg latyak vrunk criſtusth az ő dwchőſeges
emberſegiben: richard new es zent thamas es zent agoſton doctor
meg egeneſwltenek rayata hog mikepen zent agoſton doctor mon-
gya hogy mind ayok mind agonozok meg latyak eleueneknek es
251 a meg holtaknak || ő biroyath de ketſegnelkwl wteth egbe meg
nem lathatyak tudnia illik a gonozok: hanem chak emberi abra-
zatban: de maga afynyeſſegbe kyben itili: nem az alazatoſſagba:
kyben megh itiltetek: az az mikoron meg itelek ő felſegeth es
halalra karhoztatak: es Jol leheth hog a gonozok meg latyak criſ-
tus teſtinek dwchőſegeth: demaga az ő lelkenek dwchőſegyt meg
nem latyak: ſem teſti zemmel: ſem lelky zemmel ſem ertelmekel:
A yok kegig meg latyak ateſtnek dwchőſegire teſti zemmel a lelek-
nek dwchoſegire lelky zemmekelis meg latyak es ezen kepen kw-
lőmbſegh vagon aioknak lataſa kezt es agonozoknak lataſok kőzt
Mas kwlőmſegys vagon mert a iok meg latyak anak felete fineſen
criſtuſnak iſteni termezetit: agonozok kegig nem latyak meg az ő
iſtenſeget merth az iſtenſeg őrőmnekwl meg nem lathattatik: mert
a ky iſtenſeget meg latya tahat nog őrőmet vezen belőlle: de hon-
252 nat eſmerik meg a criſtusth hog bizon iſten legen vg mondnak || e

felywl meg mondoth doctorok richard new es zent tamas doctor hog az iſtenſegnek niluanualo ky Jelenteſibel: demaga r nem enek miatta hog wk meg latnak az vő iſtenſeget: mert vg mond iſidorus new doctor az itiletbe agonozok criſtuſnak emberſeget: tudnia illik az w dwchoſeges emberſeget: meg latyak erre hog bankogyanak: az w iſtenſegit kegig mem latyak hog ne wrwlyenek merth valakiknek az iſtenſeg meg mutattatik: bizonyaba es ketſegnelkwl de valami őrőm mutatatik nekik

Harmad kwlombſeg megis vagon: mert ayok valnak meg dwchőwlt zemel kikel meg latyak criſtus teſtinek dwchőſegit. A gonozoknak kegig nem lezen meg dychőwlt zemek. Azert iſtennek hatalmaſſagabol: lezen termezetnek felete hog wk meg nem dwchőwlt zemmel meg lathaſſak criſtus teſtinek dwchoſegit meg [ere] eregbwleſnek nogob galazattyara hog nogob keſerv̊ſegek legen benne hog illyen felſeges Joth veztetenek. Neged kwlombſeg [es] megis mert a iok nagy gwnwrwſiget valnak || latuan criſtuſnak 253
dwchőſegyt: A karhoztak kegig Joly lehet laſſak criſtuſnak meg dwchwlt teſtit mely wnnwn allattya zerint is igen eruendetes latnya demaga a gonozoknak igen zomoru lyzen: mert vadnak es leznek w ellenſegi es gwlőlik wtet: Az ellenſeg kegig bankodik es nogon zomorkodik latuan annak dwchwſegit es tizteſegit gwlwl es a kire irigkedik es mert meg eſmerik a karhoztak wl igen az iſten meg gwtwruen wket erreke: No azert bwnős lelek ved ezedbe mely retenetes lezen teneked a criſtuſth latnya az itiletben gondold meg mert valamig a bunbe fekzez benne heuerz iſtennek elle*n*ſege vag: es erek karhozatra milto: Azert trach penitenciat ha wduezwldned akarz kerdes tamad megis ith mikepen latyak meg a criſtuſth az itiletbe a kws germekek kyk eredett bwnbe multanak ky: mert ha wtet meg eſmerik bizon iſtennek lenni: tahat meg tugyak hog az ő iſtenſeginek lataſatul meg foztattanak es Bankodnak es ekeppen erzekenſegnek w fayodalmanak || kinnyat vallyak: de maga wgy 254
tartyak kőzőnſegel az doctorok hogy ők chyak karhozatnak kinnat vallyak: es nem erzekenſegnek: Toabba ha latyak a criſtuſth Jeſuſth yl reteneteſen agonozokat karhoztattni minemde filyky őkys enne es ilyen nog haragyat: rea feleltetik zent bonaventura doctor atyanknak ő mondaſa zerint: mert mikepen zent gergely doctor mongya vr iſten az igazaknak keges lizen: a gonozoknak kegig reteneteſnek Jelenik A meg ne*m* kereztelt germekeknek az

az a kerezteletlen germechkeknek : ſem keges ſem rettenetes nem lizen vrunk criſtus : Toabba ők ſem bankodnak hog az iſtenſeget nem latyak : mire mert tugak hog ingen ſem erdemlettek meg latni azert hog nem criſtuſnak tagay az kerezteletlenſegnek miata pelda hozaya mikepen a kiralnak ő fya ky tugya es alytya v wmagat miltonak lenni hog kiralya kellene valaztani : bankodik ryata |
255 ha wtet nem valaztyak . . . . kepen ez miltoſagoth el . . . . . . mba parazt ember kegi . . . . magat hog nem milto n . . . . evel nem gondol : ſem ne. . . . . . . mert vgy mond zent agoſt. . . . . A biro ky mindeneketh meg i . . . ſſel el nem vitetik : ſem irg . . . . meg nem haytatik : ſem ſiraſ . . . penitenciaual meg nem engezt . . . es e kepen az ő ky zeleſitet ſente . . ſoha meg nem hiuattatik meg ſem m . . maſoltatik : Azert ky ky mind itth tarchon penitenciath hol oth vagon irgalmaſſagnak hele es ydeye mert oth chak igaſſagnak helye vagon : vg mond ezen zent agoſton doctor A gonozok minden kinth el zenuedne[k]nek chak az itilő bironak meg haraguth zinith orchaiat ne latnak avag chak eg zem pillantaſith Azert inth minket vrunk Jeſus criſtus nemikor fenegeteſſel nemikor kegig ides inteſſel inth minkheth az itiletre-valo el yőveſenek ő napyara : mel dologba akarya minekwnk ami
256 iduezitenk || . . . . nogy zeretetith es a meg . . . . egeſſegit mihozang meg . . . . . . karya ő felſege mindenek . . . . . . es ſin-kith nem akar . . . . . . zert emelytek fel aty feye . . . . . e tw el-meteketh mely a lele . . . . . emelytek fel az iſtennek . . . . . unk criſtus Jeſuſnak zereteti . . . . z ő nogy Jo tetelinek meg gon . . . . hogy az ő zeretetiert tudnia illik . . taſſunk a penitencianak tarta-ſara bunőkert tuduan hog ha penitenciath tartandotok el kőzelget a tw meg valtaſtok az az amazalt eyelenualo vilagba : es a dwchoſeg a Jővendőben melyet meg kereſe ami edes meg valtonk az ő verevel aduan minekwnk az ő kinzenuediſinek erdemibol : kerdetik ith meni tanot valnak abvnőſők az itiletbe ki melle tudnunk kel hog elſo vadlo avagh tano lezen embernek w tulaydon bwne mikepen
257 Heremias propheta irta meg konvenek maſod rezeben : Meg dor||gal meg fed tiged ate gonoſſagoth mert a gonozoknak tulaydon őnőn gonozſagok lezen nekik haborgatoyok : mert vg mond zent bernard doctor : Az itiletbe vgmond alnak embernek minden bwne abo-doktalan bwnős ellen imezt monduan The tőttel minket te miuel-kedetid vagwnk : vag akarod : vag nem akarod e napon minket el

nem reytehc mert tegedet mi el nem hagunk : de te veled az itiletre megwnk : vadolunk tegedet miltonak lenni akarhozatra a nog ſok bwnek teteliert : en kegig ezt mondom hogy embernek ő tanoya es vadloya lezen o̊nno̊n tulaydon lelki eſmerete az o̊ karhozatyanak : zent pal irya meg ko̊nuenek maſod rezeben Thanobizonſagoth tevin azoknak : vno̊n lelky eſmeretek Maſod tano a^{v}gy vadlo lezen az ordok ky monduan es kyvadoluan mindo̊n gonozſagokat melyeket tettvnk kikro̊l penitenciat nem tartatvnk Mert vgymond zent agoſton doctor kiz lezen az ordog ky mondany || valamit 258
to̊lwnk : mely napon : mely oraban es mely helen vetkeztwnk es mit kelletvolna tennw*n*k es mem tetwk mert akoron zemere vethy abwno̊s embernek gonoz fertelmes gondolatokat haragnak tartaſat ezenkepen valamit vitkezet zoluan karomlaſnak bwnyben ragalmazvan atkozuan : hazukſagot monduan : hamiſſan meg eſkwen : felebaratunkat meg metuen : es o̊tet haragra indituan ezenkepen ateſtnek minden celekedetiro̊l [Iraſarol] Iaraſarol : tombolaſarol : lataſarol : illeteſiro̊l : ezenkepen a tvnyaſagrol reſtſegnek bwnero̊l tugnia illik meny miſet meny p*re*dicacyot ok nelkwl el hattal : es meny bo̊ytōt meg zektel : es meny illő inepet meg nem illetel : es irgalmaſſagnak dolgat tehetted volna es nem tetted : ezenkepen minden Bwno̊kro̊l kyket tettwnk : ezek meg leven az atkozot elenſeg az ordok ordo̊k imezt mongya az itilő bironak : Igaſſagos biro itild ezt en nekem abwnnek miata : ky nem akara tyed lenni a malaztnak miata atermeztnek myatta tyed : enim [abwnek] ||
abwnere valo engedetnek miata mert gonozt ingerlettem neky es 259
w o̊ro̊meſt rea engedeth teneked engedetlen : nekem engedelmes : ate ruhadat elhatta : es az en o̊ltözetemmel iöth ide : ky teueled nem akara iletet vallani abodogſagba : Itild meg hog en velem valyon o̊ro̊ke valo kint : Harmad tano auag vadlo lizen mind ez ziles vilag : es minden teremtet allatok : mert vgmond zent gergel doctor : ha te azt kerded hog kik vadolnak teged : en ezt meg mondom hog mind e telyes vilag : mert a fo̊ld imezt mongya : o atkozot bwnos ate labayddal en rayatam iartal : az en gwmo̊lcho̊met o̊tted : es az iſtent a ky teged teremtet el hatad : mert agh zamot mindenekro̊l : Tahat az fo̊ld imezt mongya en : Tahat a viz imezt mongya : en tigedet itattalak : ate zennydet meg moſtam halakat zolgaltatam teneked : ag zamot : a nap imezt mongya : en teged meg vigaztaltalak anapot meg vilagoſitotam neked : azert

ag zamot az criſtuſnak : azert vgmond Hugo new doctor : abozzu-
260 allaſnak napyan || ſemit nem valy abwno̊s ember mit felelheſen
az itilo̊ biro elo̊t : mert meg nimul akor abwno̊s embo̊r : hol ott
a meyn [ez] es az fo̊ld : a nap es az hod : es mind ez telyes
vilag mi ellenu*n*k alnak a mi bwnwnknek bizon ſag tetelire :
Toaba lizen az itiletben atanoknak meg byzonytaſa mert minden
felo̊l atanok meg bizonytyak hog a gonozok az o̊ gonozſago-
kert miltan erdemlettik az o̊ro̊k karhozatoth : elſo̊ tanoya lezen
abwno̊ſnek o̊ feyefo̊lo̊tth az egbe tudnya illik az elo̊ vriſten : e lezen
neky tanoya ky mindeneket tudh : Maſod tanoya o̊ melette tudnia
illik az o̊ tulaydon angala : mert vgy mond origenes new doctor :
mi*n*den angal az itiletben Jelen lezen elo hozvan azokat akiknek
otalmazoia es vezere volt : tudnia mint tano bizonſagoth teven
mene eztendeg baylodoth es munkalkodoth vele : Iora intuen o̊teth :
de az ember az o̊ Jo intiſit meg vtalta : de bizon zamot kerd az
elo̊ iſten mindenrol : Harmad tanoya lizen a bwno̊s embernek o̊
elo̊the tudni iol illik az zenteknek eletit melyeth meg [itilz] vtalt :
nemakarnak iol elni : hanem lucipert akartak ko̊uetny es az o̊ aka-
261 ratyat be teleſiteni : azert miltan || karhoztatya vket ateremto
vriſten : hog kegig vrunk criſtus az vtolſo itiletbe az o̊ igaſſagat es
igaz itiletith meg mutaſſa meg mutatya az o̊ kinzenuedeſinek o̊
Jegit tudnia [illik] mint akereztfat : az zeget : es hog mindeneknek
niluan legen hog a gonozokat miltan es igazan el karhoztatya
o̊ro̊kke : Ilyten igikkel atkoza wket monduan : mikepen arany
zayw zent Janos magarazatot tivin zent matenak mondaſan
Imezt mongya : O bodogtalanok es eluezet bwno̊ſo̊k laſſatok az
en zeretetemeth : es az en io voltomot tw hozzatok : mert ime en
tierettetek embere leuek : meg ko̊to̊ztetem es meg chufoltatam te
ereted : meg kinzatam es meg fezitetem teereted : mert hol oth
vagon az en bozzuſag zenuedeſemnek o̊ gwmo̊lche : en addam az
en viremnek arrath Jutalmat atw lo̊lketeknek meg valtaſaert :
azert hol otth vagon atw zolgalattok en az en dwchoſegemnek
ſelete tartotalak es vallotalak : mikoron iſten volnek embere leuek :
es alabvaloua to̊lo̊k engemeth minden tw marhatoknal : melyeket
nagoban zeretetek hog nem mynt engem az en igaſſagomat es az
262 enhitemet : || Ohalalatlan bwnoso̊k michoda gonoſſagot tetem
twnektek : Vagy atw vduo̊ſektekert mit keletuolna to̊nno̊m melyet
meg nem to̊tem : laſſatok azert az en fineſſeges feiemet Ime hol

akorona kiuel altal verettetek: Laſſatok az en orchamat ky nallal
es pekdeſſeſekel meg rutitatek tiertetek: laſſatok a meg dwcho̊wlt
teſtet mely oſtoral meg oſtoroztattek: laſſatok az en kezeimet es
labaimat es oldalamat altal verettetuen es altal zegeztetuen: Ime
hol oth vadnak azegek es chucha Ime hol vagon akereztfa kire fel
fezitetem tiertetek es meg halek: No azert niluan ligen twnektek:
es minden teremtet alatnak: mert miltok vatok az o̊ro̊k halalra
es a karhozatnak kinnara kik gwlo̊feget adatok az en zeretetemert:
O azert bwno̊s lilek geryeg fo̊l acriſtus Jeſuſnak kin zenuedeſinek
zeretetire es tarch penitenciat: mert retenetes lezen te neked abi-
ronak ſentenciaya Ennek vtana imar gondoluk meg mikepen vr
iſten az igazakat meg algya monduan vo̊nekik Jo̊uetek el en atyam-
nak aldottay vegetek az orzagot: mikepen zent mate irha meg
kônuenek huzon o̊to̊d rezeben: elmelko̊gwnk azert mikepen vrunk ||
criſtus Jeſus az o̊ keges [orzahgat] orchayat nog zeretettel teriti a **263**
valaztattakra: es eleztib az o̊ aldot zentſeges annyara az zwz ma-
riara imez igeket monduan: Jol leheth az euangeliomban nem
irattatot meg mert nem mindenek irattatanak meg: O tiztelete
es en zereto̊ zwlem te engemet zwzen mehetbe fogadal viſelel: es
ate zwzeſegedbe milto haylakot adal es te to̊led zwletetuen enge-
met imadal: te engemet mikepen zeginſegbe zwlettetteth imadal
es mezitelen poztochkaban be takaral es engemet meg ruhazal:
te engemet es zomyuhozoth zwzei teieddel iltetel: es harminc
eztendeg engemet nekem zwkſegemeth meg zolgaltatad: mert te
minden keſerwſegeben ko̊nyo̊rwluen es ko̊nuet hullatuan: en velem
a keſerwſegbe vegig meg maradal: es vegezetre en a kerztfan
meghaluan en velem otth lo̊l mind vegig: Azert aldot legen ate
lelked: Aldot legen ate zentſeges teſted: Aldottak legenek mind
athe munkayd: faradſagid: mert ime mikepen angeloknak es
bodogoknak kiralne azzonyat az en zekembe helheztetlek: es en
velem o̊ro̊kke orzaglaz: vgy hogy mindenek elchodalchoznak rayta
es mindnayan ezt mongak az zentek Amen vg legen ||

Ennek vtanna imezt mongia az apoſtoloknak: es tanitua- **264**
noknak: mert ty vattok kyk meg marattatok en velem a haboru-
ſagban: azert aldottak ligetek o̊ro̊kke Amen Es toaba o tw zent
martiromok kik en zeretetemert halalt zenuetetek: aldottak legetek
o̊ro̊kke: es mi*n*d a zo̊ntek imezt mongak amen: Toaba o tw zent
confeſſorok kyk kemenſeges penitenciat tartotatok aldotak legetek

őrőkke: Toaba o tw zent zwzek kyk zeplonelkwl valo tiztaſagot tartotatok aldotak legetek őrőkke: Toaba o tw mind nyaian en valaztot zentim kyk irgalmaſſagnak dolgat tettitek: Mert zomyuhozam tudnia illik mint az en tagaimba es innom adatok ennekem: ehezem es ennem adatok ennekem: Azert aldotak legetek mind őroke amen: Imar kouetkezik a karhoztaknak ő ſentenciaiok:

Mert imezt mongia akiral azoknak kyk az w balya felől alnak liznek: Tauozatok el en tőlem es mind az en őrőmőmtől es az en angelimtol: kiknek tanachit meg vtaltatok: kyk Jelen leuen ſemmi tizteſſiget nem tőttetek: Tauozatok el en tőlem es atkoztak legetek atya iſtentol: atkoztak legetek en tőlem ſiv iſtentol: atkoztak legetek zent lelektol: atkoztak legetek mind a zőntőktől:
265 es minden teremtot allatol: es mind || azentek imezt mongak Amen: Tahat ſiruan es ohaytuan imezt mongak: Vram lam te teremőtet alatid vagunk mire atkoz meg minket ilyen keminen: es erre imezt feleli az vriſten: zomyuhozam es eheſiget zenuedek de nem itetetek ſem itatatok: azert tauozatok el en tolem atkoztak: Ezeket haluan mondnak akarhoztak: Vram auag Chak hag minket te hozad kőzel lennunk: Imezt feleli vrunk criſtus: nem: de tauozatok el en tőlem tauol akwlſő ſetitſegre: Toaba meg vgy mondnak: Vram auag cak ag minekwnk valami vigaztalo helyt: vg mond vrunk criſtus: nem: de tauozatok el az őrők twzre: O azert elő vriſtennek kemen es retenetes igiye: Toaba vg mondanak: vram agad ezt hog auag cak ezer eztendonek vtanna alogek meg ami twzwnk Eſmet ezt feleli vrunk Jeſus nem tezem de mennetek el az őrők tizre: Toaba meg vg mondnak: Vram agy minekwnk auag chak valami vigaztalo tarſaſagot de maga imezt mongya az vr iſten: nem akarom: de aretenetes őrdőgők legenek atw tarſotok kiknek akaratyat tőttetők atw eletetekben: Azert tauozatok el az őrők tizre ky zerzetetvin vagon őrdőgőknek es az ő angelinak:
266 O azert merre nog ſiralom lezen otth es fogaknak || chikorgataſa: holotth az atya aſiwtol el valaztatik es a ſiw az atyatul: eſmet az anya az ő ſiatol es az ő lyanyatol: es a ſyv a lyanyis az anyatol: az atyaſiv az ő atyaſyatol: es a hwg az ő hugatol: a nene az ő nyennetől: Es emeg leuen vrunk criſtus agonozokat pokolra ala veti egyetembe mikipen zent mate irta meg kőnuenek huzon őtőd reziben: mennek ezek az őrőkke valo kinra es getrelemre az igazak kegig az őrők eletre

O azert mely nog ſiralomal kayatnak a karhoztak monduan Jay mineku*n*k hog zwletetwnk: Jay mert ſoha imar etwzből ki nem zabadvlunk de őrőkke es vegnelkwl yt kel meg maradnunk No azert ezek mind meg leuen kegeſen es aytatoſon gondolhatyuk minden erdegekről es agonoz emberekről pokolra ala vetetnek: Jay azoknak eſmet yay mert retenetes ſiraſt teznek es pokolba berekeztetenek mikepen őrdőgeknek varoſaban hog ſoha chak egſe iőheſſen ky onnat: Vegeztre vrunk criſtus imaduan mind az angelok kik valanak embereknek őrizey: es imezt mongak vrunk criſtuſnak: O hatalmas mendenhato iſten mi ate akaratod zerint mind ediglen || meg őriztwk az embereket es azolgalatot nog zere- 267
tetel be telyeſitőtwk: hog az ő wdueſſegenek őrőkſegit meg foghatnak: Es ez imar betelyeſwlt es el vegeztethet: meg teluen a valaztattaknak ő zami es meg dychőwlt teſtel a fől tamadoknak: Azert imar a mi tiztwnket meg haguk imar nem őrizuen: de ő velők imar őrőke teged dichirunk Maſodchor az angelok kyk a nig iltető allatot forgatak el indittotak es imaduan c*ris*tus vrunkat imezt mongak: O hatalmas iſten mi zolgaltunk embereknek: el indituan es forgatuan az egeket: Imar mert nem zwkſig hog toaba idő legen it e vilagon: azert ami tiztwnket meg hagvk: Vrunk criſtus kegig meg algya őketh mind: Imezt monduan: Aldottak legetek tw vrtol ky teremete mennyet es főldet: mert zolgaltatok az en valaztattimnak: imar matolfogua egetembe ővelek őrwlyetek őrőkke menyorzagba

Mind ezek meg leuen Ennek vtanna vru*n*k criſtus terity őmagat az zvz mariahoz monduan: O en tizteletes edes zwlem es en zerető zepſegw kedues zent anyam: Jol tudod ezt hog mikepen nem chak az angelok de minden teremtet alat zolgal es zolgalt az en vazaltattimnak teneked es ennekem es: meg ennek felette mikor en a kereztfara || helheztettem volna es te otth alanal 268
em velem nog keſerwſeget zenueduen az en halalomnak ideyn ők-ys kőnőrwleteſſeget mutatnak: azert az ő zolgalatyokert avalaztattaknak teneked es ennekem es melyet tőnek miraytunk kőnyőruluen ezert ezt tezem ő en velők hog erekke valo fineſſegnek es ekeſſegnek ayandekozaſat adom en őnekik: mert az főld meg ottetek az en meleg veremmel kőnőrwle en raytam mert az kőziklakys meg repedezenek: Azert moſtan adom őneky az criſtalnak zepſeginek fineſſegit: Toaba a viz nem chak az en valaztatimnak es

teneked zolgalth : deennekem es mikoron a vizeken iarok vala : es mikoron akerztfan a kereztſignek zentſigit viſeluen az en oldalombol ky Jeve auiz verel elegh azert adok o̊neky ſokkal nagob zepſeget hog nem mint anak elete volth: Toaba az egh ezen kepen zolgala: mert nemikepen a kenerwleteſſegben mikoron az egbe fwgőkvala nag kayaltaſſal ky bochatam az en lelkemeth : annakokaert nekyys zepſeges fineſſegeth adok : Toaba a twz zolgala az en valaztattimnak ennekem es az en eletembe moſth es az itiletbe egetven az en ellenſegimet az halalatlan bwnőſőket az en kin zőnuedeſemről halalatlanok voltanak : Azert adok őneky zepſegw vilagoſſagot ||
269 Ennek vtanna a mennyey tagok es a cillagok es Jeleſſben a nap es a hod zolgaltatnak kiualtkepen az en halalomnak ideyn kőnőrwleteſſegeth mutatuan mikoron ſetetſegre valtoztanak mind e kőnzőnſeges főldőn : azert őnekik finlő ikeſſeges vilagoſſagoth : mikepen Eſayas propheta irta meg kőnuenek harminch reziben : lizen ahodnak vilagoſſaga mikepen anapnak vilagoſſaga : anapnak vilagoſſaga lizen hetzer fineſb : mikepen het napnak ő vilagoſſaga : hog ezenkepen es mindenekbe meg laſſak a valaztattak az iſteni zeretetnek ő nog bőſeges voltat : es hog nagoban őrwlyenek : O azert bwnős ember tanoly a kinzenuedet criſtoſon kenerwlned hog me dichőwlteſſel :

Tahad mind nyayan a valaztatak az zwz mariaual imagak vrunk criſtoſt monduan : halakat adunk teneked vram ate nog io ſok tetelidről es vigaztalaſidrol : azert dichiret es dichoſig legen teneked mi edes meg valtonk : Es ezenkepen be mennek acriſtos ieſuſſal es helheztetnek az angeloknak kariban : ky ky mind az ő erdeme zerint es ekepen ottogon lezen a criſtoſnak varoſa abo-
270 dgſagba őrőkke vegnelkwl kibe minket || helhezteſſen atya fiv es zent lelek amen : ezer [őd] őt zaz harminch eztendőben 1530.

*) Criſtus vrunknank emberſegenek mas fel ezer harmynch egy eztendeyeben, kezdetyk'az zentſeges Machariuſnak elethy ky talaltatek harom zenth elethw Barathol, az paradichom kerthytewl chak hwz mely felden Atyanak fywnak es Zentleleknek neweben legyen az el kezdes

Dicheretet es halat agywnk az kegyelmes wr Iſtennek ky
mynket az ő zentinek zamtalan es chwdalatus peldaywal napon-
ken menyorzagnak bodogſagara hyw Jheſus ||
My nyawalyas es alazatws baratok Teophilus: Sergius es 271
Timws kerwnk Tyteket mynt hiwſeges kerethyeneket hogy fygyel-
meteſen ez chwdath thyw halgaſſatok kyth myw bezelwnk az
zentſeges romabeli makariwſnak eletyről, ky latattek my thelewnk
paradichomnak kertetől chak hwz melyfelden, Ezzenes kerwnk
hogy bezedwnketh meg hydyetek, merth kenyemb wolna nekwnk
wezteglenwnk hogy nem hamiſſagnak bynewel az igaz iſtennek
elethe karhoztatnwnk Annakokaert my felywl meg mondoth ha-
rom baratok twdnya mynth teophilus Sergius' es Tymus, Iſteni
malaztbol egy mas akaratyawal mennenk egy zenth monoſtorba
haytwan az my nyakwnkath zent regulanak alaya || Es myden 272
egy nyhany eztendőth az zenth monoſtorban teb atyafyakal Iſten-
nek zolgalatyaban lakoztwnk wolna, egy napon kylench ora korba
Menenk az eufrates wizenek partyara, kynek melette wala az mo-
noſtor, kyben my lakozwnk wala, es ime kezdenk az iſtennek
zolgaynak erdemirol zolny, azon kezbe őthlek nekwnk zywyngbe
hogy my' mynden ez wilagoth zellel Jarnok, es oda mennenk ahol
az menyorzagh az feldzel egyeſſwl, Mydőn ezt my bennwnk egy
mas akaratyawal el wegeztwk wolna, az monoſtorba az teb atya-
fyaknak kőzibe be me[n]nenk, azzon kőzbe myden eſtwe lőth

---

* Harmadik kéz.

wolna, mynd az zenth atyafyak el alwnak, es my tytkon az monoſtorbol ky Jo̊wenk, es legh ottan wthra eredenk ||*)

273 es wethenek egy seteth temlechbe, ſem ennwnk ſem Innwnk nem
adanak, hannem chak az wriſtenek zent Jowolta thartoth, egy
nyhany nap mwlwan esmeth o̊zze gywlenek, alytyak wolth hogy
ehſſegel Imar megh holtwnk az temleceth kernywl wewek, latak
hogy Imadkoznank ky hozanak es nagy ſok morgaſnak wthana
nagy cher palchakal eröſſen werenek, es az o̊ hatarokrol el ky
kergetenek, bizzonſſagh nekwnk az wriſten keth nyegwen nopegh
egy zalath ſem ethwnk, el Indwlank es Jwtank nap keleth fele egy
mondhatatlan nagy zep mezo̊re, hath a mezo̊n wadnak Igen magas fak, es nagy edeſſeges almak wadnak reyta, dycherwen az
wriſtent, az almawal Igen Jol lakank annak wthanna Jwtank nap-
274 keletfele, az || orzagba [Lo] hol loknak az apro emberek kyketh az
magyarok hynak lywky embereknek, mentől nagyob ky wagyon
bennek nem nagyob egy seng hozzanal, az fele nepek kezeth
Jarank zaz es tyz napeg, Onneth hogy el menenk Jwtank mond-
hatatlan nagy rwth hegyek kezibe, oly helyre hol az nopnak wila-
goſſaga az kö ziklakoth meg nem tarhatya es sem fa sem fyw oth
nem teremhet, Oth latank zamtalan merges kyokat, sarkanyokath,
vnicorniſt baſiliſcoſt, es nagy sok egyeb merges fergeketh kyknek
neweketh my nem twdywk, az wriſtennek ſegytſegewel azzok kez-
zwl bekeſſegel ky menenk de huz napeglan oly nagy sarkany ry-
waſſokath hallothwnk hogy be kelleth az fylwnket dwgnwnk, || *)

275 adank, es az galamb wthan el Indwlank az galamb wezerwen myn-
ket, ky Jwthank[k] az sethetſſegbo̊l, es Ime talalank egy igen zep
ozlopoth, hat az ozlopon Iras vagyon, az Iraſt el olwaſſok, az Iras
ez wala, Ez ozlopoth chynaltatta wilag byro nagy alexander walaky
ez wtra akar menni bolkezwele tarchon Merth Jobkezwele senky
nem mehet az wthnak kemenſſege myath, Ezt my lathwan bol kez
wele Indwlank es mikorth sok Ideygh Jarthwnk wolna, Ime negy-
wen nopnak wthana zala my reank nagy es el ze*n*wethetetlen

*) Itt 1 levélnyi hézag van.

dohoſſagh mely [doſſo] dohoſſagoth el nem zenwethetwen, holt
elewenwl az feldre le hwllank, es kenyergenk az wr Iſtennek, hogy
el wenne lelkynket, ||

Egy kechyn Ido̊ mwlwa fel kelenk es Ime latank egy 276
nagy wermeth, kyben walanak zamtalan merges es thwzes kyok,
az werembo̊l nagy kayaltas lewn es ſyralmas yaygataſſok hallata-
nak, Ime menyorzagbol zozath Jewe hozzank mondwan, Ez
hely Iteletnek es kennak helye hol kenzatnak
azzok kyk criſtuſt meg tagattak, My az zozatoth
halwan nagy ſyraſſal onnath el menenk, es Jwtank keth igen
magaſſagos hegyeknek ko̊zybe, az keth hegy ko̊zbe latank egy nagy
emberth kynek magaſſaga az my alytaſſwnk zerint zaz seng wala,
es negy ero̊s was lanchokal az keth nagy hegyhez keteztetet wala,
kwrwle mynden felo̊l nagy ego̊ thwz wala es az embernek kyaltaſſa
halattatyk wala wgy mynth negywen mely fo̊ldre || Az ember 277
hogy mynket latha ero̊ſſen kyalt wala, de my igen meg rettenenk
es nagy tawl fo̊ldo̊n az hegyeket el kerwlo̊k es Ime Jwtank mas
helyre, hol nagy ero̊s repedezeth kewziklak walanak, oth es latank
egy azzonth meg erezteth hayakal, kyth egy nagy fene sarkany
ero̊ſſen mordos wala, mikor az azzony zolni akar wala az sarkany
feyeth zayaba nywytya wala es [az w] archwl harapdalya wala azzon
kezbe hogy my azth nezno̊k Ime az nagy repedezeſbo̊l nagy sywas
es kyaltas halatek mondwan felſeges atyaiſtennek fya criſtus Imar
kenyerwly raytwnk, kenyerwly my raythwnk, my ezzen ero̊ſſen
megh rettenenk, es legottan terdre le eſſenk es kenyergenk
az wr Iſtennek mondwan, wr iſten wed el Imar az my lelkwn-
keth, ||

Onnath es nagy ſyraſſal fel kelenk es nagy felelemel me- 278
gywnk wala Jwtank egy falka swrw erdo̊ ko̊zybe, mely erdo̊ben
igen magas ſak walanak, az faknak agayn wlnek wala nagy sok
madarak, es Ime zolnak wala mynth emberek, nagy ero̊s kyaltaſt
teznek wala es azth mondyak wala, kedwez nekwnk wr merth
theremtel mynket, Irgalmas legy my hozzank wriſten merth wet-
kezenk the elened ith ez fo̊lden, Ez ilyeten zoth my halwan Igen
chwdalkozank, es Imatkozank ezth mondwan. kegyelmes wriſten
Jelench meg nekwnk my legyen ez nagy chwda kyt lathank, zozath
Jewe menybo̊l mondwan nekwnk || nem engettetyk nektek ez 279
chwdath meg thwdnotok, menyetek el wthatokon, Inneth azerth el

menenk es Jwthank egy Igen zepſeges helyre hollotlı alnak wala
negy tizteletes ferfyw zemelyek, mondhatatlan zepek walanak,
wala nekyk arany coronayok gyŏngyel es draga kŏwekel meg ekeſ-
ſytettek, kezekben wala nagy zep arany palma ag, Elŏthek wala
nagy es retenetes thywz, ezeketh my latwan igen meg Iyedenk, es
fel zowal kyaltank az ferfyakhoz mondwan wriſtennek felſeges
zolgay kenyerwlyetek my raytwnk hogy ez thywz nekwnk ne art-
haſſon, az emberek meg zolalanak mondwan, Ne felyetek az mely
280 wtath nektek wr mwthatoth menyethek Batorſagoſſon, || merth
wriſten hagyoth mynketh ez helyen hogy ez wthat erizwnk mynd
adeglan, mygh nem el Jew az criſtus wilagnak yteletire, ezt my
halwan az zenth embereknek tawl kezenenk es nekewel az helyrŏl
el menenk, es Jarank telyes negywen napegh az pwztaban egy
falatoth sem Ewen, Azzonkezbe hogy oth Jarnank hallok zamtalan
nepnek ekes dycheretiketh es zalla my reank oly igen gyenyerw-
ſeges Jo illat, hogy az my zankat mynden lepes meznel Inkab
meg edeſythe, wgy Anyera hogy az edes eneklesbe, es az Jo Illatba
hat el alwthwnk wolt, Egy kewes Idŏ mulwa fel serkenenk, latank
elŏthwnk egy zenth egyhazat, chwdalatws zepſegel megh ekeſſyte-
teth, az zentegyhaz wgy techyk wala nekwnk hogy mynd criſtalybol
281 Rakatatoth, kezepethe wala || egy ekeſſen ŏltŏztetet oltar, az oltar-
bol igen zep feyer mynth az they kwth few folywalaky, az oltar
kerwl alnak wala zenth ferfyak es mondnak wala menyei dyche-
retet mondwan, Zenth, Zenth, Zenth wriſten menynek magaſſaga-
ban, az zenthegyhaznak delfelŏl walo oldala mynd draga kewekbol
rokatatot wala, nap nywgath felŏl feyer alabaſtrum wala, ezak felŏl
piros marwany kew wala, Napkelet felŏl fenes chillagokal meg ekeſ-
ſytetet wala az egyhaz felet az nap hetzer enkab feneſb wala hogy
nem yth ez wilagon walo emberektŏl latatyk, walanak az egyhaz
kernywl eghi madarak es, de chwdalatws mondany mely igen
zepen es gyenyerwſſegeſſen enekelnek wala, techyk wala nekwnk
282 hogy iſtennek angyaly enekelnenek, Ezzen my igen || chwdalkozank
de maga nem merŏk megh kerdeni my dolog wolna, azt welŏk
hogy wolnanak wr iſtennek walaztot zenthi, az zentegyhazban my-
es Imatkozank, es nagy felelemel wthra eredenk, Ennek wthanna
telyes zaz napeg Jarank, bizonſagwnk ezzen nekwnk wriſten, hogy
az zaz napek egy falath ſem etthwnk, hanem chak wyzzel taplal-
thwk magwnkath, mykor mennenk az wthon Ime nepnek soksaga

Jwtha elo̊ngbe ferfyak es azzonyalatok egyetembe, de az nepek
igen aprok walanak, egy sengnel magaſſabath nem latthwnk ben-
nek, Lathwan az nagy soksagoth, Igen meg retthenek, es Ime egy
mas akaragyabol myerth haywnk es zakalwnk igen meg no̊th wala,
haywnkat megh ereztȯ̊k, ez keppen || reayok hyrtelenkedenk, az 283
apro emberek ezt lathwan hamar gyermekeketh ragadak es gyorſan
nagy ordytaſſal el fwthanak, oth my wrnak halath adank ky myn-
keth ez sok nyawalyaban bekeſſegel wiſſele, Ennek wthanna egy
Igen zep folyo wyzet talalank, azzon altal menenk, es talalank
igen zep feyer fyweketh edeſſek walanak mynth mez az edes fywekel
igen Jol lakank, es az wr iſtennek halath adwan, el Indwlank,
mykort sok ydeyg Jartwnk wolna Ime wrnak akaratyabol Jwthank
egy Igen zepſeges wthra, Lathwan az wthat mynd egyetembe terdre
le eſſenk, es wrnak halat adank ky nekwnk wthat mwthata, merth
az elo̊th ſok ideye wala hogy mynd wth nekwl Jartwnk wala, az
zep wthon el eredenk, sok napegh ethlen Itlan az wthon menenk,
azon kezbe || Egy Igen zep tizteletes kewlywk melle Jwtank Lathwan 284
az Lywkat, zenth kereztnek Jegyet reank wethwen az kew odwba
hamar be menenk, de senkyth benne nem lelenk, mondank egy-
masnak, ez zep hely nynchen egyebto̊l, hanem Emberto̊l, azerth
eſtweyg legywnk Ith, es thalam meg lathatywk mychoda Ember
lokyek ez lywkban, ez zo bezed kezbe mynth Igen megh farath
emberek le wlenk, thahat eles alwthwnk wolth, egy kewes Idő
mwlwa fel serkenenk thahat oly igen zep edes Ilattoth erzwnk hogy
paradichomnak gyenyerwſſegehez haſſonlattatik wala, egy kechi-
deg az barlangbol ky lepenk, hogy ketfele neznenk, Ime azzon-
kezbe nap keleth fele thekentenk, lathank egy emberi zemelth
nagy thawl fo̊lden Jo̊wen, || kynek haya zep feyer wala mynth ho, 285
es oly igen bewſſeges wala, hogy az ferfywnak teſtet mindeneſto̊l
be foktha wala, myhelt az ember hogy mynket lata magath az
feldhez wthe, egy kewes ydő mwlwa fel kelwen, kezde nekwnk ilyen
zowal kyaltani, ha iſtento̊l wattok zenth kereztnek Jelet reatok
wethwen En hozzam ſyeſſetek, ha kedegh ȯ̊rdȯ̊kto̊l wattok tha-
wozzatok el en thwlem Iſtennek zolgayatol, ezth hallwan az zenth
wen embernek Ily zowal felelenk, Zenth atya algy megh mynketh,
es megh ne haborwly merth myes criſtus Jeſusnak mynekwnk megh
waltonknak es Idwezyto̊nknek meltatlan zolgay wagywnk, es ez el
mwlo wilagoth megh wtalwan zerzeteſſeke lethwnk, Ezt halwan

286 az zenth atya leg otthan hozzank Jewe, es kezeyth || egbe emel-
wen sokaygh Imatkozek, Annak vthanna zayarol es orchayarol
hayat el feythe es mynketh megh alda haya neky es zakala nagy
wala, es igen zep feyerek walanak mynth az ho, orchaya neky zep
fenes wala mynth angyaly abrazath, mynden tefte neký Ilatoz wala
mynth az dragha balfamum, azzon kezbe nagy syrassal my nekwnk
zolala mondwan. Iftentől aldathot atyafyak honnet walok wattok
wagy honneth Jőttetek, mondyatok megh Ennekem mykeppen al
az wilagban az criftusnak hytty, azt es megh mondyatok ha az
poganok meges haborgatyak az kereztyeneketh, halwan my az
kerdeffeketh reya felelwen neky mynd megh bezzelők az criftusnak
zegen nepey mykeppen az poganoktol haborgattatnak, aztes meg
bezzelők mely sok nyomorwfagoth es wezedelmeketh az wthon
287 Jeweffwngben walothwnk wolna || megh mondok thowaba, hogy
kewanfagwnk wolna oda mennwnk hol az menyorzagh az főldhez
egyeffwl, halwan ezt az zenth atya felele mondwan, Zerető fyach-
kaym azzon ne erőkőgyetek, merth ember elő teftben paradichom-
fele ennel thowab nem meheth, Merth enes nyawalyas bwnes
ember ezen Igen erőkőthem hogy ennel thowab mehetnek, es wi-
lagnak wegere Jwthatnek, de egy eyel mykorth ezzekről gondolkod-
nam egy fenes angyal előthem alapek, es monda en nekem, Ennel
thowab ne meny es az wriften ne kefferched, merth ez helyhez
chak hwz melyfőldőn wagyon paradichom holoth adam es ewa
wrtol gyenyerwfegben helyheztetenek wala, oth wagyon ez wylag-
nak es ez főldnek wege, de maga egy halando ember sem meheth
oda, merth az wriften kerubyn angyalt oda alatha adoth kezebe
288 fenes fegywerth hogy őryzne || paradichomoth azert senky oda
nem meheth ezt mondwan az angyal el enyezek, azerth zerelmes
fyachkaym En enel thowab soha nem erőkőthem menni, My nya-
walyas barathok halwan ez bezedeketh az zent atyatol, egyetembe
főldre borwlank es az felfeges wriftennek nagy halat adank,

Azon kezbe el eftweledek, es monda nekwnk az wen atya,
zerelmetes atyamfyay menyetek ky ez celabol, es legyetek oth
kwn chak egy kewes Ideygh, merth keth orozlanom wagyon kyk
nappal kywl Jarnok, eftwe hozzam Jőnek, ne thalamtan ha thythe-
keth hyrtelen latandnak megh nyomorytnak, my azerth nagy
felelemel ky menenk azonba nagy hyrthelenfegel az orozlanok meg
Jwtanak es az zenth wen eleybe menenek, az wen kezeyth weyekre

thewe es o̊keth zeppen megh terelgethe, es ezt monda nekyk || En 289
fyachkaym harom Jo atyafyak Jo̊thek en hozzam, meg ne ban-
chatok o̊keth, ezt mondwan az zent atya legh ottan be hywa mond-
wan atyamfya Jewetekbe semyth ne felyetek, nagy felelemel be
menenk, es Joban be eſtweledwen, az zenth atya hoza nekwnk
walamy fyw gywkereth es makoth, nagy chendeſſegel megh ewo̊k,
es wyzeth Iwank reyaya, az wthan az zenth atyawal halakoth
adwan wriſtennek, el nywgwank, megh wiradwan zolank az zent
Embernek mondwan, felſeges wriſtennek kedwes zolgaya, nekwnk
wrwnk es edes atyank kerywk the boldogſagodath, hogy mondyad
meg nekwnk newedeth, es mykeppen Ide Jethel, honnet walo legy,
es mykeppen Ith ez nagy pwztaban lakozzol, hol semmi Emberi
nyayaſſag nynchen || felele nekwnk az zenth atya mondwan 290
Iſtenben tiszteletes atyamfyay en nekem newem macharius,
wagyok olaz orzagban romay fyw, nekem atyam Igen kazdagh es
nagy tizteſſegbeli ember wala, mykorth en atyamnak hazanal
lakom wala, es dyaky bo̊lcheſſegeth thanoltam wolna, walek wgy
mynth hwz eztendo̊skorban, gyakortha en olwaſſom wala criſtus-
nak ewangyeliomath holoth azt mondya, walaky az en newemerth
el nem hadya atyat anyath, batyayth, es hwgayth awagy mynden
nemzetsegeth, nem lehet en thanitwanyom, azt es Igen gondolom
wala hogy az ky criſtuſnak thanytwanya nem lehet ez wilagon,
menyorzagban o̊ro̊ko̊s fya ſem leheth, Azonko̊zbe az en atyam, En
nekem wgyan akarathom ellen, egy kazdagh wrnak || leanyat megh 291
kerethe, es Ime mydo̊n az menyeko̊zo̊nek nopya el Jewthwolna es
wendegeknek sokaſſaga be gywlth wolna, kezde az en atyam ero̊ſſen
wigadni azonba atyamnak hazabol ky orozkodam, es menek egy
ezwegy azzonnak hazahoz heted napek az ezwegy azzonnak haza-
ban lo̊k tytkon, az azzonth mynden napon atyamnak wdwaraba
be kwldethem, neky parancholwan hogy senkynek engemeth meg
ne mondana az azzony mynden nap holotha myth en felo̊lem zol-
thanak es en nekem mynd megh bezelethe, Mykorth az en atyam
engemeth sok helyen kereſtetet wolna, es sohol nem lelhethet
wolna, anyammal es mynden atyamfyaywal mondhatatlan nagy
ſyralmath thezen wala, azomba nyolchadnapon egy woſſarnapra
wyradolan eyel az azzontol bwchwt [weg] wek || es az hazbol ky 292
Indwlwan talalek egy Igen zep wen emberth, kezdem kerdezni
howa megyen, es monda hogy welem akarna Jarni, es nagy ere-

mel kenten el Indwlank hogy a waras wegere Jwthotwnk wolna
zerzenk wthra walo eleſſegeth, azomba el Indwlwan, nagy sok Ideig
Jarank, es Jwthank az olyaten sanyarw helyekre hol mondyathok
hogy thyw Jettetek, Mykorth azerth Ennekem alytaſſom zerent
Jwtthwnk wolna ez helyhez wgy mynth harmynch mely fŏldŏn egy
Innep napon az wthon le wlenk es mydŏn oth wlnenk azonkŏzbe
tarſom el enyezek thahat en nyawalyas bwnes ember magamban
Igen meg haborodam merth nem thwdom wala megyek el mely
fele fogyak, en magamath fŏldhŏz wthem es kezdek igen keſſer-
293 weſſen syrnya || Ime hogy magamath oth syrathnam az ky el enye-
zeth wala, nagy feneſſegel elŏtthem alapek, es nekem ezth monda,
zerelmes ifyw ne syry es semmith ne bankogyal, merth en wagyok
az raphael angyal, Engemeth wriſten bochatoth wala az the segit-
ſſegedre hogy theged otalmaznalak es ez helyre bekewel hoznalak,
Ime azerth minden wezedelem kŏzoth kyket Jŏwen az wthon lattal
bekeſſegel wiſſeltelek, latad az nagy setetſegeth, latad az kenoknak
helyet, Latad thowaba az igazaknak helyeket es Immar ſemmith
ne fely merth ezeketh mynd bekeſſegel el halathwk, kely fel
azerth es Indwly el wthadon, Az angyal ezt megh mondwan esmeth
el enyezek, Enes meg batorodwan az fŏldrŏl fel kelek, es kez-
294 dek az || wtthon menni es Ime thawl lathek egy erdey zamarth, es
kezdek neky nagy kyaltaſſal mondani, az myndenhato wriſtennek,
ky thegedeth theremteth hatalmara kerlek hogy nekem megh
mwtaſſad az wthat melyen kel En nekem el mennem, Ime legh
ottan hozzam there, es egy zoros eswenyen kezde elŏtthem menni
es en menek wthanna ez keppen harmad napegh Jarank, es har-
mad napon Lathank thawl egy monhatatlan nagy sarwaſt, azt
Lathwan az erdey zamar, hyzem megh Iyede, Engemeth el hagya,
esmeth kezdek Igen bankodni, merth nem thwdok wala howa
295 menni, Kezdek a h zarwasnak kyaltani mondwan, || merth az en
segytſſegem thŏled megh Iyedwen Engemeth el hagya, azerth az
elŏ Iſtenre parancholok hogy nekem megh mwtaſſad az wthat kyn
Ennekem kelyen el mennem, ezt halwan az zarwas mykeppen
haznal lakot zeled allath legh otthan hozzam there, es en elŏtthem
kezde az ŏswenyen menni gyakortha Enghemeth hatra megh the-
kenthwen, ez keppen harom napon Jarank, es negyed nap hogy
mennenk az wthon, thalalank egy igen nagy fene sarkanth, thahat
az wthon altal nywlth, es az keppen fekzyk, azt latwan az zarwas

meg rettene, es syetſegel el fwthamek, En kedygh igen megh
Iyedwen az fŏldre le borwlek, Ennek wthana Iſtenben byzwan fel
kelek, || es zenth kereztnek Jeleth reyam wethem, es mondek az sar- 296
kannak, az myndenhato Iſtentől meg retteny, es ennekem ne arthas,
az sarkany ezt halwan nagy retteneteſſen hamar fel kele, es enne-
kem emberi zowal zolala mondwan, Jŏwel aldot wram merth the
wagy az felſeges iſtennek zolgaya Macharius, Raphael angyal meg
muthata nekem az the orchadot es abrazatodat, paranchola es
Ennekem hogy thegedet wynnelek az helyre, kyth wriſten neked
walaztoth, Imar mo negyed napya hogy en theged Ith warthalak,
az oltha semmit sem ŏttem, Ez eyel kedyg nagy feneſſeget latek es
zozat Jewe en hozzam ezt mondwan Ame Jelen wagyon
Iſtennek zolgaya Macharius, legy wele mykep-
pen ez || elŏth meg montham the neked, Azerth Jŏyel 297
wthannam semmyth ne fely, es Ime megh mwthatom neked az helt
hol wriſtent dycheryed, Az sarkany ezeketh meg mondwan, lathek
En nekem hogy olyan lewn mynth egy zep Ifyw, es elŏttem el
Indwla, en wthana megyek wala, egy nyhany nap mwlwan, Ide ez
barlangba kyth lattok enkemet hoza, mykor Jwttwnk wolna ez
helyre en thŏlem legottan el enyezek, Imar en zegen bwnes ember
kezdek keth fele nezni, azomba az barlangnak egyk rezeben Lat-
tek keth orozlany fyakat, thahat az anyok es holwa mellettek
fekzyk, az holt orozlanth en ky wywem az barlangbol, es el the-
metem, oth wriſtennek halakoth adek hogy enghemeth enye ſok
wezedelemben bekeſſegel meg tartot, es Ide hozoth, ||

Az orozlan fyakot laſſan fel newelem es yth 298
ez helyen keth eztendeyeg nagy bekeſſegel lo-
kank, Ennek wthana Ime az ŏrdŏgnek Irygyſege reyam zalla,
Merth mykor egy napon ez barlangbol ky menthem wolna, es az
napnak igen nagy hewſegenek myatha megh farattam wolna, le
wlek, azomba latham tahat melettem egy zep azzonyember sarw
wagyon, kezdem magamban gondolni wram iſten my hoztha e
nagy pwztaba ez sarwth, el felethem wolt zent kerezt Jeleth reya
wethnem, fel wewem ŏthet es az barlangba wym, maſſodnap ky
menek es thalalek egy Igen zeph azzonyalath ŏltŏzetet, en nya-
walyas bwnŏs Ember okor sem gondoltham wolth ŏrdŏgnek alnak-
ſagath, azt es fel wewm es thŏm az sarw melle ||

Harmad napon es ky menek, es thalalek egy az- 299

zonyalatot mondhatatlan draga rwhakba óltóztetwen, Jay en ne-
kem nyawalyas feregnek, merth meg sem thwdom wolt ördőgnek
alnakſagath de nylwan azzony Embernek welem, es mondek neky
honnet Jőwel Ide, awagy ky hozzot theged ez nagy pwztaba hal-
wan az azzony nekem bezedemeth, kezde Igen keſſerweſſen syrnya,
lattam en az ő syraſſath oly mynth kenyerwlek rayta, kezdek enes
erőſſen syrnya, az syras wthan monda, En zentſeges atyam En
wagyok egy romai gazdag wrnak leanya, Engemet az en atyam
akarattom ellen ada egy Romai wrnak fyanak, mydőn az menye-
kőzőnek napya Imar Jelen wolna, es az wendegek mynd be győltek
300 wolna, az en Jegyeſſem el weze, Legottan az Ifywnak atya || es
anya az atyamal es anyamal egyetembe Igen meg zomorodanak,
En kedig ezen Igen őrőlek es legottan eynek chendeſſegeben az
hazbol thitkon ky menek es wtra eredek, senki engem nem wezerl-
wen, nagy hegyek kőzőth wtnak sanyaruſſagan Ide Jetthem,
E z b e z e d e k e t m y k o r t e n h a l l a m , I m e e n n y a-
w a l y a s o c t a l a n e m b e r , o z t h a l y t t a m hogy ő wolna
a z e n J e g y e ſ ſ e m k y t e n R o m a b a n e l h a t t a m w a l a ,
kezen fogam őthet es be wym az en barlangomba, zemey neky
syraſtol meg nem zőnnek wala, Enes hozzaya kepeſt Igen syrok
wala, azomba mellem le wlthetem es adek makkot neky hogy En-
nek, kezdem othet wigaztalni, es kezdem neky Iſtennek wthat
301 dycherni, Azonkőzbe myntha Igen meg faratham || wolna kezde
alonnom kelletni, ő es kezde Engemeth thőrőlgetni, annal enkab
alomnak myattha meg győzettethem, Myth halogattok awagy myth
tytkolok rayta, en nyawalyas ember ky Annak előtthe azzony-
alatot nem eſmertem wala erzem almamba hogy azzonyalatal en
wetkeztem wolna hyrtelen maghamat fel wthem thahat az főlden
fekzem mezytelen, thekentem az azzont, tahat Immar el enyezeth,
Jay Jay Jay Ennekem merth keſſőn ősmerem megh őrdőgnek
alnakſagath, azonkezbe az barlangbol ky menek, es kezdem nagy
syraſſal melyemet wernem, Az orozlanok kyket en fel tarthotam
wala hyzem hogy meg ősmerek az en bwnőmeth, es leg ottan en
thőlem el fwthanak, mydőn latham hogy az orozlanokes el hagya-
302 nak || kezdegh annal eroſſeben bangodwan syrnya, es kenyergek
az megh fezőlt criſtus Jheſuſnak hogy en nekem Jelenche megh
menemő penitenciat kelyen az En bwneymerth tharthanom azon
es kenyergek hogy az orozlanok en hozzam thernenek, Ime az

kegyelmes Iſten ky enghemet akara penitenciara tartani leg ottan
az orozlanokat hozza therithe welem esmet az barlangba be Jo-
wenek es gyorſaſſagal,egy ember magaſſan wermeth aſanak, megh
ertwen ezth hogy Iſtennek akaratya wolna legottan az werembe
menek, es parancholek az orozlanoknak, hogy az foldet Reyam
hannak, Oth engemet az orozlanok el el themethenek, o̊k en
tho̊lem esmeth el fwthanak, ekeppen harom egez eztendeig az we-
remben etlen Itlan || nagy sanyarwſagal elek, az harom eztendo̊ 303
be thelwen, mondhatatlan nagy zapor eſſo̊ zakada anyera hogy az
barlangh feyem felywl egy kewes helyen megh feſle, es akor lattam
az napnak wilagoſſagat az harom eztendo̊tol fogwa, a menyere
lehethe kezymeth ky nywytam, es az my kewes fyweth zagathatek
azt edeſſen megh o̊m, azonkezbe az orozlanok oda Jwthanak
lathak hogy wilagoſſag wagyon en kerwllem, leghottan ky aſanak
az werembol, es minden teſtemben egezen ky Jo̊wek, Legottan
therdemre eſſem halakot adwan az wriſtennek telyes negyen eyen
es napon terdemen alek adegh fel sem ko̊lthem hanem nagy sy-
raſſal az wr Iſtennek halakoth attham mynden nagy Jowoltarol, ||
Ez negwen nap be telwen, Egy waſſarnap be thekentek ez 304
barlangba thahat az barlangnak negy zegelethy mennyei feneſſegel
be telyeſſettek, es Ime az my megh waltonkat latham ferfywi zemely-
ben, tarthwan kezeben Igen zep arany zal wezzo̊t tarth kezeben, es
mondhatatlan edeſſen zol wala, de az o̊ zowa oly hatalmas wala
mynth ha ezer ember zolna, Mykor az menyei enekleſſek el wegez-
tettenek wolna, Ime hallattatek haromzor Ilyen zozath Amen es
o̊ro̊ke amen, Ennek wthana fel mene criſtus orzagaba Ime azon-
kezbe zalla menyorzagbol ala nagy feneſſeges ko̊d, es Jo̊we ez
barlangba, kezdenek nagy Ero̊s menydo̊rgeſſek es willamaſſok lenni
es mynden egy madaraknak zawokat Jol erthem wala, es ezt ky-
altyak wala || zenth zenth zenth ero̊s wriſten amen, Mykor en 305
latast latham es az zoth hallam anyera megh rethenek, hogy leg-
ottan az fo̊ldre eſſem es nyolcad napyklan mynd az fo̊ldo̊n fekyw-
them, mydo̊n oth fekennem Ime Iſtenni Jelenteſbo̊l megh o̊ſmerem
hogy az wriſten Jelen woltanak myattha megh zenthelthe wolna
ez barlangoth, Ennek wthana be menek nagy felelemel az bar-
langba, es az en thwlaydon bo̊nemert kezdek sanyarw penitenciat
tharthani, dycherwen az wriſtent myndeneknek theremto̊yet, es
megh waltoyat, ky az en bo̊neymerth Enghemet el nem akara

weztheni, hanem penitenciara bochata, Azonkozbe mydôn egy nap-
pon Jarnek yth ez nagy kyetlembe, Lattham thahat az ogh ellen-
306 ſegh archwl ream Jhő, || Thahat kezeben wagyon egy eles kaza
kerdem ŏthet myth akarna, es monda hogy az kazawal Enghemet
akarna le wagni, ezt en halwan fel fohazkodam, es mondek, Ime
ha wrnak ez akaratya Legyen wgy mynth ŏ akarya, halwan ezt az
ŏrdŏg el hagyitha kazayath, es monda En nekem, O Macharius
nagy gyetrelmet zerzez the en nekem az the alazatoſſagodal merth
chak ewel gyŏz megh engem [el] es ewel en raytham Igen nagh kent
thez, Ezth mondwan nekem az ellenſegh en elŏllem el enyezek,
Tanolyatok megh azert en zerethŏ fyaym menye haznalatoſſaga
legyen az alazatoſſagnak, merth menyewel Inkab ember ŏn magat
307 megh alaza, es magath bŏnŏsnek wolya, Onnal || kŏzzelben wagyon
az wriſtenhez, Ame zenth eſayas propheta latwan az wriſtent,
nyawalyaſnak, es fertelmesnek monda ŏ magath, azerth nekŏnk
kyk el hattwk ez wilagoth kel zorgalmatoſſon ŏriznwnk magwnkath
hogy kewelysegbe semmi keppen ne eſſwnk, Ame az Bodogh zenth
pal tanyth mynketh mondwan, Az ky olytya magath fe n allani
Jol megh Laſſa hogy el ne eſſek, En, zerethŏ fyaym olyatenok
wagywnk ez wilagon, mynt az tengeren Jaro hayo ky koronkenth
haborgattatik, Es mykeppen az hayo nem leheth kŏttel nekwl, es
erŏs zegek nekwl wgyan azonkeppen Lehetetlen dolog Embernek
alazatoſſagnekŏl Idwezŏlni, merth az alazatoſſag meg nem thwd
308 haragoni sŏth megh bozzwſagan Igen Errŏl, || En zerethŏ fyaym
hwzon harom eztendŏs koromthol fogwa nagy sok keſſerteteketh
zendwenwen Ith ez barlangba, wriſten hogy el ne weztene lelkemeth
ez ideiglen walo wenſegemigh kyth moſtan Lattok Sanyarw peni-
tenciat thartottam, Ime zerethŏ fyaym nektek mynden en Eletthe-
meth meg Bezellem, azerth ha [kez] kepzytek hogy az ellenſegnek
alnakſagyth, es sok keppen walo keſſertetith el wiſſelhetytek en
welem Ith ez kyetlemben Iſtennek zolgalatyaban, megh maragya-
tok, ha kedygh az thy gyarloſaktok zerenth maskeppen alytyatok,
az clauſtromba kybŏl ky Jŏttetek, esmeth be theriethek, es az
wriſten ky Ide hozzat esmet bekeſſegel thŏthŏket wiſſelyen ||
309 Mykorth machariuſtol Iſtennek zolgayatol ezt hallottwk
wolna fŏldre le eſwen dyčerŏk wriſtent es fel kelwen mondank
az zenth machariuſnak, Criſtusnak zolgaya Zenth atyank macha-
rius Imagy my erethŏnk, hogy meheſſwnk bekeſſegel az my clauſ-

tromwnkba es az the zenth elettedeth mynden egyhazakban hyr-
detheſſwk, mert hyzzők hogy azerth hozzot mynket ez helyre, hogy
az the zent eleted az my hyrdeteſſwnknek myattha ky nylatkoz-
tatnek, Azonba az zent wen atya terdre le eſſek, es ſok Ideygh
Imatkozek, az wthan hogy ‖ az Imatſſagoth el wegeze fel kele, es 310
mynketh igen zepen meg apolgatta es criſtuſnak ayanla nagy fel
zowal ezt mondwan, felſeges iſtennek őrők bolcheſſege [?] the zent
kezedbe ayanlom őketh es bekeſſegel clauſtromokba be wiſſelyed
kyktől az the iſtenſeged dyčerteſſek őrőke

Ennek wthana ada mynket az orozlanoknak parancholwan
nekyek hogy mynketh bekeſſegel wiſſelyenek es adegh el keſſerye-
nek myglen az ſetetſegeket el haladnok a hol mynap heted napegh
fekewthőnk wala ‖ No azerth az criſtusnak zolgayatol nagy syraſſal 311
bwchot wewen, el Indwlank, es az orozlanok mynket el keſſerenek
az alexandernek ozlopahoz, oth mynketh el hagyanak, es gyorſan
wizza menenek, Onnat my el Indwlwan, criſtusnak segytſegeből
wthnak sanyarwſagat hamar el haladok, es Jwthank perſianak
főldere, Annak wthana menenk az waraſba holloth wekeznek az
harom gyermekek, sydrag mydrag, es abdenago, ez wthan az
Tigris wizen el kőltőzenk, es thizen ewthőd napra Jwthank Jerw-
ſalembe, es wrnak koporſoyahoz menenk, Towaba mynd az zent
helyeket ely Jarok Hol criſtus wrwnk az my megh waltaſſwnkerth
kenokat zenwedeth, Mynd ez helyeken wrnak halat adank, ‖ ky 312
mynketh enye sok wezedelemnek kőzőtthe myndenőth bekeſſegel
wiſſelth Jerwſalemből ky Indwlank es menenk bethleembe az criſ-
tuſnak zőletheſſenek helyen az Jazolnal Imatkozwan wrnak halo-
koth adank mynden Jowoltarol, ky mynketh meneſőwnkben, es
megh thereſſőnkben bekeſſegel hordozoth es othalmazoth mynketh
mynden wezedelmektől, Inneth es el ky menenk, es Iſtenni zent
akaratbol igen Rewyd napon az my clauſtromwnkba haza Jwthank,
Thalalok az atyafyakat mynd feyenket bekeſſegel, kezdők nekyk
bezeleny az chodakoth kyketh Latwnk wthon Jaraſſwnkban, Megh ‖
Bezzelők towaba az zenth machariuſnak zentseges eletyt, es chw- 313
dalathus mywelkedeſſyt, es walakyk ezt halyak wala dycheryk
wala az wriſtenth mondwan dycheret neked mydenhato atya wr-
iſten ky wagy aldot es dycheretes ky orzaglaz fywwal es zentlelekel
mynd őrőkőn őrőke amen

dyčerteſſek wriſten, ‖

314 Ez kőwetkező Imadſagnak haznalatyat az Iro
megh nem Irtha, de Maga az ky oͦthet mynden
nap meg olwaſſa, Mentoͦl nagyob zwkſegeben
esmeri haznalatyath

Iſten Legy Irgalmas En Nekem Bwneſnek es oͦriz Engemeth
eletemnek mynden Ideyeben Abrahamnak Iſtene, Isaaknak Iſtene,
Jacobnak Iſtene Irgalmaz nekem Es Bochaſd nekem segedelmemre
Zenth Myhaly archangyalt, ky Engemet otalmazon mynden En
ellenſegymtoͦl, Zent Myhaly Archangyal otalmaz Enghemeth az
wezedelemben, hogy el ne wezzek Iſtennek rettenethes Ithelethy-
315 ben || O zen Myhaly archangyal, az malaztra kyth erdemlel kerlek
Tegedet, es wr Iſtennek egyetlen egy fyara, my wrunk criſtus Jhe-
susra hogy menchmeg ma es mynden napon Enghemeth halalnak
wezedelmetoͦl, zent Gabriel, zent Raphael, Iſtennek mynd angyaly
es archangyaly legyetek segytsegwl En nekem kerlek thwtheketh
mynd menyorzagnak Jozagy hogy adyatok segedelmet es hatal-
math nekem hogy semy ellenſeg En nekem ne arthaſſon, se wthon,
sem wyzen, sem thwzen, sem hyrtelen, sem alwuan, sem wygyaz-
316 wan enghemet meg ne Banthaſſon || Ime Criſtus Jheſuſnak
my wrwnknak zent kerezty ✠ Tawozzatok el en
ellenſegym, megh győző az orozlany Judanak nemzetſegeboͦl Da-
uid kyralnak gywkereboͦl allelvya, Ez wylagnak Idwezytoͦye Idwe-
zych mynketh Zent Iſten, Zenth eroͦs, Zenth Megh
holhatatlan wryſten Irgalmaz My nekwnk, Criſ-
tusnak Zenth kerezthy Idwezich Mynketh ✠ Criſtusnak Zenth
kerezthi otalmaz mynketh ✠ Criſtusnak kerezty Mench meg
Mynketh Mynden gonoztol ✠ Atyanak Fywnak es
zent leleknek newebe Amen ||

*) Jhollehet hogy legen kwlomb kwlomb fele iras: Demaga 323
mind egy fereg makalta auagy veztegette: ne*m* irta: tanoluan rayta ||

Doctor zool erről: Wgy ir neminemő Mefter: 324
hoǵ azzonyom zeplőtelen zyz ||

---

*) Negyedik kéz.

325 Annak okaert oluaſtatyk zenth ferench attyanknak eletyben
hogy mikoron zent ferencz attyank vol*n*a az ő zent Regulayanak
confirmalaſaert: es azon keppen zent Damokos attyankys es azon
keppen mycoron ymadkoznek zent ferencz attyank: yme chodala-
tos dolog Thahat lata hogy my Vru*n*k Ihus xpus az eghben fen al:
Taruan az ő kezeben harom chuchyakat auagy lanchyakat melye-
326 ket akar vala el uetni es el bochatny ez vylagnak || el puztitaſara
es veztеſere es ezt mondya vala vruk Ihus xpus: yme vgy mond
mynd ez zeles vylag telyes e harom bynecuel tudnya mynt: keuel-
ſeguel: foſuenſeguel: es gonoz faytalanſagual: es ez harom oka-
ert: ez harom chuchakal auagy lanchyakal el akarom ez vylagoth
vezteny: Ezt haluan kedeglen a zeplőtelen azznyu*n*c zyz maria
ygen nagy hamarſagual ſyetetuel az ő zent fyanak eleybe es
327 [der]terdre le eſuen monda az ő zent fyanak || O en zerető zent
fyam aldot vram Jeſus xpus kerlek en maſtan hogy kenyerőly az
embery nemzeten: es hogy ne akariad oteth maſtan elvezteny mert
ennekem vadnak maſtan keeth fyaim: Tudnya myt zent fere*n*cz
es zent Damocos: es en zerető fyam Ihus en ezeket el kylde*m* ez
zeles vylagba hogy ez harom byneknek ellene predicalyanak: es
hogy ky gyomla*n*k ez byneket az kereztteneк kezol: es legottan
328 megy engezteltettek vruc aldoth Ihus xpus || az ő zenth annyanak
kerelmeſere: yme azet hogy azzonyonk zyz maria meg engeztely
my vrunk Ihust a mykoron myrianc meg haragozyk

Touabba kedeglen a harmadyk bőtő ky vagon a zeplotelen
zyz marianak az ő zent neve deakul ez neuel neueztetyk. R. es ez
erren peldaztatyk egy ygen nemes dragalatos kő kynek neue Ra-
binus es ez kőnek ez tulaydonſaga es ereye hogy ygen fenes es
vylagos el annera hogy akar menemy nagy ſereg eyel el mehet ez
329 kőnec az ő vylag||oſſaganal: azert ez kőnec rabnoſnak az ereye: es

az ő vilagoſſaga ygen yol es meltan peldazza azzonyunk zyz maria
eletenek vylagoſſagat kynek az ő nemeſſeges elete meg vilagoſicza
mynden embereket akyk őteth akariak kewetny a my keppen
anya zent egyhaz enekly merth ez neunek maria magyarol neue
meg vylagoſytto : mert az aldoth zyz maria mykeppen a fenes nap
meg vylagoſſeycźa mynd [e] az egheket mynd az chyllagokat es
mynd || ez zeles vylagot : vgyan ezenkeppen azońunk zyz maria meg **330**
vilagoſeycźa *m*ynd az menyorzagbely zentteket es zent angyalokat
es my*n*den embereket az ő zent malaztyanak es dyczeſeghenek vy-
lagoſſagaual : vgy hogy meltan mondhatya azzonyu*n*k zyz maria a
bőlchnek ő mondaſath akyt meg yrt kenyen*n*ek huzon neǵed reze-
ben mo*n*duan En maria tettem ezt hogy tamadna amegh fogytkoz-
hatatlan vilagoſſag me*n*yorzagban O azert mely ygen naǵ || őrőmek **331**
vagyon az menyorzagbely zenteknec latuan azzonyunc zyz maria-
nak az ő nagy feneſſegeth a melyel meg vilagoſeycźa mend[e*n*]
az telyes menyorzagot ezt ſenky yth ez főlden meg nem mo*n*d-
hattya Annak okaerth el amelkoduan a' zentek azzonyonk zyz
marianak az ő nagy feneſſegen mondyak zenetlen a bőlchnek mon-
daſat monduan Kychoda ez aky el yew mykeppen a fel tamado
haynal : zep mykeppen a hood : valazttot mykeppen a feneſſeges ||
nap : es rettenetes az ellensegeknek es az pokolbely őrdegeknek **332**
mykeppen meg zerzett ſeregnek orozattya

T o a b a a z n e g e d y k b ő t w a z z o n y o k z y z M a r i a-
n a k az ő zent neueben mondatyk ez neuel. i. Es ez yn akar ez
bőtwn peldaztatyk egy Igen nemes Draga*la*tos kő : a kynek neue
iaſpis : es ez nemes kőnek iaſpiſnec ez ereye : es ez tulaydonſaga
vagon : Hogy ha valameľ ember ő nala vyſelend ygen nagy erőt
aad őneky es ygen batorra tezy ótet || es myndennemő felelmet ő **333**
tőle ky rekezt es el tauoztat : vgy hogy az ő ellenſegetől ſemyt nem
fel : No azert ez kőnec az ő ereye es az ő iozagai igen zepen yllety
azzono*n*c zyz Mariat es az ő neuet : Mert vala meľ ember igen
gyakorta mongya ez iget Maria : ez new ygen eróſſe tezy őtet : es
igen nagy bodogſagot aad őneki es mynde*n* nemw felelmet őtőle
el tauoztat : vgy hogy ſemyt nem fel az ellenſegtől az az apo||kol- **334**
bely őrdőgtől : Es annak okaert mongia az zent Berard Doctor :
vala mely helyen vgy mond az azzonyonc zyz marianak ő zent
neuet neuezic az emberec : ot az pokolbely őrdőg ſemyt őnekiek

nem arthat es bwnes ember*ek*nek az ő bynek meg bochattatnak :
az koroknac kedeg vruſſag adattatyc Es az zazandokokna ſege-
delem : Azert ezeket mongya zent Bernard Doctor
335 Hogy ez byzoń legen myt zent Ber*nar*d || Doc-
tor zool erről: Wgy ir nemi*ne*mő Meſter: Hoǵ azzo-
nyonk zeplotelen zyz marianac az ő zent neue őrdőgtől el oz em-
berektol őnekyec ne arthaſſanak

Pelda ymar minekőnc Erről

Vala vgy mond egy zyz leanzo ky akar uala zerzetbe be
menye : ky mikoron ezen igen ſokſer gondolkodnek kynek az po-
kolbely őrdőg eſmeg igen naǵ ſokzer kylemb kylemb fele zemeľben
es kepben ielenic vala : hol angyal kepben hol lean kepben : el
336 anera iuta || ez zyz hoǵ imaron oly mit meg kezdet bolondulni :
es fogada ez leanzo ezt hoǵ ha az mendehato vr Iſten őtet meg
mentene es meg zabaditana ez naǵ ſok karomlaſtol tahat monoſ-
torba be men*n*e az az akarmenemő zerzetbe be men*n*e az menden-
hato vr iſtenek zolgalatiara. De hoǵ miert az pokolbeli őrdőg
mindennemő io dolgot igen felette ban Es ezre vagon hoǵ myn-
denkeppen az emberrel el haǵaſſa az io dolgot : Es annac okaert
337 akara ez zyzet el || es el teritteni az zerzetbe bemeneſtől : es iele-
nec ő neky egy eyel angial keppeben es kezde ő neky igen zepen
zolni es bezeleni ez vylagnak ǵonorwſegeről :· Es annac vtanna az
zerztnec az ő nehez es kemeny voltarol ||
339 Ezeket haluan az zyz monda őneky Es mint lezen nekem
dolgom hogy ha en ez vilagi genőrwſſegemben halandok meg az
mellyeket en nekem igyrz it ez vilagon : mey mondaſt haluan az
őrdőg vezteg kezde halgatni [ez] es ezencepen igen nagy hirtelen
megy ragada az zyzet Es vgy akar vala hogy az zyzet az Palota-
nac ablakan el ky weſſe hogy az ő nyaka meg zakagyon : Es ez zyz
meg ieduen nagy hirtelen monda Nemes azzonyom zeplőtelen zyz
340 Maria nehagy Es legottan az őrdőg el bochata || az zyzet es
monda őneky hogy ha te gonoz lean ez oraban az mariat nem
neuezed vala Tahat yme en legottan meg zakaztom vala a te nya-
kadat. De akar houa meny gonoz lean meg az zerzetbe es ellen-
ſeged lezek : es ezt mouduа*n* el enyezek ő előlle Annak okaert

m o g y a   z e n t   Bernard doctor. Igen rettegyc az Pokolbely
őrdőgo̊cnec o̊ feyedelmy az azzonyunc zyz m a r i a n a k neuenek
aytatos hiuasat: oka ez mert azzonwnk zyz marianac ko̊rno̊le vad-
nac nagy ſok zamtalan zent angaloknac kilemb || kilemb ſeregy a 341
kyc otalmazzac azzonyunc zyz marianac aitatos zolgait

E ſ m e g h   m a s   p e l d a   e n n e k   m e l l e i e

Ugyan erro̊l irya eg aitatos doctor egy peldat Vala egy nemi-
nemo̊ zerzetes zent atya: ky mykoron nagy edeſſeggel gondolkod-
nec a menyorzagnak edeſſegero̊l hog minemy dychőſeg vagon ot:
Ime ezenko̊zbe nagy diznok viwenek az o̊ cellaiaba akaruan o̊tet
az diznok el zagatny: es ezen agya cezde kayaltany azzonyunc
zyz mariahoz monduan O en nemes azzonom zyz || Maria kerlec 342
en moſtan tegedet hogy otalmaz meg engemet az gonoz ellenſeg-
től: es yme legottan azzonouk zyz maria zem latomaſt neki iele-
nec es az o̊ eſtapyat az kezebo̊l ky veue: Es az eſtappal med el ky
vere es wze az pokolbely o̊rdo̊go̊ket monduan o̊ nekik: Tauozzatoc
el gonoz ellenſegek az en zereto̊ zolgamt mert ſemikepe*n* meg nem
hatalmazhattoc az enneke*m* zolgalokon Es ezt haluan a pokolbely
o̊rdőgőc mid el futanak onnaton es az zet agya igen nagy iſteni
edeſ||ſegben marada: es iſteni vigaztalaſban O azert en edes azzo- 343
nyom zeplőtelen zyz maria: mely igen io vagy te azoknak a kyk
tegedet zeretnek es the neked zeretettel zolgalnak

Touaba az őtődic bető ky vagion azzonyuk zyz marianak az
ő neuebe neveztetik deakul ez neuel. A. es ez an peldaz*ta*tic egy
igen zep es nemes dragalatos ko̊: kynek neue Alectorius es ez ko̊-
nek yllien tulaidonſaga vagyon es ereye: mikepen a termezet tudo
meſterek mondyac: hogy valamely ember onala || viſely nem zom- 344
ehozic: es meg eddegh meg nem nyogozic mylen meg nem győzy
az ő ellenſeget: es ez yllyen embernek a kinel az ko̊ vagyon mi*n*-
denkoron igen yo zerencheye vagyon: es mynden ember tizteſſe-
geth tezen ennek a kynel ez ko̊ vagyon No azert ymaron: ez ko̊nek
az az alectoriuſnak az ő ereye [ez] es az ő yozaga ygen meltan
illety azzonyunk zyz Marianac az ő zent neuet: mert valamely
ember azzonyunc zyz mariat az ő zayaba igen gyakota viſely: es

o̊ rolla ǵakorta emlekezyc: vay byzońara az yllyen ember nem
345 zom||ehozyk ez vylagy telhetetlenſeget: de ynkab zomehozyk az
malaztnak annyahoz az az zyz mariahoz: Annak okaert erre Int
mynket az aytatos zent Bernard doctor monuan: O en dragalatos
agyam fyay kereſſetek az iſtennek o̊ malaztyat azzonyunc zyz ma-
rianak myatta: es valamely ember keres malaztot azzonyunc zyz
marianak myatta: es megy talalya kedſegnelkwl: arra mo*n*dya
zent Ambrus doctor: hogy valamey ember ha az zyz mariat hy-
uangya ez yllyen ember vay byzon malaztot nyer: mert mykep-
346 pe*n* || azent Appoſtol es mondya: Senky Senky attyamfiay ezth
nem mondhatya en vra*m* aldot ihus xpus hanem chyac zent lelek-
nek myatta. vgyan ezenkeppen ſenky ezt nem mo*n*dhatya: O en
edes azzonyom zyz Maria: hanem chyac zent leleknek myata:
mely mondaſt kel ertenyk zyunec. zaynak es myuelkedetnek mon-
daſarol: Touba azzonyunc zyz maria neuenek annya ereye vagyon
hogy mynden ember valaky az o̊ zyuebe gyakorta viſely ez neuet
maria: igen yo zerencheye lezen: mert akar mynemy nyaualat
347 bochaſſon az || aldot wr iſten azzonyunc zyz marianac ayttatoſira:
bator akar do̊gh halaly legen akar kedeglen myrigy halal legen
mynddenben ygen yo zerencheye lezen met megy zabadytia o̊tet
az edes zyz maria hogy ha az vriſtennec kellemetes lezen es az
embernek ydueſſegere: Erre modia az aytatos zent Bernard doc-
tor: Ninche*n* vgy mo*n*d oly ygen nagy edes halal hogy mely leg-
ottan elnetauozzech hogy ha az ember azzonyunc zyz Marianak
az o̊ zent neuet aytatoſſagual es zenetlen hyuandya Annak okaerth
348 oluaſt||tatyk az zent Gergely eletyben: hogy mykoron vgymond
ygen nagy do̊gh halal volna romaba az azzonyunc Marianak
keppet vyzic vala az p*ro*ceſſio eloth a melyeth zent lucachy ewan-
gelyſta yrt vala es ezenkeppen megy alla az dogh halal: Touaba
vala mely ember azzonyunc zyz Marianak az o̊ zent nevet zyuebe
es zayaba zenetlen vyſelendy: ezth mynden ember tiztely nagyob-
ban hogy nem mynt ha az dragalatos Koueth Alectoriuſt vyſelne
az o̊ zayaban es yeleſbe*n* Tyztely o̊teth az edes zyz Mariat mert ||
349 az o̊ halanak orayan yelen lezen o̊neky Annak okaert mondya
Bolch eggyk ko̊nyueben: es o̊ eleybe yew vgy mond az tyzteletes
anya az az azzonyunc zyz Maria az halando embernek: O en edes
azzonyum zyz Maria: O aldot ihus xpuſnak zentſeges zyleye. O
my edes zozolonk dycho̊ſſeges zyz Maria: O my ydveſſego̊nknek

eggetlen egy remenſeghe kero̊nk tegedet hogy el ne hagy mynket
Euanak zamkyueteth fyayt: es leanyd De yewy my hozzank myn-
den koron de yeleſben amy halaluknak ydeyn || hogy atte ellenſe- 350
gyd az az o̊rdo̊gek myraytunk megy ne hatalmaznanak De tegy my
velo̊nk azonkeppen a my keppen tewl nemynemő zerzeteſuel [my-
kor] kyro̊l vgy oluaſſuk egy igen zep Peldaban : Egy nemes ember be
mene vgymond az zenth Benedek zerzetebe ky ygen felette go*ro*mba
vala elmegen valla mykoron azert meſtert valazttotak volna ő neky
esmikoron o̊ttet az meſter tanyttana ſemyt tebet nem tanolhata
hanem chak ez keth yget: Aue Maria: es ez keth ygeth oly ygen
mo*n*d||hatatlan nagy aytatoſagual mynden napon zenetlen es 351
ygen gyakorta mondogalya vala: ezenkezbe tertenek hogy meg
hala ez frater es hogy el temetnek volna o̊teth: leghottan egy ygen
zep lilium zal neuekedek ky az koporſobol mely lyliomoth mynd
kwo̊l mynd belo̊l ygen zepen meg irtak vala: Ezt lathuan az frate-
rek oda hyuak igen nagy ſyetetteſſeghel es hamar az Kalaſtorom-
nak ő feyedelmeth es az varſnak ő pyſpeket: es ezek mykoron
meg lattak volna ez dolgoth el chodalkoza||nak rayta es parancho- 352
lanak hogy meg aſnak az koporſoth: es hogy meg aſtak volna az
koporſot tahat lelek hogy az lyliomnak az ő gyekere neuekedeth
fel az fraternak az ő zyuebo̊l es az ő zyuero̊l fel yeth az ő zayara:
es az ő zayabol ky yeth: az koporſonak ko̊[webe] wele: mely
liliomnak mynden leuelen meg vala iruan ez keth yghe Aue
Maria: yduezlegy maria es ezth latuan ygen nagyon dychyrek
azzonyuch zeplo̊telen zyz mariat: ky az o̊to̊th zereto̊yet ennere
tiztely O azerth || mely ygen yo azzonyunch zyz marianak ő zent 353
neueth gyakorta hynu*n*k

Ugyan erro̊l yr nemy nemő doctor egy ygen zepp peldath

Vala vgy mond nemetorzagban nemy nemő azzonyalalat ky
ygen zerethy vala azzonyunk zyz Mariat: es ez ygeket yduezlegy
Maria: ygen gyakorta aytatoſſagual mondyan vala es ygen nagy
aytatoſſagual zolgal vala azzonyunk zyz marianak ky mikoron
ygen yfyu volna egy binth teth vala mely bynt ſenkynek zegenle-
ty||Ben megy nem mery vala gyony: yol lehet hogy egyeb keppen 354

ygen nagy ſok yo dolgokat tezen vala : es zenth eleteth vyſel vala :
Demaga ſoha ſoha : ez egy bynth nemmery vala meg gyonny
ky vala teſty faytalanſagnak byne kyt Teth vala leany voltaba :
No azerth mykoron egyeb byneyt meg gyonya vala ezth mynden-
koron el kero̊ly vala Es oly ezen bynth el fedezuen gyonaſſanak
vtanna ezt mondya vala : en Tyztelendo̊ yo agyam my*n*d azokbol
355 a melyeket en megy gyontam es eǵeb || Byneimbo̊l a melyek en
byneim volnanak es mely bynekro̊l en ygaz gynaſt nem tettem
volna : hagyom byneſſe magamath vriſtennek es agyaſagodnak :
es kerem az vriſten*n*ek az ew zenth yrgalmaſſagath hogy bochaſſa
megy az en bynemeth : es te to̊led en yo agyam odozatoth vriſten-
nek kepebe*n* Es ennek vtanna az azzonyalat mege*n* vala azzo-
nyunch zyz marianak egygyk oltaranak eleyben a holoth meǵ
yrtak vala ygen zeppen azzonyunch zyz marianak o̊ kepeeth : es
356 oth || Terdre leeſven az kepnek elo̊te ygen nagy to̊ledelmeſſegyel
es ygen naǵ aytatoſſagual gyonnya vala az kepnek az o̊ bynet a
kyt tho̊t vala leanyuoltaban : melyet zegyenly vala meǵy gyonny
az o̊ confeſſoranak es ekeppe*n* gyonya vala megy az o̊ bynet :
a’ keppen monduan : O azzonyom zyz maria bynes vagyok es
bynemet mondom en teneked en edeſſeges zyz maria es mikoron
ygen gykorta ekeppen ohaytana es ſyrna : vgy hogy ygen gya-
357 korta ezebe vezy vala az o̊ confeſſora || my*n*d az o̊ ſyralmas zaua-
bol mynd mynd kedeglen az o̊ lelkenek keſſero̊ſegebo̊l hogy valamy
byn vagyon o̊ benne meylet meg nem mer gyonny es hogy mynd
ezeket ygen gyakorta lata volna az o̊ confeſſora kezde ygen nagy
edes bezeduel kerdezny hogy myert ohaytana es fohazkodnek
yllyen nagyon es keſeruefen hogy auagy chak gyonaſnak ko̊tele
alath meǵ yelentene o̊ nek de maga hogy myert a pokolbely o̊rdo̊g
358 az ew nyeluet ygen ero̊ſſen megy ko̊tezte || ſemy keppen es ſemy
modon megy nem mery vala zegyenletyben megy gyonny hanem
meg menty vala o̊ magat az o̊ confeſſoranak elo̊te No azert vege-
zetre vgyan ez bynnek megy gyonaſanlkwl meg hala es [ha] hala-
nak vtana vettetek Vrunk Ihus xpusnak eleyben : mykoron ymar
vrunk Ihus ez bynert pokolra akarnaya vetny : yme azzonyunk
zyz maria eſeek az o̊ zent fyanak eleybe : es meǵ mutata az ew
359 zent kariat kyuel hordozta o̊tet es az || o̊ zent emleyet a kykel
emtete o̊tet : es az edes zyz maria meg niere az o̊ zenth fyatol hogy
az o̊ lelke eſmet a teſtbe meg terne es hogy meg gyonna az egy

bynt kyt ſoha nem met vala meg gyonny elteben es hogy ezenk*e*pen
az ŏrŏk karhozattol meg menneek es ezenkezbn hogy tartyak vala
az ŏ meg holt teſtyt es hogy az el temeteſre el akarnak vynny:
yme chodatos dolog nagy hertelen fel tamada az azzonyalat aky
meg holt vala es az kŏrnyŏl myd meg yedenek. es onnag el kezde-
nek || futnya kyknek kedeglen ez azzonyalat kayaltuan mongya 360
vala hogy el ne futnanak es el ne menenek ŏ tŏle: es monda ha-
mar ygen hamar hyatok yde az en confeſſoromat mert egy byne*m*
vagyon kyt ſoha meg nem metem eletembe gyonny: tudnyamit
ateſty bynt: es meg monda myd a kŏrnywl aloknak hogy azzo-
nyunc zyz mara mentette volna meg ŏtŏth az ŏrŏk karhozattol: es
enek vtanna zerzetbe mene es yol vegeze eletet O azert meltoſa-
gos zyz maria O elŏ iſtennek fy||anak zenthſeges zyleye O mynden 361
teremtet allatnak azzonya chodalatos zyz O menden irgalmaſa-
goknak irgalmasb O mend az mengorzagbely Vduarnak aldot
dychŏſeges zyz maria tegedet kerlek zeplŏtelen zyz es en magamat
meltatlat teneked ayanlom maſtan es az en halalomnak orayan
tegedet kerlek O edeſſeges zyz maria hogy eſſedezel enerettem
byneſerth Amen

Nyolchad Innocencius papa felſeges Erſebth
Iſpaniabely kyralne azzon*n*ak ő kereſere enge-
362 det myndeneknek valakyk || ez ala meg yrt imad-
ſagot aytatoſſagual meg mondyak mynden byne-
nek telyesſeguel valo bochanatot val
myndenzer

Aue uirgo gloriosa
ſtella ſole clarior
Mater dei graciosa
fano mele ducior
Rubiconda pl*us*q*uam* roſa
lilio candidir
o*mn*is virtus te adorat
o*mn*is sa*n*ctus te ho*no*rat
in celo

Maǵarul

Iduezlegy dychőſeges zyz
napnal feneſb chylag
Iſtennek kedues annya
mynden meznel edeſb :
roſanal piroſb :
liliomnal feyerbſeges :
menden yozag tegedet dyzeſeyth
363 mynden zent tegedet || tyztel
ky wagy menyegbe felſegeſb
amen : Pater nr aue maria

Eſmeg ygen zep ymadſag vgyan ezen bulchura melto es aytatoſſagal mo*n*diad

O dicho̊ſegnek azzonya O vigaſagnak kyralne azzonya O kegelmeſſegnek kuth feye O [meltosagna] menyorzagnak feneſſege O paradichomnak gyeno̊rwſege es edeſſege O Iſtennec vigaſſaga: angeloknac dycho̊ſege zentteknec o̊ruendeteſſege: zyzeknec genge Teneked dycho̊ſſeges azzonyom zyz maria ayanlom ma es menden || wdőben en lelkemet: es en testemet: es myndeneſto̊l fogua 364
en eletemet halalomat es feltama*da*ſomat: Te aldot iſtennek añnya zyz maria: o̊ro̊kto̊l meg maracy egyetembe atte aldot zenth fyadual my vrunc Ihus xpuſſual ky aldot o̊ro̊kwl o̊ro̊ke amen: Aue

---

Bodogſagos zent agoſton doctor zerzete ez ala meg yrt ymadſagot es zent lelekto̊l meg yelentetet ő neky hogy ha vala ky mely napon o̊tet meg mondya auagy irua nala vyſely az napon el nem veze*n* || ſemynemő halalual 365

O Iſtennek meltoſayos añnya byneknec bochanatyanak meg nyero̊ye menyorzagnak kapuya minekwnk byneſeknek myden napy otalmunk: azert O iſtennek zentſeges zyleye legy my emlekezetwnknek vezere es nyer yrgalmat mynekwnk byneſeknek feneſſegec napnak ő vylagoſſaga: menyorſanak meltoſagos kyralne azzonya kerlec tegedet ne akary engemet elhadnod: O azert keges zyz maria Iſtennek zent zyleye teneked aya||lom en lelkemet 366
amen: Mongy harom Aue maria utanna

Vrunk Ieſuſnak o̊ zent neuebe kezdetyk a harmad zerzedbely hugoknak regulaya zent Bonauetura attyanknak mondasa zerent

Hogy ha byſon zerzeteſnek kyuanz es akarz leletned es hogy
legy az vr iſtennek kellemetes: tahat vgy mond a meg fezo̊lt vrunc
Iſus xpuſth medenkoron ate zyuedben es atte lelkedben vyſelyed
367 es hordozyad: es az edeſſeges zyz marianak az o̊ || keſero̊ſeges
epeſeget es mynden te myuelkedetydben es gondolatydban megy
tarchad az zenteknek o̊ peldayat es chelekedeſyt es myndenekben
ynchelkegel tennen magadot alazatoſſagal alaznod es tartanod es
myndenekben ert elko̊lchet tarchy es vyſely es hogy legy myden-
koron zemermes: felelmes: tizteſſeges es ert elko̊lchw: beceſſeges:
alhatatos: alazatos: veztegſeges: es atte bezededben ygen ygaz:
es mertekletes: a melyeket nem yllic zolnad ozokat nezolyad: es
368 a mykoron egebek eznek tees egyel || Criſtuſuak o̊w iegyeſſe: es
zolgalo leyanya ky moſtan yo̊ttel az zerzetben mert ez az zerze-
teſſeg [mykoron] mynalunk es annakutana ymaron mondya zent
Bonauentura attyanc hogy a zent alamyſnaert akyuel elwnk ygen
aytatoſſagual imatkozal es valamy a ko̊ſſegnek zereztetik aual meg
elegeǵel: es ne keres tennen magadnak valamyt kyuat keppen
valot Hogy . . . . l egebek meg ne botrankozanac es hogy le wlyz
369 az aztalhoz es hogy enned kezdenel annak elo̊te mongy || harom
pr nrt: a zent haromſagnak dychiretyre: es hogy oth az aztalnal
wlyz ne nez ydeſtoua hogy myt ezyk imez es amaz: es kedeg-
len az meleted valot ne nezd: Se kedeglen azt hogy my legen
elo̊te: es ne mongyad az oth ymez ſos: amaz ſaytalan: Imez nem
fo̊th auagy foetlen: ymez yo ymez gonoz: mert ez ylſenek nem
vezyk yol ezekben hogy nem kazdagſagra yo̊ttenek: de az zeth
zegenſegre mert ha atte teſtedet az eteknek myatta elteted: Tahat

elteſſed atte lelk||edet es az Iſteny gondolatoddal es az ze*n*t yraſ- 370
nak halgatasaual mert vgy mond gergely doctor: mykeppen vgy
mond a kenyer eltety az teſteth vgyan azon keppen eltety az lel-
keth vriſtennek ygyenek halgataſa: vgy mond vruk Jeſus xpus ees
kyt meg yrt zent Mathe: Nem ch’ak kenyerel el az ember De men-
den ygyuel mely zarmazyk Iſtennek zayabol: es mykoron ynnod
akarz a poharbol: anak elo̊te mongy Aue mariat es veſſed zent ke-
retnek yegeth a fenekre akyt in*n*od akarz: || Ladde mely ygen zep- 371
pen tanyt a zent Boneuentura attyanc: es hogy imaro*n* fel koltel
az aztaltol legottan tegy vala my zolgalatot auagy kezgy munkat
akarmy legen az akar talmoſas akar haz ſepres: auagy kedeglen
ſyes atte Celladba es oth oluas auagy Zenth yraſt: a vagy ymad-
kozzal: a vagy kedeglen atte elmedet foglalyad az Iſteny elmelke-
deſbe: awagy kedeglen [moǵ] atte elmult bynedet ſyraſſal avaǵ
emlekezzel meg my vronk Ihus xpusnak o̊ nag kenyarol avagy ||
halalodnak orayarol: es innet ky ne meny az cellabol hanem chak 372
ygen nagy zykſeguel kenzeritetel: vgy hogy a celaba legen tene-
ked a meyeknek orzaga es onnaton vyteſſel az vriſtennek eleybe:
Mondya to*va*ba zent Bonauetura attyank hogy mykoron ymaro*n*
ky ywz az cellabol tahat legen atte bezeded keges edes: alazatos:
zelyd: es key . . . . . ual: es atte yaraſod leǵen alazatos: tyzteſſe-
ges: erth elko̊lchw: nem habahuryaba: es ne legy moſolgo
vyhago: hogy ha akarod a paradichom||ot vallanod es a xpus Ihus 373
zynet akarod latnya tahat tauoztaſſadel mynd az zepſeget: es
zeres myndeneket Iſtenben: es ſenkyt meg ne vtaly es ne ityly
valakyt hogy betolched a paroncholatot: ne ytyl' es nem yteltetel:
es az veztegſegeth ygen ero̊ſſen meg tarchad mert a ſok zolaſbol
vezedelem yw auagy tertenik ygen gyakorta a ſok zolaſba ha.......
eytened es ygen ymadkozzal: es el tauoztaſſad a ſokaſſagoth: es
nagy kezenſeges eletet: mert mynd ezek || vynek a tekelletes es 374
nyugad*al*mas eletre Amen: Ime mely ygen zep tanuſagoth aad az
zent Bonauentura az zerzeteſſeknek

Minden zerzetesſecnec regu*la*ia es elete ymez

Elo̊zerth eluen zenth engedelmeſſegben: Tulaydon-
nalkwl es Tyztaſagban: es az zegenſegben: es az vriſtent igen

375 naǵ aitatoſſagal buzgoſagual ymadnya gyaco[ta]||rlatoſſagual aita-
tos iraſt oluaſnya teſtet meg enihitenie ez vilagoth meg vtalnya
es hadinia Es ördögnek eröſen elleene allania es minde*n*nec felette
iſtent zeretny es tyztelnie : es az ő zent halalat es ken zenuedeſet :
es az ő zent vere hulaſat mindenkor ziuwncben viſeliwk es hor-
dozzuc : es ez zent zerzetnec celekedeſet es minden zerzeſet igen
nagy zerettettel meǵ orizny : az feiedelmec kedeglen legenec kege-
376 ſek : es irgalmaſok az || ala vettetecnek esmeg legenek engedelme-
sek : az wenec legenek igen aitatoſoc : az ifyak kedeg legenec
moncasok es tizteſſe*ge*l iarianac az ő öltözetiben es hoǵ ne legenec
torkoſoc : Wed iol ezedbe zent Bonaue*n*tura atianc Mikeppen ima-
ron tanit monduan : Az hugoc nelege*nec* vetekedöc : ne legenec
patuaroſoc : ne legenek haragoſoc : ne legenec dagalioſoc : ne lege-
nec hamis bezedöek : Ne legenec ragalmazok : ne legenek vereke-
377 döc : ne legenec vizhauiuok : || ne legenec pereſec : Ne legenec
irigec Ne legenec ellenkedök : ne legenek Iſte*n* karomlok : ne lege-
nec hatra nezök az az eſmeg ez vilagra : ne legenec zo hordozoc :
ne legenec hyr bezellöc : ne legenec ſok zolok : es hoǵ az hugoc
ne legenec tuinac es reſtec : ne legenec gonoz gondolok : ne lege-
nec almaſoc es zuńadazok auagy lankattak : ne legenec egebekenec
itiloy. De hogy legenec az hugok koronket es mindenkoron az ő
378 lelky esmeretiket meg hanny es meǵ vetny : Annak || okaert mo*n*dia
zent Bonauentura hogy minden ezeket idefel valokat el kel tauoz-
tatni minden hvgoknac Mi[nden]keppen az halando merget : mert
ebben al az leleknec es az teſtnec vezedelmi : az kinec karhozat
kel az vege : Azet igen nagy Iay vezec az olyan [zerzetben] zerze-
teſſeknec az kyk az zerzetben yol nem elnec : az kyt az menden-
hato vr iſten az ő zent malaztianak miatta ez vilagnak az ő gonoz
vezedelembol es halalabol el ky hozot : Es iay vezek vgy mo*n*d
379 zent Bo||Bonauentura doctor : hoǵ kic imaron az zerzetben iol nem
elnek Azert Touaba mo*n*dia zent Bon*auentur*a : monduan : Igen
felec en raita hogy ne mondaſſek ez ylien hugrol ky az zerzetbe be
iöt : es it ymaron gonozul eel : olian kit zent mate meg irt mo*n*d-
uan : veſſetek otet mi*n*d lelkeſtöl es teſteſtöl az öröc twzre auaǵ
kenra : De Iay vezec az ilien zerzeteſnec mert mi*n*den ember az
380 itiletnec napian ötet meg eſmeri hogy ő zerzetes || volt : Es ebben
lezen öneky igen nagy mondhatatlan gialazatia es igen nagy
zegenſege : es altalſaga Mert az zerzeteſnec kel lenny igen alaza-

toſnak es egy wgynec zelidnec: ert elko̊lchőnec zo fogadonak:
felelmeſnec: Tiztaſag tartonak: mind teſteben: me*n*d lelkeben:
az az gondolatiaban es bezedeben: es hogy legen zelig: ne vizha-
uono es vizhauiuo mertecletes zauaban es eteleben italaban:
aluuaſaban: es hogy legen ſereen || az Iſteni zolgalatra: hogy 381
mondhaſak az zent palnak ő mondaſat: Az my niaiaſſagonc meni-
orzagba*n* es ezec kyuanok meg halnom Es lennem a criſtoſnal: es
az ky el kezdette az Iſteni zolgalatot: es az iſte*n* vtan valo iaraſt:
ele nezzen es vtana na tekenchen: hog ne to̊rteniec neky mi*n*t az
lot feleſegenec az mikoron ſodomabol el ky iőnec vala: Mert az
angal paranchola neky hogy hatra ne tekentene: es hotnac fele-
lege euel ſemit nem g·||ndola: hanem hatra tekente es legottan 382
ſoo ozloppa lo̊n: vǵan ezenkeppen lezen ezeknec es az kyk az zer-
zetben be iőnec es eſmeg ez vilagra tekentnec az az ez vylagi
zokaſokat el nem akariak hadni: Es ez mondatyk hoǵ meges
hatra neez Mert nem az a ky el kezdy az io mielkedetet koronaz-
tatyk meg hanem az ky vegyg meg maradand az el kezdet Jozag-
ban: ez wduo̊zwl Amen

Fr Ferench ſepſy zengo̊rgy veztegette

CIRCULATE AS MONOGRAPH